

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

GÜNDELİK FELAKET TEORİLERİ

MARISHA PESSL

Marisha Pessl

1977 yılında Michigan’da dünyaya geldi. Öğretmen olan annesi ve makine mühendisi olan babası, Pessl üç yaşındayken ayrılınca annesi ve kız kardeşi ile Kuzey Carolina’ya yerleşti. Lise yıllarında son derece aktif bir öğrenci olan Pessl, bir süre Northwestern Üniversitesi’nde, ardından üstün başarı ile mezun olduğu Columbia Üniversitesi’ne bağlı Barnard College’da eğitim almıştır.

Pessl, ilk romanı *Gündelik Felaket Teorileri*’nin 2006 yılında yayımlanmasıyla çağdaş Amerikan edebiyatındaki en hızlı çıkışlardan birini yapmış ve büyük övgü toplamıştır. Pessl’in bu oyuncaklı, kitaplardan kitaplara uzanan ve doludizgin akan romanı, yayımlandığından bu yana otuz farklı dile çevrilmiş ve tüm dünyada büyük ilgi uyandırmıştır.

“Kahramanın dolambaçlı yollar katedip gerçeğe ulaşmasından, bir de sürpriz sonlardan” bilhassa hoşlandığını belirten Pessl’in ikinci romanı (*The Night Film*) geçtiğimiz günlerde yayımlanmıştır.

Marisha Pessl, New York’ta yaşamaktadır.

Algan Sezgintüredi

Yayımlanmış çevirilerinden bazıları: *Yaban Kızlar*, Ursula K. Le Guin; *Görkemli Kaybedenler*, Leonard Cohen; *Yabanda Gezinti*, Nelson Algren; *Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın*, Jonathan Safran Foer; *Her Şey Aydınlandı*, Jonathan Safran Foer; *Çıplak Şölen*, William S. Burroughs; *Ne Nedir*, Dave Eggers; *Helen ve Arzu*, Alexander Trocchi; *Victor Jara*, Joan Jara; *Hafiyenin El Kitabı*, Jedediah Berry.

Yayımlanmış kitapları: *Katilin Şeyi*, *Katilin Meselesi*, *Katilin Uşağı*, *Katilin Şahidi*.

Special Topics in Calamity Physics

© Marisha Pessl, 2006

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Akçalı Ajans aracılığıyla Siren Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar haricinde hiçbir surette kullanılamaz.

Siren Yayınları - Roman

Sertifika No: 16232

ISBN: 978-605-5903-47-3

Birinci Baskı: Eylül 2013

Yayın Yönetmeni: Sanem Sirer

Yayın Danışmanı: Erol Aydın

Çeviren: Algan Sezgintüredi

Sayfa Tasarım: Adem Şenel

Kapak Tasarım: Nazlım Dumlulu

Baskı: Yaylacık Matbaası

Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/197-203

Topkapı, İstanbul. Tel: 212 567 80 03

Sertifika No: 11931

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312

Beyoğlu-İSTANBUL

t (212) 243 45 65 f (212) 251 05 32

www.sirenyayinlari.com

info@sirenyayinlari.com

sireninsesi.blogspot.com

Ücretsiz PDF Kitap Arama - <https://frantey.org>

MARISHA PESSL

*GÜNDÜLİK
FELEKET
TEORİLERİ*

Türkçesi: Algan Sezgintüredi

MÜFREDAT (GEREKLİ OKUMALAR)

Sunuş

9

BİRİNCİ KISIM

<i>Othello</i> , William Shakespeare	19
<i>Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi</i> , James Joyce	27
<i>Uğultulu Tepeler</i> , Emily Brontë	41
<i>Yedi Çatılı Ev</i> , Nathaniel Hawthorne	52
<i>Beyazlı Kadın</i> , Wilkie Collins	62
<i>Cesur Yeni Dünya</i> , Aldous Huxley	71
<i>Tehlikeli İlişkiler</i> , Pierre Choderlos de Laclos	85
<i>Madam Bovary</i> , Gustave Flaubert	96
<i>Pygmalion</i> , George Bernard Shaw	125
<i>Ölüm Sessiz Geldi</i> , Agatha Christie	152

İKİNCİ KISIM

<i>Moby Dick</i> , Herman Melville	169
<i>Paris Bir Şenliktir</i> , Ernest Hemingway	194
<i>Âşık Kadınlar</i> , D. H. Lawrence	219
<i>"Shady Hill Hırsızı"</i> , John Cheever	239
<i>Yaralı Kadın</i> , Tennessee Williams	261
<i>Karanlıkta Kahkaha</i> , Vladimir Nabokov	275
<i>Uyuyan Güzel ve Diğer Peri Masalları</i> , Sir Arthur Quiller-Couch	289
<i>Manzaralı Bir Oda</i> , E. M. Forster	298

ÜÇÜNCÜ KISIM

<i>Uluma ve Diğer Şiirler</i> , Allen Ginsberg	315
<i>Hırçın Kız</i> , William Shakespeare	331
<i>Kurtuluş</i> , James Dickey	351
<i>Karanlığın Yüreği</i> , Joseph Conrad	370
<i>Guguk Kuşu</i> , Ken Kesey	380
<i>Yüzyıllık Yalnızlık</i> , Gabriel García Márquez	389
<i>Kasvetli Ev</i> , Charles Dickens	406
<i>Büyük Uyku</i> , Raymond Chandler	422
<i>Justine</i> , Marquis de Sade	433
<i>Merulana Sokağındaki Kargaşa</i> , Carlo Emilio Gadda	453
<i>Parçalanma</i> , Chinua Achebe	464
<i>Gececiler Komplosu</i> , Smoke Wyannoch Harvey	478
<i>Che Guevera'nın Gençliğe Seslenişi</i> , Ernesto Guevera de la Serna	489
<i>"Temiz Köylüler"</i> , Flannery O'Connor	513
<i>Dava</i> , Franz Kafka	516
<i>Kayıp Cennet</i> , John Milton	528
<i>Gizli Bahçe</i> , Frances Hodgson Burnett	536
<i>Dönüşümler</i> , Ovidius	554

BİTİRME SINAVI

569

Sunuş

Kişinin kendi Yaşam Öyküsünü yazması ve bunun okunmasını beklemesi için yüce bir gerekçe bulunmalı derdi hep babam.

“Adın Mozart, Churchill, Matisse, Che Guevera veya Bond -James Bond- gibileriyle beraber anılmadığı sürece parmak boyası veya tom-bala ile uğraşsan daha iyi edersin. Kolları sarkmış, saçları dökülmeye yüz tutmuş, sana asla kıyamayan annen haricinde hiç kimse, kuşkusuz ki başladığı gibi hırılıtlarla son bulacak acınası varlığının ayrıntılarıyla ilgilenmeyecektir.”

Bunca katı parametre ortadayken, en azından yetmişime varıp ellerimin üzerinde yaşlılık lekeleri belirinceye ya da romatizma, yılan gibi kıvrak bir zekâ, (365 çeşit peynir yiyebileceğim) Avignon’da bir köy evi, tarlada (ne tür tarla, bilemiyorum, altın başaklı falan olanlardan) çalışan ve benden yirmi yaş küçük bir sevgili, bir de bilim veya felsefe alanında ufak çaplı bir başarı sahibi olana kadar *kendime* ait Yüce Gerekçeyi bulamayacağımı varsaymışım. Ama işte, kalem-kâğıda sarılıp çocukluğumu -özellikle de çocukluğumun çiviye takılan kazak misali sökülüverdiği yılı- yazma kararına, hayır, yazınam gerektiği kanısına, hayal edemeyeceğim kadar erken vardım.

Alelaide uykusuzlukla başladı. Hannah’ı ölü bulmamın üzerinden neredeyse bir yıl geçmişti ve söz konusu geceden kalan tüm izleri, Henry Higgins’in¹ Eliza’nın Cockney aksanını amansız konuşma egzersizleriyle yok ettiği gibi silmeyi başardığımı sanıyordum.

Yanılmışım.

1 Eliza Doolittle ve Profesör Henry Higgins: İrlandalı oyun yazarı George Bernard Shaw’un (1856-1950) 1912 tarihli beş perdelik oyunu *Pygmalion*’un başkarakterleri. (ç.n.)

Ocak sonlarıydı ve ben yine gecenin bir yarısında uyanıktım; öğrenci yurdunda çıt çıkmıyor, tavanın köşelerinde koyu, sivri gölgeler çörekleniyordu. *Astrofiziğe Giriş* türü tuğlamsı birkaç ders kitabı ile yapıştırmış olduğu kapımızın ardından bana bakan, siyah-beyaza mahkum, mahzun ve suskun James Dean haricinde ne malım ne de kimsem vardı. Bulacalı karanlıkta ben de ona bakıyor ve mikroskobik ayrıntılarıyla Hannah Schneider'ı görüyordum.

Turuncu bir uzatma kablounun ucunda, yerden bir metre yüksekte asılı duruyordu. Dili (şişmiş, mutfak süngerinin vişneçürüğü rengini almış) ağzından dışarı sarkmıştı. Gözleri meşe palamutlarını, kararmış bozuk paraları ya da çocukların kardan adamların suratlarına takacağı türden siyah palto düğmelerini andırıyordu ve hiçbir şey görmüyorlardı. Ya da sorun buydu belki de, *her şeyi* görmüşlerdi; J. B. Tower ölümünden önceki o an hakkında “var olmuş her şeyi birden görmek” diye yazmıştı (gerçi bunu nereden bilebildiğini merak ediyordum; *Ölüm*'ü yazdığında daha hayatının baharındaydı.) Ve ayakkabılarının bağcıkları (o bağcıklar üzerine koskoca bir tez yazılabilirdi) kırmızı ve simetrikti; kusurausuzca iki kere düğümlemişti.

Yine de, müzmin bir iyimser (“Van Meer’ler doğuştan idealisttir ve akılcı iyimserlikten yanadır,” derdi babam) olduğumdan, bu dehşetli uykusuzluk halini, kloş etekler veya evcil taşlar² misali çarçabuk aşacağım bir evre, gelip geçici bir şey sanmıştım ama şubat başlarında bir gece, *Aeneas*’ı okurken, oda arkadaşım Soo-Jin, *Organik Kimya* kitabından kafasını kaldırmadan bizim yurttan bir grup birinci sınıfın, bir doktora öğrencisinin evindeki partiyi basmayı tasarladığını ama fazlaca “iç kartıcı” bulunduğum için beni davet etmediklerini söyleyiverdi: “Özellikle sabahları, 60’ların Karşı-Kültürü’ne Giriş ve Yeni Sol dersine giderken... Pek bir, e, *dertli* görünüyorsun.”

Tabii bu sadece Soo-Jin’in yorumuydu. (Soo-Jin’in yüz ifadeleri söz konusu olduğunda Öfke ile Coşku, ayırt edilemezdi.) Bu yorumu, bir

2 1970’li yıllarda Kaliforniya’da bir reklamcının ortaya attığı fikirden yola çıkan ve ‘zahmetsiz’ oldukları düşüncesiyle ‘beslenmek’ üzere satılan taşlar. Evcil taşlar, bir süre moda olmuş, ardından hızla unutulmuştur. (ç.n.)

beher ya da deney tüpünden yayılan nahoş kokudan öte değilmişçesine savmak için elimden geleni yaptım ama çok geçmeden binbir türlü iç karartıcı şeyin *farkına varmaya* başladım. Mesela Bethany cuma gecesi Audrey Hepburn filmleri maratonu için milleti odasına topladığında, *Tiffany'de Kahvaltı* 'nın sonunda, yastıklara kurulmuş, gözlerinde yaşlarla art arda sigara yakan diğer kızların aksine ben, Holly'nin Kedi'yi *bulmasını* istemiyordum; gayet net farkındaydım bunun. Hayır, kendime tümenden dürüst davranmalıyım; Kedi'nin yitik ve terk edilmiş kalmasını, işbu Hollywood sağanağının şiddeti uyarınca bir saatten kısa sürede Pasifik Okyanusu'nun dibini boylayacakmış gibi görünen o berbat ara sokaktaki kıymıklı kasaların arasında Kedi başına titreyip miyavlamaya devam etmesini istiyordum aslında. (George Peppard, artık ıslak bir sincabı andıran Kedi'yi coşkuyla kucaklayan Audrey'yi coşkuyla kucakladığında neşeyle gülümseyerek gizlemiştim tabii bu düşüncemi. Hatta galiba üzerine, Bethany'nin iç çekişleriyle tam uyumlu, tizden ve kız işi bir "Ayy" bile çekmiştim.)

Bununla da kalmadı. Birkaç gün sonrasında, lafın ortasında gulp diye yutkunma alışkanlığı olan buğday tenli okutmanımız Glenn Oakley'nin verdiği Amerikan Biyografisi dersindeydim. Oakley, ölüm döşeğindeki Gertrude Stein'dan bahsediyordu.

Glenn gösterişli bir fısıltıyla, sol eli görünmez bir şemsiye tutar misali havadayken serçeparmağını uzattı ve, "E, Gertrude, nedir yanıt?" alıntısını yaptı. (Yeni terlemiş bıyıklarıyla Alice B. Toklas'a benziyordu.) "E, Alice, so-gulp-ru neydi?"³

Esnememi bastırdım, defterime göz attım ve tuhaf kıvrımlı bir el yazısıyla huzur kaçırıcı bir deyişi hiç fark etmeden defalarca yazdığımı gördüm: Hoşça kal. Kendi başına zararsız, muğlak bir laftı elbette ama bunu sayfanın kenarına, birazını önceki sayfaya da taşıyarak, kalbi kırık kaçıklar misali en aşağı kırk defa yazmıştım.

3 Yazar Gertrude Stein ile hayat arkadaşı Alice B. Toklas'ın, Stein ölüm döşeğindeyken yaptıkları ünlü konuşma. (ç.n.)

“Aranızda Gert-gulp-rude’un bu ifadeyle ne kastettiğini söyleyebilecek var mı acaba? Blue? Yok mu? Dersi takip eder misin lütfen? Ya sen, Shilla?”

“Gayet açık. Yaşamın, varoluşun dayanılmaz saçmalığını kastetmiş.”
“Aferin.”

Özenle aksi yönde çabalamama rağmen (sarılı-pembeli kabarık yünlü kazaklar giyiyor, saçımı acayip neşeli olduğunu düşündüğüm bir atkuyruğu modelinde bağlıyordum) olup bitenlerin sonrasında tam da korktuğum yola girmiştim anlaşılan. Ruhsuzlaşıyor, Sapkınlaşıyor (Çatlaklığa giden yolda mola yerleriydi bunlar) ve çocuklar karşısında irkilen, kendi halinde yem didikleyen kalabalık güvercin sürülerine doğru kasten koşturan orta yaşlı tiplere dönüşüyordum. Aklıma ürkütücü şeyler düşüren, “Çelik Fabrikatörünün 50’sinde Kalp Kriziyle Gelen Ani Ölümü” veya “KAMP MALZEMELERİ, TASFIYE AMAÇLI MALİYETİNE SATIŞ” türü manşet veya duyurularla karşılaştığımda omurgamda bir ürperti hissediyordum, doğruya doğru. Herkesin -en azından etkileyici olan tiplerin- mutlaka ufak tefek yaraları olduğunu söylüyordum ama hep kendime. Ve dış görünüş ya da tavır söz konusu olduğunda, yaralar, Kaptan Queeg’den⁴ ziyade Katharine Hepburn veya Scrooge’dan⁵ ziyade Sandra Dee⁶ olmanızı engelleyecek değildi.

Soğuk bir mart öğleden sonrasında irkiltici bir telefon gelmeseydi bu tatsız ruh halinin içine peyderpey düşüşüm şiddetini yitirmeden devam edebilirdi. Hannah’nın ölümünden neredeyse tam bir yıl sonrasıydı.

Soo-Jin, 2114.74 numaralı “Aminoasitler ve Peptitler” diyagramından kafasını kaldırmadan ahizeyi uzatarak, “Sana,” dedi.

“Alo?”

“Selam. Benim. Geçmişin.”

4 Herman Wouk’un 1951 tarihli, sinema uyarlaması ülkemizde *Denizde İsyan* adıyla gösterilmiş romanındaki uçrak ve sert kaptan karakteri. (ç.n.)

5 Charles Dickens’in *Bir Yılbaşı Öyküsü* adlı eserinin hayata küsmüş kahramanının adı. (ç.n.)

6 Sandra Dee (1942-2005): 1950’lerin sonlarında çeşitli filmlerde “masum kız” rolle-riyle üne kavuşarak bir dönem “masumiyet” simgesi olmuş Amerikalı aktris. (ç.n.)

Nefesim kesildi. Buram buram seks ve uzun yol kokan, hem Marilyn hem de Charles Kuralt⁷ tınıları barındıran o kısık sesi tanımamak imkânsızdı. Değişmişti ama. Bir zamanlar tatlı ve gevrek idiyse sesi, şimdi lapalaşmış, bulamaç kıvamı almıştı.

“Tasalanma,” dedi Jade. “Arayı kapatma derdinde değilim.” Tekme-lenen bir taştan çıkan sesi andıran kısacık bir *Ha* çekerek güldü. Kendisiyle gurur duyduğunu belirten bir vurguyla, “Artık sigara içmiyorum,” dedi ve St. Gallway Lisesi’nden sonra üniversiteye devam etmediğini anlatmaya koyuldu. Üniversite yerine, “sorunları” yüzünden, insanların duygularından bahsedip suluboya meyve resimleri yapmayı öğrendiği “Narnia türü bir yere” gidip gönüllü yatmıştı. Laf arasında heyecanla kendi katında, yani nispeten uyumlu olanların bulunduğu üçüncü katta (“dördüncü kattakiler gibi intihara meyilli veya ikinci kattakiler gibi manik” değıllermiş) “gerçekten önemli bir rock yıldızının” yattığını ve “yakınlaştıklarını” ama adını söylemenin Heathridge Park’taki on aylık “büyüme döneminde” öğrendiği her şeyi bir kenara itmesi anlamına geleceğini belirtti. (Jade’in kendini artık otsu bir asma veya sarmaşık⁸ gibi gördüğünü fark ettim o an.) Söylediklerine bakılırsa “mezuniyetinin” (herhalde “salıverilmeye” yeğlediği için bu sözcüğü kullanıyordu) koşullarından biri Açık Hesapları kapatmaktı.

Açık Hesaptım yani ben.

“E, nasılsın bakalım?” dedi. “Nasıl gidiyor hayat? Baban nasıl?”

“Babam gayet iyi.”

“Ya Harvard?”

“İyidir.”

Resmi bir vurguyla, “Eh, bu durumda neden aradığımı söyleyeyim,” dedi. “Daha fazla kaçınamayacağım, içten bir özür borçluyum sana.” Üzüldüm çünkü bu söylediklerinin Gerçek Jade’le uzaktan yakından ilgisi yoktu. Benim tanıdığım Jade bir kere prensip olarak daima özür

7 Charles Kuralt (1934-1997): CBS akşam haberlerindeki “Yolda” bölümüyle ün kazandıktan sonra aynı kanalın sabah haberlerini sunmuş, çeşitli ödüllere sahip Amerikalı gazeteci. (ç.n.)

8 *Jade Vine* (*Strongylodon macrobotrys*): Yeşil sarmaşık. Jade kelimesi İngilizcede yeşim taşı, açık yeşil, yaşlı beygir ve yıpranmış gibi birden fazla anlam taşır. (ç.n.)

dilemekten kaçınır, zorlandığındaysa özrünü içtenlikten gayet uzak biçimde sunardı ama işte, karşımdaki *Leguminosae* ailesinden, bildiğimiz bezelyenin uzak akrabası Yeşil Sarmaşık'tı.

“Yaptıklarım yüzünden senden özür dilerim. Olan bitenin seninle ilgisi yoktu, biliyorum. Hannah kafayı kırmıştı, o kadar. Herkesin başına gelir, vardır illa bir nedeni. Lütfen beni affet.”

Sürünceme taktiklerimle, yüz seksen derecelik dönüşlerimle, sert çıkışlarımla, dipnotlarımla lafını kesmeyi, “Aslında teknik açıdan, yani, e...” türü araya girmeyi düşündüm. Yapamadım ama. Sırf cesaret edemediğimden değil; gerçeği söylemenin, şu anda söylemenin bir işe yaramayacağını düşündüğümden. Nihayetinde Jade çiçek açıyor, ideal ölçüde güneşli ve su alıyor, yirmi metrelik azami boyuna ulaşacağına, vakti geldiğinde tohumlarıyla yayılacağına, yazları budanacağına, baharda katmanlaşacağına ve koca bir duvarı kaplayacağına dair umut verici belirtiler gösteriyordu. Sözlerim, üzerinde yüz günlük kuraklık etkisi yapardı herhalde.

Konuşmanın kalanı gayet hararetle, “E-posta adresini versene” ve “bir lise buluşması planlayalım” laflarıyla, yani birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğimiz ve nadiren konuşacağımız gerçeğini pek de gizlemeyen kâğıttan bebek hoşbeşleriyle geçti. Ondan ve belki diğerlerinden de şeker pembe evliliklere, vıcık boşanmalara, Florida'ya taşınmalara, emlakçılığa giriş hamlelerine dair haberler geleceğini biliyordum; kuru hindiba polenleri misali zaman zaman üzerime doğru uçuşacaktı bunlar ama bende tutunacakları bir şey bulunmadığından, geldikleri gibi gelişigüzel savrulup gideceklerinin farkındaydım.

Aynı gün, Kader, Onursal Beşeri Bilimler Profesörü Zolo Kydd'in “Yunan ve Roma Destanları” dersine girmemi öngörüyordu. Öğrenciler Zolo'ya, sırf endamı ve ten rengiyle malum çikolata-karamelli şekerlemeyi çağrıştırdığı için “Rolo” derdi. Rolo kısa boylu, yanık tenli ve toparlaktı; yılın hangi günü olursa olsun her daim ekoseli, parlak renkli Noel pantolonları giyerdi ve ak düşmüş kalın telli sarı saçları, sanki uzun yıllar önce her yanına salata sosu dökülmüşçesine çillerle kaplanmış parlak alnını çevrelerdi. Zolo'nun “Tanrılar ve Ateizm” ya da “Başlangıç ve

Son” konulu derslerinin bitişinde genellikle sınıftaki çoğunluğun başı ya öne ya da arkaya düşmüş olurdu. Babamın aksine Zolo’nun, uzayıp giden cümleleri ve akla nilüferden nilüfere zıplayan minnacık kurbağaları getiren, genellikle bir edat veya sıfat üzerinde yoğunlaşan tekrarlarla bezeli, bayıltıcı bir anlatım tarzı vardı.

Ama işte, o öğleden sonra yüreğim ağızımdaydı. Söylediği her sözcüğe ayrı sarıldım.

Zolo kürsüden öğrencilere çatık kaşlarla bakıp burnunu çekerek, “Geçen gün Homeros hakkında ufak ve tuhaf bir-bir-bir makaleye denk geldim,” diyordu. (Gerginleştiğinde, ders notlarının güvenli limanından ayrılıp bulanık sulara açılmaya yönelik cesur kararlar aldığında hep burnunu çekerti.) “Küçük bir dergideydi; bence hepiniz kütüphaneye gidip pek-pektek az bilinen bu *Klasik Destanlar ve Modern Amerika* dergisine bir göz atmalısınız. Kış sayısıydı yanılmıyorsam. Meğer bir sene önce benim gibi birkaç Yunanca ve Latince âşığı, destanların gücü üzerine bir deney yapmak istemişler. Azami güvenli bir hapishanedeki, Riverbend’de galiba, en azılı yüz-yüz-yüz suçluya birer adet *Odysseia* verilmesini sağlamışlar. Ne sonuç almışlar dersiniz? Suçlulardan yirmisi destanı baştan sona okumuş, üçü de oturup kendi eserlerini kaleme almış. Bunlardan birini gelecek sene Oxford Üniversitesi Yayınları basacakmış. Makalede epik şiirin dünyadaki en-en-en azılı suçluların ışlahı için gayet uygun bir yöntem olduğu öne sürülüyordu. İlginçtir, anlaşılan epik şiirde, kahramanlıktan yoksun çağımızda öfkeyi, sıkıntıyı, ıştırabı dindiren ve en-en-en umutsuz kimseleri bile *umutlandır*an bir-bir-bir şeyler varmış. *Nerede* soylu kahramanlar? Muazzam zaferler nerede? Tanrılar, ilham perileri, savaşçılar nerede? Kadim Roma nerede? Eh, bir-bir-bir yerlerde olmalılar çünkü Plutarkhos’a göre tarih, tekerrürden ibarettir... Kahramanlığı içimizde aramaya cesaret edebilsek, sırf-sırf-sırf böyle—”

Neydi beni dürtüveren, bilmiyorum.

Belki Zolo’nun o ter fışkıran, karnaval ışıklarını yansıtan nehirler misali tepedeki flüoresan lambaları yansıtan suratı veya kürsünün kenarını, babamın böyle yüksek yerlerde duruşunun tamı tamına aksine,

tutmasa rengârenk bir giysi yığını halinde yere kapaklanıverecekmiş gibi sınıksı tutuşu yüzündendi. Babam, Üçüncü Dünya Reformu’nu yorumlamaya (ya da içinden *neyi* yorumlamak geliyorsa artık; Lafın Lafı Açmasından ya da Demişken Aklıma Geldilerden çekinmez, kaçınmazdı) başladığında daima dimdik durur, ne kamburunu çıkarır ne de sallanırdı. (“Ders anlatırken kendimi her daim Partenon’daki bir Dor Sütunu gibi hayal ederim,” derdi.)

Hiç düşünmeden ayağa kalktım. Yüreğim göğüs kafesimi sarsacak denli hızlı atıyordu. Başım önde, sırt çantaları, uzanmış bacaklar, pantolar, pabuçlar ve ders kitapları arasından en yakın koridora ilerlerken lafını yarıda kesen Zolo, amfide uyuklayan diğer üç yüz öğrenciyle birlikte beni izledi. Çift kanatlı ÇIKIŞ kapısına seğirttim.

Zolo mikrofona eğilerek, “Alın size Akhilleus,” dedi. Sınıftan birkaç bıkkın kahkaha yükseldi.

Yurt binasına koşturdum. Masamın başına geçtim, bir deste boş kâğıt aldım ve özgün hali Charles’ın başına gelenlerle, bacağının üç yerden kırılması ve ulusal muhafızlar tarafından kurtarılmasından sonrasında başlayan bu Sunuş’u çalakalem yazmaya koyuldum. Dediklerine göre canı o kadar yanmış ki hiç durmadan, “Yardım et, Tanrım!” diye bağırmış. Charles’ın sesi üzgünken korkunç çıkardı; sözlerinin Burns Hastanesi’nin steril koridorlarında helyum dolu balonlar misali gönlünce süzüldüğünü ve Yenidoğan Ünitesi’ne erişerek o sabah dünyaya gelen tüm çocuklarca işitildiğini düşünmeden edemedim.

“Bir varmış, bir yokmuş, bir zamanlar Charles adında, güzeller güzeli, kederli bir delikanlı varmış,” diye başlamak pek adil olmazdı elbette. Charles, St. Gallway Lisesi’nin popüler erkeği, Doktor Jivago’su, *Beyaz Atlı Süvarisi*ydi. Fitzgerald’ın son sınıf fotoğrafında hemen seçip, “asilzade” ve “sonsuz bir güven telkin ediyor” türü sözlerle betimleyeceği altın çocuktur. Charles herhangi bir öyküye en rezil anısıyla başlamama şiddetle karşı çıkardı.

Yine tıkanıvermiştim (azılı suçluların onca engele rağmen Boş Sayfayı nasıl fethedebildiklerini merak ediyordum) ya, tam bu sayfaları

buruşturup Soo-Jin'in anlamsız, "Yapılacak veya Yapılmayacaklar" panosunun yanında duvara mahpus Einstein'ın altındaki çöp sepetine atacakken birden babamın bir zamanlar Oklahoma'da söyledikleri geldi aklıma. Kendisine konuk profesörlük teklif eden Rockwell'deki Utah Üniversitesi'nin gayet dikkate şayan ders programı katalogunu karıştırırken birdenbire, "Hiçbir şey disiplinli bir ders izleğinden daha cazip olamaz," demişti.

Gözlerimi devirmiş veya yüzümü buruşturmuştum herhalde çünkü kafa sallayıp kalkmış, ders programını (beş santim kalınlığında, gayet etkileyici bir katalogdu) elime tutuşturuvermişti.

"Ciddiyim. Bir profesörden daha şanlısı, daha şerefli si var mıdır? Zihinleri, ülkenin geleceğini şekilleme meselesini falan boş ver - tartışmaya açık bir iddia bu; ana rahminden Grand Theft Auto evrenine inmeye yazgılı olarak çıktılar mı yapacak pek bir şey kalmaz. Yok. Ben, bir profesör dünya üzerinde her şeyi değıl, kesinlikle değıl ama yaşamı, yaşamın ufak bir parçasını, minnacık bir köşesini çerçeveleme kudretine sahip yegâne kişidir diyorum. Profesör dediğın, düzen tutmayanı düzenleyendir. Onu alıp modern ve post-modern, Rönesans, Barok, ilkelcilik, emperyalizm ve falan filan diye taksim eder. Üstüne de Araştırma Ödevleri, Tatiller, Vizeler serpiştirir. Tüm bunlar kutsaldır, nokta! Bir sömestrlik bir dersin simetrisi. şu terimleri bir düşün sadece: seminer, eğıtsel, *sadece* son sınıflara, mastır burslularına, doktora adaylarına mahsus ileri bilmem ne atölyesi, uygulamalı staj. Ne müthiş bir laf! *Uygulamalı staj!* Delirdiğimi düşünüyorsun. Kandinsky'nin eserlerinden birini getir aklına. Karman-çormandır ama etrafına bir çerçeve geçirirsin ve işte, *hazır!* Şöminenin üstünde gayet hoş durur. Tüm bu kutsal, şahane bilgilerin, anlatımların Bitirme Sınavı denen ürkütücü mucize bağlamında bir araya gelivermesi. Nedir *ki* Bitirme Sınavı? Kişinin derin meselelere yönelik en yoğun kavrayışının sınanışı, o kadar. Onca yetişkinin üniversiteye, teslim tarihlerine falan özlem duymasına şaşmamalı! Ah, düzen! Tutunabileceğimiz bir çatıdır o! Onca gaddarlığına rağımen yokluğunda kaybolup gider, şu hazin, akla ziyan hayatlarımızda

neyin Romantik, neyin Viktoryen olduğunu anlamaz, bunları birbirinden ayıramayız...”

Keçileri kaçırdığını söylemiştim babama. Gülmüştü.

Bana göz kırpmış, “Bir gün anlayacaksın,” demişti. “Ve unutma: söylediğin her şeyi daima kılı kılına dipnotla ve mümkünse çarpıcı şekiller eşliğinde sun çünkü inan bana, her daim arkalarda, kalorifere yakın tarafta oturan bir soytarı çıkacak ve o yüzgeç kılıklı şişko elini kaldırıp, ‘Yok, yok, yanılıyorsunuz, öyle değil,’ diye yakınacaktır.”

Boş sayfaya bakarak yutkundum. Dolmakalemi parmaklarımda çevirdim; bakışlarım pencereye, Harvard’ın avlusuna, kaşkolları sımsıkı sarılı alelacele yürüyen ciddi öğrencilere kaydı. Daha birkaç hafta önce, Zolo, çırpımsı ayak bilekleri ve beyaz çoraplarını içeren nahoş manzarayı her kelimedede gözümüze sokacak bir ölçüde ayak vurarak, “Silahların ve sürgüne mahkum olanların şarkısını söylüyorum”¹⁰ diye alıntı yapmıştı. Derin bir nefes aldım. Sayfanın tepesine en temiz el yazımıla “Müfredat,” yazdım ve “Gerekli Okumalar” listesini altına ekledim.

Babam hep böyle başlardı.

10 bkz. *Aeneas*, Vergilius. (ç.n.)

BİRİNCİ KISIM

Othello

Hannah Schneider'ın ölümünden önce anneminkinden bahsedeceğim size.

Annem, Natasha Alicia Bridges van Meer, Oxford'daki Dean King Volvo ve Infiniti Bayi'nden Volvo marka yeni bir lacivert steysin alması gereken günden iki gün önce, 17 Eylül 1992'de, saat öğleden sonra üçü on geç, babamın Mutlak Ölüm adını taktığı beyaz Plymouth Horizon'uyla 7 numaralı Mississippi Eyalet Otoyolu'nun korkuluklarını yarmış ve bir dizi ağaca toslamış.

Anında ölmüş. Babam kaderin tuhaf bir cilvesi yüzünden annemi öğle yemeği sularında arayıp beni her zamanki gibi Calhoun İlkokulu'ndan almasına gerek kalmadığını söylemeseymiş ben de anında ölecekmişim. Ancak babam, o gün, Siyaset Bilimi, 400a: Çatışma Çözümleri dersinin ardından her zamanki gibi boş sorular soran öğrencilerini ekmeye ve beni okuldan aldıktan sonra günün kalanını Su Vadisi'ndeki Mississippi Yaban Hayatı Koruma Parkı'nda geçirmeye karar vermişmiş.

Babamla birlikte Mississippi'nin 1,75 milyonluk ak kuyruklu geyik nüfusuyla ülkedeki en başarılı geyik kontrol programlarından birine sahip olduğunu (Teksas'ın ardından ikinciymiş) öğrendiğim sırada kurtarma ekipleri hidrolik makas yardımıyla hurdaya dönmüş arabadan annemin cesedini çıkarmaya uğraşıyorlarmış.

Babamın annem hakkındaki yorumu: “Annen *arabeskti*.”

Annemi tarif ederken, küçüklüğünde yedi yıl New York'taki meşhur Larson Bale Konservatuvarı'nda (anne ve babasının arzusu doğrultusunda burayı bırakıp Doğu 81. Sokak'taki Ivy Okulu'na devam etmişti) eğitim gördüğünden, bir de hayatını güzellik ve disiplin içinde geçirdiğinden bale terimleri (*atitüd*, *makas* ve *sallanan adım* diğer gözdeleriydi)

kullanmaya bayılırdı. Neden ailesinin Madison Caddesi'ndeki beş katlı evi yerine Astoria'da bir stüdyoda oturduğunu, neden American Express veya Coca-Cola yerine BTSA'da (Bağımlılık Tedavisi Sürecindeki Anneler için çalışan bir sivil toplum kuruluşu) çalıştığını ve neden kendinden on üç yaş büyük olan babama tutulduğunu anlayamayan anne ve babası Geneva ve George Bridges ile arkadaşlarına laf dokundurarak, "Klasik bir eğitim almasına rağmen Natasha, daha hayatının baharında, kendi tekniğini geliştirmişti ve ailesi ile arkadaşlarının gözünde o dönem için epey aykırı sayılırdı," derdi.

Üç kadeh burbon yuvarladıktan sonra babamın Doğu 86. Sokak'taki Edward Stillman Mısır Sanatı Müzesi'nin Firavun Salonu'nda annemle tanıştığı geceyi anlatmaya koyulması işten değildi. Annemi salonun diğer ucunda, Mısır krallarının mumyalanmış uzuvlarının ve Üçüncü Dünya öksüzleri yararına para toplamayı amaçlayan gecede kelle başına 1.000 dolar karşılığı ördek yiyen insanlarla dolu kalabalığın arasından görmüştü. (Üniversiteden bir meslektaş tesadüfen toplantıya katılamayınca iki biletini babama vermişti. Yani varlığım için Columbia Üniversitesi Siyaset Bilimi Profesörü Arnold B. Levy ile şeker hastası eşine teşekkür etmeliyim.)

Natasha'nın elbisesinin babamın belleğinde habire renk değiştirme eğilimi vardı. Kimi seferinde "kusursuz vücudunu saran ve *Postacı Kapıyı İki Kere Çalar*'daki Lana Turner kadar çarpıcı kılan bir güvercin beyazı," kimi zamansa "baştan aşağı kırmızı" olurdu. Babam davete Columbia'nın İngilizce bölümünde yeni doçent olmuş Ithacalı Bayan Lucy Marie Miller'la gitmişti ama onun ne giydiğini hiç hatırlayamazdı. Lucy'yi gördüğünü ya da Kral II. Taa'nın muazzam bir başarıyla muhafaza edilmiş kalçasına dair kısa sohbetlerinden sonra ona veda ettiğini dahi hatırlayamıyordu çünkü ilgili sohbetten birkaç saniye sonra annem ilişmişti gözüne: IV. Ahmosis'in dizi ve baldırının önünde o geceki eşlikçisi, San Franciscolu Aimes'lerden Nelson L. Aimes'le birlikte dikilip dalgın dalgın sohbet eden açık sarı saçlı, asil burunlu Natasha Bridges.

Babam, "Oğlan ancak bir paspas kadar çekiciydi," diye yadettikten hoşlanırdı ya, kimi zaman anlatılarında zavallı Bay Aimes sadece "kambur duruşlu" ve "çalı saçlı" olmakla suçlanırdı.

Annemle babamın aşkı, hain kraliçesinden beceriksiz kralına, çarpıcı güzellikteki prensesinden fakir kalmış prensine kadar her ögesiyle eksiksiz, (pencere pervazına toplanan kuşlar ve diğer tüylü canlılar yüzünden) afsunlu ve bir adet Nihai Lanet ile tamamlanan vahşi bir peri masalıydı.

Geneva Bridges, hesapta son telefon konuşmalarında anneme, “Onunla mutsuz öleceksin,” demişmiş.

Babam, George ve Geneva Bridges’ın dünyadaki diğer insanların aksine ondan *neden* hiç mi hiç etkilenmedikleri sorulduğunda kesin yanıtı bir türlü bulamazdı. Adı Gareth van Meer’di; 25 Temmuz 1947’de, İsviçre’nin Biel kentinde doğmuş, anne-babasını hiç tanımamış (babasının savaştan sonra gizlenen bir Alman askeri olduğundan kuşkulanyordu gerçi) ve Zürih’te, Sevgi (*Liebe*) ile Anlayışa (*Verständis*) rastlamanın Rat Pack¹¹ (*Der Ratte-Satz*) üyelerinin sahne alma ihtimaliyle eşit olduğu bir yetimhanede büyümüştü. Onu “azamete” iten “aklına koyduğunu yapma yetisi” dışında her şeyden yoksun olan babam, Lozan Üniversitesi’nde burslu olarak ekonomi okumuş, Uganda’daki Uluslararası Jefferson Üniversitesi’nde iki yıl ders vermiş, Nikaragua’nın Managua kentindeki Dias Gonzales Üniversitesi’nde Rehberlik ve Akademisyenlik Yöneticisi’nin muavinliğini üstlenmiş ve Amerika’ya ilk kez 1972’de ayak basmıştı. Doktorasını 1978’de Harvard’ın Kennedy İdari Bilimler Fakültesi’nden, büyük yankı uyandıran “Özgürlük Savaşçısının Laneti: Gerilla Savaşı ve Üçüncü Dünya Devriminin Safsataları” başlıklı teziyle almıştı. Sonraki dört yılı Kolombiya’nın Cali kentinde, ardından Kahire’de ders verip tatillerinde Haiti, Küba ve aralarında Zambiya, Sudan ve Güney Afrika’nın bulunduğu çeşitli Afrika ülkelerinde bölgesel çatışmalar ve dış yardım üzerine hazırladığı kitap için saha araştırmaları yaparak geçirmişti. ABD’ye geri döndüğünde Brown Üniversitesi’nde Harold H. Clarkson Siyaset Bilimi Profesörü olarak göreve başlamış ve 1986’da da Columbia Üniversitesi Ira F. Rosenblum Dünya Düzeni Çalışmaları Profesörlüğü’ne geçmiş. İlk kitabı *Kodamanlar*’ı (Harvard Üniversitesi

11 Humphrey Bogart çevresinde toplanan aktörler grubu. Bogart’ın ölümünden sonra 1960’larda Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis Jr., Peter Lawford ve Joey Bishop’tan oluşan grup birlikte sahne almış ve filmlerde oynamıştı. (ç.n.)

Yayınları, 1987) da aynı yıl yayınlamıştı. Aynı yıl aralarında Amerikan Siyaset Bilimi Enstitüsü Mandela Ödülü ve son derece saygın McNeely Uluslararası İlişkiler Ödülü'nün bulunduğu altı ayrı ödül kazanmıştı.

Ama Doğu 64. Sokak, 16 numaradan George ve Geneva Bridges, tanıştıkları zaman Gareth van Meer'e bırakın ödülü, mansiyon bile vermemişlerdi.

"Geneva Yahudi'ydi ve benim Alman aksanımdan nefret ediyordu. Ailesinin St. Petersburg'dan göçtüğü ve *kendisinin* de aksanlı konuştuğu aklının ucundan bile geçmezdi. Sesimi her duyduğunda Dachau'yu hatırladığından yakınırdı. Toparlama çabalarım bugünkü tertemiz cilalı aksanıma yol açtı. Ah, *neyse*," diye iç çeker ve Söylenecek ve Yapılacak Şeyler Tükendiğinde hep yaptığı gibi eliyle havayı savurur gibi bir hareket yapardı. "Herhalde beni kızlarına uygun bulmuyorlardı. Saç bakımına meraklı ve emlak piyasasına hâkim, dünyayı hiç görmemiş veya görmüşse bile anca Ritz'deki kral dairelerinden birinin penceresinden izlemiş bir süt oğlanıyla evlendirmeyi planlamışlardı onu. Anlamıyorlardı anneni."

Eh, işte, "Ne oralı ne buralı / Gezgini ve pervasız bir yabancıya / Hayatını, güzelliğini, aklını ve bahtını bağlayan" annem, babamın Üçüncü Dünya hikâyelerine tutuluvermiş. Otoban kenarında bir kamyoncu lokantasından aparma bir kamyon şoförünü, bir de dört gündür uyumadığından yeminler edilirken tam otuz iki defa esneyen (saymış babam) Peaches adlı garson kızı şahit gösterip Pitts, New Jersey'de, nüfus müdürlüğünde evlenmişler. O dönemde babam, Columbia'nın siyaset bilimi bölümünün muhafazakâr dekanıyla, *Federal Uluslararası İlişkiler Dergisi*'nde yayınladığı "Çelik Burunlu Topuklular: Amerikan Dış Yardımına Tasarımsal Yaklaşımlar" (Sayı 45, No.2, 1987) başlıklı makalesiyle iyice alevlenen bir çekişme yaşıyormuş. Dönem arasında okuldan ayrılmış. Oxford, Mississippi'ye taşınmışlar. Babam Mississippi Üniversitesi'nde Üçüncü Dünya Ülkelerinde Çatışma Çözümleri dersini vermeye, annemse Kızılhaç'ta çalışmaya ve kelebek kovalamaya başlamış.

Beş ay sonra ben doğmuşum. Annem adımları Blue (Mavi) koymaya karar vermiş çünkü salı geceleri Birinci Baptist Kilisesi'nde toplanan Güneyli Hanımlar Kelebek Cemiyeti'nde giriştiği Lepidoptera araştırmalarının (araştırma konuları arasında "Yusufçukların Yaşam Ortamları,

Korunmalarını ve Çiftleşmeleri”nin yanı sıra “Cazip Sergileme Yöntemleri” de bulunuyormuş) ilk yılında yakalayabildiği tek kelebek türü *Cassius Blue* (bkz. “*Leptodes cassius*” *Kelebek Sözlüğü*, Meld, 2001 basımı) olmuş. Çeşitli ağlar (keten, muslin, hasır,) kokular (hanımeli, silhat,) izleme teknikleri (rüzgâra karşı, rüzgâr arkada, rüzgâr çaprazda) ve pek çok kepçe sallama (Savurma, Sustalı, Lowsell-Pit Manevrası) yöntemi kullanmış. Hatta GHKC başkanı Beatrice “Bee” Lowsell, pazar öğleden sonraları annemi Kelebek Avlama Teknikleri (Zıkkak, Dolaylı Takip, Ani Atılış, Dönüş) ve Gölge Gizleme Sanatları üzerine çalıştırınıp. Fakat hiçbir işe yaramamış. Sarı Utangaç, Beyaz Amiral ve Vezir, annemin ağı ile karşılaşınca eş kutuplu iki mıknatısın yarattığı etki ortaya çıkmış.

“Annen bunu bir işaret olarak kabul etti ve sadece *Cassius Blue*’ların peşine düşmeye karar verdi. Sahaya her çıkışında eve elli tanesiyle döndü ve sonunda üzerlerinde uzmanlaşmayı başardı. İngiltere’deki Surrey Böcek Müzesi’nin Baş Lepidoptera Kurtarına Uzmanı ve BBC’deki Böcek Gözleme programına bir değil, tam dört defa çıkmış olan Sör Charles Erwin, *Leptodes cassius*’ların olgun fasulye çiçekleri üzerinde beslenme düzenlerini görüşmek üzere bizzat telefon bile etti annene.”

Ne zaman adımdan nefret ettiğimi dile getirsem babam hep aynı şeyi söylerdi: “Dua et ki ha bire yakaladığı kelebekler, Balçık Metalbenekli veya Seyrek Gümüşbenekli değildi.”

Lafayette polisi babama Natasha’nın, anlaşıldığı kadarıyla gündüz vakti direksiyon başında uyukladığını söyleyince babam, annemin dört-beş aydır geceleri hep kelebekler üzerine çalıştığını ve en olmadık yerlerde, mesela babama İrlanda usulü yulaf lapası hazırlarken ocağın başında, Dr. Moffet kalbini dinlerken muayene masasında, hatta Ridgeland Alışveriş Merkezi’nde birinci kattan ikinciye çıkarken yürüyen merdivenlerde bile uyuyakaldığını itiraf etti.

“Böceklerle bu kadar uğraşınmasını söylemiştim,” derdi babam. “Sonuçta hobiden ibaretti. Ama geceler boyu sergileme kutuları üzerinde çalışmakta ısrar etti, katır gibi de inat etti. Aklına bir şey geldiğinde, bir şeye *inandığında* peşini bırakmazdı. Ama işte... Kelebekleri kadar narin ve kırılgan, her şeyi derinden hisseden bir sanatçıydı o. Duyarlılık iyi, hoş ama gündelik hayatı, yaşamayı pek ıstıraplı kılıyor

sanırım. Birileri Brezilya Amazonları'nda bir ağaç kestiğinde, bir ateş karıncasını ezdiğinde ya da bir serçe cam bir kapıya tosladığında üzülüyor diye dalga geçerdim onunla.”

Babamın öyküleri ve gözlemleri (*padödö* ve *atitüdleri*) olmasa an-neme dair ne hatırlardım, hiç bilmiyorum. Öldüğünde beş yaşındaydım ve maalesef, doğumlarına dair canlı anılar patlatan dahilerin aksine (Ta-nınmış fizikçi Johann Schweitzer doğumuyla ilgili, “Denizde bir deprem yaşanmıştı,” diyordu. “Ürkütücüydü.”) Mississippi'deki hayatıma dair anılarım, çalışmayı reddeden bir motor misali homurdanıp tekliyor.

Babamın en çok sevdiği Natasha fotoğrafı, tanışmalarından önce, annem yirmi bir yaşındayken, Victoria devri temalı bir maskeli baloya (Şekil 1.0) gitmeden önce çekilmiş siyah-beyaz resimdi. (Fotoğrafın ken-disi elimde yok artık; o yüzden uygun yerlerde hatırlayabildiğim kada-ryla kendi çizdiğim resimleri kullanıyorum.) Annem ön planda durma-sına rağmen, babamın içini çekerek vurguladığı üzere “burjuva eşyasıyla” dolu oda onu yutuverecekmiş gibi görünüyordu bu fotoğrafta (arkada-kiler gerçek Picasso.)

Neredeyse doğrudan fotoğraf makinesine bakmasına ve yüzünde zarif ama cana yakın bir ifade bulunmasına rağmen bu çıkık elmacık kemikli ve harika sarışını incelediğimde herhangi bir aşinalık kıvılcımı hissetmiyorum. Hayal meyal olmasına rağmen *hatırlayabildiklerimi*, o serinkanlılık ve özgüven hissini, beni turuncu halılı ve feci zamlı koku anaokulu sınıfına götürürken tuttuğum bileğinin cilalı tahta gibi pürüzsüz olduğunu ve arabada yumuşacık saçlarının sağ kulağını, yüzgeç misali görünen ucu hariç tümünden kaplayışını da bu rafine şahısla ilintilendiremediğimi söylemeliyim.

Öldüğü gün de hafızamda pek zayıf ve silik; babamı polen ve ıslak yaprak kokuları arasında bembeyaz bir yatak odasında yüzüne kapadığı ellerinin gerisinde tuhaf, boğulurmuş hissi veren sesler çıkarırken anımsamama rağmen, bunun ihtiyaçtan veya “kararlılıktan” doğmuş Zorlama Bir Anı olup olmadığını bilemiyorum. Çim biçme makinesinin durduğu kulübeciğin yanına, Beyaz Plymouth’unu park ettiği yere bakıp yağ izlerinden başka bir şey görmediğimi anımsıyorum. Ve bir de sonraki birkaç gün boyunca, babam ders programını tekrar ayarlayana kadar kot pantolonlu ve kızıl saçları kirpi gibi kırpılmış pek hoş bir komşu hanımın beni anaokulundan alıp eve getirdiğini ve eve vardığımızda kapıyı açmak yerine her seferinde direksiyonu sımsıkı tutarak ne kadar üzüldüğünü -bana değil, garaj kapısına- söylediğini hatırlıyorum. Ardından bir sigara yakar ve dumanı dikiz aynasının etrafına dolanırken kıpırdamadan otururdu.

Eskiden romatizmalı bir teyze misali güç soluk alan ve hantal olan evimizin, yeniden rahatlayarak inleyip gıcırdayabilmek, parkelerin aceleci adımlarımız altında somurtmalarına, sineklikli kapının her kapanışında kapı kasasına 2,25 defa çarpabilmesine, görgüsüz bir esintinin pencerelerden birinden izin istemeden girdiği sırada kornişlerin eğilmesine izin verecek kadar gevşeyebilmek için annemin geri dönmelerini beklermişçesine gergin ve kendini bastırırmış gibi görüldüğünü de hatırlıyorum. Ev, annemin yokluğunda yakınıp sızlanmayı reddetti ve 1993’e, babamla toplanıp Oxford’dan taşındığımız güne kadar, babamın her pazar beni götürüp bıraktığı ve bitene kadar sokağın karşısındaki McDonald’s’ın otoparkında patates kızartması yiyip *Yeni*

Cumhuriyet okuyarak beklediği Yeni Presbiteryen Kilisesi'ndeki Vaiz Monty Howard'ın sıkıcı vaazlarına karşı da takınılması gereken mahcup ve ketum duruşu korudu.

Ancak, tam olarak hatırlanmasa da, 17 Eylül 1992 gibi, öğretmenin tekinin bir öğrencisinin adını bir türlü hatırlamayıp sonunda "Green" (Yeşil) dediği günün kafada nasıl dolanıp durabileceğini hayal edebilirsiniz herhalde. 17 Eylül'ü, gizlice girdiğim kütüphanesinin kasvetli kitap yığınlarının arasında öğle yemeğimi yiyip *Savaş ve Barış*'ı (Tolstoy, 1865-69) okuduğum Poe-Richards İlkokulu'nda veya gece vakti otobanda gittiğimiz sırada babamın tümünden sessizliğe gömülüp bir totemin tepesine oyulmuş gibi görüldüğü zamanlarda düşünüp durdum hep. Camdan dışarı, geçip giden ağaçların kapkara dantelli silüetlerine bakar ve bir sürü "saydı/seydi/mişse/mışsa" saldırısına uğradım. Ya beni almaya babam değil, annem gelseydi ve arkada oturduğumu bildiğinden camını sonuna dek açıp parlıtlı saçlarını savurarak radyoda en sevdiği şarkılardan The Beatles'ın "Revolution"ına eşlik etse (sağ kulağının tümü görünse) ve uyuklamamak için çabalasaydı? Ya uyuyakalmamışsa? Ya saatte 120'yle giderken direksiyonu *bilerek* sağa kırıp korkulukları parçalayarak yolun dokuz metre uzağındaki kavak ağaçlarından mürekkep duvara bodoslama toslamışsa?

Babam hoşlanmazdı bu tür sohbetlerden.

"Annen o sabah bana Kuzey Amerika Kelebeklerine Giriş konulu gece derslerine katılmayı planladığını söylemişti; bu tür acı düşünceleri at kafandan. Natasha haddinden fazla kelekli gecenin kurbanıydı." Yere bakar, "Bir tür kelebek çılgınlığı," diye mırıldanırdı.

Ardından gülümser ve bana, durduğum yere bakardı ya, gözleri, yüzüme bakmak için büyük çaba harcıyormuşçasına mahzun olurdu.

"Kapatalım bu bahsi," derdi.

Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi

Cok seyahat ettik.

Kodamanlar'ın beklenmedik ölçüde (Harvard Üniversitesi Yayınları'nın o sene yayınladığı, aralarında *Yurtdışında Kur Oranları* [Toney, 1987] ve *FDR ve Esas Olayı: İlk 100 Güne Yeni Bir Bakış* [Robbe, 1987] gibilerinin bulunduğu diğer sürükleyici eserlere kıyasla) yüksek satışlara ulaşması, on iki sayfalık kusursuz özgeçmişi, *Uluslararası İlişkiler ve Amerikan Politikaları* ve Daniel Hewitt'in *Federal Forum*'u (1990'da, siyaset bilimi alanındaki çalışmaları dolayısıyla Johann D. Stuart Ödülü'ne aday gösterilişini hiç saymıyorum) gibi son derece saygın, uzmanlaşmış -ama pek az okunan- dergilerde sıkça yayınlanan makaleleri sayesinde babam, ülkenin her yanındaki siyasal bilimler fakültelerine konuk profesör sıfatıyla çağrılmasına yetecek ölçüde nam salmıştı.

Princeton Eliza Grey Peastone-Parkinson Yönetim Profesörlüğü veya MIT Louisa May Holmo-Gilsendanner Uluslararası Siyaset Bilimi Profesörlüğü gibi, en üst düzey üniversitelerin bol isimli saygın kürsülerinde yer bulmaya uğraşmıyordu artık babam, onu da belirteyim. (Had safhada rekabetin varlığını düşündüğümde söz konusu kurumların babamın, kendi deyişiyle akademik entelektüellerin, "sımsıkı enest çevrelerinden" eksik kalışı karşısında ağıtlar yakmadıklarını varsayıyorum.)

Hayır, babam artık engin bilgisini, uluslararası saha deneyimlerini ve araştırmalarını en alt düzeydeki üniversitelere -Burbon Saatlerinde "besin zincirinin en altındakiler" dediği- ve kimsenin, hatta kimine kaydolan öğrencilerin bile önceden adını duymadığı Cheswick Üniversitesi, Dodson-Miner Üniversitesi, Hattiesburg Sanat ve Bilim Üniversitesi, Hicksburg Eyalet Üniversitesi gibilerine, Runic'teki, Stanley'deki, Monterey'deki, Flitch'teki, Parkland'deki, Picayune'daki, Petal'deki, Idaho'daki, Oklahoma'daki, Alabama'daki yüksek öğrenim kurumlarına yayma peşindeydi.

“Zihinleri kibir ve maddiyatçılıkla pıhtılaşmış, şişirilmiş ergenlere ders vererek neden harcayayım zamanımı? Hayır, ben enerjimi Amerika’nın mütevazı ve sıradan kimselerini aydınlatmaya vereceğim. ‘Sıradan İnsanın ihtişamı kimsede yoktur.’” (Meslektaşları neden artık *Ivy League*¹² okullarında ders vermek istemediğini sorduklarında Sıradan İnsana methiye düzmeye başladılar babam. Ama bazen, özellikle feci hatalarla dolu bir bitirme sınavını notlarken ya da hepten hatalı bir araştırma ödeviyle karşılaştığında bu meşhur, pirüpak Sıradan İnsan, babamın gözünde “dangalağa,” “palavracıya” veya “et ve kemik israfına” dönüverirdi.)

Wilsonville’deki Arkansas Üniversitesi’nin babama dair web sayfasından bir bölüm aktarayım (www.uaw.edu/polisci/vanmeer):

Dr. Gareth van Meer (Doktora 1978, Harvard Üniversitesi) 1997-1998 öğretim yılında üniversitemizde konuk siyaset bilimi profesörü olarak görev yapacaktır. Üniversitemize Siyaset Bilimi Kürsü Başkanlığı ve Birleşik Devletler Araştırmaları Merkezi Müdürlüğü görevlerini yürüttüğü Mississippi Üniversitesi’nden gelmektedir. Dr. Van Meer, genel olarak Üçüncü Dünya ülkelerinde siyasi ve ekonomik canlandırma, askeri ve insani müdahale ve çatışma sonrası yenilenme konularıyla ilgilenmektedir. Halen Afrika ve Güney Amerika’da etnik siyaset politikaları ve iç savaş konulu *Demir Mengene* adlı kitabının üzerinde çalışmaktadır.

Babam her daim bir yerlerden ve genellikle Mississippi Üniversitesi’nden gelirdi ya, işin aslı, on yıllık seyahatler dönemimiz boyunca Oxford’a bir defa dahi dönmedik. Gene her daim, “halen (...) *Demir Mengene* adlı kitabının üzerinde çalışıyordu” ya, üstüne siyah keçeli kalemle MENGENE yazılmış bir karton kutuda yatan, okunması neredeyse imkânsız bir el yazısıyla dolu elli beş bloknotluk *Mengene* üzerinde son on beş yıldan beri ne halen ne de başka türlü çalışmadığını ikimiz de biliyorduk.

Lacivert Volvo steysinımızla bir başka eyalet sınırını daha geçerken, “Amerika,” diye içini çekti. *Günışığı Eyaleti Florida’ya Hoş Geldiniz*. Körlüğe karşı önlem babında siperliği indirdim. “Bu ülke gibisi yok.

12 Amerika’nın en saygın sekiz üniversitesini kapsayan ve Sarmaşık Birliği anlamını taşıyan terim. (ç.n.)

Cidden. Gerçekten de Vaat Edilmiş Topraklar burası. Özgür ve Cesur-lar Diyarı. E, ne oldu 30. Sone'ye? Bitirmedin? 'Daldığımda tatlı sessiz düşüncelerime / Çağırırım geçmişten anıları...' Haydi, bildiğini biliyo-rum. Oku bakalım. 'Ve eski ukdelerle...'"

Kentucky, Wadsworth'teki Wadsworth İlkokulu'nun ikinci sınıfından Kuzey Carolina'nın Stockton kentindeki St. Gallway Lisesi'nin son sını-fına gelene değin, okulda geçirdiğim zaman kadarını lacivert Volvo'da geçirdim. Babam seyyar yaşantımıza yönelik gayet detaylı açıklamasında (bkz. Aşağıda) ısrar etmesine ederdi ya, ben gizliden gizliye annemin hayaletinden kaçtığını veya bilakis, sundurma salıncağı gıcırdayan her iki odalı kiralık evde, sünger tadında krepler yediğimiz her lokantada, sönmüş sufleri andıran yastıkları, sökükle halıları ve haber spikerlerini eciş bücüş gösteren, ayar düğmeleri kırık televizyonlarıyla her motel odasında annemin hayaletini aradığını düşünürdüm.

Babamın çocuk yetiştirme konusundaki yorumu: "Seyahatten daha üstün bir eğitim yoktur. *Motosiklet Günlükleri*'ni veya Montrose St. Millet'nin *Keşifler Çağı*'nda yazdıklarını düşün: 'Durağan olmak, aptal olmaştır. Aptal olmak, ölmektir.' Yani biz, *yaşayacağız*. Sınıfta yanına oturan Betsy'ler sadece içinde ufacık beyaz ailelerinin yaşadığı ve ufa-cık beyaz evlerinin bulunduğu Akçağaç Sokağı'nı tanıyor olacak. Seya-hatlerimiz sonunda sen de elbette Akçağaç Sokağı'nı tanıyacaksın ama aynı zamanda yabancı ve harabeleri, karnavalları ve ayı da tanıyacaksın. Teksas'ın Cheerless¹³ kasabasında bir benzin istasyonunda elma kasa-ları üzerinde oturan, bacaklarını Vietnam'da yitirmiş adamı, Delaware'in Dismal¹⁴ şehrindeki altı çocuklu, dişsiz kocası sirozdan mustarip kadını tanıyacaksın. Öğretmenin *Kayıp Cennet*'in yorumlanmasını istediğinde sen herkesten çok ama çok daha yükseklerle uçağından kimse kuyru-ğuna bile dokunamayacak, tatlım. Diğer çocukların gözünde ufukta bir nokta olacaksın. Ve böylelikle, nihayet dizginlerinden kurtulacağıın za-man geldiğinde..." Omuz silkmiş, tembel, yaşlı köpekler gibi gülümse-miştin, "Tarihe geçmekten başka seçenek bulacağıından kuşkuluyum."

13 Neşesiz. (ç.n.)

14 Sıkıntılı, kasvetli, kederli. (ç.n.)

Genelde yılımız, eyllden aralık, ocaktan haziran ve temmuzdan ağustos sonuna olmak üzere, toplam üç farklı yere bölünürdü. Gerçi arada bir yıl içinde azami beşi bulduğumuz da olmuştu ki o yılların birinin bitişinde gözlerime aşırn miktarda siyah far sürüp bol kıyafetlere bürünerek ona gözdağı vermiştim. Bunun zerine babam yılda lk ortalamaya dönmemiz gereğinde karar kılmuştu.

Babamla seyahat arındırıcı, zihni serbest kılan yolculuklardan (bkz. *Yolda*, Jack Kerouac, 1957) değildi. Zihni yoran cinstendi. Sone-maratonlarıydı. Yüz Kilometrelik Yalnızlık: *orak ülke*'yi Ezberlemeye Kalışmaktı. Babam eyaletleri direksiyon vardiyalarına değil, özenle, baştan sona, yarımşar saatlik gayet katı Bellek Kartı Maratonları (her dhinin bilmesi gereken sözcükler,) Yazar Benzeştirmeleri ("benzeşim düşüncenin Kalesi, azılı ilişkileri ehlileştirmenin en zorlu yoludur,") Ezberden Deneme (peşinden gelen yirmi dakikalık soru-cevap kısmıyla birlikte,) Sözcükler Savaşı (Coleridge/Wordsworth kapışmaları,) Etkileyici Bir Romanla Altmış Dakika (*Muhteşem Gatsby* [Fitzgerald, 1925] *Ses ve fke* [Faulkner, 1929] gibileri) ve *Bayan Warren'ın Mesleği* (Shaw, 1894,) *Ciddi Olmanın nemi* (Wilde, 1895) ya da son dönem romansları dahil çeşitli Shakespeare eserlerinin yer aldığı Van Meer Radyo Tiyatrosu'na blebiliyordu.

"Gwendolyn'in yapmacık üst sınıf aksanını Cicely'nin taşralı geç kız aksanından tam ayıramıyorum, Blue. Sen bir dene bakalım ve izinle ben de Orson Welles işi yönetmenlik yapayım: bu sahnede gerçekten fkeliler. Yani arkana yaslanıp çay saatindeymişsin gibi davranacağını sanma. Hayır! Çok şey *tehlikede*! Aynı adamla nişanlandıklarını düşünüyorlar! Ernest'le!"

Eyaletler sonra, gözlerimiz iyice yaşlı ve dikkatimiz dağılmış olurdu; seslerimiz kısılmaya başlarken otoban kıyısındaki çamların şafağında radyoyu değil, pek sevdiği A. E. Housman şiir kllyatı CD'sini açardı babam. Kraliyet Shakespeare Kumpanyası'ndan Sr Brady Heliwick'in (son rolleri arasında *III. Richard*'da Richard, *Titus Andronicus*'ta Titus ve *Kral Lear*'da Lear'ı sayabiliriz) keman eşliğinde "Ben Yirmi Birimdeyken" ve "Gencecik len Atlete" gibilerini trampet baritonu sesiyle okuyuşunu çıt çıkarmadan dinlerdik. Bazen babam mısraları Brady'yle birlikte okur, adamın sesini bastırmaya çalışırdı.

*Yaşlısı, genci alkışladı dikilip
Ve seni eve omuzlarda getirdik.*

“Aktör olabilirmişim,” derdi babam, boğazını temizlerken.

* * *

Ne kadar kısa süreli olursa olsun babamla kaldığımız her kent ve kasabayı birer adet kırmızı başlı raptiyeyle işaretlediğimiz (“Napolyon da topraklarını böyle işaretlerdi,” derdi babam) ABD haritasını incelediğimde altı yaşımdan on altıma kadar Oxford hariç otuz üç eyalette otuz dokuz yerleşim biriminde yaşadığımı ve ilk, orta ve lise, toplam yirmi dört okula gittiğimi hesaplıyorum.

Babam, *Godot’nun Peşinde: Amerika’da Eli Yüzü Düzgün Bir Okul Bulma Seyahati* adlı bir kitabı uyumda bile yazabileceğimi söylüyordu ya, kendisinden beklenmeyecek ölçüde haksızlık ediyordu aslında. İçinde bir adet langırt masasının ve vitrine cesurca dayanmış bir-iki gofretli bir otomatın bulunduğu bomboş odalara “Öğrenci Merkezi” denilen üniversitelerde ders verdi o da. Oysa ben ek binalarla genişleyen, yeni boyanmış, uzun koridorlu ve geniş jimnastik salonlu okullarda, Pek Çok Takımlı (futbol, beyzbol, münazara, dans) ve Pek Çok Listeli (mezun, onur, müdürler, uzaklaştırma) Okullarda, Yenilerle (yeni sanat merkezleri, otoparklar, menüler) ve Eskilerle Dolu (broşürlerinde *klasik* ve *geleneksel* laflarını kullanan) Okullarda, huysuz, alaycı maskotları olan ve tüylü veya gagalı maskotlara sahip okullarda, (kitapları tutkal ve deterjan kokan) Müthiş Kütüphaneli Okullarda, Gözü-Yaşlı Öğretmenli, Burnu-Akan Öğretmenli, Ilık Kahve Dolu Fincanını Almadan Derse Girmeyen Öğretmenli, Çantada Keklik Öğretmenli, İlgili ve Öğrencilerini Önemseyen Öğretmenli, Veletlerin Her Birinden Gizliden Gizliye Nefret Eden Öğretmenli okullarda okudum.

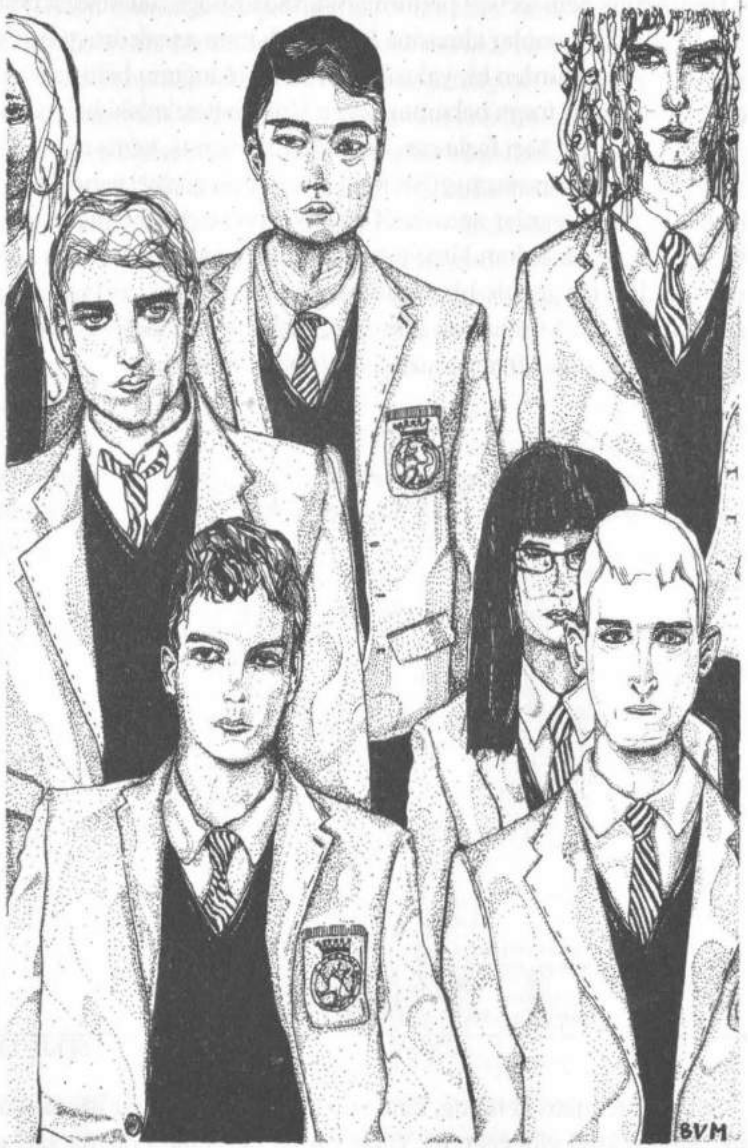
Kural ve nizamları yerleşik bu görece daha gelişkin ulusların kültürlerine girdiğimde Delişmen Bakışlı Melodram Kraliçesi ya da Özenle Ütülenmiş Kıyafetler Giyen Uyuz İnek gibi payeleri derhal edinmedim. Hatta Yeni Kız bile olmadım çünkü söz konusu parlak unvan her seferinde gelişimin üzerinden dakikalar dahi geçmeden benden daha dolgun dudaklı ve daha yüksek sesle kakhaha atan birilerince kapılıverdi.

Ben Jane Goodall¹⁵ oldum - hiç tanımadığı topraklarda evrenin doğal hiyerarşisini bozmadan önemli (çığır açıcı) bir çalışma yürüten korkusuz bir yabancıya dönüştüm diyebilseydim *keşke*. Ama babam, Zambiya’da edindiği kabile deneyimlerine dayanarak bir unvanın ancak başkalarınca tam olarak kabul gördüğünde anlam taşıyacağını belirtti ve eminim ki biri tutup, okulda, Bacakları Pırl Pırl Olan Yarı Tenli Sporcu Kıza kim olduğumu sorsa, *illa* bir Jane olacaksam ne Jane Goodall ne de Sıradan Jane, ne Calamity Jane ne “Bebek Jane’e Ne Oldu”daki Jane ne de Jane Mansfield *olduğumu* söylerdi. Daha ziyade Kimden Bahsettiğini Anlamadım veya Ha, *Şu* diye anacağı Rochester-Öncesi Jane Eyre ayarında biriydim.

Bu noktada kısa bir tarife gerek var galiba (Şekil 2.o.) Tam görünmeyen, koyu kahve saçlı, mahcup bir edayla baykuşumsu (bkz. “Cüce Baykuş” *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. basım) duran gözlüklü kız benim elbette. Aralarına sıkıştıklarım (sağ alttan başlayıp saat yönünde sayıyorum) şu kişiler: Cebire hazırlık dersine tabanca getirdiği için kısa süre sonra okuldan uzaklaştırılacak olan Lewis “Albino” Polk, ağabeyi Beet sekizinci sınıflara LSD satmak suçuyla tutuklanan Josh Stetmeyer, bir günde yüzlerce saçma harcayan bir geyik avcısı misali sevgili değişti-ren Howie Easton (resim öğretmenimiz Bayan Appleton’ın adının skor listesinde yazdığını söyleyenler vardı,) nefesi her daim petrol kuyusu gibi kokan John Sato ve bu sınıf fotoğrafının çekilmesinden birkaç gün sonra okuldan, hesapta Alman kadın basketbol takımına sınıf atlatmak üzere ayrılan, herkesin alay konusu bir doksan ikilik Sara Marshall. (Babam bu fotoğrafı ilk gördüğünde, “Hık demiş annenin burnundan düşmüşsün,” demişti. “Onun baş balerin duruşunu ve zarafetini almışsın ki dünyadaki sıradan ve çirkin insanların tümü buna sahip olabilmek için adam öldürür.”)

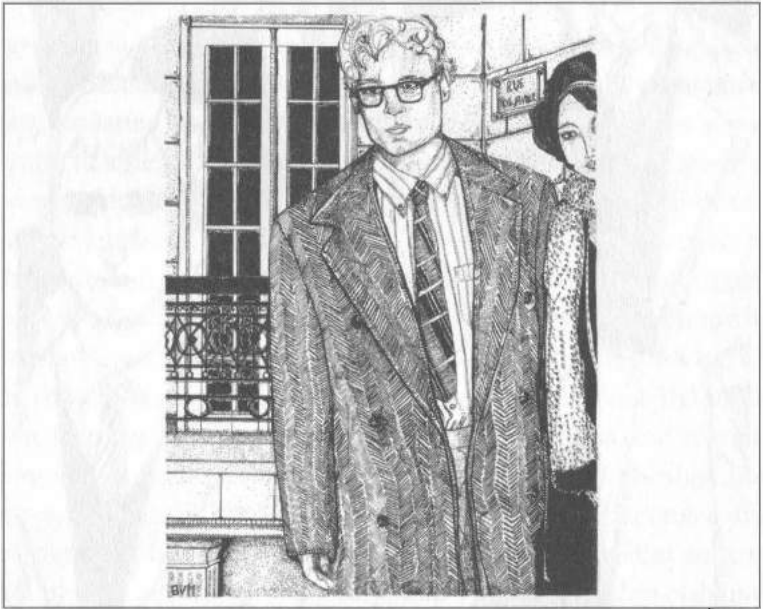
Gözlerim mavidir, çilliyim ve ayağımda çoraplarla yaklaşık bir altmış geliyorum.

15 Afrika’da şempanzeler arasında yaşayarak yaptığı çalışmalarla çığır açan bilim kadını. (ç.n.)

ŞEKİL 2.0

Hem teknik hem serbest performanslarında Bridges ailesinden utanç verici düşüklükte puanlar almasına karşın babamın ancak orta yaş sularında zirve yapan türden bir yakışıklılığa sahip olduğunu belirtmeliyim ayrıca. Göreceğiniz üzere babamın Lozan Üniversitesi'ndeki hali pek sili ve şaşkalozmuş. Saçı fazla sarı, teni fazla beyazmış, geniş cüssesi ile biraz dengesiz ve kararsızmış (Şekil 2.1.) Babamın gözleri genelde kesif elâ sayılır ya, o zamanlar anca kesif denebilirmiş o renge. Ancak geçen yıllar içinde -ve Afrika'nın kireç fırını andıran şartları sayesinde- babam gayet hoş bir geçişle biraz kaba, azıcık hırpani bir görünüme kavuşmuş (Şekil 2.2.) Bu haliyle ülkedeki, özellikle otuz beş yaş üstü kadınların hedefi, deniz feneri, ışık kaynağı oluvermiş.

ŞEKİL 2.1

Babam kadınları kendine, kimi yün pantolonların ister istemez pamuk tiftiği çektiği gibi çekerti. Yıllar yılı bu hanımlara bugün sarf etmekten azıcık utanç duyduğum Mayısböceği (bkz. "İncir Zararlısı" *Sıradan Böcekler*, Sayı 24) lakabını takmıştım.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Gözleri birbirinden epey ayrı, kolları koyu renk tüylerle kaplı olan Chicago'lu aktris Mona Letrovski vardı mesela. Arkası babama dönükken, "Gareth, aptalın tekisin sen," diye bağırınay severdi; bu nidanın üzerine babamın ona doğru koşması ve kadını kendine çevirerek yüzündeki Acılı Hasret İfadesini görmesi beklenirdi. Ancak babam Acılı Hasret İfadesini görmek için onu kendine çevirmez, kadının sırtına soyut bir resmi seyreder gibi bakmakla yetinirdi. Ardından da bir kadeh burbon yuvarlamak için mutfağa geçerdi. Mesela parfümü girdiği yerlerde iyice paralanmış bir pinyata¹⁶ misali havada asılı kalan Connie Madison Parker vardı. Sonra New Mexico'nun Okush kasabasından siyahi Zula Pierce vardı; babamdan uzundu boyu ve bu yüzden babam onu öptüğünde zili çalamı görmek için gözetleme deliğinden bakarmışçasına eğilmek zorunda kalırdı. Beni, "Blue'cuğum" diye çağırmaya başlamıştı ki bu hitabı babamla ilişkisi gibi çarçabuk yıpranmış, önce "Blucum"a ve sonunda "Bucum"a dönüşmüştü. ("Bucum en baştan beri sevmemişti beni!" diye bağırırmıştı.)

ŞEKİL 2.2

- 16 Meksika çıkışlı kabul edilmekle birlikte kökü Çin'e dayanan ve belli bir yüksekliğe iple asılmış, içi şekerlemeyeyle dolu, kâğıt hamuru vb. malzemeyeyle üretilip süslenmiş bir figürün gözü bağlı çocuklar tarafından bir çubuk veya sopayla vurulup parçalanmasına dayanan oyun. Asılı figüre de aynı ad verilir. (ç.n.)

Babamın gönül ilişkileri bir ornitorenin kuluçka süresiyle (19-21 gün) sincapların gebelik süresi (24-45 gün) arasında herhangi bir zaman dilimi boyunca devam edebilirdi. Kimi zaman bu kadınlardan, hele Kadınlığın Püf Noktaları, Nasıl Yapmalı ve İlerlemeli ile dolu olanlardan, mesela banyoma zorla dalıp mallarımı (bkz. “Yumuşakçalar” *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. Basım) gizlediğim için beni şiddetle azarlayan Connie Madison Parker gibilerinden tiksindiğimi itiraf etmeliyim.

Connie Madison Parker’ın (36) Mallar konusundaki yorumu: “Malları vitrine koymalısın, yavrum. Yoksa oğlanlar seni görmezden gelmekle kalmaz -bu konuda sözüme güven çünkü kız kardeşim de senin kadar tahta göğüslüdür ki burada yön bulmaya yarayacak hiçbir doğal yapının bulunmadığı Büyük Teksas Ovaları’ndan bahsediyorum- günün birinde önüne bir bakarsın ne mal kalmış ne mülk... O zaman ne olacak?”

Mayısböcekleri bazen bu denli feci çıkmazdı. Daha tatlı, daha yumuşak başlı olanlarından bazıları, mesela zavallı, baygın bakışlı Tally Meyerson gibileri için gerçekten üzüldüm. Kâğıt mendil kadar geçici oldukları gerçeğini saklamak için hiç çaba göstermemesine rağmen çoğu babamın kayıtsızlığını göremezdi (bkz. “Basset Tazısı,” *Köpek Sözlüğü*, Cilt 1.)

Belki babamın *diğerleri* hakkında böyle hissettiğini anlıyorlardı ama otuz yıllık *Kadın Dergisi* tavsiyeleri ve *Erkeği Masaya Oturtmak* (Trask, 1990) ile *Buz Etmeni: Aldırmamanın (ve Daha Fazla İstetmenin) Yolları* (Mars, 2000) gibi eserlerde uzmanlığın yanı sıra kişisel acıklı ilişki çeteleleri ile silahlanmış bu kadınların çoğu (fanatik dindarlarla ilintilendirilecek türden boyun eğmez bir ısrarla) nedense şeker-yanığı havalarının babamın *onlar için* farklı duygular beslemesini sağlayacağına inanırdı. Babamsa birkaç eğlenceli randevunun ardından, çıktığı kadının mutfaktaki maharetini, yatakta ne kadar eski kafalı olduğunu, aynı arabada yolculuk ederken ne kadar eğlenceli olabileceğini hemen çözerdi. Ve haliyle, ışıkları hepten söndürüp sinekliği yüzlerine kapaması ve sonrasında tüm sundurmasını böcek ilacıyla temizlemesi da-ima şaşırtırdı kadınları.

Babamla ben, alize rüzgârları gibiydik; kentleri boydan boya geçer, gittiğimiz her yere kuru hava taşırdık.

Küresel bir rüzgârın yönünü değiştirebilecekleri ve dünya iklim sisteminde kalıcı değişiklik yapabilecekleri zannıyla bizi durdurmaya

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

uğraşırdı kimi zaman Mayısböcekleri. Mesela Connecticut'ın Harpsberg kasabasına doğru yola çıkmamızdan iki gün önce Newton, Teksas'tan Rubiman Halıcılık zincirinin vârisi Jessie Rose Rubiman babama hamile olduğunu bildirmiş, bir yandan ağlayarak ya bizimle Harpsberg'e geleceğini ya da babamın 100.000 dolarlık Tek Seferlik Giriş Ücretine ilaveten ona sonraki on sekiz yıl boyunca her ay 10.000 dolar ödemek zorunda kalacağını vurgulamıştı. Babam paniğe kapılmadı. Bu tür konularda abartılı şarap listeli, suflesi ön siparişli ve tekerlekli peynir arabalı şef garsonların havasına sahip olmakla övünürdü. Büyük bir sükûnetle bir kan testi talep etti.

Meğer gebe değilmiş Jessie. Acayip bir mide bakterisi kapmış ve yaşadıklarını gayet hevesle sabah bulantıları sanmış. Biz bir haftalık gecikmeyle Harpsberg'e yola çıkmaya hazırlanırken Jessie telesekreterimize acıklı, gözyaşlarıyla dolu monologlar bırakmıştı. Yola çıkacağımız gün babam kapının önünde bir zarf buldu. Benden gizlemeye kalktı. "Son faturalar," dedi çünkü kendi yol açtığı "çatlak bir kadının hormonal hezeyanları"nı görmemdense ölmeyi yeğlerdi. Ancak altı saat sonra, Missouri'nin bir yerlerinde mide ilacı almak için durduğumuzda mektubu torpido gözünden yürüttüm.

Babam Mayısböceklerinin elinden çıkma aşk mektuplarını, topraktan alüminyum çıkartmak ne kadar önemliyse o kadar önemli bulurdu, ama bunlar benim için kuvars içinde altın damarı keşfetmek gibiydi. Dünya üzerinde daha mutlak bir duygu külçesine rastlanamazdı.

Toplamı on yediyi bulan koleksiyon hâlâ bende. Aşağıya Jessie'nin Gareth'a yazdığı dört sayfalık ağıttan bir parça alıyorum:

Sen benim için dünyalara bedelsin ve istesen ta dünyaların ucuna giderdim senin için. İstemedin gerçi ve ben de bunu, bir arkadaşın olarak kabulleneceğim. Özleyeceğim seni. Bebek hadisesi için özür dilerim. Umarım görüşmeyi sürdürürüz ve beni gelecekte, iyi günde kötü günde güvенеbileceğin iyi bir arkadaş olarak görürsün. Çünkü telefona gelirsek, sana domuz dediğim için özür dilerim. Gareth senden tek istediğim beni geçen birkaç gündeki kadın olarak değil, K-Mart'ın otoparkında tanıştığın mutlu kadın olarak hatırlaman.

Daima huzurlu olmanı dilerim.

Hoş, sakın geçen akşamlarımıza arada sırada böcek vızılıtları karışmasına karşın çoğu zaman tıpkı George ve Martha,¹⁷ Butch ve Sundance, Fred ve Ginger, Mary ve Percy Bysshe¹⁸ misali biz de hep babam ve bendik.

Sıradan bir cuma gecesinde, Roman, New Jersey'deki Sunset Sineması'nın otoparkının kuytu bir köşesinde, Atlantik Caddesi'ne inip yıllar önce kapanmış Afrika Safari Mini Golf sahasının zincirlerini aşarak 10. deliğin yanı başında, pılım pırtık yapay çimlerin üstünde ılık Budweiser içebilmek için Bacakları Pırl Pırl Olan Yanık Tenli Sporcu kızlardan biriyle American Spirits sigarası tütürüp (babasının arabasıyla gelecek) Şımarık Özenti Delikanlıyı beklerken bulamazdınız beni.

Beni Burger King'in arkasında Ağız Dolusu Diş Teli Yüzünden Maymuna Dönmüş Oğlanın terli elini tutarken ya da Tutucu Ebeveyn Ted ile Sue'nun, Erişkinliğe Adım Atışını Erişkinlik Kabakulakmışçasına Engellemek İsteddiği Namuslu Kızın evinde gece yatısında ve Popüler Gençlerin ya da Moda Takipçilerinin arasında göremezdiniz.

Babamla görürdünüz beni. Boyunca kuş evi biçimli posta kutuları ve meşeler dizili alelade bir sokakta kiraladığımız iki oda bir salon evde olurduk. Üzeri talaşlı peynir rendesi ile kaplı yanık spagetti yer, kitap okur veya sınav kâğıtlarını notlar ya da *Gizli Teşkilat* veya *Bay Smith Washington'a Gidiyor* türü klasiklerden birini izlerdik ve sonra, buluşukları bitirdiğimde, (eğer Burbon Saati gelip çatıysa) yeterince yalvardığım takdirde babam Vito Corleone rolündeki Marlon Brando taklidini yapardı. Hatta kimi zaman iyice aşka gelir, Vito'nun yaşlı buldog ifadesini iyice yansıtabilmek için avurtlarının içine kâğıt peçete doldururdu. (Babam bana hep Michael muamelesi yapardı):

İlk hamleyi Barzini yapacak. Tamamen güvendiğin biri aracılığıyla bir toplantı ayarlayacak, güvenliğini garanti edecektir. Ve o toplantıda öldürüleceksin... Eski alışkanlıklar bunlar. Hayatımın tamamını dikkatsiz davranmamak için çabalayarak geçirdim ben.

“Dikkatsiz” lafını pişmanlıkla söyler, yere bakardı.

17 George ve Martha Washington. (ç.n.)

18 Mary ve Percy Bysshe Shelley. (ç.n.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kadınlarla çocuklar dikkatsiz davranabilir ama erkekler... İyi dinle şimdi.

Kaşlarını kaldırır, gözlerini bana dikerdi.

Barzini toplantısını kim teklif ederse hain odur. Sakın unutma.

Sahnedeki tek repliğim bu noktadaydı.

Grazie, baba.

Babam kafasını sallar ve gözlerini kapardı.

Prego.

Yalnız bir defasında, ben on bir yaşımdayken, Nebraska'nın Fut-toch kasabasında kaldığımız sırada babamın Vito taklidine *hiç mi hiç* gülmediğimi gayet net hatırlıyorum. Salondaydık. Babam repliklerini söylerken kırmızı abajurlu masa lambasına doğru hareket edince yüzü birdenbire kıpkızıl bir Cadılar Bayramı ışığıyla kaplanmış, gözleri haya-letleşmiş, ağzı cadılaşmış, çenesi öyle canavarlaşmıştı ki yanakları üze-rine isim kazınacak kuruluktaki bir ağacın kabuklarına dönüşmüştü. Babamlıktan çıkmış ve bambaşka bir insana, bambaşka bir *şeye*, kap-kara, küflü ruhuyla eprimiş kırmızı kadife koltuğun, yamuk kitap raf-larının, annemin çerçevelenmiş, burjuva eşyalı fotoğrafının önünde di-kilen ürktücü, kızıl yüzlü bir yabancıya dönüşmüştü.

“Tatlım?”

Canlıydı annemin gözleri. Arkadan, sanki huzurevine yatırıldıktan sonra epey düşünüp taşınmış ve muhtemelen Hayatın Tüm Büyük Sorularının yanıtlarını bulmuş ama *Riziko*, köpek bakımı ve Kadınlar İçin Makyaj Saati seyredilen havasız odalarda kimse tarafından ciddiye alınmamış yaşlı bir hanımmışçasına hüznle bakıyordu babamın sır-tına. Tam önünde duran babamsa çökük omuzlarıyla bana bakıyordu. Sanki odaya aniden girmişim de hırsızlık yaptığını görüp görmediğim-den emin olamamış gibi kararsız görünüyordu.

“Ne oldu?” Bana doğru adım atar atmaz odanın zararsız sarı ışığıyla kaplanmıştı yüzü tekrar.

“Karnım ağrıyor,” diye kestirip atmış, dönüp üst kattaki odama koşmuş ve raftan eski bir kitap, *Satılık Ruhlar: Sıradan Sosyopatın*

Maskesini Düşürmek'i (Burne, 1991) çekmiştim. Babam bu kitabı emekliliği öncesinde eski-püskü eşyasını satan bir psikoloji profesöründen almıştı. Ne kadar isterik ve aptalca davrandığımı fark edene kadar 2. Bölüm, "Karakter Taslağı: Romantik İlişkilerde Bağlantı Yoksunluğu"nın tümünü ve 3. Bölüm, "İki Kayıp Parça: Endişe ve Vicdan"ın bir kısmını taramıştım. Babamın "başkalarının duygularını belirgin biçimde görmezden gelme" (s. 24) özelliğini sergilediği, "insanları kolayca kendine hayran bırakabileceği" (s. 29) ve "toplumsal ahlâk kurallarını dert etmediği" (s. 5) doğrudu ama "kendisinden" (s. 81) yahut "aynaya baktığında gördüğü müthiş dehadan başka şeyleri," (s. 109) annemi ve elbette beni seviyordu.

Uğultulu Tepeler

Princeton profesörlerinden ve önde gelen sosyologlardan Dr. Felini Loggia, *Yakın Gelecek* (1978) başlıklı çalışmasında hayatta hiçbir şeyin, “yıldırım düşmesinin bile” özgün denecek denli şaşırtıcı olmadığı yönünde biraz iç karartıcı bir iddiada bulunmuştu (s. 12.) “Bir insanın yaşamı,” diye devam ediyordu, “geleceğe dair bir dizi tüyodan fazlası değildir. Kafamız bu ipuçlarını fark edecek kadar çalışsaydı geleceklerimizi değiştirebilirdik.”

Eh, *benim* hayatım bana bir tüyo verdiyse, bir şeyler fısıldadıysa ve sağlam bir ipucu sunduysa, on üç yaşındayken babamla Howard, Louisiana’ya taşındığımızda sunmuştur.

Babamla sürdürdüğüm göçebe yaşantı dışarıdan bakana cüretkâr ve devrimci görünebilir ya, işin aslı başkaydı. Amerika’da eyaletler arasında karayolunda yolculuk eden nesnelere dair oldukça nahoş (ve hiç belgelenmemiş) bir Hareket Yasası vardır, delice ilerlese bile kişi aslında hiçbir şeyin olmadığını zanneder. Kişi B noktasına hep sonsuz bir düş kırıklığıyla, enerji ve fiziksel özelliklerde hiçbir değişim olmaksızın varır. Hatırlıyorum, geceleri bazen tavana bakar ve *gerçek* bir şey, beni değiştirecek bir şey olsun diye dua ederdim ve Tanrı, her seferinde baktığım tavanın kişiliğine bürünürdü. Tavana pencereden giren ay ışığıyla yaprakların gölgeleri vuruyorsa Tanrı büyüleyici ve şiirseldi. Tavan hafif yamuksa Tanrı dinlemeye meyilli demekti. Tavanın köşesinde solmuş bir su lekesi duruyorsa pek çok fırtınayı atlatmıştı ve benimkini de atlatacaktı. Tepedeki lambanın yanında gazete veya ayakkabıyla ezilmiş altı veya sekiz bacaklı bir şey varsa Tanrı, intikamcı demekti.

Howard’a taşındığımızda Tanrı dualarıma yanıt verdi. (Pürüzsüz beyazlığı haricinde tamamen aleladeydi burada Tanrı.) Nevada’nın Andamo Çölü’nden geçen uzun ve kupkuru yol esnasında, Dame Elizabeth Gliblett’in balo salonu sesiyle okuduğu *Gizli Bahçe*’yi (Burnett, 1909) dinlerken durduk yerde babama hiç doğru düzgün bahçesi olan bir ev tutmadığımızı söyleyiverdim ve sonraki eylül ayında Howard’a

gittiğimizde babam Gildacre Sokağı'nda, tropik bir biyosferin ortasında kukumav gibi kalakalmış 120 numaralı soluk mavi evi seçti. Gildacre Sokağı'nın kalanında resmi şakayıklar, hürmetkâr güller yetiştirilir, sadece ve nadiren yaban otu sıkıntısı çeken sakin çimler biçilirken biz, Amazon Havzası menşeli bir bitki örtüsüyle savaşa giriştik.

Üç hafta boyunca her cumartesi ve pazar günü budama makasları, deri eldivenler ve sinek kovucu losyon dışında herhangi bir silah kullanmadan sabah erkenden kalktık ve aşırı büyümeyi engellemeye yönelik kahramanca girişimlerimiz kapsamında bahçemizdeki yağmur ormanının derinlerine daldık. Nadiren iki saat, kimi zaman ise babamın palmiye yapraklarının altında saklanmış, ayağı büyüklüğünde (kırk altı numara) bir geyik böceği gördüğünü öne sürmesi yüzünden yirmi dakikadan az dayandık.

Yenilgiyi asla kabullenmeyen babam, cidden bir şey tarafından ısırılana (düğümlemiş sarmaşıkla uğraştığım sundurmadan "Aaaaaahhh!" çığlığını duydum) kadar "Van Meer'leri kimse yenemez!" ve "Patton burada otursa havlu atar mıydı sence?" yollu cümlelerle gaz vermeye çalışırdı. Sonra kolunda futbol topu kadar bir şiş meydana geldi. Aynı akşamsa *Howard Sentinel*'deki tecrübeli bahçıvan ilanındaki numarayı aradı.

"Bahçe işi," yazıyordu ilanda. "Her türlü. Her yerde. Ben yaparım."

Adamın adı Andreo Verduga'ydı ve hayatımda gördüğüm en güzel yaratıktı (bkz. "Panter," *Doğadaki Muhteşem Avcılar*, Goodwin, 1987.) Yanık tenli, siyah saçlı, Çingene gözlüydü ve üst kattaki odamın penceresinden kestirebildiğim kadarıyla gövdesi bir nehir kayası kadar pürüzsüzdü. Peruluydu. Ağır bir tıraş losyonu sürüyordu ve eski moda telgraflar gibi konuşuyordu.

NASIL SINIZ STOP İYİ GÜN LER STOP HORTUM NERDE STOP

Her pazartesi ve perşembe günü saat dörtte Fransızca kompozisyon veya cebir ödevimi bir yana bırakıp çalışmasını gizlice izlerdim ya, çoğu zaman çalışmaktan ziyade etrafta takılır, oyalanır, aylaklık eder, rahat rahat sigara tütürürdü. (İzmaritini sönüp sönmediğine bile bakmadan gizli bir yerlere, çalıların ardına veya bambuların arasına atardı hep.) Andreo gerçekten çalışmaya anca işe geldikten iki-üç saat sonra, babam üniversiteden döndüğünde başlardı. Gayet gösterişli bir dizi hareket

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

eşliğinde (soluk soluğa kalmak, alnını silmek) mesela çim biçme makinesini hiçbir verim almadan ormansı zeminde sürer ya da tahta merdiveni eve yaslayıp çalıları budamak için boşu boşuna uğraşırdı. Gözlemlediklerim arasında en çok hoşuma giden, babam Andreo'nun karşısına dikilip düğümlü sarmaşığın *neden* hâlâ arka sundurmada Sera Etkisi yarattığını ya da hintinciri dallarının ne demeye arazimizde yeniden türediğini sorduğunda kendi kendine İspanyolca olarak mırıldanıyordu.

Bir akşamüzeri kendimi, Andreo çaktırmadan mutfağa dalıp portakallı frigolarımdan arakladığı sırada mutfağa dalacak şekilde ayarladım. Utangaç utangaç yüzüme baktı ve çarpık dişlerini göstererek gülümsedi.

ALDIRMAZSIN STOP YİYOR BEN STOP BELİM KÖTÜ STOP

Öğlen yemeklerinde Howard Kütüphanesi'nde İspanyolca ders kitapları ve sözlüklere başvurarak becerebildiğimce eğittim kendimi.

Mellamo Azul.

Benim adım Blue.

El jardinero, Mellors, es una persona muy curiosa.

Bahçıvan Mellors, tuhaf bir kişi.

¿Quiere usted seducirme? ¿Es eso que usted quiere decirme?

Baştan çıkarayım mı seni? Bana anlatmaya çalıştığın bu mudur?

iNelly, soy Heathcliff!

Nelly, Heathcliff'im¹⁹ ben!

Pablo Neruda'nın *Yirmi Aşk Şarkısı ve Bir Umutsuzluk Şarkısı*'nın (1924) kütüphaneye iadesini beklemem boşunaydı. (Sımsıkı Atletlerden Başka Şey Giymeyen Kız almış ve Çenesindeki İğrenç Tüyleri Tıraş Etmesi Şart Olan Erkek Arkadaşın evinde kitabı kaybetmişti.) İspanyolca sınavındaki nüshalardan birini çalmak zorunda kaldım sonunda. Romeo'luk yapacak, aşk sözcüklerini kanatlanıp balkonlara erişecek denli kuvvetle ortalıkta bağırarak cesareti nereden bulacağımı merak ederek XVII'yi

19 *Uğultulu Tepeler*'deki, arzuları yüzünden hem kendini hem çevresindekileri mahveden acılı romantik kahraman. (ç.n.)

zor bela ezberledim. Sözcükleri bir karta yazıp başkasının adıyla imzalandıktan sonra, Andreo arka bahçedeki kauçuk ağacının altında uzanmış *iHola!* okurken kamyonetinin açık camından içeri ödleğe atmak türünden bir Cyrano'luğu bile yapabileceğimden kuşkuluydum.

Sonunda ne Cyrano ne de Romeo'luk yaptım.

Herkül oldum.

* * *

Kasım ayında, soğuk bir çarşamba gecesı, saat sekizi çeyrek geçe odamda Fransızca sınavıma çalışıyordum. Babam yeni dekan onuruna verilen fakülte yemeğindeydi. Kapı çaldı. Ürktüm; derhal aklıma çeşit çeşit kötücül İncil satıcısı ve kana susamış kaçkın imgesi üşüştü (bkz. O'Connor, *Tüm Öyküleri*, 1971.) Babamın odasına koştum ve köşe pence-rede gizlice baktım. Gece karanlığında Andreo'nun giriş yolundan çılap sık eğreliotlarına dalmış olan kırmızı kamyonetini şaşkınlıkla gördüm.

Hangisi daha feciydi, sundurmada bir Kaçkın olduğunu hayal etmek mi yoksa geldiğini bilmek mi, emin olamadım. İlk içimden gelen, odamın kapısını kilitleyip yorganımın altına saklanmaktı ya, Andreo durmadan zile basıyordu (odamın ışığını fark etmişti herhalde.) Parmak uçlarımda merdivenden indim, kapının önünde tırnak yiyip ortam ısıtma cümlemi (*iBuenas Noches! iQué Sorpresa!*) prova ederek en az üç dakika bekledim. Sonunda kupkuru bir ağız, titrek ellerle açtım kapıyı.

Heathcliff'ti gelen.

Aynı zamanda, Heathcliff değildi de. Yaklaşmaya çeken yabani bir hayvan misali uzağımda, basamaklarda duruyordu. Göğü boydan boya kaplayan sık dallar arasından sızmayı becerebilen bir öbek gece ışığı yüzüne yan taraftan vuruyordu. Yüzü, Andreo çığlık çığlığa bağırı-yormuşçasına çarpılmıştı ama sadece duvarların ardındaki kablolardan geçen elektriğine benzer, duyulması neredeyse imkânsız bir mırıltıdan başka ses yoktu ortalıkta. Giysilerine göz attığımda önce badanayla uğraştığını sandım ama ardından *kan* içinde olduğunu ve üstünün, ellerinin, her yanının mutfak evyesinin altındaki borular misali metalik kokulu ve mürekkepsi kana bulandığının farkına vardım. Sadece kana bulanmakla kalmamıştı; kanın içinde dikiliyordu: bağcıkları çözükle botlarının altında ve etrafında çamursu kan birikintileri vardı.

Ağız açık halde gözlerini kırptırdı ve bana doğru bir adım attı. Beni kucaklayacak mıydı, öldürecek miydi, hiçbir fikrim yoktu. Birden yüzükoyun önüme kapaklanıverdi.

Mutfağa koşup 911'i tuşladım. Açıkan kadın makineyle insan melezi bir şeydi ve adresimizi iki defa tekrarlamam gerekti. Sonunda bir ambulansın yola çıktığını söyledi. Sundurmaya dönüp Andreo'nun yanına çömeldim. Ceketini çıkarayım dedim ama inleyerek sol tarafında, kabuslarının hemen altında, ateşli bir silahla açıldığını fark ettiğim yarayı tuttu.

"Yo telefoneé una ambulancia," dedim. (Ambulans çağırdım.)

Ambulansın arkasında, onunla birlikte gittim hastaneye.

HAYIR STOP İYİ DEĞİL STOP İYİ STOP BABA STOP

"Usted va a estar bien," dedim. (İyileşeceksin.)

Hastaneye varınca görevliler sedyesini lekeli beyaz kapılardan içeri alelacele soktular ve acil servisin sorumlu hemşiresi, ufak tefek ve neşeli Marvin, elime bir kalıp sabunla birlikte hastane pijamalarından tutuşturarak koridorun sonundaki banyoda temizlenmemi salık verdi. Kot pantolonumun paçaları kana bulanmıştı.

Üstümü değiştirdikten sonra telesekreterimize babam için bir mesaj bıraktım ve bekleme odasındaki pastel renkli plastik sandalyelerden birine oturdum. Babamın geleceğini bilmek biraz sıkıyordu içimi. Onu seviyordum tabii ama Walhalla İlkokulu'ndaki Baba-Okula-Geldi-Günü'nde gözlemlediğim utangaç ve yumuşak sesle konuşan babaların aksine, benimki gürültücü, engel tanımaz, sabırdan veya iç huzurundan yoksundu; Ayı Paddington,²⁰ Pavlova²¹ ve *Petting Zoo*'dan²² ziyade Mafya Babası kılıklı bir adamdı. Babam, belki zorlu ve yoksunluklarla dolu geçmiş yüzünden, *eylem* söz konusu olduğunda tereddüde vakit harcamazdı. Her daim bir şeylere yön verir, birilerine cevap yetiştirir, pis bir işe koyulur, olaya girer, birilerini sinirden kudurtur, mesajı alır, dışarıya çıkar, aşağıya iner, uyar, yiter, yatar, yırtardı. Her daim ipleri

20 Michael Bond'un ilkinin 1958'de yayınladığı çocuk öykülerinin kahramanı kibar ayı. (ç.n.)

21 Adını balerin Anna Pavlova'dan alan Avustralya menşeli bir tatlı. (ç.n.)

22 İlkinin 1938'de Londra'da açılmış, çocukların yaklaşıp sevebilecekleri türden zararsız ve ehil hayvanları içeren hayvanat bahçesi. (ç.n.)

ele alır, riske girer, geceye dalar, yerinde durmaz, birilerini yolar, birileriyle buluşur, bir yerlere uğrar, baltayı taşa vurur, ortamı ele geçirirdi. Dünya görüşü söz konusu olduğundaysa yaşamı ayarlanabilir bir mercekten gören ve haliyle her şeyin odakta bulunmasını bekleyen bir Mikroskop gibiydi. Bulanık, Belirsiz, Sisli veya Kirlenmiş olan şeylere karşı hoşgörüsü yoktu.

Acile, “Ne oluyor burada? *Kızım nerede?*” diye bağırarak dalınca Hemşire Marvin derhal tüydü.

Babam bir silah yarası ve “O Latin puşt”tan kapabileceğim herhangi bir ölümcül hastalığa yol açabilecek bir kesik veya çizik taşımadığıma ikna olduktan sonra üzerinde kocaman harflerle SADECE YETKİLİ PERSONEL yazan lekeli beyaz kapıdan (Babam kendini daima YETKİLİ PERSONEL sayardı.) içeri daldı ve olan bitenin kendisine anlatılmasını talep etti.

Diğer babalar küfürle karşılanır, kovulur, dışarı çıkarılır, hatta belki tutuklanırdı ama benim babam hem Pershing füzesi hem de Halkın Gözde Prensiydi. Dakikalar geçmeden bir sürü telaşlı hemşire ve bir adet kızıl saçlı stajyer doktor, şok-travma birimindeki üçüncü derece yanık kurbanı yahut aşırı dozda ibuprofen almış ve yüzünü koluna kapamış sessizce ağlamakla meşgul olan oğlanın yerine babamla uğraşıyordu.

Kızıl saçlı stajyer, babama gereğinden yakın durup gülümseyerek, “Yukarıda ameliyat ediliyor ve durumu stabil,” dedi (bkz. “Buldog Karcıncası,” *Böcekleri Tanıyalım*, Buddle, 1985.)

Hemşirelerden biri, “Doktor ameliyattan çıkar çıkmaz size daha kesin bilgi vereceğiz,” dedi. “Umarım iyi haberler gelir!” (bkz. “Ahşap Karcıncası,” *Böcekleri Tanıyalım*.)

Çok geçmeden üçüncü kattaki ameliyathaneden çıkan Doktor Michael Feeds gelip babama Andreo’nun ateşli bir silahla karnından vurulduğunu ama ölmeyeceğini bildirdi.

“Bu gece nerede, ne yapıyormuş biliyor musunuz?” dedi. “Yaranın görünüşüne bakılırsa yakın mesafeden ateş edilmiş ki bu da bir kaza, belki kendi silahıyla vurulma anlamına gelebilir. Namlu temizliği yaparken kazara ateş alma gibi. Bazı yarı-otomatiklerin böyle bir özelliği vardır...”

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Babam zavallı Doktor Mike Feeds'e, adamdan enine kesit alıp temiz bir inceleme lamına koyarak mercek altına yerleştirmiş gibi baktı.

"Kızım ve ben söz konusu şahıs hakkında hiçbir bilgiye sahip değiliz."

"Ama ben sandım ki—"

"Haftada iki defa bahçemize bakıyor ve işini hiç de iyi yapmıyor. Kısacası ne demeye gelip de sundurmamıza kanını akıttığını kesinlikle bilmiyorum. Tabii," dedi babam bana bakarak, "durumun vahametini anlıyoruz. Kızım hayatını kurtardığı, gerekli tedaviyi ya da her ne yapıyorsanız onu görmesini sağladığı için son derece mutlu ancak açıkça söylemeliyim ki Doktor..."

"Doktor Feeds," dedi Doktor Feeds. "Mike."

"Açıkça söylemeliyim ki Doktor Meeds, bu şahısla hiçbir ilişkimiz yok ve yaşadığı duruma yol açan çete savaşı, kumar veya bu türde sağlığa zararlı yeraltı dünyası faaliyetlerinden artık hangisiyse, kızımın bu laşmasına izin vermeyeceğim. Konuyla ilintimiz bu noktada bitmiştir."

"Ha, anlıyorum," dedi Doktor Feeds, usulca.

Babam sert bir baş selamı verdi, elini omzuma koydu ve beni lekeli beyaz kapıdan dışarı çıkardı.

O gece Andreo'yla filipinincileri ve gösterişli süs bitkileriyle çevrili, hararetili bir buluşma hayal ederek uzun süre uyanık yattım odamda. Teni kakao ve vanilya, benimkiyse narçiçeğı kokacaktı. Bu sefer utançlıktan elim ayağım tutulmayacaktı. Biri silah yarasıyla kapınıza geldikten ve kanı elinize, çoraplarınıza, kotunuza bulaştıktan sonra aranızda hiç kimsenin, babanızın dahi kavrayamayacağı insani bir yaşam bağı doğardı.

iNo puedo vivir sin mi vida! iNo puedo vivir sin mi alma! (Hayatımsız yaşayamam! Ruhumsuz yaşayamam!)

Elini kapkara, yağlı, kalın telli saçlarında gezdirecekti.

SEN HAYATIMI KURTARMAK STOP BİR GECE SANA COMİDA CRIOLLA YAPACAK BEN STOP

Böyle bir sohbet yokmuş meğr kaderde.

* * *

Ertesi sabah polisin çağrısı üzerine ifade vermemizin ardından babamı beni St. Matthews hastanesine götürmeye ikna ettim. Bir düzine pembe gül (babam Deal Foods'un mevsim çiçekleri reyonunda, "O çocuğa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

karmızı gül götürmeyeceksin, o kadar!” diye bağırarak iki anneyi ürküt-müştü) ve çikolatası erimiş bir *milkshake* vardı elimde.

Gitmişti Andreo.

Hemşire Joanna Cone (bkz. “Dev Skink Kertenkelesi,” *Canlılar An-siklopedisi*, 4. Basım) “Bu sabah beş civarı odasını terk etmiş,” dedi. Ar-dından yuvarlak, pembe çenesini sarkıtıp muhtemelen Bay Cone’a kili-sede uyuklamamasını söylerken kullandığı anlayışlı fısıltı tonlamasıyla, “Sigorta bilgilerini kontrol ettim. Verdiği kart sahte çıktı. Doktorlar bu yüzden sıvıştığını düşünüyor ama *esas mesele*,” diye devam etti, “tek ke-lime İngilizce konuşamadığından Doktor Feeds kurşunu nasıl yediğini öğrenemedi. Polis de bilmiyor olayı. Bence, ki sadece hissiyatım öyle, o çocuk bu ülkeye, doğru düzgün sosyal sigortayla sakatlık ve sınırsız has-talık izni sağlayan düzenli bir iş bulmaya gelen yasadışı göçmenlerden biriydi. Öylelerine buralarda daha önce de rastladık. Mesela kız karde-şim, Cheyenne... Electronic Cosmos’un kasa kuyruğunda bir sürüsünü görmüş. Nasıl geliyorlar, biliyor musunuz? Lastik botlarla. Gece vakti. Bazen ta Küba’dan, Fidel’den kaçıyorlar. Anladınız mı?”

“Bu konuda söylentiler duymuştum galiba,” dedi babam.

Hemşire Cone’a Nekahet Birimi’nden AAA’yı²³ arattı. Eve döndü-gümüzde Andreo’nun kamyoneti çekiliyordu. Üzerinde fazla dikkat çekmeyecek şekilde ENDÜSTRİYEL TEMİZLİK A.Ş. yazan kocaman, beyaz bir minibüs, banyan ağacımızın altına park edilmişti. Gerekli iş-lemeleri yapılmış suç mahallerinin temizlenmesinde uzman olan bu şir-ket, babamın talebi üzerine ta yarım saat mesafedeki Baton Rouge’dan, Andreo’nun sundurmadan başlayıp bahçe yolundan sokağa uzanan ve birkaç eğreltiotuna da bulaşmış kanı meselesiyle ilgilenmeye gelmişti.

Babam, gözü kör edecek kadar beyaz bir tulum giymiş ve yeşil plas-tik eldivenleri dirseklerine uzanan 40-45 yaşlarındaki asık suratlı şirket görevlisi Susan’a el sallarken, diğer eliyle omzumu sıkarak, “Bu üzücü olayı arkamızda bırakacağız, küçük kuşum,” dedi. Kadın sundurmamıza Ay’a ayak basan bir astronot misali çıktı.

* * *

23 Amerikan Otomobil Birliği: Üyelerine acil yol yardımı, lastik değişimi, araç çekme türü hizmetler sunar. (Araçlar ve Eşyalar İçin.) <https://rantey.org>

Andreo hakkında *Howard Sentinel*'de çıkan haber (VURULAN YABANCI KAYBOLDU) babamın deyişiyse (diğer hususlardaki icraatları tertemiz olan bir Hükümeti kısa süreliğine rahatsız eden ufak çaplı skandal) Verduga Vakası'nın sonu oldu.

Üç ay sonrasında, yenibahar ve manyok bitkilerinin çayırımızı tüm den karantinaya almayı başardığı, burgulu sarmaşığın sundurmanın tüm direklerini ve lağım ızgarasını sarıp çatıda cinai tasarımlarına başladığı, güneş ışınlarının öğle saatlerinde bile toprağı kaplayan bitki örtüsünü aşmaya cesaret edemedikleri dönemde hâlâ Andreo'ya dair hiçbir bilgimiz yoktu ve şubat ayında Howard'dan Michigan'daki Roscoe'ya, kı zıl sincapların resmi anavatanına taşındık. Adını hiç sarf etmememe ve babam ondan her bahsettiğinde ("Ne oldu acaba o Latin eşkıyasına?") sözde aldırma zlık havalarında sessiz kalınama rağmen telgraf gibi konuşan avlak bekçimi, Heathcliff'imi, Şeyimi hiç aklımdan çıkarmadım.

Bir hadise daha olmuştu.

Missouri'nin Nestles kasabasındaydık; Yumurtalı Patates Evi'nde düzenlediğimiz on beşinci yaş günü kutlamamın hemen ardından birkaç hediye alayım diye Wal-Mart'ta dolanıyorduk. ("Wal-Mart'ta pazar günleri," demişti babam. "Waltonlar²⁴ bir şato daha alabilsin diye karavancılar, futbol stadı büyüklüğündeki bir alan dolusu müthiş indirimlerle kendilerine bir öğleden sonrası ziyafeti çekerler.) Babam takı reyonunda, bense elektronikteyken dağınık saçları sekiz numaralı bilardo topu kadar siyah olan bir adam dikkatimi çekti. Arkası bana dönüktü ve dijital fotoğraf makinelerinin sergilendiğı vitrinin önünden geçiyordu. Rengi epey atmış bir kot ve gri bir tişört giymiş, kamuflaj desenli be zbol şapkasını kafasına sımsıkı geçirmişti.

Tıraşsız, yanık tenli çenesi haricinde yüzü görünmüyordu ya, gene de televizyon reyonuna dönerken kalbim gümbür gümbür atmaya başladı. Gösterişçi iç çekişini, kamburunu çıkarışını, su altındaymış gibi ağır ağır hareket edişini, saçtığı tüm Tahiti havasını tanı mıştım çünkü. Tahiti havasına sahip insanlar, günün hangi saati ya da yapılacak ne kadar iş olduğuna bakmaksızın gözlerini kapatarak her türlü meşakkatli çim

24 Dünyanın en büyük perakende mağaza zinciri Wal-Mart'ın kurucusu olan, dünyanın en zengin ailelerinden biri. (ç.n.)

biçme makinesinden, bölük pörçük çayırdan, işten atılma tehdidinden anında uzaklaşıp birkaç saniyede Tahiti’de ve yarı çıplak halde olduklarını düşünebilir, sadece rüzgârın hışırtsıyla okyanusun genç kız işi iç çekişlerini dinlerken ve hindistancevizi kabuğundan bir içecek yudumlarırken bulabilirler kendilerini. (Yunan, Türk ve Güney Amerika erkeklerinde buna doğal bir yatkınlık vardır ve Kanadalılarda özellikle Yukon topraklarında yaygın bulunmakla birlikte, çok az insan doğuştan Tahiti hissiyatına sahiptir, Amerika’da sadece birinci ve ikinci nesil hippilerle nüdistler arasında görülür.)

O değil de, ona benzeyen düz burunlu veya Gorbacov lekeli biri çıkar diye peşinden süzıldüm. Televizyon reyonuna vardığım anda huzursuz, uyuşuk havalardan birine (neptün orkidelerine bu yüzden hiç bakmamıştı) girnişçesine diğer uçtan reyonu terk etti. Müzik kısmına gidecek gibiydi. Diğer taraftan fırladım, CD’leri, Bo Keith Badley’nin “Batakhane Yiyişme” albümünün yığıldığı İNDİRİM tezgâhını aştım ama AYIN SANATÇISI tabelasının ardından kafamı uzattığımda fotoğraf kısmına doğru yola çıkmıştı bile.

“Hesaplı bir şeyler bulabildin mi?” Arkamda bitivermişti babam.

“Ha... Yok.”

“Eh, bahçe reyonuna gidelim, orada sıkı bir şey buldum galiba. Kayın Ağacından Müzik Sistemli Senfonik Jakuzi Spa. Hidro masaj ve banyo jetleri. Bedava bakım garantisi de var. Sekiz kişi rahatça sığar içine. Fiyatı dersen epey düşmüş. Haydi, gel. Fazla vaktimiz yok.”

Alet-edevat reyonuna bakacağımı bahane ederek babamdan kurtulmayı başardım ve o neşeyle ev hayvanları bölümüne giderken hızla geri dönüp fotoğraf reyonunun etrafından dolandım. Yoktu. Ecza, hediyelik ve çiçek ile surati kıpkırmızı olmuş bir kadının çocuklarını tokatladığı oyuncak reyonlarına, Güney Amerikalı bir çiftin saat denediği takı reyonuna, yaşlı bir kadıncağızın hayatı kahverengi ve kocaman güneş gözlüklerinin ardından görüp görmeme hususunda cesurca karar almaya çalıştığı Vizyon Merkezi’ne baktım. Bebek bölümünde bir sürü aksi anenin, banyo reyonunda heyecanlı yeni evlilerin arasından geçtim; babamın ev hayvanları reyonunda bir japonbalığıyla özgürlük meselesini tartıştığını (“Mahpus hayatı pek hoş değil, değil mi evlat?”) mefruşat bölümündeyse kel bir adamın pembeli-beyazlı perdelikleri incelediğini

gördüm. Kafeterya ve Müşteri Hizmetleri'ni, tombalak bir ufaklığın ağlayarak şekerleri tekmelediği ekspres kasalar dahil tüm çıkışları dolaştım.

Ama yoktu işte. Gitmişti. Tuhaf, utangaç bir karşılaşma, AŞK KONUSUNCA STOP TANRILARIN SESİ GÖKLERİ AHENKLE SARSAR STOP gerçekleşmeyecekti.

Alışveriş arabasını keder içinde fotoğraf reyonuna dönene dek fark etmedim. İade bankosunun yanına, reyon koridorunun ortasına bırakılmıştı ve tek bir şey, SUNİÇalı™ Görünmezlik Donanımı, Güz Seçkisi adlı ufak plastik ambalaj dışında boştu. (Ona ait olduğundan emindim.)

Merakla aldım ambalajı. İçinde naylon yapraklar vardı. Arkasında şöyle yazıyordu: "3-D, foto-geliştirmeli, sentetik yaprak karışımı. KOLAYZamk™ kamuflaj giysinize yapıştırdığınız anda ormanlık arazide en hassas hayvanlara dahi görünmez olmanızı sağlar. SUNİÇalı™ başarılı avcının rüyası."

"Sakin geyik avlamaya merak sardım deme," dedi babam gene arkamdan. Havayı kokladı. "Nedir bu berbat koku? Tıraş losyonu. Asitli bitki özü kokusu. Deminden beri arıyorum seni. Umumi tuvalet adıyla bilinen kara delikte yittiğini sandım."

Ambalajı arabaya attım. "Birini gördüğümü zannettim."

"Ya? Neyse şimdi şu sözcüklerle aklına ilk gelenleri say: Kolonyal. Dellahay. Ahşap. Teras. Beş Parça. Güneşe dayanıklı, rüzgâra dayanıklı, Kıyamet Günü'ne bile dayanıklı. Müthiş fiyat: sadece 299 dolar. Ayrıca küçük şirin etiketlerinde yazan Dellahay'lerin sloganını da unutma derim: "Teras mobilyası, sadece mobilya değildir. Bir ruh halidir." Gülümsedi, kolunu omzuma atarak beni hafifçe bahçe reyonuna iteledi. "Bu sloganın ne anlama geldiğini açıklarsan derhal on bin dolar vereceğim sana."

Wal-Mart'tan teras mobilyaları, bir adet kahve makinesi ve şartlı salıverilen bir adet japonbalığı (özgürlük fazla gelmiş olmalı, dışarıda bir gün geçirdikten sonra can verdi) eşliğinde ayrıldık ya, haftalar boyunca, İmkânı-Yoklar ve Düşük İhtimaller zihnime dolduğunda bile, o adamın sahiden benim yerinde duramayan, dengesiz Heathcliff'im olduğunu düşünmekten alamadım kendimi. Günler boyunca Amerika'daki tüm Wal-Mart'larda dolanacak, milyonlarca ıssız reyon koridorunda beni arayacaktı.

Yedi Çatılı Ev

Daime Ev (babamla doksan günden fazla oturduğumuz konut şeklinde tanımlıyorum daimi evi, yani Amerikan hamamböceğinin aç kalabileceği azami süre boyunca) fikri gözümde Boş Bir Hayalden, Düşler Ülkesinden, feci 1985 kışı sırasında herhangi bir Sovyet vatan-daşının bebek mavisini döşemeli yepyeni bir Cadillac Coupe DeVille alma umudundan öte değildi.

Haritamızda New York veya Miami'yi defalarca gösterirdim babama. "Ya da Charleston. Niye Çatışma Çözümleri dersini Güney Carolina Üniversitesi'nde, İşte Burası Gerçekten Medeni Bir Yer denecek bir noktada veremiyorsun?" Kafam camda, emniyet kemeri boğazımda ve bakışların bitmek tükenmek bilmez mısır tarlalarındayken, babamla günün birinde, bir toz tanesi misali bir yere, herhangi bir yere konacağımız hayalini kurardım.

Duygusallığımla alay ettiği, yıllar yılı süren bu katı tavrı yüzünden ("Seyahatten nasıl imtina edersin? Anlamıyorum. *Benim* kızım nasıl el yapımı bir kül tablası, çiçekli duvar kâğıdı ve hatta şu tabela–evet, *şu* SULUGÖZ tabelasını söylüyorum–kadar tatsız ve akılsız olmayı dileyebilir? Doksan dokuz sentmiş. Bundan sonra sana Sulugöz diyeceğim.") yol boyu devam eden *Odyseia* (Homeros, Helenistik Dönem) veya *Gazap Üzümleri* (Steinbeck, 1939) tartışmaları sırasında Yuva, Anavatan ve Doğduğun Topraklar türü edebi temaları *ima yoluyla* dahi anmayı bırakmıştım. İşte bu yüzden babam, Kansas'ın Lomaine kasabasının hemen dışındaki Atıştırmak Lokantası'nda raventli pastanın üstüne lise son sınıfın *tümünü*, yedi ay ve on dokuz günün hepsini tek bir yerde, Kuzey Carolina'nın Stockton kentinde geçireceğimizi büyük bir tantana eşliğinde duyurdu. ("Ding! Dong! Cadı Öldü!"²⁵ şarkısını bağırarak söyleyince garson kadının kaşları kuşkuyla çatıldı.)

25 *Oz Büyücüsü*'nün sonunda yer alan şarkı. Sıkıntılı bir durum sona erdiğinde sevinç nidası olarak kullanılır. (ç.n.)

Apalaş Dağları'nda bir başına kalakalmış ve lakabından (Güney'in Floransa'sı) pek memnun gibi görünen dağ kenti Stockton'ı -tuhafı, sırf birkaç sene önce *Ventures* dergisinde okuduğum "Emeklilikte Yaşanacak En İyi Elli Kent" başlıklı haberde 39. sırada gördüğümde de-
ğil- Florida Eyalet Hapishanesi'nden kaçıp yirmi iki yıl boyunca Büyük Smoky Dağları Ulusal Parkı'nda yakalanmadan yaşamayı başaran Berbat Üçlü'nün gerçek öyküsünü anlatan büyüleyici FBI macerası *Kaçaklar*'da (Pillars, 2004) sıkça geçtiği için de biliyordum. Güney Carolina ile Tennessee arasındaki dağlarda bulunan binlerce patikada dolanmış, geyik, tavşan, kokarca ve hafta sonu kampçıların geride bıraktıklarıyla karın doyummuşlar ve içlerinden biri gemlenemeyen bir "alışveriş merkezinde takılma" dürtüsüne kapılmasaymış asla yakalanamayacaklarmış. (Emekli Özel Ajan Janet Pillars, "Park öyle büyüktü ki pembe bir fil sürüsü bile rahatça saklanabilirdi," diye yazmıştı.) 2002 güzünde bir cuma ikindisinde "Çukur" Billy Pikes, Batı Stockton'daki Dinglebrook Arcade adlı alışveriş merkezine gelmiş, birkaç gömlek almış, bir *calzone* yemiş ve Cinnabon'daki kasiyerlerden birince teşhis edilmişti. Berbat Üçlü'den iki kişi yakalanmış ama "Cıvık Ed" adıyla tanınan üçüncüsü ele geçirilememişti ve hâlâ orada, dağlarda bir yerlerdeydi.

Babamın Stockton hakkındaki yorumu: "Benim Kuzey Carolina Eyalet Üniversitesi'nden ürkütücü denecek kadar az maaş alacağım ve senin gelecek yıl Harvard'daki yerini garanti edeceğin, herhangi bir dağ kenti kadar iç bayıcı bir yer," dedi.

"Oleey," dedim.

Gelişimizden önceki ağustos ayı boyunca, Maine'in Porstmouth kentindeki Atlantik Okyanusu Apart-Evleri'nde oturduğumuz dönemde babam, Stockton merkezli Sherwig Emlak firmasının satış ve uzun dönemli kiralama başarı listesi son derece etkileyici olan ortaklarından Bayan Dianne L. Seasons ile temas kurmuştu. Dianne her hafta babama Özel Sherwig Evleri'nin parlak fotoğraflarını köşelerine atışla, üzerlerinde, "Harika bir dağ vahası!", "Güney ihtişamıyla dolu!", "Kaliteli ve özel, *gözdelelerinden!*" türü cümleler yazılı Sherwig antetli not kâğıtları ekleyerek yollamıştı.

Satış Yapmak İçin Deliren Temsilciler ile yaralı antilop peşindeki vahşi kediler misali oynamasıyla bilinen babam, ev seçme kararını sürekli

erteliyordu. Dianne'in akşam telefonlarına ("Primrose 52 numarayı nasıl buldunuz, bir sorayım demiştim!") melankolik bir kararsızlık ve bolca iç çekişle yanıt verince kadıncağzın notları gitgide çılgınlaştı. ("Yazı çikarmaz, hemen satılır!" "Kapış kapış gidecek!")

Babam sonunda Dianne'in ıstırabına son vererek Özel Sherwig Evleri'nin en özel mülkünü, Arnor Sokağı, 24 numarada yer alan ve aranan evler listesinin "1 Numarası" olan möbleli evi seçti.

Şaşakalmıştım. O ara Kansas Üniversitesi'ne Bağlı Hicksburg Üniversitesi'nde konuk profesörlükle iştigal eden babamın pek de muazzam paralar kazanmadığı (*Federal Forum* makale başına acınası bir 150 dolar ödüyordu) ortadaydı ve oturduğumuz diğer evlerin hemen hepsi -Wilson Sokağı 19 numaralar, Karanfil Meydanı 4 numaralar falan- minnacık, unutulması evlerdi. Buna karşın babam tutmuş, en azından Dianne'in parlak fotoğrafında yere çökmüş, çifte hörgüçlü devasa bir deveye benzeyen KRALLARA LAYIK, MÖBLELİ, TUDOR TARZI, BEŞ YATAK ODALI MÜTHİŞ TUĞLA MALİKÂNEYi seçmişti. (Sherwig Emlak fotoğrafçısının çekimler sırasında bu çifte hörgüçlü devenin perişanlığını gizlemeye özen gösterdiğini sonra keşfettik. Su tesisatının neredeyse tamamı çürümüşü ve dış cepheyi süsleyen ahşap kirişler güz döneminde çürüyüp döküldü.)

Arnor Sokağı, 24 numaraya varışımızla babam derhal Leonard Bernstein rolüne soyundu ve Tüy Gibi Hafif Taşımacılık Şirketi'nin elemanlarını, işlerini bitirip bir an önce kafa çekmeye gitmek isteyen Larry, Roger, Stu ve Greg değil de; Yaylılar, Vurmalılar ve Pirinç ile Ahşap Üflelemelilermişcesine yönetmeye koyuldu.

Bense anında tüyüp evi ve çevreyi gezmeye koyuldum. Evde beş YATAK ODASI, bir adet GRANİT YÜZEYLİ, AHŞAP PARKELİ, GÖMME BUZDOLAPLI VE ÇAM DOLAPLARI EL YAPIMI AŞÇI CENNETİ MUTFAK vardı ve ayrıca MERMER BANYOLU BÜYÜK YATAK ODASI, BÜYÜLEYİCİ SÜS HAVUZU ve bir de KİTAPKURTLARININ DÜŞLERİNDEKİ KÜTÜPHANE bulunuyordu.

"Buranın kirasını nasıl ödüyoruz, baba?"

"Hım... Ha, dert etme sen onu... Affedersiniz, o kutuyu yan taşımanız şart mı? BU TARAF ÜSTE diyen oku gördünüz mü? Hah, o. Bu taraf üste gelecek anlamına geliyor."

“Paramız yetmez buraya.”

“Elbette yeter - Bir defa söyledim, bir daha söylüyorum: bu, bu-
raya değil, salona götürülecek... Düşürmeyin lütfen, kıymetli eşya var
içinde - Geçen sene biraz para biriktirmiştım, tatlım. *Oraya* değil! Bir
sistemimiz var bizim - Evet, kutuların üstlerini okursanız keçeli kalemle
birtakım şeyler yazıldığını ve yazarların hangi kutunun bu evin hangi
odasına götürüleceğini açıkladığını göreceksiniz. Halı, işte böyle! Sana
yıldızlı pekiyi!”

Yaylı sazlar yanıımızdan sırtında devasa bir kutuyla geçip AŞÇI CEN-
NETİne girdi.

“Burası olmaz, baba. Primrose 52’ye gitmeliyiz.”

“Saçmalama. Bayan Seasons’la iyi bir fiyatta anlaştık - evet, şimdi
bu aşağı, çalışma odama gidiyor ve lütfen, o kutuda sahici kelebekler
var, sürüklemeyin - okumadınız mı? Evet, daha nazik taşıyın.”

Pirinç Nefesliler KELEBEKLER/KIRILGAN yazan kutu elinde, sar-
sak adımlarla aşağı inmeye koyuldu.

“Hı? Evet, şimdi rahatla ve keyfine—”

“Baba, çok para bu!”

“E, evet, ne demek istediğini anlıyorum, tatlım ve kesinlikle şu...”
Babamın bakışları yukarı, yüksek alçı tavandan sarkan pirinç lambaya
kaydı, 1815 Tambora Volkanı patlamasının (bkz. *Endonezya ve Ateş
Çemberi*, Priest, 1978) baş aşağı temsiline. “Alıştığımızdan biraz daha
şaşaalı ama neden *olmasın*? Bütün yıl buradayız, değil mi? Tabiri ca-
izse senin dünyayı fethetmekten önceki son etapta. Unutulmaz
kılmak istedim, hepsi o.”

Gözlüklerini düzeltti ve ÖRTÜLER yazan açık kutuya, Trevi Çeşmesi’ne
dilek parası atmaya hazırlanan Jean Peters gibi baktı.

İç çektim. Babamın bu yılı, lise son sınıfını epey tantanalı kılmaya yö-
nelik niyeti açıktı. (Çifte hörgüçlü deve ve daha sonra ayrıntılarına girece-
ğim Mame Hala²⁶ tarzı şatafat da aynı nedenleydi.) Ama yaptığından hu-
zursuzluk duyduğu da belli oluyordu. (ÖRTÜLER kutusuna attığı kasvetli
bakışın nedeni buydu.) Huzursuzluğu, yılsonunda yanından ayrılacağını

26 Patrick Dennis’in sahne ve sinemaya da uyarlanan, ailesini kaybettikten sonra uçrak
halasının vesayetinde büyüyen bir çocuğun öyküsünü anlatan aynı adlı romanının
kahramanı. (ç.n.)

düşünmek istememesinden kaynaklanıyordu kısmen. Ben de istemiyordum bunu. İdrakı zor bir düşünceydi. Babamı terk etmek bütün eski Amerikan müziklerinin etlerini kemiklerinden, Rodgers'ı Hammerstein'dan, Lerner'i Loewe'den, Comden'i Green'den ayırmak gibi geliyordu.

Kederlenmesinin bir başka ve belki daha büyük önem taşıyan nedeni aynı yerde yıl boyu kalacak olmamız ve bunun, diğer bölümleri gayet heyecanlı olan zihinsel biyografisinde 12. bölümde yer alan "Amerikan Öğretileri ve Seyahat"ın içinde tekdüzeliği reddedilemeyecek bir pasaja işaret etmesiydi kanımca.

Babam, "Hayatını daima biyografini aklında tutarak yaşa," demeye bayılırdı. "Tabii Yüce Gerekçeni bulana dek yayınlanmayacaktır ama en azından ihtişamlı yaşarsın." Babamın ölümünden sonra yayınlanacak biyografisinin *Kissinger: O Adam'a* (Jones, 1982,) hatta *Ritim Doktoru: Bing'le Hayat'a* (Grant, 1981) değil de, Yeni Ahit ile Kuran seviyelerinde bir şeye benzemesini umduğu acıklı biçimde belliydi.

Hiç dillendirmemekle birlikte babamın harekete, geçişe, bir şeylerin ortasında olmaya bayıldığı açıktı. Duraklamaları, sekteleri, bitiş noktalarını, sonları iştah kaçırıcı, sıkıcı bulurdu. Aynı üniversitede öğrencilerinin adlarını öğrenecek kadar uzun süre kalmasının nadir bir durum olduğu gerçeğinden hiçbir rahatsızlık duymaz, dönem sonlarında notlarını doğru vermek uğruna çocuklara Haddinden Fazla Soru Soran, Kurbağa Gözlük, Katır Gülüşlü ve Solumda Oturan türü lakaplar takmak zorunda kalırdı.

Bazen bir kız babası olmayı bir son durak ya da varış noktası olarak gördüğünden korkardım. Burbon Saatlerinde kimi zaman beni ve Amerika'yı terk edip yerlilerin özgürlük mücadelelerinde Che/Troçki/Spartaküs rolü oynamak için eskinin Zaire'si, bugünün Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne (Afrika'da *demokratik* sözcüğü, *ayar vermek* ve *gider yapmak* türü argolar ayarında, hava basmak amacıyla kullanılır) geri dönmek istediğinden endişelenirdim. Tanıdığı "en kibar, en çalışkan, en samimi" insanlarla dolu olan Kongo Nehri Havzası'nda 1985 yılında geçirdiği o harika dört aydan ne zaman bahsetse alışılmadık ölçüde inandırıcılıktan uzak bir havaya bürünür, yapay ışık ve mercekler yardımıyla fotoğraflanmış yaşlı, suskun film yıldızlarını andırırdı.

İyi örgütlenmiş bir devrime önderlik etmek, (Hutu ittifakı güçlerini yok etmek suretiyle) tek başına DKC'yi istikrara kavuşturmak ve ardından raylara bağlanmış egzotik bakireler misali özgürlüğe kavuşturulmayı bekleyen -Angola, Kamerun, Çad gibi- diğer ülkelere geçmek için gizliden gizliye Afrika'ya dönmek istemekle suçlardım onu. Kuşkularını dile getirdiğimde elbette gülerdi ama kahkahasının yeterince *güçlü* çıkmadığını her seferinde hissederdim; kahkahasında bariz bir kofluk olurdu, öyle ki tesadüfen oltama balıkların en büyüğünün, en olmadığının takıldığını düşünürdüm. Babamın belgelenmemiş ya da bilimsel olarak sınıflandırılmamış, derinlerde sakladığı sırrı buydu: Parlak renklere indirgenmiş ve ipek baskı yöntemiyle sureti binlerce tişörte basılmış, Marksist beresi, pervasız bakışları ve yoluk bıyıklarıyla (bkz. *Kahramanların İkonografisi*, Gorky, 1978) bir özgürlük timsali, bir kahraman olma dilediği.

Bir de sırf haritamıza yeni bir raptiye saplayıp gideceğimiz yeri bana uyduruk bir rap formatında anlattığı zamanlarda devreye soktuğu, alışılmadık ölçüde çocuksu tavrı vardı:

“Sonraki durak Güney Dakota’dan Speers / Sülünün ve kara ayaklı gelinciğin anavatanı / Kanlı topraklar / Kara tepeler ormanı / Çılgın At Anıtı / Başkenti Pierre / En büyük kenti Sioux Falls / Nehirleri Moreau, Cheyenne, White, James...”

Vurmalılarla Ahşap Nefeslilerin ağır bir kutuyu avludan BÜYÜK YATK ODA'Sına taşımasını izlerken, “Merdiven başındaki büyük odayı sen al,” dedi. “Dur, üst kat kanadının tümünü al sen. Bir *kanat* sahibi olmak hoş, değil mi, tatlım? Neden bir kere olsun Kubilay Han gibi yaşamayalım? Yukarı çıkınca bir sürprizle karşılaşacaksın. Hoşuna gidecek bence. Bir ev hanımına, emlakçıya, iki mobilya satıcısına ve UPS'nin operasyon şeflerinden birine rüşvet vermem gerekti. Hey, sana *söylüyorum*, *dinlesene* - aşağı inip çalışma odamın malzemelerini boşaltması için şu yoldaşa yardım etsen iyi edersin. Tavşan deliğine düşmüş gibi bakıyor.”

* * *

Babamın yıllar yılı yaptığı büyük veya küçük sürprizler hep eğitsel tabiatlıydı, Fransızcadan tercüme edilmiş olan ve ABD'de bulunmayan

1999 Lamure-France *Maddi Dünya Ansiklopedisi* seti gibi. ("Nobel Ödülü almış herkeste bu setten bir adet bulunur," demişti.)

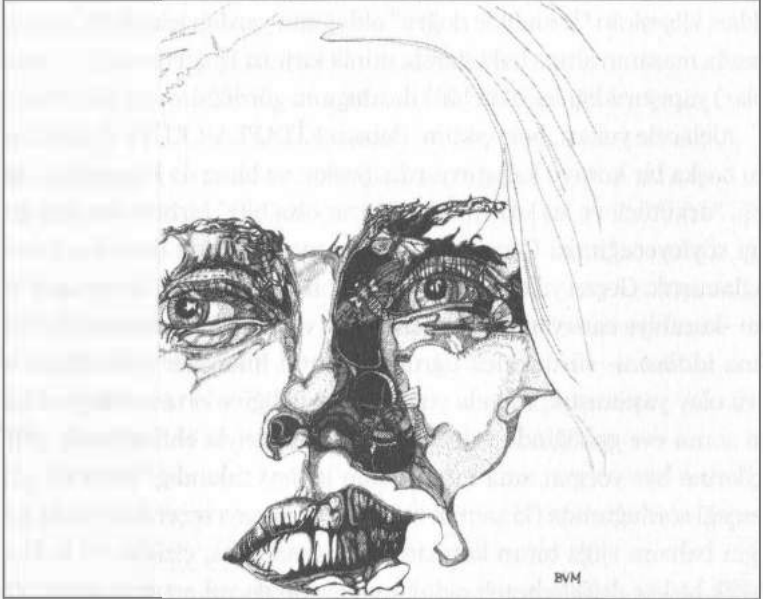
Ama merdivenlerin başındaki, mavi duvarı pastoral yağlı boya resimlerle bezeli, diğer duvarında cafcıflı perdeler asılmış kocaman kavisli pencereleri olan geniş yatak odasının kapısını açıp içeri daldığımda karşımda *Wie schafft man ein Meisterwerk*'in nadir bulunan korsan bir baskısını veya *Adım-Adım Başyapıt Yaratma Kılavuzu*'nu (Lint, Stegertt, Cue, 1993) değil, pencere yanındaki köşeye yerleştirilmiş eski *Yurttaş Kane* masamı bulunca şaşakaldım. Oydu: sekiz sene önce Oklahoma'nın Wayne kentinde, Telwook Sokağı 142 numarada otururken kullandığım devasa, ceviz, Rönesans tarzı kütüphane masası.

Babam masayı sıkıcı bir pazar günü Tulsa'nın hemen dışında yapılan ve antika simsarı Mayısböceği Pattie "İşi Bağlayalım" Lupine'in onu zorla sürüklediği, Lord ve Lady Hiller Mülk Satışı etkinliğinde bulmuştu. Masayı (ve onu açık artırma platformuna kan ter içinde çıkarmaya uğraşan beş Arnold'u) görünce bir nedenle bu masada sadece ve sadece benim (gerçi o sırada sekiz yaşındaydım ve kol açıklığım masanın anca yarısına yetiyordu) çalışabileceğime karar vermişti. Meblağı açıklanmayan muazzam bir bedel ödemişti ve büyük bir neşeyle, "Blue'nun masası," demişti, "Azize Agnes"li minik Havva'ma²⁷ layık bir masa, başına geçip tüm Büyük Fikirlerin foyasını ortaya çıkarsın diye." Bir hafta sonrasındaysa biri bakkalda, diğeri üniversite kitapçısında kestiği iki çek karşılıksız çıkmıştı. Gizliden gizliye bu durumun, İşi Bağlayalım'ın sözleriyle, masaya "ederinin çok üzerinde" bir bedel ödemesinden kaynaklandığına inanmışım ya, babam sorunun muhasebede yaptığı dikkatsizlikten çıktığında ısrarcıydı. "Bir virgül atlamışım," demişti.

Büyük Fikirlerin foyasını, biraz umut kırıcı biçimde, sadece Wayne'de yaşadığımız süre boyunca ortaya çıkarabildim - Florida'daki Sluder'a taşınırken, taşıma şirketi (yanıltıcı bir isme sahip Yanınızda Götürebilirsiniz Taşımacılık LTD.) araçlarına sığdıramadığından yanımızda götüremedik onu. Sanki şık, pençe işlemeli ayaklara ve yedi ayrı anahtar gerektiren yedi çekmeceye sahip aşırı büyük bir masayı değil, ahırdaki kara midillimi terk ediyormuşum gibi öfkeli gözyaşları dökmüş ve babama iğrençsin demiştim o zaman.

27 bkz. John Keats. (ç.n.)

ON İKİ BASAMAKLI MEŞE MERDİVENden aşağı koşturdum ve babamı bodrumda annemin numunelerini, öldüğünde üzerinde çalıştığı altı cam sergileme mahfazasını içeren KELEBEKLER/KIRILGAN yazılı kutuyu özenle açarken buldum. Yeni bir eve taşındığımızda bu mahfazaları çalışma odasına, bir güzellik yarışmasında jüri karşısına dizilen otuz iki kız misali daima çalışma masasının tam karşısına yerleştirmek için saatler harcardı. Ne Mayısböceklerinin ne de herhangi bir başkasının çalışma odasını karıştırmasını sevmezdi çünkü Lepidopteraların en yıkıcı yönü -renkleri veya Polyphemus Güvesi'nin beklenmedik ölçüde kılı antenleri, hatta bir zamanlar havada çılgınca zıkszakar çizmiş olup artık cam mahfaza içinde kıpırtısız, kanatları hoyratça açık, gövdesi bir kâğıt parçasına iğnelenmiş durmalarının uyandırdığı kasvetli duygu değil- annemin kelebeklerdeki varlığıydı. Babamın bir keresinde dediği gibi, kelebekler yakından çekilmiş herhangi bir fotoğraftan daha belirgin gösteriyordu annemin yüzünü (Şekil 4.0.) Kelebeklerin bir defa bakanın gözlerini almada zorlanmasına yol açan tuhaf bir yapışkanlık kudreti barındırdığını ben de hep hissederdim.

ŞEKİL 4.0

Babam mahfazalardan birini kaldırıp köşelerine bakarak kaşlarını çatarken, “E, nasıl buldun bakalım?” dedi.

“Mükemmel,” dedim.

“Değil mi ama? Her türlü Harvard aksakallısını takım elbisesi içinde titretecek türden bir başvuru mektubu yazılacak, mükemmel bir yüzey.”

“Yeniden satın alıp taşımak kaç patladı peki?”

Bakışları bana döndü. “Hediye fiyatı sormanın ayıp olduğunu kimse söylemedi mi sana?”

“Kaça patladı? Toplamda.”

Yanıt vermeden bir süre baktı yüzüme. Ardından pes edercesine içini çekerek, “Altı yüz dolar,” dedi, mahfazayı kutuya geri koydu, omzumu sıktı ve Pirinç ve Ahşap Nefeslilere son bölümde tempoyu yükseltmelerini bağırarak merdivenlerden yukarı seğirtti.

Yalan atıyordu. Yalan söylediğini sırf “altı yüz” dediğinde gözlerini benden kaçırdığı ve Dr. Fritz Rudolph Scheizer *Rasyonel Yaratıkların Davranışları*’nda (1998) insanların yalan söylediklerinde gözlerini kaçırdıkları klişesinin “kesinlikle doğru” olduğunu yazdığı için değil, aynı zamanda masanın altına baktığımda minik kırmızı fiyat etiketinin (17.000 dolar) yapıştırıldığı bacakta hâlâ durduğunu gördüğüm için biliyordum.

Alelacele yukarı, hole çıktım. Babam KİTAPLAR KÜTÜPHANE yazan başka bir kutuyu karıştırıyordu. Şaşkın ve biraz da kızgındım. Gerçeği, “ürkütücü ve leş kokulu bir canavar olsa bile” birbirimize hep gerçeği söyleyeceğimizi Gezgin Anlaşması uyarınca çok önceden karara bağlamıştık. Geçen yıllar içinde sıradan bir babanın sırf Ebeveynsel Yalanı -kurabiye canavarı misali cinsiyetsiz ve ahlâken kusursuz ebeveyn olma iddiasını- sürdürmek uğruna ayrıntılı hikâyeler uydurduğu bir sürü olay yaşamıştık, mesela yirmi dört saatliğine ortadan kaybolduktan sonra eve geldiğinde vahşi bir kısırağı başarıyla ehlileştirmiş çiftlik işçilerine has yorgun ama tatmin dolu ifadeyi takındığı zamanki gibi. Gerçeği sorduğumda (ki zaman zaman sormamayı seçerdim) ya da gerçeğin babamı ışığa tutup karakterinin bazen kaba, çizikler ve beklenmedik birkaç delikle bezeli olduğunu görmeme yol açtığı anlarda bile, beni hiç yüzüstü bırakmamıştı.

Yüzleşmem gerekiyordu onunla. Yüzleşmezsem bu yalan beni yiyip bitirebilirdi (bkz. “Asit Yağmurlarının Heykellere Etkisi,” *Şartlar*, Eliot, 1999, s. 513.) Yukarı fırladım ve fiyat etiketini söküp yüzüne vurabileceğim en uygun şah-mat anını bekleyerek gün boyu cebimde taşıdım.

Ama işte, akşam yemeği için Avustralya Et Salonu’na gitmemizden hemen önce odamda masayı incelerken gördüm babamı. Saçma denecek ölçüde neşeli ve kendiyle övünür gibi bir hali vardı. (Dick Van Dyke misali heyecanla ellerini ovuşturarak, “Çok *iyiyim* ha,” diye söylendi. “Tam Aziz Peter’lık, ha, tatlım?”) İyi niyetli müsrifliğini yüzüne vurmanın, onu utandırmanın gereksiz ve gaddarca kaçacağını düşündüm; Blanche Dubois’ya²⁸ kollarının sarktığını, saçının berbat göründüğünü ve polka sırasında masa lambasına tehlikeli ölçüde yaklaştığını söylemeye benziyordu bu.

Hiçbir şey dememek en iyisiydi.

28 Tennessee Williams’ın ünlü oyunu *Arzu Tramvayı*’nın (1947) iki başkarakterinden biri. (ç.n.)

Beyazlı Kadın

Hannah Schneider'ı ilk defa Stockton'a gelişimizden iki gün sonra, Fat Kat Foods'un dondurulmuş gıda reyonunda gördüm.

Alışveriş arabamızın başında, babamın hangi dondurmayı en çok sevdiğine karar vermesini bekliyordum.

“Amerika'nın en büyük keşfi atom bombası, köktencilik, zayıflama kampları, Elvis, hatta erkeklerin sarışınları yeğlediklerine yönelik isabetli gözlem değil, dondurmanın ulaştığı doruklardır.” Babam, sırada bekleyen diğer müşterilere aldırmadan dondurma dolabının kapağını açıp her çeşidi ayrı incelerken ahlak kesmeye bayılırdı.

Saç kökünden eksiksiz bir DNA profili çıkarmaya girişmiş bir bilimsani misali her dondurma kutusunu ayrı incelediği sırada koridorun diğer ucunda duran kadın dikkatimi çekti.

Siyah saçlı, incecik bir kadındı. Cenazeden gelir gibi giyinmişti; elbisesi ve 1980'lerden kalma sivri topukluları (ayakkabıdan fazla topuk) simsiyahtı. Fat Kat Foods'un acıklı müziği ve beyaz flüoresanları altında pek uygunsuz görünüyordu. Dondurulmuş bezelye kutusunun arkasını inceleyişinden uygunsuz durmaktan, bizonlar arasında bir devekuşu ya da bir Norman Rockwell²⁹ eserine çaktırmadan yanaşan yapayalnız Esmer Bomba gibi görünmekten hoşlandığı belli oluyordu. Bakışları üzerine çekmeye alışkın olan güzel kadınlara mahsus tatmin ve kendini bilme havası bende biraz nefret uyandırdı.

Belki kendimi birilerinin film şeridinde, hatta kendi film şeridimde bile yer alırken hayal edemediğimden, kendilerini başkalarının ÜST-TEN ÇEKİM, GENEL ÇEKİM, KARAKTERİN TEPKİ ÇEKİMİ, YAKIN ÇEKİM veya KISA ÇEKİM'inin konusu veya nesnesi sananları küçümsemeye çok önceden karar vermiştim. Ağzı açık kalmış halde onu seyre dalmış olan ve bir paket donmuş yemeği kavrayan adam ve ben, içimizden “Sette Sessizlik!” ve “Motor!” diye bağırmadan edemiyorduk

29 Özellikle kırk yılı aşkın süreyle *Saturday Evening Post* dergisine yaptığı ve Amerikan kültürünü yansıtan kapak çizimleriyle meşhur ressam. (ç.n.)

çünkü kadın bunca mesafeden bile inanılmaz çarpıcı ve tuhaf görünüyordu. Babamın Burbon Saati gelip çatığında yaptığı meşhur alıntıdaki gibiydi: “Güzellik gerçektir, gerçek güzelliiktir; budur hepsi / Budur dünyada bilinen ve bilmeniz gereken.”³⁰

Kadın bezelyeleri dondurucuya bıraktı ve bize doğru gelmeye başladı. “Süper çikolata parçalı mı yoksa çikolata-karamel mi?” diye sordu babam.

Topukları zemini deliyordu sanki. Gözlerimi dikip ona bakmak istemediğimden buzparmakların besin değeri tablolarını inceliyormuş gibi yapmaya çalıştım.

Babam görmemişti kadını. “Çikolata-vanilya da olabilir,” dedi. “A, bak... Çikolata-lokum: Yeni çıkmış galiba. Gerçi bu lokum ile çikolata karışımı nasıl gider, emin değilim. Abartmışlar sanki.”

Kadın yanımdan geçerken önce dondurucuya dalmış babama baktı, ardından bana gülümsedi.

Zarif, bir nebze romantik, ince kemikli, hem ışıktaki hem gölgede hoş görünen bir yüzü vardı. Sandığımdan daha yaşlıydı ayrıca; otuzlarının sonlarında idi. Ama en olağanüstü tarafı, babamla sabahlara kadar *Jezebel*’i³¹ izlediğimiz sıraları saymazsak bir insanda daha önce hiç rastlamadığım bir Chateau Marmont,³² bir RKO³³ havası taşımasıydı. Evet, duruşunda ve metronom misali attığı dikkatli adımlarda (patates cipslerinin ardında uzaklaşıyordu şimdi) bir parça Paramount, bir parça sek viski ve Ciro’s’ta³⁴ kalabalıklara atılan öpücükler seçiliyordu. Ağzını açtığında modernizmin hantal sözcüklerini değil, insanın içini ısıtacak deyişleri sarf edeceği ve birisiyle ilgilendiğinde artık neredeyse nesli tükenmiş -Karakter, İtibar, Dürüstlük ve Kalite gibi- niteliklere itibar edeceğini düşündürdü bana.

Hayalsi falan değildi ama. Gayet gerçektir. Saçı biraz dağınıktı ve eteğinde beyaz bir pamuk tiftiği titreşiyordu mesela. Bir yerlerde, bir

30 John Keats’in “Bir Yunan Vazosuna Gazel” adlı şiirinden. (ç.n.)

31 Başrollerini Bette Davis ve Henry Fonda’nın oynadığı 1938 yapımı film. (ç.n.)

32 Pek çok ünlü Rock yıldızının hayat hikâyelerinde yer alan Batı Hollywood oteli. (ç.n.)

33 Hollywood’un Altın Çağı’nın beş büyük yapım şirketinden biri. (ç.n.)

34 1940–1957 yıllarında işletilmiş, film yıldızlarının gözdesi gece kulübü. (ç.n.)

zamanlar birilerince itilip kakıldığı hissine kapıldım. Ve gözlerindeki özgüvenli, hatta saldırgan bakışlar yüzünden intikamını almayı planladığına kanaat getirdim.

“Heath Bar Gofret düşünüyorum. Ne dersin? Blue?”

* * *

Hayatımda yer alışı sadece Hitchcock usulü kadraja girip çıkmakla sınırlı kalsaydı dahi yine de hatırlardım onu; Arabalı Lancelot Sineması’nda *Rüzgâr Gibi Geçti*’yi ilk kez izlediğim otuz beş derecelik yaz gecesini ve babamın, sadece Scarlett, Sherman’a saydırırken ve havuçtan bıktığını söylediğinde değil, Rhett onu zerre umursamadığını açıkladığı sırada bile³⁵ gökyüzündeki takımyıldızları sayma (“Bak, şu Andromeda”) ihtiyacı duyduğunu hatırladığım kadar ayrıntısıyla değil belki, ama yine de hatırlardım.

Kaderin tuhaf bir cilvesi uyarınca, kadını bir kez daha ve bu sefer konuşmalı bir rolde görmem için sadece yirmi dört saat beklemem gerekiyormuş.

Okulun başlamasına üç gün kalmıştı ve babam, yeni edindiği Yeni-Bir-Sayfa-Aç kimliğine uygun davranarak günümüzü Mavi Tepe Alış-veriş Merkezi’ndeki Stickley mağazasının genç giyim bölümünde, Bayan Camille Luthers (bkz. “Kıvrıcık Kürklü Retriever,” *Köpek Sözlüğü*, Cilt 1) isimli şahsın moda uzmanlığını devreye sokarak çeşitli Okula Dönüş kıyafetleri deneyerek geçirmemizde ısrar etmişti. Camille genç giyim bölümünün başıydı ve hem son sekiz yılını burada çalışmaya harcamıştı hem de benim yaşlarındaki güzide kızı Cinnamon sayesinde bu sezonun modasına hangi Stickley ürünlerinin uyduğunu yakinen öğrenmişti.

Bayan Luthers’in Mao’nun Kurtuluş Ordusu’nda giyilenleri anımsattan 34 beden yeşil pantolon hakkındaki yorumu: “Bu tam sana göre görünüyor.” Ardından hevesle pantolonu askısından alıp belime dayadı ve aynadaki görüntüme, yüksek perdeden bir ses duyuyormuşçasına kafasını yana eğerek baktı. “Cinnamon’a da tam oldu bu. Daha yeni aldım ve neredeyse bu pantolonla yatıp kalkıyor. Çıkarttıramıyorum üstünden.”

35 “Rüzgâr Gibi Geçti”nin son sahnesi. (ç.n.)

Bayan Luthers'in Bolşeviklerin Kış Sarayı'nı bastıklarında giydiklerini anımsatan yakası düğmeli o beden gömlek hakkındaki yorumu: "Bu da tam senlik. Cinnamon'da bunun her renginden var. Bedenleriniz aynı gibi zaten. İnce kemikli. Herkes anoreksik sanıyor ama değil. 44 bedene sığabilmek için meyve ve galetayla beslenen sınıf arkadaşlarının çoğu kıskançlıktan çatlıyor."

Torbalarımızda Cinnamon'ın isyankâr gardırobundan parçalarla Stickley'nin genç giyim bölümünden ~~çıkıktan~~ sonra, gene Bayan Luthers'in verdiği tüyoya uyarak Kuzey Stockton'daki Mercy Caddesi'nde bulunan Surely Shoos'un yolunu tuttuk.

Ayakkabıcıda babam bana dolgu topuklu siyah bir ayakkabıyı gösterdi ve "Bunlar tam Cinnamon'lık bence," dedi.

"Almayayım," dedim.

"Şükür. Chanel'in mezarında fır döndüğüne eminim."

Aynı anda biri, "Humphrey Bogart, *Casablanca*'yı çekerken dolgu topuklu ayakkabılar giymişti," dedi.

Avının tepesinde turlayan bir akbaba misali babamı kesen bir anne görmeyi bekleyerek döndüm, ama hayır.

Oydu. Fat Kat Foods'daki kadın.

Upuzundu; daracık bir kot ile elde dikilmiş tüvit bir ceket giymişti ve kocaman siyah güneş gözlüklerini başının üstüne kaldırmıştı. Kopkoyu kahverengi saçları öylece yüzüne düşüyordu.

"Einstein veya Truman sayılmaz gerçi ya," dedi, "tarih onsuz aynı olmazdı bence. Özellikle Ingrid Bergman'a *aşağıdan* bakıp 'İşte sana bakış, çocuk' demek durumunda kalmış ise..."

Harika, nezleli gibi bir sesi vardı.

"Buraların yerlisi değilsiniz, değil mi?" dedi babama.

Babam boş boş baktı.

Babamın güzel bir kadınla etkileşime girme olgusu daima tuhaf, başarısız kimya deneylerini andırırdı. Çoğunda hiçbir tepkime görülmezdi. Kimi seferindeyse babamla kadın ısı, ışık ve gaz üreterek gayet güzel etkileşime girmiş gibi *görünürlerdi*. Ama sonunda asla plastik veya cam gibi işe yarar bir ürün elde edilmez, geride sadece kötü bir koku kalırdı.

"Yok," dedi babam. "Değiliz."

“Yeni mi taşındınız buraya?”

“Evet.” Gülümsedi ya, gülümsemesi sohbeti bitirme arzusunu gizlemede pek başarılı sayılmazdı.

“Beğendiniz mi buraları?”

“Bayıldık.”

Babamın neden daha sıcak davranmadığını anlamamıştım. Genelde etrafında dolanan Mayısböceklerine pek aldırmazdı. Onları cesaretlendirmedeği söylenemezdi; perdeleri tümünden açar, ışıkları yakıp doğaçlama Gorbacov nutuklarına, Silahların Kısıtlanması, İç Savaş'ın A-B-C'si (ana fikri nadir yağmur damlaları misali ıskalardı Mayısböcekleri) türü sohbetlere dalar ve sıklıkla araya üzerinde çalıştığı etkileyici eseri *Demir Mengene*'ye dair imalar serpiştirirdi.

Babama fazla çekici veya uzun boylu mu gelmişti (neredeyse aynı boydaydılar) acaba? Ya da belki herhangi bir talep gelmeden yaptığı Bogart yorumu babamın hoşuna gitmemişti. Babamın en yakındığı şeylerden biri, zaten bildiği bir konuda “bilgilendirilmek”ti ve babam da ben de kadının ortaya atıverdiği bu bilgi kırıntısından haberdardık. Little Rock'tan Portland'a giderken *Eşkıyalar, Cüceler, Kepçe Kulaklar ve Çürük Dişler: Hollywood Jönlerinin Gerçek Yüzü* (Rivette, 1981) ve *Başka Sesler, 32 Oda: L. B. Mayer'in Hizmetçiliğini Yaptığım Yıllar* (Hart, 1961) gibi aydınlatıcı kitapları baştan sona yüksek sesle okumuştum. San Diego ile Salt Lake City arasında, içlerinde Howard Hughes, Bette Davis, Frank Sinatra ve Cary Grant'inkilerin bulunduğu, kimi konu ettikleri isimlerce onaylanmış, kimi ise onaylanmamış olan sayısız yıldızın biyografisini ve unutulmaz *İsa Aşkına, Hepsi Yapıldı Bunların: 1912–1988 Arasında Beyaz Perde İsaları, Hollywood Neden Tanrı'nın Oğlu'nu Beyazperdeye Taşımaktan Vazgeçmeli?* (Hatcher, 1989) adlı kitabı gene yüksek sesle okumuştum.

“Ya kızınız,” dedi bana gülümseyerek, “hangi okula gidecek?”

Ağzımı açtım ama babam konuştu.

“St. Gallway Lisesi.”

Babam bana maksatlı bir Yardım-İstiyorum bakışı attı; bakış çok geçmeden önce Lütfen-Paraşüt-İpini-Çek, ardındansa

Son-Darbeyi-İndirmeni-Rica-Ediyorum ifadesine dönüştü. Normalde bu ifadeleri yanlış yön duygusu (aşırı miyopluk) veya düzensiz uçuş (tik) türü herhangi bir somut kusura sahip Mayısböcekleri tarafından kovalandığı anlara saklardı.

Kadın, “Ben öğretmenim orada,” dedi elini bana uzatarak. “Hannah Schneider.”

“Blue van Meer.”

“Ne güzel bir isim.” Babama baktı.

Babam neden sonra, “Gareth,” dedi.

“Tanıştığımıza memnun oldum.”

Hannah Schneider, sadece Kazaklı Kız³⁶ yaftasını atıp dikkate değer yetenek ve seviyede bir aktris olduğunu (ve muazzam gişe getirebildiğini) kanıtlayabilmiş kişilerde görülecek bir küstahlık ve özgüvenle üç yıldan beri tüm sınıflara açık seçmeli bir ders olan Filme Giriş’i verdiğini söyledi. Ayrıca St. Gallway Lisesi’nin “çok özel bir yer” olduğunu müthiş bir yetkeyle belirtti.

“Bizim gitmemiz lazım artık,” dedi babam bana dönerek. “Piyano dersin yok muydu senin?” (Pyanom yoktu ve hiç olmamıştı.)

Ne var ki Hannah Schneider, sanki biz *Confidential*’dan gelen ve onunla röportaj yapmak için altı saattir bekleyen gazetecilermişiz gibi gayet yüzsüzce konuşmaya devam etti. Tavrında doğrudan küstahlık veya kibir yoktu; sadece söylediklerinin ilgimizi çektiğini varsayıyordu. Ki ilgimizi *çekiyordu*. Nereden geldiğimizi (“Ohio,” diye köpürdü babam,) kaç gittiğimi (“Son,” diye esti babam,) yeni evimizi nasıl bulduğumuzu (“Hoş,” diye gürledi babam) sordu ve kendisinin San Francisco’dan buraya üç yıl önce taşındığını söyledi (“Müthiş,” diye yanıt verdi babam.) Hannah Schneider’a ayak uydurmaktan başka çaresi kalmamıştı.

“Belki futbol maçlarından birinde görüşürüz,” dedi babam, el salladı (tek el havada “Hoşça kal” çekti ya kolaylıkla “Şimdi olmaz” yerine

36 *Sweater Girl*. Lana Turner, Jayne Mansfield ve Patti Page gibi bir dönemin meşhur Hollywood oyuncularına yönelik kullanılmış bir ifadedir. Dar bir kazak ile vurgulanan göğüslere gönderme yapan bu terim, söz konusu kadın oyuncularını metalaştırdığı için eleştirilere hedef olmuştur. (ç.n.)

geçebilirdi) ve beni çıkaşa doğru iteledi. (Babam ömründe hiç futbol maçına gitmemiştir ve gitmeye niyeti yoktu. Temas gerektiren sporları ve tezahürat yapan seyircileri “utanç verici,” “çok ama çok yanlış” sayar ve “içimizdeki *Australopithecus*’un³⁷ acınası tezahürü” olarak görürdü: “*He-pimizin* içinde bir *Australopithecus* vardır herhalde ama ben, benimkinin mağarasında kalmasını ve basit taş aletleriyle mamut leşi didikle-mesini yeğlerim.”)

Arabayı çalıştırırken, “Şükür sağ kurtulduk,” dedi.

“Neydi bu şimdi?”

“Al benden de o kadar. Sana daha önce anlattığım gibi, kendi kapılarını açmakla, yemekte kendi paralarını ödemekle gururlanan bu yaşlı, Amerikalı feministler, zannettikleri gibi modern ve büyüleyici kadınlar değil, biteviye yörüngesinde dolanacakları erkeği arayan Macellan uzay araştırma sondaları aslında.”

Babamın kadın-erkek ilişkilerine yönelik kişisel yorumlarında en sevdiği üslup, iddialı kadınları Uzay Araçlarına (sondalar, yörünge araştırmacıları, uydular, iniş yapanlar,) erkekleriye ilgili görevlerin her şeyden bihaber öznelerine (gezegenler, aylar, kuyruklu yıldızlar, asteroitler) benzetmektir. Tabii babam kendini sadece tek bir ziyaretten -kısa süreli ancak başarılı Natasha Seferi’nden- mustarip kalacak denli uzak bir gezegen sayıyordu.

“Senden bahsediyorum ben,” dedim. “Kaba davrandın.”

“Kaba mı?”

“Evet. Kibar kadındı. Hoşlandım ben ondan.”

“Mahreme dalan, zorla iniş yapıp yüzeyinde radar sinyallerini gönlünce sektiren, arazinin panoramik imgelerini formüle edip biteviye uzaya gönderen kişilere ‘kibar’ denmez.”

“Ya Vera Strauss?”

“Kim?”

“Vera P. Strauss.”

“Ha. Veteriner olan.”

37 Yaklaşık 4 milyon ile 1 milyon yıl öncesinde yaşamış, bilinen en eski insansı maymun. (ç.n.)

“Hearty Sağlıklı Gıda’daki kasiyer kız.”

“Elbette. Veteriner *olmak* istiyordu. Hatırlıyorum.”

“Bize yanaşmıştı. Tam senin—”

“Yaş günü yemeğimde. Wilber Et Salonu’nda, evet, hatırladım.”

“Meade’deki Wilson Et Salonu’nda.”

“E, ben—”

“Masaya davet ettin onu ve üç saat boyunca anlattığı saçmalıkları dinledik.”

“Beyin ameliyatı geçiren zavallı kardeşi meselesi, evet, hatırlıyorum ve senden *özür* dilemiştim. Şok tedavisine aday çıkacağını, onu götürmeleri için *Arzu Tramvayı*’nın son sahnesindeki adamları çağırmamız gerekeceğini nereden bilebilirdim?”

“*Onun* panoramik imgelerinden yakındığını duymamıştım ama.”

“Peki, tamam, anladım. Yalnız hayal meyal hatırlıyorum, Vera’nın alışılmadık bir niteliği vardı. Alışılmadık niteliğinin Sylvia Plath türünde çıkması *benim* kabahatim değildi. Hem ayrıca, hiç değilse bir anlamda sıra dışıydı işte. En azından bize deliliğe dair ham, sansürsüz bir bakış açısı sundu. Deminki kadın, şu... Neydi adı?”

“Hannah Schneider.”

“Eh, işte o...”

“Ne?”

“Basmakalıptı o.”

“Yemişsin sen kafayı.”

“Gündelik konuşmalarında yemişsin kafayı lafını kullanasın diye mi “SAT”nin³⁸ Çok ama Çok Ötesi’ bellek kartlarıyla altı saat sınava tabi tuttum seni?”

“*Outrésin*,”³⁹ dedim ve kollarımı kavuşturup bakışlarımı dışarı, ikinci trafiğine çevirdim. “Ayrıca Hannah Schneider” -babama ağzının payını verecek uygun sözcükleri aradım- “alımlıydı. Ve derin.”

“Hı?”

38 Amerikan üniversitelerine giriş için zorunlu sınav. Özellikle kelime dağarcığına yönelik sorularının güç olduğu söylenir. (ç.n.)

39 “Abartıyorsun.” (ç.n.)

“D n markette yanımızdan geçip gitmişti.”

“Kim?”

“Hannah.”

şaşkınlıkla bana baktı. “O kadın d n Fat Kat Foods’da mıydı?”

Başımla evetledim. “Yanımızdan geçip gitti.”

Bir an sustu, ardından içini çekti. “Eh, umarım bozuk Galileo sondalarından çıkmaz  yleyse. Yeni bir zorunlu inişi kaldıracılebeyimi hiç sanmıyorum. Neydi adı? Hani şu Cocorro’da—”

“Betina Mendejo.”

“Evet, Betina. Betina ve dört yaşındaki tatlı, astımlı kızı.”

“Kızı on dokuz yaşındaydı ve diyetisyenlik eēitimi alıyordu.”

“Tabii,” dedi babam kafa sallayarak, “hatırladım şimdi.”

Cesur Yeni Dünya

Babam St. Gallway Lisesi'nin bahsini ilk defa Hicksburg Eyalet Üniversitesi'ndeki bir profesör arkadaşından duyduğunu söylemişti. Bir küsur yıl sonrasındaysa okulun nefes kesici *Daha Yüksek Eğitim, Daha Yüksek Mevki* başlıklı, parlak 2001-2004 giriş kataloğu, Volvo'muzun arkasındaki kutulardan birinde (babamın "Nächtlich: Özgürlük Mücadelesinde Halk Efsaneleri" başlıklı makalesini içeren *Federal Forum*'un 1995 tarihli 10. cildinin 5. sayısının beş nüshasıyla birlikte) bizimle geziyordu.

Katalog, sıfatlara boğulmuş kasıntı ve basmakalıp ifadeler, gür ağaçlarla bezeli güneşli fotoğraflar, müşfik suratları fareleri andıran öğretmenler ve ders kitaplarını gül buketleri misali taşıyarak avluda yürürken sırttan öğrencilerle doluydu. Arka planda kasvetli, mor sıradağlar masmavi, efkârlı bir göğe bakıyordu (ve pek sıkıdan görünüyordu.) Sayfa 14, "Tesislerimizde yok, yoktur," diyordu ve elbette linolyum kaplıymışçasına pürüzsüz futbol sahaları, cumbalı ve ferforje avizeli bir kafeterya ve Pentagon'u andıran devasa bir spor tesisi vardı. Ufacık bir taş kilise, çayırlara gömülerek Tudor tarzı binalardan, Hanover, Elton, Barrow ve Vauxhall gibi adlara sahip olan ve cepheleri ABD'nin (kır saçlı, kalın kaşlı, sapsarı dişli, inatçı bakışlı) ilk başkanlarını hatırlatan yapılardan mümkün olduğunca saklanmıştı.

Broşürde ayrıca okulu 1910'da, yurttaşlık görevi veya eğitime önem türü özgecil ilkeler adına değil, kendi adının başında *Aziz* sıfatını görmeye yönelik megalomanca arzusu yüzünden kurmuş olan ve yoksulluktan gelip varsılığa kavuşanlar sınıfından kâğıt sanayicisi Horatio Mills Gallway'le ilgili harika, uçuk bir tanıtım yazısı vardı. Özel okul açmak, bu arzuyu gerçekleştirmenin en kolay yoluymuş meğer.

En sevdiğim kısım ise Başmüdür Bill Havermeyer'ın (kocaman, yaşlı bir Robert Mitchum) kaleme aldığı, "Nerede Bu Gallway'liler?" başlıklı, Gallway mezunlarının eşsiz başarılarını sıralayan mağrur yazıydı. St. Gallway en kibirli özel okulların giriştiği tipik böbürlenmelere

-arş-ı âlâya vuran final notları, *Ivy League* üniversitelerine giren muazzam sayıda mezun, v.s.'ye- dalmak yerine başka, daha sıra dışı başarılarla ilgileniyordu: "Çığır açan birer gösteri sanatçısı olan mezunlarımızın sayısı ülke çapındaki okullar arasında en yüksektir; (...) Son elli yıldaki tüm Gallway mezunlarının yüzde 7,27'si ABD Patent ve Marka Ofisi'nde kayıtlıdır ve her on Gallway mezunundan biri mucit olmaktadır; (...) Tüm Gallway mezunlarının yüzde 24,3'ü eserleri yayınlanmış şairlerdir; yüzde 10'u sahne sanatlarında makyaj tasarımı eğitimi almaktadır; yüzde 1,2'si kuklacı olmaktadır; (...) yüzde 17,2'si mutlaka bir gün Floransa'da, yüzde 1,8'i Moskova'da, yüzde 0,2'si Taipei'de yaşayacaktır." "Her 2301 Gallway mezunundan biri *Guinness Rekorlar Kitabı*'na girmektedir. 1982 mezunu Wan Young halen elinde tuttuğu Operada En Uzun Süreli Nota..."

Okula giden ana yola (bihakkın Horatio Yolu'ydu adı; daracıktı ve insanı okul yerleşkesinin ortasına atıvermeden önce cılız ağaçlarla kaplı bir çam ormanından geçiriyordu) ilk defa girdiğimizde açıklanamaz bir hayranlıkla nefesimi tuttuğumu fark ettim. Hemen solumuzda heyecanla çığlık atıp kabaaran Renoir yeşili çayır, onu yere mıhlayan meşelerden bir kurtulabilse havada süzüleceknış gibi görünüyordu. (Katalog, "Ortak Alan - İlk Gallway'li olduğu söylenen hünerli bekçimiz Quasimodo'nun tohumlarını attığı çayır," diye bahsetmişti.) Sağımızdaysa buz tutmuş Delaware'i aşmaya⁴⁰ hazırlanır gibi görünen tıknaz ve sakın Hanover Binası yer alıyordu. Huş ağaçlarıyla çevrelenmiş kare taş avlunun ardındaysa cam ve demirden, devasa ama şık bir konferans salonu duruyordu: Sevgi Oditoryumu.

İşimizi görme niyetindeydik. Sırf kayıt sorumlusu Mirtha Grazeley (Bu yaşlı ve fuşya ipeklere bürünmüş kadın kafası kıyak bir kelebek misali ortalıkta zikzaklar çizerek gezdirdi bizi: "Ah, sanat galerimizi daha görmedik, değil mi? Ah, şekerim, kafeteryayı unutmuşum! Hatırlar mısınız, emin değilim ama Elton'ın tepesindeki at biçimli rüzgârgülü geçen sene *Aylık Güney Mimarisi* dergisinde yer almıştı.") eşliğinde okulu

40 Emanuel Leutze'nin ünlü "Washington'ın Delaware'i Geçışı" tablosuna (1851) atfen. Tablo 25 Aralık 1776'da George Washington'ın New Jersey'deki düşman güçlerine yaptığı ilk sürpriz saldırıyı betimler. (ç.n.)

gezmenin değil, ayrıca son okulumdaki kredi notlarını St. Gallway Notlama Sistemi'ne aktaracak ve haliyle sınıf sıramı belirleyecek idari görevlinin gözüne girmenin peşindeydik. Babam bu işe, Nükleer Güçler Anlaşması'nda Reagan'ın Gorbaçov'a yaklaştığı ciddiyetle yaklaşıyordu.

"Konuşmayı bana bırak. Sen otur ve bilgili görünmeye bak."

Hedefimiz Bayan Lacey Ronin-Smith, Hanover'in Rapunzel işi saat kulesine tıklmıştı. Zinde ve keskin sesli bir kadındı; saçları ise onulmaz ölçüde berbattı. Altmışlarının sonlarındaıydı, otuz bir yıldan beri St. Gallway'de akademik direktörlük görevini yürütüyordu ve masasında sergilediğı fotoğraflara bakılırsa yorgan işlemeye, kadın arkadaşlarıyla doğa yürüyüşlerine çıkmaya ve yağlı saçlar konusunda rock yıldızlarını sollamış gibi görünen minik köpeğine meraklıydı.

Babam, "Elinizdeki Blue'nun lise notlarının resmi nüshasıdır," dedi.

"Evet," dedi Bayan Ronin-Smith. Kapalıyken bile limon emermiş gibi görünen ince dudaklarının kenarları, belli belirsiz bir hoşnutsuzluğa işaret ederek titredi.

"Blue'nun geldiğı okul, Ohio'daki Lamego Lisesi, ülkedeki en faal okullardandır. Çalışmalarının burada da gerekli önemi görmesini diliyorum."

"Diliyorsunuzdur elbette," dedi Ronin-Smith.

"Elbette öğrenciler, özellikle sınıf birinciliğı ve ikinciliğı kovalayanlar onun gelişinden dolayı kendilerini tehdit altında hissedeceklerdir. Kimseyi üzmemek istemeyiz. Ancak kızımın, işimin bizi buraya taşınmaya zorladığı sırada bulunduğu yere yakın konumlandırılması gerekli elbette. Sınıfının *birinci*—"

Lacey babama gayet bürokratik, pişman ama muzaffer bir bakış attı. "Hevesinizi kırmak istemem Bay Van Meer ancak size Gallway'in bu konulardaki tavrının gayet katı olduğunu söylemem gerek. Yeni gelen bir öğrenci, önceki okulunda ne denli yüksek notlar almış olursa olsun—"

"Aman Tanrım!" dedi babam aniden. Kaşları kalktı, yüzünde vecde varmış gibi bir gülümseme belirdi ve koltukta tamı tamına Pisa Kulesi açısında yana eğildi. Birden bir adet Evet-Kızım-Noel-Baba-Gerçekten-Var çekeceğini kavradım. Kaçıp saklanma arzusu doldu içime. "Şu diploma son derece etkileyici açıkçası. Nedir, sorabilir miyim?"

Ronin-Smith, “Ha—Ne?” diye (sanki babam hemen arkasındaki duvarda yürüyen kocaman çıyanı göstermiş gibi) ciyakladı ve papyon takılıp melon şapka giydirilmiş köpek fotoğrafının yanına asılı kocaman, yıldız mühürlü, krem renkli ve kaligrafik yazılı diplomaya baktı. “Ah... O benim Kuzey Carolina Akademik Danışmanlık ve Arabuluculukta Üstün Başarı sertifikam.”

Babam hafifçe yutkundu. “Birleşmiş Milletler faydalanmalıymış sizden bence.”

Bayan Ronin-Smith çarpık dişlerinden sarımtırak bir gülümsemeyi gönülsüzce salıp, “Ah, lütfen,” diyerek kafa salladı. Boynundan yukarı yavaştan kızarmaya başlamıştı. “Daha neler...”

Otuz dakikalık yıkama yağlama çalışmasından sonra (babam en ateşli evanjelistler gibiydi; karşısındakine kurtarılmaktan başka seçenek tanımiyordu) ofisten inen döner merdivenlerdeydik.

Otuz iki dişle sırtarak, “Önünde tek ahmak kaldı şimdi,” diye fıslıdadı babam. “Radley Clifton adlı minik tarantula. Daha önce gördüğümüz tiplerden. Tahminince güz döneminin üçüncü haftası civarı görelilik üzerine araştırma ödevlerinden birini teslim ettiğin sıralarda ‘ezeriz’ onu.”

* * *

Ertesi sabah sekize çeyrek kala babam beni Hanover’in önünde bıraktığında saçma bir gerginlik içine düştüm. Nedenini bilmiyordum. Okulda İlk Gün kavramına, cengelde geçirdiği beş yılda Tanzania şempanzelerine aşına olan Jane Goodall kadar aşınaydım. Buna rağmen keten bluzum iki beden büyükmüş (kısa kolları özenle ütülenmiş çizgili kumaş peçeteler misali omuzlarımda iz yapmıştı,) kırmızı-beyaz ekose eteğim ise bacaklarıma yapışmış gibi geliyordu ve -genelde beni rezil etmeyeceğine güvendiğim tek yerim olan- saçım kurutulmuş hindiba modeli almaya karar vermişti: et lokantalarındaki masalara benziyordum.

Ben arabadan inerken babam açık camdan, “Ne de güzel yürüyor, gecesı gibi,” diye bağırdı. “Bulutsuz iklimlerin ve yıldızlı göklerin / Ve karanlıkla ışığın en iyi yanları / Buluşuyor gözleri ve endamında!”⁴¹ Bitir işlerini, evlat! *Eğitimli* ne demekmiş göster hepsine!”

41 “Ne de güzel yürüyor,” Lord Byron. (ç.n.)

Hafifçe başımı sallayıp kapıyı kapadım. (Merdivenlerde duraklayıp babamın veda vaazını dinlemek için dönen Fanta-saçlı kadına aldırma-dım.) Dokuza çeyrek kala yerleşke çapında Sabah Duyuruları yapılacaktı; Hanover'in üçüncü katındaki dolabımı buldum, kitaplarımı aldım (elinde fotokopilerle, sabah kalkıp günün saldırısını doğru dürüst planlamadığını fark etmiş bir asker misali çılgınca sınıfına girip çıkan öğretmene dostça gülümsedim) ve Sevgi Oditoryumu'na giden yola düştüm. İnek öğrenciler kadar erken gelmiştim yine de, salonda bomboş olduğu gayet açık spiralli bir deftere gömülmüş gibi görünmeye çabalayan ufak tefek bir çocuk dışında kimsecikler yoktu.

Son sınıflara ayrılan bölüm arkadaydı. Ronin-Smith tarafından belirlenip adıma ayrılmış yere oturdum ve sağır edici öğrenci sökününü başlayana dek dakikaları saydım. "N'aber'ler ve 'Nassı geçti yaz'lar, şampuan, diş macunu ve yeni deri ayakkabıların kokuları etrafı sardı, bir de öğrencilerin sayısı arttığında yayılan ürkütücü kinetik enerji dalgası - ki yerleri zonklatıyor, duvarları inletiyor ve bir şekilde depolanıp paralel kablolarla bir elektrik santraline ulaştırılabilse rahatlıkla ve ucuza tüm Doğu Kıyısı'nın aydınlatılabileceğini düşünmenize yol açıyordu.

Eski bir numarayı açıklamak zorundayım burada: herkes sert ve soğukkanlı bir duruş sergilemeyi becerebilir ama bomboş olduğu bariz bir deftere dalmış görünerek, keşfedilmemiş bir rock yıldızı, film yıldızı, top model, kodaman, Bond, Bond Kızı, Kraliçe Elizabeth, Elizabeth Bennet⁴² veya büyükelçinin balosundaki Elizabeth Doolittle⁴³ olduğun hayalini kurarak, Vanderbilt⁴⁴ ailesinin kayıp bir üyesi olduğunu düşünerek ya da çeneni on beş ile kırk beş derece yatırıp hayatının baharındaki Grace Kelly'nin taklidini yaparak olmaz. Bu yöntemler teo-ride işe yaramakla birlikte uygulamada tavsadıklarından kişi, ayaklarına kadar inmiş lekeli bir özgüven harmanisiyle ortada cırlıçıplak kalıverir.

42 Jane Austen'in ünlü *Gurur ve Önyargı* romanının kahramanı. (ç.n.)

43 George Bernard Shaw'un ünlü oyunu *Pygmalion*'ın başkarakteri. (ç.n.)

44 İç Savaş sonrasında Cornelius Vanderbilt'in taşımacılık ve demiryolu imparatorluğuyla üne kavuşmuş Hollanda kökenli Amerikan ailesi. (ç.n.)

Herkesin heybetli ve saygın bir duruş sergilemesi mümkündür ve böyle bir duruş şu iki yöntemle ortaya konabilir:

1. Zihni bir kitap veya tiyatro oyunuyla oyalayarak
2. İçinden Keats okuyarak

Bu tekniği küçükken, Sparta İlkokulu'nun ikinci sınıfında keşfetmiştim. Eleanor Slagg'ın Son Çok Özel Yatiya Kalma aktivitesinin ayrıntılarını duymazdan gelemeyince çantamdan, babamın kütüphanesinden başlığına hiç bakmadan yürüttüğüm *Kavgam*'ı (Hitler, 1925) çıkarıvermiştim. Kitabın içine gömülmüş ve sayfalardaki sözcükler Eleanor'un kelimelerini işgal edene, muhasara altına alana dek Alman Şansölyesi'nin haşinliğiyle okumaya dalmıştım.

* * *

Başmüdür Havermeyer mikrofona eğilerek, “Hoş geldiniz,” dedi. Bill uzun süre susuz büyümüş bir kaktüse benziyordu ve -lacivert ceket, mavi gömlek, Alamo Kuşatması⁴⁵ veya Little Bighorn Çarpışması'nı⁴⁶ betimleyen kocaman gümüş tokalı deri kemerden oluşan- giysileri yüzü gibi kupkuru, solgun ve tozlu görünüyordu. Hayali mahmuzlarının şıkartısını duyurmak istermişçesine ağır ağır adımladı sahneyi. Kordonsuz mikrofonu sevgiyle tutuyordu; bol sırmalı bir subay şapkasıydı sanki elindeki.

Koltuğunun bacaklarının arasında kalan kısmında *Figaro'nun Düşünü*'nü (1786) biteviye takırdatan hiperaktif Mozart, “Aha, başlıyoruz,” diye mırıldandı. Amadeus ile hık demiş Sal Mineo'nun⁴⁷ (bkz. *Asi Gençlik*) burnundan düşmüş bir diğer oğlanın yanında oturuyordum.

“Dixon'ın Bilge Sözlerini hiç duymamış olanlar,” diye devam etti Bill, “siz, yeni öğrenciler, şanslısınız çünkü ilk defa duyacaksınız. Dixon

45 Meksika Ordusu'nun bağımsızlık peşindeki Teksaslı isyancıları Alamo Misyonu'nda kuşatması ve iki kişi hariç tümünü katletmesiyle sonuçlanan çarpışma. (23 Şubat–6 Mart 1836.) (ç.n.)

46 Doğu Montana topraklarında 25 ve 26 Haziran 1876'da gerçekleşen ve birleşmiş Lakota, Kuzey Çeyenleri ve Arapaho güçlerinin ABD ordusunun General Custer komutasındaki 7. Süvari Alayı'nı bozguna uğrattığı ünlü çarpışma. (ç.n.)

47 Salvatore Mineo (1939–1976): Amerikalı sinema ve tiyatro oyuncusu. Eşcinselliğini kamuoyu önünde kabul eden ilk Hollywood yıldızlarından ve 1976 yılında bir cinayete kurban gitmiştir. (ç.n.)

benim büyükbabamdı: Havermeyer Dede. Büyüklerini dinleyen ve onlardan ders alan gençleri severdi. Küçükken beni yanına çağırıp, 'Değişimden korkma, evlat,' demişti. Doğru söze ne denir? Değişimden korkmayın. Aynen öyle."

Bill, Ufka-Bakan-Yaşlı-Gözler Etkisinden mustarip ilk başmüdür değildi elbette. Sayısız başmüdür, özellikle erkekler, loş bir kafeteryanın parlak parkelerini veya bir lise konferans salonunun bozuk akustüğünü kırmızı kadife döşeme duvarlı Copa Salonu, öğrencileriye aylar önceden yer ayırtıp bilet başına 100 dolar bayılan hevesli hayranlar ile karıştırmıştır. Daha fenası, böyleleri Yönetim Kurulu Başkanı, "O Ses" ve "Bizim Sinatra" türü namlarına hanel getirmeksizin "Strangers in the Night"ı detone olarak söyleyebilecekleri, "The Best is Yet to Come"ı mırıldanabilecekleri ve sözleri atlayabileceklerine inanırlar.

Tabii gerçekte alay konusuydu; taklitleri yapıyor, dalgası geçiliyordu. Arkamdan bir oğlan, "Ne okuyorsun?" dedi.

Sorunun bana yöneltildiğini omzumun dibinde tekrarlanana kadar kavrayamadım. Bakışlarını elimdeki aşınmış tiyatro oyununa çevirdim. 18. sayfa: *Brick'i memnun ediyor musun?*⁴⁸

"Alo, küçükhanım? Han'fendi?" Sıcak nefesini enseme verecek kadar öne eğildi. "İngilizce biliyor musun?"

Yanındaki kız kıkırdadı.

"Parley vü fronsey? Şıprekenzi doyçe?"

Babam, içinden çıkmanın zor olduğu her durumda, Oscar Shapeley adını verdiği bir fenomen bulunduğunu söylerdi: sohbette anlattıklarının inanılmaz büyüleyici ve sekste sunduklarının karşı konulamaz olduğuna her nasılsa körü körüne inanmış feci itici bir adam.

"Parlate İtalyano? Alo?"

Kızgın Damdaki Kedi'deki (Williams, 1955) diyalog gözlerimin önünde titreşti. "O boyunsuz canavarlardan biri dondurma attı üzerime. Minik tumbul kafaları minik tumbul boyunları üstünde ama arada bağlantı yok..." Kedi Maggie⁴⁹ gelemazdi böyle tacizlere. İnce kombinezonuyla bacak bacak üstüne atar ve Koca Baba dahil herkese, çiğnedikleri

48 Tennessee Williams'ın *Kızgın Damdaki Kedi* (1955) adlı oyunundan. (ç.n.)

49 *Kızgın Damdaki Kedi*'nin başkarakteri. (ç.n.)

naneli kokteyl buzlarını genizlerine kaçtıracak, hırslı ve hırçın bir şeyler söyleyiverirdi.

“Dikkat çekmek için ne yapmak lazım buralarda?”

Dönüp bakmaktan başka seçeneğim yoktu.

“Ne var?”

Gülümsüyordu. Boyunsuz canavarlardan çıkmasını beklemiştim ama karşımdaki *İyi Geceler Ay*⁵⁰ tiplerindendi (Brown, 1947.) İyi Geceler Ay tiplerinin yorgan gibi gözleri, gölgeli göz kapakları, hamakları çağrıştıran gülümsemeleri ve çoğu insanın yatmadan birkaç dakika önce büründüğü ama kendilerinin gün boyu taşıyıp geceye de aktardıkları uykulu bir duruşları vardır. İyi Geceler Ay tipleri eril yahut dişi olabilirler ve herkesçe sevilirler. Öğretmenler bile tapar onlara. Sordukları her soruda İyi Geceler Ay tiplerine bakarlar ve berikiler mıymıntı, baştan aşağı yanlış bir yanıt verdiklerinde dahi, “Ah, şahane,” derler. İyi Geceler Ay tipleri, kelimeleri, muhteşem bir şeye benzeyene dek incecik bir tel misali bükürler.

“Kusura bakma,” dedi. “Rahatsız etmek istememiştim.”

Sarı saçlıydı ama fena halde saç boyatmaya ya da ona renk getirecek bir şeye batırılmaya muhtaç İskandinav sarışınlarından değildi. Ütülü, beyaz bir gömleği, lacivert bir ceketı vardı. Kırmızı-lacivert çizgili kravatu gevşek ve azıcık yamuktu.

“E, nesin sen? Broadway yolunda ünlü bir aktris mi?”

“A... Yok—”

“Ben Charles Loren,” dedi sır verircesine.

Babam, Sağlam Göz Teması düşünüydü ama hiç değinmediği mesele, bir insanın gözlerine, yakın mesafeden ve doğrudan bakmanın imkânsızlığıydı. Ya sağ ya da sol, gözlerden birini seçmek ya da birinden diğerine geçip durmak veya ikisinin *arasındaki* noktaya sabitlenmek zorunda kalırdınız. Hoş, iki gözün arasındaki kaşın o düzensiz eğimli, tuhaf noktası, yani Davut’un taşı nişanlayıp Golyat’ı vurduğu nokta bana hep hüzünlü ve kırlıgan gelirdi.

“Kimsin biliyorum ben,” dedi. “Blue bir şey. Dur, söyleme—”

50 Margaret Wise Brown’ın yazdığı ve bir çocuğun yatmadan önce etrafında gördüğü her şeye iyi geceler deyişini anlatan öykü. (ç.n.)

“Nedir o arkadaki *patırtı* bakalım?”

Charles derhal arkasına yaslandı. Önüme döndüm.

Turuncu saçlı, tıknaz bir kadın -babam beni bıraktığı sırada Byron’dan dizeler bağırırken merdivende duran kadın- kürsüde Havermeyer’ın yerini almıştı. Düğmelerinin ilikli kalabilmesi için halterci misali gerilmiş şalgam pembesi tayyörüyle kollarını kavuşturmuş ve bacaklarını babamın en sevdiği metinlerden *Tanrı Aşkına: Din Savaşları ve Zulümler Tarihi*’nde yer alan (Murgg, 1981) “İkinci Haçlı Seferi Sırasında Klasik Türk Savaşçısı” çizimindeki gibi iki yana açmış olarak bana bakıyordu. Tek bakan o değildi ayrıca. Sevgi Oditoryumu’ndaki tüm sesler kesilmişti. Tüm başlar, her şeyden bihaber karargahından Kudüs’e gitmek için kestirmeyi seçmiş yalnız Haçlı’yı fark eden Selçuklu Birliği misali bana dönmüştü.

Kadın mikrofona, “Yeni öğrencisin sen herhalde,” dedi. Sesi, amplifikatöre bağlanmış topukların kaldırıma çarpışı gibiydi. “Sana ufak bir sır vereyim. Neydi adın?”

Simgesel, yanıt verilmesi beklenmeyecek bir soru olduğunu umdum. Bekliyordu ama.

“Blue,” dedim.

Yüzünü buruşturdu. “Ne? Ne dedi?”

“*Blue* dedi,” dedi biri.

“*Blue*? Pekâlâ, *Blue*, bu okulda biri kürsüye çıkınca ona hak ettiği saygıyı gösteririz biz. *Dikkatimizi* ona veririz.”

Belki de, gözlerin üzerime dikilmesine alışkın olmadığımı belirtmem gerekirdi, hele tüm okul tarafından. Jane Goodall, bakışları dikme işini her zaman yalnız ve sık yaprakların ardından yapardı, bu da haki şortu ve keten gömleğiyle onu bambular arasında neredeyse görünmez kılardı. Bana dönmüş gözlere bakarken kalbim pırpır etti. Yavaşça, duvara yapışmış yumurtaymışım gibi kazımaya başlamıştılar beni.

“Dediğim gibi. Ders ekleme-bırakma tarihlerinde önemli değişiklikler yapıldı ve kimseye iltimas geçilmeyecek. Bana kaç paket çikolata getirdiğinize bakmayacağım. *Sana* diyorum, Maxwell. Seçmeliler konusunda kararını vaktinde vermeni istiyorum ve bu konuda çok ciddiyim.”

Charles arkadan, “Kusura bakma,” diye fısıldadı. “Uyarmalıydım seni. Eva Brewster etraftayken sinmek lazım. Evita der herkes ona. Diktatördür biraz. Gerçi teknik açıdan sadece *sekreterdir* ama...”

Eva Brewster toplantıyı bitirerek herkesi sınıflarına yolladı.

“Şimdi, bak, bir şey soracaktım sana—hey! Dur bir sani—”

Fırlayıp hızla Mozart’ın yanından geçtim ve sıranın başına doğru ilerlemeye koyuldum. Charles bana yetişmeyi başardı.

“Dur bir.” Gülümsüyordu. “Harbiden derse koşma meraklısıymışsın. Tipik A öğrencisi... Ama e, yani böyle *yepyeni* bir öğrenci falan olduğunu görünce ben ve birkaç arkadaşım, dedik ki...” Benimle konuşur gibi görünüyordu ama gözleri çoktan ÇIKIŞ yazısına kaymıştı. İyi Geceler Ay tiplerinin gözleri helyumla doludur. Kimseye uzun süre bağlı kalamazlar. “Öğlen bizimle yemek yersin belki dedik. Yerleşkeden çıkış izni ayarladık. Kafeteryaya gitmek için yani. Sıyrık’ta buluşalım. 12.15.” Eğildi, yüzlerimizin arasında santimler kaldı. “Geç kalma yoksa bedelini ağır ödersin. Anladın?” Göz kırptı ve gitti.

Arkamdan gelenler sırt çantamdan ittirip beni basamakları tırmanmaya zorlayana dek öylece dikildim. Adımı nereden bildiğine dair hiçbir fikrim yoktu. Ama kırmızı halıyı neden önüme serdiğini kesinlikle *biliyordum*: Charles ve arkadaşları çalışma gruplarına katılacağımı umuyorlardı. Son Sınıfta Baba Olacak Badem Gözlü Futbol Yıldızından, Pazar Gazetesi Arka Sayfa Güzeline kadar her tür tipten çalışma grubu daveti almışlığım mevcuttu. Eskiden bir çalışma grubuna davet edildiğimde *heyecanlanır* ve not kartları, fosforlu kalemler, kırmızı kalemler, ilave ders kitapları eşliğinde kararlaştırılmış odaya girdiğimde Başrol yedekliği teklifi almış koro kızları kadar coşkun olurdum. Babam bile heyecan duyardı. Beni Brad’lere, Jeb’lere veya Sheena’lara götürürken önümdekinin harika bir fırsat, Dorothy Parker⁵¹ kanatlarını açmasını ve tek başıma çağdaş bir Algonquin Yuvarlak Masası’nın⁵² başını çekmeme sağlayacak kapı olduğunu mırıldanmaya başladırı.

51 Dorothy Parker (1893–1967): Amerikalı şair, kısa öykü yazarı, eleştirmen ve hiciv ustası. (ç.n.)

52 Önceleri şakayla başlayıp sonradan ciddi bir gruba dönüşen ve adını 1919’dan 1929’a kadar her gün öğle yemeğinde buluştukları Algonquin Otelinden alan sanatçılar grubu. (ç.n.)

Hoş, babam beni gideceğim yere bıraktıktan sonra kıvrak zekâm yüzünden davet edilmediğimi kavramam uzun sürmezdi. Carla'nın salonu Fasit Daire'ye⁵³ ben, bir bardak viski daha isteyene veya yiyeceklerde bir sorun çıkana değin herkesin görmezden geldiği garsondum. İçlerinden biri her nasılsa "inek" olduğumu (Coventry Akademisi'nde "Süveter" derler) keşfetmiş olurdu ve ödevdeki soruların yarısı, bazen tümü bana yıkılırdı.

"Bunu da yapsın. Dert etmezsin, değil mi Blue?"

Dönüm noktası Leroy'larda yaşanmıştı. Porselen Dalmaçyalı minyatürleriyle dolu salonlarının ortasında ağlamaya başlamıştım. Niye o seferinde ağlamaya karar verdiğimi bilmiyorum gerçi; Leroy, Jessica ve Schyler soruların sadece dörtte birini bana yıkmıştı. Tiz, yapmacık çığlıklarla, "Aman Tanrım, *ne oldu sana?*" diye bağırımları, üç gerçek Dalmaçyalı'nın havlayıp koşturarak salona dalmalarına ve Leroy'un annesinin ellerinde pembe bulaşık eldivenleriyle mutfaktan gelip, "Leroy, kışkırtma şunları demiştin sana!" diye çığlık atmasına yol açmıştı. Dışarı fırlamış, eve giden yaklaşık dokuz kilometrelik yolu yürümüştüm. Leroy yardımcı ders kitaplarını da geri vermemişti.

Cam kapılara vardığımda yanımdaki Sal Mineo, "E, nereden tanıyoruz Charles'ı?" dedi.

"Charles'ı tanımiyorum," dedim.

"E, şanslısın çünkü herkes onu tanımak ister."

"Niye?"

Sal tedirgin göründü, ardından omuz silkerek alçak, pişman bir sesle, "Kraliyet mensubudur kendisi," dedi. Ben daha ne demek istediğini sormadan koşarak beton basamaklardan indi ve kalabalığa karıştı. Sal Mineo'lar daima süngersi bir sesle konuşur ve angora kazakların hatları kadar belirsiz yorumlar yaparlar. Gözleri başkalarınınkiler gibi değildir; gözyaşı bezleri büyüktür bir kere ve fazladan optik sinirlere sahiptir. Peşinden koşturmayı, film bittiğinde müthiş duyarlılık ve sempati sahibi bir karakter, nesline dair yitik ve yaralı ne varsa hepsinin ilk örneği sıfatıyla takdir göreceğini ama dikkat etmez, kimliğine

53 Algonquin Yuvarlak Masası üyelerinin kendilerine taktıkları ad. (ç.n.)

dair bir kavrayışa erişemez ise tetiği çekme heveslisi bir polis tarafından vurulacağını söylemeyi düşündüm.

Bunların yerine kalabalıkta kraliyet mensubunu saptadım: Prens Charles, sırt çantası omzunda, yüzünde muzip bir gülümsemeyle avlunun ucundaki uzun boylu, siyah saçlı, upuzun ve kahverengi bir yün manto giymiş kıza doğru hızlı hızlı ilerliyordu. Kıza arkadan gizlice yanaştı, bir “A-ha!” çekerek boynuna sarıldı. Kız ürkerek çığlık attı ve dönüp ona sarılanı görünce gülmeye başladı. Gülüşü sabah vaktini, diğer tüm çocukların bezgin mırıltılarını bıçak gibi kesen ve sahibinin hayatı boyunca utanma ve sakarlık nedir bilmediğini, düşük ihtimalle tutacağı varsa yasının bile ihtişamlı olacağını ima eden şen şakrak gülüşlerdendi. Belli ki onun büyüleyici kız arkadaşıydı bu kız. Her okulda illa bir adet bulunan, yanık tenli, saç savuran ve koridorlarda, sınıflarda sadece birbirlerine göz süzerek namuslu eğitim camiasını temellerinden sarsan *Mavi Göl*⁵⁴ çiftlerinden oldukları belli oluyordu.

Öğrenciler böylelerini hayret ve hayranlıkla, pamukta aşırı hızlı büyüyen fasulye filizlerini izler gibi izlerdi. Öğretmenler -hepsi değil, bazıları- böylelerine, ocak ayında açan gardenyalar misali tuhaf erişkin-gençlikleri, yarış atları misali çarpıcı ve hazin güzellikleri, sürmeyeceğini kendileri dışında herkesin gayet iyi bildiği aşkları yüzünden uykusuz geçirdikleri geceler boyu nefret beslerlerdi. Onlara bakmayı kestim. (*Mavi Göl*’ün bir versiyonunu gördünüz mü hepsini görmüş sayılırsınız.) Hanover’e gidip yan kapıyı iterek kayıtsızca onlardan yana döndüm ve gözleminimde ciddi bir hata yaptığımı şaşarak fark ettim.

Charles saygın bir mesafede duruyordu (bakışları hâlâ yumak görmüş kedi yavrusu gibiydi gerçi) ve kız, çokbilmiş bir kaş çatma ifadesiyle (doğru dürüst denecek her öğretmenin ustalaştığı kaş çatma ifadesiydi bu; mesela babamınki alnını derhal tırtıklı patates cipsine çevirirdi) bir şeyler anlatıyordu. Öğrenci değildi bu kız. Dahası, duruşuna baktığımda onu yanlışlıkla öğrenci sandığımı fark ediyordum. Eli belindeydi ve çenesi, Ortak Alan’ın üstünde dolaşan şahini görmeye çalışırmış gibi

54 Başrollerinde Brooke Shields ve Christopher Atkins’in yer aldığı, seksenli yılların klasik aşk filmi. Farklı yönetmenlerce yorumlanmış versiyonları ve devam filmleri bulunur. (ç.n.)

kalkıktı. İtalya'yı andıran kahverengi çizimler giymiş ve topuklarından birini görünmez bir izmariti ezercesine yere batırmıştı.

Hannah Schneider'dı bu.

* * *

Babam, Burbon Saati gelip çatığında, 1967'de bir öğrenci eyleminde Berlin polisince vurulan Benno Ohnesorg'un şerefine kadeh kaldırıp beş dakikalık bir konuşma yapardı. O gün on dokuz yaşında olan babam, çocuğun hemen yanında duruyormuş: "Devrildiği sırada ayakkabının bağcığine basmıştı. Ve hayatım, beni o zamana değin endişelendiren onca ahmakça şey, hedeflerim, duruşum, *kız arkadaşım*, hepsi onun ölü gözlerine baktığım anda donuklaşmıştı." Bu noktada durup iç geçirirdi. (Gerçi gayda çalmada kullanılacak türden, iç çekişten çok Herkül işi bir soluk vermeydi yaptığı.) Alkol kokusunu, o tuhaf, sıcak kokuyu alırdım nefesinde. Küçükken romantik şairlerin veya babamın "devrimlerin ve direniş cuntalarının yarattığı dalgalar arasında iktidarını yitirip yeniden kazanan" diye bahsetmeyi sevdiği on dokuzuncu yüzyıl Latin generallerinin böyle koktuğunu zannederdim.

"Ve tabiri caizse o an, benim Bolşevik anımdı," derdi. "Kış Sarayı'nı basmaya karar verdiğim an. Şanslıysan sen de yaşarsın böylesini bir gün."

Ara sıra, Benno konusunun ardından -ama sadece hazırlayacak bir dersi yoksa veya Harvard'dan tanıdığı birilerinin kaleminden çıkma yeni bir savaş kitabının ortalarında değilse (bu tip kitapları cinayet delili bulmak için cesetleri delik deşik eden çılgın adli tabipler misali eşelerdi: "İşte, işte! Lou Swann'ın sahtekârlığının kanıtı! Sahte! Şu boku bir dinle bak: 'Başarıya erişmek için devrimlerin geniş çaplı panik yaratacak, fazlasıyla görünür silahlı güçlere ihtiyacı vardır; işbu şiddet daha sonra ivme kazanır ve fasılalı bir iç savaşa dönüşür.' İç savaş gelip kıçını ısırса anlamaz bu salak!")- en sevdiği ilkelerden birine, Yaşam Öyküsü ilkesine daldardı.

Çenesini düşünceli düşünceli kaşıyıp gömleğinin gevşek yakasını düzelterek, "Herkes kendi Yaşam Öyküsünün sayfa çevirtme temposundan sorumludur," derdi. "Yazmak için Yüce Bir Gerekçen bulunsa bile öykün en az Nebraska kadar sıkıcı çıkabilir ve bu durum başka kimsenin değil, tamamen senin kabahatindir. Yani eğer yaşamını kilometrelerce

uzanan mısır tarlalarından ibaret gibi görüyorsan kendinden başka bir şey bulup ona inanmalı, tercihen ikiyüzlülük kokmayan bir dava bulmalı ve bodoslama mücadeleye dalmalısın. Bugün hâlâ tişörtlere Che Guevera resimleri basılmasının ve yirmi yıldan beri varlıklarına dair hiçbir kanıtla rastlanmamasına rağmen insanların Gece Bekçileri'nden fısıltılar eşliğinde bahsetmesinin bir nedeni var.”

“Ama çok daha önemlisi, tatlım, asla bir *başkasının* öyküsünün anlatsal yapısını değiştirmeye kalkışma. Ki okulda, yaşamda her şeyden bihaber tehlikeli teğetlere, sağ çıkma ihtimalleri düşük ölümcül sapaklara ilerleyen zavallı insanları gözlerken içinden illa bunu yapmak gelecektir. Diren bu dürtüye. Enerjini *kendi* öyküne harca; kendi öykün üstünde çalış, onu daha iyi kıl; seviyesini, içeriksel derinliğini, evrensel temalarını artır. En azından cesaret ettiğin sürece temaların hangileri olduğu -keşfetmek ve arkalarında durmak sana düşünüyor- hiç önemli değil bence. Yürek. Alımancası *Mut*. Çevrendekiler novellalar, klişe ve tesa-düflerle yüklü, ara sıra tuhaf, acı verici dünyevilikte, grotesk numaralarla bezenecek kısa öyküler yazabilir. Hatta birkaçı birer Yunan trajedisi bile çıkarabilir; sefaletle doğanlar, kaderinde sefil ölmek olanlar... Ama sen, benim sükûnet gelinim,⁵⁵ sen hayatınla bir destan yaratacaksın, aşağısı kurtarmayacak. Hepsinin arasında sadece senin öykün kalıcı olacak.”

Her seferinde, “Nereden biliyorsun?” derdim ve böyle dediğimde sesim, babaminkine kıyasla fazlasıyla zayıf ve güvensiz çıkardı.

“Biliyorum işte,” der, ardından gözlerini kapadı. Daha fazla konuşmak istemiyorum, demekti bu.

Odada sadece bardağında çıtırdayan buzların sesi kalırdı.

55 John Keats şiiri 'Bir Yunan Vazosuna Gazel'den alıntı. (ç.n.)

Tehlikeli İlişkiler

Charles'ın Hannah Schneider'la tanışlığını bilmek azıcık aklımı çelmişti ama sonunda Sıyrık'taki buluşmaya gitmeme kararı aldım.

Sıyrık neydi, bilmiyordum ve uğraşacak vaktim yoktu. İleri Seviye⁵⁶ derslerden altısının ağırlığını yüklenmiştim. ("Her türlü Amerikan *Bilmemne* filusunu batırmaya yeter," demişti babam.) Sadece tek bir boş saatim vardı. Öğretmenlerim metodik ve sıkı çıkmıştı. (Babamın Meadowbrook Ortaokulu'ndaki Bayan Roper'ı betimlemesinin aksine "tamamen sıçmış" değillerdi; Bayan Roper, "Senin *Aeneas* kitabın nerede ki?" örneğinde görüleceği üzere kurduğu her cümleyi bir bağlaçla bitirirdi.) Çoğu hatırı sayılır kelime hazinelerine sahipti (İleri Fizik öğretmeni Bayan Gershon zilin çalmasının üzerinden daha on beş dakika geçmeden *filhakika* lafını kullanmıştı.) ve içlerinden biri, İleri Fransızca öğretmeni Bayan Martine Filobeque, yıl ilerledikçe ciddi tehdide dönüşebilecek Daimi Olarak Büzülmüş Dudaklardan mustarıptı. "Daimi Olarak Büzülmüş Dudak, özellikle kadın eğitimcilerle ilintilendirilir ve her an patlayabilecek akademik bir öfkenin işareti sayılır," derdi babam. "Yerinde olsam çiçekti, şekerdi, seni kötüler yerine iyilerle ilintilendirmesini sağlayacak şeyleri düşünmeye başladım."

Sınıf arkadaşlarım da öyle dangalak veya salak (babamın Sage Day Lisesi'ndeki herkesi nitelediği üzere, *lapacı*) değillerdi. İleri İngilizce dersinde Bayan Simpson'ın *Görünmez Adam*'ın (Ellison, 1952) (Yolsuzluk Kamerun'da nasıl kol geziyorsa, bu kitap da hemen hemen tüm Yazlık Okuma Listelerinde boy gösterirdi.) Ana Temalarına dair sorusunu yanıtlamak için el kaldırdığımda, nedense *yeterince* hızlı davranmadım: bir başka öğrencinin, tombalak ve çenesiz Radley Clifton'ın sosis parmakları çoktan havadaydı. Yanıtı öyle parlak ve yaratıcı sayılmazdı ama çiğ ya da yontulmamış değildi; Bayan Simpson on dokuz

56 *Advanced Placement*: ABD ve Kanada eğitim sistemlerinde yüksek not ortalamalı öğrencilere tanınan bir tür "ön üniversite" eğitimi olanağı. Kimi yerlerde bu ileri seviye derslerini başarıyla geçenler üniversitede ilk sınıfı atlamaktadır. (ç.n.)

sayfalık g z dönemi ders programını dağıtırken St. Gallway'in muhtemelen sandığım kadar  ocuk Oyuncacı/ antada Keklik olmayacağını fark ettim. Belki de, sahiden Okul Birincisi olmak istiyorsam (istiyordum galiba; hoş, Babamın İstediği Şey, bazen gümrükten geçmeden Benim İstediğim Şeye bodoslama daldardı) Hun İmparatoru Attila şiddetinde saldırgan bir mücadeleye girişmem gerekecekti. "İnsan hayatında sadece bir defa Okul Birinciliği şansını elde eder," demişti babam, "t pk  tek bir bedene, tek bir varoluşa sahip olması ve haliyle ölümsüzlüğe ermek için tek bir şans elde etmesi gibi."

* * *

Ertesi gün gelen mektubu yirmi defa, hatta Bayan Gershon'ın İleri Fizik'e giriş dersi "Top G llelerinden Işık Dalgalarına: Fizik Tarihi"nin ortasında dahi okumama rağmen yanıtlanmadım. Muhtemelen dolabımı açıp ayaklarının dibine düşen krem rengi zarfı gördüğümde ben ne hissetiysem, paleoantropolog Donald Johanson da 1974 yılında ilk hominid "Lucy"yi bulduğunda aynıını hissetmiştir.

Ne bulduğuma dair hiçbir fikrim yoktu ve -tarihi tümden değiştirecek türden- bir mucize mi yoksa düzmece miydi, bilmiyordum.

Blue,

E, ne oldu yahu? Wendy's'teki nefis brokolili ve peynirli k z patatesi kaçırdın. Nazlanıyorsun herhalde. Tamam, nazlan bakalım. Deneyelim mi bir daha? Hasretle doldum. (şaka.)

Aynı yerde, aynı saatte.

Charles

Ertesi gün, yani  arşamba günü dolabımda keşfettiğim iki yeni mektubu da görmezden geldim. Biri gene krem rengi zarftaydı. Diğeriyse tepesinde özenle birbirine geçirilmiş kabartma JCW harfleri bulunan ke-reviz yeşili bir kâğıda kıvrımlı bir el yazısıyla yazılmıştı.

Blue,

Bozuldum ama. Bugün de aynı yerde olacağım. Her gün bekleyeceğim seni. Sonsuza kadar. Bir şans tanı yahu.

Charles

Sevgili Blue,

Charles'ın durumu batırdığı açık; o yüzden aileden biri olarak duruma el koyuyorum. Seni taciz ettiğini düşünüyorsun herhalde. Haksız sayılmazsın. İşin aslı, arkadaşımız Hannah bize senden bahsetti ve seninle tanışmamızı önerdi. Hiçbirimiz seninle aynı sınıfta değiliz; haliyle okul çıkışında buluşmamız gerekiyor. Cuma günü saat dörde çeyrek kala Barrow Binası'nın ikinci katındaki 208 numaralı sınıfa git ve bizi orada bekle! Geç kalma. Senle tanışmak ve Ohio'yla ilgili ne varsa öğrenmek için CAN atıyoruz!

Öpücükler,

Jade Churchill Whitestone

Herhangi bir Yeni Öğrencinin bu mektuplar karşısında nutku tutulurdu. Bir-iki gün sözde direndikten sonra akılsız on dokuzuncu yüzyıl bakireleri misali kiraz dudaklarını dişleyerek, heyecan içinde sekererek Sıyrık'ın kuytularına koşar ve Charles'ı, onu omzuna atıp (havada uçuşan *fırfırlı iç etekleri* eşliğinde) mahva götürecek peruklu aristokratı beklemeye koyulurdu.

Ama ben amansız rahibeydim. Etkilenmeyecektim.

Abartıyorum tabii. O güne dek tanımadığım birilerinden (aslında babam dışında herhangi birinden) mektup almamıştım. Gizemli bir zarfla karşılaşmada inkar edemeyeceğim bir heyecan vardı. Babam bir kere sinde kişisel mektupların (bugün Nesli Tükenmekte Olan Türler listesinde taraklı semender ile yan yana duruyorlar) bu dünyada içinde sihir barındıran nadir şeylerden olduklarını söylemişti: “Yüz yüzeyken varlıklarına zar zor katlandığın Boş ve Kıt İnsanlara dahi mektupta katlanabilirsin. Hatta öyleleri mektupta biraz eğlenceli bile bulunabilir.”

Mektuplar bana tuhaf ve samimiyetsiz, biraz fazla “Madame de Merteuil'den Vicomte de Valmont'a,”⁵⁷ biraz fazla, “Paris. 4 Ağustos 17...” havalı gelmişti.

57 Choderlos de Laclos'un sahneye, radyo oyunlarına, sinema ve televizyona defalarca uyarlanmış tefrika romanı *Tehlikeli İlişkiler*'in başkarakterleri. (ç.n.)

Baştan çıkarma oyunlarının yeni piyonu olduğumu düşündüğüm-
den değildi ama. *O kadar* ileri gitmezdim. Ama insanları tanımak ve ta-
nımamakla ilgili her şeyi biliyordum. Yeni gelen birini özel aidiyet çev-
resine, *le petit salon*'a almak tehlikeli ve angaryalı bir işti. Oturacak yer
sayısı sınırlıydı ve haliyle eskilerden birinin (sarayda yer kaybedişinin,
une grande dame manqué'ye⁵⁸ döndüğünün ürkütücü işareti olarak)
kaldırılması kaçınılmazdı.

Yeni geleni tanıştırmaya, araya sıkıştırmaya (perukların çarpışma-
sına aldırmadan) herkesin yerini bir sonraki değişikliğe kadar rahat ya
da en azından katlanılır kılacak şekilde düzenlemeye zamanı ve gücü
yetecek, unvan sahibi bir anne ya da (herkesin sevgiyle Madam Titi diye
hitap ettiği) sözü geçen bir teyze gibi birileri söz konusu değilse, en emin
yaklaşım yeni gelen kişiyi görmezden gelmek ve geçmişi yeterince ka-
ranlıktaysa (soyuna dair imalarda bulunarak) bu kişiden uzak durmaktır.

Çok daha tuhafıysa Hannah Schneider meselesiydi. Madam Titi'm
olmak için herhangi bir dayanağı yoktu.

Surely Shoos'da fazlasıyla mahzun ve umutsuz mu görünmüştüm
acaba? “Zekâ pırlıtları” saçtığımı *düşünmüştüm* oysa; ki babamın mes-
lektaş, işitme engelli Dr. Ordinate Archer, Missouri'deyken bir akşam
pirzola yemeye bize geldiğinde beni böyle betimlemişti. Dr. Ordinate
beni “irkiltici bir güç ve dirayet sahibi” bir genç hanım olarak yetiştir-
diği için babamı tebrik etmişti.

İşitme cihazının düşmesini çevirirken kaşlarını kaldırarak, “Herkesin
böyle bir çocuğu olsa, Gareth,” demişti, “Dünya biraz daha hızlı dönerdi.”

Yaptıkları on dakikalık sohbet sırasında Hannah Schneider'ın ba-
bama göz koymuş olması ve sesi soluğu çıkmayan kızının, yani benim
babama ulaşmaya yarayacak küçük, taşınabilir merdiven niyetine kul-
lanılabileceğime karar vermesi mümkündü.

Court İlkokulu Müsameresi'nde tanıştıktan yirmi saniye sonra ba-
bamın Hayatının Erkeği olduğu kararına varan, Georgia eyaletinin
Pritchardsville kasabasından Sheila Crane'in kurduğu kumpas böy-
leydi mesela. Court İlkokulu Reviri'nde yarı-zamanlı çalışan Bayan
Crane, Müsamere'den sonra, teneffüslerde tahterevallilerin orada elinde

58 Başaramamış, gözden (kralın veya kraliçenin gözünden) düşmüş. (ç.n.)

kurabiye kutusuyla belirip bana seslenme alışkanlığı edinivermişti. Ona yaklaştığımda, bir sokak köpeğini yanına çekmek istercesine kurabiye çıkarıp uzatırdı.

Sanki hiç ilgilenmiyormuş gibi, ama matkap deliciliğinde bakışlarla, “Babandan bahsetsene bana ac’cık,” derdi. “Nelerden hoşlanır, hı?”

Genelde boş boş bakıp kurabiyeyi kaparak uzaklaştırdım ya, bir seferinde, “Karl Marks’tan hoşlanır,” diyeceğim tutmuştu. Gözleri kocaman açılmıştı kadının.

“Eşşinsel mi yani baban?”

* * *

Devrimin ateşi ağırdan yanar, ancak uzun yıllar süren baskı ve yoksulluktan sonra parlar ama başlangıcı, genellikle vahim bir kaza ile gerçekleşir.

Babamın kitaplarından, pek az bilinen tarih metni *Les Faits Perdus*’ye (Manneurs, 1952) göre Bastille Baskını, hapishanenin önündeki göstericilerden biri olan arpa çiftçisi Pierre Fromande’nin, gardiyanlardan birinin onu işaret ederek *un bricon* (salak) dediğini fark etmesi sayesinde gerçekleşmiş.

14 Temmuz 1789 sabahı bu Pierre’in kafası fena bozukmuş. Şehvet düşkününü karısı Marie-Chantal’la, tarladaki ırgatlardan Louis-Belge ile utanmadan kırıttığı için kavga etmiş. Gardiyanın Louis-Belge’in iri yarı Norman bedenine sahip olduğunu bilinçaltında kavrayan Pierre hâkimiyeti hepten kaybedip, “*C’est tout fini!*” (“Yetti artık!”) diye bağırarak atılmış. Pierre elbette arpa tarlasında Louis-Belge’in altında inleyen Marie-Chantal imgesinden bahsediyormuş ama gözü dönen kalabalık XVI. Louis rejimini kastettiğini sanmış. Beteri, Pierre iyi niyetli gardiyanı yanlış anlamışmış: adamcağız Pierre’i işaret ederek “*Votre bouton*” (“Düğmeniz”) diyormuş çünkü o sabah Pierre giyinirken gömleğinin üçüncü düğmesini iliklemeyi unutmuşmuş.

Manneurs’e göre, Amerikan Devrimi (Boston Çay Partisi, 1777 dönemi üniversite erkek öğrenci birliği üyelerinin işiymiş) ve Birinci Dünya Savaşı (Gavrilo Princip gün boyu arkadaşlarıyla [Kara Eller] kafa çektikten sonra sırf gösteriş için havaya, maalesef tam Arşidük Ferdinand geçerken birkaç el sıkılmışmış) dahil tarihteki pek çok hadise böylelikle

gelişmiş (s. 199, s. 243.) Hiroşima da kasıtlı değilmiş. Truman kabinesine “Giriyorum ben,” dediğinde aslında, genel kanının aksine, Japonya’nın İstilasından değil, Beyaz Saray havuzuna girmekten bahsediyormuş.

Benim devrimimin tesadüfiliği bunlardan aşağı kalmadı.

O cuma, öğle yemeğinin ardından Sorbe Eşliğinde Okulumuzu Tanıyalım Toplantısı düzenlenmişti. Öğrenciler, Harper Racey ’05 Kafeteryası’nın önündeki taş terasta Baş Aşçı Christian Gordon’ın marifeti özel Fransız sorbeleri eşliğinde öğretmenlerle kaynaşacaktı. Hevesli öğrenciler (göbeği, tam içine sokamadığı gömleğinin altından baş gösteren Radley Clifton dahil) kilit Gallway idarecilerinin etrafını sardı. (Kuşkusuz yılsonu ödülleri belirleyecek tiplerdi bunlar ama, “Dalkavukluk bu gün ve bu çağda geri teper,” diyordu babam. “Kıç yalamanın ve enseye tokat muhabbete dalmanın modası çoktan geçti.”) Öğretmenlerimden birkaçına mütevazı selamlar verdikten sonra (bir köknar altında gayet mahzun duran Bayan Filobeque’e gülümsedim ya, yanıt babında sadece dudak büzmekle yetindi) bir sonraki dersime, Elton Binası’nda verilen İleri Sanat Tarihi’ne yollandım ve bomboş sınıfta oturup bekledim.

On dakika sonra bir elinde mango şerbeti, diğerinde biyo-çözünür ÇEVRE DOSTU evrak çantasıyla (bkz. “Kırmızı Gözlü Ağaç Kurbağası,” *Kurbağa Prenslerden İribaşlara Kurbağagiller*, Showa, 1998) Bay Archer geldi. Alnı öyle terliydi ki ilk bakaşta bir bardak buzlu çayı hatırlatıyordu.

“Ders için slayt projektörünü kurmama yardım eder misin?” dedi. (ÇEVRE DOSTU Bay Archer AYGIT DÜŞMANİydi.)

Kabul ettim. Yüzlerinde kocaman gülümsemeler ve ellerinde sorbe kapları ile öğrenciler gelmeye başladığında 112 slaydı yerleştirmeyi bitirmek üzereydim.

Bay Archer gülümseyip uzun, yapışkan parmaklarıyla masasına tutunurken, “Yardıma için teşekkür ederim, Babs,” dedi. “Bugün Lascaux konusunu bitirip Güney Irak olarak bilinen bölgenin zengin sanat geleceğine bakacağız. James, ışıkları kapar mısın?”

Pierre Fromande’in aksine, adamı gayet doğru duymuştum. Truman’ın kabine üyelerinin aksine, ne kastettiğini anlamıştım. Elbette geçmişte öğretmenler tarafından Betsy’den Barbara’ya, “Sen, köşedeki”den, “Kızıl!

Yok, şaka yaptım”a uzanan pek çok farklı lakapla çağrılmışım. On iki yaşımdan on dördüme kadar adımın lanetlendiğine ve öğretmenler arasında yüksek irtifada tükenmez kalemelerin gösterdiği değişken özellikleri taşıdığına, ismimi sarf etmeleri halinde koyu ve silinmez bir maviliğin üzerlerine saçılacağına fısıldandığına inanmışım hatta.

Pocus, Indiana’daki ikinci sınıf öğretmenlerimden Lottie Bargoney babama telefon edip adımla değiştirmesini bile önermişti.

“İnanamayacaksın!” demişti babam ahizeyi avucuyla kapatıp paraleden dinlememi işaret ederken.

“Sizinle açık konuşacağım, Bay Van Meer,” diyordu kadın. “Bu isim hiç sağlıklı değil. Sınıfta çocuklar alay ediyor. Lacivert diyorlar kızınıza. Daha akıllı olan birkaçı ise Kobalt diyor. *Kordon Bleu* diyen bile var. Başka adlar düşünseniz iyi edersiniz belki.”

“Sizin bir öneriniz var mıydı acaba, Bayan Bergie?”

“Elbette! Sizi bilmem ama ben bildim bileli Daphne’yi sevmişimdir mesela.”

Belki Bay Archer’ın tenis dersi alırken sutyen giymeyen, gözü dışarıda, evli kadınlara cuk oturan Babs adını seçmesindendi. Ya da belki adı tereddütsüz, hiç düşünmeden söyleyişindeki güvendi mesele.

Birden sıramda nefesim kesildi. Aynı anda ayağa fırlayıp, “*Blue ulan, orospu çocukları!*” diye bağırmak istedim.

Yapmadım ama. Çantama uzanıp ödev defterimin arkasına tıklımış bekleyen üç mektubu aldım. Üçünü de tekrar okudum ve *liberté, égalité ve fraternité*’nin⁵⁹ -limana giren üç müthiş ticari gemi gibi- yıkanmakta olan Robespierre’in aklına süzülmesi vesilesiyle aydınlanması misali ben de ne yapmam gerektiğini anladım.

* * *

Dersten sonra öğrencilere ayrılmış ödemeli telefonda üniversite-deki babamı aradım ve beni beşe çeyrek kala almasını çünkü İleri İngilizce öğretmenim Bayan Simpson’la araştırma ödevlerine yönelik *Büyük Umutlar* konusunda görüşeceğimi söyleyen bir mesaj bıraktım. Hanover’in zemin katındaki kızlar tuvaletinde sakız veya çikolata üstüne

59 Özgürlük, eşitlik, kardeşlik. Fransa’nın, kökeni Fransız Devrimi’ne dayanan ulusal sloganı. (ç.n.)

oturmadığımı, dişlerimde herhangi bir kalıntı bulunmadığını ve mürekkep bulaşmış elimi yanlışlıkla dayayarak yanağımda siyah parmak izlerinden bir mozaik bırakmadığımı (başıma gelmişti daha önce) teyit ettikten sonra, dörde yirmi kala, becerebildiğimce dik durarak Barrow'a gittim. 208 numaralı sınıfın kapısını çalmamla birlikte içeriden duygusuz, şaşkınlıktan uzak sesler yükseldi: "Kapı açık."

Yavaşça açtım kapıyı. Kar beyazı tenli dört öğrenci, sınıfın ortasına çember şeklinde dizili sıralarda oturuyordu ve hiçbiri gülümsemiyordu. Diğer sıralar duvarlara itilmişti.

"Selam," dedim.

Asık suratlarla baktılar yüzüme.

"Ben, Blue."

Çocuklardan biri patlayan bisiklet lastiğinden kaçan havayı andıran fıslak bir sesle, "Zindan ve Ejderha Demonoloji Loncası'na geldin demek," dedi. "*Şurada* fazladan bir oyuncu kılavuzu var. Biz de tam bu yılki rollerimizi seçiyorduk."

Bir diğeri hızla, "Zindan Üstadı benim," dedi.

Kızlardan birine dönerek umutla, "Jade?" dedim. Berbat bir tahmin sayılmazdı: sıkı kol ağızları bileklerinin hemen üstünde ortaçağsal bir V şekliyle sonlanan upuzun, siyah bir elbisesi ve kurutulmuş ispanağı andıran yeşil saçları vardı kızın.

Beriki kuşkuyla gözlerini kısarak, "Lizzie," dedi.

"Hannah Schneider'ı tanıyor musunuz?"

"*Film* öğretmeni mi?"

Diğer kız, Zindan Üstadı'na bakarak, "Ne diyor bu?" dedi.

"Affedersiniz," dedim ve çatlak Katoliklerin tespihlerine sarılışı misali gülümseme sarı olarak 208 numaralı sınıftan çıkıp merdivenlere koşturdum.

Arsızca kandırıldığını veya söğüşlendiğini kabullenmek, hele de kişi sezgilerinin güçlü olduğu sanıp kendini son derece dikkatli bir gözlemci addederek böbürlenmişse çok zordur. Hanover'in basamaklarında diki-lip babamı beklerken mutlaka bir şeyi -buluşma tarihi, saati veya yeri-gözden kaçırdığım inancıyla veyahut belki bir hata yapmıştır, belki mektubu yazarken bir yandan *Rıhtımlar Üzerinde*'yi seyrediyordur ve

Brando'nun Eva Marie Saint'in minnacık beyaz eldivenini alıp kendi kocaman eline giyişinin dokunaklılığı yüzünden dikkati dağılmıştır diyerek Jade'in mektubunu on beş defa yeniden okudum ama tabii çok geçmeden mektubun önceden çakamadığım pek çok ince alayla (özellikle son cümlede) dolup taşıdığını fark ettim.

Baştan beri düzmeceydi hepsi.

Tarihte -belki 1980'de Havana'da yaşanan "Gran Horizontes Tropicoco İsyanı" hariç ki babama bakılırsa asiler, işsiz kalmış orkestra müzisyenleri ve El Loro Bonito koro kızlarından mürekkepti ve hepi topu üç dakika ("On dört yaş aşkları daha uzun sürer," diye eklemişti) sürmüştü -daha umut kırıcı ve ikinci sınıf bir başkaldırı görülmemiştir. Basamaklarda oturuşum uzadıkça daha fazla pislendiğimi hissettim. Ebeveynlerinin arabalarına sırt çantalarını ve kendilerini atan mutlu çocuklara ya da Ortak Alan'da gömlekleri bellerinden çıkmış halde koşturan, birbirlerine bağırıp duran, kramponları kemikli omuzlarından tellere fırlatılıp asılı kalmış spor ayakkabılar misali sallanan uzun boylu oğlanlara gıptayla bakmıyormuşum gibi yaptım.

Beşi on gece dizlerimin üstünde İleri Fizik ödevimi yapmakla meşguldüm ve babam hâlâ ortalarda yoktu. Bahçeler, Barrow ve Elton'ın çatıları, hatta yürüyüş yolları bile Büyük Bulran dönemi fotoğraflarındaki soluk ışıklara bürünmüştü ve etrafa, öğretmenler otoparkına giden birkaç öğretmen (omuzlar çökük halde evlerine dönen kömür madencileri,) sıkıntıdan patlamış halde yelpazelenen meşeler ve uzaklardan bir yerlerden yükselen beden eğitimcinin düdüğü haricinde sükûnet ve sessizlik çökmüştü.

"Blue?"

Arkamdaki basamaklardan inen Hannah Schneider'ı dehşetle gördüm.

"Ne işin var burada, bu saatte?"

"Ha," dedim elimden geldiğince neşeyle gülümseyerek. "Babam işten geç çıkacaktı da..." Mutlu ve sevilen biri gibi görünmek çok önemliydi; öğretmenler okul çıkışında ebeveynlerini bekleyen çocuklara havaalanlarına bırakılmış şüpheli paketler gözüyle bakardı.

Yanımda durarak, "Araban yok mu?" dedi.

"Henüz yok. *Kullanabiliyorum* ama. Sadece ehliyet almadım daha." (Gerek görmemişti babam: "Üniversiteden önceki son seneni birkaç

lepiştes yutma hevesiyle umutsuzca mercanları dolanan köpekbalıkları gibi sokaklarda dolanarak geçiresin diye mi? Üstüne bir de motorcu ceketi istersin herhalde. Hem şoförlü olmayı yeğlemezin misin zaten?”)

Kafa salladı Hannah. Upuzun siyah bir eteği ve sapsarı, düğmeli bir hırkası vardı. Çoğu öğretmenin saçları gün bitiminde pervazlardan sarkan kurumuş çiçeklere benzerken Hannah'ninkisi (koyu ama gün sonu ışığında azıcık paslı) eşikte duran Lauren Bacall'inki kadar kışkırtıcı biçimde dökülüyordu omuzlarına. Bir öğretmenin bunca bağımlılık yaratıcı olması, insanda çaktırmadan onu dikizleme arzusu uyandırması tuhaftı. *Hanedan*'dı, *Yalan Rüzgârı*'ydı Hannah; içinde birazdan fevkalade kaltakça bir şeyler yaşanacağı duygusu uyandırıyor.

Gelişigüzel bir vurguyla, “O zaman Jade'in uğrayıp alması gerekecek seni,” dedi. “Daha iyi. Evi bulmak zor zaten. Bu pazar. İki, iki buçuk gibi. Tayland mutfağı sever misin?” Yanıtını beklemedi. “Her pazar yemek yaparım ve sen, yılsonuna kadar onur konuğumuzsun. Tanırsın diğer hepsini yakında. Peyderpey. *Harika* çocuklardır. Charles çok şirin ve tatlıdır ama diğerleri seni zorlayabilir. Çoğu insan gibi değişiklikten nefret ederler ama hayatta iyi şeylerin değeri zamanla anlaşılır. Canını sıkarlarsa unutma, kabahat *senin* değil, onlarındır. Alışırılar nasıl olsa.” Reklamlardaki ev kadını bakışlarından birini (çocuk, halıda leke, vs) attı ve görünmez bir sineği savar gibi yaptı. “Dersleri nasıl buldun? Alışabildin mi?” Hızla konuşuyordu ve kalbim, nedense ben Öksüz Annie'ymişim,⁶⁰ o ise, babamın müthiş bacakları vardı dediği Anne Reinking'in canlandırdığı karaktermiş gibi pırpır ediyordu.

“Evet,” dedim ayağa kalkarak.

“Harika.” Sonbahar koleksiyonuna hayranlıkla bakan bir moda tasarıncısı edasıyla ellerini kavuşturdu. “Adresini sekreterlikten alıp Jade'e veririm.”

Aynı anda dönemeçte park etmiş Volvo'daki babamı fark ettim. Muhtemelen bizi izliyordu ya, yüzünü seçemiyor, sadece silüetini görebiliyordum. Ön ve yan camlara meşeler ve sararan gök yansıyor.

60 Harold Gray tarafından James Whitcomb Riley'nin “Küçük Öksüz Annie” adlı şiirinden esinlenilerek yaratılmış ve 1924'ten 2010'a dek pek çok gazetede devamlı yayınlanmış günlük çizgi-bant. Sinema ve tiyatroya da uyarlanmıştır. (ç.n.)

Hannah bakışlarımı takip ederek, “Araban geldi herhalde,” dedi. “Pazar görüşüyor muyuz?”

Başım la evetledim. Kolunu pek hafifçe omzuma koyup -kurşunkalem, sabun ve daha tuhafı, eski moda giyim dükkânları gibi kokuyordu-arabaya kadar benimle geldi ve öğretmenler otoparkına devam etmeden önce babama el salladı.

Binip kapıyı kaparken, “Saçmalık ötesi geç kaldın,” dedim.

“Kusura bakma,” dedi babam. “Tam çıkarken aklına gelebilecek en feci öğrenci yolumu kesti ve akla en ziyan sorularla beni rehin aldı—”

“Kötü oldu. Senin yüzünden haklarında ibretlik televizyon dizileri çekilen, sevgiden mahrum, yalnız çocuklardan biri gibi göründüm.”

“Küçümseme kendini. Aksine, *Harikalar Kumpanyası*’sın sen.” Marşa bastı, gözlerini kısarak dikiz aynasına baktı. “Ve o da, kestirebildiğim kadarıyla, ayakkabıcısındaki her halta karışan kadın mıydı?”

Başım la onay verdim.

“Ne istiyormuş bu sefer?”

“Hiç. Hatır sormak istemiş.”

Doğruyu söylemek niyetindeydim; pazar günü “dangalağın,” “omurgasızın,” “Kızıl Kmerleri kemer markası, Gerilla Savaşı’nı goriller arasındaki rekabet zanneden ergenlikten-çıkma çöp tenekesinin” tekiyle takılacaksam ona söylemem gerekirdi ama Bartelby Spor Merkez’inden ve topa kafa vurmak için alabalık misali zıplayan üstleri çıplak oğlanlarla dolu futbol sahasının yanından hızla geçiyorduk bile. Kiliseyi döner dönmez arka kapılarından biri koka-kola kutusu misali içe göçmüş eski kırmızı Subaru’sunun kapısını açan Hannah Schneider’la karşılaştık. Bizi görünce alnına düşen saçlarını eliyle geriye atarak gülümsedi. Gülümsemesi zinacı ev kadınlarına, blöf ustası pokercilere, sabıkalı fotoğraflarındaki uzman dolandırıcılara has gülümsemelerdendi ve onu görür görmez söylediklerini kendime saklamaya, mümkün olan son saniyeye dek salıvermemeye karar verdim.

Babamın Gizli, Hoş Bir Plana Sahip Olmak hakkındaki yorumu: “Hiçbir şey, insanın zihnini bundan daha fazla coşturamaz.”

Madam Bovary

Müteveffa Alman şair Schubert Koenig Bonheoffer'ın (1862-1937) "Sevdiceğim" yahut özgün adıyla "Mein Liebling" başlıklı, babamın pek bayıldığı ve ezbere bildiği bir şiiri vardı. Bonheoffer sakat, sağır ve tek gözlüydü ama dünyanın durumunu tüm duyularına sahip insanların çoğundan çok daha iyi kavradığını söylerdi babam.

Kim bilir neden -ve haksızlık olacak belki- ama söz konusu şiir bana hep Hannah'yı hatırlatır.

Sorardım, "Sevdiceğimin ruhu nerede?"

Ah, olmalı ruhu bir yerlerde,

Yaşar ne sözcüklerde ne de vaatlerde,

Altın ederince sükûtta belki de.

"Gözlerde," diyor büyük şairler,

"Bir ruhun bulunması gereken yerde."

Ama bir baksanıza nasıl parlıyor o gözler,

Cennet ile cehennem haberlerinde.

İnanmıştım bir zamanlar kızıl dudaklarının

Yumuşacık kar gibi ruhunu mimlediğine

Ama derken kasvetli hüzünlü hikâyelere

Büküldüler, bilemedim neydi mesele.

Sonra düşündüm uzun parmaklarını, zarif ellerini,

Koymuş kucığına, benzer güvercinlere,

Bazen buz gibidirler dokununca gerçi,

Kesin ipucudur onlar, neyi sevdiğine.

Ama bazı anlar var veda ettiği

İtirafımdır Sevdiceğim hiç koşamadım peşinde

Kaybolup gider daha ben yola çıkamadan

Pencere çıplak, ev kalır bomboş sessizlikte.

*Bazen derim keşke okuyabilsem yürüyüşünü
Denizcinin haritasıyla baktığı gibi denize
Ya da bulabilsem bakışlarının el kitabını
Açıklayan giden yolu ümitlerine*

*Ne garip böylesi aydınlık bir hayat!
Bizzat Tanrı cüret edemez ondan şüpheye
Bırakır beni böyle merak içinde Sevdiceğim
Çevresinde dolanan gölgelerinde.*

Hannah'da akşam yemeği üç yıldan beri aşağı yukarı her pazar düzenlenen cici bir geleneğe dönüşmüştü. Charles ve arkadaşları Hannah'ın evinde (adresi bile azıcık büyülüydü: Söğütlü⁶¹ Yol, No:100) geçirecekleri saatleri, New York'un kereviz sapı kadar zayıf, kodaman kızları ile B-sınıfı film çapkınlarının 1943'ün malum cumartesi gecelerinde Stork Kulübü'nde burun sürtüştürmeyi beklemeleri misali heyecanla bekliyorlardı (bkz. *Fas'ı Unut: New York Seçkinlerinin Xanadu'su Stork Kulübü*, 1929–1965, Riser, 1981.)

“Nasıl başladı hiç hatırlamıyorum ama beşimiz fena takıldık ona,” dedi Jade. “Yani *müthiş* bir kadın tabii, herkes görebilir o kadarını. Birinci sınıftaydık, film dersini seçmiştik ve derslerden sonra sınıfta kalıp akla gelecek her türlü şeyden, seksten, hayattan, *Forrest Gump*'tan falan bahsederdik saatlerce. Derken akşam yemeklerine falan çıkmaya başladık birlikte. Sonra bir gün bizi evine, Küba mutfağı denemeye davet etti ve o gün sabaha kadar gülmekten geberdik. Ne konudaydı, hiç hatırlamıyorum ama *müthişti* yani. Tabii kimseye çaktırmamamız gerekiyordu. Hâlâ da öyle. Havermeyer, eğitim danışmanlığı veya sporun haricindeki okul dışı öğrenci-öğretmen ilişkilerini sevmez. Gri tonlardan korkar, bilmem anlatabiliyor muyum? Hannah da grinin bir tonudur.”

Tabii ilk gidişimde bunları bilmiyordum. Hatta daha iki gün önce beni hileyle Demonoloji Loncası'na yollayan Jade'in yanında giderken kendi adımı bildiğimden bile emin değildim.

61 Söğüt pek çok kültürdeki edebiyat eserlerinde ve halk öykü ya da diğer anlatım biçimlerinde bilgelikten büyüye uzanan çeşitli kavramlarla özdeşleştirilir yahut bu tür kavramları simgelemede kullanılır. (ç.n.)

Dahası, yine kazıklandığımı bile düşünmüştüm çünkü saat üç bu-
çuk olduğunda ne Jade ne bir başkası gelmişti. O sabah babama öğle-
den sonra bir çalışma grubuna gidebileceğimi ima etmişim -kendimi
bir kez daha böyle bir işkenceye maruz bırakmak istememe şaşarak kaş-
larını çatmıştı- ama sonuçta upuzun bir açıklama yapınama gerek kal-
madı çünkü Ho Çi Minh ile ilgili önemli bir kitabı ofisinde unuttuğunu
fark edince üniversiteye gitmesi gerekti. Derken telefon edip *Forum* için
yazdığı son makalesini (“Demir Pençe İdeolojilerinin Tuzakları” ya da
bu minvalde bir şey) ofiste bitireceğini ama akşam yemeği için eve ge-
leceğini söyledi. Dışarıdan gelen ulumalı kornayı duyduğumda öğleden
sonrayı mutfakta tavuk salatalı sandviç ve *Abşalom, Abşalom! Düzeltil-
miş Metin*’le (Faulkner, 1990) geçirmeye gönülsüzce karar vermiştim.

Kapının önüne yanaşan yabancınersini mavisii Mercedes’in azıcık
aralık, içerisini göstermeyen camından bir kız, “Feci geciktim. *Çok özür
dilerim*,” diye bağırdı. Rengini kestiremediğim kısık gözler ve birazcık
plaj sarısı saç dışında kıızı göremiyordum. “Hazır mısın? Değilsen sen-
siz gitmem gerekecek. Trafik felaket.”

Alelacele anahtarlarımı ve elime geçen ilk kitabı, babamın gözde-
lerinden *İç Savaşta Son Hamleler*’i (Agner, 1955) aldım ve arkasından
boş bir sayfa yırttım. Kısa bir not karaladım (Çalışma Grubu, *Ulysses*) ve
“Sevgiler, Christabel” diye imzalama zahmetine dahi girmeden holdeki
yuvarlak masaya bıraktım. Çok geçmeden katil balınamsı Mercedes’te,
yüz yirmiye vuran sürat göstergesine, direksiyonu gevşek tutan mani-
kürlü, uyuşuk eline, gaddarca topuz yapılmış sarı saçlarına ve bacakla-
rında çaprazlar çizen ipli sandaletlerine bakıp bakıp İnanamazlık, Eğreti-
lik ve Düpedüz Panik ile dolup taşıyordum. Gözlerini yoldan bana doğru,
o “yıpranmış hoşgörü” bakışıyla (babam Mayısböceği Shelby Hollow’un
Çekici ve İstekli Saç & Tırnak Salonu’nda akrilik tırnaklarını, pek yara-
tıcı meçli saçlarını ve altını çizdiği üzere “bunyonetli⁶² ayaklarına” pe-
dikür yaptırmasını beklerken girdiği ruh halini böyle betimlemişti) her
çevirişinde şamdansı küpeleri boynunu iki yandan bordalıyordu.

62 Ayak serçeparmağı ile 5. tarak kemiğinin oluşturduğu eklemden dizilimin bozulması so-
nucunda ortaya çıkan çıkıntı. (ç.n.)

“Ha, bu,” -Jade, herhalde hayranlıkla bakakaldığım izlenimine kapılmıştı, gayet hoş, papağan yeşili kimonosuna dokundu- “1982’de üç iğrenç gece boyu ağırladığı zengin Japon işadamı Hirofumi Kodaka’nın annem Jefferson’a hediyesi... Uçuş sersemiymiş ve tek kelime İngilizce bilmiyormuş; haliyle annem sabah-akşam çevirmenliğini üstlenmiş— *Çekil lan yoldan!*” Kornaya yüklendi ve miniminnacık, yaşlı bir hanımın kullandığı gri Oldsmobile’i solladık. Jade dönüp pis bir bakış attı ve “Mezarlığa sürüp yatsana sen ya, bunak!” diye bağırdı.

19 numaralı çıkışa saptık.

“Aklıma gelmişken,” dedi bana bir bakış atarak, “niye gelmedin?”

“Ne?” diyebildim.

“Gelmedin. *Bekledik.*”

“Ha... E, 208 numaralı sınıfa gittim ve—”

“208?” Yüzünü ekşitti. “308’di.”

Enayi bellemişti beni anlaşılan. Sakince, “208 yazmıştın,” dedim.

“*Hayır.* Gayet iyi hatırlıyorum 308 yazdığımı. Acayip şeyler kaçır-
dın. Sana pasta ve bir sürü mum falan almıştık,” dedi dalgınca (kiralanan dansözler, fil gezintileri, semazenler türü hikâyelere hazırlanmış-
tım) ama öne uzandı, “Bayılırm Dara & Karşılıksız Çekler’e,” diyerek
CD-çalardaki, solisti Pamplona’da boğalarca kovalanıyormuş gibi bağır-
an *heavy metal* grubunun sesini *epey* açarak beni rahat bıraktı.

Konuşmadan yola devam ettik. (Kıkırdağa denk gelen bir darbe-
den doğan karıncalanmalı dirsek sancısıymışım gibi bir an önce kur-
tulmak istiyordu benden.) Saatine baktı; trafik ışıklarına, yol tabela-
larına, önümüzden giderken hız sınırlamalarına uyan herkese sövdü;
gözlerini kustı; of çekti; dikiz aynasında mavi gözlerini gururla seyretti;
yanaklarındaki rimel tozlarını sildi; dudaklarını simli, pembe parlaticı-
sıyla nemlendirdi; ardından *daha fazla* parlaticı kullandı ve bunun bir
kısmı ağzının kenarlarına bulaştı – bu ayrıntı yüzünden onu uyaracak
cesaretim yoktu. Hannah’ya gitmek kızı görünürde öyle heyecanlandı-
rıyor ve geriordu ki ister istemez bu biteviye devam eden kusturucu
ağaçlar, çayırklar, adsız toprak yollar, kutu gibi kulübeler ve çitlerden ba-
kan sıksa atlar geçidinin sonunda bir ev değil, önüne kadife bir kordon

gerili kapkara bir kapı bulacağım ve kapının önünde elinde listeyle bekleyen adam Frank, Errol veya Sammy⁶³'den birini (ya da eğlence dünyasının herhangi bir başka devini) şahsen tanımadığımdan yola çıkarak içeri girmeye ve dolayısıyla yaşamayı sürdürmeye uygun olmadığı sonucuna varacak diye düşünmekten kendimi alamadım.

Ama nihayet, kıvrıla büküle ilerleyen taşlık yolun sonundaydı ev; hantal, ahşap yüzlü ve malcup bir ev sahibesi gibi tepenin bir yarısına dayanmış, iki yanına devasa falsolar misali kaba çıkmalar eklenmiş olarak. Diğer arabaların yanına park edip zili çalar çalmaz Hannah kapıyı, bir Nina Simone, Doğu baharatları, Parfüm, Eau de Fransızca-bir-şey havasıyla ve oturma odası ışığı sıcaklığında bir yüzle açtı. Hepsi ayrı cins ve boyda yedi-sekiz köpek ardından heyecanla geldiler.

Jade aldırışsız bir vurguyla, "Bu, Blue," diyerek içeri girdi.

Hannah gülümseyerek, "Elbette," dedi. Ayakları çıplaktı; kocaman altın bilezikler takmış, turunculu-sarı Afrika işi batık bir kaftan giymişti. Siyah saçlarını kusursuz bir atkuyruğu yapmıştı. "Günün kadını."

Boynuma sarılınca şaşladım. Kahramansı, yüksek bütçeli, on bin figüranlı (kısa, grenli ve üç kuruşa kotarılmış değil) Epik Bir Sarılıştı bu. Nihayet sarılmayı bırakınca elimi tuttu ve havaalanlarında yıllardan beri görmedikleri insanlarla karşılaşanların uçuşun nasıl geçtiğini sorarken yaptıkları gibi sıktı. Beni kendine çekti, kolunu belime doladı. Beklenmedik ölçüde zayıftı.

"Blue," dedi, "seni Fagan, üç bacaklı ama eksik bacağına rağmen çöp karıştırmaktan geri durmayan Brody, Fang, Arthur, Peabody, Stallone, araba kapısına kaptırdığı için yarım kuyruklu olan Chihuahua ve Yaşlı İt ile tanıştırayım. Doğrudan gözlerine bakma onun." Paralı yol gişelerinde çalışan görevlilerin kırmızı gözlerine sahip olan kemik torbası tazıyı kastediyordu. Öteki köpekler bir umacıyla tanıştırlıyormuşçasına kuşkuyla baktılar Hannah'ya. "Buralarda bir yerlerde kediler de var," diye devam etti Hannah, "Lana ile Turner, İran kedileri. Çalışma odasıdaysa muhabbet kuşumuz Lennon var. Bir Ono arıyorum ama hayvan barınağına pek kuş gelmiyor. Oolong çayı ister misin?"

"Olur," dedim.

63 Frank Sinatra, Errol Flynn, Sammy Davis Jr. (ç.n.)

“Ha, diğerleriyle tanışmadın henüz, değil mi?”

Bakışlarını ayakkabılarını incelemek üzere yanıma sokulan siyah-kahverengi Chihuahua’dan kaldırıncı gördüm diğerlerini. Erimiş çikolatamsı koltuğa gömülüp -dart oku misali bana nişanladığı- bir sigara yakmış olan Jade dahil hepsi birden son derece katı görünüyor ve suratıma -babamla Atlanta dışındaki Tebeşir Evi’ndeki Ustalar Galerisi’nde incelediğimiz dizi dizi resimlerdeki tipler gibi- kıpırtısız gözlerle bakıyordu. Kahverengi saçları yosunları andıran ve piyano koltuğunda dizlerini kendine çekerek oturan, cılız bir kız (*Bir Köylü Kızının Portresi*, kâğıt üstüne pastel,) uyuz köpek Fang’ın hemen yanında Benjamin Franklin gözlüklü, Kızılderili tarzı bağdaş kurmuş ufak tefek bir oğlan (*Av Köpekli Genç Beyefendi*, İngiliz, tuval üstüne yağlıboya) ve geniş-omuzlu, kol ve bacaklarını çaprazlayarak kütüphaneye yaslanmış, ince telli siyah saçları alına düşen oğlan (*Eski Değirmen*, ressamı bilinmiyor.) Tek tanıdığım, deri koltuktaki Charles’tı (*Neşeli Çoban*, yaldız çerçevesi.) Gülümsemesi beni cesaretlendirdi ama bir şey ifade ettiğinden kuşkuluydum; Charles, bedava yemek kuponu dağıtan tavuk kostümlü tipler gibi bedava gülücük dağıtıyor izlenimi veriyordu.

Hannah neşeyle, “Tanıtsanıza kendinizi,” dedi.

Yapmacık bir nezaketle adlarını sıraladılar.

“Jade.”

Charles, “Biz tanışıyoruz,” dedi.

Köylü Kız, “Leulah,” dedi.

Eski Değirmen, “Milton,” dedi.

Av Köpekli Genç Beyefendi, “Nigel Creech, tanıştığımıza çok sevindim,” dedi ve bozuk bir çakmağın kıvılcımı misali derhal yitip giden bir gülücük attı.

* * *

Tüm medeniyetlerin Başlangıç ile Bitiş arasında bir yerlerde Al-tın Çağ diye bilinen bir dönemleri varsa, galiba güz dönemi boyunca Hannah’da geçen pazar günleri onlardandı ya da babamın pek bayıldığı sinema karakterlerinden şanlı Norma Desmond’un yitik sessiz sinema dönemi hakkında söyledikleri gibiydi; alıntı yapacak olursak: “Diyaloga gerek duymazdık. Yüzlerimiz vardı.”

Hannah'daki günler için aynısını geçerli görmek hoşuma gidiyor biraz (Şekil 8.o.) (Charles ve aynı minvalde Jade çizimlerimi bağışlayın; gerçek hayatta çok daha güzeldiler.)

Charles yakışıklıydı (Andreo'nun tam tersi tarzda yakışıklıydı.) Altın saçlı, hercai mizaçlıydı ve St. Gallway'in hem engellide hem yüksek atlamada başarılı Yıldızı olmakla beraber, aynı zamanda Travolta'sıydı. Ders aralarında yumuşacık, arsız adımlarla, uçarcasına hem Gallway'in fistiklarıyla hem de fiziksel açıdan daha şanssız olanlarla topuk dansına giriştiğini görmek alışılmadık bir manzara sayılmazdı. Öğretmenler Odası'nın yanında bir kızı döndürerek uzaklaştırırken üzerine rumbayla gelen diğerini kapar, koridorda paçangaya⁶⁴ başlardı. (Daha müthiş, bu esnada kimsenin ayağına basılmazdı.)

Jade ürküten güzeldi (bkz. "Kara Kartal," *Muhteşem Yırtıcı Kuşlar*, George, 1993.) Sınıfa daldığında diğer kızlar sincap misali kaçışırdı. (Aynı ölçüde ürken oğlanlarsa ölü taklidi yapardı.) Acımasızca sarışındı. (Beth Price'ın İleri İngilizce dersinde "Sapına kadar oryal" dediğini duymuştum.) Boyu bir yetmiş altıydı. ("Sırın.") Koridorları mini eteği ve siyah deri çantasına ("Donna Karan, anasını satayım") doldurduğu kitaplarıyla arşınlardı ve benim yüzünde sert ve hazin gördüğüm ifadeyi birçoğu kibir sayardı. İyi inşa edilmiş her kale gibi erişimi zorlaştıran müstahkem tavrı yüzünden kızlar Jade'in varlığını sadece tehdit edici değil, ayrıca düpedüz yanlış bulurdu. Bayan Sturd'ün üç-üyelî İyicil Bedensel İmge Kulübü'nün Bartleby Spor Merkezi'nde asılı posterlerine (altlarına "Böyle Bacaklara Sahipken Yürüyemezsiniz" ve "Hepsi Fotoşoplu" yazılı parlak *Vogue* ve *Maxim* kapakları) karşın Jade'in elindeki gofreti dişlere yererek süzülüşü, huzur kaçıran bir gerçeği ortaya koyardı, yani öyle bacaklarla da yürümenin mümkün olduğunu. Jade çok az insanın kabulleneceği bir gerçeğin altını çizenlerdendi: bazı insanlar *Trivial Pursuit*: Tanrısal Görünüş oyununu kazanırdı ve size *Trivial Pursuit*: Sıradan Genler'i oynayıp ancak mansiyon alabileceğinizi kabullenmek haricinde yapacak hiçbir şey bırakmazdı.

Nigel, sıfırdı (bkz. "Boş Alan," *Sanat Dersleri*, Trey, 1973, s. 29.) İlk bakışta (hatta ikinci ve üçüncüde de) sıradan görünürdü. Yüzü -hatta

64 Küba kökenli bir dans. (ç.n.)

ŞEKİL 8.0

tüm varlığı- bir düğme deliği idi: ufak, dar ve olaysız. Boyu anca bir altmış yediydi; yüzü yuvarlak, saçları kestane, yüz hatları zayıf ve teni bebek pembesiydi. (Tel gözlükleri yüzünü ne güzelleştirir ne de çirkinleştirirdi.) Okulda, arabaların sis lambaları misali, herhalde dikkat çekme amacıyla fosforlu portakal rengi incecik, yilandilini andıran kravatlar takardı. Oysa yakından bakıldığında sıradanlığı sıra dışıydı: tırnaklarını diplerine dek kemirir ve alçak sesli tükürükler (akvaryumdan fırlayan renksiz lepistesler) eşliğinde konuşurdu; kalabalıktayken gülümsemesi tükenen (gönülsüzce yanan, kırpışan, yiten) ampulleri andırırdı ve her bir saç teli (yanına oturduktan sonra bir defa eteğimde bulmuş-tum) doğrudan ışığa tutulduğunda mor dahil gökkuşağının tüm renkleriyle parıldardı.

Sonra birilerinin döşeme tamiratı gerektiren okuma koltuğunu andıran yastıksız gövdesiyle balaban ve kasvetli Milton vardı (bkz. “Amerikan Kara Ayısı” *Etobur Kara Hayvanları*, Richards, 1982.) On sekizindeydi ama otuz yaşında gibi görünüyordu. Kahverengi gözler, kıvrıkcık siyah saçlar ve şişik bir ağızla donanmış yüzünde sanki eskiden öyle değilmiş gibi pıhtılaşmış bir yakışıklılık vardı. Orson Welles ile Gérard Depardieu’msü bir hava saçar, insanın içinde geniş, hafif tombalak bedeninin bir çeşit karanlık dâhiyi gizlediği ve yirmi dakika duşta kalsa bile hâlâ sigara kokacağı kuşkusu uyandırırdu. Hayatının büyük kısmını Alabama’nın Riot adlı bir kasabasında geçirdiğinden bıçakla dilimlenebilecek kadar sert bir Güney aksanıyla konuşurdu. Tüm Gizemli Tipler gibi zayıf bir noktası vardı: Sağ pazısındaki dövme. Dövme hakkında konuşmayı reddeder, onu gizlemek için kırk çaba harcar -asla gömleğini çıkarmaz, hep uzun kollu giyerdi- ve soytarının teki beden derisinde sormaya kalktığı anda ya elemana *Kaç Para* yarışmasının tekrar yayınlarından biriymiş gibi gözünü kırpmadan bakar ya da o koyu aksanıyla, “Sağane?” derdi.

Sonra bir de hassas yaratık vardı (bkz. *Juliet*, J. W. Waterhouse, 1898.) İncecik kollu ve uzun kahverengi saçları on dokuzuncu yüzyılda aristokratların hizmetçileri çağırmak için asıldıkları kordonlar misali her daim örgülü olan Leulah Maloney, nermin ciltliydi. Muskalara ya da minyatürlere işlenmişleri andıran yüzünün güzelliği irkiltici, eski moda

güzelliklerdendi. Babamla *Periler Kraliçesi*'nde Gloriana'yı (Spenser, 1596) okuduğumuzda yahut Dante'nin Beatrice Portinari'ye aşkını tartıştığımızda (Bugünün dünyasında Beatrice'e benzeyen bir kadın bulmak ne kadar zor, biliyor musun?" derdi babam. "Işık hızında koşabilme ihtimalin daha yüksek.") imrendiğim romantik havaya sahipti.

Güz başlarında, hiç beklemediğim bir anda bu Beatrice'i upuzun elbisesiyle sağanak altında, diğer insanlar kafalarının üstünde ders kitapları veya ıslanıp erimekle meşgul Gallway Gazetesi nüshalarıyla çığlık çığlığa koşuştururken Ortak Alan'ın ortasında yüzü yukarı dönük halde dikilirken görmüştüm. Onu iki defa bu şekilde görmüş (diğeri Elton Binası'nın çalılıklarında, görünüşte bir ağaç kabuğu veya lale goncasına hayranlıkla bakarkendi) ve bu tür perimsi davranışların gayet hesaplı ve tiksindirici olduğunu düşünmeden edememiştim. Babam bir defasında New Mexico'nun Okush kasabasında Birch Peterson adlı bir kadınla beş günlük meşakkatli bir ilişki yaşamıştı; Ontario yakınlarında, Şevk adlı "müthiş" bir serbest-aşk komününde doğmuş olan bu kadın sürekli babamla bana yağmurda yürümeyi, sivrisineklere şükretmeyi, soya peyniri yemeyi salık verirdi. Akşam yemeğe geldiğinde biz "tüketmeye" geçmeden önce mutlaka "Kanrı"dan her bir cıvık mantar ve yumuşakçayı kutsamasını dileyen on beş dakikalık dualar okurdu.

"*Tanrı* kelimesi erillik taşıyor," demişti Birch, "o yüzden *Tanrı* sözcüğünü değiştirdim ben. *Kanrı* gerçek anlamda cinsiyetsiz Yüce Gücü temsil ediyor."

Tuhaflıklarının daima düşüncesiz, ihmalkâr ve önceden tahmin edilemeyen biçimde seyretmesi, insanların ne düşündüklerini ya da kendisinin nasıl görüldüğünü asla sorgulamaması ve krallığın ("Kızda bir mayhoşluk var. Son kullanma tarihi geçmiş, hem de nası!" dediğini duymuştum Lucille Hunter'ın, İleri Edebiyat dersinde.) zalimliklerinin onun kulağına ulaşmadan gizemli bir şekilde dağılıp kaybolması için birilerinin kızı aslında lanetlemiş, ona kuvvetli bir büyü yapmış olduğunu fark ettiğim ana kadar, dantelli giysileri, pırasa gibi saçları ve kaldırımlar hariç her yerde zarafetle sıçramayı iş edinen halleriyle Leulah'da -diğerlerinin taktığı isimle Lu'da- Birch'teki o soya peyniri *personasının*, denizyosunu ruhunun olduğunu düşündüm.

Hannah'nın harikulade yüzünden bolca bahsettiğim için bir daha değinmeyeceğim. Yalnız Hannah, sürekli giyip dolaştıkları tehlikeli ölçüde yüksek topuklular misali ihtişamlarını bir türlü aşamayan (utan- gaçça öne eğilen veya herkese tepeden bakan) diğer Truvalı Helen'lerin aksine kendi ihtişamını, ayakkabı giydiğinin anca farkındaymışçasına sabah-akşam aynı şekilde takınırdı. Hannah'layken güzelliğin aslında ne bezdirici olduğunu, kahvenize sakarin koyarken veya en az küflü yabanmersini kutusunu seçerken boynunu uzatıp size bakanlarla dolu geçen bir günün sonunda insanın nasıl bitkin hissedeceğini anlardınız.

Bir pazar Hannah, siyah tişört ve ordu işi pantolonla ne şahane göründüğüne dair Charles'ın yaptığı yorumun üzerine en ufak bir sahte tevazu izi göstermeden, "Her neyse," demişti, "Yorgun, yaşlı bir kadının ben, fazlası değil."

Bir de adı ile ilgili mesele vardı.

Dilin üzerinden, mesela Juan San Sebastián Orillos-Maripon'dan (babamın Dodson-Miner'daki asistanının dudak çalıştıran adı) daha kolayca kaysa da adında suça yönelik bir şeyler bulunduğunu düşünmeden edemezdim. Adını her kim koyduysa -annesi, babası, bilmiyorum- o kişinin gerçekte uzaktan yakından bağlantısı yoktu herhalde çünkü Hannah bebekken bir ucube olamazdı ve bu ad anca ucubelere verilirdi. (Taraflıydım, kabul: babam, Office Depot mağazasının koridorlarından birinde rastladığımız bebek arabasındaki şen ancak feci yaşlı görünümlü bebeğe bakarak, "Şükür bu şey aracının içinde duruyor. Dolaşsa falan, insanlar sahici bir Dünyalar Savaşı başladığı zannıyla paniğe kapılırdı," demişti. Sonra bebeğin annesi gelmiş ve "Ah, Hannah'yla tanışmışsınız!" demişti.) İlla sıradan bir isim diyeceksek, adı Edith, Nadia veya Ingrid ya da en azından Elizabeth veya Catherine olabilirdi ama şöyle nefes kesecek, ona *gerçekten* uygun ad, Kontes Saskia Lepinska veya Anna-Marie d'Aubergette, hatta Scudge'lı Agnes ya da Polonyalı Ursula civarlarındaydı. (Babam, "Güzel hanımlarda berbat isimler Rumpelstiltskin⁶⁵ etkisine gayet hoşça meylederler," derdi.)

65 Rumpelstiltskin, aynı adlı Grimm masalında yer alan ürkütücü bir yaratıktır. İsmi bilmek, karşısındakinin üzerindeki etkisinin yok olmasına yol açar. (ç.n)

“Hannah Schneider” adı Hannah’ya altı beden büyük taş-yıkama bir Jordache pantolon kadar oturuyordu. Ve tuhaftır, bir defasında Nigel yemekte adını söylediğinde, sanki kendisine hitap edildiğini hiç anlamamış gibi yanıtında tuhaf bir gecikme fark ettiğime yemin edebilirim.

Sadece bilinçaltı seviyesinde bile kalsa Hannah Schneider’ın “Hannah Schneider”ı belki de sevmediği fikrine kapılmıştım. Keşke Angeli-que von Heisenstagg olsaydım bile diyordu belki.

* * *

Çoğu insan hasetle bahseder ‘Duvardaki Sinek’ten. Onun özelliklerine, neredeyse görünmez olup aynı zamanda belirli bir grubun sırlarına ve sohbetlerine kulak kabartabilmesine gıpta ederler. Buna karşın, Hannah’daki ilk altı, belki yedi öğleden sonra boyunca Duvardaki Sinekten öteye geçmemekle birlikte bu tür görünmezliğin epey çabuk ortadan kalktığını rahatça söyleyebilirim. (Aslında sineklerin benden daha fazla dikkat çektikleri öne sürülebilir çünkü her zaman birileri bir gazete veya dergiyi rulo yapıp sinek kovalamaya kalkışır ki Hannah’nın beni sohbetlere katmaya yönelik -ve küçümsenmekten daha utanç verici bulduğum- sarsak girişimleri haricinde kimse böyle bir şey yapmadı.)

Tabii ilk pazar toplantım feci bir aşağılanma ile sonuçlandı; pek çok açıdan Leroy’lardaki çalışma grubundan da beterdi bu, çünkü Leroy ve diğerleri en azından beni aralarında *istemişlerdi* (kabul, onları sekizinci sınıfa sırtımda taşıyayım diye istemişlerdi beni) ama bu tipler -Charles, Jade ve diğerleri- toplantıdaki varlığının kendilerinin değil, tümüyle Hannah’nın fikri olduğunu gayet açıkça ortaya koyuyorlardı.

Masadaki tabakları toplamasına yardım ederken Nigel gayet hoş bir tonla, “Neden nefret ederim, biliyor musun?” dedi.

Havadan sudan bir sohbe kalkışmasına müteşekkâr, “Neden?” dedim.

“Utangaç insanlardan,” dedi ve elbette *hangi* utangaç insanın bu duyuruya yol açtığı ortadaydı: Hem akşam yemeği hem de tatlı sırasında tek kelime etmemiştim ve Hannah’nın tek sorusu (“Ohio’dan yeni mi taşındınız buraya?”) karşısında öyle irkilmişim ki sesimi çıkaramamıştım. On dakika sonraysa, Hannah’nın CD-çalarının yanına tıkaştır-dığı *İşlenmemiş Gıdalarla Yemekler* (Chiobi, 1984) başlıklı yemek kitabını hayranlıkla incelemiş gibi yaparken Milton’la Jade’in mutfaktaki

konuşmalarına kulak misafiri oldum. Milton, görünürde gayet ciddiymi ve İngilizce bilip bilmediğimi soruyordu.

Jade güldü. “Postayla-sipariş edilen Rus gelinlerden herhalde,” dedi. “Hoş, görünüşüne bakarsak Hannah’nın kazıklandığını söyleyebiliriz. İade şartları ne acaba? Paranın tamamı geri alınıyordur umarım.”

Dakikalar sonrasında Jade beni son hızla eve götürürken (Hannah asgari ücret ödüyordu herhalde) hayatımın en berbat gecesini geçirdiğimi düşünerek pencereden dışarı baktım. Bu yarım-akıllılarla, bu basit tiplerle (“Banal, ruhsuz ergenler,” diye eklerdi babam) *bir daha asla* konuşmayacağım açıktı. Sadist Hannah Schneider’a da yüz vermeyecektim; sonuçta beni bu yıları çukuruna çeken, ödevlerden veya bu sıkıcı gevezelerin kapağı atmayı umdukları beşinci sınıf üniversitelerden bahsederken şık bir gülümsemeden ötesini takınmayan ve yemeğin ardından affedilmez bir sakinlikle sigarasını yakıp onu manikürlü elinde zarif bir çaydanlık misali, sanki dünyada her şey muazzam ölçüde büyüleyiciymişçesine tutan oydu.

Ama sonra ne oldu, hiç bilmiyorum. Sonraki salı günü Hannah’yla Hanover Binası’nın koridorunda karşılaştık; öğrenci kalabalığının arasından, “Hafta sonu görüşüyor muyuz?” diye bağırdı. Haliyle tepkim farlarla karşı karşıya kalan bir geyiğinkinden farksız oldu ve sonra, pazar günü Jade bir kez daha kapının önünde, bu sefer ikiye çeyrek geçe ve camı *sonuna dek açık halde*, beliriverdi.

“Geliyor musun?” diye bağırdı.

Zombiler tarafından istismar edilmiş bir bakire kadar güçsüzdüm. Babama pazar günü çalışma grubumu unutmuş olduğumu söyledim, bana karşı çıkmasına fırsat vermeden yanağından öptüm, bunun bir St. Gallway organizyonu olduğunu belirttim ve evden çabucak çıktım.

Utanç içinde -ve bir ay sonunda bir tür teslim bayrağı çekerek- bana verilen Duvardaki Sinek yahut hoş görülen dilsiz kimse rolüne alıştım çünkü işin doğrusu (ki babama asla itiraf edemezdim) Hannah’nın evinde adam yerine konmamak, Van Meer’lerin evinde derin düşüncelerle boğuşmaktan bin kat daha iyiydi.

* * *

Pahalı bir hediye misali zümrüt rengi batık kaftanına sarınan, altın işlemeli mor sarisine veya doğrudan *Peyton Âşıkları*'ndan⁶⁶ çıkma (bu benzetmeyi yaparken kalça tarafındaki sigara yanığını görmezden gelmek gerekiyordu) buğday rengi ev elbisesine bürünen Hannah, pazar öğleden sonraları eski moda biçimde, kelimenin Avrupalı anlamıyla *konuk ağırlardı*. Türk usulü pizolalar ("nane sosu ile,") Tayland biftekleri ("zencefil marineli patates ile,") etli şehriye çorbası ("Otantik Fo-Bo") ve bir keresinde yaptığı -biraz başarısız denecek- fırında kaz ("kızılılıkla ovulmuş, adaçaylı havuç kızartması ile") gibi abartılı yemekleri o hardal sarısı, minnacık mutfağında nasıl kotarabildiğini bugün dahi anlamış değilim.

Yemek yapıyordu Hannah. Yemeğin havası ampulden mumlara geçişle, şarapla, ahşapla, parfüm ve nemli hayvan kokusuyla başlardı. Ödevlerimizden kalanı toparlardık. Mutfak kapısı savrularak açılır ve Hannah, nane sosuna bulanmış halde, kırmızı önlüğüyle *Venüs'ün Doğuşu* misali belirir, çıplak ayaklarla (onunkiler parmaksa benimkiler başka şey, kıymık falandı,) kulak memelerinde pırıltılarla, bitişleri azıcık ürpertili sözcüklerin telaffuzuyla (aynı sözcüğü siz söylemeniz bir halta benzemezdi,) *Philedelphia Hikâyesi*'ndeki Tracy Lord'un zarafetiyle yürüyerek gelirdi.

Herdaimazıcıkışırtılı sesiyle, "Nasıl vaziyet? Her şey hazırdır umarım," derdi.

Gümüş tepsiyi kambur sehpaye getirirken yerde yatan kapağının yarısı yırtık kitabı (*The Lib Wo*, Ari So) tekmelerdi. Tabağın etrafına bolca gravyer ve İngiliz çiftlik çedarını Busby Berkeley⁶⁷ kızları misali dizer, bir demlik oolong çayı koyardı. Gelişle köpek ve kedileri gölgelerden fırlayıp etrafını sarardı ve yeniden hızla mutfığa döndüğünde (yemek pişirirken mutfığa girmelerine izin yoktu) düello olmayınca ne yapacaklarını kestiremeyen şaşkın kovboylar misali ortalıkta dolanırlardı.

66 Grace Metalious'un 1956 tarihli romanı. Sinema ve televizyona uyarlanan romanın filmi ülkemizde *Peyton Âşıkları* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

67 Busby Berkeley (1895-1976): Müzikallerde karmaşık geometrik düzenlemeli koreografileriyle ünlü Amerikalı yönetmen. (ç.n.)

Evini (Charles, “Nuh’un Gemisi” diyordu) büyüleyici, hatta biraz şizofren bulmuştum. Azıcık çağıdışı ve fazla ahşap kaçmakla birlikte evin özgün kişiliği eski moda ve çekiciydi (1940’ların taş şömineli ve alçak tavan kirişli, iki katlı kereste-kulübe yapılarından.) Yalnız bir personası daha vardı sanki evin, bir köşeyi döndüğünüzde aniden önünüze çıkıveren, bayağı, sıradan, kimi yerde utanç verici ölçüde kaba yaradılışlı bir persona (bir sene önce alt kata yaptırdığı küçük alüminyum kaplamalar mesela.)

Her odası yıpranmış, birbirleriyle uyumsuz eşyayla (çizgililerle evlendirilmiş ekoseler, pembeyle nişanlanmış turuncular, tercih belirten şal desenleri) öylesine doldurulmuştu ki odalardan birinde herhangi bir açıdan çekeceğiniz herhangi bir Polaroid fotoğraf, ister istemez Picasso’nun *Avignonlu Kadınlar* tablosuna benzerdi. Çerçeve kükükkadınların yerini Hannah’nın eğri kitap rafları (*Yolda* [Kerouac, 1957,] *Beyninizi Değiştirin* [Leary, 1988,] *Modern Savaşçılar* [Chute, 1989,] bir adet Bob Dylan şarkı sözleri kitabı ve Michael Korda’nın *Queenie*’si [1985] gibi dikkate değer birkaç kitap haricinde kitaplık değil, saksılardaki bitkiler, Oryantal kül tablaları ve Çin yemek çubukları koleksiyonuna vitrin görevi görüyorlardı,) Hannah’nın şişik deri koltuğu, şapkasız şapkalık, Hannah’nın sehpanın yanında duran semaver ve fiskossuz fiskos masası alırdı.

Bezginlik ve yoksulluktan mustarip olanlar Hannah’nın eşyası değildi sadece. Nadiren, o da çok yakından baktığımda -yanlış yöne bakan bir kirpiğin haricinde kusursuz denecek görünümüne rağmen- elbiselerinde (eğer yanında oturuyorsam ve o da şans eseri belli bir açıda kaykılmışsa fark edilebilecek) bir nevi pejmürdelik gözlemlediğimde şaşırdım. İşte, birdenbire, lambanın ışığının yansımasıyla yün eteğinin üzerine yayılmış yüzlerce kumaş tiftiği görünüyordu ya da şarap bardağına doğru uzanıp o erkeksi kahkahasını patlattığında naftalinin yanılığa mahal vermeyen kokusu ortalığa yayılıvererek bu Şeyler Sarayını kuşatırdı.

Giysilerinin çoğu, örneğin etekleri aşınmış, kanarya sarısı-krem rengi, Chanel benzeri elbisesi ya da dirsekleri eprilmiş ve beli sarkmış beyaz kaşmir kazağı ya uykusuz kaldığı bir bütün gece boyu üzerindeymiş ya

da gece yolculuğuna maruz kalmış gibi görünürdü ve yakasında iğneyle tutturulmuş boynu bükük bir gül olan lame bluzu gibi *bazı* kıyafetleri de, sanki üç gün süren Büyük Buhran dans maratonunda (bkz. *Atları da Vururlar*) ikinci gelmiş gibi dururdu.

Diğerlerinin Hannah'nın "gizli banka hesabı"ndan bahsettiklerini defalarca işittim ama bu görüşlerin yanlış olduğunu ve Hannah'nın bu bariz ikinci el alışverişlerinin altında istikrarsız maddi durumunun yattığını varsaydım. Hannah'yı "çay yapraklı, kiraz ve gül hoşafı" kuzu budu yediği sırada izledim ve onu bir karikatür gibi canlandırdım gözlerimde, sarhoş ve gözleri bağlı halde, İflas ve Mahvoluşun sarp uçurumunun kenarında sendelediği sırada. (Burbon Saati gelip çatığında babam bile öğretmen maaşlarından yakınırdı: "Bir de tutmuş neden Amerikalıların haritada Sri Lanka'yı gösteremediklerini soruyorlar! Kusura bakmasınlar ama Amerikan eğitim sisteminin çarklarına yetecek yağı veren yok! *Non dinero! Kein Geld!*")

Meğer paranın bu durumla ilgisi yokmuş. Bir seferinde, Hannah köpeklerle dışarıdayken Jade ile Nigel garajın yan tarafına sigara molası vermiş şişko bir adam misali yaslanmış öylece duran, o gün ortaya çıkıvermiş boyası dökük devasa at arabası tekerine gülüyorlardı. Hannah çubuklarının yarısı eksik olan tekeri sehpaye dönüştürmeyi planladığını söylemişti.

Usulca, "St. Gallway doğru dürüst maaş ödemiyor herhalde," dedim. Jade bana döndü. Hakaret etmişim gibi, "Ne?" dedi.

Yutkundum. "Belki de zam istemeli maaşına."

Nigel kahkahasını bastırdı. Diğerleri beni duymazdan gelmekten memnun görünüyordu ama derken beklenmedik bir şey oldu: Milton kimya kitabından kafasını kaldırdı.

"Yo, hayır," dedi gülümseyerek. Kalbimin titreyip durduğunu hissettirdi. Yanaklarına kan hücum etti. "Hurdalıklar, çöplükler... Hannah bayılır oralara. Tüm bu eşya var ya, hepsini *mahzun* yerlerde, karavan parklarında, otoparklarda falan bulmuştur. Yolun diğer tarafındaki bir koltuğu alabilmek için -bir sürü araba yığılıp delice korna çalarken- otobanın ortasında durduğu olmuştur. Ayrıca barınaklardan da tonla

hayvan kurtarmıştır. Bir keresinde, geçen sene, korkunç, şöyle kaslı, dazlak kafalı falan bir otostopçuyu arabasına almak için durduğunda ben de yanındaydım. Adamın ensesinde ‘Ya Öl Ya Öldür’ yazıyordu. Ne yapıyorsun dediğimde insanlık göstereceğini, adamın belki ömrü boyunca kimseden iyilik görmediğini söylemişti. Haklı çıktı. Adam yol boyu çocuklar gibi gülümsedi. Red Lobster’da⁶⁸ indirdik adamı. Arkamızdan, ‘Tanrı seni korusun!’ diye bağırdı. Hannah mutlu etmişti onu.” Omuz silkerek kimya kitabına döndü. “Böyle biridir.”

Hannah aynı zamanda şaşırtıcı ölçüde cüretkâr ve becerikli bir kadındı, sızlanmak ve yakınmak nedir bilmezdi. Herhangi bir tıkanmış boruyu, sızıntıyı, damlayan musluğu, bozuk sifonları, sabaha karşı takırdayan tesisatı, gevşeyip saçmalayan garaj kapılarını dakikasında onarıverirdi. Açıkçası tamirat konusundaki ustalığına bakılırsa Hannah’ın yanında babam çenesi seğiren nineler gibi kalıyordu. Bir pazar günü kapı zilini elektrikçi eldivenleri, tornavida ve voltametrenin yardımıyla onarmasını şaşkınlıkla izlemiştim - *Evde Tesisat ve Kablo Sistemi Kurma Kılavuzu*’nu (Thurber, 2002) okuyanların gayet iyi bileceği üzere hiç de kolay bir iş değildi yaptığı. Bir başka seferindeyse yemekten sonra kalkıp şofbenindeki ısı lambasının tamiri için bodruma inmiş, “Bacada hava kalıyor,” diye iç geçirmişti.

Ayrıca dağcılıkta da uzmandı. Hoş, böbürlendiğinden değil, “Kamp yapmışlığım var,” demişti sadece. Bol miktardaki Paul Bunyan⁶⁹ işi alet-edevata bakarak durumu kestirmek mümkündü: karabinerler⁷⁰ ve her yana dağılmış bir sürü matara, reklam broşürleri ve eski pillerle aynı çekmeceye tıktığı İsviçre çakıları, garajındaki ağır (tabanları feci yıpranmış) tırmanış botları, güve yeniği uyku tulumları, tırmanma ipleri, çadır direkleri, kurumuş güneş kremleri ve ilkyardım çantası (rengi atmış gazlı bezler ve körelmiş bir makastan fazlası yoktu içinde.) Nigel bir defasında bir odun yığınının tepesinde duran ve kapanları andıran

68 Amerika kökenli bir restoran zinciri. Dünya çapında yedi yüze yakın şubesi bulunur. (ç.n.)

69 Amerikan folklorunun en ünlü figürlerinden sayılan dev oduncu. (ç.n.)

70 Dağcılıkta (ayrıca havacılık ve askerlikte) iplerin ucuna takılan yaylı alüminyum klipler. (ç.n.)

şeylere bakıp kaşlarını çatarak, “Bunlar ne?” diye sorduğunda Hannah, “Kramponlar,” dedi. Nigel boş boş bakmayı sürdürünce, “Dağdan düşmemek için,” diye ilave etti.

Bir defasındaysa yemek sırası sohbetine dipnot babında gençliğinde kamp yaparken birinin hayatını kurtardığını itiraf etti.

“Nerede?” dedi Jade.

Hannah kısa bir tereddüdün ardından, “Adirondack dağlarında,” dedi.

İtiraf edeyim, ayağa fırlayıp, “*Ben de bir hayat kurtarmıştım! Bahçıvanımızinkini!*” diye haykırıacaktım az daha ama şükür, ortama göre davranmayı biliyordum biraz; şahane sohbetleri kendi dandik öyküleriyle bölmeden edemeyenlere çok sinirlenirdik babamla. (Babam öylelerine Ben-De-Ben-De’ciler der, derken de Belirgin Tikinti hareketini yapar, gözlerini yavaş yavaş kırpardı.)

“Düşmüştü. Kalça kırığı.”

Cümleyi yavaşça, özenerek, Scrabble oynarmışçasına harfleri bulmaya, akıllıca kelimeler üretmeye uğraşır gibi sarf etmişti.

“Yalnızdık. Issızdı, kimsecikler yoktu ortalıkta. Paniğe kapıldım, ne yapacağımı bilmiyordum. Koştum da koştum. Şükür, telsizli kampçılara denk geldim. Yardım çağırdılar. Sonrasında kendime söz verdim: bir daha asla çaresizliğe kapılmayacaktım.”

“Adam kurtuldu mu peki?” dedi Leulah.

Başıyla evetledi Hannah. “Ameliyata girmesi gerekti ama kurtuldu.”

Tabii olayı daha fazla kurcalamak (“Kimdi?” diye sordu Charles) elmasın yüzeyini kürdanla çizmeye uğraşmak gibiydi.

Hannah, Leulah’nın tabağını temizlerken gülerek, “Tamam, tamam,” dedi, “bu gecelik bu kadar yeter bence.” Yaylı mutfak kapısını diziyle itti (biraz sertçe itti gibi geldi bana) ve mutfığa daldı.

* * *

Akşam yemeğine genelde beş buçuk civarında otururduk. Hannah ışıkları kapar, (aya uçurulmayı talep eden Nat King Cole veya birilerince sevilmediğiniz sürece hiç kimse olmayacağınızı vaaz eden Peggy Lee’nin) müziğini açar, masanın ortasındaki ince kırmızı mumları yakardı.

Yemek sohbetleri babamın etkileneceği türden değildi. (Castro, Pol Pot ve Kızıl Kmerler üzerine tartışılmazdı ya, ara sıra Hannah, “Amerika’da

mutluluğu eşyayla eşit görmemek zor,” yollu cümleler kurarak materyalizmi irdelerdi.) Hannah çenesindeki eli ve o mağara karası gözleriyle bir Dinleme Sanatı üstadıydı ve haliyle bu yemekler, saat sekizde evde olması gereken kişi ben olmasaydım iki, üç saat, hatta belki daha da uzun sürebilirdi. (“Gereğinden fazla Joyce iyi gelmez sana,” diyordu babam. “Hazmı bozar.”)

Hannah’nın bu eşsiz niteliğini (ki bence kimi zaman aşırı karanlık profiline tutulan en parlak ışıklardan biriydi) tasvir etmek imkânsızdı çünkü bu, sözcüklerle alakalı bir şey değildi.

Sadece idi Hannah.

Ve bu önceden tasarlanmış, küçümseyici veya zorlama da değildi (bkz. Dokuzuncu Kısım, “Ergen Çocuğunuzun Sizi ‘İn’ Görmesini Sağlayın,” *Çocuklarınızla Arkadaş Olmak*, Howards, 2000.)

Tabii böyle olabilmek, Batı dünyasında fazlasıyla hafife alınan bir beceriydi. Babamın vurgulamaya bayıldığı üzere, Amerika’da, piyango talihlileri dışında Kazananların genelde tümü, diğer tüm rakip sesleri bastırmada başarıyla kullanılan, dolayısıyla çoğu zaman “ulus çapında parazit”ten öteye geçmeyip hiçbir anlam çıkarmayacak denli gürültülü bir ülke yaratan cırlak seslere sahipti. Ve haliyle *dinleyen*, sadece yapmaktan memnun biriyle tanıştığınızda aradaki fark öyle ezici gelirdi ki irkiltici ve ıssız bir aydınlanma anı yaşar, diğer herkesin, doğduğunuz günden itibaren tanıdığınız ve söylediklerinizi *sözde dinleyen* insanların aslında sizi hiç dinlemediklerini, siz konuşurken çaktırmadan kafanızın azıcık batısında duran büfenin camındaki yansımalarını seyrederak akşama ne yapacaklarını düşündüklerini, yahut siz susar susmaz Bangladeş’teki dizanteri maceralarını anlatıp nasıl dünyevi, nasıl vahşi (nasıl had safhada gıpta edilecek) insanlar olduklarını göstermeye karar verdiklerini hissederdiniz.

Hannah sonunda konuşurdu elbette ama ne düşündüğünü veya ne yapmanız gerektiğini söylemez, sadece, basitliği çoğu zaman gülünç gelen (hatırlıyorum, biri şöyleydi: “E, ne düşünüyorsunuz bakalım?”) sorular sorardı. Sonrasında, Charles tabakları temizlerken Lana ile Turner kucağına atlayıp kuyruklarını bileziklerinden geçirdiği ve Jade müziği (size nasıl da alıştığını ayrıntılarıyla anlatan Mel Tormé’u) açtığı sırada

dünyada yapayalnız olduğunuzu söyleyen o huzursuz duyguya kapılmazdınız. Aptalca belki ama yanıtı bulduğunuzu hissederdiniz.

Bence insanlar üzerinde onca etki sahibi olmasının nedeni bu niteliği idi. Mesela arada gazeteci olmaktan bahseden Jade'in, Gallway Gazetesi'nde serbest muhabir sıfatıyla çalışmaya başlamasının nedeni Hannah'ydı, üstelik her ders öncesi çantasından bir *New Yorker*⁷¹ çıkarıp okuyan (ve arada "Kentin Gündemi" sütunundaki bir şeyler karşısında sinir bozucu bir şekilde kıkırdayan) yayın yönetmeni Hilary Leech'ten düpedüz nefret etmesine rağmen. Mesela Charles bazen yanında *Nasıl Hitchcock Olunur?* (Lerner, 1999) adlı, kalın mı kalın bir kitap taşırdı; bir defasında çaktırmadan sayfalarını karıştırdım ve ilk sayfasında şu yazıyla karşılaştım: "Gerilim Ustama. Sevgiler, Hannah." Leulah her salı okul çıkışında Elmview İlkokulu'nda dördüncü sınıflara fen dersi veriyor, Nigel *Dışişleri Sınavlarına Hazırlık Kılavuzu*'nu (2001 baskısı) okuyordu. Milton bir önceki yaz UNCS'deki Shakespeare'e Giriş: Beden Sanatı başlıklı oyunculuk kurslarına katılmıştı. Tüm bu insanıyet ve kendini geliştirme çabalarının aslında Hannah'nın önerilerinden kaynaklandığını ama önerilerini tarzıyla yaptığından bunların kendi fikirleri olduğuna inandıklarını düşünmeden edemiyordum.

Ben de Hannah kaynaklı esinlere kapalı sayılmazdım. Ekim başlarında Hannah, Evita'yla işbirliği yapıp sıkıcı ötesi Bayan Filobeque'in İleri Fransızca'sını bırakmasını sağladı ve beni bir avuç çaylakla birlikte Dali-dekadani Bay Victor Moats'ın Çizime Giriş dersine kaydettirdi (babama tek kelime çıtlatmadım.) Moats, Hannah'nın Gallway'deki gözde öğretmeni idi.

Altdudağını ısırarak, "Victor'a *hayranımdır*," demişti. "Harika biridir. Nigel onun derslerinden birini alıyor. Harikadır, değil mi? Bence harika. Sahiden."

Harikaydı Victor. Pembemsi-mor ve toprak rengi suni süet gömlekler giyer ve resim sınıfının ışıkları altında saçları *film noir* sokaklarının, Humphrey Bogart'ın sivri uçlu pabuçlarının, operaların sahne önlerine dizili ışıkların ve katranın ışıltısını hep birden yansıttı.

71 1925'te haftalık olarak başlamış, günümüzde yılda 47 sayı basılan kültür/sanat/edebiyat/politika dergisi. (ç.n.)

Hannah ayrıca bana, eski moda kaba kâğıda sarıp okuldaki posta kutuma yolladığı bir resim defteri ile beş adet kesik uçlu kalem aldı. (Hiç sözünü etmeden, sadece yaptı.) Defterin kapak içinde (ona yakışan, n ve h'lerinde miniminnacık gizemli kıvrımlar taşıyan zarif bir el yazısıyla) "Mavi Dönemin İçin. Hannah" yazıyordu.

Ara sıra dersin ortasında defteri çıkarır, bir şeyler, mesela Bay Archer'ın kurbağa ellerini çizdim. Keşfedilmemiş bir El Greco olduğuma dair hiçbir belirti göstermememe karşın, öğretmenin ağzından çıkan her heceyi (ee ve n'lar dahil) sınavda çıkar belki diye var gücüyle defterine geçirme yeteneği sayesinde tarihe geçebilecek eski Blue van Meer değil, romatizmalı bir ressam, kankancı bir kızın kemikli kollarına odaklanan bir Toulouse olduğumu düşünmek hoşuma gidiyordu.

* * *

Şöhrete yönelik büyük hamlesi Broadway'de Al Jolson ile *Mendillerinize Sarılın*'da oynamaktan ibaret olan (Gemini Cervenka ve Oona O'Neill'le⁷² de arkadaşmış) 1940'ların çok yönlü yıldızı Florence "Hırçın Freddie" Frankenberg, etkileyici anılarını topladığı kitabın birinci bölümünde, Stork Kulübü'nde cumartesi gecelerinin ilk bakışta "görkemli bir eğlence vahası" olduğunu ve Atlantik'in karşı yakasından kötü haberler taşıyan bir telgraf misali kasvetle gelen II. Dünya Savaşı'na rağmen "yeni kıyafetlere bürünüp şölen sofrasına tünediğinde" insanın başına "kötü bir şeyin gelmeyeceği" hissine kapıldığını çünkü "onca para ve mink kürkle" korunduğunu yazmıştı (s. 22-23.) Ancak ikinci bakışta, Hırçın Freddie'nin ikinci bölümde açıkladığı üzere gösterişli Stork Kulübü gerçekte "Rudolph Valentino'nun bacak açmayacak bir kadına davrandığı kadar saldırgan"dı (s. 41.) Freddie'nin anlattıklarına göre, Gable ve Grable'dan Hemingway ve Hayworth'e kadar herkes kulübün sahibi Sherman Billingsley tarafından nereye yerleştirildikleri hususunda, zaten-saçmalık-ölçüsünde-özel-kalınmış-özel bölüme, insanın "vatandaşın boyunlarıyla omuzları arasındaki boşluğu ceviz kıracağı niyetine kullanabildiği" Cub Room'a alınıp alınmayacakları konusunda endişe ederdi (s. 49.) Freddie yedinci bölümde daha fazlasını ortaya seriyor,

72 Lady Oona Chaplin (1925-1991): Oyun yazarı Eugene O'Neill'in kızı ve Charlie Chaplin'in eşi. (ç.n.)

bazı stüdyo yöneticilerinin bar ve kapıya ideal görüş açısına sahip olan köşedeki 25 Numaralı Masa'da herkesin rüyalarını süsleyen şölene dahil olmak, yani Seçilmişler Köşesini sağlama almak için "çatlak karılardan birkaçına bir-iki kurşun sıkmaktan" çekinmeyeceklerini itiraf ettiklerini birkaç defa duyduğunu yazıyordu (s. 91.)

Haliyle -tıpkı Hırçın Freddie gibi tek farkına varan olup olmadığı merak etmekle birlikte- Hannah'nın evinde epey gerilim yaşandığını belirtmem lazım. Bazen bana sanki Hannah J.J. Hunsecker, diğerleriye onun tarafından seçilen eleman, gözde oğlan olabilmek için çarpışan Sydney Falco'larmış gibi gelirdi.⁷³

Charles'ın İleri Avrupa Tarihi dersi için Üçüncü Reich'in tarihçesi ya da SSCB'nin çöküşü ödevi üzerine çalıştığı zamanları hatırlıyorum. Kalemimi odaya fırlatıverirdi. "Yapamıyorum ulan bu ödevi! Hitler'i sikeyim! Churchill'i sikeyim! Churchill'ine de, Stalin'ine de, Kızıl Ordu'ya da!" Hannah derhal üst kata, *Britannica Ansiklopedisi*'ni veya bir tarih kitabı getirmeye koşar, döndüğünde altın rengi ve kahverengi kafaları ile lamba ışığı altında donakalmış güvercinler misali kitaba eğilerek Almanya'nın Polonya'yı işgal ettiği tarihi ya da Berlin Duvarı'nın tam hangi gün yıkıldığını (Eylül 1939 ve 9 Kasım 1989) kestirmeye uğraşırlardı. Bir defasında yardım edeyim, babamın her daim Gerekli Eserler listesinin başına koyduğu Hermin-Lewishon'ın meşhur, bin iki yüz sayfalık *Tarih Kudrettir*'ine (1990) yönlendireyim dedim ya, Charles öylece yüzüme baktı ve *Britannica*'nın sayfalarını tarayan Hannah, anlaşılan okurken Sandinistalar ile ABD destekli Kontrgerilla arasındaki iç savaşın başından sonuna değin kendisine söylenen hiçbir şeyi duymayan tiplerdendi. Hoş, bu interlüdlerin her gerçekleşişinde Jade, Lu, Nigel ve Milton'ın çalışmaya ara verdiklerini ve eğer süregelen bakışları bir işaret sayarsak, Hannah ile Charles'a fazlaca dikkat ettiklerini, hatta bir hayvanat bahçesinde aklıktan kıvranan aslan ailesinden birinin özellikle seçilip beslendiğinde diğerlerinin duyacağı türden bir kıskançlık duyduklarını fark ettim.

Hannah'nın yanındayken onların nasıl davrandıklarına özel ehemmiyet veriyordum diyemem doğrusu. Benimle gergin ve mesafeliydiler

73 1957 yapımı *Başarının Tatlı Kokusu* filminin iki ana karakteri. (ç.n.)

ama Hannah'nın kendinden geçercesine sunduğu dikkati ve ilgiyi, *Harikalar Sirkî*'nin ana çekiminde kendilerine dönen Cecil B. DeMille'in kamerası ve set ışıklarıyla karıştırır gibiydiler. Mesela Hannah'nın Milton'a bir soru sorması ya da İspanyolcadan aldığı B+'yı övmesi yeterliydi: beriki derhal o alışıldık, ağır Alabama ağzından sıyrılır ve altı yaşındaki vodvil üstadı, acar minik Mickey Rooney gibi kasılarak, poz keserek, popo sallayarak ve etrafa saldıracak en tuhafından sahne alıverirdi. Avcının vurduğu ördeği kaparak övgü toplamak için yanıp tutuşan av köpekleri gibi gözleriyle Hannah'nın yüzünü tararken, "Bütün gece çalıştım; hayatımda bu kadar sıkı çalışmamıştım," yollu konuşurdu. Lelula ve Jade de *Güldüren Gözler* yahut *Kıvrırcık*⁷⁴ hesabı Shirley Temple'laşmadan edemezlerdi. (Hannah'nın Jade'in güzelliğinden bahsettiği ve berikinin şekerlerin en şekerine, Minik Broadway Hanımefendisi'ne dönüştüğü anlardan özellikle nefret ederdim.)

Bu çılgın ayak oyunları, Hannah'nın sahne ışıklarını benim *üzerime* çevirdiği berbat anlarla kıyaslanamazdı, örneğin okuldaki en yüksek not ortalamasına sahip olduğumu ve haliyle okul birinciliğine koştuğumu söylediği geceyle. (Lacey-Ronin Smith ilgili darbeyi Sabah Duyuruları'nda duyurmuştu. Üç yıldır rakipsiz egemenliğini sürdüren ve anlaşıldığı kadarıyla okul birinciliği kazanmış ağabeyleri Byron ile Robert yüzünden bu unvanın İlahi Sahibi olduğunu sanan Radley Clifton'ı devirmiştim. Barrow'da yanımdan geçerken gözlerini kısıp ağzını büzmüştü. Kopya Çekme suçu işlediğimin kanıtlanması ve sonrasında sürgüne yollanmam için dua ediyordu kuşkusuz.)

"Baban seninle gurur duyuyordur," dedi Hannah o gece. "*Ben* seninle gurur duyuyorum. Ve izninle söyleyeyim: sen hayatında ne isterse yapabilecek kişilerdensin. *Ciddiyim*. Her şeyi yapabilirsin. Atom fizikçisi olabilirsin. Çünkü sen, herkesin sahip olmak istediği nadir bir şeye sahipsin. Zelâ, artı duyarlılık. Korkma bundan. Unutma -Tanrım, kim söylemişti hatırlayamıyorum- 'Güneşe karşı yatan bir tazıdır mutluluk. Dünyaya mutlu olmak için değil, müthiş şeyler yaşamak için geliriz.'"

Babamın gözde alıntılarından biriydi bu (alıntı Coleridge'dendi ve babam duysa katlettiğini söylerdi: "Kendi sözcüklerini kullanıyorsan *pek*

74 Aktris Shirley Temple'in çocuk yıldız olduğu dönemde çevirdiği filmler. (ç.n.)

alıntı sayılmaz, değil mi?”) Ayrıca bunları gülümseyerek değil, ölümden bahsedermişçesine ciddi söylemişti (bkz. *Onu Yarın Düşünürüm*, Pepper, 2000.) (Aynı zamanda tarihi 1941 radyo konuşmasında Japonya’ya savaş ilan eden Franklin Delano Roosevelt gibiydi ifadesi. Söz konusu konuşma babamın *Büyük Konuşmalar, Modern Zamanlar* başlıklı 3-CD’lik setindeki 21 numaralı kayıttı.)

En iyi günlerde sırtlarındaki yük, içlerindeki kara koyundum ben ve eğer Newton’ın Üçüncü Hareket Yasası’nı, yani “Her etkiye karşılık eşit ve zıt bir tepki vardır”ı ve hepsinin anında küçük Bebek Yüzlü Nelson’lara⁷⁵ dönüşüp yüzlerinde güller açtığını göz önüne alırsanız, *yukarıda bahsettiğim* olayda *Drakula* ve *Kayıp Hafta Sonu* filmlerine de dönüşmeleri gerektiğini çıkarsayabilirdiniz, ki yüz ifadeleri bunu ortaya koyuyordu zaten. Hoş, çoğunlukla bu tür özel ilgi vakalarını savuşturmak için elimden geleni yaptım hep. 25 Numaralı Masa’ya, Seçilmişler Köşesi’ne alınmaya özendiğim yoktu. Sokaktan alınıp içeri sokulmalarına izin verilen garnitürlerden sayılmaktan hâlâ gurur duyuyordum ve haliyle akşamı, hatta bu görkemli dönemin tümünü orkestraya fazla yakın ve kapıyı doğru dürüst görmeyen 2 numaralı masada geçirmekten hoşnuttum.

Hannah onların bu şatafatlı zırvaları sırasında kayıtsız kalır, baştan aşağı diplomatik bir gülümseme kuşanıp “Müthiş, canlarım”lar savururdu. Bu tür anlarda Hannah’nın notunu kafadan verirken birkaç hata yapıp yapmadığımı, babamın nadiren yanıldığını itiraf ettiği anlarda hiç sakınmadan (ve pişmanlıkla yere bakarak) söylediği gibi, “körlemesine dangalaklık” edip etmediğimi düşünürdüm.

Sonuçta, kendinden bahsetmeye gelince epey tuhaf davranırdı. Hayatına dair ayrıntıları doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkarma çabaları hep boşa giderdi. Freud’un *Günlük Yaşamın Psikopatolojisi* (1901) ve *Ego ile İd’ine* (1923) başvurarak Çocukluğuna Dair Karanlık Bir Gerçek diye adlandırılacak, gayet bariz bir savuşturmaya (ani bir iç çekiş,

75 Nelson, ufak tefek fiziki ve sempatik görünüşü dolayısıyla Bebek Yüzlü lakabını kazanmış, namılı bir gangsterdir. 1930’lu yıllarda karıştığı cinayet ve soygunlardan dolayı Halk Düşmanı ilan edilmiş, Chicago yakınlarında FBI ajanları ile girdiği çatışmada hayata veda etmiştir. (ç.n.)

kaçırılan bakışlar) yol açan dosdoğru ve ani bir soru karşısında en azından yanıltımsı bir tepki vermemenin imkânsız olduğunu zanneder insan. Oysa, “Önce Chicago’nun dışında, ardındansa iki yıl San Francisco’da yaşadım. O kadar ilginç biri değilim ben, çocuklar,” derken Hannah’nın fazlasıyla sade bir tarzı vardı.

Ya da omuz silkerdi.

“Ben—bir öğretmenim işte. Keşke daha ilginç bir şey söyleyebilseydim.”

“Ama tam zamanlı çalışmıyorsun,” demişti Nigel bir seferinde. “Kalan zamanında ne yapıyorsun?”

“Bilmem. Zaman nasıl da uçup gidiyor bir bilsem...”

Gülmüş ve başka bir şey söylememiştir.

Bir de Valerio meselesi vardı. Valerio, Hannah’nın gizli Cyrano’suna, gizemli Darcy’sine ve mahrem Oy Reis! Koca Reis!’ine⁷⁶ aralarında taktıkları isimdi. Ondaki bahsettiklerini defalarca duydum ve nihayet kimdir yahut nedir sorusunu soracak cesareti toplayabildiğimde konunun heyecan vericiliği yüzünden beni görmezden gelmeyi unuttular. Hevesle tuhaf, akıl karıştırıcı bir olayı anlatmaya koyuldular. İki sene önce, ikinci sınıfta okurlarken Leulah bir gün cebir kitabını Hannah’nın evinde unutmuş. Ertesi gün babasıyla kitabı almaya gittiğinde Hannah kitabı getirmek için üst kata çıkmış ve Lu, su içeyim diye mutfığa girince telefonun yanında duran ufak sarı not defteri dikkatini çekmiş. Defterin en üst sayfasında Hannah’nın karaladığı sözcüğü görmüş.

Lu heyecanla, “Her tarafına *Valerio* yazmıştı,” dedi. Burnunu tortop edilmiş minik bir çoraba benzeten tuhaf bir kırıltırma tarzı vardı. “Milyon defa yani. Biraz da deliceydi yazısı. Hani CSI’da komiser evine daldığında sapık katil aceleyle bir şeyler yazar ya, öyle. Aynı sözcüğü defalarca, telefonda konuşurken farkına varmadan yazmıştı sanki. Ben de öyle şeyler yaptığımdan aldırmadım önce. Hannah gelene kadar. Mutfığa gelir gelmez defteri, üzerindeki görmeyeyim diye kendine doğru çevirerek aldı. Ben arabamıza dönüp uzaklaşana kadar bıraktığını sanmam. Öyle tuhaf davrandığını görmemiştik hiç.”

76 bkz. Walt Whitman.

Tuhaftı sahiden. Sözcüğe Cambridge'den etimolog Louis Bertman'ın *Sözcükler, Kökenleri ve İlişkileri* (1921) kitabından baktım. Valerio, Latince "sağlıklı, sağlam ve gürbüz olmak" anlamına gelen *valere* fiilinden türemiş olan Roma adı Valerius'tan gelen, "cesur ve güçlü" anlamında yaygın bir İtalyanca erkek adıydı. Dört ve beşinci yüzyıllarda bu adı taşımış ikincil önemde birkaç aziz yaşamıştı.

Neden Hannah'ya sormadıklarını sordum.

"Soramayız," dedi Milton.

"Niye?"

Jade sigarasının dumanını savurup aşağılarcasına, "Sorduk çünkü," dedi. "Geçen sene. Kıpırmızı kesildi. Hatta morardı."

"Kafasına beyzbol sopası indirmişiz gibi," dedi Nigel.

"Öyle. Kızdı mı üzüldü mü anlayamadım," dedi Jade. "Ağzı açık kalakaldı, ardından mutfığa gitti. Geri dönünce, beş dakika falan sonra yani, Nigel özür diledi. Oysa gayet sahte bir müdür sesiyle ah, yok, dedi; sorun olmadığını, sadece arkasından konuşmamızdan veya iş çevirmemizden hoşlanmadığını söyledi. Kırıcıymış."

"Zırva," dedi Nigel.

"Zırva değildi," dedi Charles öfkeyle.

"Neyse, bir daha açamayız işte konuyu," dedi Jade. "Bir kalp krizi daha geçirsin istemiyoruz."

Bir anlık suskunluğun üzerine, "Belki Hannah'nın Rosebud'ıdır bu," dedim. Normalde ağzımı açtığımda hiçbiri heyecanlanmazdı ama bu sefer hepsi birden bana, neredeyse aynı anda döndü.

"Nesi?" dedi Jade.

"*Yurttaş Kane*'i izlemediniz mi?" dedim.

"İzledik tabii," dedi Nigel ilgiyle.

"E, işte Rosebud o filmin başkarakteri Kane'in ömrü boyunca aradığı şeydir. Umutsuzca ona dönebilmek için çırpınır. Basit, sade, daha mutlu günlere duyduğu özlemi simgeler. Ölmeden önce son sözüdür Rosebud."

Jade yüzünü buruşturarak, "Niye çiçekçiye falan gitmemiş peki?" dedi.⁷⁷

77 Rosebud, gül goncası hatta dilimizde isim olarak kullanılan haliyle "Goncagül" demektir. (ç.n.)

Jade, Hannah ne zaman yanımızdan ayrılrsa gizemlerinden türlü müthiş çıkarımlar yapmaya meraklıydı (bazen gayet edebi olsa da abartmaya bayılırdı.) Bazen *Hannah Schneider*'ın sahte bir ad olduğunu, bazense Howard Beach'teki Molotof ailesinin üyelerinden mafya babası Dimitri "havyar" Molotof aleyhine tanıklık ettiği ve dolayısıyla on altı ayrı sahtecilik suçundan suçlu bulunmasında başrol oynadığı için Federal Tanık Koruma Programı'nda bulunduğunu öne sürerdi. Bir seferindeyse Hannah'nın Bin Ladin ailesinin üyelerinden olduğunu söylemişti: "O aile Coppola'lar kadar kalabalık." *Yatağımdaki Düşman* filmi izlediği gecenin ertesindeyse Leulah'ya Hannah'nın dayakçı ve ruh hastası eski kocasından Stockton'da saklandığını iddia etti. (Hannah'nın saçları, doğal olarak boyalıydı ve renkli lens takıyordu.)

"O yüzden nadiren dışarı çıkıyor ve daima nakitle alışveriş yapıyor. Eski kocası kredi kartından izini sürmesin diye."

"Daima nakitle alışveriş yapmıyor," dedi Charles.

"Bazen yapıyor."

"Dünyadaki herkes *bazen* nakitle alışveriş yapar."

Bu çılgın varsayımları hoş gördüm, hatta kendim de ilginç birkaç tane uydurdum ama elbette hiçbirine salihiden inanmadım.

Babamın Çifte Yaşamlar hakkındaki yorumu: "Bu tür yaşamların *Time* ile *Newsweek* kapaklarını donatan cehalet, kronik yorgunluk sendromu ya da diğer kültürel rahatsızlıklar kadar yaygın olduklarını hayal etmek eğlenceli tabii ama maalesef sokaklardaki sıradan insanların çoğu gerçekte herhangi bir karanlık sır, karanlık zafer, karanlık yüz taşımayan sıradan insanlar işte. Baudelaire'den vazgeçmen için bu kadarı yeter sana. Bu arada, zinayı saymıyorum bile - ki zina karanlık falan değil, düpedüz klişedir."

Haliyle Hannah Schneider'in bir yazım hatası olduğu sonucuna vardım içten içe. Kader dikkatsiz davranmıştı. (Büyük ihtimalle aşırı çalışmaktan. Kısmet ile Karma herhangi bir şey yapamayacak kadar uçarıydı ve Kör Talih, güvenilmezdi.) Yani basbayağı tesadüfen veya kazara kadar, nefes kesici güzellikte birini bir dağ kentine gömüvermişti ve burada ihtişam, ormanda devrilen ve sesini kimsenin duymadığı bir ağaçtan farksızdı. Başka bir yerde, mesela Paris'te veya Hong Kong'da, anca

közlenmiş patates kadar çekici bir yüze ve öksürüğü andıran bir sese sahip olan Chase H. Niederhann adında biri Hannah'nın operalarla, güneş ve göl kıyılarıyla, hafta sonları Kenya kaçamaklarıyla, yürürken zeminde hışırdayan elbiselerle dolu hayatını yaşıyordu.

Duruma el koymaya karar verdim (bkz. *Emma*, Austen, 1816.)

* * *

Ekim ayıydı. Babam Kitty⁷⁸ diye bir kadınla çıkıyordu (henüz ön camımızdan kazıma zevkine varamamıştım kendisini) ama dert değildi. Bir İran kedisiyle çıkabilecek olan babam, ne demeye Amerikan teki-rine razı geliyordu ki? (İsyanımın kabahatini Hannah'nın mırırmır müziklere düşkünlüğüne, deli aydan biteviye yakınan Peggy Lee'ye veya sevdiği adam için sızlanan Sarah Vaughan'a yükleyebilirim.)

Yağmurlu bir çarşamba günü benden beklenmeyecek bir coşkuyla Disney-esinli planımı uygulamaya koydum. Babama beni eve bırakacaklarını söyledim, ardından da Hannah'dan beni eve bırakmasını rica ettim. Eve varınca, saçma bir bahaneyle Hannah'yı arabada beklettim ("Bekle biraz, şahane bir kitap vereceğim sana") ve konuşmaları için dışarı çık-sın diye babamı, Patrick Kleinman'ın Yale Üniversitesi Yayınları'ndan yeni çıkan kitabı *Kolektivizm Tarihi*⁷⁹nden (2004) kopardım.

Babam çıktı dışarı.

Kısacası ne büyük bir entrika çevirdim, ne onları kapana kısırdım, ne romantik şarkılardan medet umdum ve ne de büyü yaptım. Babamla Hannah ay ışısız hoşbeşte bulundular. Yanılmıyorsam babam sessiz-liği bozabilmek uğruna, "Evet, şu futbol maçlarından birine gideyim di-yordum. Blue'yla orada görürüz sizi," bile dedi.

"Ha, evet," dedi Hannah cevaben. "Futbol seviyordunuz siz."

"Evet," dedi babam.

"Kitap vermeyecek miydin bana sen?" dedi Hannah bana.

Birkaç dakika sonra Hannah arabasına binmiş, yegâne *Kolera Gün-lerinde Aşk* (García Márquez, 1985) nüshamla uzaklaşıyordu.

Babam eve girerken, "Eros rolüne soyunman duyulandırdı beni, tatlım ama gelecekte lütfen bırak da atımı günbatımına kendim süre-yim," dedi.

78 Kedicik anlamına gelir. (ç.n.)

Uyuyamadım o gece. Hannah'ya hiçbir şey söylemememe ve onun da bana hiçbir şey söylememesine rağmen, beni pazar suarelerine katmasının, (sımsıkı kapalı olan grubu aralama niyetiyle eline konserve açacağını almış, gözü dönmüş bir ev kadını misali) acımadan, saldıracasına beni diğerlerinin arasına kaktırmasının tek makul nedeninin babamı istemesi olduğunu söyleyen gayet sağlam bir Tez dönüp duruyordu kafamda. En azından Surely Shoos'da, gözlerinin babamın yüzünde çiçeklerin etrafında fır dönen yeşil kelebekler (*Papilionidae* ailesi) misali gezindiğini yanlış görmüş olamazdım ve evet, Fat Kat Foods'da gülümsememe karşılık vermişti ama çarpmak istediği kişi ben değildim; babamdı.

Ama yanılmışım.

Hannah'nın bana attığı her bakışı, söylediği her sözcüğü, her gülümsemesini, her hıçkırığını, her gırtlak temizleyişini ve duyulacak ölçüde yüksek sesli her yutkunuşunu, soluma yatıp mavili-beyazlı perdeleri şişen, gecenin acı verecek yavaşlıkta eridiği penceremi seyrettiğim sırada zihnimde evirip çevirdim, analiz ettim. (Mendelshon Peet, *Dangalaklar*'da [1932] şöyle yazmıştı: "İnsanoğlunun dingildek ve minik aklı büyük bilinmezleri taşıyacak donanıma sahip değildir.")

Sonunda uyuyakaldım.

Babam bir defasında, bir Burbon Saati sırasında, "Yaşamdaki önemli soruların yanıtlarının peşinde koşmanın anlamsız olduğunu çok az insan kavrar," demişti. "Değişken, kaprisli bir doğaları vardır bunların. Yine de sabredersen, acele etmezsen, yanıtlar hazır olduklarında senin üstüne kendileri atlarlar. Sonrasında sesin-soluğun kesilirse ve kafanın etrafında cıvıldaşan çizgi film kuşları görürsen hiç şaşırma."

Nasıl da haklıymış.

Efsanevi İspanyol istilacılardan Hernando Núñez de Valvida (*La Serpiente Negra*)⁷⁹ güncesine -iki yüz Aztek'i katlettiği söylenen gün olan- 20 Nisan 1521'de "*La gloria es un millón ojos asustados,*" yani kabaca çevirisiyle, "*Zafer, korku dolu bir milyon gözdür,*" yazmıştı.

Onlarla arkadaş olana değin bu sözler pek bir şey ifade etmemişti bana.

Aztekler, Hernando ve adamlarına korkuyla bakmışlarsa, St. Gallway'in öğrenci kitlesi (ayrıca öğretmenlerin azımsanamayacak bir kısmı) Charles, Jade, Lu, Milton ve Nigel'a hayranlık ve düpedüz korkuyla bakıyordu.

Tüm seçkin cemiyetler gibi onların da bir adı vardı.

Mavi Kanlılar.⁸⁰

Bu havalı tamlama her gün, her saat (muhtemelen her dakika) her sınıf ve her koridorda, her laboratuvar ve her soyunma odasında gıpta ve heyecanla fısıldanıyor, mırıldanıyordu.

İleri İngilizce sınıfında iki sıra ötemde oturan Donnamara Chase bir gün, "Mavi Kanlılar bu sabah Sıyrık'ta arz-ı endam ettiler," dedi. "Köşede durdular ve içeri giren herkese bakıp 'Iyy' çektiler, ta ki Sam Christenson - ikinci sınıflardan şu erkek kılıklı kız var hani? Eh, kız kimya dersinin başında resmen koptu. Revir'e götürmek zorunda kaldılar onu. Ayakkabılarıyla alay ettiklerini sayıklayıp durdu. Kırk dört numara, Aerosole marka, pembe makosenler vardı ayağında. *O kadar da feci sayılmaz yani.*"

Coventry Akademisi'nde, Greenside Ortaokulu'nda falan popüler tipler, koridorlarda limuzin fuarında gezermişçesine dolanıp milleti Fil-dişi Sahilleri'nin acımasız kabilesi Zaxotolar gibi ürkütmek üzere kendi dillerini yaratmış (Braden Ortaokulu'nda bana "mondo nuglo" derlerdi mesela, her ne demekse) bir VIP tayfası vardı elbette ama Mavi Kanlılar'ın astıma-sebebiyet-veren gizemi gibisine hiç rastlamamıştım. Bu bahsettiğim durum herhalde kısmen yıldız ışıklarından (Charles ile Jade günümüzün Gary Cooper ve Grace Kelly'siydi,) şahaneliklerinden (Nigel öyle ufak tefekti ki gözdeydi; Milton öyle iriydi ki revaçtaydı,)

79 Karayılan. (ç.n.)

80 Asiller yahut aristokratlar anlamında kullanılan bir terim. (ç.n.)

tavan yapmış özgüvenlerinden (Lu, Ortak Alan'da elbisesini tersten giymiş halde gururla yürüyor) ama aynı zamanda haklarında dolanan dedikodu sütunlarına layık söylentilerden, bazı ufak tefek şeylerden ve Hannah Schneider'dan kaynaklanıyordu. Hannah şaşırtıcı ölçüde arka planda kalıyor ve yerleşkenin en ucundaki, moda sektörüne giriş ve marangozluk gibi kredi doldurmaya yarayan dersleriyle ünlü Loomis adlı binada sadece tek bir ders (Filme Giriş) veriyordu. Günümüzde bas-kısı bulunmayan *Beni Gördüğüne mi Sevindin*'deki⁸¹ (Paulson, 1962) Mae West'ten alıntı yapalım burada: "Bir seks skandalına karışmadıysan adam yerine konmazsın."

Hannah'nın evindeki ilk akşam yemeğimden iki hafta sonra Donald E. Crush Kütüphanesi'nin Merkez Okuma Salonu'nda, çapraz bulmaca meraklısı trafik öğretmenimiz kel kafalı Bay Frank Fletcher gözetimindeki ikinci ders etüdündeiyken son sınıflardan iki kızın bu tür bir bayağılıktan bahsedişlerine kulak misafiri oldum. Kızlar Eliaya ve Georgia Hatchett adlı ayrı yumurta ikizleriydi. Kıvrıkcık kestane saçları, toparlak yüzleri, şiş göbekleri ve birahaneden çıkma ten renkleriyle her biri ayrı bir ressamca yapılmış iki ayrı Kral VIII. Henry portresine benziyorlardı (bkz. *Zorbalığın Yüzleri*, Clare, 1922, s. 322.)

"Bu okulda nasıl iş bulduğunu anlamıyorum," diyordu Eliaya. "Aptalın teki resmen."

Georgia, dili ağzının kenarından sarkmış halde *VIP Weekly* başlıklı derginin renkli fotoğraflarına dalgın dalgın bakarken, "Kimden bahsediyorsun?" dedi.

"Hannah Schneider'dan tabii." Sandalyesini geri itti ve tombalak parmaklarıyla kucağındaki ders kitabının, *Resimli Sinema Tarihi*'nin (Jenoah, 2002 basımı) kapağını tıkrıdattı. (Hannah'nın dersine devam ettiğini varsaymak zorundaydım.) "Bugün derse tamamen hazırlıksız gelmişti. İzlememiz gereken DVD'yi bulamadığı için on beş dakika ortada görünmedi. *Şarlo* seyredecektik ama rezil *Kıyamet*'i getirdi ki annemle babam izleseler kafayı yerlerdi. Üç saatlik fuhuş yani. Ama

81 "O cebindeki tabanca mı yoksa beni gördüğüne mi sevindin?" Sinema yıldızı ve döneminin seks simgesi Mae West'in ünlü cümlesi. Burada aktris hakkında bir kitabın adı olarak geçiyor. (ç.n.)

Hannah *kopmuştu* resmen; nedir, ne değildir haberi bile *yoktu*. Filmi koydu ve bize uygun olup olmadığını falan *hiç düşünmedi*. Yirmi dakika izlemiştik ki zil çaldı ve şu Jamie Century kalkıp devamını ne zaman izleyeceğiz deyince o da yarın, dedi. Azıcık değiştiriyormuş müfredatı. Bahse girerim yılsonunda *Debbie Dallas'ı Hallediyor'u*⁸² izliyor olacağız. Tam sefalet.”

“Yani?”

“Yanisi çatlak o kadın. Klebold’a⁸³ bağlarsa hiç şaşmam.”

Georgia iç geçirdi. “Eh, onca yıldır Charles’ın altına yattığını bilmeyen yok.”

“Hem de nasıl.”

Georgia kız kardeşine doğru eğildi. (Duyabilmek için hiç kımıldamam gerekti.) “Sence de Mavi Kanlılar pazar günleri hep beraber Caligula⁸⁴ çekiyorlar mıdır sahiden? Cindy Willard’a ne kadar inanılır, emin değilim açıkçası.”

“Elbette,” dedi Eliaya. “Annem asiller *yalnız* asilleri yataklarına alır demişti.”

Georgia başıyla onaylayarak, “*Doğru ya*,” dedi, ardından yerde sürüklenen tahta tabure sesiyle güldü. “Gen havuzlarını öylelikle saf tutuyorlarmış.”

Babamın vurguladığı üzere (Süpermarketin kasa kuyruğunda beklerken bulvar gazetelerini incelemekten duramazdı: “Yıldızların Estetik Ameliyat Kazaları.’ Pek çekici bir yanı var bu manşetin.”) maalesef Parıltı ile Zırva arasında sıklıkla bir parça Gerçek bulunurdu ve itiraf ediyim, okulun ilk günü Hannah ile Charles’ı ilk defa bir arada gördüğümde aralarında hararetili bir şeyler döndüğünden kuşkulandım. (Hoş, bir, bilemedin iki pazar sonra, Charles’ın Hannah’ya aşkının neredeyse bariz olduğuna ve Hannah’nın Charles’a yaklaşımının şirin bir biçimde

82 1978 yapımı ve “Pornonun Altın Çağı” adıyla anılan dönemin en ünlü filmi. (ç.n.)

83 Dylan Bennet Klebold (1981–1999): Arkadaşı Eric David Harris (1981–1999) ile birlikte 13 kişinin öldüğü ve 24 kişinin yaralandığı Columbine Lisesi Katliamı’nı yapan lise son sınıf öğrencisi. Klebold ve Harris katliamın sonunda okul kütüphanesinde intihar etmişlerdir. (ç.n.)

84 Deliliğinin yanı sıra her türlü sapkınlığın uygulandığı toplu seks âlemleriyle ünlü Roma imparatoru. (ç.n.)

platonik kaldığına karar verdim.) Ve Mavi Kanlılar'ın hafta sonu aktiveleri konusunda hiçbir şey bilmememe (ekim ortasına kadar da bilmeyecektim) rağmen soylarının üstünlüğünü korumayı epey önemsediklerinin farkındaydım.

Soylarını kirleten kişi bendim elbette.

* * *

Büyülü Çemberlerine dahil edilişim Normandiya'nın işgali kadar acısız oldu. Elbette sonunda yakınlaştık ama ilk bir ay falan (eylülünden ekim başına kadar) okulda arz-ı endam ettiklerini görmeme ve esin verdikleri vesveselerden (İleri İngilizce dersinde Beth Price'ın, "Jade'i günün birinde sokağa yüzüstü kapanmış, cüzzamın pençesinde bir evsiz olarak görürsem yeminle insanlığa bir iyilik eder ve arabamla çiğnerim," dediğini duydum mesela.) ürkmüş, sesi çıkmayan gazeteci rolünü oynamama rağmen sadece Hannah'nın evinde onlarla "takıldım."

Ve elbette ilk birkaç akşamki senaryo için biraz aşagılایıcı demekten fazlası gerekirdi. Televizyonlardaki çöpçatanlık programlarında kimsenin içki ısmarlamak istemediği ve akşam yemeğine çıkarılmayı aklına bile getiremeyecek, kaybetmeye mahkûm adaylar gibi hissettim kendimi. Onlar kafa kafaya verip alçak sesle cuma akşamı "Mor" ve "Kör" gibi adlar taktıkları gizemli yerlerde ne "müthiş" ve "süper" takıldıklarını konuşurken Hannah'nın döküntü şezlonglarından birine kurulur, kucagımda köpeklerden biriyle İleri Sanat Tarihi ödevime gömülmüş numarası yapardım. Hannah mutfaktan geldiğinde derhal o yağlı sardalye gülümsemeleriyle sararlardı beni. Milton bana göz kırpar, dizine şaplağı indirir ve "E, nassı gidiyo' bakalım, Blue? Acayip sessiz takılıyorsun," derdi. Nigel derhal, "Utangaç," gözlemini eklerdi. Ya da her daim Cannes'da, kırmızı halıda yürüyecekmiş gibi giyinen Jade, "Bâyıldım bluzuna," derdi. "Ben de istiyorum. Nereden aldığını söylemelisin." Charles reytingleri düşük *talk-show* sunucuları misali gülümser, Lu ise tek kelime etmezdi. Ne zaman adım geçse ayaklarını incelemeye koyuluyordu.

Hannah bir açmaza doğru ilerlediğimizi fark etmişti herhalde çünkü bir süre sonra kendi atağına girişti.

“Jade, Vicdan’a bir dahaki gidişinde Blue’yu da alsana yanına. Hoşuna gidebilir,” dedi. “Ne zaman gidiyorsun bir daha?”

Salondaki halının üstünde yüzükoyun yayılmış *Norton Şiir Antolojisi*’ni (Ferguson, Salter, Stallworthy, 1996 basımı) okuyan Jade kuru bir sesle, “Bilmem,” dedi.

“Bu hafta gideceğini söylediğini sanmıştım,” diye yüklendi Hannah. “Belki onu da alırsın yanına.”

Jade kafasını kaldırmadan yanıtladı: “Belki.”

O cuma gününün bezgin, gri öğleden sonrasına kadar aklıma gelmedi bu konuşma. Son dersten, Bay Carlos Sandborn’un (o kadar çok jöle sürerdi ki halka açık havuzdaki yüzme antrenmanından henüz geldiğini zannederdiniz) İleri Dünya Tarihi’nden sonra Hanover’in üçüncü katındaki dolabıma gittiğimde Jade ile Leulah’yı dolabımın başında bekler buldum. Jade siyah bir Golightly⁸⁵ elbisesi, Leulah ise bluz ve etek giymişti. Koro provasını bekler gibi duruyorlardı; Leulah yeterince hoştu ama Jade, yanına tekerlekli sandalyeyle getirilecek ihtiyara tekdüze bir sesle *Watership Tepesi*’ni okuyabilmek, dolayısıyla Toplumsal Hizmet kredisini kazanmak ve vaktinde mezun olabilmek için huzurevinde bekleyen çocuklar gibi görünüyordu.

Jade eli belinde, “Saçımızı, tırnaklarımızı ve kaşlarımızı yaptırmaya gidiyoruz ve sen de bizle geliyorsun,” bilgisini sundu.

Dolabımın kilidine şifremi girerken -ki esasen şifreyi falan girmiyor, metal yuvarlakları bir gayret çevirip duruyordum galiba- başımla onaylayarak, “Ya,” dedim.

“Hazır mısın?”

“Şimdi mi?” dedim.

“Tabii şimdi.”

“Gelemem,” dedim. “İşim var.”

“İş mi? Ne işi?”

“Babam almaya gelecekti beni.” İkinci sınıflardan dört kız, Almanca Duyuru Panosu’nun önüne nehir çöpleri misali birikmişlerdi. Gayet kabaca bize kulak kabartıyorlardı.

85 Truman Capote’nin aynı adlı kısa romanından uyarlanan 1961 yapımı *Tiffany’de Kahvaltı* filminde Audrey Hepburn’un canlandırdığı karakter. (ç.n.)

“Tanrı aşkına,” dedi Jade, “gene başlama şu *süper*-baba laflarına. Gerçek adını ve maskesiyle pelerini çıkarınca neye benzediğini öğrenmemize izin vermelisin.” (Önceki pazar günü babamdan bahsetme hatasına düşmüştüm. Galiba “müthiş bir adam,” demiş, bir de Amerikan Siyaset Bilimi Enstitüsü’nün sezonluk yayını *TAPSİM*’de hakkında yayınlanan iki sayfalık makaleden [bkz. “Dr. Evet,” 1987 Bahar sayısı, Cilt XXIV] alıntı yaparak “günümüzün en önde gelen güncel Amerikan kültürü yorumcularından” olduğunu söylemiştim. Öyle demiştim çünkü Hannah neyle geçindiğini, neyle “iştigal ettiğini” sormuştu ve babamın lafının geçişi böbürlenmeli, kibirli, kendini beğenmiş bir monologa yol açmıştı.)

“Şaka yapıyor,” dedi Lu. “Haydi, gel. Eğlenceli olacak.”

Kitaplarımı aldım ve birlikte dışarı çıktık. Babama *Ulysses* çalışma grubumun birkaç saatlik bir toplantı yapma kararı aldığını ama akşam yemeği saatinde evde olacağımı bildirdim. Kaşlarını çatarak Hanover’in basamaklarında duran Jade ile Lu’ya baktı. “Bu küçük yosmalar Joyce okuyabileceklerini mi zannediyor? *Hah*. İyi şanslar dilerim kendilerine. Yok, düzelteyim: mucize dilerim.”

İzin vermek istemediğini ama olay çıkartmaya niyetli olmadığını anladım.

İç çekip acıyan bir bakış atarak, “Pekâlâ,” dedi. Volvo’yu çalıştırdı. “Görüşürüz, tatlım.”

Öğrenci otoparkına yürürken hakkındaki ateşli yorumları dinlemeye başladım.

Jade bana şaşkın bir saygıyla bakarak, “Yuh,” dedi. “Baban harbinden *süpermiş*. Müthiş olduğunu söylemiştin ama Clooney türü müthiş demek istediğin aklıma gelmemişti. Baban olmasaydı bana ayarlasana derdim.”

“Şeye benziyor... Neydi adı? Hani şu *Sound of Music*’teki⁸⁶ babaya,” dedi Lu.

Babamın birkaç dakika içinde dünya çapında beğeni yaratması bayattı benim için. Ayağa fırlayıp ona güller fırlatarak, “Bravo! Bravo!” diye ilk bağırان bendim tabii. Ama bazen babamı -en tiz notalara çıkmaya üşendiğinde, kostümünü unuttuğunda veya öldüğü sahnenin sonunda

86 1965 yapımı, ülkemizde *Neşeli Günler* adıyla gösterilmiş müzikal film. (ç.n.)

gözünü kırpıştırdığında dahi alkış alan- bir opera yıldızı gibi görmeden edemiyordum; onda bir şeyler vardı, performansına bakılmaksızın her-kesten onay, alkış alan bir şeyler. Mesela Hanover Binası'nda karşılaştığımda öğrenci danışmanı Ronin-Smith, babamla ofisinde geçirdiği dakikaları unutamıyormuş gibi, "Dersler nasıl?" yerine "Baban nasıl, tatlım?" demişti. Babamla tanıştıktan sonra hakkında bezginlik verici sorular sormayan tek kadın Hannah Schneider'dı.

Jade, "*Doğru...* Bay Von Trapp," dedi düşünceli bir baş onayıyla. "Evet, bildim bileli çekici gelmiştir bana. E, annen nerede peki?"

Dramatik, kupkuru bir tonla, "Öldü," dedim ve ilk defa şaşkın ses-sizliklerinin keyfine vardım.

* * *

Stockton'ın merkezinde, kütüphanenin karşısına denk gelen ve tim-sah derisinden çizmeler giymiş Jaire'nin (okunuşu Cay-Ri) saçıma bakar meçyapıp "tırnak makasıyla kendi başıma yapmışım gibi görünmeyecek şekilde" kestiği, mor duvarlı, zebra desenli koltuklu Vicdan'a götürdü-ler beni. Jade yeni tımar girişimimin, annesi Jefferson tarafından öden-mesinde ısrar edince şaşırdım; annesi, yeni "yakışıklısı" ile, yani "Tan-ner adlı, dudakları her daim çatlak" bir kayak hocasıyla altı haftalığına Aspen'e gitmeden önce "acil durumlarda gerekebilir" diye siyah Ame-rican-Express kartını ona bırakmıştı.

Kuafore, "Bu mısır püskülü kâkülleri adam edebilirsen bin dolar veririm sana," dedi.

Jefferson ayrıca sonraki iki hafta içinde, gözleri kutup tilkilerini an-dıran ve feci nezleli Dr. Stephen J. Henshaw'dan alınma, altı ay boyunca yetecek miktarda kullan-at lensin yanı sıra, Jade ve Lu'nun Stickley'nin genç giyim reyonundan değil, Ana Cadde'deki Vanity Fair Giyim'den, Elm Sokağı'ndaki Kırmızı Butik'ten, Kiraz Sokağı'ndaki Natalie'nin Yeri'nden ve hatta Hollywood'lu Frederick'ten (Jade, paraşütle atlama-dan önce kuşanılan takımları andıran [pembeydi ama] bir şeyi göğsüme bastırarak, "Müstehcen takılmaya karar verersen *bunu* giyeceksin," diye buyurdu) benim için özel olarak seçtikleri bir sürü giysi, pabuç ve iç ça-maşıyrının da parasını ödedi. Eskiden pek tatsız olan görünüşüme inen son darbeler, nemlendiricili makyajlar, kekik ve mersin aromalı dudak

Tabii değişimimi gören babam, sıcak bir öğlen vakti bir Sarasota Hediyelik Eşya Dükkânı'na girip karton beyzbol şapkaları ve deniz kabuklarından yapılmış eğlencelik figürlerin yanında üzerlerine şirin ayçiçekleri basılmış ve İNDİRİMde sadece 9,99'a satılan havluları gördüğünde muhtemelen Van Gogh'un hissedeceklerini hissetti.

"Saçında alevli ışıltılar görünüyor, tatlım. Saçlar alevle ışıldamaz. Alevli ışıltılar ancak ateşte olur. Işıklı saat kulelerinde, deniz fenerlerinde... Belki cehennemde. Ama insan saçında olmaz."

Ancak mucize kavlından, aradaki birkaç homurtu haricinde hoşnutsuzluğu kısa süre içinde ortadan kayboldu. Bu durumu Kitty'ye veya telesekreterimize bıraktığı mesajlarda kendine biçtiği adla "Kedi Kitty"yle fazlaca meşgul olmasına yordum. (Kendisiyle tanışmamıştım ama manşetlerden epey bilgi edinmiştim: "Kitty, Babanın İnsan Doğası Hakkında Anlattıkları Yüzünden İtalyan Lokantasında Fenalık Geçirdi," "Kitty Kokteylini İrlanda Tüvidinin Kol Ağzına Döktüğü İçin Babandan Af Diliyor," "Kitty Kırılancısı Yaş Gününü Planlıyor ve Evlilik Sinyalleri Veriyor.") Tuhaftı ama babam sanat eserinin arsızca ticarileştirildiği gerçeğini kabullenmiş görünüyordu. Hatta bu hususta kötü niyet bile beslemiyordu gibiydi.

"Mutlu musun? Sorumlu davranıyor musun? Ulysses çalışma grubundaki, zamanlarının çoğunu Stephen Dedalus'un⁸⁷ yerini aramak yerine alışveriş merkezlerinde ve kuaförlerde geçirmelerine elbette hiç şaşmayacağım bu gençlere saygı duyuyor musun?"

(Hayır, babamın pazar günlerini Himalaya boyutundaki o kitaba harcadığım zannını hiç kötüye kullanmadım. Şükür, pek Joyce sevmezdi babam [kelime oyunlarından sıkılırdı; Latince'den de] ama bir sorgulamayı savuşturabilmek adına belli aralıklarla ona, diğerlerinin zayıf yapılarından dolayı birinci bölümü bir türlü aşamadığımızı söyledim.)

"Aslında fena değiller," dedim. "Daha geçen gün içlerinden biri konuşurken 'yaltakçı' kelimesini kullandı mesela."

"Küstahlaşma. Kafalılar mı yani?"

87 Joyce'un edebi alter-egosunu. İlk romanı yarı-otobiyografik *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi*'nin kahramanı ve anti-kahramanıdır ve *Ulysses*'te önemli bir karakter olarak görünür. (ç.n.)

“Öyle.”

“Koyun değiller yani? Nato-Kafa-Nato-Mermer? Neo-Nazi? Anarşist, Deccal? Kendilerini dünyada *yannışannaşılan* ilk insanlar sanan gençlerden değiller mi? Minderler için poliüretan köpükler neyse, maalesef Amerikan gençleri için de ağırlıksız boşluk—”

“Baba. Her şey yolunda.”

“Emin misin? Akıl alıcı yüzeylere asla güvenmemek gerekir.”

“Biliyorum. Eminim.”

“İyi, kabul o zaman.” Parmak uçlarımda dikilip tıraşsız yanağını öperken somurttu. Kapıya yöneldim. Pazar günüydü ve Jade dirseğini kornasına dayamıştı. “Fıstık ve mısıklarınla iyi eğlenceler,” dedi babam ve azıcık teatralinden iç çekti. “Başkaları niyetlendi belki ama yolunu bulan Ann’di.”⁸⁸

* * *

Jade ve Lu ile bir şeylere, mesela beni “leşo alışveriş merkezlerini turlamaya” davet ettikleri ve don lastikleri bellerinden dışarı taşan bir grup enayinin peşimize düştüğü (Delikanlıları Küpe Vesaire’de kelebek tokalar rafının ardından seyrederken Jade, “Tam kuşkulandığım gibi, feci tipsiz bunlar,” demişti) gün veya Jade, Nigel’inkinin meçhul boyutlarını tartışırken (“Boyunun kısalığına bakarsak muhteşem de olabilir pigme de” - elini ağzına götürerek bir hayret çığlığı atmıştı Lu) ya da Hannah’nın evine giderken çirkin Volkswagen’iyle önüne geçme cüreti gösteren bir yara kabuğuna (Jade “kırkını aşmış tipsiz erkeklere” yara kabuğu derdi) hareket çektiğimiz zamanki gibi kahkahalarla güldüğümüz anlar oldu. (Jade’in yaptığını yapmış, camı indirip orta parmağı gösterivermişim ve saçlarım [büyüleyici bir bakır rengindeydiler artık; Atomik Numara 29] rüzgârda savrulmuştu.)

Bu tür anlarda belki bunlar arkadaşlarımdır benim, diye düşündüm. Belki bunlara gecenin üçünde yenen bir yemeğin sonunda, tatlı esnasında falan seks hakkında içimi dökebilirdim ve günün birinde birbirimize telefon açıp yaşadığımız huzurevinden, sırt ağrılarından ve cavlak kocalarımızdan bahsederdik ama yüzlerindeki gülümsemeler, duyuru

88 James Joyce, *Ulysses*’te Dedalus’un ağzından Shakespeare’in eşi Ann Hathaway’dan hiç hazzetmediğini bu cümleyle vurgular. (ç.n.)

panolarındaki raptiyesi eksik görseller misali düşüp gitti. Tiksinerek, sanki onları tuzağa düşürmüşüm gibi baktılar bana.

Beni eve bıraktılar. Heavy-metal CD'sinin kulak patlatan sesi yüzünden arka koltuktan becerebildiğimce dudak okumaya çabalıyordum. ("Sonra buluşacağız" ve "Acayip seksi biri" gibi ıstırap verici ölçüde muğlak birkaç cümle deşifre edebilmişim.) Nefes kesici bir şeyler söylemediğim için (anca Bermuda pantolonlar kadar nefes kesiciydim çünkü) beni kirli çamaşır misali bırakıp göğü erik karası, dağları çamların ardından yükselen fısıltılı geceye karışacaklardı. Charles, Nigel ve Black'le (Milton'a soyadıyla hitap ediyor, Black diyorlardı) gizli bir yerde buluşacak ve muhtemelen park edip yiyecek, yamaçlarda araba yarıştıracaklardı. (T-BIRD veya PINK LADY yazılı deri ceketler⁸⁹ giyeceklerdi.)

Jade dikiz ayasında kıpkırmızı rujunu sürerken bulunduğum tarafa doğru, "Astalawaygo,"⁹⁰ dedi. Kapıyı kapadım, sırt çantamı omzuma vurdum.

Leulah el salladı, tatlı bir sesle, "Pazar günü görüşürüz," dedi.

Savaş daha uzun sürseydi keşke diyen gazi pozlarında ayak sürüyerek eve yöneldim.

Kitty'yle randevusundan dönen babam mutfaktan, "*Bahama'la-Beni adındaki bir dükkândan ne satın almanın elzem olduğunu düşündün yahu?*" diye bağırdı. Ardından, içeri girdiğimde bir kenara fırlattığım turuncu plastik alışveriş torbasını bir kirpi leşymiş gibi tutarak salon kapısında boy gösterdi.

Raftan çekip aldığım *Güney Amerika Joven İsyanı*'ndan (Gonzalez, 1989) kafamı kaldırmadan, "Bali'le-Beni-Bronzlaştırıcı," dedim.

Babam kafa salladı ve bilge bir yaklaşımla konuyu daha fazla kurcalamamaya karar verdi.

Derken bir dönüm noktası yaşandı. (Rolü, kızlara ne demiş olabileceği [belki bir ultimatoom, rüşvet veya önerilerinden biri] açık değildi ama her bakımdan Hannah'yla ilgiliydi, emindim.)

Ekimin ilk haftası, cuma günü, altıncı derste yaşandı bahsettiğim dönüm noktası. Güz için fazla net, yeni yıkanmış araba gibi parıldayan

89 *Grease* (1978) filminden. (ç.n.)

90 (İsp.) *Hasta Luego*: Görüşürüz, sonra görüşürüz veya hoşça kal. (ç.n.)

bir gündü ve Çizime Giriş öğretmenim Bay Moats iki numara kalemle-
rimizle dışarı çıkarak taslak çalışmamızı söylemiş ve yaban atlarını sa-
larcasına hızla sınıfın kapısını açınca dört saniyeliğine kadmiyum yeşili
dar pantolonlu bir Flamenko dansçısı gibi görünmesine yol açan, eli ha-
vada bir 'Ole' hareketiyle, "Erimiş saatlerinizi bulun!" buyurmuştu. Sı-
nıf, koca resim defterleri eşliğinde, ağırdan alarak, tembel tembel dışarı
aktı. Ne çizeceğime karar vermekte güçlük çektiğimden Elton Binası'nın
arkasındaki çamların arasında yatan eski mi eski bir M&M ambalajında
karar kılana değin on beş dakika dolandım. Kaldırımından birinin geldi-
ğini duyduğumda betona oturmuş, ilk sarsak çizgilerimi çiziyordum.
Şahıs, yanımdan geçip gitmek yerine durdu.

"Selam," dedi.

Milton'dı bu. Elleri ceplerindeydi ve düz saçları alnına dağılmıştı.

"Selam," dedim ya, ne yanıt verdi ne de gülümsedi. Arkama dikildi
ve omzunuzun üstünden bakıp yazılı sınavda karaladıklarınıza neşeyle
göz atan öğretmenler misali kafasını eğerek titrek karakalem çizikle-
rimi incelemeye koyuldu.

"Ne işin var ders saatinde dışarıda?" dedim.

"Ha, hastalandım," dedi gülümseyerek. "Nezle. Revire gidiyorum.
Oradan da eve, dinlenmeye."

Atlamadan belirtmem gerek: Kızların, Latin kızların ve amigo kızların
gözdesi olan Charles, St. Gallway'in bariz Kazanova'sıydı ama Milton'ın
zeki ve tuhaf tiplerin hayallerini süsleyen erkek olduğunu öğrenmiştim.
İleri İngilizce sınıfımdan, avuçlarına sabit mürekkeple kınamsı burgulu
desenler çizmeye meraklı bir kız, Macon Campins, Milton'a saplantılı bir
aşk beslediği iddiasındaydı; zil çalmadan ve kızgın Bayan Simpson şid-
deti artan mırıltılarla ("Toner yok, doğru dürüst kâğıt yok, zımba yok;
bu okuldaki her şey, hayır, bu ülkedeki, hayır, bu dünyadaki her şey to-
huma kaçıyor artık.") sınıfa girmeden önce Macon'ı en yakın arkadaşı
Engella Grand'a şunları söylerken duymak olasıydı: "Bence kendi yap-
mış. Biyolojide sıvıdığı koluna bakıyordum, tamam mı? Ve kolunda kos-
kocaman bir petrol lekesi olduğuna eminim. Ac'cayip seksi."

Ben de Milton'ın gizli kapaklı ve seksi bir yanı olduğunu hissediyor-
dum ve bu yüzden her karşılaşmamızda azıcık elim ayağıma dolanıyordu.

Bir defasında duruladığım tabakları Hannah'nın bulaşık makinesine dizerken kocaman ellerinde yedi su bardağıyla gelip onları evyeye koymak için yanımdan geçerek eğildiğinde çenem kazara omzuna dokunmuştu. Sera gibiydi, nemli ve sıcak; bayılacağımı sanmıştım. Hemen geri çekilip, "Affedersin, Blue," demişti. Adımı her söyleyişinde ki sık söylüyordu (öyle sık söylüyordu ki tahrik edercesine hicve yaklaşıyor gibime geliyordu) aksanı adımı yo-yo misali uzatıyor ya da ne bileyim, esnek bir şeye çeviriyordu.

Bluuue.

Birden, "Bu akşam için planın var mı, Blue?" dedi.

"Var," dedim ya, yanıtlımı anladığını pek sanmıyorum. (Herhalde şimdiye kadar, Hannah tutup bir talip ayarlamadıysa tabii, kimseyle çıkmadığını kestirmişlerdir diyordum. Abartılı bir varsayım sayılmazdı.)

"Gelmek istersen bu akşam Jade'lerde takılacağız. Söylerim, alır seni. Acayip çılgın olacak. Kaldırabilirsen."

Lafı bitince yürümeye devam etti.

"Nezlesin sanıyordum," diye mırıldandım; duydu, döndü ve bana doğru gerisingeri gelip göz kırparak, "Kendimi her saniye daha iyi hissediyorum," dedi.

Ardından ıslık çalmaya koyuldu. Mavili yeşilli ekose kravatını bir iş görüşmesine girecekmiş gibi düzeltip Elton'ın kapılarını açarak gözden kayboldu.

* * *

Jade, Çöp Yığını adıyla bilinen, "karavan parkları ve dişsiz insanlarla bezeli" döküntü varoş yerleşimine (nüfus: 109) bakan tepeye kondurulmuş, Tara-esinli,⁹¹ -Düğün Pastası adını verdiği- yirmi beş odalı McMalikânesi'nde oturuyordu.

Devasa giriş kapısını açtığı anda, "Ev ilk bakışta pek kaba görünür," dedi. (Jade gelip beni aldığı andan itibaren *Gidget*-tipi⁹² bir neşe

91 *Rüzgâr Gibi Geçti* filmindeki büyük çiftlik. (ç.n.)

92 Frederick Kohner'in kendi ergen kızına dayanarak yazdığı ve *Gidget* adlı (Girl [kız] ve cüce [midget] kelimelerinden) bir kızın maceralarını anlatan *Gidget, Büyük Fikirli Sahip Küçük Kız* (1957) romanının başkarakteri. Karakter daha sonra sinemada, televizyon dizi ve filmlerinde yer almıştır. (ç.n.)

içindeydi, Hannah'yla yaptığı anlaşma şahane olmalı diye düşündüm ben de, ölümsüzlükle falan ilgili olmalıydı.)

“Evet,” diyerek elektrik sarısı sutyeni gözükmessin diye siyah-be-yaz ipek elbisesinin önünü düzeltti. “Jefferson’a uçaklardaki şu kustumuk torbalarından koymalıydın dedim. Yani ilk giriş için. Almadı hâlâ. Ha, ayrıca hayal falan görmüyorsun: sahiden de Kraliçe Takımyıldızı o. Küçük Ayı yemek odasında, Herkül de mutfakta. Jefferson rüyasında görmüş; Kuzey Yarıküre’nin bütün takımyıldızlarını tavanlara işlettirdi. Evi yaptırırken Timber adlı bir Astrolog ve Rüya Yorumcusu ile çıkı-yordu. Timber’dan şutu yedikten sonra tüm bu kırpışan ışıklardan nefret eden İngiliz Gibbs’le takılmaya başladığında iş işten geçmişti. ‘Ampul-leri nasıl değiştireceksin peki?’ demişti adam ama elektrikçiler çoktan Kuzeytacı’nı bitirmiş, Pegasus’u yarılarmıştı.”

İnsanın üçlü salto veya ikili toylup atmakta pek zorlanmayacağı mermer zeminli antre bölümü beyaz-üstüne-beyaz döşeliydi. Kafamı kaldırıp soluk mavi tavanda parıldayan Kraliçe Takımyıldızı’nın gerçekte ne olduğuna baktım, dondurulmuş gıda reyonlarındaki ince vızıltıyı çıkarıyor gibiydi. İçerisi feci soğuktu üstelik.

“Hasta falan olmuyorsun, hayır,” dedi Jade. “Düşük ısılarda yaşamak yaşlanma sürecini yavaşlattığı ve bazen tersine bile çevirdiğinden Jefferson evde termostatin beş derecenin üstüne çıkmasına izin vermez.” Arabasının anahtarlarını kapının yanında duran, üstü bozuk para, tırnak makasları ve meditasyon kursları ile Suwanee İçsel Yaşam Merkezi diye bir şeyin broşürleriyle kaplı kocaman bir Korint sütununa fırlattı.

“Seni bilmem ama bir kokteyle fena halde ihtiyacım var benim. Daha kimse gelmediğine, piçler geç kaldığına göre sana evi gezdireyim bari.”

Mudslinger kokteyli hazırladı: içtiğim ilk alkollü içkiydi; tatlı ama aynı zamanda feci boğaz yakıcıydı. Büyük Tur’a başladık. Ev, ucuz oteller misali aşırı süslü ve pisti. Kırpışan takımyıldızlar altında (çoğunda sönük yıldızlar, süpernovalar ve beyaz cüceler vardı) neredeyse her oda, Jade’in verdiği gayet açık adlara rağmen (Dinlenme Odası, Müze Odası, Çizim Odası) gayet karmakarışık görünüyordu. Mesela Emperyal Oda’da pek süslü bir İran vazosu ve “on sekizinci yüzyıldan Sör Bilmemkiminkardeşi”nin kocaman bir yağlıboya portresi vardı ama

aynı odada aynı zamanda koltuk kolçaklarından birinin üzerine serili, lekeli bir ipek bluz, bir tabure altına sıkışmış bir spor ayakkabı teki ve yaldızlı bir sehpanın ucunda birilerinin kıpkırmızı ojelerini çıkarmada kullanıp tortop ettikten sonra bırakverdiği pamuklar da bulunuyordu.

TV Odası'nı ("üç bin kanal var ama bir bok yok,") gerçek ebatlarıyla bir atlıkarınca atı barındıran ("Kartanesi") Oyuncak Odası'nı ve kocaman bronz bir Buda heykeliyle on-on iki karton kutu dışında bomboş olan Şanghay Odası'nı ziyaret ettik. "Hannah mümkün mertebe eşyadan kurtulmak gerek diyor. Bir sürü şeyimi eskicilere verip duruyorum ben de. Sen de aynını yapmayı düşünmelisin." Bodrum katında, İkizler Takımyıldızı'nın altında Jefferson Odası vardı. ("Annem her gün buraya inip en güzel günlerinin anısına *saygı* duruşunda bulunur.") Yüz elli metrekarelik bir salondur burası; içeride açık hava sinemalarının perdeleri ile aynı ebatlarda bir televizyon bulunuyordu, lambri duvarlarına "Ohh!" Parfümü, Sımsıkı İpek™ Çorapları, Yürü Gitsin Botları, Turuncu Mutluluk® ve diğer duyulmadık ürünlere ait otuz kadar reklam afişi asılıydı. Reklamların hepsinde, coşkunlukla gözü dönmüşlük arasında gidip gelen eğri gülümsemesiyle (bkz. "Jim Jones," *Man-yaklığın Don Juan'ı*, Lerner, 1963) aynı kızıl saçlı kadın yer alıyordu.

"Bu benim annem, Jefferson. Jeff diyebilirsin istersen."

Jade, mavi havlu bileklikleriyle VITA VİTAMİN, DAHA İYİ YAŞAMA GİDEN YOL'un üstünde ters takla atan Jeff'i gösteren VITA VİTAMİN reklamına bakarken kaşlarını çatı.

"1978'de New York'ta iki dak'kalığına meşhurmuş. Saçlarının yukarı kıvrılıp tam gözünün üstünde bitişini görüyor musun? İşte bu saç stilini o yaratmış. Bu saçla ortaya çıkınca millet kafayı yemiş anında. Kızıl Şekerleme adını vermişler ona. Andy Warhol'la da arkadaşmış. Herhalde peruksuz halini görmesine izin vermiştir. Ha, dur."

Sör Albert'in Baharatlı Sosisi reklamının ("Asillere uygunsa, size de uygun demektir") altındaki masaya gidip Jefferson'ın, anlaşıldığı kadarıyla şimdiki halini gösteren çerçeveli bir fotoğrafını getirdi.

"Geçen yılki Noel kartları için poz verirken," dedi.

Fotoğraftaki kadının kırklarının derinlerine daldığı ve yüzeye çıkmadığı için paniğe kapıldığı açıktı. Uçları büzüşmüş olsa da aynı eğri

gölümsemeye hâlâ sahipti ve saçları, artık Kızıl Şekerleme'liğe yetecek kinetik enerji kalmadığından, jöle yardımıyla Çay Silosu misali kaskatı dikilmişlerdi. (Babam görse, "Kötü yaşlanmış bir Barbarella," demekten çekinmezdi. Ya da zamanının büyük kısmını ipini koparmış bir aygır sürüsüymüş gibi Orta Yaşı durdurmaya harcayan kadınlara sakladığı, "erimiş kırmızı M&M" veya "Bayat Çilekli Turta" yollu Bayat Şekerleme yorumlarından birini savururdu.)

Jade dikkatle yüzüme bakıyordu; kollarını kavuşturmuş, gözlerini kısmıştı.

"Hoş görünüyor," dedim.

"Hitler kadar hoş anca."

Turun sonunda, "Jefferson'ın erkek arkadaşlarıyla yakınlaştığı, anlarsın ya Mor Oda'ya çekildik. Jade, "Şöminenin yanındaki koltuğa hiç oturma," dedi. Diğerleri hâlâ gelmemişlerdi ve Jade biraz daha kokteyl hazırlayıp antika gramofonda çalan Louis Armstrong plağını tersyüz ederek oyalandıktan sonra nihayet gelip oturdu ama gözleri, tutsak karnaryalar misali odada fır dönmeye devam etti. Dördüncü, derken beşinci kez saatine baktı.

"Ne zamandır burada oturuyorsunuz?" diye sordum; çünkü yaklaşalım istiyordum biraz, öyle ki, diğerleri geldiğinde, en sevdiğimiz parçalardan "Little Rock'tan Gelme İki Kızız İşte"yi söyleyecektik; o, daha zayıf ve daha öfkeli bir Marilyn, bense kuşkusuz çok daha tahta göğüslü bir Jane Russell olarak. Hoş, kankalık olasılığının düşük olduğu ortadaydı maalesef.

Aklını yanıtı vermeden, "Üç sene," dedi. "Hasiktir, nerede bunlar ya? Çağrıldıkları yere geç gelenlerden nefret ederim ve Black, yedide orada oluruz diye yemin etmişti. *Sahtekâr*." Yakınıyordu ya, bana değil, tavana yakınıyordu. "*Koparacağım şeyini*." (Altına oturduğumuz takımyıldızın, Orion [Avcı] Kuşağı'nın ampulleri epeydir değiştirilmediğinden avcının kafası ve bacakları gitmiş, geriye sadece kuşağı kalmıştı.)

Az sonra diğerleri garip aksesuarlarıyla (plastik boncuklu kolyeler, karton hamburgerci taçları; Charles eski bir eskrim gömleği, Milton ise lacivert kadife bir ceket giymişti) içeri daldılar. Nigel deri koltuğa kurularak ayaklarını sehpaye uzattı, Leulah ile Jade dudaklarını birbirlerinin

yanaklarına değdirmeden öpüştiler. Leulah bana gülümsemekle yetindi ve camlaşmış, kırmızı gözlerle bara doğru süzüldü. Milton yazı masasının üzerindeki tahta kutuyu açtı, içinden bir puro çıkardı.

Puroyu koklayarak, “Jade, keseceği nerede bunun?” dedi.

Jade sigarasından bir nefes çekip bakışlarını dikti. “Vaktinde geliriz dedin ve geç kaldın. Ölene dek nefret edeceğim senden. Üst çekmecedeyim.”

Milton yüzüne yastık bastırılmışçasına boğuk bir sesle güldü. Birden benimle konuşmasını, bana bir şeyler söylemesini (“Bize katılmana sevindim,” “Hey, *Bluuue*” gibi bir şeyler) beklediğimi fark ettim. Söylemedi ama. Görmemişti beni.

Leulah, “Martini uyar mı, Blue?” dedi.

“Ya da başka bir şey,” dedi Jade.

Nigel, “Shirley Temple,”⁹³ dedi pişmiş kelle gibi sırtarak.

“Kozmo?” diye sordu Leulah.

“Buzdolabında süt var,” dedi Nigel, ifadesizce.

“M-Martini iyi olur. Sağ ol,” dedim. “Üç zeytin, lütfen.” *Üç Zeytin, Lütfen* - On ikimdeyken Mayısböceği Rita Cleary’nin yaldızlı deri çantasından yürüttüğüm *Çağlayanlara Dönüş*’te (DeMurgh, 1990) erkekleri şiddetli arzularla titreten zümrüt gözlü Eleanor Curd özellikle böyle diyordu. (Akıl hastanesinden kaçmış, öylece ortalıkta dolanan ruh hastası bir kadın gibi günler boyunca babama, “Kitabım nerede benim?” deyip durmuştu. Eleanor sonunda Sör Damien’la evleniyor mu yoksa Eleanor, Sör Damien’in dedikoducu bir kötülük kumkumasına gayrimişru bir çocuk doğurttuğuna inandığına inandığı için ayrı mı kalıyorlar yollu yakıcı bir merakla her koltuk, halı ve dolabımızı ayrı, kimi zaman yerde emekleyerek aramıştı.)

Leulah’nın martinimi elime tutuşturmasıyla Büyük bir Şirketin Genel Merkezinin Telefon Santralindeki 2 Numaralı Hat gibi unutuluverdim.

“Hannah biriyle çıktı demek bu gece,” dedi Nigel.

Charles, koltuğunda iğne varmış gibi huzursuz huzursuz kımıldanmakla birlikte gülümseyerek, “Hayır çıkmadı,” dedi.

“Çıktı,” dedi Nigel. “Okul çıkışında gördüm. Kırmızı giymişti.”

93 Alkolsüz bir kokteyl. Alkol alan yetişkinlerin çocuklarına ikram edilmesi adettendir. (ç.n.)

“İşe bak,” dedi Jade sigarasının dumanını üfleyerek.

Habire Hannah’dan bahsetmeye koyuldular; Jade yine eskiciler ve “burjuva domuzları” ile ilgili bir şeyler söyledi; ne kastettiğini bilmemekle birlikte irkildim (bu terimi babamla Illinois’de seyahat ederken Angus Hubbard’ın *Asit Tripleri: 60’ların Karşı Kültürünün Yanılgıları’nı* [1989] okuduğumdan bu yana hiç duymamıştım.) Sohbeta odaklanmak imkânsız geliyordu bana: göz doktorlarındaki harf panolarının o gaddar en alt satırı gibi bulanıktı konuşma. İyi değildim. Yıldızlararası Madde Burgacı, Karanlık Madde bulutu, Genel Görelilik vakasıydım ben şimdi.

Kalkıp kapiya gitmeye çabaladım ama bacaklarım sanki evreni ölçmeleri istenmiş gibi hareket ediyordu.

“Tanrı aşkına,” dedi Jade, uzaklarda bir yerlerden. “Nesi var bunun?” Zemin geniş bir dalga boyu yelpazesinden yayın yapıyordu.

“Ne içirdin buna sen?” dedi Milton.

“Hiç. Bir tane mudslinger.”

“Süt ver demiştim,” dedi Nigel.

“Ben martini vermiştim,” dedi Leulah.

Birden kendimi yerde, yıldızları izlerken buldum.

“Ölecek mi?” dedi Jade.

“Hastaneye götürelim,” dedi Charles.

“Ya da Hannah’yı arayalım,” dedi Lu.

“Bir şeyi yok.” Üzerime eğilmişti Milton. Saçaklanmış siyah saçları mürekkepbalığını andırıyordu. “Bırakın uyusun, açılır.”

Bir bulantı dalgası midemde kabarmaya başlamıştı ve onu durdurmam mümkün değildi. Bulantım, babamın en gözde otobiyografilerinden *Aklımda Kapkara, Bacaklarımda Sapsarı’nın* (1943) yazarı Herbert J. D. Lascowitz’in anlattığı üzere, *Titantik’in* kırmızı kamaralarından birini ele geçiren kapkara deniz suyu gibiydi; Lascowitz, nihayet doksan yedi yaşında geldiğinde efsanevi yolcu gemisindeki Makyavelist davranışını itiraf etmiş ve kimliği belirsiz bir kadını boğazladıktan sonra soyup giysilerini giyerek kadın rolünde, kalan iki cankurtaran sandalından birinde yer bulmayı başardığını söylemişti. Dönüp kalkmayı denedim ama haliyle koltuk yukarı doğru hareketlendiler ve ardından, ayakkabılarının hemen yanına düşen bir yıldırımın yol açacağı türden bir dehşetle,

kustum. Masaya ve halıya ve şöminenin yanındaki koltuğa ve Jade'in siyah Dior sandaletlerine, hatta sehpanın üstündeki *Telefoto Objektifler İçin Tanrıya Şükrediyorum: Yıldızların Arka Bahçe Fotoğrafları*'na (Miller, 2002) bile. Ayrıca Nigel'in pantolon paçalarında da ufak ama doğaları anlaşılan lekeler bıraktım.

Bakakaldılar bana.

Ve utanarak söylüyorum, hafızam bu noktada birden devreden çıkıyor (bkz. Şekil 12, "Kıta Sahanlığı Yamacı" *Okyanus Zemini*, Boss, 1977.) Tek hatırlayabildiğim birkaç titrek cümle ("Ailesi şikâyetle bulunursa?") ve kuyudan aşağı yuvarlanmışım gibi üzerime eğilmiş bakan yüzler.

Ama buraya dair anıya ihtiyacım yok çünkü sonraki pazar günü Hannah'nın evinde bana Ögk, Böğk, Kusmuk ve Zeytin gibi adlarla seslendiklerinde her biri kendi tanıklıklarını ayrıntılarıyla anlatmak için epey çaba sarf etti. Leulah'ya göre Güney Çimliği'nde⁹⁴ bayılmıştım. Jade'in iddiasına göre "*El perro que no camina, no encuentra hueso*," yahut "Yürümeyen köpek kemik bulamaz," yollu bir cümle mırıldandıktan sonra gözlerim kaymış ve o, öldüğümü zannetmiş. Milton, "koptuğumu" söyledi. Nigel, "İstrap Gösterisi turundaki Tommy Lee⁹⁵ gibi dağittığımı" öne sürdü. Charles bu yorumların ve "gerçeklerin" "iğrenççe saptırılışı" üzerine gözlerini devirdi, Jade'e doğru yürüyerek dudaklarına yapıştığımı ve en sevdiği filmde, fetişist yönetmen Luc-Shallot de la Nuit'nin *Les Salopes Vampires et Lesbiennes de Cherbourg*'undan (Petit Oiseau Prod., 1971) bir sahneyi kusursuz canlandırıdığımı belirtti.

"Millet bu tür şeyleri görebilmek için *bir ömür* harcıyor, sağ olasin, Kusmuk. Sağ olasin."

Hannah gülümseyerek, "Epey eğlenmişsiniz anlaşılan," dedi ve şarabını yudumlarken gözleri parıldadı. "Daha fazla anlatmayın. Öğretmen kulaklarına uygun değil."

Hangisinin tanıklığına inanacağıma hiç karar veremedim.

* * *

94 Beyaz Saray'ın güneyindeki çim arazi. Kimi yerde Beyaz Saray'ın arka bahçesi olarak anılır. (ç.n.)

95 Hard rock grubu Mötley Crüe'nun parti ve eğlence düşkünlüğü ile efsane olmuş bateristi. (ç.n.)

Bir lakap edindikten sonra her şey değişti.

Babam, annemin, yani “odadan içeri girdiğinde herkesin hayranlıkla nefesini kesiveren kadının” kiminle konuştuğuna ve nerede olduğuna bakmaksızın daima aynı şekilde davrandığını ve bazen telefona yanıt verdiğinde “New York’tan en sevdiği çocukluk arkadaşıyla mı yoksa bir tele-pazarlamacıyla mı” konuştuğunu anlayamadığını çünkü “her ikisinden de telefon alınca heyecan duyduğunu” söylemişti. “İnanın halı temizletmek isterim, ürününüz kesinlikle müthiş çünkü, ama dürüst davranmam gerek, halımız yok bizim.’ Saatlerce böyle özürler diyebileirdi,” demişti.

Annemi hayal kırıklığına uğrattım, çünkü, itiraf ediyorum, onlarla arkadaş olduktan sonra, Milton’ın Sabah Duyuruları’nın hemen ardından “Kusmuk!” diye bağırması üzerine bir sınıf dolusu öğrencinin neredeyse hazırola geçtiğini görünce farklı davranmaya başladım. Koroya girer girmez solistlik mertebesine tırmanan zorba-küfürbaz kıza dönüşmedim tabii. Ama üçüncü dersle dördüncü arasında Hanover’in giriş katında Jade Whitestone’la birlikte görülmem (Jade, “Yorulдум,” diyerek kolunu boynuna, Gene Kelly’nin *Yağmur Altında*’da sokak lambasına doladığı gibi dolamıştı) affedilmez bir paparazzi anıydı; 1928 tarihli Broadway hiti *Neşeli Sokaklar*’dan aktör Hamnond Brown’ın (yirminli yıllar boyunca Çene lakabıyla tanınmıştı) “kalabalığın gözleri ipeksi bir dokunuşa sahiptir” (*Alkışlar*, 1952, s. 269) derken ne kastettiğini anladığımı düşünmüştüm o an.

Okul çıkışlarında babam beni almaya geldiğinde ve mesela “tenekeleşmiş” yeni saçım ya da yazdığım yeni ve azıcık uça kompozisyonum üzerine -küçük düşürücü bir B almama yol açan “Tupac: Modern Bir Romantik Şairin Portresi” (“Lise son sınıf aniden alternatif, hip ve cool olmanın zamanı değil”)- atıştıktan sonrası tuhaftı. Mavi Kanlılar’la arkadaşılığımдан önceki kavgalarımızdan sonra odama gittiğimde kendimi hep bulanık bir leke gibi görür, nerede başlayıp nerede bittiğimi bilemezdim. Ama artık kendimi, hatlarını seçebiliyordum: ince ama tamamen saygın, siyah bir çizgiydim ben.

İleri Fizik öğretmeni Bayan Gershon da, sadece bilinçaltı seviyesinde olsa bile değişimimi fark etti. Mesela St. Gallway’e ilk geldiğimde

dersinde el kaldırdığımda beni fark etmezdi; hiç çaba harcamadan laboratuvar masalarına, pencerelere, James Joule afişine karıştırdım çünkü. Oysa şimdi gözleri beni yakalamadan önce sadece üç, bilemedin dört saniye boyunca el kaldırmam yetiyordu: “Evet, Blue?” Bay Archer’la da durum aynıydı; adımla yaptığı her tür çeşitleme uçup gitmişti artık. Sarsakça veya güvensizce değil, gayet inançla (babamın *Da Vinci* derken kullandığı tonun aynısıyla) “Blue” diyordu şimdi. Ve figür çizimimi kontrole gelip şövaleme baktığında Bay Moats’un gözleri neredeyse hep, incelemeye değer olan sayfadaki titrek çizgiler değil de benmişim gibi çizimden uzaklaşıp başıma kayıyordu.

Fark Sal Mineo’nun da dikkatini çekmişti ve *onun* dikkatini çektiyse, Fena Halde Gerçek demekti.

Sabah Duyuruları sırasında, “Dikkatli olmalısın,” diye fısıldadı.

Zarif, ferforje gibi belirgin hatları olan yüzüne, uyuşuk kahverengi gözlerine baktım. “Sevindim senin adına,” dedi. Bana değil, Haverme-
yer, Eva Brewster ve Hilary Leech’in Gallway Gazetesi’nin yeni tasarımı-
nı tanıttıkları sahneye bakıyordu: “Renkli bir ön sayfa, ilanlar,” di-
yordu Eva. Sal yutkundu ve âdemelması, eski bir koltuktan fırlamaya
çalışan yay misali boğazını zorlayarak titredi, kabardı, indi. “Ama tek
yaptıkları insanların canını yakmaktır.”

Muğlaklığına kızarak, “Ne diyorsun sen?” dedim ya, yanıt vermedi
ve Evita dağılabilirsiniz dedikten sonra sokak lambasından uçuveren
çalıkışundan daha tez biçimde kalabalığa karıştı.

* * *

İkinci ders etüdümdeki ikizler, Çağımızın Büyük Toplumsal Yorum-
cuları Eliaya ve Georgia Hatchett (İspanyolca dersine birlikte girdikleri
Jade ile Nigel kızlara Tweedledee ve Tweedledum’dan⁹⁶ yola çıkarak
Dee ve *Dum* diyordu) elbette Mavi Kanlılar’la bağlantıma dair her tür-
den dedikoduya sahiptiler. Eskiden Jade ve ötekiler hakkında yalapşap
dedikodu eder, sesleri birbirlerine ve diğer herkese bulaşırdı ama artık

96 Lewis Carroll’ın *Aynanın İçinden* adlı eserinde yer alan ikizler. Kökeni eski bir İngiliz ninnisine dayanmakla birlikte ilk bilinen kullanımı şair John Byrom’ın (1692–1763) barok besteciler Handel ile Bononcini’nin atışmaları üzerine yazdığı taşlamada yer alır. (ç.n.)

en arkaya, Kütüphaneci Hambone'un Önerdiği Kitaplar rafının oraya oturuyor ve köz patates çatırtılı fısıltılar yayıyorlardı.

Çoğu zaman, *Blue* ve *Şşş Duyacak Şimdi* sözcükleri Gabon engerekleri misali çevremde dolandığında bile duymazdan geliyor, aldırmiyordum. Ama yapacak ödevimin bulunmadığı günlerde Bay Fletcher'dan tuvalet izni istiyor ve önce 500 numaralı sıraya, ardından 900 numaralı Biyografiler bölümünün en yoğun kısmına geçiyordum. Görünmeyeyim diye raflardaki boşlukları doldurmuş, 600'den aldığım kitapları buraya yığmıştım. (Kütüphaneci Hambone, bunu okuyorsanız iki haftada bir H. Gibbons'ın kalın *Afrika'da Vahşi Yaşam*'ını [1989] 650'lerdeki yerinden alıp *Sevgili Annem*'in [Crawford, 1978] ve *Kötü Ün: Cary Grant'li Yıllarım*'ın [Drake, 1989] hemen üstüne koyduğum için özür dilerim. Aklınızı kaçırmamıştınız yani.)

"Anlatayım mı sana işin balını, şerbetini, püsküllü belayı, Kraliyet Mücevheri'ni, dişlerini yaptırdıktan sonraki Jewel'i,⁹⁷ yoga sonrasında Madonna'nın karın kaslarını" -burada çarçabuk nefes alıp yutkundu Dee- "saç ektirdikten sonraki Ted Danson'ı, *Gigli*'den önceki J-Lo'yu, J-Lo'dan önce ama kumar bağımlılığı yüzünden psikoterapi gördükten sonraki Ben'i, Matt—"

Dum, *Haftalık Şöhretler* dergisinden kafasını kaldırarak, "Kör Ozan⁹⁸ falan mı sanıyorsun kendini sen?" dedi. "Hiç sanmam yani."

"İyi, Elena Topolos diyorum o zaman."

"Elena Topolos mu?"

"Hani şu bıyıklarını aldırması gereken Akdenizli birinci sınıf öğrencisi yok mu? Mavi şahsın bir çeşit otistik âlim olduğunu söyledi. Sırf o değil, bir de adam kaptırmışız ona."

"Ne?"

"Sert Vücut. Hastaymış kıza. Efsane olmuş çoktan. Futbol takımındaki herkes Afrodit diyormuş ve o da hiç takmıyormuş. O ve mavi şahıs bir derse birlikte giriyorlarmış ve birileri sırf kız dokundu diye çöp kutusunda bir kâğıt parçası ararken görmüş çocuğu."

97 Çarpık diş yapısı yüzünden eleştirilen Amerikalı şarkıcı Jewel (Jewel Kilcher, d. 1974) 2009 yılında dişlerini yaptırmış ve birçok dedikodu ve şakaya konu olmuştu. (ç.n.)

98 Homeros. (ç.n.)

“Neyse ne.”

“Noel balosuna davet edecekmiş kızı.”

“NE?” diye ciyakladı Dee.

Bay Fletcher Çapraz *Bulmaca Meraklıları İçin Zorlu Egzersizler*’den (Albo, 2002) başını kaldırıp Dee ile Dum’ı ayıplayan bakışlar fırlattı. Takmadılar ama.

Dee yüzünü buruşturarak, “Parti’ye daha üç ay var,” dedi. “Lise için resmen kutsal bir savaş bu. Millet daha gebe kalacak, esrar içerken yakalanacak, saçlarını berbat kestirecek ve bu sayede sen de saçlarının tek düzgün tarafları olduğunu, kulaklarının korkunç görüldüğünü anlayacaksın. Teklif için çok erken *daha. Kafayı mı yemiş bu?*”

Dee başıyla evetledi. “O derece yemiş hem de. Eski çıktığı Lonny var ya, feci kızmış; yılsonuna kadar cihat ilan edeceğim ona diyormuş.”

“Aman.”

* * *

Babam, “Arada salaklar bile haklı çıkar” düsturunu hatırlatmaya bayılırdı ya, ertesi gün dolabımdan kitaplarımı aldığım sırada İleri Fizik sınıfımdan bir oğlanın, yanımdan bir değil, üç defa geçtiğini fark edince gene de şaşırdım; ikinci geçişinde ders kitabımız Fiziğin Temelleri (Rarreh & Cherish, 2004) olduğunu gördüğüm kocaman bir ders kitabını okur numarası yaparak kaşlarını çatıyordu. Etrafta bezgin bir gülümseme ve derli toplu saçlarıyla dolanan, dolabı benimkine yakın, uyuşuk ve orta karar popüler Allison Vaughn’u beklediğini varsaydım ama dolabımı kapadığımda arkamda dikildiğini gördüm.

“Selam,” dedi. “Ben Zach.”

“Blue.” Kaskatı yutkundum.

Boylu, yanıktenli, fazlasıyla Amerikan tipli oğlanlardandı. Kare çene, kocaman, düzgün dişler, saçmalık derecesinde masmavi gözler... Laboratuvar sohbetlerinden bildiğim kadarıyla utangaç, biraz komik (laboratuvar partnerim Krista habire Zach’ın söylediği bir şeylere kıkırdarak deneylerimizi batırırdı) bir oğlandı ve okul futbol takımının kaptanıydı. Laboratuvar partneri, hesapta eski sevgilisi Lonny’ydi. Gallway Ruhu’nun yardımcı pilotu, platin saçlı, solaryum yanığı tenli Lonny; kızın laboratuvar malzemelerini kırmaya yönelik bir eğilimi vardı. Sis odaları,

gerilimölçerler, sürtünme çubukları veya krokodil pensleri Lonny'nin yanında güvende değildi. Pazartesi günleri sonuçlarımız beyaz-tahtaya yazıldığında Bayan Gershon daima Lonny ile Zach'in bulgularına saydırır, Modern Bilime cüretle karşı geldiklerini, Planck Sabiti'ni mahvettiklerini, Boyle Yasası'nı baltaladıklarını, görelilik kuramını $E=mc^2$ 'den, $E=mc^5$ 'e çevirdiklerini söylerdi. Dee ile Dum'a bakılırsa Zach ile Lonny altıncı sınıftan beri çıkıyor ve son birkaç yıldır her cumartesi Pike Caddesi'ndeki Dynasty Otel'in 222 numaralı "Balayı Odası"nda "aslan seksi" diye bir şey yapıyordu.

Yakışıklıydı, orası öyle ama babamın bir defasında belirttiği üzere, çağ ıskalamış, yanlış zamanda doğmuş tipler vardı hayatta - entelektüel yetenek babında değil, Yetmişlerin Ben Çağından ziyade Victoria dönemine daha uygun kaçan yüz ifadelerinden dolayı. Eh, bu çocuk da yirmi yıl kadar geç doğmuş gibi duruyordu. Gür saçları tek gözünün üzerinde uçandaire misali kavis alan, kızlarda mezuniyet balosu elbiselerini kendi kendilerine dikme arzusu uyandıran, şehir kulübü tiplerindendi Zach. Belki gizli bir pırlanta küpesi, belki payetli eldivenleri, hatta belki de sonu klavye destekli güzel bir şarkısı bile vardı ama kimse bilemezdi çünkü kendi döneminde doğmayanlar doğdukları dönemin sonunu getiremez, ortalarında bir yerlerde çözülemeden, boşlukta, karmakarışık ve kendilerini gerçekleştirememiş halde sürüklenirlerdi. (Ek üstüne şeker ve yağmurda bul kabahati.)⁹⁹

"Bana bir konuda yardım etmeni umuyordum," dedi ayakkabılarına bakarak. "Büyük bir sorunum var."

Mantığa aykırı bir korkuya kapıldım. "Ne?"

"Bir kız var..." İç çekti, başparmaklarını geçirdiği kemer halkalarına baktı. "Hoşlanıyorum ondan. Evet. Cidden." Başıyla utanıyormuş gibi bir hareket yaptı; çenesi aşağıda, gözleri üzerimdeydi. "Hiç konuşmadım kendisiyle. Tek *kelime* etmedim. Normalde böyle şeyler beni bozmazdı; normalde doğrudan gider, onu pizza yemeye... sinemaya falan davet ederdim... Evet. Ama *bu* kız... Dağıtıyor beni."

99 80'li yıllara ait, biri Def Leppard'dan (Pour Some Sugar On Me) diğeri Milli Vanilliden (Blame It On The Rain) iki şarkı. (ç.n.)

Elini saçlarının arasında gezdirdi; saçları, şampuan reklamlarındaki gibi dümdüzdü. Sol elinde hâlâ fizik kitabımız vardı; kim bilir hangi tuhaf nedenle koyu pembe bir plazma küresi çizimi bulunan 123. sayfa açıktı. Aradan baş aşağı, “*Plazma maddenin dördüncü halidir*” yazısını okudum.

Omuz silkerek, “Ben de kendime dedim ki tamam,” dedi. “Olacağı yok. Çünkü rahatça konuşamıyorsan nasıl... Yani karşıdakine güvenmen lazım, değil mi? Yoksa ne gereği var? Ama sonra” -kaşlarını çattı, koridorun sonundaki ÇIKIŞ tabelasına baktı- “yani onu her görüşümde içimde... Yani ben...”

Devam edeceğini düşünmemiştim ama birden gülümsedi. “Hasiktir... *Şahane*.”

Süs çiçeği zarafetindeki gülümsemesi yüzüne çakılı kaldı.

Söz sırası bendeydi. Sözcükler ağzımdaydı (tavsiye, öğüt, saçma sapan komedilerden aşırma birkaç özlü söz) ama birbirlerine giriyor, çöp öğütme makinesindeki kereviz hızıyla kayboluyorlardı.

“Ben...” dedim.

Nane kokan nefesini alnımda hissediyordum. Çocuk havuzlarına has -mavi, yeşil ve kuşku uyandırıcı sarı hareli- renklerdeki gözleri yüzümdeydi. Tavan arasında bulduğu bir başyapıtınıymışım, renk ve gölge kullanımımı ve fırça darbelerimi yeterince incelerse ressamımı kestirebilecekmiş gibi inceliyordu yüzümü.

“Böğk?”

Döndüm. Nigel bariz bir neşeye bize doğru geliyordu.

Alelacele, “Yardımcı olamayacağım, yani, şimdi, izinle,” dedim ve yanından ve fizik kitabından ayrıldım. Nigel’in yanına vardığımda, hatta Almanca Duyuru Panosu’nu geçip ÇIKIŞa ulaştığımda dahi dönüp bakmadım. Arkamdan, Son Haberi sunarken önündeki yazıların aktığı ekran aniden kararmış bir sunucu misali ağzı açık bakakaldığını varsaydım.

Aşağı inerken, “Neymiş Antika’nın derdi?” diye sordu Nigel.

Omuz silkтім. “Kim bilir? Şeyini... Dediklerini anlamadım zaten.”

“Fecisin.” Nigel çabuğundan, fren sesini andıran bir kahkaha atarak koluma girdi. Dorothy ile Korkak Aslan’dık şimdi ikimiz.¹⁰⁰ Elbette,

100 Oz Büyücüsü’nden. (ç.n.)

daha birkaç ay öncesinde bu El Dorado¹⁰¹ yanıma gelip uzun uzadıya Bir Kız'dan bahsetseydi heyecanlanırdım, hatta belki dizlerim bile titrerdi. (Hitler'in gençliğini anlatan ödüllü belgesel *Karanlık Prens*'i izlerken babam, pişmanlık tınıları içeren bir tonla, "Tarihin tamamı kız meselesine indirgenebilir aslında," demişti.) Geçmişte sessiz koridorlarda, yapayalnız okulların ıssız top sahalarında at süren El Dorado'lara -mesela Clearwood Day'de çenesi çukur ve dişleri, istese (istemedi hiç) Wagner'in *Nibelungen Yüzüğü*'nü (1848-74) ıslıkla baştan sona çalabilecek denli ayrınk Howie Easton'a- bakıp Gizli Arzu anları yaşadığım ve bir kerecik olsun onlarla Hawaii gözlü Kaytee Jones ve şehirlerarası yollar kadar uzun bacaklı Priscilla Pastor Owensby değil de *ben* gidebilsem, gözde kısırakları ben olabilsem demişliğim çoktu.

Ama işler farklıydı şimdi. Artık bakır rengi saçlarım, mersin dudaklarım vardı benim. Jade, Hannah'nın evinde o pazar gününün yemeğinde şöyle buyurdu: "Dünyadaki Zach Soderberg'ler elbette hoştur ama tuzlu krakerler kadar da sıkıcıdır. Tamam, birini kazıyıp altından Luke Wilson, hatta önemli ödül törenlerindeki yanlış giyim seçimlerine katlanabileceğin bir Johnny Depp bulabilmeyi umut edebilirsin. Ama inan bana, eline geçen sadece tatsız kraker olacaktır."

"Kimmiş o?" dedi Hannah.

"Fizik sınıfımdan bir oğlan," dedim.

Lu, "Son sınıflar arasında epey gözdedir," dedi.

"Saçlarını görmelisin," dedi Nigel. "Saç ektirmiş bence."

"Eh, yanlış kapıyı çalıyor sonuçta," dedi Jade. "Kusmuk çoktan başkısıyla işi pişirdi."

Milton'a muzafferane bir bakış attı ya, şansıma beriki ayçiçeği soslu ve tatlı patatesli Danimarka usulü tavuğunu kesmekle meşguldü, onu görmedi.

Hannah, "Blue yere bakıp yürek yakıyor demek," diyerek bana göz kırptı. "Zamanıydı."

* * *

Merak ediyordum Hannah'yı.

101 Uğruna pek çok arama seferi düzenlenmiş efsanevi altın kent. (ç.n.)

Merak ettiğim için de vicdan azabı çekiyordum çünkü diğerleri onu, binicisine boyun eğen yaşlı bir at, karşıdan karşıya geçmek için kendisine uzatılan eli kavrayan bir çocuk gibi, sorgusuz kabul ediyorlardı.

Ama babamla aralarını yapmak için kurduğum *Ebeveyn Tuzağı*'ndan¹⁰² hemen sonraki günlerde, evindeki yemeklerde sohbetlerden kopmaya başladım. Bakışlarım, odada, sanki burnunu cama dayamış içerisini izleyen bir yabancıya aitmiş gibi dolanıyordu. Hayatımla, mutlu olmamla, saçlarımla (Saçlarıma, “Çok hoş,” demişti. Babamsa, “Cin çarpmış bir yüzgeç gibi görünüyorsun,” demişti.) neden bu denli ilgilendiğini, *bunların* onu neden ırgaladığını merak ediyordum. Yetişkin arkadaşlarını, neden evlenmediğini veya babamın, “Sitkom senaryolu insanların banttan kahkahalı hayatlarında anlam bulma umuduyla tutundukları evcimen zırvalar” (dört çekerler, çocuklar) dediği diğer şeylere neden bulaşmadığını merak ediyordum.

Evinde hiç fotoğraf yoktu. Okulda Eva Brewster dışında -ki onunla da bir defa görmüştüm- başka bir öğretmenle sohbet ettiğine hiç tanık olmamıştım. Hannah'ya duyduğum onca hayranlığa rağmen ünlü nörofizikçi ve kriminolog Dr. Donald McMather'ın *Toplumsal Davranışlar ve Nimbus Bulutları* (1998) adlı kitabını göz ardı edemiyordum. (Özellikle sevdiği şarkılardan biri çaldığında elinde kadehiyle ayağa fırlayıp salonun ortasında komik dans figürleri yaptığı ve köpekleri etrafına toplanıp “Bobby McGee”yi söyleyen Janis Joplin'i izleyen hayranlarınkine benzer bakışlarla onu seyre daldıkları zamanki, kendini bıraktığı hallerini seviyordum. [“Bir keresinde bir gruba girmiştim,” demişti utanarak, dudağını ısırarak. “Solisttim. Saçımı kızıla boyatmıştım.”])

Doktor, “Çocukların Cazibesi” başlıklı 22. bölümün 424. sayfasında şöyle diyordu: “Kendinden oldukça genç bireylere titiz bir ilgi gösteren bir yetişkin tümüyle samimi, hatta makul bile olamaz. Bu tür eğilimlerin altında genellikle fazlasıyla karanlık şeyler yatar.”

102 Orijinal adı *Parent Trap* olan ve ayrı büyümüş tek yumurta ikizlerinin onları yetiştiren anne ve babalarını biraraya getirmek için türlü dolap çevirmesini konu alan 1998 yapımı Hollywood filmi. (ç.n.)

Ölüm Sessiz Geldi

Jade var olmayan cinsel hayatıma Sherman-usulü¹⁰³ saldırdığında Mavi Kanlılar'la üç, belki dört haftadır sıkı fıkıydım.

Saldırısını çok ciddiye almadım aslında. Zora geldiğimde, M.Ö. 202 yılındaki Zama Çarpışması'nda Anibal'in fillerinin kaçtığı gibi, muhtemelen hiçbir uyarı vermeden kaçabileceğimi biliyordum. (Babam aralarında C. Allen'ın *Utanç Kültürü ve Gölgeler Dünyası* [1993,] *Püritenlerle Brezilya Arasında Bir Yer: Sağlıklı Cinselliğe Nasıl Erişilir* [Mier, 1990] ve ayrıca Paul D. Russell'ın ürkütücü *Beyaz Kadın Ticareti Hakkında Bilmedikleriniz*'inin [1996] de bulunduğu bir sürü kallavi kitabı okuyup düşüneyim diye elime tutuşturduğunda on iki yaşındaydım.)

Jade bir gece, sigarasının külünü yanındaki vazoya kasten silktiği sırada, sivri tırnaklı, kısık gözlü film psikiyatrları pozları atarak ağır suçumu itiraf etmemi beklemiş gibi durduk yerde, "Hiç kimseyle yatmadın sen, değil mi Kusmuk?" deyiverdi.

Soru rüzgârsız ortamdaki bayrak misali havada kalakaldı. Nigel ile Lu dahil Mavi Kanlılar'ın sekse, Bir Yere (ki nihai varış noktalarını bildiklerinden emin değildim) giderken eğlenebilmek için uğradıkları ufak, şirin bir kasaba muamelesi yaptıkları açıktı. Derhal gözlerimin önünde Andreo Verduga (dal budarken, gömleksiz) belirdi ve kamyonetinin arkasında geçen türden (samanlara yaslanmalı, lale soğanları üzerinde yuvarlanmalı, çim biçme makinesine saç kaptırmalı) nefes nefese bir deneyimi şıpınışı uydurabilir miyim diye düşündüm ama sağduyuyla aksi yönde karar aldım. İngiliz komedyen Brinkly Starnes, *Bir Soytarının Aşkı*'nda (1989) "Bakireler şaşırtıcı görüş ve deneyim yoksunluklarını İncil satıcılarının inceliği ve cakasıyla ifşa ederler," demişti.

Jade sessizliğim karşısında bilmiş bilmiş kafa salladı ve içini çekerek, "Bu konuda bir şeyler yapmamız gerekecek demek," dedi.

103 General William Tecumseh Sherman (1820–1891): Amerikan İç Savaşı'nda Kuzey Ordusu'nda görev yapmış ve sıra dışı askeri stratejileriyle hem büyük övgü hem yergi kazanmış asker, işadamaı, eğitimci ve yazar. (ç.n.)

Bu acı veren itiraftan sonra, cuma geceleri için babamdan aldığım izinle (“Bu Jade denen şahıs... Senin Joyce meraklılarından mı?”) Jade, Leulah ve ben, Jefferson’ın Stüdyo 54 dönemi kıyafetlerine bürünüp bir saatlik mesafede, hemen Güney Carolina sınırındaki Redville’de bulunan otoban kenarında bir bara gittik.

Mekânın adı Kör At Salonu’ydu (ya da soluk neon ışıklı tabelasına bakılırsa KÖ T SALO.) Bayat kurabiyeden bir kaldırımın ortasına bırakılmış yanık bir keki andıran (dikdörtgen, siyah, penceresiz) döküntü bir yerdi ve Jade’in iddiasına göre, beşi “yıllardır” buranın müdavimiydi. Gülünç ötesi sahte kimliklerimizle bize kostümlerini çıkarmayı unutmuş Disney Buz Dansçıları’yymışız gibi bakan iri kıyım siyahi fedaiyi aş-tık. (Ben yirmi iki yaşında, bir yetmiş bir boyunda, kahverengi gözlü, başak burcu ve organ bağışçısı Roxanne Kaye Loomis’tim; Clemson’da kimya mühendisliği mastırı yapıyordum. Jade, “Daima ciddiyetle mühendisim de,” buyurmuştu. “Kimse nedir bilmez ve kafa bulandırıcı göründüğünden bir şey sormaz.”) İçerisi country müziği ve bira bardaklarını tırabzanmışçasına tutan, orta yaşlı, oduncu gömlekli adamlar ile doluydu. Çoğu tavana asılı, beyzbol maçı veya yerel haberleri gösteren dört televizyonu ağızları açık halde seyrediyordu. Pek sıkı gruplar halinde toplaşmış kadınlar, konuşurken pespaye biçimde düzenlenmiş bir çiçek sepetine son rötuşları yaparcasına saçlarıyla oynuyordu. Bize, özellikle de Jade’e gözlerini dikip baktılar (bkz. “Hırlayan Av Köpekleri” *Apalaşlar’da Hayat*, Hester, 1974, s. 32.)

Jade, “Şimdi Blue’nun şanslı erkeğini bulalım,” dedi. Gözleriyle her yanı taradı; müzik dolabını, Saygon’dan yeni dönmüşçesine kavgacı bir enerjiyle içkileri tazeleyen barımeni ve alınlarındaki ter ve yağ sayesinde kafalarının üzerinde yumurta pişirilebilecek kızların oturup beklediği, en uçtaki duvara dayalı sırayı inceledi.

“Ağız sulandıran birilerini göremedim,” dedim.

“Belki gerçek aşkı beklemelisin,” dedi Leulah. “Ya da Milton’ı.”

Jade ile Lu arasında, “Black’e fena tutulduğum” ve umutsuzca “Mavi ile Kara” olmak istediğim yollu, (doğru olsalar bile) reddettiğim ithamlarla bezeli laf sokuşturmalar gırla gidiyordu.

“Yediğin kaba sıçma lafını duymadın mı sen hiç?” dedi Jade. “Sizde var ya, hiç inanç yok. İşte. Barın en ucunda, şu sıtma sineğiyle konuşan şirin tip. Kemik gözlük takan. Kemik gözlük ne demek, biliyor musun?”

“Yok,” dedim.

“Elbiseni çekiştirip durma. Beş yaşındaymışsın gibi görünüyorsun. Entelektüel demek. Barda kemik gözlüklü birini gördüysen taşradan yerterince uzaklaşmışsın demektir. Tam senlik. Dilim damağıma yapıştı.”

“Benim de,” dedim.

“Ben alırım,” dedi Leulah. “Ne istiyorsunuz?”

“Bu gecekondu mahallesine kendi içkimizi kendimiz alalım diye gel-medik,” dedi Jade. “Blue? Sigaramı uzat, lütfen.”

Sigaraları çantamdan çıkarıp uzattım. Jade’in Marlboro Lights pa-keti, her şeyden habersiz erkekleri (*cimarron*) tuzağa düşürmede kul-landığı aletti (*boleadoras*.) (Jade’in en iyi dersi -üstün başarı sağladığı tek ders- İspanyolcaydı.) Barı (*estancias*) gezmeye başladı, herkesten biraz ayrı duran çekici, yapılı bir adam (*vaca perdida* yahut sürüden ayrı düşmüş bir sığır) seçti. Adama yavaşça yaklaştı ve herhangi bir ani kafa veya el hareketi yapmadan hafifçe omzuna dokundu.

“Ateşin var mı, *hombre*?”

Bu açılışın sonrasında iki kaçınılmaz senaryo vardı:

1. Adam hevesle isteği yerine getirir,
2. Ateşi yoksa cılgınca aramaya koyulurdu.

“Steve, ateşin var mı? Arnie, sende var mı? Henshaw? Ateş. Kib-rit de olur. McMundy, sende? Siga—Marcie’de var mıdır? Git, sor—ta-mam. Jeff’te yok muymuş? Ha? Gidip barmene sorayım.”

2 numaralı senaryo söz konusuysa *cimarron* ateşle döndüğünde maalesef Jade çoktan başka kayıp sığırları aramaya koyulmuş olurdu. Adam bir, hatta bazen beş ila on dakika kadar altdudağını ısırarak, sa-bit bakışlarla ve kimi zaman “Pardon?” diye mırıldanarak Jade’in sır-tına veya omzuna bakakalırdı.

Sonunda Jade adamı fark ederdi.

“Hı? Ha, *gracias, chiquito*.”

Havasındaysa adama iki soru sorardı:

1. Kendini, mesela yirmi yıl sonra nerede görüyorsun, *cavron*?

2. En sevdiğin pozisyon hangisi?

Adam çoğu seferinde sorulara derhal yanıt veremezdi ama 2 numara tereddütsüz yanıt verse bile, öncesinde, “Halen çalıştığım ve birkaç ay sonra terfi olacağım Axel Corp’ta Satış ve Pazarlama Müdür Yardımcısıyım” gibi bir şey demişse Jade’in onu derhal boğazlayıp kesmekten ve sonra açık havada ızgara yapmaktan (*asado*) başka çaresi kalmazdı.

“Maalesef konuşacağımız bir şey kalmadı. Yaylan, *muchacho*.”

Çoğunda adam tepki vermez; yaşarmış, kıpkırmızı gözleriyle öylece bakardı.

“*Vamos!*” diye bağırdı Jade. Kahkahalarımızı bastırmak için dudaklarımızı ısırarak Leulah ile birlikte peşinden koşturur; dirsekler, omuzlar, bolca saç ve birayla dolu mekânı (*pampas*) aşır KIZLAR TUALETİ’ne giderdik. Jade sırada bekleyen *muchacha*’ları dirseklerken benim hamile ve kusmak üzere olduğumu söylerdi.

“Palavra!”

“Hamileyse nasıl böyle cılız olabiliyor?”

“Niye içiyor ayrıca? Alkol düşük yaptırılmaz mı?”

“Beyinlerinizi zorlamayı kesin, *putas*,” derdi Jade.

Engelli kabinine sırayla girer, kahkahalarla işerdik.

Bazen, sigarası kusursuz bir el çabukluğuyla yakıldığında Jade sahici bir sohbe girişirdi ya, genelde sohbet bolca bağırmalı, çoklukla Jade’in daha fazla soru sorması ve adamın möölemesinden, zorla bir Beckett oyununa kapatılmışçasına art arda “Ha?” demesinden ibaret kalırdı.

Ara sıra adamın, bakışlarını Leulah üzerine sabitleyen bir arkadaşı olurdu. Bir keresinde renk körlüğü bariz ve İngiliz çoban köpeklerinden daha fazla saç sahibi olan bir tip bakışlarını *bana* dikti. Jade heyecanla baş onayı verip kulak memesini çekti (“Tamam, bu” işareti) ama adam gür saçlı kafasını öne eğip, “Aylaklar Kasabası’nı beğenip beğenmediğimi” sorunca nedense aklıma söyleyecek bir şey gelmedi. (“İyi kafa karıştırır, asla iyi deme, Kusmuk. Ha, bir de... Tamam, acayip seksi ama sohbe *bir* kez daha *babanı* katarsan dilini koparacağım.”) Upuzun bir duraklamanın ardından, “Pek değil,” dedim.

Açıkcası bira kokan nefesinden ve saç yığınının arasından dondurma külahı gibi görünen çenesinden aldığı güvenle bana doğru eğilişinden,

kaputumu kaldırıp karbüratörüme bakmaktan başka bir şey düşünmemiş gibi bakan gözlerinden azıcık ürkmüştüm. “Pek değil” aradığı yanıt değildi herhalde çünkü zorla gülümsedi ve Leulah’nın kaputunu açma çalışmalarına geçti.

Kimi zamansa daha birkaç dakika öncesinde incelediği Angus sığırının sürüsünü geliştirmek amacıyla satın alınmaya değip değmeyeceğine karar verdiği noktaya dönüp baktığımda Jade’i göremezdim. *Hiçbir yerde* olmazdı; ne müzik dolabının veya bir başka kıza altın kolyesini gösteren -“Bana bunu almış, ne şeker diy’ mi?” (Yaldızlı bir tırnağa benziyordu)- kızın yanında, ne oturulan yerlerin ve tilt makinelerinin oradan arkaya uzanan nefesle rutubete bulanmış koridorda ne de alttan geçen yazıları (“Burns’de trajedi: akşam saatlerinde gerçekleşen soygunda üç kişi yaşamını yitirdi. Cherry Jeffries olay yerinden bildiriyor”) büyülenmişçesine okuyan fosilleşmiş adamın orada olurdu. İlk seferinde çok korktum (Eileen Crown’ın *Kaçırılan Kızlar*’ını [1982] çok küçükken okuduğumdan üzerimde kötü bir etki bırakmıştı) ve derhal Leulah’ya söyledim. (Leulah ciddi ve demode görünmesine rağmen erkeklerin plaj şemsiyeleri misali üzerine kapanmasını sağlayan çiçekli gülümsemesi, atkuyruğunu parmağına dolayışı ve küçük kız sesiyle konuşmasıyla aniden dişileşebilirdi.)

“Jade nerede?” dedim. “Göremiyorum.”

Streç filmsi beyaz bir tişört giymiş ve kolları bodrumlardaki bakır boruları andıran Luke adlı adamdan gözlerini ayırmadan, “Burarlardır,” dedi. Luke, her biri iki heceyi aşmayan sözcükleriyle, eşek şakaları yüzünden West Point’ten¹⁰⁴ kovuluşunun muhteşem öyküsünü anlatıyordu Leulah’ya.

“Göremiyorum ama.” Gergindim, mekânı tarıyordum gözlerim.

“Tuvalette.”

“İyi mi peki?”

“Elbette.” Leulah’nın gözleri Luke’a sabitlenmişti. Herif sanki bir Dickens, lanet olası bir Samuel Clemens’ti.¹⁰⁵

Kalabalığı yarararak KIZLAR TUVALETİ’ne gittim.

104 New York’ta bulunan askeri akademi. (ç.n.)

105 Yazar Mark Twain’in gerçek adı. (ç.n.)

“Jade?”

Tuvalet, yosun bağlamış akvaryumlar gibi bulanık ve yapış yapıştı. Askısız bluzlar ve dar pantolonlar giymiş kızlar aynanın önüne doluşmuş ruj sürüyor, pipet dikliğindeki saçlarını düzeltiyorlardı. Bir tuvalet kâğıdı rulosu hepten açılmış yerde yatıyor, kimse elini kurutmamasına rağmen kurutucu uğulduyordu.

“Jade? Jade? Burada mısın?”

Çömeldim ve engelliler kabininde metalik yeşil sandaletlerini gördüm.

“Jade? İyi misin?”

“Of, hay anasını, ne var? NE?”

Hızla açtığı kapı duvara çarptı. Jade dışarı çıktı. Arkasında, klozetle tuvalet kâğıdı arasına sıkışmış, kırk yaşlarında, suratı kahverengi sık sakalı tarafından birinci sınıfların eliş dersinde sınıf pencerelerine yapıştırdıkları eserler gibi kaba şekillere bölünmüş bir adam duruyordu. Kolları fazla kısa bir kot ceketini vardı ve “Gel buraya, evlat!” veya “İndir şunları!” türü çeşitli komutlara yanıt verecekmiş gibi bakıyordu. Çözül-müş kemeri belinden engerek misali aşağı sarkıyordu.

“A, b-ben—” Kekeliyordum. “Ben—”

“Ölüyor musun?” Işıқта yüzü fok kayganlığında, soluk yeşil görünüyordu. Sarı saç telleri alınına yapışmış, soru işaretleri ve ünlemler çizmişlerdi.

“Yok,” dedim.

“Yakınlarda ölmeyi planlıyor musun peki?”

“Yok—”

“Ne demeye rahatsız ediyorsun beni o zaman? Neyim ben, annen mi?”

Döndü, kapıyı çarparak kapadı ve kilitledi.

Lavaboda gözüne kalem çeken Latin bir kadın, “Kaltağa bak!” dedi. Üstdudağını dişleri üzerinde streç film misali germiştii. “Arkadaşın mı?”

Biraz sersem, başımla evetledim.

“Siktir et.”

Leulah’nın da, bazen on beş, yirmi dakikalığına KIZLAR TUVALE-TİNde kayboluşunu dehşetle fark ettiğim anlar vardı (yedi asırda Beatrice çok yol almıştı; Annabel Lee de)¹⁰⁶ ve sonrasında Jade ile Leulah

106 Dante ve Edgar Allan Poe’nun eserlerinden iki karakter. (ç.n.)

yüzlerinde memnun, hatta engelli kabininde tek başlarına pi sayısının son rakamını, Kennedy'yi kimin vurduğunu veya Kayıp Halka'yı bulmuşlarcasına mağrur ifadelerle ortaya çıkarlardı. (Onlarla birlikte çıkan adamlardan bazılarının ifadelerine bakılırsa belki de bulmuşlardı.)

Eve dönerken bir defasında, Leulah, "Blue da denemeli," dedi.

"Olmaz," dedi Jade. "Profesyonel olmak lazım."

Tabii ne yaptıklarını sandıklarını sormak istedim istemesine ama 234 Amerikan sığınma evinde gönüllü çalışmış Rus Robard Neveroviç'in *Öldür Beni*'de (1999) ya da çocuk pornosu endüstrisini araştırmak için çıktığı Tayland yolculuğunu anlatan bir sonraki kitabı *Hepsini Tek Seferde İstemek*'te (2003) neler yazdığını öğrenmeyi zerre umursamayacaklarını hissettim. Jade ile Leulah'nın gayet iyi idare ettikleri açıktı ve "adamin teki sana fırtına kokteyli ısmarlayayım dediğinde kör ve sağır rolü oynayan," "eline resinlı bir kılavuzla etkileşimli CD-ROM'u verilse bile erkeklerle ne yapacağını bilemeyecek" bir kızın fikirlerini duymak istemeyecekleri kesindi. Ama aynı zamanda, her kayboluşlarında korktuğum kadar, sonrasında, Mercedes'e bindiğimizde, KIZLAR TUVALETİ'nde birlikte hallettikleri, engelli kabininden bir tür delilik halinde çıkan ve biz bardan ayrılırken arkamızdan, fedai tarafından patates çuvalı misali savrulmadan önce, "Cammie! Ashley!" (sahte kimliklerindeki adları) diye böğüren bir yara kabuğunu kâhkahalarla anlattıklarında, Jade eve hızla döner, yol şeritleri arasında zikzaklar çizer ve Leulah, kafası arkada, saçları koltuğun arkasına dolanmış, kollarını gökteki yıldızları toplayacakmışçasına açılır-kapanır tavana uzatarak sebepsiz haykırırken bir şey, cesur bir şey, hatırlayabildiğim hiçbir kitapta yazılmamış bir şey dikkatimi çekerdi.

"Her türlü bar ve kulüpte oyunbozan" olma niteliğimden dolayı bu şey üzerine, kızların benim yaşadığımdan tümüyle farklı, şamatalı, yapılanların sonuçlarının veya dönen neon ışıklarının veya yapış yapışlığın veya halı yanıklarının bulunmadığı bir dünyada yaşıyor gibi görünmeleri haricinde bir şeyler *yazabileceğimden* kuşkuluyum.

* * *

Diğer hepsinden farklı bir gece vardı.

“Budur, Kusmuk,” dedi Jade. “Her şeyini değiştirecek gece, bu gece.”

Kasım ayının ilk cumasıydı ve Jade kıyafetimi seçme konusunda gerçekten titiz davranmış, on santim topuklu, kötücül ve iki numara büyük altın renkli sandaletlerle şar-pey misali kıvrımları olan altın renginde lame bir elbise giymeme yol açmıştı (bkz. “Geleneksel Gelin Ayağı,” *Çin Tarihi*, Ming, 1961, s. 214 ve “Darcel,” *“Saf Altını” Hatırlamak*, LaVitte, 1989, s. 29.)

Kör’de birilerinin *bana* yanaştığı nadir gecelerden biriydi. Otuzlarındaki, bira fıçısı kadar tıknaz adamın adı Larry’ydi. Anca ciddi ölçüde yarım kalmış bir Michelangelo heykeli kadar çekiciydi. Zarif burnunda, dolgun dudaklarında, hatta kocaman, kemikli ellerinde dahi minik, dik-kate değer ayrıntı kırıntıları vardı ya, kalan kısmı -omuzlar, gövde ve bacaklar- kaba mermer kütleden henüz ayrıştırılamamışlardı ve yakın dönemde ayrıştırılacakları da yoktu. Bana bir Amstel Light ısmarladı ve sigarayı bırakmaktan bahsederken dibimde durdu. Hayatında yaptığı en zor işmiş. “Nikotin bantları bence tıp biliminin en büyük buluşu... Her şeyde kullanılmalı o teknoloji. Seni bilmem ama ben bantlayken içme ve yeme derdi çekmiyorum. Yoğun günlerde hamburger falan götüreceğime banda sarılaca’n. Yarın saate karnın doyar. Bantla seks de yapabiliriz. Bi’ sürü zaman ve enerji tasarrufu... Adın neydi senin?”

“Roxanne Kaye Loomis.”

“Ne iş yaparsın sen, Roxy?”

“Clemson Üniversitesi’nde mühendislik okuyorum. Kuzey Carolina, Dukers’lıyım. Ayrıca organ bağışçısıyım.” Larry başıyla onaylayıp bira-sından upuzun bir yudum aldı ve bacağı orasına dokunsun diye biraz pozisyon değiştirdi. Mümkün tek yöne doğru minik bir adım atarak kirpi saçlı sarışın bir kıza çarptım.

“Affederim,” dedi kız.

Diğer yöne hareket edeyim dedim ama büst-Larry o taraftaydı. Gırtlığa yapışan akide şekeri gibi kalakalmıştım.

“Kendini, mesela yirmi yıl sonra nerede görüyorsun?” dedim.

Yanıt vermedi Larry. Hatta İngilizceyi hepten unutmuş gibi baktı. İrtifa, hem de hızla irtifa kaybediyordu. Babamla steysin Volvo’muzu Luton, Teksas’ta havaalanı pistinin en ucuna park edip elde sandviçlerle

kaportaya oturarak bir saat boyunca inen uçakları seyrettiğimiz gün gibiydi. Uçakları seyretmek, okyanus dibinde gezinip üstünüze doğru gelen bir mavi balınayı izlemeye benziyordu ya, özel jetlerin, yolcu uçaklarının ve 747'lerin aksine Larry, harbiden çakıldı. Dudakları dişlerime çarptı ve dili ağzıma kavanozdan kaçan bir iribaş misali daldı. Eli sağ göğsüme yapıştı ve salataya limon sıkar gibi sıkı.

“Blue?”

Kopardım kendimi. Leulah'yla Jade yanı başımdaydılar.

“Çıkıyoruz mekândan,” dedi Jade.

Larry bağırdı (gayet hevesli bir “Du' bi' dak'ka, Roxy!”) ama dönmedim. Kızların peşinden dışarı, arabaya gittim.

“Nereye gidiyoruz?”

“Hannah'yı görmeye,” dedi Jade gelişigüzel bir tonlamayla. “Bu arada, Kusmuk, erkek zevkin ne biçim senin? Feci tipsizdi o herif.”

Yeşil Bellmondo balo elbisesi boyundan itibaren esneyen bir ağzı çağırıştırır halde açık duran Lu, kaygıyla bakıyordu. “İyi fikir değil bence.”

Jade yüzünü ekşitti. “Niyeymiş?”

“Bizi görmesini istemiyorum,” dedi Lu.

Jade emniyet kemerini çekti. “Başka araba alırsız. Jefferson'ın sevgilisinininkini... İğrenç Toyota'sı bizim orada duruyor.”

“Ne oluyor?” dedim.

Jade beni duymazdan gelip anahtarları marşa sokarken Lu'ya bakarak, “Muhtemelen Charles'a rastlarız,” dedi. “Kamufraj kıyafeti ve gece-görüş şeylerinden kullanıyor olacaktır.”

Leulah hayır der gibi kafasını salladı. “Black'le çiftte randevudalar. İkinci sınıflardan birileriyle.”

Jade, söyleneni duyup duymadığıma bakmak için (yüzünde muzafferane, anlayışlı bir ifadeyle) arkaya döndü, ardından gaza bastı ve otoparktan çıkıp Stockton'a giden yola daldık. Seyrek, kirli bulutların gökyüzüne doluştuğu soğuk bir geceydi. Lame elbisemi dizlerime çektim, gelen geçen araçları ve Lu'nun ince, parantez profilini, elmacık kemiklerinde yansıyan farları seyre daldım. İkisi de konuşmuyordu. Suskunlukları yetişkinlere, akşam yemekli bir partiden eve dönen, birisinin kocasının kafayı bulmasından veya eve birbirleriyle değil, yepyeni,

tenlerindeki lekelerin yerlerini bilmedikleri birileriyle gitmeyi nasıl gizliden gizliye istediklerinden bahsetmek istemeyen evli çiftlere has, bezgin suskunluklardandı.

Kırk dakika sonrasında Jade anahtarları almak için evine daldı -“Saniyesine dönerim”- ve geri geldiğinde külüstür kırmızı sandaletleri hâlâ ayaklarında, zümrüdüanka elbisesi (zengin bir veledin yaş gününde çöp kutusuna gidip ne kadar acayip hediyeelik kâğıdı bulduysa üzerine yapıştırmış gibiydi) hâlâ üzerindeydi. Ellerinde bir adet altılı bira, iki kocaman cips paketi ve bir tanesi ağzından sarkan bir torba dolusu meyan-kökü şekeri vardı. Omzunaysa devasa bir dürbün asmıştı.

Şaşkınca, “Hannah’nın evine mi gidiyoruz?” dedim ya, Jade gene duymazdan gelerek ellerindeki öteberiyi garajın önüne park edilmiş Toyota’nın arka koltuğuna attı. Leulah kızgın görünüyordu (dudakları kumaş bozuk para keseleri gibi büzülmüştü) ama hiçbir şey demeden gitti, ön tarafa oturdu ve kapıyı çarparak kapadı.

“Has...” Jade kol saatine baktı. “Fazla vaktimiz kalmamış.”

Dakikalar sonra Toyota’yla yine çevreyolunda ama bu sefer kuzeye, Hannah’nın evinin tam aksi yönüne gidiyorduk. Nereye gittiğimizi sormanın fayda etmeyeceğini anlamıştım; ikisi de yine aynı sipersessizliğine, içinden çıkılınası son derece zor ve yorucu görünen bir suskunluğa bürünmüştü. Leulah yolu, akıp giden beyaz çizgileri, süzülüp geçen kırmızı pul misali arabaları seyrediyordu. Jade aşağı yukarı her zamanki halindeydi, şekerlemeyi çiğnemesine rağmen (Seri-Meyankökü-Çiğneyicilerdendi; sonunda paketi el freninin yanına tıktırtırmamdan önce üç defa ona şeker uzatmamı istedi) radyoyu kurcalamadan duramıyordu.

Yarın saat gittikten sonra 42 numaralı çıkışa -tabelada COTTONWOOD yazıyordu- sapıp iki şeritli ıssız bir yola dalarak kamyoncuların mola verdiği yerlerden birine vardık. İleride, solumuzda bir benzin istasyonu ve kaldırıma kıyıya vurmuş balinalar misali dizilmiş on sekiz-tekerlilerin önündeki dazlak tepeden aşağı bakan, çatısı sipsivri üçgen, ahşap bir lokanta vardı. Girişinin üstündeki tabeladaki sarı harfler STUCKEY’S diyorlardı. Jade, Toyota’yı kamyonların arasına soktu.

“Arabasını görebildin mi?” dedi.

Leulah kafa salladı. “Saat iki buçuk. Gelmez belki.”

“Gelecek.”

Otoparkı dolanmaya koyulduk; neden sonra Leulah parmağıyla camını tıklattı.

“İşte.” Hannah’nın, bir kamyonetle minibüs arasına sıkışmış kırmızı Subaru’suydu gösterdiği.

Jade bir sonraki sıraya saptı ve yola bakan çamların önünde bulunduğu boş yere geri vitesle girdi. Leulah emniyet kemerini açtı, kollarını kavuşturdu ve Jade aldığı yeni meyankökü şekerinin bir ucunu coşkuyla çiğnemeye, diğer ucunu eldivenlerini giymeden önce boksörlerin yaptıkları gibi parmaklarına dolamaya koyuldu. Hannah’nın Subaru’su iki sıra önümüzdeydi. Park yerinin ötesinde resmen kör (arka tarafındaki üç penceresine tahtalar çakılmıştı) ve ciddi kelleşen (çatı kaplaması pek çok yerinden dökülmüştü) lokanta, tepenin üzerine yığılı duruyordu. Kapatılmış pencerelerden fazla bir şey görünmüyordu -bezgin birkaç ışık sızıntısı, paslanmış duş başlıkları gibi duran dizi dizi yeşil lambalar- ama menülerin yapışkan, masaların bayat turta kırıntılarıyla bezeli, garsonların huysuz, müşterilerin iri kıyım olduklarını anlamak için içeri girmeye gerek yoktu. Böyle bir yerde bir *tutamcık* tuz için tuzluğu -kurtçuklar gibi görünen pirinç taneleriyle- bayıltana kadar sallamak gerekirdi. (Babam bu tip yerlerde menüyü, neme lazım canlanır düşünceyle güvenli bir mesafede tutarak, “Tuzu halledemezken fırında tavuğu yapmayı nasıl umuyorlar, anlamıyorum,” derdi.)

Bu berbat kamyoncu batakhanesinde ne yaptığımızı açıklamaları için işaret verircesine öksürerek öne eğildim ama gene hiçbir şey söylemediklerinde (Leulah da ağzına meyankökü şekerlemesi doldurmaya başlamış, keçi misali geviş getiriyordu) bunun kelimelere dökemeyecekleri şeylerden biri olduğunu anladım. Sözcüklere dökmek, yapıları gerçek kılacak ve bir şeylerden suçlu olacaklardı. (Uğramamak için babamla feci yol gitmeyi göze alacağımız türden bir yerdi burası. “Gözünü kısarak baktığında lastik yığınlarına benzeyecek insanlarla” aynı çatı altında yemek yememek için kırk kilometrelik yollar aştığımız olmuştı.)

On dakika boyunca arada açılıp kapanan kapı -gelen, giden, aç, tok, şiş göbekli kamyoncular- ile yolun kızgın hisırtıları dışında ses duymadık.

Otopark alanını çevreleyen ağaçların arasından ucu bucağı belirsiz kırmızılı beyazlı parıltılarla dolu bir köprü görünüyordu.

Jade, dürbün gözünde, heyecansız bir sesle, “Kim ki?” dedi.

Leulah şekerlemesini çiğneyerek, “Bilmem,” dedi.

“Şişko mu sıska mı?”

“Sıska.”

“Bu sefer domuz diyorum ben.”

“Domuz sevmez.”

“Sever. Domuz havıdır onun. Özel günlere saklar. Aha...” Aniden öne eğildi, dürbün ön cama çarptı. “Ah, has... Siktir.”

“Ne? Bebek mi çıktı?”

Jade’in ağzı açık kalmıştı. Dudakları kırırdıyor ama sözcük üretmiyorlardı. Derken tuttuğu nefesini gürültüyle verdi. “*Tiffany’de Kahvaltı’yı* izlemiş miydin?”

Leulah alaycı bir tavırla, “Yok,” dedi ve lokantadan çıkan iki kişiyi daha iyi görebilmek için ellerini ön panele dayayarak iyice öne uzandı.

“Eh,” -Jade gözlerini dürbünden ayırmadan sağ elini şekerleme torbasına daldırdı, bir tane alıp ağzına götürdü- “oradaki feci Doc bu. Daha yaşlısı. Normalde en azından Rusty Trawler değil derdim ama bu sefer emin değilim.” Arkasına yaslandı, yutkundu ve neşesiz bir ifadeyle dürbünü Leulah’ya uzattı. “Rusty’nin dişleri vardı.”

Leulah kısa bir bakıştan sonra (yüzünde boydan boya bir öğürme ifadesiyle) dürbünü bana uzattı. Yutkunarak gözüme götürdüm dürbünü. Lokantadan çıkan Hannah Schneider’dı. Yanında bir adam vardı.

Leulah fısıldayarak, “Doc’tan hep nefret etmişimdir,” dedi.

Hannah daha önce hiç görmediğim kadar süslüydü. (Coventry Akademisi’nde “boyanmış” derlerdi böylelerine.) Kürklü, siyah bir manto (ergen işi görüntüsüne bakarak tavşan tahmininde bulundum [fermuarı ponponluydu]) giymiş, altın küpeler takmış, kopkoyu bir ruj sürmüştü. Saçı omuzlarında ve bukleliydi, dar kotunun altından bembeyaz yüksek topuklar baş gösteriyordu. Yanındakine baktığımdaysa derhal içim kalktı çünkü Hannah’ya kıyasla adam kuruyup büzüşmüş gibiydi. Kırışıklıklar yüzünde taslaklar çiziyordu. Altmışlarının sonlarında, hatta belki yetmişlerinin başındaydı; Hannah’dan kısaydı ve sokak ızgaraları

kadar zayıftı. Gövdesi ve omuzları etsizdi, sanki kalın ekose gömleği bir resim çerçevesinin üzerine geçirilmiş gibi. Saçları epey gürdü; dökülme emaresi görünmüyordu (azıcık çekici denecek tek özelliği.) Etraftaki her türlü ışığa bulanıyordu saç; ışıkların altından geçerken yeşile, ardından pashı bisiklet gidonu grisine döndü. Basamaklarda peşinden inerken (Hannah hızlı adımlarla ilerliyor, tuhaf, pembe kürk çantasını açıyor, arabasının anahtarlarını arıyordu) kemikli bacakları açılıp kapanan çamaşır ipleri misali yanlara ayrılıyordu.

“Başkasının bakmasına izin verecek misin, vermeyecek misin, Kusmuk?”

Dürbünü Jade’e uzattım. Dudağını dişleyerek baktı.

“Viagra getirmiştir umarım,” diye mırıldandı.

İkili Hannah’nın arabasına binerken Leulah koltuğunda büzüldü.

Jade onu küçümsercesine, “Of, Tanrı aşkına, salak, bizi *görecek* değil!” dedi ya, marşa basmadan önce hiç kıılmıdamadı ve tırlardan birinin arkasına saklanıp Subaru’nun otoparktan çıkmasını bekledi.

Bilmek isteyip istemediğimden emin değildim ama gene de, “Nereye gidiyorlar?” dedim.

“Sinekli motele,” dedi Jade. “Yarım saat ila kırk beş dakika boyunca adamla vuruşacak, sonra da dışarı atacak. Peygamberdeveleri gibi ısırp kafalarını koparmamasına şaşıyorum yani.”

Dört, belki beş kilometre boyunca (kibar bir mesafeyi koruyarak) Subaru’yu takip ettik ve çok geçmeden Cottonwood olduğunu varsaydığım yere girdik. Babamla milyon defa içlerinden geçip gittiğimiz bir deri bir kemik, bezgin ve kötü beslenmiş, benzin istasyonları, moteller ve McDonald’s’larla bir şekilde hayatta kalmayı beceren kasabalardandı burası. Yolum iki yanında yara kabuklarını hatırlatan otoparklar diziliydi.

On beş dakika kadar sonra Hannah sol sinyalinin yaktı ve soldaki motele, Country Style Motor Lodge adlı, çorak arazinin ortasında unutulmuş takma dişleri andırarak uzanan yatay, yayımsı bombeli beyaz binaya döndü. Meşelerden birkaçı yola karşı somurturken diğerleri müşterileri buyur edercesine resepsiyona doğru kamburlarını çıkarmıştı. Otuz saniye gerisinden girdik, çarçabuk sağa kıvrıldık ve Hannah girişin önünde park edip içeri girdiği sırada gri bir arabanın yanında durduk. İki-üç dakika

sonra dışarı çıktığında park yerinin bulanık ışığı yüzüne vurdu ve yüzündeki ifadeden ürktüm. Sadece birkaç saniyeliğine görmüştüm (yalnızımızda da değildi) ama yüzü kapalı bir televizyon gibiydi: ne pembe dizi ne de mahkemeli bir drama; yeniden yayınlanan bir kovboy filmi bile göstermiyordu. Bomboştu. Subaru'ya tekrar bindi, marşa bastı ve yanımızdan yavaşça geçti.

Lu, "Hasiktir!" diye cıyaklayarak koltuğuna gömüldü.

"Yok artık," dedi Jade. "Suikastçı olsan en kalitesizi olurdun."

Subaru en sol uçtaki odalardan birinin önünde durdu. Doc elleri ceplerinde, Hannah'ysa yüzünde minnacık bir gülümsemeyle indi. Odanın kapısını açtı, içeri girdiler.

Jade, dürbün gözlerinde, "22 numara," dedi. Hannah herhalde perdeleri hemen kapatmıştı çünkü ışık yandığında çedar turuncusu perdelerin arasında en ufak bir açıklık görünmedi.

"Tanıdığı biri mi?" diye sordum. Sorudan ziyade olmayacak duaya âmin yollu bir umuttu.

Kafa salladı Jade. "Yok." Arkaya dönerek bana baktı. "Charles ile Milton geçen sene keşfettiler bunu. Bir gece dışarıda takılırken evinin oradan geçelim demişler ve yolda arabasıyla karşılaşmışlar. Buraya kadar takip etmişler. Stuckey's'de ikiye çeyrek kala başlıyor. Yemek yiyor. Bir adam kapıyor. Her ayın ilk cuması. Aksatmadığı tek program bu."

"Nasıl yani?"

"E, *biliyorsun*. Epey dağınıktır. Bu konuda değil ama."

"Ve sizin... Bildiğinizi bilmiyor mu?"

"Asla." Gözleriyle yüzümü tokatlar gibiydi. "Sakin söylemeyi falan düşünme."

Lu'ya bakarak, "Söylemem," dedim ama dinler gibi görünmüyordu. Elektrikli sandalyeye bağlanmış gibi oturuyordu daha ziyade.

"E, ne olacak peki?"

"Bir taksi gelir. Adamlar yarı giyinik, bazen gömlekleri ellerinde tor-top olmuş halde yahut çorapsız falan çıkar. Düşse kalka taksiye biner, muhtemelen kamyonunu bıraktığı Stuckey's'e döner ve oradan kim bilir nereye gider. Hannah'ysa sabah ayrılır odadan."

"Nereden biliyorsun?"

“Charles genelde sabaha dek kalıyor.”

Fazlasını sormak istemediğim, Jade 22 numarayı, kapalı perdelerin safari yaprağı desenini ve Hannah’nın arabasındaki göçüğü daha iyi görebilelim diye arabayı hareket ettirdiğinde dahi devam eden bir sessizliğe büründük. Otoparkın savaş havası veren etkisi tuhaftı; evimizden okyanuslarca uzak bir yerlerde, görünmeyen şeylerden ürktüğümüz bir mevzide bekliyorduk sanki. Sırtı bayrak direği gibi dimdik, gözleri kapıya sabitlenmiş Leulah savaş sonrası buhran geçiren askerdi. Jade huy-suz, bezgin ve diyeceği hiçbir şeyin bizleri rahatlatmayacağını bildiğinden arkasına yaslanmış, radyoyu açıp cips atıştıran komuta subayıydı. Ben de biraz Vietnam etkisindeydim. Sıla özlemi çeken ödleğ askerdim ben; sonunda kahramanca değil, kazara kendimi vurarak can verecektim ve yaramdan kan, sıkılmış Capri Sun kutusundan fışkıran meyve suyu misali fışkıracaktı. Oradan kurtulmak için sol elimi bile feda ederdim. Yeryüzündeki cennetim yine flanel, bulut desenli pijamalarını giymiş ve öğrencilerinin ödevlerini -yazması gereken asgari yirmi sayfayı doldurmak için kocaman koyu karakterler kullanan bir gerzeğin berbat ödevini bile- notlamakla uğraşan babamın yanıydı.

Babamın, Indiana’da Korku Festivali Fantezi Sirki’nde tırnaklarımı yiyecek denli ürkererek -gözümü açmadan, korkutucu hiçbir şey görmeden- geçtiğim Korku Tünelinden çıkmamızdan sonra söylediklerini hatırladım. Ellerimi yüzümden çekmiştim ve babam, ödleğliğimi eleştirmek yerine bana bakmış, ekonomide devrim yaratacak yeni bir buluşu ortaya çıkarmışım gibi kafa sallamıştı. “Evet,” demişti, “bazen bir şeyleri görmeyi reddetmek, daha büyük cesaret gerektirir. Bir şeyleri bilmek, bazen insana zarar verir; aydınlanma değil kararına yaradır. İnsan aradaki farkı anlar ve kendini buna hazırlarsa, olağandışı bir cesaret sergiliyor demektir. Çünkü insana özgü kimi pespayelikler söz konusu olduğunda, kaldırım ve belki de ağaçlar haricinde, tanık bulunmaması gerekir.”

Lu aniden ürkek bir sesle, “Yemin ederim, asla yapmayacağım bunu,” dedi.

Jade, “Neyi?” diye sordu. Gözleri kâğıt kesikleri gibiydi.

“Yaşlandığımda,” dedi Lu. Sesi kolayca yarıp geçilebilecek kırılganlıktaydı. “Yemin ederim, evlenip çocuk yapacağım. Ya da meşhur olacağım. Bunu...”

Cümlesi yarın kaldı. Atılan ama patlamayan bir el bombası gibi öylece kalakaldı.

Başka bir şey konuşmadık. Saat sabaha karşı dördü üç gece 22 numaranın ışıkları söndü. Adamın giyinik halde (gerçi pabuçlarının arkalarına bastığını fark ettim) çıkışını ve resepsiyonun önünde guruldayan Mavi Kuş Taksi'ye (1-800-BLU-BIRD) atlayıp uzaklaşmasını izledik.

Tıpkı babamın dediği gibiydi. (Arabada, yanımızda olsa çenesini azıcık öne çıkarır ve kaşını kaldırırdı. Bunlar Sözümden Asla Şüphe Etme ve Dememiş Miydim hareketleriydi.) Böyle bir olayın yegâne tanıkları BOŞ ODA yazan neon tabela, dallarını baştan çıkartırcasına çatıya sürtten zayıf, astımlı ağaçlar ve üstümüzde fazlasıyla yavaş solan koskocaman, mor, çürüğümsü gökyüzü olmalıydı.

Evlerimize döndük.

İKİNCİ KISIM

Moby Dick

Hannah'yı dikizlediğimiz (Başmüfettiş Ranulph Curry, *Tekboynuzun Kibri*'nde [Lavelle, 1901] “gözlemlemek” diye duruma açıklık kazandırmıştı) geceden iki hafta sonra Nigel, Hannah'nın ininde, yani salonun bitişiğindeki, dünya atlasları ve Hannah'nın bitkisel yaşam desteği anlayışıyla (yirmi dört saat yanan özel bitki lambaları ve periyodik Bitki-Besini) zor bela yaşayabilen sarkık bitkilerle dolu küçük odada şöyle bir davetiye buldu.

Kalın, krem rengi kartona kabartılı olarak basılmış, şık bir davetiyeydi.

Davetlisiniz

Burns Hayvan Barınağı

sizleri muhtaç hayvanlara destek için

22 Kasım akşamı saat sekizde

Söğütlü Yol 100 numarada düzenlenecek

yıllık bağış etkinliğimize bekliyor.

Ücret: Kişi başı 40 dolar.

LCV

Kostüm şarttır, maske tercihi edilir.

“Bence gidelim,” dedi Nigel, o cuma Jade’lerde otururken.

“Bence de,” dedi Leulah.

“Gidemezsiniz,” dedi Charles. “Size davetiye göndermedi.”

“Küçük bir ayrıntı bu,” dedi Nigel.

Charles'ın uyarılarına rağmen, sonraki pazar günü, akşam yemeğinin ortalarına doğru Nigel davetiyeyi arka cebinden çıkardı ve hiçbir şey söylemeden, pırzola tepsisinin yanına küstahça bıraktı.

Yemek odası o anda sevimsiz ve çekilmez bir hal aldı (bkz. *Sioux Falls'da Öğlen Düellosu: Bir Mojave Dan Macerası*, Lone Star Yayıncılık, Bendley, 1992.) Cottonwood'a gidişimden sonra akşam yemekleri bir nebze çekilmez olmuştu zaten. Hannah'nın yüzüne bakamıyor, neşeyle gülümseyemiyor, Doc'un akordeon bacaklarını, karınca baskısına uğramış kırışık yüzünü gözlerimin önünde canlandırmadan ödevlerden, okuldan ve Bay Moats'un dokulu kumaşlara olan düşkünlüğünden söz edemiyordum. Kabul, perdede görünmemiştii ama gene de bu ikisinin Hollywood usulü öpüşmeleri fikrinin üstümde bıraktığı dehşet etkisini hiç saymıyorum. (Sanki iki film, *Gilda* ve *Koza* hunharca harmanlanmıştı.)¹⁰⁷

Hoş, Jade, Lu ve tuvaletteki engelli kabinini aklıma getirdiğimde de huzurum kaçıyordu ama Hannah meselesi daha feciydi. Babamın dediği gibi, dinamik bir başkaldırı ile beyhude bir başkaldırı arasındaki fark, bu olayın ilgili ülkenin tarihinde hangi noktada gerçekleştiğine bağlıydı (bkz. Van Meer, "Sanayileşme Fantezisi," *Federal Forum*, Cilt 23, Sayı 9.) Jade ve Lu henüz gelişmekte olan ülkelerdi. Haliyle, şahane denemese bile, geri bir altyapılarının ve kötü insani gelişim endekslerinin bulunması çok feci sayılmazdı. Ama Hannah... Hannah epey yol katetmişti. Şimdiye çoktan sağlam bir ekonomi, barışçı ortam ve serbest ticareti sağlamış olması gerekirdi ve tüm bunların henüz garantiye alınmaması, açıkçası, demokrasisinin geleceği için hiç de umut vaat edici gözüküyordu. Yıllarca "bağımsız bir devlet olarak inanılrlılığını balalayacak yozlaşma ve skandallarla" boğuşmak zorunda kalabilirdi.

Milton pencerelerden birini açtı. Yemek odasına muzip bir esinti doldu; kucağımdaki peçete uçtu, mumların alevleri aklını kaçırmış balerinler misali dansa koyuldu. Nigel'in yaptığına inanamıyordum; karısının önüne suçlayıcı bir tavırla bir kol düğmesi bırakıveren kıskanç bir koca gibi davranmıştı.

Ama Hannah hiçbir tepki vermedi.

107 *Gilda*: Rita Hayworth'un klasik "baştan çıkaran kadın" rolünde doruğa çıktığı 1946 yapımı siyah-beyaz film. *Koza*: Uzaylılarca gençleştirilen bir grup ihtiyarı konu alan 1985 yapımı bilimkurgu filmi. (ç.n.)

Davetiyeyi *fark etmemiş* gibi görünüyordu; odaklandığı et parçasını yüzüne zarif bir aksesuar misali kondurulmuş bir gülümsemeyle eşit parçalara dilimliyordu. Su yeşili saten bluzu (üzerinde mülteci gibi durmayan ender giysilerinden biri) o kımıldadığında kımıldayan, nefes aldığı anda soluyan saydam, bezgin bir ikinci deriydi adeta.

Huzursuzluk sanki bir saat geçmiş kadar sürdü. Kollarımı dana etimin üzerinden ıspanak soteye doğru uzatıp davetiyeyi kaparak çaktırmadan bacağımın altına kaydırmayı geçirdim aklımdan ama bu tür şeyleri, Sör Thomas Moore veya Jeanne d’Arc gibi gerçekleştirecek ahlâki özgüvene sahip değildim. Nigel sandalyesine oturmuş, bakışlarını Hannah’ya dikmişti; kafasını çevirdiğinde mum alevlerinin yansıdığı gözlüğünün ardında gözleri bir anlığına kumda beliriveren böcekler gibiydi; dimdik oturuyordu, ufacık ama kendinden emin; böylelikle Napolyon’a, özellikle de babamın temel seminer kitabı *İnsanlığa Egemenlik*’in (Howards & Path, 1994) kapağındaki itici yağlıboya tablosuna benziyordu. (O resimde uykusunda bile darbe yapabilecekmiş ve Avrupa’daki her başat güçle ayrı savaşmayı hiç iplemeyecekmiş gibi görünürdü.)

Hannah birden, “Size söylemedim,” dedi, “söyleseydim gelmek isterdiniz çünkü. Ama gelemesiniz. Eva Brewster’i davet ettim ki bu durumda, işimi kaybetmek istemiyorsam sizin gelmeniz söz konusu bile olamaz.”

Sadece tepkisi değil (biraz moral bozucuydu; sanki elimde içkim, tribünde matadorun çıkışını bekliyordum) aynı zamanda davetiyeyi *gördüğü* halde *görmemiş* gibi davranmasındaki dikkate şayan ustalık da şaşırtıcıydı.

“Eva Brewster’i niye davet ettin?” dedi Leulah.

“Bağış gecesi düzenleyeceğimi duymuş, katılıp katılamayacağını sordu. Hayır diyemezdin. Nigel, eşyayı karıştırman hiç hoş değil. Lütfen mahremiyetime saygı göster.”

Kimse bir şey demedi. Yaptığını açıklaması, özre benzer bir şeyler gevelemesi, suçüstü yakalanmasıyla ilgili uyduruk bir şaka yapması ya da *Kıyak Ebeveynlik* kitabının “Gençler ve Kleptomaninin Hazzı” başlıklı 21. bölümünde gençler arasında “edinme” ve “zimmete geçirme”nin yaygınlığından söz eden şaşırtıcı istatistiklerden alıntı yapması için pas

Nigel'a verilmişti. "Gençlerin" yüzde altmışı "sonunda bu evreyi atlatır, gotik göz makyajı ve kaykay gibi şeylerden nasıl vazgeçtiyse bu huyundan da vazgeçerdi." (s.183.)

Ama Nigel umursamıyordu. Neşeyle, kalan son dana pırzolasına uzandı.

Yemek çok geçmeden soğudu. Tabaklarımızı temizledik, kitaplarımızı topladık, berbat geceye doğru pek zayıf vedalar fısıldadık. Hannah kapı eşiğine yaslandı ve her zaman söylediğini söyledi -"Dikkatli gidin!"- ama sesinde bir şey, o tanıdık kamp ateşi sıcaklığı eksikti. Jade'le birlikte uzaklaşırken arkama döndüğümde hâlâ sundurmadan bize baktığını ve yeşil bluzunun altın rengi ışığın altında yüzme havuzları misali titrediğini gördüm.

"Midem bulanıyor," dedim.

Jade başıyla onay verdi. "Durum berbat."

"Affeder mi Nigel'ı acaba?"

"Affedecektir. Avucunun içi gibi tanır Nigel'ı. Nigel duygu geninden yoksun doğmuş. Başkaları apandisitsiz, eksik akyuvarlı falan doğar. Onunsa yeterince duygusu yok. Galiba çocukken beyin röntgenini çekmişler ve duyguların bulunması gereken yerde bir boşluk bulmuşlar. Zavalılık. Eşcinsel bir de. Tabii herkes açık fikirli ve onu olduğu gibi kabulleniyor falan ama *gene de* okulda işi kolay değil hani."

"Eşcinsel mi?" dedim şaşkınlıkla.

"Dünya'dan Kusmuk'a? Alo?" Bana çorabındaki kaçığa bakar gibi baktı. "Var ya, bazen tam mısın falan, merak ediyorum yani. Tahtalar tam mı diye baktırmaya götürdüler mi seni hiç doktora? Ciddi kuşulanıyorum çünkü. Ciddi yani."

* * *

Istırap, keder, gam, suçluluk ve had safhada berbatlık ve biçarelik gibi duygular, her ne kadar mazide Ruslara kazanç sağladıysa da, maa-
lesef anlık yaşanan Modern Zamanlarda pek söz sahibi değiller.

R. Stanbury'nin *Aydınlatıcı İstatistikler ve Asırlar Arası Karşılaştırmalar* kitabının 2002 baskısında "Elem" başlığına bakmak, Kalp Acısı, Perişanlık, Terk Edilmişlik ve Umutsuzluk hislerinin geçmişe ait olduğunu anlamak için yeterli. 1802 yılında ortalama bir Amerikalı

dul yeniden evlenmek için ortalama 18,9 yıl beklerken, 2001’de bu bekleme süresi ortalama 8,24 aya inmiş. (“Eyaletlere göre” kısmında Kaliforniya’nın dehşet verici 3,6 aylık süreyle rekoru elinde bulundurduğunu görüyorsunuz.)

Tabii babam bu “kültürel uyuşturmayla,” “derin insani duyguların ortadan kaldırılarak geriye sadece dümdüz, pürüzsüz bir boşluk bırakılmasıyla” uğraşmayı iş edinmişti ve beni içli, duyarlı türde, en karmaşık yüzeylerin altında yatanları, iyiyi, kötüyü ve aralarındaki puslu gölgeleri fark edecek bir birey olarak yetiştirmeye özen göstermişti. Ohio’nun Muders’ından Washington’ın Paducah’sına kadar Blake’in -bir ya da iki değil- bütün “Masumiyet ve Tecrübe Şarkıları’nı” ezberlemeye zaman ayıranamı sağlamıştı. Haliyle, hamburgerime konan sineğe içimden, “Değil miyim ben / Senin gibi bir sinek? / Ya da değil misin sen / Bencileyin bir insan?”¹⁰⁸ demeden bakamazdım ben.

Mavi Kanlılar’la birlikteyken ağdalı R&B şarkılarının sözlerinden başka hiçbir şeyi ezberlememiş, her daim elleri ceplerinde dolaşan ve hep birilerine vurmak üzereymiş gibi görünen bir birinci sınıf öğrencisi haricinde Blake adlı birini hiç duymamışım, sinek gördüğümde sadece şımarık bir kız tepkisinden (Iyy) ötesi aklıma gelmezmiş gibi davranmak kolaydı gerçi. Tabii babam bu tavırlarını bilse “iç kaldırıcı bir konformizm vakası,” hatta belki “Van Meer’lerin yüz karası” bile derdi. (Kendisinin yetim olduğu genelde aklına gelmezdi.) Akıntının beni “söğütlü tepelere ve çayır-lara” ya da canı nereye çekerse oraya, sonuçlarına bakmaksızın sürüklemesine izin vermeyi heyecan verici, romantik buluyordum ben yine de (bkz. “Shalott Leydisi,” Tennyson, 1842.)

Sonraki cumartesi, 22 Kasım gecesi, Jade Mor Oda’ya siyah bir peruk ve kabarık, beyaz bir takım elbiseyle daldığında bu yüzden itiraz etmedim. Devasa vatkaları omuzlarında Dover’ın Beyaz Yamaçları¹⁰⁹ misali

¹⁰⁸ bkz. William Blake.

¹⁰⁹ Manş Denizi’nin en dar yerinde kıta Avrupa’sına bakan kıyıdaki beyaz yamaçlar. Tarihteki istilalara karşı doğal savunma yaratan görüntüleri nedeniyle simgesel önem taşırlar. (ç.n.)

yükseliyordu ve gözlerinin üzerine, yanık kahverengi pastel kullanmış havası veren katedralsi kaşlar çizmişti.

“Bilin bakalım ben kimim?”

Charles dönüp süzdü. “Dame Edna.”

“Film yıldızı Joan Crawford gibi görünmedikçe asla sokağa çıkınam. Komşu Kızı peşindeysen komşuya git.” Başını geriye savurarak bir kötü kadın kahkahası attı, kendini deri koltuğa bıraktı ve filikamsı siyah pa-buçlu ayaklarını havaya kaldırdı. “Bilin bakalım ben nereye gidiyorum?”

“Cehenneme,” dedi Charles.

Dönüp oturdu Jade. Peruğundan bir tutam saç rujuna yapışmıştı.

“Burns Hayvan Barınağı sizleri muhtaç hayvanlara destek için—”

“Daha neler!”

“—Yıllık bağış etkinliğimize—”

“Gidemeyiz.”

“—LCV—”

“Kesinlikle olmaz.”

“Harala gürele seks fırsatı yakalamak *gayet* mümkün.”

“Hayır.”

“Ben geliyorum,” dedi Leulah.

* * *

Sonunda grup kostümüne karar veremediğimizden Charles, Ka-rındeşen Jack (kan niyetine Leulah’yla birlikte üstünü başını A1 Bif-tek Sosu’na buladık;) Leulah, Fransız Bakire (Jefferson’ın büro ma-sası üzerinde özenle katladığı, çeşitli binici desenleriyle bezeli bir sürü Hermès marka ipek eşarba sarınmıştı;) kostüm giymeyi reddeden Mil-ton, B Planı (her ot tüttürüşünde ortaya çıkıveren anlaşılmaz espri an-layışı yüzünden;) Nigel, Zorro’daki Antonio Banderas (Jefferson’ın si-yah uyku maskesinin üzerine tırnak makasıyla minik z’ler açmıştı) ve Jade, doldurulmuş kedisiyle (seloteyle bir saç bandına yapıştırmıştı) *Tatlı Haya*’taki Anita Ekberg kılığına girdi. Bense kızıl peruğum ve üzerime aşırı bol gelen, ördek yeşili naylon eşofmanımla akla ziyan bir Pussy Galore’dum¹¹⁰ (bkz. “14 numaralı Marşlı” *Küçük Yeşil Adamlar: Tanık İfadelerine Göre Çizilmiş Uzaylılar*, Diller, 1989, s. 115.)

110 *Goldfinger* adlı James Bond romanında ve romandan uyarlanan filmde yer alan kötü kadın karakter. (ç.n.)

Sarhoştuk. Dışarıda hava sahneden yeni inmiş dansçı kızlar misali ılık ve yumuşaktı. Kostümlerimizin içinde, karanlık çayırda düşe kalka, nedensiz kahkahalarla koşuyorduk.

Jade deniz minaremsi, fırfırlarla, kurdelelerle bezeli, çember etekli devasa elbisesiyle haykırarak kendini hafif eğimli tepeden aşağı çimlere fırlatmaya, yuvarlanmaya başladı.

“Nereye?” diye bağırdı Charles. “Davet sekizde başladı! Saat dokuz buçuk!”

“Gelsene, Kusmuk!” diye bağırdı Jade.

Kollarımı göğsümde kavuşturup yuvarlanmaya bıraktım kendimi.

“Neredesin?”

Yuvarlandım. Otlar her yanıma battı, peruğum sıyrılıp düştü. Hareket halinde olduğum anlarda yıldızlar dört bir yana savruldu ve yere düştüğümde sessizliğin içinde buldum kendimi. Jade ciddi, hüzünlü bir ifadeyle birkaç metre ötemde yatıyordu. Yıldızlara bakmanın kişinin yüzüne ciddi ve hüzünlü bir hava katması doğaldı; babamın bu fenomeni açıklamaya yönelik bir sürü kuramı vardı ve çoğu Spiral, Kollu Spiral, Eliptik ve Düzensiz Galaksiler gibi akla ziyan büyüklükteki şeylerle karşılaştırıldığında insanın kendi mutlak miniminnacılığına aymasının yol açtığı güvensizliğe dayanırdı.

Ama o an babamın kuramlarından hiçbirini aklıma getiremediğimi hatırlıyorum. Işıklı noktacıklarla bezeli kapkara göğün beş yaşındaki Mozart misali gösteriş yapmaktan başka çaresi yoktu. Sarsak, muğlak sözcükler, sesler karanlığı tırmaladı, çok geçmeden Milton yanımdan, Nigeli’nin pabuçlarıysa başımın hemen kenarından geçti ve Leulah tam cırlak bir nidayla (“Ah!”) hemen öteme düştü. Saçımdan çözülen ipek eşarp çenemle boynumun üzerine çörekledi. Nefes alıp verdiğimde içinde birilerinin boğulduğu gölcükler gibi kabarıyordu.

“Piçler sizi!” diye bağırdı Charles. “Oraya vardığımızda her şey bitmiş olacak. *Hemen* yola çıkmamız lazım!”

“Kes sesini, Nazi!” dedi Jade.

“Hannah kızarmı dersiniz?” dedi Leulah.

“Muhtemelen.”

Milton, “Öldürecek bizi,” dedi. Birkaç metre berimdeydi. Ejder nefesiyle soluyordu.

“Hannah’mdan aşağı,” dedi Jade.

Bir şekilde toparlanıp yamaçtan kopmayı başardık ve tepeyi tekrar aşıp Mercedes’in yanına döndük; Charles, şoför mahalline A1 Biftek Sosu bulaşmasın diye üzerine Jade’in sekizinci sınıftan kalma saydam plastik yağmurluğunu geçirmiş, somurtarak bekliyordu. En ufakları bendim ve Jade tek arabayla gitmemiz şart dediğinden Nigel, Jade ve yumruğuyla buğulu cama bebek ayağı şekilleri çizen Leulah’nın kucaklarında uzanıp insan-emniyet kemeri rolüne geçtim. Arabanın ışığına, kapı koluna değen kocaman beyaz apartman topuklularına, ön koltukta oturan ve ruj kalınlığındaki sarmalarından birini tüttüren Milton’ın kafası etrafında dolanan duman bulutuna verdim dikkatimi.

“Habersiz gitmemiz,” dedi Milton, “başımıza iş açacak. Plan değişikliği için henüz geç sayılmaz, arkadaşlar.”

Sarmayı elinden alırken, “Kafa karıştırmayı bırak artık,” dedi Jade. “Evita’yı görürsek saklanırsınız. Halı taklidi yaparız. Eğlenceli olur.”

“Evita orada olmayacak,” dedi Nigel.

“Niyeymiş?”

“Hannah onu davet etmedi aslında. Yalan söyledi. Gitmememiz için geçerli bir neden bulmak uğruna öyle söyledi.”

“Paranoyaksın sen.”

Omuz silkti Nigel. “Yalanın klasik belirtilerini sergiledi. Eva Brewster’in partide bulunmayacağına hayatım üstüne bahse girerim. Ve biriniz tutup pazartesi günü kendisine sorarsa eminim neden bahsettiğinizi anlamayacaktır.”

Jade, “Şeytan’ın dölüsün *sen*,” dedi ve ardından kafasını yanlışlıkla cama çarptı. “Ah!”

Leulah sarmayı uzatarak, “İster misin?” dedi.

“Sağ ol,” dedim.

Gereğinden fazla itiraz riski yüzünden fırt, mazot, jet yakıtı, süt, piyiz, yaş, ustura, istim, vesaire etkisi altında hem tavan hem tabanda usta davranma işini (Gemi Batıyor Adeta, Sahte Zelzele, Titreyiş, Duvarlar Üstüme Geliyor) öğrenmiştim. Onlarlayken çoğu zaman Milton’ın

en sevdiği içki Wild Turkey ile dolu olan ve Mor Oda'da Barış Çubuğu misali elden ele gezen cep şişesinden onca insanüstü fırtı sadece *çekerek* gibi yapıyordum.

Herhangi bir akşamın ortalarına doğru görüldüğümün aksine kopmuş olmadığımı bilmiyorlardı. Bir keresinde Nigel, boş koltuğa bakışlarımı diktüğimde, "Bakın, Kusmuk derinlere daldı," demişti. Daldığım falan *yoktu*; Leulah'nın hazırladığı ve sadece "Pençe" adını verdiği, kandırıcı şeffaflıktaki, insanın gırtlığından itibaren bütün sindirim sistemini kavuran zehri çaktırmadan defetmenin uygun yolunu bulmaya çalışıyordum. Tercih ettiğim senaryolardan biri "hava almak" için tek başıma dışarı çıkmak ve içimi Andy Warhol'un safra kesesi ameliyatı sonrasındaki komplikasyonlar yüzünden ölmesinden bir ay önce, 1987 yılının Ocak ayında Jefferson'a hediye ettiği bronz aslanlardan birinin açık ağzından içeri boşaltmaktı. Tabii içkiyi doğrudan çimlere de dökebilirdim ama son numaramın ardından onları rahat bırakacağım umuyla beklermiş gibi açık ağızlarla duran aslanları beslemekte esrik bir tatmin buluyordum. Jefferson'ın aslanların kapının yanında daha iyi duracakları fikrine kapılmaması için dua ediyordum; taşımaya kalktığı anda üzerine bir fırt, mazot, jet yakıtı, süt, piyiz, yağ, ustura, istim, ve saire dalgası çökecekti.

Bir saat kadar sonra Hannah'nın evine giren yola döndük. Charles yol boyunca park edilmiş boş arabalar arasındaki koridordan Mercedes'i ustaca geçirdi. Açıkçası melekeleri bunca zayıflamışken bu kadar iyi araba kullanmasına şaşmıştım (bkz. "Belirsiz Sıvı," "Motor Arızalarını Giderme" 5. Bölüm, *Otomobil Mekaniği*, Pont, 1997.)

"Çarpma bir yere sakın," dedi Jade. "En ufak ezikte başım derde girer."

"Sandığımızdan çok daha fazla insan tanıyormuş," dedi Leulah.

"Has..." dedi Milton.

"Daha iyi," dedi Jade el çırparak. "Süper. Ortama karışırız. Umarım Hannah'yı görmeyiz."

"Hannah'yı göreceğinden mi korkuyorsun yani?" diye bağırdı Charles. "O zaman geri dönelim çünkü tatlım, haberin olsun, göreceğiz kendisini!"

"Yolunu gözden ayırma sen." Ofladı Jade. "Sadece..."

Charles, “Ne?” diyerek frene bastı. Otobüsteki çocuklar misali hep birlikte öne ve ardından arkaya savrulduk.

“Altı üstü bir parti yani. Hannah *aldırmayacaktır*. Öyle feci bir şey yapmıyoruz sonuçta. Değil mi?”

Kaygı, Kuşku ve Belirsizlik Jade’in sesinde birden şahlanmış ve gayet gergin dolanmaya başlamışlardı.

“Yani,” dedi Leulah.

“Hayır,” dedi Nigel.

“İki türlü de olabilir,” dedi Milton.

“Biri karar versin ulan!” diye bağırdı Charles.

“Kusmuk karar versin,” dedi Jade. “Sağduyulu olanımız o.”

Söylediğim şeyi nasıl veya neden söylediğimi bugün bile bilmiyorum hâlâ. Belki gerçekte sizin değil, daha yeni asfaltlanmış, güzelce ışıklandırılmış ve ağaçlandırılmış kolay yol yerine önünüze serdiği karanlık ve dikenli yolu -eğitim çavuşlarının, diktatörlerin ve ofis yöneticilerinin gaddarlığıyla- seçmenizi garantilemek için arada devreye giren Kaderin konuştuğu durumlardan biri söz konusuydu.

“Gidiyoruz,” dedim.

* * *

Hannah beyaz balıkçıl¹¹¹ soyundandı ve sosyal bir toplantı planladığını duyan kişi, bunun beyaz balıkçıl işi (uzun ince şampanya kadehleri, sigaralıklar, yaylı çalgılar dördlüsü, dans esnasında omuzlara hafifçe yanak dayamalar ve pek terlemeyen avuçlar, defne çalılarıyla gül öbekleri ardında zinalı yakınlaşmalar) bir parti olacağını ummadan edemezdi, Larrabee’lerin¹¹² kolaylıkla düzenleyeceği ve Sabrina’nın ağaçlar arasından izleyeceği türden zarif ve fısıltılı bir davet.

Ancak eve yaklaşp ön bahçeye yayılmış, taşlık yola da azıcık taşan hayvanat, nebatat ve mineral kalabalığını görünce Milton koruluk tarafına geçip dolanarak Hannah’nın hiç kullanmadığı böbrek şeklindeki havuzun berisinden, eve arkadan girmemizin daha iyi olabileceğini söyledi.

“Hâlâ geri dönebiliriz istersek,” dedi Jade.

111 *Egretta thula* adıyla bilinen, nesli tükenmeye yüz tuttuğundan koruma altında olan gösterişli bir balıkçıl türü. (ç.n.)

112 bkz. *Sabrina*. (Yönetmen: Billy Wilder.) (ç.n.)

Arabayı bir minibüsün arkasına park ettik ve çam ağaçlarının altında, karanlıkta, on dört meşaleden yayılan zayıf ışık altında Hannah'nun bahçesini dolduran elli ila altmış kişilik kalabalığı seyre daldık. Hepsi şaşırtıcı ölçüde karmaşık kostümler (gulyabaniler, timsahlar, *Atılgan* gemisinin tüm mürettebatı) giymişti; maske takanlar mavi ve kırmızı plastik bardaklardaki içkilerini pipetlerle içiyor, diğerleriyse tuzlu kurabiye ve kraker yiyor, herkes kulak patlatan müzik arasında birbirine sesini duyurmaya uğraşıyordu.

Charles kaşlarını çatarak, "Kim bunlar yahu?" dedi.

"Tanımıyorum hiçbirini," dedi Jade.

"Hannah'nın arkadaşları falan herhalde," dedi Leulah.

"Hannah'yı görebiliyor musun?"

"Yok."

"Oradaysa bile," dedi Milton, "hangisi olduğunu kestirmek imkânsız. Herkes maskeli."

"Dondum ben," dedi Jade.

"Maske *takmalıydık*," dedi Milton. "Davetiyede öyle yazıyordu."

"Nereden maske bulacağız bu saatte?" dedi Charles.

"Aha, Evita işte," dedi Leulah.

"Nerede?"

"Şu parlıtlı hare şeyli kadın işte."

"O değil o."

"Cidden yani," dedi Jade huzursuzca, "ne yapıyoruz burada zaten?"

"Siz isterseniz bütün gece oturun burada," dedi Nigel, "ben gidip eğlenceme bakacağım." Zorro maskesinin *üstüne* gözlüğünü takmıştı ve bilge bir rakunu andırıyordu şimdi. "Eğlenmek isteyen var mı?"

Niyeysen bana bakıyordu.

"Ne diyorsun ihtiyar? Dans edelim mi?"

Peruğumu düzelttim.

Diğerlerini arabada bırakıp Hannah'nın bahçesine (bir adet inek öğrenci kılıklı rakun ve bir adet içi dışına çıkarılmış havuç kılığında) koştuk.

Tıklım tıklımdı. Fare giysili dört adamla mavi payetli yarım-maske takmış güzellik kraliçesi bir denizkızı yüzme havuzunun içinde gülüşüp bir voleybol topunu birbirlerine atarak yüzüyordu. Kalabalığı yapıp içeri

girmeye karar verdik (bkz. “Taşkın mevsiminde Zambezi Nehri’nde akan-tıya karşı yürüyüş,” *Araştırmalar*, 1992, s. 212.) Ekose koltuk ile koskocaman terli sırtıyla aniden geriye yaslandığında kendinden çok daha ufak iki kişiyi ezdiğinin farkında değilmiş gibi görünen ve bir iblisle sohbet eden korsanın arasına sıkıştık.

Yirmi dakika boyunca kırmızı plastik bardaklardan votka yudumlayıp kostümleri uyduruktan yok artık seviyesine kadar değişen insanların (hiçbirini tanıyamadık) salonda süzülerek, sıkışarak, paytak adımlar atarak dolanmasını seyrettik.

Nigel kafa sallayarak, “Kelebek olmuş millet!” diye bağırdı.

Kafa salladım, yineledi.

“Manyamış millet!”

Başım la evetledim. Ne Hannah ne Eva Brewster ne de hayvanlar vardı etrafta. Sadece zarafetten nasibini almamış kuşlar, çörekleri andıran sumo güreşçileri, cırt-cırtsız sürüngenler ve çıkardığı tacını dalgınca dişleyen ve gözleriyle taradığı salonda muhtemelen floşunu royal yapacak As’ı arayan bir Kupa Kızı dolanıyordu ortalıkta.

Babam olsaydı kuşkusuz burada bulunan yetişkinlerin “onurlarını yitirmeye tehlikeli ölçüde yakın olduklarını” ve “bulsalar bile tanıyamayacakları bir şeyi aramalarından” dolayı durumun acıklı ve huzur kaçırıcı olduğunu belirtirdi. Babam kendi dışındaki insanların davranışlarını eleştirirken gayet acımasızdı. Ama Hannah’nın özenle üst üste dizdiği *Traveler* dergilerine takılıp tökezleyen kırklı yaşlardaki Wonder Woman’ı görünce Büyüme fikrinin palavra olup olmadığını düşünmeden edemedim - seni kasabadan dosdoğru oraya götürecek otobüsü beklemeye fazla kaptırınca asla gelmediğini anlayamıyordun.

“Neden bahsediyorlar?” diye bağırdı Nigel kulağımın dibinden.

Bakışlarını takip ederek birkaç metre ötemizde dikilen astronota ulaştım. Saçını yandan ayırmış sigma (Σ) saçlı bir tipti; kaskı elindeydi ve bir gorille gayet heyecanlı bir sohbe dalmıştı.

Şaşkınlıkla, “Yunanca galiba,” dedim. (“Titanların, Kâhinlerin dili, η γλώσσα των ηρώων,” derdi babam [Sonuncusu herhalde “kahramanların dili” anlamına geliyordu.]) İş yabancı dillere geldiğinde babam tuhaf yeteneğiyle hava atmaya bayılırdı. (On iki dili *akıcı* konuştuğunu

iddia ederdi ya, genellikle akıcılıktan kastı *evet* ve *hayır* ile birlikte birkaç etkileyici cümleden ibaret çıkardı. Amerikalıların yabancı dil becerisinden yoksun olmaları konusunda, “Amerikalıların ikinci dilden önce kendilerininkini öğrenmeleri gerekiyor,” diye yorum yapmaya bayılırdı.)

“Kim bu acaba, merak ettim,” dedi Nigel. O sırada goril kafasını çıkardı ve kostümün içinden ufak tefek, Çinli bir kadın göründü. Kadın başını salladı ve ağza *break-dance* yaptıran bir diğer gırtlak sesi bol dilde yanıt verdi. Zaten ilk duyduğumun Yunanca olduğundan da emin değildim. Azıcık yaklaştım.

Nigel kolumu sıkarak, “Anayıördüm,” dedi.

“Ne?” diye bağırdım.

“Hannah’yı gördüm.”

Kolumdan tutup çekerek iki Elvis’in arasından geçirdi beni.

Hawaii’den Aloha Dönemi Elvis’i, “E, nerelisin sen bakalım?” diyordu. Mavi plastik bardaktan içkisini yudumlayan terli *Elvis Turnede*, “Reno,” diye yanıtladı.

Sodom ve Gomore’yi, Leopold ile Loeb’i, ormanda henüz karşılaşmış, birbirlerinin giysilerini bolca kurcalayarak konuşan Tarzan ve Jane’i aşmaya çabalarken kulağıma eğilerek, “Yukarı çıktı,” dedi Nigel. Neden Hannah’yı bulmak *istediğini* anlamamıştım; merdivenlerin ortasında sadece kostümünün fermuarını açıp çıkardığı kafasının üzerine oturmuş bir *Tyrannosaurus-Ex* görüyordum.

“Hasiktir.”

“Niye bulma derdindesin onu?” diye bağırdım. “Sanıyordum ki—” derken döndüm ve arkamdaki maskeli-peruklu denizde Hannah’yı görürverdim.

Melon şapkasının siperi yüzünü gölgede bırakıyordu (sadece bembeyaz çenesiyle kıpkırmızı dudakları görünüyordu) ama varlığının her türlü ortamda, atmosferde ve şartta yarattığı yağ/sirke tepkimesi yüzünden o olduğunu anlamıştım. Genci, yaşlısı, güzeli ve vasatı standart bir konuşan insanlar topluluğu oluşturmak üzere bir araya gelmişti ama Hannah, sanki etrafına yanılgıya mahal bırakmayan siyah bir çizgi çizilmiş ya da arkasında gizlice süzülen bir adet ŞU ANDA BURADASINIZ oku, ŞU ANDA BURADA işareti varmış gibi ayrı ve belirgindi. Ya da belki

geçmişte yaşadığı muazzam ateşli bir ilişkiden dolayı yüzü, girdiği ortamlardaki ışığın yüzde ellisini yutan bir kütleleşik çekim gücüne sahipti.

Smokin giymişti ve peşinde bir adamla basamaklara, bize doğru geliyordu. Adamın sol elini pahalı, yitirmeyi göze alamayacağı bir şeymiş gibi tutmuştu.

Nigel da görmüştü onu. “Ne kılığına girmiş?”

“Marlene Dietrich. *Morocco* (Fas) 1930. Saklanmalıyız.”

Ama Nigel kafa salladı ve bileğimi bırakmadı. Üst kattaki banyo-
dan birinin çıkmasını bekleyen bir şeyhle turist kılığındaki (Polaroid-
ler, Hawaii gömlekler) bir grup adam arasında sıkıştığımızdan, başıma
gelecekleri beklemekten başka çarem yoktu.

Adamı görünce yüreğime biraz olsun su serpildi. Hannah’nın üç hafta
önce Doc’la birlikte olduğu düşünülürse en azından bir basamak yukarı
çıkmişti ve işte, şimdi Babişko’yla (bkz. *Amerikan Tiyatrosunda Büyük
Aile Reisi Figürleri: 1821–1990*, Park, 1992) kol kolaydı. Kır saçlarına,
Alabama’nın Montgomery yöresine özgü şişmanlığına (göbeğin gani-
met dolu koca bir çuval gibi görünmesi ve bedeninin kalan kısımlarının
söz konusu kaba, görgüsüz bölgeye aldırmandan gayet formda olup işle-
rine bakmaları durumu) karşın tatmin edici, etkileyici bir havası vardı
adamın. Kızıl Ordu üniforması (herhalde Mao Zedong kılığındaydı) giy-
mişti; şansölye duruşluydu ve yakışıklı denemese bile harika bir suratı
vardı: canlı, ışıltılı ve pembemsi, resmi bir sofradaki tuzlanmış domuz
eti misali. Hannah’ya azıcık tutkun olduğu da barizdi. Babam âşık olma-
nın sözcüklerle, yüreğin (“organların en abartılanı”) eylemleriyle değil,
gözlerle (“temel olan her şey gözlerle ilgilidir”) ilgili olduğunu söylerdi
ve bu adamın gözleri Hannah’nın yüzündeki her kıvrımda ayrı gezin-
meden duramıyordu.

Adamın çenesiyle omzu arasındaki boşluğa doğru ne söylüyor olabi-
leceğini merak ettim. Belki adamı pi sayısını virgülden sonra altmış beş
basamağa kadar sayabileceğini söyleyerek tavlıyordu; çocuğun birinin
gelip kulağıma hararetle böyle bir şey fısıldamasının (“3,14159265...”)
heyecan uyandıracağını düşünürdüm hep gizliden gizliye. Ya da belki
Shakespeare’in, babamın gözdesi olan 116. Sone’sini (“Bu İngilizce di-
linde otantik aşk sözcükleri varsa eğer, yoldan geçen her türlü avanağın

kullanabileceği basmakalıp ‘Seni Seviyorum’ yerine gerçekten sevenlerin kullanacakları bunlardır işte.”) fısıldıyordu: “Mutlu birleşmesine hiçbir engel yok bence sevenlerin...”

Her ne söylüyorsa, adam büyülenmişti. Hannah’nın üzerini defne yapraklarıyla kaplamasını, onu dilimlemesini ve her yanına sos boca etmesini beklemeye daha fazla dayanamayacak gibi görünüyordu.

Üç basamak altımızda, amigo bir kızla duvara yaslanmış, kirpikleri gözlerine sokak ızgaralarındaki çürük yapraklar misali yapışmış Liza Minelli’nin arasından geçiyorlardı.

Derken gördü bizi.

Gözlerinden hafif bir titreyiş, kısa bir gülümseme izi, bir bit yeniği, yumuşacık yün bir süveterin dala takılışı gibisinden bir şeyler geçti. Nigel’la tek yapabildiğimizze üzerinde isim yazan yaka kartları misali yüzümüze iğnelenmiş sarsak gülümsemelerle öylece dikilmekten ibaret kaldı. Yanımıza gelene kadar tek kelime etmedi.

“Yazıklar olsun,” dedi.

Nigel, Hannah’nın, “Sizi gördüğüme çok ama çok sevindim,” dediğini sanmışçasına neşeli bir, “Selam,” çekti ve geniş, terli yüzünü merakla bize çeviren adama elini uzattı. “Bendeniz Nigel Creech.”

Adam kır kaşlarından tekini kaldırıp başını hafif yana eğerek babacan bir tavırla gülümsedi. “Ben Smoke,” dedi. Gözleri kırışksız gofre kumaş mavisi ve zeki, hem de şaşırtıcı ölçüde zekiydi. Babam karşımdakinin zekâsının keskinlik derecesini, tanıştırdığımızda gözlerinin yüzümde gezinme temposundan çıkarsayabileceğimi söylerdi. Adımlarını sayarcasına tutuk kalıyor ya da iki kaşım arasında bir yerde utangaç bir edayla kalakalıyorsa, “Ren geyiği IQ’suna,” sahipti, ama gözlerimden pabuçlarıma rahat, endişesiz bir merakla vals yapıyorsa, “Algıda Çevik” demekti. Smoke’un gözleri Nigel’la benim aramda makumba¹¹³ yaptı ve onca basit bir hamleyle hayatımızdaki her türlü utanç verici olayı kavrayıverdiğini hissettim. Adamdan hoşlanmamam mümkün değildi. Gamzeleri gülüşünü paranteze almıştı.

“Hafta sonu gezisine mi gelmiştiniz?” dedi Nigel.

113 Büyücülük, dans ve fetiş öğeleri barındıran Afrika kökenli dinsel Brezilya kültü. (ç.n.)

Smoke yanıt vermeden önce Hannah'ya bir bakış attı. "Öyle. Hannah bana buraları gezdirmeye nezaketinde bulundu."

"Nerelisiniz?"

Smoke, Nigel'in saldırgan merakını ıskalamamıştı. Bir kez daha Hannah'ya baktı. "Batı Virginia'lı," dedi.

Sonrası ürktüçüydü çünkü Hannah tek *kelime* etmedi. Kızgın olduğunu görebiliyordum: yanaklarına, alnına al basmıştı. Biraz utangaçça gülümsedi, ardından Smoke'un kolunu sertçe sıktı. (Nigel'dan bir basamak yukarıda durduğumdan Hannah'yı tümüyle, fazla uzun manşetleri, kol ağızları ve elindeki bastonla görebildiğim için fark edebildim bunu.) Bir tür işaretledi herhalde çünkü Smoke bir daha gülümsedi ve o sevecen sesiyle, "Eh, tanıştığımıza sevindim. Hoşça kalın," dedi.

Yollarına devam ederek şeyh ile turistlerin arasından (İçlerinden biri, "Elektrikli sandalyenin kötü bir ölme biçimi olmadığını pek fark eden yok," diye bağırdı.) ve minik gümüşü elbiseli, beyaz uzun çizmeli bir kucak dansçısının yanından geçtiler.

Merdivenlerin bitiminde koridora doğru kıvrılarak gözden yittiler.

"Vay be," dedi Nigel sırtarak.

"Ne oluyor sana?" dedim. Yüzündeki sırtışı tek tokatta silmek istiyordum.

"Ne?"

"Nasıl yaparsın bunu?"

Omuz silkti. "Erkek arkadaşı kimmiş, görmek istedim. Valerio olabilirdi."

Doc kafamda do-si-do çekti. "Valerio'nun varlığından kuşkuluyum ben."

"Eh, bebek yüzlüm, sen belki ateistsindir ama *ben*, inançlıyım. Çıkıp hava alalım biraz," dedi ve elimden tutup peşinden merdiven aşağı çekti. Tarzan ile Jane'in yanlarından (Jane duvara dayanmıştı; Tarzan'sa Jane'e *yanaşıyordu*) geçip dışarı, bahçeye çıktık.

Jade ve diğerleri, bir ev kadınının süpürge sapıyla dürtüklemesi üzerine vızıldamaya başlayan arı kovana misali uğuldayan ve seyrelemek bilmeyen kalabalığa çoktan karışmıştı. Leulah'yla Jade bir banka oturmuş, şişik, etsi maskelerini şapka misali kafalarının üstüne yerleştirmiş

iki adamla konuşuyorlardı. (Bu tür maskelerde Ronald Reagan, Donald Trump, Clark Gable ya da ellisini aşmış, dehşet derecede kepçe kulaklı diğer erkekler kullanılır.) Milton'ı görmedim (Black, karabatak misali bir görünür bir kaybolurdu) ama Charles, mangal başında, aslan kılığında ve her sözcüğünde boynuna kadar indirdiği yelesiyle oynayan bir kadınla flörtteydi. O sırada Abraham Lincoln bir kır tavşanının peşinden atılınca piknik masasına çarptı ve bir çanak dolusu ölgün lahana yaprağı, havai fişek rolüne soyundu. Saksıların yanına yerleştirilmiş kolonlardan rock müziği haykırıyor ve elektrogitar, solistin çığlıkları, onca nida ve kahkaha, sağdaki çamları biçen orak biçimli ay, hepsi birden tuhaf, boğucu bir şiddetle birbirine karışıyordu. Belki biraz sarhoş olduğumdan ve zihnim dekoratif ampuller misali yavaş hareket ettiğinden böyleydi ama karşımdaki saldırabilecek, yağmalayabilecek, tecavüz edebilecek bir kalabalık gibi görünüyordu çünkü "tümüyle coşkudan ve hiçbir ön düşünce üretilmeksizin doğan şiddetli bir başkaldırı, her başkaldırı gibi bomba misali patlar ve bir gün sonra yaşlı bir hanımın sarkık boynundan çekiliveren ipek şalın hıştırtısıyla son bulur"du. (bkz. "Yaz Vızıltılarının Sonuncusu: 1965 SSCB Novgorod İsyanı üzerine Bir Çalışma," Van Meer, *The SINE Review*, İlkbahar, 1985.)

Meşalelerin keskin ışıkları maskelere çarpıyor ve en tatlı kostümleri, kara kedileri ve tütülü melekleri dahi çökük gözlü, fırlak çeneli gulyabanilere dönüştürüyordu.

Derken kalbim duruverdi.

Alçak tuğla duvarın tepesinde bir adam dikilmiş, kalabalığa bakıyordu. Simsiyah bir cüppeye bürünmüş ve kanca burunlu altın bir maske takmıştı. İnsanlığa delalet eden hiçbir şey görünmüyordu üzerinde. Maskesi Venedik'te ve Mardi Gras karnavallarında takılan ürkünç Brighella (Comedia dell'arte'deki şehvet düşkününü kötü karakter olan Brighella) maskelerindendi ya, partideki diğer canavarları odak dışı bırakan maskenin şeytansılığı, gözleri birer mermi deliğine çevirişinden *değil*, babamın kostümü olmasından kaynaklanıyordu. Erie, Louisiana'da oturduğumuz sene Mayısboceğı Karen Sawyer babamı Küçükler Ligi Cadılar Bayramı Moda Gösterisi'ne katılma hususunda kandırmış ve New Orleans gezisinden getirdiği bu kostümü vermişti. (Babam kadife cüppeyi

ilk giyişinde, “Bana mı öyle geliyor yoksa cidden saçma mı görünüyorum?” demişti.) Karşımda, bahçenin ta diğer ucunda duran ve babam kadar uzun boylu olup kalabalığın arasında haç misali yükselen bu tipin giydiği -maskenin bronz rengine, kanca burnuna, pelerinin kenarlarındaki saten işlemeye, öndeki minik balık-gözü düğmelere kadar- tıpatıp aynı kıyafetti. Kimildanıyordu adam. Bana bakar gibi görünüyordu. Gözlerindeki sigara korlarını görebiliyordum.

“Kusmuk?”

“Babamı... gördüm...” diyebilirdim. Kalbim kafesinde gümbürderken Çakmaktaşlar’ın arasından, kıpkırmızı suratlı Rapunzel’in yanından geçip omuzların, simli sırtların ve karnımı deşen dirseklerle doldurma kuyrukların arasına daldım. Bir melek kanadının tel ucu yanağımı daladı. “Ben... affedersiniz,” diyerek bir tırtılı ittim. Kan çanağı gözlerinde pırlıltılarla, “Oha!” dedi. Sertinden itildim ve yuvarlanarak spor ayakkabılar, file çoraplar ve plastik bardaklar arasında kısılp kaldım.

Birkaç saniye sonrasında Nigel yanıma çömelmişti. “Şıllığa bak! ‘Kız Kavgası’ diye bağırıyordum ama o işlere girmeyeceğini düşündüm.”

“Adam,” dedim.

“Hı?”

“Duvarın üzerindeydi. Uzun boylu adam... O-orada mı hâlâ?”

“Kim?”

“Uzun burunlu bir maske takıyor.”

Nigel şaşarak yüzüme bakmakla birlikte doğruldu. Kırmızı Adidas’larının yerde çizdiği çemberi izledim. Bir daha eğildi. “Öyle birini görmüyorum.”

Kafam sanki dikişlerini atıp boynumdan kopacak gibiydi. Gözlerimi kırıştırdım, Nigel kalkmama yardım etti. “Haydi, kızım. Gayret.” Omzuna tutunarak kafamı çevirdim ve turuncu peruğumun arasından o yüzü bir kez daha görebilmek, *emin* olabilmek, sarhoş olduğumun, imkânsız, gayet dramatik şeyler hayal ettiğimin farkına varabilmek için baktım. Ama tuğla duvarın üstünde sadece yüzleri ter ve otoparklardaki yağ birikintileri misali gökkuşağı renklerinde Cleopatra’lar vardı. İçlerinden biri kalabalığa işaret ederek, “Haaaaarveeeeey!” diye ciyaktı.

Nigel, “Bir an önce gitmeliyiz, yoksa ezileceğiz,” dedi. Bileğimi daha sıkı tuttu. Beni dışarı sürükleyeceğini sandım ama aksini yaptı.

“Bir fikrim var,” dedi gülümseyerek.

* * *

Hannah’nın yatak odasının kapısının kapalı kalması adettendi.

Charles bir keresinde bunun özellikle altını çizdiğini söylemişti (“özel alanına” girilmesinden nefret ediyormuş) ve inanılması güçtü ama geçen üç yıl içinde hiçbir, arada geçerken azıcık göz atmak dışında yatak odasının içini görmemişti.

Babamı Brighella kılığında gördüğümü zannetmemin üzerine iyice sersemleyip donakalmasaydım ya da Nigel beni hippilerle mağara adamlarının arasından merdivenlere sürükleyip koridorun sonundaki kapalı kapıyı üç defa çalmasaydı, hayatta kalkışmazdım böyle bir şeye. Hannah’nın yatak odasına sığınmanın yanlış olduğunu kesinlikle bilmekle birlikte, pabuçlarımı çıkarırken (Nigel içeri girip kapıyı kilitlerken, “Halıda ayak izi bırakmamak lazım,” demişti) belki tek seferlikle kalması kaydıyla o kadar aldırmayacağını ve ayrıca herkeste onca merak uyandırmasının kendi kabahati olduğunu düşündüm. Kendi gizem havasını yaratmasaydı, en tekdüze soruları bile yanıtlamada gönülsüz davranmasaydı belki yatak odasına girmek aklımıza bile gelmezdi, belki arabaya, hatta eve dönerdik. (Babam suçluların davranışlarına bahane bulmak için karmaşık yöntemlere başvurduklarını söylerdi. Buradaki çarpık mantık bana aitti.)

Nigel beni yatağa oturtup etajerin üstündeki lambayı açarak, “Şimdi toparlarız seni,” dedi. Banyoya daldı ve bir bardak suyla döndü. Müzikten ve gaddar kalabalıktan uzaklaşınca azıcık şaşkınlık eşliğinde zannettiğimden daha ayık olduğumu fark ettim ve birkaç yudum su, birkaç derin soluktan sonra Hannah’nın sade yatak odasına bakınırken toparlanmaya, paleontoloji çevrelerinde yaygın olarak “Kazı Ateşi” adıyla bilinen, yaşam öyküsünü toprak yüzüne çıkarmaya yönelik o yorulmak nedir bilmeyen şevkin emarelerini hissetmeye başladım. (İddiaya göre bu illete ilkin Mary ve Louis Leakey, Tanzanya’daki Serengeti Düzlükleri’nin doğusunda, daha sonra dünyanın en açıklayıcı arkeolojik alanlarından birine dönüşecek Olduvai Boğazı’nda gezerken yakalanmışlardı.)

Hannah'nın yatak odasının duvarları bejdi ve üzerlerinde herhangi bir resim veya fotoğraf asılı değildi. Yatağın altındaki halı ham yeşildi. Hayvanlarla, kedi tüyleriyle, oryantal duvar kilimleriyle, kırık dökük mobilyayla, 1982'den bu yana çıkmış bütün *National Geographic* dergileriyle dolu evi düşününce bu odanın sade dekorasyonu garip sayılırdı - bunun kesin bir şeyin işareti olduğunu hissettim. (Sör Montgomery Finkle, 1953 tarihli *Korkunç Ayrıntılar*'ında, "Bir insanın yatak odası iç dünyasına doğrudan bakış sunar," diye yazmıştı.) Birkaç parça mütevazı eşya -çekmeceli etajer, kolçaklı tahta sandalye ve tuvalet masası- cezalı gibi odanın köşelerine itilmişti. Yatak çift kişilikti, özenle yapılmıştı (oturduğum köşe buruşmuştu gerçi) ve yorgani esmer pirinç renginde, insanı dalayan cinsten bir battaniyeydi. Etajerin üstünde bir lamba ve sadece en alt rafında epey yıpranmış tek bir kitap, *Yi Çing veya Değişimler Kitabı* duruyordu. ("İçsel Tao'larının yerini saptamaya uğraşan Amerikalılardan daha tiksindirici bir şey yoktur," derdi babam.) Ayağa kalkınca hafif ama evine dönmeyi reddeden misafir misali yanılığa mahal vermeyen bir koku duydum: Miami çapkınlarının üzerlerine boca ettiği türden tatlı bir erkek losyonunun kokusu.

Nigel da bakınıyordu etrafına. Zorro maskesini cebine tıkmıştı ve yüzüne, gizlice bir manastıra sızmışız da dua eden rahibeleri rahatsız etmek istemiyormuşuz türünden itaatkâr, hatta neredeyse saygılı bir ifade yerleşmişti. Hannah'nın giyinme odasına gitti ve kapıyı yavaşça, ama çok yavaşça açtı.

Yanına gidecektim -giyinme odası giysiyle doluydu, Nigel içerideki ampulü yakmak için ipi çektiğinde ayakkabı kutuları ve alışveriş torbaları dolu bir raftan siyah bir pompa düştü- ama birden evin içinde daha önce hiç görmediğim bir şeyi, tuvalet masasının kenarına dizili üç adet çerçeveli fotoğrafı fark ettim. Tanık karşısında yan yana sıralanmış şüpheliler misali dümdüz karşıya bakıyorlardı. Parmak uçlarımda yanlarına gittim ama bu fotoğrafların keşfetmeyi umduğum soyu tükenmiş bir türün (eski sevgili) ya da dinozorlar çağının (çılgın Gotik dönemi) kanıtları olmadıklarını derhal kavradım.

Hayır, her bir fotoğrafta (biri siyah-beyaztı, diğerleri modası geçmiş 70'lerin renklerindeydi; *Brady Bunch* kahverengisi, *M*A*S*H*

bordosu) herhalde Hannah diyebileceğimiz, mesela dokuz aylıkla altı yaş arası üç kız vardı ve ne kel top-kek kafasında bir tutam saç serpiştirilmiş şeker gibi duran bebek ne alt bezi haricinde çıplak olan ufaklık ona benziyordu. Hem de hiç. Bu şey... Alkolik bir amca kadar tom-balak ve kırmızıydı; gözünüzü kısarsanız aşırı viski içip yatağında sızıp kalmış gibi görünüyordu. Gözleri dahi benzemiyordu. Hannah badem gözlüydü ve bununkiler aynı koyu kahverengiydi ama yuvarlaklı. Fotoğrafların Hannah'ya değil, pek sevdiği bir kız kardeşe ait olduklarına inanmaya hazırdım ama yakından, özellikle dört yaşlarında bir midilli üzerinde otururken çekilmiş olan fotoğrafa yakından baktığımda benzerlikler su yüzeyine çıktı. Kusursuz bir ağız, birbirlerine bir yapbozun parçaları misali oturan alt ve üst dudaklar ve sımsıkı tuttuğu dizginlere bakışındaki ciddi ama gizemli ifade.

Nigel hâlâ Hannah'nın giyinme odasında (ayakkabı deniyor gibiydi) ben de banyoya girip ışığı açtım. Dekoratif açıdan yatak odasının uzantısıydı banyo. Bir ıslahevi hücresi kadar sade ve çıplaktı. Beyaz seramik zemin, tertemiz katlı beyaz havlular, tek bir su birikintisinin ya da lekenin olmadığı evye ve ayna... Mayısböceği Amy Steinman'ın evimizde unuttuğu *Karanlıkta Yapayalnız* (Dr. P.C. Mailey, 1979) adlı kitap geldi aklıma. Kitapta aralarında “kendi kendine işkence etme amacıyla sade ve çıplak bir yaşam alanı” da bulunan “bekâr kadınlarda depresyonun kati işaretleri” ayrıntılarıyla anlatılıyordu (s. 87.) “Yoğun depresyon geçiren bir kadın ya pislik içinde ya da aşırı düzenli, minimalist, kendi zevki veya kişiliğini hatırlatacak hiçbir şey barındırmayan bir ortamda yaşar. Ancak diğer odalarında, arkadaşlarına normal ve mutlu görünmesini sağlayacak eşyayı bulundurur.” (s. 88.)

Ümit kırıcı geldi gördüklerim biraz. Ancak esas şaşkınlığı diz çöküp lavabonun altındaki dolabın kapağını açınca yaşadım ve yaşadığım duygunun, Mary Leakey'nin 1959'da *Zinjanthropus*'a¹¹⁴ veya “Zinj”e rastladığında hissettiği keyifle karışık gördüklerine inanamama durumuna benzediğini hiç sanmıyorum.

114 Mary ve Louis Leakey'nin 1959 yılında Tanzanya kazılarında kalıntılarını bulduğu ve sonradan *Australopithecus boisei* olarak adlandırılan hominide verilen ilk ad. (ç.n.)

Dolapta, pembe plastik bir sepetin içinde Judy Garland'ın şöhreti-
nin doruğundayken kullandığı hapları şekerleme seviyesinde göstere-
cek türden reçeteli hap şişecikleri vardı. On dokuz ayrı turuncu şişecik
saydım. (Barbitüratlar, amfetaminler; şarkı söyler gibi okuyordum ad-
larını... *Seconal*, *Phenobarbital*, *Dexedrine*; Marilyn'le Elvis görse bay-
ram ederdi.) İşin kötüsü, hiçbirinin üstünde ne olduklarını, hatta çalı-
nıp çalınmadıklarını dahi gösterecek etiketler yoktu. Her bir BASTIR
ÇEVİR kapağın üstüne mavi, yeşil, kırmızı veya sarı renkte bant parça-
cıkları yapıştırılmıştı.

Büyük şişelerden birini aldım, üzerlerinde minik 50 ibareleri yazılı
mavi tabletleri salladım. Cebe atıp eve götürdükten sonra internete veya
babamın beş kiloluk *Tıp Ansiklopedisi*'ne (Baker & Ash, 2000) başvu-
rarak sırrını çözmeyi düşündüm ama ardından, şöyle dedim: Ya Han-
nah gizli tuttuğu, ölümcül bir hastalıktan mustaripse ve bu ilaçlar sa-
yesinde hayatta kalıyorsa? Ya bu hayati ilaçlardan birini yürütürsem ve
yarın gerekli ilacını alamayıp Sunny von Bülow¹¹⁵ gibi komaya girerse,
ben de böylelikle çakal Claus'a dönersem? Ya ipi doğru dürüst bağlan-
mamış kukla misali hayatımla oynarken Masumiyet Dereceleri ve Vic-
dan üzerine ahkâm kesip spagettiyle karides kızartması atıştıran bez-
dirici üniversite öğrencilerine biteviye benim hakkımda atıp tutan Alan
Dershowitz'e¹¹⁶ başvurmak zorunda kalırsam?

Şişeyi sepete geri koydum.

“Blue! Gel buraya!”

Nigel giyinme odasının içinde birkaç kumaş çantanın ardına gömül-
müştü. Kazı alanlarını utanmadan kirleten ihtirashane ama kaotik tipler-
dendi Nigel; en üst raftan en az on ayakkabı kutusu indirmiş ve hepsini
düşüncesizce yere saçmıştı. Tortop kâğıtların arasına pamuklu, soluk sü-
veterler, plastik çantalar, imitasyon pırlantalarla bezeli bir kemer, bir
mücevher kutusu ve terden taşlaşmış bir ayakkabı teki saçılmıştı. Nigel
boynuna imitasyon pembe inciler dizili bir kolye takıyordu.

115 Eşi Claus von Bülow tarafından zehirlendiği iddia edilmiş ve yaşamının son otuz
yılını komada geçirmiş şahıs. (ç.n.)

116 Claus von Bülow'un avukatlığını üstlenen Harvard hukuk profesörü. (ç.n.)

Vamp bir sesle ve kolyenin ucunu Modern Dans'ın Anası Isadora Duncan'mışçasına omzundan geriye savurarak (bkz. *Bu Kızıl; Ben De, Hillson, 1965*) "Ben Hannah Schneider'im ve ben *gizemliyim*," dedi.

Kıkırdayarak, "Ne yapıyorsun?" dedim.

"Vitrinlere bakıyorum."

"Koy onları yerine. Buraya girdiğimizi anlayacak. Bir gelirse şim—"

Nigel heyecanla, "Şuna bak esas!" dedi ve ağır, ince işli bir tahta kutuyu elime tutuşturdu. Altdudağını ısıarak kapağını açtı. Kutunun içinden kırk beş santim civarı uzunlukta, Sierra Leone'deki isyancıların çocukların kollarını keserken ("Taştan Martavallar," Van Meer, *Dışışleri Dergisi*, Haziran 2001) kullandıklarına benzer bir pala parıldadı. Dilim tutulmuştu. "Koca bir bıçak koleksiyonu var burada," diyordu Nigel. "Sado-mazo takılıyor herhalde. Ha, bir de resim buldum."

Palayı elimden neşeyle (hevesli bir tefeci gibi) aldı, halıya fırlattı ve bir başka ayakkabı kutusunu karıştırıp solmuş bir fotoğraf çıkardı.

Hülyalı bir tonla, "Çocukken Liz'e benziyormuş," dedi. "*Tam National Velvet*."¹¹⁷

Fotoğraf Hannah on bir veya on iki yaşındayken çekilmişti. Belden yukarısı görüldüğünden fotoğrafın iç mi yoksa dış mekânda mı çekildiği anlaşılmıyordu ama gülümsemesi kocamandı (açıkçası Hannah'ı hiç bu denli mutlu görmemiştim.) Kolunu muhtemelen gene gayet güzel bir kızın boynuna dolamıştı ya, kız utangaçça objektiften kaçınmıştı ve tam resim çekilirken gözünü kapadığından yüzünün sadece antresi (yanak, bir parça asil alın, azıcık kirpik) ve belki azıcık da oturma odası (tam kayakla atlamalık açıda bir burun) görülebiliyordu. Okul üniformaları aynıydı: beyaz bluz, lacivert ceket. (Hannah'ninkinin göğüs cebinde altın işlemeli bir aslan figürü vardı.) Fotoğraf sadece imgeyi değil, hayatın bir parçasını da yakalamış gibiydi: atkuyrukları cızırdıyor, saç telleri rüzgârda savruluyor, kahkahalarının birbirlerine karıştığı adeta duyuluyordu.

Ürkütücü bir yanları da vardı. 1964'te Arthur Lewis'in tüyler ürper-tici kitabı *Küçük Kızlar*'da (1988) işlediği, Honolulu'da ebeveynlerini katletmek için plan yapan Holloway Barnes ile Eleanor Tilden geldi aklıma.

117 Elizabeth Taylor'ın üne kavuştuğu 1944 yapımı film. (ç.n.)

Holloway, Eleanor'un ebeveynini uyurlarken bir kazmayla, Eleanor'sa Holloway'inkileri, lunaparkta doldurulmuş panda kazanmak için atış yapar misali karşılarına geçerek tüfekte öldürmüştü ve kitabın ortasındaki fotoğraflar bölümünde aynı bu fotoğraftakiler gibi görünen, kollarını birbirlerine dolamış, Katolik okulu üniformalı, gaddar gülümsemeleri yüzlerini olta iğneleri misali delen iki kızın resmi vardı.

Nigel, "Diğeri kim acaba?" dedi. Efikârla içini çekti. "Bu kadar güzel iki insan ölmeli. *Derhal*."

"Hannah'nın kız kardeşi var mıydı?" dedim.

Omuz silkti. "Bilmem."

Tuvalet masasındaki çerçeveli üç fotoğrafın yanına gittim.

Nigel peşimden gelirken, "Ne var?" dedi.

Fotoğrafı karşılaştırmak için yanlarına tuttum. "Aynı kişi değil."

"Ha?"

"Bu fotoğraflar. Hannah'ya ait değiller."

"Bebek değil mi onlar?"

"Aynı yüz değil ama."

Eğildi, başıyla evetledi. "Şişko kuzinidir belki."

Hannah'yla sarışın kızın fotoğrafının arkasına baktım. Köşesine mavi tükenmezle tarih atılmıştı: 1973.

Nigel birden eli boynundaki incilerde, gözlerini kocaman açarak, "Dur," diye fısıldadı. "Has... Dinle."

Aşağıda sağlıklı bir kalbin düzeninde tempo vuran müzik durmuş, yerini tümenden sessizliğe bırakmıştı.

Kapıya gittim, kilidi açıp aralayarak dışarı göz attım.

Koridorda kimsecikler yoktu.

"Çıkalım buradan," dedim.

Hafif bir çığlık atan Nigel çoktan giyinme odasına dalmıştı ve süveleri katlamaya, ayakkabı kutularını kapaklarıyla eşleştirmeye çabalıyordu. Hannah'yla öteki kızı gösteren fotoğrafı cebe atmaya düşündüm. Howard Carter, Tutankamon'un mezarındaki hazineleri çantasına atmış mıydı peki? Donald Johanson, 3,18 milyon yaşındaki hominid Lucy'den bir parçayı çaktırmadan cebe indirmiş miydi? Gönülsüzce Nigel'a verdim, o da fotoğrafı Evan Picone ayakkabı kutusuna koydu ve parmak

uçlarında yükselerek kutuyu en st rafa yerleştirdi. Bütün ışıkları kapadık, pabularımızı aldık, herhangi bir şey düşürüp dşrmediğimizi kontrol için odaya son defa gz attık. (Dedektif Clark Green *Parmak İzleri*’nde [Stipple, 1979] “Tüm hırsızlar arkalarında kartvizitlerini bırakır çünkü iş takdir edilmeye geldiğinde insan egosu, keşlerin eroine duyduğu açlığın aynından mustariptir,” diye yazmıştı.) Kapıyı kapadık ve alelacele koridora fırladık.

Merdivenler boştu ve aşağıdaki insan kalabalığı arasında ibiğı yamulmuş terli bir kuş, biteviye giden ve insanların uğultusunu heyecanlı kavga sahnelerindeki kılıçlar misali kesen isterik bir “U-u-u-u-u,” ı–ğırıyordu. Charlie Chaplin, kuşu sakinleştirmeye çalışıyordu: “Nefes al! Bi’ durup nefes alsana Amy!” Nigel’la şaşkın şaşkın bakıştık, basamakları indik ve dışarı çıkmaya çalışan bir ayaklar, plastik maskeler, kuyruklar, sihirli asalar, peruklar seline kapıldık.

“İtmesenize yahu!” diye bağırdı biri. “İtmesene ulan orospu çocuğu!”

“Ben gördüm,” dedi bir penguen.

“Polis nerede peki?” diye inledi bir peri. “Neden gelmediler hâlâ *buraya*? Polis İmdat’ı aramadı mı kimse?”

Nigel önümüzde kalabalığı iteştiren deniz-erkeğini omzundan yakalayarak, “Hey!” dedi. “Ne oluyor?”

“Biri ölmüş,” dedi adam.

Paris Bir Şenliktir

Babam yedi yaşındayken az kalsın Brienz Gölü'nde boğuluyormuş. İddiasına bakılırsa bu olay, Benno Ohnesorg'un ölümüne şahit olmasının ardından hayatının en aydınlatıcı ikinci deneyimiymiş.

Zürih'teki *Waisenhaus*'tan on iki yaşındaki bir oğlanı, Hendrik Salzmänn'i geçmeye uğraşıyormuş tabii o gün. Sefil Hendrik'i geçerken "azim, dayanıklılık ve atletizm yetkesi sergilemesine" rağmen yüzücülere tanınan sınırı otuz veya kırk metre kadar aştıktan sonra devam edemeyecek kadar yorulduğunu fark etmiş.

Yemyeşil kıyı çok gerisinde salınıyormuş. Babam, "Elveda diyordu adeta," demişti. Kol ve bacakları taş doldurulmuş çuvalar denli ağır, karanlığa gömülürken -iddiasına göre, "aslında şaşkınlıktan, her şeyin sonunun buna vardığını, burada bittiğini kavramaktan ibaret" olan- ilk paniğin ardından, sıklıkla "Sokrat Sendromu" diye bahsedilen, ölüm öncesi gelen aşırı sükûnet hissine kapıldığını iddia ediyor babam. Gözlerini kapamış ve ne bir tünel, ne kör edici bir ışık ne de kısa, Dickensvari yaşantısının dia gösterisini görmüş. Cüppeli, Ak Sakallı, Gülümseyen Bir Adam falan görmemiş, sadece şekerlemeler görmüş.

"Karameller, marmelat," demişti, "kurabiyeler, badem ezmeleri... Kokularını alıyordum. Sudan bir mezara değil, Şekerleme Dükkânı'na yuvarlandığıma inanmıştım cidden."

Ayrıca derinliklerden, cumartesi akşamları pek sevdiği rahibe Fraulein Uta'nın (tarihe kaydı düşülen ilk Mayısböceği, *der erste Maikäfer in der Geschichte*) odasında çaldığı Beethoven'in Beşinci Senfonisi'ni duyduğuna yemin ederdi. Şekerli mutluluğundan koparılıp karaya, elbette Hendrik Salzmänn tarafından (kahraman ikinci rolünde) çıkarıldığında ilk bilinçli düşüncesi şekerlemeler ve Allegro Presto müzik uğruna karanlık sulara geri dönmek olmuş.

Babamın ölüm hakkındaki yorumu: "Zamanın geldiyse -tabii hiçbirimiz vademizin ne zaman dolacağını bilmeyiz- mızımızlanmanın faydası

yoktur. Lütfen yani. Hayatında girdiğini, kalkıştığını devrim kavgası biyoloji veya nöroloji alanlarında, güneşin kökeni konusunda veya anninki gibi böcekler ve Kızıl Haç'la ilgili bile olsa, ölüme bir savaşçı gibi gitmek gerekir. Che Guevera'nın nasıl gittiğini hatırlatmama gerek var mı? Fazlasıyla kusurlu bir adamdı; Çin ve komünizm yanlısı bakış açıları en hafif deyişle safçaydı. Ama" -burada doğrulup öne eğilmişti; ela gözleri gözlüğünün ardında kocaman görünüyor, sesi havaya yükselip ta derinlere dalıyordu- "9 Ekim 1967'de, gammazın teki CIA ajanlarına Guevera'nın gizli gerilla kampının yerini ispiyonladıktan sonra, ayağa kalkamayacak denli feci yaralanınca Bolivya ordusuna teslim oldu. René Barrientos'un idamını emretmesinin ardından, kısa çöpü çeken tabansız subay, tanık ifadelerine göre, Guevera'nın kafasına kurşunu sıkmak için penceresiz kulübeye girerken kriz geçiriyormuşçasına titremiş. İnandıkları uğruna mücadele eden, 'Özgürlük' ve 'Adalet' laflarını en ufak alaycılık işareti kullanmadan sarf eden bu adamı öldürecekmiş ve başına geleceği anlayan Guevera, subaya bakıp" -babam burada solunda duran hayali subaya dönüp bakmıştı- "Çek tetiği, ödle, demiş. 'Alt tarafı bir adam öldürmüş olacaksın.'"

Bakışlarını bana dikmişti ardından.

"Umarım ikimiz de kendimizden böyle emin olacağımız günleri görürüz."

Hannah bize hırıltılı bir ses ve gözlerinin etrafına çöken belirgin gölgelerle (kafasının içinde bir şeyler dökülmüştü adeta) Smoke Harvey'yi anlattıktan -ve onunla ilgili verdiği her ayrıntı, adamın büyük, kalabalık bir fidanlık olarak canlanan hayatına pembe bir tuğla koyduktan- sonra, Smoke'un kati varlığından kuşkulandırken buldum kendimi. Boğulurken babamı çağıran, çocukluğunun şekerleme ve Beethoven sevdası ise Smoke'u çağıranın ne olduğunu, Küba purolarının mı yoksa ilk karısının bebek ellerinin mi ("Öyle ufak tefeki ki kollarıyla Smoke'u tamamen saramazdı," demişti Hannah.) ya da bir bardak buzlu Johnny Walker'ın mı (muhtemelen Mavi Etiketli; Hannah "kaliteli şeylere" tutkunluğundan söz etmişti) aklına düştüğünü merak ettim; müthiş bir coşku ve kudretle ("gusto" ve "keyif" demişti Hannah) geçirdiği altmış sekiz yıllık ömrün sonunun, Mao Zedong kılığında ve sarhoş, iki buçuk metre

derinliğindeki havuzun beton zemininde, kimse fark etmeksizin sürüklenirken, Hannah'nın havuzunun dibinde geldiği gerçeğinden uzaklaşmasını sağlayacak herhangi bir şey olabilirdi.

Tam adı, Smoke Wyannoch Harvey'ydi. 68 yaşındaydı. Findley, Batı Virginia'da yaşamamış ya da DBA LLC'de çalışırken portföy yöneticisi sıfatıyla sunduğu hizmetlerden faydalanmamış veya yazdığı kitap *Istıraplı İhanet*'i (1999) yüzde seksen indirim sepetinde görüp almamış ya da 24 ve 28 Kasım tarihlerinde *The Stockton Observer*'da çıkan iki habere (bkz. "Batı Virginia'lı Yüzme Havuzunda Boğuldu," "Boğulma Vakasında Kaza Hükümü," Yerel haberler, 2B ve 5B) rastlamamış olan pek az insan tarafından tanınıyordu.

Elbette bu zat, Nigel'la birlikte Hannah'nın yanında, merdivende tanıştığımız, hoşuma giden adamdı (Şekil 12.0.)

* * *

ŞEKİL 12.0

Birinin öldüğünü duyar duymaz Nigel’la birlikte kalabalığı ite kaka bahçeye bakan pencerelerden birine ulaştık. Sokakta oynanan etkileyici bir *Kral Lear* performansını izlermişçesine ileriye bakan sırt kalabalığından ötesini göremedik. İnsanların çoğu kostümlerinden yarı-sıyrılmış olduğundan haliyle iki tür arası evrimlerini tamamlamamış gibi görünüyordu ve yere pipet duyargalar ile sahipsiz-denizanası peruklar saçılmıştı.

Ambulans çığlıkları geceyi yırttı, kırmızı ışık bahçeye yaklaştı. Bahçedeki herkes içeri sokuldu.

Sarışın bir polis memuru kapı eşiğinden, “Herkes sakinleşir sakinleşmez çarçabuk halledeceğiz,” diye seslendi. Sakız çiğniyordu. Kapı çerçevesine yaslanışından, tek ayağını kaldırıp Hannah’nın şemsiyeleri koyduğu testiyeye basışından ve ağır ağır göz kırpmışından kendisi buradayken aklının kolay bir atışı kaçırdığı bilardo masasında veya karısında, ortası çökük yatağında olduğu anlaşılıyordu.

Şaşkınlıktan ağızım açık kalakalmıştım -kimin öldüğünü merak ediyor, Milton veya Jade ya da başka biri olmamasını diliyordum (*illa biri olacaksa o uyuz tırtıl olabilirdi*)- ama Nigel, Yavrukurtların Başkanı gibi davranıyordu. Yine elime yapıştı ve birbirlerini sakinleştirmek için masajlar yapan hippilerin üstüne basa çıka salonun diğer ucuna gittik. Kusan Jane’i (Tarzan’ı yitirmişti) banyodan çıkardı ve kapıyı kilitleyip su içmemi söyledi.

Heyecanlı bir vurguyla, “Salağın teki bizi alkol testi zimbirtısına üfletsin istemeyiz,” dedi. Enerjisi karşısında şaşakaldım. Babam acil durumların herkeste köklü bir değişim yarattığını söylerdi ve bu tip durumlarda çoğu insan eriyip giderken Nigel daha katı, daha müthiş bir Nigel’a dönüşüyordu. Roket gibi, fişek gibi bir sesle, “Gidip diğerlerini bulacağım,” dedi. Kapıyı açarken, “Burada ne yaptığımıza dair adam gibi bir hikâye uydurmamız gerekiyor çünkü polis mekânı korumaya alacak ve herkesin ad ve adreslerini isteyecek,” diye devam etti, “Alkolü kaldıramayan ve hayatı boyunca yüzme öğrenmemiş dangalağın teki yüzünden okuldan falan atılmaya hiç niyetim yok.”

* * *

Kimi insanlarda her Dedektif Filminde, her Pornoda, her Aşk Hikâyesi ya da Spagetti Western'de başrol değilse bile en azından yardımcı role soyunma veya eleştirmenlerin takdirini toplayacak ve dik-kate değer ölçüde konuşulacak tek bir sahnede unutulmaz bir performans sergileme kabiliyeti vardır.

Masum Tanık rolünün Jade'e verilmesi şaşırtıcı olmadı. Sarhoşlu-ğun yol açtığı bir gösterişçilik arzusuna kapılıp ısıtılmış havuza atlayı-veren Ronald Reagan'la sohbetteymiş; adam havuzda lacivert takımıyla sırtüstü yüzerek körebe oynayan dört fareyi aşarken kenardan bakan Jade'in kimin kılığına girdiğini tahmin etmeye çalışıyormuş ("Pam An-derson! Ginger Lynn!" diye bağırıyormuş.) İşte o sırada ayağı havuzun dibindeki kütleye takılmış.

"Ne oluyor be?" demiş herif.

Jade, "Biri bayılmış! Polis İmdat'ı arayın! İlk yardım bilen var mı? *Doktor bulun ulan!*" diye bağırdığını iddia ediyordu ya, tam o sırada sar-masının kalanını tüttürmek için gittiği ağaçlıktan dönen Milton, Great Communicator¹¹⁸ ile farelerden biri cesedi sudan çıkarana değin hiçbir şey söylemediğini, ceset çıkarıldığında banka oturup insanlar "Aman Tanrım"larını çekerken tırnaklarını yiyerek olanları izlemekle yetindi-ğini belirtti. Zebra kılığındaki bir adam havuzdan çıkarılan adamı can-landırmaya uğraşmışmış.

Jade, polis tarafından sorgulanmayı bekleyen diğer ana karakter-lerle birlikte bahçedeydi, fakat Nigel banyoya yanında Charles, Milton ve Leulah'yla döndü. Charles ile Lu 1812 Savaşı'ndan güç bela kurtul-muş gibi görünüyordular ama Milton her zamanki gibi yüzünde gülüm-semesiyle rahat ve gevşekti.

"Ölen kimmiş?" diye sordum.

Leulah küvetin kenarına çökerken dalgın bakışlarla, "Kocaman bir adam," dedi. "Cidden de ölü. Hannah'nın bahçesinde bir ceset var yani. Sırılsıklam. Ayrıca berbat bir mor..." Eli karnına gitti. "Kusacağım galiba."

"Ölüm, yaşam," diyerek iç geçirdi Nigel. "Tam Hollywood işi."

Charles usulca, "Hannah'yı göreniniz oldu mu?" diye sordu.

118 Ronald Reagan'ın lakabı. (ç.n.)

Ürkütücüydü. Kaza bile olsa insanın evinde birilerini ağırladığı sırada birinin ölmesi, birinin başka birinin mülkünde, onun böbrek şekilli havuzunda “bu berbat dünyadan çekip gitmesi” (babam bayılırdı böyle demeye) iyi bir şey değildi. Konuşmadık. Kapalı kapının ardından birkaç sözcük kurtçuğu kavrılarak içeri süzülüyor (“Ah!” “Sheila!” “Tanıyor muydunuz?” “Ne oluyor yahu?”) ve küvetin yanındaki banyo penceresinden polis telsizinin biteviye ve anlaşılmaz duyuruları geliyordu.

Nigel banyo perdesinin ardına süzülüp banyo penceresinden birileri ateş edecekmışçesine eğilerek bakarken, “Tüyelim derim ben,” dedi. “Çıkışta devriye arabası kaldığını hiç sanmam. Ama Jade’i bırakamayız. Bu durumda polis işlemlerine katılarak şansımızı denememiz gerekecek.”

Charles yüzünü buruşturarak, “Elbette ki suç mahallinden kaçamayız,” dedi. “Nesin sen? Manyak mı?” Kızarmıştı. Jade veya Nigel ne zaman Mor Oda’da Hannah’nın hafta sonları neler yaptığına dair tahmin yürütse (sadece “Cottonwood” lafını fısıldasalar bile) Charles’ın Latin Amerikalı diktatörler misali sinirlendiğini fark etmiştim. Saniyeler içinde baştan aşağı -yüzü, elleri bile- kızarıveriyordu.

Milton bordo el havlularına yaslanırken her zamanki gibi hiçbir şey demeden kıkırdamakla yetindi.

“Sorun çıkmayacaktır,” dedi Nigel. “Boğulma vakaları gayet açıktır. Kaza mı yoksa cinayet mi, deriden belli olur ki bu tür durumlarda al-kole bağlı boğulma oranları yüksektir. Zom elemanın teki havuza düşüyor. Bayılıyor. Ölüyor. Ne yapılabilir zaten? Kendi etti, kendi buldu. Her zaman olan şey. Sahil Koruma okyanusta her zaman içkiyi fazla kaçırmış tiplerin cesetlerini bulur.”

“Sen nereden biliyorsun bunları?” dedim ya, *La Havre’da Cinayet*’te (Monalie, 1992) benzer bir şey okumuştum.

“Annem polisiye hastasıdır,” dedi gururla. “Diana kendi otopsisini bile yapabilir.”

* * *

Sarhoş görünmediğimize karar verince (Ölüm üstümüzde altı fincan kahve ve Bering Denizi’ne batırılıp çıkarılma etkisi yapmıştı) salona geri döndük. Yeni bir memur, Memur Donnie Lee, idareyi devralmıştı ve yuvarlak, kayık yüz hatları çömlekçi tezgâhındaki yamuk çanakları

andırıyordu. Turistik gezi gemilerinde Kıyı Turu düzenlemeye çalışan bir aktivite müdürünün manyakça sabırla -“Hadi, sıraya girin”- hiza sokmaya çalışıyordu insanları. Kalabalık peyderpey salonda bir çembere dizildi.

“Bırakın ilk ben konuşayım,” dedi Nigel. “Siz bir şey demeyin. Anemin tavsiyesini söyleyeceğim size: Ne olursa olsun İsa’yı şahsen görmüşsünüz gibi görünün.”

Memur Donnie Lee kendini Paul Revere-cinsi¹¹⁹ tıraş losyonuna (koku önünde ilerliyor, gelişini haber veriyordu) bulduğundan Nigel’in yanına gelip adını, telefon numarasını yazarak, “Kaç yaşındasın sen, evlat?” diye sorduğunda bizimki onu bekleyen kıyıma çoktan hazırlanmıştı.

“On yedi, efendim.”

“Hı-hı.”

“Sizi temin ederim ki Bayan Schneider bu gece buraya geleceğimizi bilmiyordu, efendim. Arkadaşlarımla bir yetişkin partisine süzülmenin eğlenceli olacağını sanmıştık, yanılmışız. Nasıl olduğunu görmek istedik. Yalnız ekleyeyim, yasadışı maddeler kullanmak amacıyla değildik. Ben şahsen doğduğumdan bu yana Baptistim ve iki senedir kendi dua grubumun önderiyim, her türlü alkol tüketimi inancıma aykırıdır. Perhizim bana yetiyor, efendim.”

Performansını gayet gösterişli ve abartılı buldum ya, *İskoçya Kraliçesi Mary*’deki Vanessa Redgrave etkisi yarattığına şaşkınlıkla şahit oldum. Kırışıkları geniş, kil görünümlü alnını zorlayan (sanki görünmez bir çift el üzerinde çalışıyor, vazo veya kül tablasına dönüştürmeye uğraşıyordu) Memur Donnie Lee, ucu çiğnenmiş tükenmez kalemimi not defterinde tıklatmakla yetindi.

“Attığınız adımlara dikkat edin çocuklar. Bundan so’na böyle yerlere geldiğinizi duymak ya da görmek istemiyorum, ona göre. Anlaşıldı mı?”

119 Paul Revere (1735–1818): Amerikan bağımsızlık savaşında önemli rol oynamış gülmüş ustası vatansever. Lexington ve Concord çarpışmalarından önce İngiliz güçlerinin gelişini Koloni milislerine bildirmek için yaptığı ve döneminde önemli bir erken uyarı sistemine dönüşen “Gece Yarısı Yolculuğu” efsaneleşerek şiirlere konu olmuştur. (ç.n.)

“Evet, efendim, elbette, efendim, kesinlikle, efendim”lerimizi dinleme zahmetine dahi girmeden yanımızda titreyen ve önünde berbat bir kahverengi leke taşıyan, uyduruk *Yaz Bekârı* kostümlü Marilyn’e geçti.

“Ne kadar sürecek bu? Evde çocuk bakıcısı bekliyor.”

“Han’fendi, sabrederseniz...”

Nigel sırttı. “Sinek yakalamak için güzelce yerleştirilmiş bir bal kavanozu gibisi yoktur,” diye fısıldadı.

Memur Lee saat sabahın beşini geçene dek kimseyi salmadı. Nihayet dışarı çıkmamıza izin verildiğinde maviye kesmiş, veremli bir sabahla karşılaştık: gökyüzü yorgun, çimler terliydi. Ağaçlar arasında soğuk bir esinti ışığını çalıyordu. Mor tüyler uçuşarak SUÇ MAHALLİ - GİRİLMEZ şeritlerinin altından geçiyor, ölü taklidi yapan bir Hulk maskesine dadanıyordu.

Bir şeyler görebilmek için kalanları (bir peri, bir goril, yıldırım çarpmış sarışın bir golfçu) ve iki polis aracını, boş ambulansı, batık, karanlık gözlü, sigara içen sağlık görevlisini aşarak otoparka gittik. Önümüzde yürüyen altın kromajlı Nefertiti, buzdan bıçakları andıran gümüş topuklarını takırdatarak durmaksızın, abuk sabuk konuşuyordu. “Ha’uz yaptırmanın sorumluluğunu bilmesi lağzım,” diyordu, “yataktan kalktığımdan beri içimde bö’le kötü hisler vardı valla.”

Sessizce arabaya bindik ve on beş dakika boyunca Jade’i bekledik.

Arka koltuğa geçip kapıyı kaparken Nigel’la beni iteleyerek, “İfade verdim,” dedi gururla. “Aynı TV’deki gibiydi ama tabii polis memuru seksi ve yanık tenli değildi.”

“Nasıldı?”

Jade hepimiz onu baştan aşağı süzene dek yanıt vermedi.

“Komiser Arnold Trask. Domuzun tekiydi.”

“Öleni gördün mü?” dedi Milton ön koltuktan.

“Her şeyi gördüm,” dedi Jade. “Ne bilmek istersiniz? Öncelikle söyleyeyim, bana *cidden* garip gelen *maviliği*ydi. Şaka etmiyorum ha. Kollarıyla bacakları öylece sallanıyordu. Kollarla bacaklar normalde öyle sallanmaz yani. Bot gibi şişmişti. Yani bir şey böyle içine üfleyip—”

“Kesmezsen kusacağım,” dedi Leulah.

“Ne?”

Charles marşı basarak, “Hannah’yı gördün mü?” dedi.

“Tabii,” dedi Jade başıyla onaylayarak. “En fecisi oydu. Dışarı getirdiklerinde akıl hastaları gibi haykırmaya başladı. Memurlardan biri onu götürmek zorunda kaldı. Çocuklarının vesayetini alamayan bir anneyi konu alan bir okul müsameresi seyrediyorum sandım. Sonrasında bir daha görmedim Hannah’yı. Birileri ambulanstaki adamın ona sakinleştirici verip uyuttuğunu söyledi.”

Soluk mavi sabahta yüzlerce yapraksız ağaç iki yana dizilmiş başlarıyla bize selam veriyor, başsağlığı diliyordu sanki. Anayola dönüp Jade’in evine yönelirken Charles’ın dişlerini sıkıldığını gördüm. Yanakları alıılmışın dışında boş, sanki birisi bıçak alıp içlerini oymuş gibi görünüyordu. Babamın kadife dizine yasladığı *Büyük Beyaz Yalan* (Moon, 1969) ya da E. B. Carlson’ın *Sessizlik*’iyle (1987) geçirdiği berbat Bourbon Saatlerini hatırladım. Böyle anlarda nadiren değindiği bir şeyden, annemin nasıl öldüğünden bahsedirdi. “Benim hatamdı,” derdi ama benimle değil, omzumla ya da dizimle konuşurdu. “Cidden, tatlım. Rezil bir durum. Orada olmam gerekirdi.” (Hiçbir şeyden sakınmamakla, kaçınmamakla gurur duyan babam bile pek çok insan gibi kafayı çekip kedere boğulduğunda karşısındakine değil, onun bir uzvuna hitap etmeyi yeğlerdi.)

O anlardan, güçlü, sağlam ve kalıcı olduğuna gizliden gizliye inandığım tek şeyin, babamın yüzünün Paskalya Adası’ndaki volkanik kaya büstler misali sabit kalakalışından nefret ederdim (dokuz yüz yıl sonra ayakta kalacak biri varsa, babamdı.) Bir anlığına, mutfakta veya çalışma odasının karanlığa bulanmış bir köşesinde, ufacık ve kırılğan görürdüm onu, elbette ki insandı ama otellerdeki İncil sayfaları kadar yıpranmış ve zayıf dururdu.

Tabii her seferinde harika toparlanırdı. Kendi kendine acımasıyla dalga geçer, İnsanın en beter düşmanının Kendisi olduğuna dair alıntılar yapardı. Ve o anlarda ayağa kalkıp yine benim babam, *O Anın Adamı* ya da *Kral Olacak Adam* olduğunda *dahi* bulaşıcı bir etkisi olurdu, çünkü sonrasında saatlerce *ben* kedere gömülürdüm. Kazara ölümlerin insanlara ettiği buydu; kazalar insanların denizlerinin tabanlarını çarpıtır ve eğiltir, su altı akıntılarının çakışmasına, yukarı çıkmalarına ve haliyle

yüzeylerde ufak ama yıkıcı çırpıntılara yol açardı. (Daha tehlikeli vakalarda en sağlam yüzücüleri bile boğabilecek anaförlara da neden olurlardı.)

* * *

O pazar Hannah'nın evinde yemek yenmedi.

Hafta sonunu berbat geçirdim. Kafamda Hannah ve babama dair düşünceler dolanırken bezdirici ödevlerimi yaptım. İnsanların, babamın "Hep Bir Ağızdan Keder Şarkıları Söylemek" dediği şeye ("Araba kazasında *kendi* çocuklarının kafası kopmadığı, *kendi* kocaları tinercinin teki tarafından bıçaklanmadığı sürece herkes bolca yas tutmaya bayılır.") katılmalarından nefret ediyordum ya, *The Stockton Observer*'da Smoke Harvey hakkında çıkan kısa haberi okuduğumda ve fotoğrafına baktığımda (feci bir Noel fotoğrafıydı: smokin, sırtış, krom kadar parlak bir alın) Yitiriş ya da Keder değilse bile Sohbet Edemedik Diye Hayıflanmadan, şehirlerarası bir yolculuk sırasında yoldan geçen bir minibüsün yolcu mahallinde uyuklayan ilginç biri camdaki bir bulut-lekesi gibi geçip gidiverdiğinde hissedileni hissetmeden edemedim.

Babam okuduğu *The Wall Street Journal*'ın köşesini bana bakmak için indirip kuru bir sesle "E, anlat bakalım," dedi, "nasıldı senin Joyce meraklısı çapulcular? Eve döndüğünde hiçbir şey anlatmadın. Kalipso'ya gelebildiniz mi nihayet?"

Pencerenin yanındaki koltuğa kıvrılmış, kıyafet balosunu unutma çabasıyla babamın hatırı için *Böyle Buyurdu Zerdüş'tün* (Nietzsche, 1883–85) arasına sakladığım İngiliz kız-edebiyatı klasiği *Tek Gecelik Aşk*'ı (Zev, 2002) okuyordum.

Herhangi bir heyecan göstermemeye çabalayarak, "İyiler," dedim. "Kitty nasıldı?"

O gece birlikte çıkmışlardı ve eve döndüğümde kirli şarap kadehlerinin hâlâ mutfak lavabosunda durmasından yola çıkarak (tezgâhta da boş şişe vardı) babamın Hannah'nın partisine, onu "Marie Antoinette ile Liberace'nin¹²⁰ gayrimeşru çocuğu gibi gösterdiğini" söylediği kıyafetle geldiğine dair sarhoş hezeyanının gerçekten bir hezeyan olduğu

120 Wladziu Valentino Liberace (1919–1987): Aşırı şaşıaalı gösterileri ve kıyafetlerinin yanı sıra cinsel kimliğiyle de büyük tartışmalar yaratmış ünlü piyanist ve şarkıcı. (ç.n.)

sonucuna varabilmişim. (Kitty bakır rengi ruj sürüyordu ve kütüphanedeki koltuğun kenarına sıkışmış kılımsı saç teline bakılırsa lülelerine oryalle saldırmıştı. Bulduğum saç teli Sarı Sayfalar rengindeydi.)

Soruma şaşmış göründü babam. “Nasil yanıt vereyim buna şimdi? Bakalım... Hım. Her zamanki gibi hayat doluydu.”

Ben Florida Bataklıkları’na dönmüşsem, gecenin köründe tuhaf denemek kadar sade yatak odasında uyanıp merdivendeyken kolunu delişmen ergenler misali sıkıdığı ölmüş adamı, Smoke Harvey’yi düşündüğünde Hannah’nın hangi Büyük, Korkunç Bataklığa gömüldüğünü hayal etmem mümkün değildi.

Ancak pazartesi günü Milton okul çıkışında dolabımın başındayken yanıma geldiğinde biraz olsun rahatladım: Söylediğine göre Charles, pazar günü Hannah’ı görmeye gitmişti.

“Nasılmış?” dedim.

“İyi. Charles, hâlâ birazcık şokta ama onun dışında gayet şahane, dedi.”

Hafifçe öksürdü ve ellerini, güneş altında yatan bir sığırın hızıyla ceplerine soktu. Jade’in duygularını ona çıtlattığından kuşkulandım -“Kusmuk üstüne kustu kusacak ha,” dediğini duyar gibiydim, “Sana *hasta, takmış* yani”- çünkü son zamanlarda bana baktığında yüzünden sersem bir gülümseme gelip geçmeye, gözleri sinekler misali etrafımda dolanmaya başlamıştı. Ona karşı aşk ya da şehvet duymuyordum. (“Juliet ile Romeo yerin dibine batsın, eğer birisinin yanında en az üç yüz kez dişlerini diş ipiyle temizlememişsen *âşık* olmuş sayılmazsın,” derdi babam.) Benimkisi salt akut bir elektriklenme durumuydu ki onun da böyle hissettiğine dair ne bir umut besliyor ne de hayaller kuruyordum. Ortak Alan’da devrile yıkıla dolanırken onu gördüğümde yıldırım çarpmışa dönüyordum. Sıyrık’ta karşılaştığımızda ve “N’aber, Kusmuk?” dediğinde seri devredeki ampul misali ışıldıyordum. O, Elton Binası’ndaki revire giderken (her daim kızamık veya kabakulağa yakalanmak üzereydi) İleri Sanat Tarihi sınıfımın yanından geçtiği sırada benim saçlarım çıtırdayarak havaya dikilse hiç şaşmazdım.

“Bu gece bizi yemeğe götürmek istiyormuş,” dedi. “Olanlar hakkında konuşmak için. Beşte gelebilir misin?”

Başım la evetledim. “Babama iyi bir bahane uydurmam gerekecek.”

Gözlerini kıstı Milton. “Hangi bölümdeyiz?”

“Proteus.”

Uzaklaşırken güldü. Gülüşü bataklıktan yükselen kabarcıkları andırırdı: Bir defa çağıldar, sonra yitip giderdi.

* * *

Haklıydı Charles. Hannah gayet *şahaneydi*.

En azından başta, şef garson Jade, Leulah ve beni Hannah’nın tek başına beklediği yuvarlak masaya götürdüğünde, onu ilk gördüğümüzde öyleydi.

Diğerlerini daha önce de Sümbül Terası lokantasına götürmüştü. Burası, özel günlerde, yaş günlerinde, bayramlarda, Bitirme Sınavında biri yüksek not aldığında geline yerdi. Lokanta, Acil Servis doktorlarının azmiyle Victoria dönemi İngiltere’sini, “Eski ile Yeniye sanatsal bir maharetle birleştiren mutfağı” sayesinde (bkz. www.sumbulterasi.net) canlandırmaya kalkışmıştı. Ham yeşil ve pembe renge boyalı, Victoria dönemi esintili bina, Marengo Dağı’nın yamacına konmuştu ve doğal ortamına dönmek için yanıp tutuşan sarı-omuzlu bir Amazon papağanına benziyordu. İçeri girdiğinizde kocaman yelpaze pencerelerden harika bir Stockton manzarası değil, sadece kırk küsur kilometre doğuda kalan Horatio Mill Gallway’in eski kâğıt fabrikasının (şimdi Parsel Tedarik A.Ş.) isli bacalarından yayılan ve batıya doğru akıp Stockton vadisini sarhoş âşıklara has bir cıvıklıkta kucaklamaya çalışan bol dumanlı bir sis perdesi görebiliyordunuz.

Saat henüz erkendi, beşi çeyrek geçiyordu ve Hannah, pencere kenarında yemek yiyen yaşlı çift haricinde salondaki tek kişiydi. Salonun tam ortasında tavandan sarkan beş kollu altın kaplama avize, baş aşağı asılmış, parasını ödeyen halka hiç utanmadan kısa çizmeleriyle fırırlı juponunu gösteren bir düşesi andırıyordu.

Biz masaya yerleşirken Hannah, “Selam,” dedi.

“Çocuklar on dakikaya gelir,” dedi Jade otururken. “Charles’ın antrenmanının bitmesini bekliyorlar.”

Hannah başıyla onayladı. Siyah bir boğazlı kazakla gri, yün etek giymiş ve başkanlık seçimlerine katılacak adayların televizyonda tartışmaya çıkmadan önceki hallerini andıran bir ifade takınmıştı. Bir dizi gergin

jest (burun çekme, dili dişlerin üzerinde gezdirmе, etek düzeltme) bir adet zayıf sohbet girişimi ("Okul nasıldı?") ve ardından sohbet devam-sızlığı ("İyi") yaşandı. Bu Özel Gecede bize çok özel bir şey söylemeyi planladığını kestirebiliyordum. Rakip parti adayına vereceği içten ama tehditkâr selamı içinden tekrarlıyormuşçasına dudak büzüp şarap ka-dehine doğru gülümsedikçe endişem arttı.

Ne yapacağımı bilmiyordum. Sayfalarında yemeklerin dantelli el yazılarıyla süzüldüğü (*Kara Mantar ve Mikro-Sebzeli Yabanhavucu-Ar-mut Püresi Çorbası*) kocaman menüden çok etkilenmiş rolüne giriştim.

Oğlanların gelişile kuşkuarım doğrulandı, ama Hannah konuş-masına cılız garson siparişlerimizi alana ve silah sesi duymuş bir cey-lan misali sekerek uzaklaşana değin başlamadı.

Katı bir sesle, dimdik oturup saçlarını resmi bir hareketle omzunun ardına alarak, "Arkadaşlığımız süreceksе -ki dün bunun imkânsız oldu-ğuna karar verdiğim anlar yaşadım- gelecekte size bir şey yapmamanızı söyledüğimde *yapmamanız* gerekiyor," dedi.

Bakışlarını her birimize ayrı dikerek sözcüklerini masada dolaş-maya, işlemeli tabakların, tahta peçeteliklerin, şarap şişesinin, orta-daki vazoda sarı başlarını yumurtalarından yeni çıkmış aç civcivler mi-sali uzatan güllerin arasında gezinmeye bıraktı.

"Anlaşıldı mı?"

Başım la evetledim.

"Evet," dedi Charles.

"Evet," dedi Leulah.

"Hı-hı," dedi Milton.

"Cumartesi gecesi yaptığınız şey affedilir gibi değildi. Kırıldım. Hem de çok. Hepsi, olan biten onca felaket bir yana, esas bana yaptığınızı ak-lım almıyor. Beni böyle bir tehlikeye atmanız, bana böyle saygısızlık gös-termeniz - o geceki tek şanslı olay, Eva Brewster'ın köpeğinin hastalan-ması ve bu yüzden son anda gelememesiydi. Yani sikindirik bir köpek sayesinde okuldan kovulmaktan kurtuldum ben. *Anlıyor musunuz?* He-pimiz okuldan atılırdık gelseydi; herhangi birinizi orada görseydi doğ-rudan okuldan atardı. Yüzde yüz. Eminim meyve suyu içmiyordunuz ve sizi kurtaramazdım. Üniversite için harcadığınız onca çaba, her şey

boşa giderdi. Ne için peki? Eğlenceli olacağını sandığınız bir eşek şakası uğruna. Eğlenceli falan değildi. Yaptığınız şey iğrençti.”

Sesini fazlasıyla yükseltmişti. Ayrıca *sikindirik* lafını kullanışı da kulak tırmalayıcıydı çünkü Hannah asla küfretmezdi. Buna rağmen Süm-bül Terası’ndan herhangi bir şaşkın bakış, garsonlardan herhangi bir kaş kaldırma tepkisi gelmedi. Lokanta, Kendi Gençliğinden bu yana süt fiyatının yüzde altı yüz artması gerçeğine isyan edip söylenerek dolanan bir kocakarı gibiydi. Garsonlar kendilerini tamamen masaların düzenine vermişlerdi ve salonun diğer ucunda smokini üzerine bol gelen bir genç piyanonun başına geçerek Cole Porter¹²¹ çalmaya başlamıştı.

Derin bir nefes çekti Hannah. “Sizleri tanıdığımdan bu yana hepimize yetişkin muamelesi yaptım. Kendimle eşit ve dost saydım. Arkadaşlığımıza böylesi kötü niyetle yaklaşmanız beni fazlasıyla kırdı.”

Charles daha önce hiç duymadığım titreklikte bir sesle, “Üzgünüz,” dedi.

Hannah upuzun, manikürlü parmaklarını muntazaman kenetleyerek Charles’a döndü.

“Üzgün olduğunuzu biliyorum, Charles. Mesele bu değil. Büyüdüğünüzde, ki görünüşe göre daha çok yolunuz var, sırf üzüldünüz diye işlerin normale dönmeyeceğini öğreneceksiniz. Üzgünüz, pardon demek gülünçtür. İyi bir arkadaşım *öldü* benim. Ve... Ve *kahroluyorum*...”

Hannah’nın moral bozucu monologu Mezeler boyunca devam edip Ana Yemeğin ortalarına kadar sürdü. Antilop garsonumuz tatlı menülerini seke seke önümüze getirdiğinde 1930’ların SSCB’sinde Sibiryaya veya diğer gaddar kutup bölgelerinden birindeki çalışma kamplarında bir yıl geçirmiş siyasi direnişçilere dönmüştük. Leulah’nın omuzları düşmüştü; çöküp devrilmek üzereymiş gibi görünüyordu. Jade bakışlarını sinekuşu işlemeli tabağından kaldıramıyordu. Charles bezgin ve sefil görünüyordu. Kötü kaderin mahkûmu olmuş gibisinden bir ifade Milton’a torpido misali toslamıştı ve kocaman gövdesi masanın altına doğru battıkça batıyordu. Nigel ne üzüntü ne de pişmanlık belirtisi göstermişti ya, kuzusunun ancak yarısını yiyebildiği ve patates püresine hiç dokunmadığı dikkatimden kaçmamıştı.

121 Cole Albert Porter (1891–1964): Amerikalı ünlü besteci ve kompozitör. (ç.n.)

Bense Hannah'nın ağızından çıkan her lafı dinliyor ve bana her bakışında, gizleme zahmetine kalkışmadığı Aşırı Hayal Kırıklığı ve Yazıklar Olsun mesajları karşısında üzüldükçe üzüliyordum. Hannah'nın Aşırı Hayal Kırıklığı ve Yazıklar Olsun ifadeleri diğerlerine baktığında aynı şiddette değildi sanki ve gözlemlediğim babamın meşhur "Kibir Kuramı"nın (kişinin her zaman başkalarının Broadway gösterisinde En Çok Arzulanan/En Çok Nefret Edilen Karakter olduğunu varsayması) bir örneği olmadığından emindim.

Kimi yerde herhalde öyle dikkati dağılıyordu ki sözcüklerinin ipini bırakıveriyor ve sürdükçe süren, göz alabildiğine uzayan bir sessizliğe dalıyordu. Parıltılı ve şingirtili eşyasıyla, yelpaze şeklinde katlanmış peçeteleri ve ışıltılı çatallarıyla (üzerlerine bakarak dişinize sıkışmış mikroskobik parçaları saptayabiliyordunuz) tavandan sarkan ve sosyeteden uygun bir beyle dansa kalkmayı umutsuzca bekleyen dul düşesiyle lokanta ve diğer her şey boşa gitmiş, lanetlenmişti sanki; acı diyaloglarla, alt alta dizilmiş sözcükler arasında yitmiş umutlarla, anca bir cetvel kadar kıvrımlı seslerle doluydu burası ve bir Hemingway öyküsü misali umuttan yoksundu. Belki kişisel tarih çizelgemde 1987 ile 1992 arasında üzerine gizlice NATASHA ALICIA BRIDGES VAN MEER, ANNE etiketi yapıştırılmış minik bir kırmızı dikdörtgen bulunduğundan böyle hissediyordum ama o an, insanları İlk Görüşüm ve Son Görüşüm diye bir şeyin olduğunun ilk defa bu denli kesin biçimde farkına varıyordum. Bu gecenin Onları Son Görüşüm olacağından emindim. Vedalaşacaktık ve bu parıltılı mekân son bulunduğumuz sahne rolünü herhangi bir yer kadar iyi üstleniyordu.

Tatlı menümün üstüne eriyip gitmemi engelleyen tek şey Hannah'nın yatak odasıydı. O odadaki nesneler dur durak bilmeden Hannah hakkında zihnime dipnotlar düşüyor, bana her sözü ve her sert bakışına ve sesindeki her katmana dair gizli açıklamalar gibi gelen şeyler sunuyordu. Şaşırtıcı ölçüde profesörceydi yaptığım. (Hannah'nın koca şarap şişesini tek başına devirmesi yaşadığı strese işaret ediyordu; saçları bile omuzlarında sallanmaktan bezip durmuş, hareketsiz kalmıştı.) Biliyordum ama kendimi tutamıyordum: Babamın kızıydım ve haliyle, kaynakça çıkartmaya meyilliydim. Hannah'nın göz çukurları, Bay Moats'un eskiz

kalemlerinden biriyle hafif gölge verilmişçesine griydi.¹²² Talebe misali dimdik oturuyordu.¹²³ Bize saydırmadığı anlarda ev kadınlarının toz gördüklerinde yaptıkları gibi iç çekerek baş ve işaretparmaklarını kadehinin sapında gezdiriyordu.¹²⁴ Hannah'nın Olay Örgüsünün, Başkarakterlerinin ve özellikle Ana Temalarının bu münferit ayrıntılar arasında bir yerlerde, bıçak koleksiyonunda, boş duvarlarında, ayakkabı kutularında ve samansı yorganda yattığını seziyordum. Belki de Hannah sadece bir Faulkner çalışmasından ibaretti: garip sapmaları (kıyafet balosu) ve ondan beklenmeyecek şeyler (Cottonwood) dahil, kelimesi kelimesine ıstırapla (atlamadan, sayfa kenarlarına önemli notlar düşerek) ve çok dikkatle, yakından okunmalıydı. Nihayetinde, son sayfaya gelecek ve onun hakkındaki gerçeği öğrenecektim. Kim bilir, belki hakkında başkalarına rehberlik edecek bir Özet bile çıkarabilirdim.

Leulah, Hannah'ya bakmadan, "Bize ölen adamdan bahsedebilir misin?" deyiverdi aniden. "İşine burnumu sokmak istemiyorum ve anlatmak istemezsen anlarım. Ama hakkında bir şeyler bilsem daha rahat uyuyacakmışım gibi geliyor. Nasıl biriydi, falan gibi."

122 Banyo dolabında ufak çaplı bir eczane bulundurmasını gerektirecek türden akut uykusuzluk, melankoli veya başka bir rahatsızlığa işaret eden bir solgunluk. (y.n.)

123 Yatak odasının köşesindeki tahta sandalyeyi yansıtan bir duruş. (y.n.)

124 Yüzündeki bezgin ve düşünceli ifade Hannah'ya, beni ilk kuşkuğularımın doğruluğunu sorgulamaya, tuvalet masasındaki fotoğraflarda görülen yuvarlak gözlü kızın sahiden o *olduğunu* düşünmeye iten tuhaf bir noktalı-yerleri-doldurunuz havası katıyordu. Peki neden yerleştirmişti o fotoğrafları odasına? Fotoğraflarda anne veya babanın yokluğu, ebeveynleriyle arasının limoniliğine işaret eder gibi görünüyordu. Ancak babam ortalıkta sergilenen mutlu fotoğrafların derin duyguları yansıttığını varsaymak haddinden fazla kolaydır derdi; eğer kişi güvensizlik içindeyse "o eski, mutlu" günlere dair sürekli teminata ihtiyaç duyacaktır ve öyleyse "söz konusu duygular daha en baştan öyle derin falan değil demektir," diye eklerdi. Belirteyim: evimizde bana ait tek bir çerçeveli fotoğraf yoktu ve babamın çerçevelediği tek sınıf fotoğrafım Sparta Anaokulu'nda Yosemite Parkı'na benzeyen bir arka plan önünde pembe üniformam içinde dizlerim bitişik ve gözlerim şehla halde otururken çekilen fotoğraftı. "İçler acısı," demişti babam. "Kızımı kafasına darbe yemiş gibi gösteren bir fotoğrafın irili ufaklı kopyalarına 69,95 dolar ödemem için arsızca sipariş formu yollamalarını diyorum. Bu durum bize, ülke boyunca hareket eden bir üretim bandının parçası olduğumuzu gösteriyor. Parayı ödeyip çenemizi kapamak durumundayız, yoksa dışlanmaya mahkumuz." (y.n.)

Hannah, kibirli ihanetimiz ışığında, bunun bizim üstümüze *kesinlikle* vazife olmadığını kuru bir sesle söylemek yerine tatlı menüsüne attığı düşünceli bakışın ardından (gözleri Çarkıfelek Sorbesiyle Pötifurlar arasında geziniyordu) şarabının kalanını kafasına dikti ve şaşırtıcı, epey etkileyici bir *Smoke Wyannoch Harvey: Hayatı* öyküsüne girişti.

“Chicago’da tanışmıştık,” dedi, hafifçe öksürdü ve garson hemen atılarak şişenin dibinde kalan bardağına koymaya girişti. “Valhalla çikolatalı pastayla...”

“Beyaz çikolatalı dondurma ve krem karamel sosu mu?” diye mırıldadı garson.

“Hepimize. Brendi listenizi de görebilir miyim?”

“Elbette, madam.” Eğilerek selam verip masalarla ve altın varaklı sandalyelerle dolu çayırlarına döndü.

“Tanrım... Asırlar önceydi,” dedi Hannah. Tatlı kaşığını alıp parmakları arasında çevirmeye başladı. “Ama evet. Müthiş bir adamdı. Feci komikti. Fena halde cömertti. Dehşet fıkra anlatırdı. Herkes çevresinde bulunmak isterdi. Smoke... Dubs yani... Önemseydiği herkes ona Dubs derdi... Dubs fıkra anlattığında öyle gülerdiniz ki karnınıza ağrılar girerdi. Öleceğinizi zannederdiniz.”

Leulah sandalyesinde hevesle doğrularak, “İyi fıkra anlatanlar müthiştir,” dedi.

“Sırf evi bile doğrudan *Rüzgâr Gibi Geçti*’den fırlamış gibiydi. Muazzam büyüktü. Beyaz sütunlar falan ve tabii upuzun beyaz çitler ve kocaman manolyalar... Bin sekiz yüz bilmem kaçlarda yapılmış. Batı Virginia’nın güneyinde, Findley’nin dışında bir yerdeydi. Kırkapı adını koymuştu eve. Neden, hatırlamıyorum.”

Leulah soluğu kesilmişçesine, “Sen gittin mi hiç Kırkapı’ya?” dedi.

Başıyla evetledi Hannah. “Yüzlerce kez. Eskiden on altı bin dönümlük bir tütün tarlasıymış ama Smoke sadece dört yüz seksen dönümüne sahipti. Ayrıca periliydi ev. Feci bir öyküsü vardı... Neydi, hatırlayamıyorum. Kölelikle ilgili bir şeydi...”

Hatırlamak için kafasını yana eğdi ve bizler hep birlikte, Masal Saati’ndeki anaokulu öğrencileri misali öne eğildik.

“İç Savaş’tan hemen önceymiş. Dubs anlatmıştı. Galiba efendinin kızı, bölgenin en güzeli, bir köleye vurulmuş ve gebe kalmış. Çocuk doğunca efendi, bebeği hizmetçilere aldırıp bodruma götürmüş ve fırına attırmış. Yani ara sıra, fırtınalarda veya cırcırböceklerinin mutfağa girdiği yaz gecelerinde ki Dubs cırcırböceklerini özellikle vurgulamıştı, bodrumun ta derinlerinden gelen bebek ağlamasının nedeni buymuş. Duvarların içinden de. Ayrıca bir de ön bahçede, kırbaçlama-sopalamada kullanıldığı söylenen bir söğüt vardı. Yakından bakınca gövdesinde kızın ve sevdiği kölenin son derece silik baş harflerini görebiliyordunuz. İlk eşi Dorothy Ellen ağaçtan nefret etmiş, kötülük saçtığını düşünmüş. Çok dindarmış çünkü. Ama Smoke ağacı kestirmeyi reddetmiş. Hayatta kötü şeyler olmuyormuş gibi davranamazsın derdi. Temizleyip yok edemezsin. Tüm artıkları ve tüm yaraları saklarsın. Böyle öğrenirsin. Ve iyileştirmeye uğraşırsın.”

“Alt tarafı yaşlı bir ağaç,” dedi Nigel.

“Smoke tarih duygusuna sahip insanlardandı. Ne kastettiğimi anlıyor musunuz?” Bakışları olanca şiddetiyle üzerime düştüğünden otomatik kafa salladım ya, aslında ne kastettiğini *anlıyordum*. Da Vinci, Martin Luther King Jr, Cengiz Han, Abraham Lincoln, Bette Davis... Gerçek biyografilerini okuduğunuzda daha bir aylıkken, kim bilir neredeki gacırtılı beşikte yatarken dahi tarihsel bir şeyleri bulunduğunu anlardınız. Nasıl diğer çocuklarda beyzbol oynama, algoritma çıkarma, Oyuncak Arabalar, vesaire gibi durumlar söz konusuysa, bu çocuklarda da Tarih söz konusu olurdu ve bu nedenle sık hastalandıkları veya dışlanmışlıktan mustarip oldukları, onları kafaların içindeki sürgünün derinliklerine itecek bedensel kusurlara (mesela Lord Byron’ın yumru ayakları veya Maugham’un aşırı pepeliği) yatkınlık geliştirdikleri görülmüştü. İnsan anatomisini, vatandaşlık haklarını, Asya’yı fethetmeyi, Yitik Konuşma’yı¹²⁵ ve (sadece dört yıl gibi bir zaman zarfında) kötü kadın, damgalı kadın, afet-i devran ve evde kalmış bir kız kurusu olmayı düşlemeye başladıkları yer işte orasıydı.

125 Abraham Lincoln’un 1856 yılında köleliğe karşı fikirlerini savunduğu, ancak gazeteciler not almadığı için yitik diye bilinen konuşmasıdır. İçeriği dönemi için fazlasıyla radikal bulunduğundan kaydedilemediği iddia edilir. (ç.n.)

“Romantikmiş anlaşılan,” dedi Jade.

“Sağlammış,” diye mırıldandı Nigel.

“Peki, siz, ikiniz...” dedi Charles. Cümleyi bağlamadan, zımpara çarşafı ve yatağı gıcırtılı malum motele gitmek üzere öylece bıraktı.

“Arkadaşımdı,” dedi Hannah. “Fazla uzun boyluydum ona göre. Taş bebek gibi görünen kadınlardan hoşlanırdı. Eşlerinin hepsi, Dorothy Ellen, Clarisse, zavallı Janice... hepsi bir elliden kısıydı.” Genç kızlar gibi kıkırdadı (çok iyi geldi) içini çekti ve başını eline dayayarak ikinci el bilgilerle yazılmış biyografilerde rastlanan, altında “Cuernavaca’da bir partide, 1970’lerin sonları” yazan siyah beyaz fotoğraflardaki kadın pozunu takındı. (Biyografi fotoğraftaki kadına değil, yanında oturan Nobel Ödülü kazanmış kişiye aittir ama kadının kapkara gözleri, ışıltılı saçları ve sert ifadesi öyle etkileyicidir ki insan onun kim olduğunu merak eder ve bir daha metinde adı geçmeyince kitabı okumayı bırakır.)

Ilık çikolatalı pasta, İngiliz Çiftlik Peynirleri Tabağı, “Bütün Gece Dans Edebilirdim”in iki ayrı piyano yorumu esnasında Smokey’yi anlattı durdu. Sanki biri Keats’in Yunan vazosunu açık bir musluğun altına bırakmış gibiydi; doldukça doluyor, taşması engellenemiyordu.

Garson kredi kartını geri getirdiğinde hâlâ anlatıyordu. Açıkçası bu noktada biraz sinirim bozuldu. Babamın Cocorro, Kaliforniya’da Mayısböceği Betina Mendejo’yla ilk randevusundan sonra (Betina, Tortilla Mexicana’da babama tüm Kirli Çamaşırlarını, eski kocası Jake’in Gurur ve Egosu dahil nesi varsa hepsini elinden alışını anlatmıştı.) söylediği gibi: “İşin komiği, insan tüm ayrıntılarıyla anlatmaktan ödünün koptuğu şeyi sonunda tüm ayrıntılarıyla anlatırken bulur kendini, hem de en ufak bir kıskırtma söz konusu değilken.”

“İngiliz Çiftlik Peynirleri’nin sonunu isteyen?” diye sorduktan sonra Nigel, sadece bir saniyeliğine bekleyip İngiliz Çiftlik Peynirleri Tabağı’nda kalan son parçayı aldı.

“Benim hatam,” dedi Hannah.

“Hayır, değil” dedi Charles.

Hannah duymamıştı. Yüzüne yapışkan bir kızarıklık sızmıştı. “Ben davet ettim onu,” dedi. “Yıllardır görüşmemiştik. Birkaç defa telefonda konuşmuştuk tabii ama işte, meşguldü hep. Partiye gelmesini istedim.

Barnakta birlikte çalıştığım Richard dünyanın dört bir yanından arkadaşlarını çağırıyordu. On üç yıl boyunca Barış Güçleri'nde görev yapmış ve mesai arkadaşlarının çoğuyla bağlantısını koparmamış. Uluslararası bir grup, eğlenceli olacaktı. Ben de Smoke'un kendi yaşantısından biraz uzaklaşmaya ihtiyacı olduğunu sezmiştim. Kızlarından biri, Ada, daha yeni boşanmıştı. Diğer kızı, Shirley, yeni doğum yapmış ve bebeğine Krizantem adını koymuştu. Krizantem adında bir insan düşünebiliyor musunuz? Aramıştı Smokey, söylenip duruyordu. Son konuştuğumuz konu buydu.”

“Ne iş yapardı?” dedi Jade alçak sesle.

“Bankerdi,” dedi Nigel. “Ama aynı zamanda bir de kitap yazmıştı, değil mi? *Şeytanın İhaneti* mi, öyle bir şey.”

Hannah bunu duymamış gibi göründü yine. “Son konuştuğumuz şey krizantemlerdi,” dedi masa örtüsüne hitaben.

Yelpaze şeklindeki pencereden içeri sızan karanlık, mekânı, altın sandalyeleri ve zambak desenli duvar kâğıtlarını yumuşatmıştı; avize bile rahatlamıştı sanki, önemli misafirlerini nihayet yollamış, kendilerini minderlere atıp ayaklarını sıkın pabuçları nihayet çıkararak elleriyle yemeye hazırlanan bir aile misali. Piyanodaki delikanlı babamın gözdelelerinden “Neden Kadınlar Erkekler Gibi Olamaz”ı çalıyordu.

“Kimi insanlar k-kelebekler kadar kırılgan ve hassastır, onları mahvetmemek sizin sorumluluğunuzdadır,” diye sürdürdü Hannah. “Çünkü bunu yapmanız mümkündür.”

Yine *bana* bakıyor, gözlerinde minik ışık yansımaları oynasıyordu; güvenle gülümsemeye çalıştım ama zordu çünkü ne denli sarhoş olduğunu görebiliyordum. Göz kapakları tembel perdeler misali sarkıyordu ve lafı toparlamak için öyle çaba sarf ediyordu ki sözcükler tökezliyor, birbirlerine tosluyor, sendeliyordu.

“Bir memlekette doğuyor,” dedi, “ayrıcalıklı bir evde, sonsuz olanaklarla büyüyor ve herkesten üstün olduğunuzu sanıyorsunuz. Daha fazla *şey* elde etmek uğruna milletin suratını ezebilirsiniz diye sikindirik bir şehir kulübüne ait olduğunuzu zannediyorsunuz.” Jade’e bakıyordu ve *şey* sözcüğünü bir şekerlemenin ucunu ısırmış gibi söylemişti. “Bu şartlanmayı terse çe-çevirmek yıllar alır. Hayatım boyunca uğraşınama

rağmen *hâlâ* kullanıyorum insanları. Domuzun tekiyim ben. Birinin nelerden nefret ettiğini söyleyin, ben de size onun kim olduğunu söyleyeyim. Kim demişti bunu, hatırlayamıyorum...”

Sesi söndü. Yaşlı gözleri masanın ortasına yöneldi, güllü vazonun çevresinde dolandı. Biz biraz delice birbirimizi *süzüyor*, ortak bulantımıza karşı nefeslerimizi tutuyorduk - insanlar restoranlarda yemek yerken üstü başı pislik içinde, çürük dişli bir adam içeri dalıp da Düzen hesabına çalışmaya dair saydırmaya başladığında ne yapıyorlarsa öyle yapıyorduk yani. Sanki Hannah bir yerini çatlatmıştı ve her daim titiz ve sakin karakteri her yana akmaya başlamıştı. Böyle konuştuğunu veya davrandığını hiç görmemiştim ve diğerlerinin de gördüğünden kuşkuluydum. Hannah’ya tiksiniş ama aynı zamanda büyülenmiş ifadelerle, Belgesel Kanalı’nda timsahların çiftleşmesini seyredercesine bakıyorlardı.

Dişlerini altdudağına bastırıyordu ve kaşları arasında baş gösteren hafif bir öfke emaresi seçiliyordu. Bir kibutzda yaşamasının gerektiğinden veya haşhaş tüttüren bir Beatnik’e dönüşeceği Vietnam’a taşınmaktan (“Hanoi Hannah” diyecektik aramızda) falan bahsedecek ya da bize yüklenip ebeveynlerimiz gibi iğrenç ve geri kafalı olduğumuzu söyleyerek paylayacak diye ödüm kopuyordu. Daha da beteriye ağlamaya başlama olasılığıydı. Gözleri ıslaktı, içinde görünmez bir şeylerin yaşadığı ve parıldadığı çamurlu gölcükler gibi. Dünyada yetişkinlerin ağlamasından daha ürkütücü olan pek az şey olsa gerekti - tır şoförlerinin uzun yollarda döktüğü isyancı bir gözyaşından ya da cenazelerde sergilenen resmi ağlamalardan değil, banyo zemininde, açık ofis kabininde, iki arabalık garajda -parmakları göz kapaklarına sanki bir yerlerde bir ESC, bir GERİ tuşu varmışçasına bastırarak- ağlamaktan bahsediyorum.

Ama ağlamadı Hannah. Kafasını kaldırdı ve otobüs durağındaymış da alnında yenindeki düşmanın izleriyle uyanmış gibisinden bir ifadeyle etrafına, lokantaya baktı.

“Çıkalım bu boktan yerden,” dedi.

* * *

Haftanın kalanında, hatta biraz daha sonrasında bile Smoke Wyanoch Harvey’nin (68) bir şekilde yaşadığını fark ettim.

Hannah ayrıntılar seli sayesinde adamı Frankenstein'ın Canavarı gibi canlandırmıştı ve bu yüzden hepimizin zihninde (acı verircesine faydacı bir tip olan Nigel'in zihninde bile) Smoke, sahiden ölmüş değil, kaçırılıp bir yerlere götürülmüş, sahneden çıkmış gibiydi.

Smoke ölüme sürüklenirken Jade, Leulah, Charles ve Milton bahçede idi. (Nigel'la, "içeride eğleniyorduk" demiştik diğerlerine ki teknik açıdan doğrudur.) Keşkelere boğuluyorlardı.

"Keşke dikkat etseydim," diyordu Lu.

"Keşke içmeseydim sarmanın kalanını," diyordu Milton.

"Keşke Spartan Üniversitesi'nden moda pazarlaması alanındaki diplomasıyla yeni mezun Spartanburg'lu Lacey Laurels'a asılmasaydım," diyordu Charles.

Jade iki dolarlık sıcak çikolata için kuyrukta bekleyen birinci ve ikinci sınıflara bakarak, "Oh, *lü-ğ-tfen*," dedi. Çocuklar, kaya kartalı karşısında titreyen küçük memeliler misali, Jade'in bakışlarından ürkmüş gibi göründüler.

"*Ben oradaydım*. Havuzda yüzüstü yatan, yeşil polyesterli birini fark etmek ne kadar zor olabilir ki? Atlayıp adamı *kurtarabilir*, Cennet Kapısı'ndan girişimi az biraz garantileyecek bir iyilik yapabilirdim. Ama yok, şimdi oturup Travma Sonrası Stres çekeceğim. Yani hiç kurtulamamam mümkün bundan, onu diyorum. Yıllarca falan yani. Sonra otuzuma varınca böyle duvarları yemyeşil bir akıl hastanesine yatıracaklar beni. Sırtımda pespaye bir gecelikte oturma odasına süzülecek, bileklerimi kesmeyeyim diye jilet vermediklerinden kılı bacaklarımla dolanıp duracağım."

O pazar Hannah'yı eski halinde, evin içinde kırmızı-beyaz çiçekli elbisesiyle koşuştururken bulunca rahatladım.

Jade'le içeri girdiğimizde, "Blue!" dedi neşeyle. "Gelmene sevindim! Nasıl gidiyor?"

Hannah, Sümbül Terası'ndaki çıkarkeyif hallerine yönelik ne bir yorum yaptı ne de özür diledi ki dert değildi çünkü özür dilemesi *gerektiğinden* emin değildim. Babam bazı kişilerin akli dengelerini korumak için arada dağıtmaya ihtiyaç duyduklarını söyler ve bu eyleme "Çehov çekmek" derdi. Bazı insanlar ara sıra Sarhoş Olmak, dilleri dolanacak ve

çeneleri düşecek hale gelmek, kaplıca suyuymuşçasına kederleri içinde yüzmek durumundaydı. “Einstein, dediklerine bakılırsa, yılda bir defa *hefeweizen*’i¹²⁶ abartır, sabaha karşı üçte çırlıçplak Carnegie Gölü’ne dalarak sıkıntısını atarmış,” demişti babam. “Ki gayet anlaşılır bir durumdur bu. Sırtında dünyanın veyahut Einstein gibi tüm uzay ve zamanın birleşiminin yükünü taşımanın insanı epey bezdireceğini tahmin edebilirsin.”

Smoke Harvey’nin ölümü -hatta *her* ölüm- insanı kem küm ettirecek, göz kırpmının bile bastonuyla merdiven çıkan ihtiyarların harcadığı kadar zaman almasına yol açacak, yeteri kadar asil bir gerekçeydi; özellikle de bütün bunların sonrasında Hannah gibi formunda olacaksan.

Koşturuyordu Hannah: Milton’la masayı kurdu, ocakta çığlık atan demliği almak için mutfığa koştu, gerisingeri gelip peçeteleri geysa yelpazeleri şirinliğinde katladı ve tüm bunları yaparken yüzünde düğünlerde şerefe kadeh kaldırırken takınılan gülümsemeyi taşıdı.

Gene de kendimi Hannah’nın hepten Lay-Lay-Lomluğuna, yemekli toplantılarımızın Cottonwood ya da Kıyafet-Balosu-Öncesi günlerin hafifliğine geri döneceğine ikna etmeye fazla çabalıyordum galiba. Ya da belki tam tersiydi: Belki de her şeyi neşeli ve şık kılmaya uğraşan Hannah’ydı ve yaptığı şey kişinin hücrelerini güzelleştirmesine benziyordu. Hangi perdeyi asarsan as, hangi halıyı serersen ser, hapishane sonuçta hapishaneydi.

The Stockton Observer Smoke Harvey’yle ilgili ikinci ve son, çoktan varsaydığımız gibi ölümünün kaza olduğuna dair haberini o gün yayınlamıştı. “Cesette darp izi” yoktu ve “kanındaki alkol seviyesi 0,23 çıkmıştı ve bu, Kuzey Carolina’da yasal limit sayılan 0,08’in çok üstündeydi.” Görünüşe göre fark etmeden havuza yuvarlanmıştı ve yardım isteyemeyecek veya yüzemeyecek denli sarhoş olduğu için on dakikadan kısa bir süre içinde boğulmuştu. Hannah bize Teras’ta Harvey’den bahsetmekte pek hevesli olduğundan ve *şimdi* de toparlanmış gibi görüldüğünden Nigel’in konuyu açmadan önce düşündüğünü hiç zannetmiyorum.

Kaleminin arkasını çenesinde tıklatarak, “Smoke’un kanındaki alkolü bu seviyeye getirmesi için kaç kadeh yuvarlaması gerekirdi, biliyor

126 Buğday birası. (ç.n.)

musunuz?” dedi. “Yani demek istediğim, kaç kiloluk bir adamdan bahsediyoruz? Yüz on? Bir saatte on kadeh...”

“Şat atıyordu belki?” dedi Jade.

“Keşke haberde otopside daha ayrıntılı bahsedilseydi.”

Hannah, çay tepsisini bıraktığı sehpadan hışımla döndü.

“Tanrı aşkına! Yeter artık!”

Uzun süren bir sessizlik oldu.

* * *

O an sesinin ne denli tuhaf, ne denli kaygı verici çıktığını tarif etmem güç. Ne doğrudan öfkeli (öfke kesinlikle vardı gerçi) ne hiddetli, ne bezgin ne de bıkkındı. *Tuhaftı.*

Başka bir şey demeden, başı eğik, saçları sahnedeki illüzyon gerçekleşmediğinde düşüveren perdeler misali önüne düşmüş halde mutfağa gitti.

Birbirimize baktık.

Nigel şaşkın şaşkın kafa salladı. “Önce Sümbül Terası’nda dökülüyor. Şimdiyse... Ne? Bizi tersleyeceği mi tuttu yani?”

Charles dişlerini sıkarak, “Götün tekisin sen,” dedi.

“Bağırmadan konuşun,” dedi Milton.

“Bir dakika,” dedi Nigel heyecanla. “Valerio’yu sorduğumuzda da aynen böyle demişti. Hatırladınız mı?”

“Yine Rosebud,” dedi Jade. “Smoke Harvey başka bir Rosebud yani. Hannah’nın iki *Rosebud*’ı varmış...”

“Abartmayalım,” dedi Nigel.

“Sus lan artık,” dedi Charles öfkeyle. “Hepiniz... Ben—”

Kapı açıldı ve Hannah biftelerle geldi.

“Özür dilerim, Hannah,” dedi Nigel. “Öyle dememeliydim. Bazen olayların drama kısmına kendimi kaptırıyor, ağzımdan çıkanı duymuyorum. Affet beni.” Sesi bana boş ve samimiyetsiz geldi ya, epey alkış aldı.

“Sorun değil,” dedi Hannah. Ardından gülümsemesi yüzüne geri geldi; hep beraber tutunacağımız vaatkâr, minik bir halat misali. (Bir eli havada, görünmez bir martini kadehini tutarcasına, “Kontrolümü kaybettiğimde, şekerim, hiçbir yerde bulamazsın” yahut “Dünyadaki

en öpüşken meslek benimki” dese şaşırmazdınız.) Nigel’in alnına düşen saçlarını geri attı. “Saçını kestirmen lazım.”

Hannah’nın yanında bir daha Smoke Harvey’den (68) hiç bahsetmedik. Ve böylece Hannah’nın alkol destekli Sümbül Terası monologuyla bizim ‘Keşke’lerimizin ateşlediği Smoke Harvey’nin **Lazarus**-misali diriliş hadisesi son buldu. Hannah’yla (Jade, “Kendini kazayla birini ezmiş gibi hissediyor olmalı,” diyordu) duygudaşlık uğruna bu Büyük Adamı (Geç dönem bir Yunan kahramanı, mesela Akhilleus veya kafayı yemeden önceki Aias gibi hayal etmek hoşuma gidiyordu onu [Hannah, kocaman tatlı kaşığını tören asası misali ustalıkla parmaklarında döndürürken, “Dubs yüzlerce hayatı aynı anda yaşadı,” demişti.]) insanların öldüklerinde gittikleri o bilinmez yere, sessizliğe ve ebediyete, siyah-be-yaz sokaklarda ve yaylı sazların müziği eşliğinde mutlulukla yanak yanağa duran yüzlerin üzerinde beliren Sonlara geri gönderdik.

Ama aslında, onu sadece şimdilik göndermiştik oraya.

Âşık Kadınlar

Leo Tolstoy'un sıkça alıntılanan meşhur cümlesinde ufak bir düzeltme yapmak istiyorum: "Tüm mutlu aileler birbirlerine benzer ama mutsuz ailelerin mutsuzlukları kendilerine hastır *ve Noel zamanı geldiğinde mutlu aileler birdenbire mutsuzlaşabilir ve mutsuz aileler, onları huzursuzluğa gark edecek şekilde, mutlu olabilir.*"

Noel Zamanı, Van Meer'ler için hep özeldi.

Çok, çok küçük yaşlarındın beri babamla birlikte eleştirilenlerin övgülerine mazhar olan et soslu spagettimizi pişirdiğimiz (J. Chase Lamberton'ın *Siyasi Arzu* [1980] ve L. L. MacCaulay'nin 750 sayfalık *Intelligensia*'sının da [1991] bize eşlik ettikleri bilinirdi) aralık akşamlarında babam benden son okulumun Tatil Havasına nasıl girdiğini ayrıntılarıyla anlatmamı rica etmeye bayılırdı. Brimmsdale, Teksas'ta Bay Pike ve Meşhur Noel Kütüğü, Sluder, Florida'da Kafeteryadaki Gökkuşağı Mumları ve Kaba Mücevherat Kutularıyla Noel Baba'nın Gizli Atölyesi, Lamego, Ohio'da Kindar Son Sınıflar tarafından İğrenç Bir Talana Uğrayan Kırk Sekiz Saatte Oyuncak Üretenler Köyü ve Boatley, Illinois'da "Çocuk İsa'nın Öyküsü: Bir Bayan Harding Müzikali" adlı dehşet resital vardı. Bir nedenle bu son konu beni 1918'de Metro tarafından çekilen iki makaralık komedi filmlerindeki Stan Laurel misali gülmekten yarmıştı. Babam da dakikalar geçmeden bana katılmıştı.

"Vallahi," demişti uluyarak gülerken, "bugüne dek neden hiçbir yapımcının buradaki el değmemiş korku filmi potansiyelini fark edip *Amerikan Noel'i Kâbusu* türü bir şey çekmediğini anlamıyorum. Hatta devam filmleri ve TV dizilerine yönelik muazzam ticari potansiyeli bile var bunun. *Aziz Nick'in Dirilişi 6: Son Doğum*. Ya da belki *Rudolph Cehenneme İniyor* türü, 'Noel'de Eve Dönmeyin' alt başlıklı bir şey..."

"Neşe zamanı bu, baba."

"Böylece ben de neşeye kapılıp gereksinmediğim ve paranun yetmeyeceği (çoğunun aniden kırılıverip birkaç hafta içinde işe yaramamalarına

yol açacak minik plastik parçaları olur) şeyleri satın alarak ABD ekonomisine yakıt sağlıyorum, bir de üstüne muazzam ölçüde borçlanıyor, had safhada endişeye garkolup uykusuz gecelere merhaba diyorum ama daha önemlisi seksi bir ekonomik büyüme periyodunu hareketlendiriyor, düşen faiz oranlarını yükseltiyor, çoğu Tayvan ürünü merkezi bir işlemciyle çok daha çabuk, ucuza ve hassas yapılabilen işleri besliyorum. Evet, Christabel.¹²⁷ Ne zamanı bu, *biliyorum*.”

Ebenezer,¹²⁸ St. Gallway’in Noel’i ne denli şaşaalı kutladığını anlattığımda “Amerikan tüketimciliği denen veba,” “tüzel oburlar ve Botswana ebatlarında ikramiyeler” ile ilgili pek az eleştiri ve sıfır yorum sundu. (Gözde toplumsal kuramlarından “Cicili Bicili Amerikan Rüyası”na atıfta dahi bulunmadı hatta.) Her trabzan (Hannah’nın ders verdiği, yerleşkenin en ucuna mahkum olmuş Loomis Binası’ndaki dahi) oduncu bıyığı kalınlığında çam dallarıyla sarmalanmıştı. Elton, Barrow ve Vauxhall’un koca ahşap kapılarının demir çiçek başlarına Reform-tarzı kocaman çelenkler asılmıştı. Devasa bir Noel ağacı hazırlanmıştı ve Horatio Yolu’nun demir kapılarına dolanmış beyaz ışıklar, aklını kaçırmış ateşböcekleri misali yanıp söniyorlardı. Barrow Binası’nın ikinci katının sonunda bakırdan, iskeletsi ve güvenilir bir yedi kollu şamdan, St. Gallway’in Hıristiyan temayüllerini elinden geldiğince gözüpek biçimde defediyordu. (Bu cesur müdafaa hattının sorumlusu İleri Dünya Tarihi öğretmeni Bay Carlos Sandborn’dü.) Hanover Binası’nın ana kapılarının tutamaklarına golf topu büyüklüğünde kızak çanları asılmıştı ve ne zaman sınıfa geç kalan bir öğrenci kapıyı açsa bunlar şingirdiyordu.

Okul kutlamalarının katışıksız gücünün geçen haftaların huzursuzluğunu azıcık da olsa bir kenara atabilmemi, orada öylece, açılmamış, hacimli (nihayet yüzleşip açtığımda iflas duyurmam gerektiğini söyleyecek) bir mektup misali beklemiyormuş gibi yapabilmemi sağladığına inanıyorum. Hem zaten babama bakılırsa Amerikan Noeli “koma-esinli bir inkâr” zamanı, “didinen fakirler, yaygın açlık, işsizlik ve AIDS krizi

127 İngiliz romantik şiirinin öncüsü Samuel Taylor Coleridge’in aynı adlı şiirinin kahramanı. (ç.n.)

128 Ebenezer Scrooge: Charles Dickens’in 1843 tarihli *Bir Yılbaşı Öyküsü*’nün cimri, huysuz ve kötümser başkarakteri. (ç.n.)

sadece egzotik ve çok şükür turfanda ekşi meyvelermiş gibi davranmak için” bir fırsattı ve haliyle Cottonwood’un, kıyafet balosunun, Smoke’un ve Hannah’nın olağandışı davranışlarının Final Haftasının mütecaviz soğuşu, Evita’nın ikinci el giysi yarışması (çöp torbasıyla en fazla giysi getiren öğrenci bir adet Altın Brewster Bileti, yani Bitirme Sınavında ekstra on puan kazanıyordu. Sabah Duyuruları’nda “Dolu Torbalar!” diye kükremişti) ve en afallatıcısı, Öğrenci Konseyi Başkanı Maxwell Stuart’ın “Maxwell’in Noel Kabaresi” adını verdiği Noel balosu sayesinde önemlerini yitirmelerinden tamamen sorumlu değildim.

Aşkın da bu durumla ilgisi vardı.

Maalesef, bu aşkın çok azı bana aitti.

* * *

Aralık ayının ilk haftasında, ikinci ders etüdü sırasında kütüphaneye bir birinci sınıf öğrencisi geldi ve çapraz bulmacasıyla meşgul olan Bay Fletcher’ın yanına gitti.

“Müdür Havermeyer derhal sizi görmek istiyor,” dedi oğlan. “Acil bir durummuş.”

Çapraz Bulmaca Uzmanının Son Sınavı’ndan (Pullen, 2003) koparıldığı için öfkeli olduğunu saklamayan Bay Fletcher, oğlanın peşinden kütüphaneden çıktı ve Hanover’e doğru yola koyuldu.

“İşte bu!” diye cıvıladı Dee. “Fletcher’ın karısı Linda, Frank seks yerine çapraz bulmacayı yeğlediği için nihayet intihara kalkıştı! Yarıdım çılgılığı atıyor!”

“Aynen,” diye guruladı Dum.

Bir dakika sonra Floss Cameron-Crisp, Mario Gariozzo, Derek Pleats ve adını bilmediğim bir birinci sınıf öğrencisi (alesta ifadesi ve açık ağzına bakılırsa bir çeşit Pavlov’cu tepkiyi andırıyordu gerçi) kütüphaneye bir adet CD-çalar, bir mikrofon, amfi, kürsü, bir buket kırmızı gül ve bir adet trompet kutusuyla girdi. CD-çalar ve mikrofonu bağlayıp Hambone Çoksatarlar Dilek Listesi’nin asılı bulunduğu duvarın önündeki masaları çekerek bir tür prova hazırlığına giriştiler. Bu masa çekme işlemi Sibley “Minik Burun” Hemmings’in yerinin değiştirilmesini de gerektiriyordu.

Sibley ufak, simetrik ve Dee ile Dum'a bakılırsa Atlanta'daki birkaç CNN sunucusu ve *Guiding Light*'taki¹²⁹ aktrislerden birinin çeşitli yüz ameliyatlarını üstlenmiş bir estetik cerrah tarafından yapılmış burnunu kırıştırarak, "Belki ben yerimin değişmesini *istemiyorum*," dedi. "Belki sizin başka yana gitmeniz gerekiyor. Kim oluyorsunuz da bana kalk diyorsunuz? Hey! Dokunma ona!"

Floss ile Mario, üstüne Sibley'nin şahsi eşyası saçılı -süet cüzdanı, bir adet *Gurur ve Önyargı* (okunmamış,) iki moda dergisi (okunmuş)-sırayı herhangi bir incelik göstermeden kaldırıp duvarın dibine taşıdılar. Jelly Roll Caz Grubu'nun (kendileriyle İleri Fizik dersinde birlikteydin) üyelerinden Derek Pleats trompetiyle yanda duruyor, inen ve çıkan nota dizileri çalıyordu. Floss kirli hardal rengindeki halıyı yuvarlayarak toplamaya girişirken Mario CD-çalara eğilip ses ayarlarıyla uğraşmaya başladı.

Dee kalktı, Floss'un yanına gitti ve kollarını kavuşturarak, "Pardon," dedi, "ne yaptığınızı sanıyorsunuz acaba? Okulun kontrolünü ele geçirmek için bir anarşi girişimi falan mı bu?"

Derhal Dee'nin yanına gelip kollarını kavuşturan Dum, "Çünkü şimdiden söyleyelim," dedi, "işe yaramayacak. Bir eylem başlatmak istiyorsanız daha iyi planlama yapmalısınız çünkü Hambone şu anda ofisinde ve yetkilileri derhal çağıracaktır."

"Sağlam bir tavır ortaya koymak istiyorsanız okulun hep birlikte aynı yere toplanacağı ve dolayısıyla rehin alınabileceği Sabah Duyuruları'nı tavsiye ederim."

"Aynen. Böylece taleplerinizi duyurabilirsiniz."

"O zaman idare dikkate alınacak bir gücünüz olduğunuzu görür."

"Görmezden gelinmezsiniz yani."

Floss ile Mario rulo halıyı iki sandalyenin ardına sıkıştırırken ne Dee'nin ne de Dum'ın taleplerine kulak astılar. Derek Pleats yumuşak mor bir bezle trompetini parlatıyor, Pavlov'cu Tepki'ye dili dışarıda, mikrofonla amfiyi deniyordu: "Test... Test... Bir-ki-üç..." Testten

129 1937'den 2009'a kadar sürerek televizyon ve radyo tarihinin en uzun süren dizisi sıfatıyla Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiş pembe dizi. (ç.n.)

memnun kalınca diğerlerine işaret etti ve dörtlü bir araya toplanıp fı-sıldamaya, heyecanla kafa sallamaya başladı. (Derek Pleats parmak eg-zersizleri yapıyordu.) Sonunda Floss döndü, buketi aldı ve tek kelime etmeden bana uzattı.

“Aman Tanrım,” dedi Dee.

Floss uzaklaşarak kütüphane kapısının önündeki köşede gözden yi-terken elimde   eklekle kalakaldım.

“Kartı açmayacak mısınız?” dedi Dee.

Ufak, krem rengi zarfı yırtarak açıp içindeki notu çıkardım. Kadın elinden çıkma bir yazıyla şunlar yazıyordu:

DANS EDEL M.

“Ne yazıyor?” dedi Dum omzumun üzerinden uzanarak.

“Bir çeşit tehdit,” dedi Sibley.

 kinci ders et d ndeki herkes -Dee, Dum, Minik Burun, At Surathl Jason Pledge, Mickey “Baş Dönmesi” Gibson, Dot Richardson- masamın başına toplanmıştı. Minik Burun oflayarak kartı aldı ve Suçlu Bulundu kararınmış gibi acıyan bir ifadeyle inceledi. Baş Dönmesi’ne verdi, Baş Dönmesi bana gülümseyip kartı Jason Pledge’e uzattı. Jason kartı Al-man Gizem Deşifre Makinesi’nden  ıkma II. Dünya Savaşı  stihbaratı’yımış asına incelemeye koyulan Dee ile Dum’a sundu.

“Fazla garip,” dedi Dee.

“Aynen—”

Birden sustular. Kafamı kaldırdığımda Zach Soderberg’in önümde rüzgâr yemiş bir  r ng l  misali eğildiğini ve saçının alnına tehlikeli bir pike yapmakta olduğunu gördüm. Benimle Bir Kız Hakkında konuştuğundan beri  leri Fizik dersine kendimi tamamen kaptırmış g sterdiğimden sanki *yıllardır* g r şmemişiz gibi hissettim. Ayrıca Laura Elms’i yılsonuna kadar kendiminkilerle birlikte onun da laboratuvar ödevle-rini -asla aynı cümleleri kullanmadan (kullanırsam kopya çekme suçu bana kalacaktı) ve epey kısıtlı sözcük bilgisini, mantıksız düşünce tar-zını ve bol kavisli el yazısını taklit ederek- hazırlamaya söz verip zorla laboratuvar eşim yapmıştım. Eski kız arkadaşı Lonny ile eşleşmek iste-meyen Zach benim eski laboratuvar eşim ile, göğüs küçültme ameliyatı

için para biriktirdiğinden asla ödev yapmayan Krista Jibsen'le eşleşmek zorunda kalmıştı. Enerji ve Madde ödevlerinin yerine geçtiğini düşündüğü, biri Lucy'nin İpek ve Diğer Kumaşları'nda, ikincisi Çörek Dünyası'nda ve sonuncusu Sears'ın Dış Mekân bölümünde toplam üç işte, asgari ücretle çalışıyordu Krista. Mesai arkadaşlarından yeni gelenleri, yakışıklıları, işe geç kalanları, hastalananları, arakçıları, umarsızları, süpürge dolabında mastürbasyon yapanları ve ayrıca müdürlerinden birinin (yanlış hatırlamıyorsam Sears'taki gariban idarecilerden biriydi) kendisine tutulduğunu ve karısından bu nedenle ayrılmak istediğini bu sayede biliyorduk.

Floss uzanıp CD-çaların PLAY tuşuna bastı. Kolonlardan 1970'lerden kalma robotsu bir disko gürültüsü patladı. Dehşet içindeki bakışların karşısında Zach (yüzümde yansımasını görüyormuş, temposunu, ayak hareketlerini ayarlayabilirmiş gibi bana bakarak) ardındaki oğlanlarla birlikte öne iki, arkaya iki adım atmaya, diz çekmeye başladı.

Zach ve oğlanlar Earth, Wind & Fire³⁰ eşliğinde yanık sesleriyle, "Kaptır kendini dansa / harekete geç / tamamdır işte / tamamdır," mısralarına daldılar. "Kaptır kendini dansa / giy pabuçlarını / kalk ayağa şimdi / haydi!"

"Dans Edelim"i söylüyorlardı. Floss ve diğerleri öyle yoğun bir odaklanmayla silkiniyor, titriyor ve fokstrot çekiyorlardı ki figürlerin kafalarından Borsa Bilgileri şeridi misali akıp geçtiğini zannedebilirdiniz (*sol öne, tek adım sol geriye, sola zıpla, sola adım, sağ öne, sağ dize...*) "Aşkımı istersen / daha buralarda takılacağım / yatarız yerlere / yerlere / yatarız yerlere!" Derek trompetiyle ilkel bir melodi tutturmuştu. Zach yan adımlarda ve omuz sallamalarda solo söylüyordu. Ses açısından azimli ama berbattı. Topuk dönüşü yaptı ve Dee, bebek oyuncakları misali ciyakladı.

Azımsanmayacak büyüklükte bir birinci ve ikinci sınıf öğrencileri güruhu kütüphanenin önüne toplanmış, ağızları açık, Oğlanlar Grubu'nu izliyordu. Bay Fletcher, Havermeyer'la birlikte gelmişti; dört defa evlenmiş olan ve Joan Collins'in son dönemlerini andıran Bayan Jessica

130 Özellikle 1970'lerde popüler olan Amerikan R&B, soul, funk, disco ve rock grubu. (ç.n.)

Hambone ofisinden çıkmış, Hambone Yedekler Masası'nın başında dikiliyordu. Gürültüyü bastırmayı amaçladığı açıktı çünkü yangın tatbikatları ve öğlen yemeği haricinde her türlü gürültüyü bastırmak, bütün gününü Sınırlı Sayıda Paskalya Koleksiyon Parçaları ve Tanrıça Şıklığı Mücevherleri satın almak için www.QVC.com'da geçirdiği söylenen Bayan Hambone'un ofisinden yegâne çıkma nedeniydi. "Burası kütüphane, beden salonu değil!" cümlesi ağzından akvaryum balıkları misali fırlar, metalik yeşil -büyülü akşamüstü küpelerini ve galaksi düşdünyası bileziğini tamamlayan- farları tepedeki flüoresan lambalarının ışığını yansıtarak pek meşhur İguana Görüntüsünü yaratırdı. Ama hayır, Bayan Hambone bu sefer dut yemiş bülbül misali elini göğsüne bastırarak dikiliyor, suç mahallindeki cesetler gibi etrafı dudak kalemiyle çizili geniş ağzında morsalkım-peri-broşunu andıran bir gülümseme boy gösteriyordu.

Oğlanlar gene topuk üstü dönen Zach'in ardında azimle zıplıyorlardı. Bayan Hambone'un sol eli titredi.

Sonunda müzik sustu, dansçılar donakaldı.

Bir anlık sessizliğin ardından herkes -kapıdaki çocuklar, Bayan Hambone, ikinci ders etüdüne katılanlar (Minik Burun hariç)- çılgınca alkışlamaya başladı.

"Aman Tanrım," dedi Dee.

"Yok bö'le bi'si," dedi Dum.

Herkes bana sanki Biçilen Ekinlerle Tarlalarda Yapılan Desenlerdenmişim gibi şaşkın bakarken otuz iki dişimle gülümseyerek el çıptım. Rokoko tarzı şair bluzunun yeniyle gözlerini silen Bayan Hambone'a gülümsedim. İnanılmaz zorlu bir çapraz bulmacayı bitirmişçesine mutlu görünen Bay Fletcher'a da gülümsedim. İnanamaz ve korku dolu gözlerle beni izleyen Dee ile Dum'a bile gülümsedim (bkz. *Rosemary'nin Bebeği*'nin sonunda ihtiyarlar "Selam sana, Şeytan!" diye bağırduğında Rosemary'nin bakışı.)

"Blue van Meer," dedi Zach. Hafifçe öksürerek gırtlakını temizledi ve masama yaklaştı. Flüoresan ışıkları saçı etrafında bir hare yarattığından, gravyer kokulu kiliselerin duvarlarında görülecek elle çizilmiş İsa'ları andırıyordu. "Benimle Noel balosuna gelir misin?"

Başımla evetledim. Zach akut gönülsüzlüğümü ve kapıldığımı deli-şeti anlamadı. Sanki ful-aksesuar bir Sedona Metalik Bej Pontiac Grand Prix'yi fazladan iki bin dolar nakit sayarak satın almışım gibi, Cadillac ebadında bir gülümseme geçti yüzünden. Yüzünde aşırı memnun bir gülümsemeyle ve dans grubuyla birlikte uzaklaştığında iyice şiddetlenen çok ciddi bir yitik *Kasabamız*¹³¹ hissiyatına kapıldığımı da fark etmedi (kimse fark etmedi.) (Babam Kamerun'daki Zwambi kabilesi üyelerinin onuncu eşlerini gebe bıraktıklarında takındıkları, benzer bir ifade-den bahsetmişti.)

Dum, gözlerini kısarak, “Seks yapmışlar mıdır dersin?” dedi. Kardeşinin yanında, bir-iki metre ötemdeydi.

“Seks yapsalardı ona böyle serenat çeker miydi sanıyorsun? Seks yaptığının nano-saniyesinde manşetlerden ölüm ilanları sayfasına taşınacağını bilir herkes. Çocuk *önümüzde* Timberlake çekti resmen.”

“Yatakta manyak herhalde bu. Erkeğin en iyi dostu tarzı.”

“Erkeğin en iyi dostu olmak için altı adet Vegas striptizcisi ve bir adet tasma lazım.”

“Annesi Çılgın At'ta¹³² çalışıyordur belki.” Dönüp baktığımda susma zahmetine bile girmeden cırtlak kahkahalar atmaya koyuldular.

Kasabamız'ı babamla birlikte aşırı yağmurlu bir günde Oklahoma Üniversitesi'nde izlemiştik (öğrencilerinden biri Sahne Amiri göreviyle ilk defa sahne tozu yutuyordu.) Oyunun epey kusuru bulunmasına ve babamın günü yakala mesajını pek yavan bulmasına rağmen (uyuklamaya başlamadan önce “Birini vururlarsa uyandır beni,” demişti) demiryollarındaki parıltılar renginde saçları olan ufak tefek bir kızın canlandırdığı Emily Webb kimsenin kendisini göremediğini fark ettiğinde ve Grover's Corners'a veda etmek zorunda olduğunu anladığında epey hüzünlenmişim. Hoş benim vakamda durum biraz çarpıktı. Herkes beni gördüğü halde kendimi görünmez hissettim ve Zach Soderberg ile kâzık gibi saçları Grover's Corners'sa, kasabadan bir an önce tüymekten daha iyisinin olamayacağını düşündüm.

131 Thornton Wilder'ın 1938 Pulitzer ödülünü kazanmış üç perdelik oyunu. (ç.n.)

132 Paris'te, çıplak revüleriyle ünlü kabare. (ç.n.)

Bu iç karartıcı duygu, aynı gün Hanover Binası'ndaki İleri Matematik dersine giderken Milton'ı el bagajına sığabilecek kadar minyon olan ve midilli üzerine yakışacak cinsten kızlardan ikinci sınıf öğrencisi Joalie Stuart'la el ele gördüğümde doruğa çıktı. Bebek dingildeği misali, bir ışık yılı mesafede kendi işinizle uğraşıyor olsanız bile sizi irkiltecek cinsten bir gülüşü vardı kızın. Jade, Joalie ile Black'in, Newman'la Woodward¹³³ türü müthiş mutlu bir çift olduklarını söylemişti. "Aralarına hiçbir şey giremeyecek," demişti iç çekerek.

Yanımdan geçerlerken Milton, "N'aber, Kusmuk?" dedi.

Gülümsedi. Joalie de gülümsedi. Bebek mavisi bir kazak giymişti ve kafasında, iki kulağının arasını kemiren dev bir tırtılı andıran kalın, kahverengi bir saç bandı vardı.

İlişkiler meselesini pek düşünmemiştim (babam yirmi bir yaşından öncesi için ilişkileri abes, yirmi biri geçtiğimdeyse yeni bir kentte toplu taşıma veya bankamatığın yeri türü bir mesele sayıyor, elini sallayarak, "Oraya vardığımızda bakarız," diyordu) ya, Milton ile Joalie'nin yanından geçtiğimde ve beş-altı metreyi aşan mesafelerden bakıldığında kaniş gezdiren bir goril izlenimi vermelerine karşın güvenle gülümse-diklerinde, hoşlanılan kişinin kendinden hoşlanandan aynı miktarda hoşlanmasına yönelik uzak olasılık karşısında şaşakaldım. Bu matematiksel açmaz derhal kafamda algoritmaya girdi. İleri Matematik sınıfına girip en ön sıraya, beyaz tahtada ödevimizdeki sağlam fonksiyonla güreşen Bayan Thermopolis'in karşısına oturduğumda elimde gayet iç karartıcı bir sayı kalmıştı.

Herhalde kimilerinin yıllar yılı bire bilmem kaçlı bahisleri oynadıktan sonra kalan bir avuç fişi kendi Zach Soderberg'lerinde, kafeteryamsı parlaklıkta ve köşeli olan, -plastik sandalyelerinin altında yahut içecek otomatlarının arkasında bile- en ufak bir gizem lekesi bulunmayan delikanlılarda nakde çevirmeleri bu yüzdendi. Böylelerinde rastlanabilecek yegâne mikrop, olsa olsa portakallı jölenin üstündeki azıcık küf olurdu. Zach baştan aşağı ıspanak püresi, tepeden tırnağa bayat sosisliydi.

İsteseniz bile böylelerinin duvarlarına gölge düşüremezsiniz.

133 Paul Newman ile Joanne Woodward'un evliliği, Hollywood'un en mutlu evliliklerinden kabul edilir. (ç.n.)

Aşk ile çatlak kuzenlerinin -Şehvet, Karasevda, Hiç Aklımdan Çık-mıyorsun, Hastayım Sana (hepsi dikkat bozukluğu sendromundan ve hiperaktivite bozukluğundan mustarıpti)- ipi koparıp mahalleye dehşet saçtıkları sıcak gün, aralıktaki *Köpek Günlerinden*¹³⁴ biriymiş herhalde. Aynı gün, daha sonra, babam üniversiteye fakülte toplantısı için gitmeden önce beni eve bıraktı. Telefon çaldığında ödevlerime başlayalı beş dakika geçmişti. Ahizeyi kaldırdım ama karşıdan ses gelmedi. Yarım saat sonra bir daha çalınca telesekreteri devreye soktum.

“Gareth. Benim. Kitty. Seninle konuşmam lazım.” *Klik.*

Kırk beş dakika geçmeden bir daha aradı. Sesi ay misali kraterli ve ıssızdı; tıpkı Shelby Hollow’un, ondan önce Jessie Rose Rubiman’ın ve ondan önceki, *Vicdan Azapsız Yaşama Sanatı* (Drew, 1999) ile *Yaşamınızı Yönetin* (Nozzer, 2004) kitaplarını saksıdaki Afrika menekşelerine destek niyetine kullanan Berkley Sternberg’in sesleri gibiydi.

“A-aramamdan hoşlanmadığınızı biliyorum ama sizinle konuşmam lazım, Gareth. Evde olduğunu ve açmadığınızı hissediyorum. Aç telefonu.” Bekledi.

Böyle beklediklerinde, onları ahize kulaklarında, duvarları sararmış mutfaklarında telefon kablolarını kızarana kadar işaretparmaklarına dolarken hayal ederdim. Neden benim dinlemekte olduğumu hiç akıllarıma getirmiyorlardı acaba? İçlerinden biri adımı söylese herhalde telefonu açar, elimden geldiğince onu teselli etmeye çalışır, babamın asla kesin bilinemeyen, makul şüphe taşımadan kanıtlanamayan kuramlardan olduğunu, çözmek için bir deha yıldırımınca çarpılmaları gerektiğini, bu ihtimalin de son derece düşük olduğunu ve sırf denemenin dahi kişiye kendini miniminnacık hissettireceğini (bkz. 53. Bölüm, “Süper-sicim Kuramı ve G-Kuramı ya da Gizem Kuramı, yani Her Şey Kuramı,” *Uyuşmazlıklar*, V. Close, 1998) anlatırdım.

134 1975 yapımı *Dog Day Afternoon* ülkemizde *Köpeklerin Günü* adıyla oynamıştı. Köpek günü anlamındaki “Dog Day” terimi İngilizcede “yazın en sıcak günü” veya “günleri” anlamında kullanılır. (ç.n.)

“Peki. Fırsat bulunca ara beni. Evdeyim. Değilsem bile cebimden ulaşabilirsin. Çıkمام gerekebilir. Yumurta lazım. Gerçi evde kalıp taco da yapabilirim. Konuşuruz.”

Sokrat, gayet cin fikirli bir beyanatında, “En ateşli aşk en soğuk sonla biter,” demişti. Bu sözlere bakılırsa -ve babamın onlara hiç yalan söylemediğinden, duyguları *ilgisiz* ve *ılıman* tanımlarıyla tam açıklanmayanlardan öteymiş gibi davranmadığından emindim- babamın her bitirişinin güneşli, neşeli olması gerekirdi. Polo maçları gibi. Piknikler gibi.

Bu hıçkırıklara utanç ve pişmanlıkla yaklaşmasına bakınca babamın bu işleri doğru dürüst anlayabildiğini zannetmiyorum. O gece eve gelince hep yaptığını yaptı: mesajları dinledi (arayanın kim olduğunu kavrayınca sesi kısıtı) ve sildi.

“Yemek yedin mi, Christabel?” dedi.

Mesajları dinlediğimi biliyordu ama M.Ö. 54’te, sevgili karısı Agrippina’nın gözde hadımı aracılığıyla her gün zehirli mantar yedirerek onu öldürmeye uğraştığı dedikodularını duyan İmparator Claudius gibi, kim bilir hangi nedenle bu bela emarelerini görmezden gelmeyi seçti (bkz. *Sezarların Yaşamları*, Suetonius, M.S. 121.)

Hiç ders almıyordu.

* * *

İki hafta sonra, Maxwell’in Noel Kabaresi’nin gerçekleşeceği cumartesi gecesi Zach Soderberg’in evindeydim ve yasalara aykırı biçimde alıkoyulmaktaydım. Jefferson Whitestone’un eski, siyah bir elbisesini giymiştim; Jade, Valentino’nun bu elbiseyi özel olarak annesi için tasarladığını söyledi ama “Stüdyo 54’ün üstsüz barmenlerinden Gibb” uğruna kavga edince Jefferson derhal elbisenin etiketini yırttığı için kıyafetin hafızası silinivermişti. (Elbise canyeleği gibi durmasın diye Jade, Leulah’yla birlikte koltuk altları ve bel kısmını iğnelerken dramatik bir sesle, “İşte böyle çöküyor imparatorluklar,” demişti. “İnan öyle. Embesillerle çiftleşmeye başlarsın ve uygarlığın orada son bulur. Ama başka çaren yok herhalde. Yani okulun önünde teklif etti sonuçta. Bir Tanen olmaktan mutluluk duyarım demekten başka ne yapabiliirdin? Üzülüyorum *sana* şahsen. Bütün geceyi Kupon ile geçireceksin.” Zach’e böyle diyorlardı artık. “Kupon.” Uyuyordu da. Sahiden baştan aşağı barkot,

baştan aşağı Büyük İndirim, baştan aşağı İkinciye Alana Beş Dolar Bedava idi Zach.)

“Şeker alsana.” Zach’in babası Roger, kakao tozu kaplı çikolatalarla dolu bir çanak uzatıyordu.

“Zorlama kızı,” dedi Zach’in annesi Patsy, parmak sallayarak.

“Sever misin çikolata? Seviyorsundur. Herkes sever.”

“Roger,” diye çıkıştı Patsy. “Hiçbir kız parti öncesi heyecanlıyken yemek istemez! *Sonra* yer. Zach, aç bırakma onu.”

Zach rahibeler gibi kızarak, “Peki,” dedi. Patsy kar beyazı halıda diz çöküp Nikon’un vizöründen göz kısarak bakarken Zach kaşlarını kaldırıp özür dilercesine gülümsedi.

Roger, Patsy’ye çaktırmadan soluma geçti. Seramik kâse yine elindeydi.

Göz kırparak, “*Al hadi*,” dedi. Sarı pamuklu süveteri ve haki pantolonuyla (Tarih Değiştirme Çizgisi kadar düz ve pileli) Roger’dan gayet ikna edici bir eroin, sarı kız, Afgan, amfetamin ve melek tozu satıcısı olabiliirdi.

Ona boyun eğip bir tane aldım. Elimde erimeye başladı.

Patsy *cık-cıklayarak* (yanaklarında gamzelerle) on altıncı fotoğrafımızı çekerken, “Roger!” dedi. Bu seferkinde Zach’le çiçekli koltukta oturuyorduk. Dizlerimiz tam doksanar derecede konumlanmıştı.

Patsy kendini “Fotoğraf Delisi” diye tanımlıyordu ve her yanımız, çardağa yığılmış binlerce ıslak yaprak misali bütün katı ve düz yüzeyleri kaplayan, hepsi çerçeveli, çarpık gülümsemeli Zach, kepçe kulaklı Bethany Louise, favorili döneminden birkaç Roger ve saçlarının daha kıvılcı kahverengi olduğu ve kafasındaki kurdelelerle bademli pasta gibi durduğu dönemden kalma Patsy fotoğraflarıyla doluydu. Salondaki fotoğraflardan arınmış olan tek katı ve düz yüzeydeyse -önümüzdeki sehpa da yani- yarım kalmış yahut ara verilmiş bir Kızma Birader oyunu vardı.

“Umarım Zach dansıyla utandırmamıştır seni,” dedi Patsy.

“Yok canım,” dedim.

“Sürekli prova yaptı. Ne gergindi ama! Geceler boyunca adımları çalışmak için Bethany’yi uykusundan etti.”

“Anne,” dedi Zach.

“Riskli olduğunun farkındaydı,” dedi Roger. “Ama ben ona kendine güvenmesini söyledim.”

“Aileden geliyor,” dedi Patsy, başıyla Roger’ı işaret ederek. “Bunu teklif ederken görecektin esas.”

“Elinden başka türlü gelmez bazen.”

“Çok şükür!”

“Anne, gitmemiz lazım bizim,” dedi Zach.

“Tamam! Tamam! Pencere kenarında bir poz daha...”

“Anne.”

“Bir tanecik sadece. Işık şahane o tarafta. Bir tane. Söz.”

Hayatımda hiç böyle “!” ve “!!!” dolu bir evde bulunmamıştım. Bu iyi niyet yuvalarının, bu bol keseden kucaklaşmalı ve sarılmalı saçmalıkların sahiden var olduğunu, kendi aileni sokağın karşısında oturan ve mutlu görünen aileyle hayalinde kıyasladığın zamanlar dışında böyle şeylerin gerçekten olabileceğini bilmiyordum.

Bir saat öncesinde, Zach’in park yerine arabayı bıraktığımız sırada görmüştüm ahşap evi (göge incecik sütunlar üzerinde servis edilen, açık bir sandviç misali.) Patsy sırtında böcek yeşili bluzuyla Zach daha arabayı park edemediye sundurmadan fırlayıp bizi karşılamaya koşturmuştu. (“Hoş demiştin ama dibin düşecek dememiştin! Zach hiçbir şey söylemiyor zaten bize!” diye ünlemişti Patsy. Misafir karşılamadığında bile böyleydi sesi. Ünlemlili.)

Hoş kadındı Patsy (bademli pasta günlerine göre on-on iki kilo fazlası vardı gerçi.) Şen yüzü bir adet kirazla kutsanıp vitrine yerleştirilmiş taze vanilyalı pastaları akla getirecek kadar yuvarlaklı. Roger yakışıklıydı ama yakışıklılığı babamın tam aksi tarzdaydı. Beyaz Ateş serisi banyo seramikleri üzerindeki yepyeni bir musluğun ısıltısına (“arabada yeterince benzin var, Zachary; yeni doldurdum, oğlum”) benzer bir ışığı vardı. Parlak mavi gözleri ve pırıl pırıl bir teni vardı, öyle ki yüzüne baktığınızda göz kırpan yansımanızı göreceğinizi sanıyordunuz.

Nihayet yirmi iki numaralı foto (Patsy foto kelimesine kendi yorumunu katmıştı; *fı-tu* diyordu) halledildikten sonra çıkmamıza izin verildi. Roger iç edeceğimi umar gibi görüldüğü bez peçeteye sarılı bir

avuç şekerlemeyi yaptırmadan elime tutuşturduğunda Zach'le oturma odasından çıkmış, derli toplu bej antreye geçmiştik.

"Ah, bir dakika," dedi Zach. "Blue'ya Turner'ı göstermek istiyordum. Hoşuna gidecektir."

"Tabii!" dedi Patsy el çırparak.

"Bir saniyeliğine," dedi Zach bana dönerek.

Peşinden gönülsüzce merdivene seğırttim.

Belirteyim: Zach beni Toyota'sıyla almaya geldiğinde babamın karşısında gayet iyi dayanmıştı. Babamın elini sıkmış (görünüşe bakılırsa babamı en çok sinirlendiren "ıslak bez" tarzı sıkış söz konusu değildi) ona "Efendim" diye hitap etmiş, çok güzel bir gece olacağından bahsetmiş ve ne iş yaptığını sormuştu. Babamsa Zach'i süzmüş ve Mussolini'yi ürkütecek cinsten yanıtlar vermişti: "Ya, öyle mi?" ve "*İç Savaş konusunda ders veriyorum.*" Başka babalar kendi sarsak ergenliklerini hatırlayarak Zach'e üzülmüş ve acıyarak Oğlanı Rahat Ettirmeye çabalar. Maalesef babam, sırf Zach ne iş yaptığını kafadan bilmediği için onu Ufacıkmiş Gibi Hissettirme ve Bir Erkek Olarak Aşağılama Kararı almıştı. *Federal Forum*'un okur sayısının ABD nüfusunun yüzde sıfır nokta üçünden az olduğunu, dolayısıyla sadece bir avuç insanın makalelerini incelediğini veya "Katkıda Bulunanlar" kısmındaki romantik görünümlü siyah-beyaz fotosuna (Bir Mayısböceği *kalender* veya *atak* görünümlü derdi) dikkat ettiğini bilmesine rağmen babam kendisinin ve eğitimsel çabalarının, mesela Sylvester Stallone ve *Rocky* kadar tanınmadığının hatırlatılmasından hiç hoşlanmazdı.

Buna rağmen Zach bir çizgi film karakterinin iyimserliğini sergilemişti.

"Gece yarısı," diye buyurmuştu babam arkamızdan. "Ciddiyim."

"Söz, Bay Van Meer!"

Bu noktada babam Dalga-Mı-Geçiyorsun ifadesini saklama zahmetine girmemişti ki aldırınmamıştım ama ifadesi hızla önce Hoşnutsuzluğumun-Kışı-Bu-İşte, ardından da İlla-Vuracaksan-Durma-Vur-İhtiyarı ifadelelerine dönüşmüştü.

Kontağı çevirirken, "Baban kibar adam," demişti. (Babam sayılamayacak kadar çok şeydi ama öyle düşünceli, Kibar falan olduğu söylenemezdi.)

Şimdi peşi sıra havasız, halı döşenmiş koridorda ilerliyordum; yerlere saçılmış eşyalara ve kesif kardeş kokusuna bakılırsa herhalde kız kardeşiyle paylaştığı koridordu bu (şeftali kokulu parfümü bastıran çorap kokuları ve bol, gri bir kazaktan yükselen kokuyla anneme söylerim bak tehditleri eşliğinde rekabete girmiş tıraş losyonu.) Şeker pembesine boyalı, önünde bir giysi yığını (bkz. “McKinley Tepesi” *Önemli Yer Şekilleri Almancağı*, 2000 basımı) duran kapı anlaşılan Bethany Louise’inkiydi. Ardından bir başka tam-kapanmamış kapının önünden geçtik ve aralıktan mavi duvarları, kupaları ve bikinili, aşırı yanık tenli bir sarışının afişini görebildim. (Boşlukları doldurmak için fazla hayal gücüne gerek yoktu: muhtemelen battaniyelerden birinin altında gizlenmiş, sayfalarının çoğu birbirine yapışmış bir *Victoria’s Secret* katalogu vardı.)

Zach koridorun sonunda durdu. Önünde ancak lomboz büyüklüğünde, yamuk duran altın sarısı bir lambayla aydınlatılmış ufak bir tablo asılıydı.

“Babam Birinci Baptist Kilisesi’nde papazdır... Geçen sene ‘On Dört Umut’ vaazı sırasında cemaat arasında Washington D.C.’den gelen bir adam varmış. Cecil Roloff diye biri. İşte adam öyle coşmuş ki vaazdan sonra babama sayesinde dönüştüğünü söylemiş.” Tabloyu işaret etti. “Bir hafta sonra kargoyla bu geldi. Sahici hem de. Ressam Turner’ı biliyor musun?”

“Işğın Kralı” veya diğer adıyla J. M. W. Turner’ı (1775–1851) elbette biliyordum; Alejandro Penzance’ın sekiz yüz sayfalık, sadece Avrupa’da yayınlanmış ‘Küçüklere Sakıncalı’ biyografisi *İngiltere Doğumlu Yoksul ve Adi Erkek Ressam*’ı (1974) okumuştum.

“*Denizde Balıkçılar* adı bunun,” dedi Zach.

Yerde cansız yatan cart yeşil jimnastik şortunun üstünden aşarak resmi incelemek üzere eğildim. Muhtemelen *gerçekti* ya, Penzance’ın Turner’ın puslu, neredeyse tamamen soyut eserlerini tarif ederken dediği gibi (Sunuş, s. viii) ressamın “gelenekleri siktir edip sanatı taşaklarından yakaladığı ışık festivallerinden” biri değildi. Yağlıboya ama karanlık tabloda fırtınada denizde yitmiş minnacık bir kayık, puslu griler, kahverengiler ve yeşillerle tasvir edilmişti. Şapırtılı dalgalar, anca kibrit kutusu kadar güçlü bir kayık, solgun, ufak ve bulutların ardından

ürkekçe kafa uzatışına bakılırsa birazcık yükseklik korkusundan mustarip bir adet de Ay söz konusuydu.

“Niye buraya astınız?” dedim.

Utangaç utangaç güldü Zach. “Annem kardeşimle bana yakın durmasını istedi. Sanata yakın olmak sağlıklıdır diyor.”

“Işığın kullanımı çok ilginç,” dedim. “*Lordlar ve Avam Kamaraları’nın Yanışı*’nı hatırlatıyor biraz. Özellikle gökyüzü. Ama farklı palet tabii.”

Zach yutkunarak, “Ben en çok bulutları beğeniyorum,” dedi. Boğazına çorba kaşığı kaçmış gibiydi. “Ne, biliyor musun?”

“Ne?”

“Bana bu kaygı hatırlatıyorsun biraz.”

Zach’e baktım. Yüzü sert kenarları çıkarılmış tost ekmeğiyle yapılmış fıstık ezmeli bir sandviç kadar gaddardı ancak (panama-şapkası saçları alınmış *o kadar* yan yatmasın diye saçını kestirmişti) ama ettiği laf beni, işte, ona *katlanamayacak* bir hale sokmuştu. Mürettebatının yüzleri kahverengi ve sarı noktacıklardan ibaret olan ufak bir kayığa benzetmişti beni. Mürettebatım *yetersizdi*, çünkü birkaç saniye içinde (intikam darbesini öfkeyle vurmak üzere kabarmış olan dalga hesaba katılırsa) kayık batacaktı ve ufuktaki kahverengi leke, her şeyden habersiz geçen gemi, noktacıların imdadına yetişmeye gelmeyecekti.

Birilerinin kalkıp da babama, kendisi hakkında Delfi Kâhinliği taslaması, onu en çok kızdıran şeylerdendi. Pek çok meslektaşının adsız, zararsız kimseler olmaktan çıkıp *lanetlilere*, *nefretlik* bireylere dönüşmesinin nedeni buydu. Babamı özetlemek, babama dipnot düşmek, babamı tek cümleyle açıklamak, babamı sulandırmak, babama Aslında Bu Şöyle Demek (ve tamamen yanlış bir açıklama sunmak) hatalarına düşmüştü bu kimseler.

Dört sene evvel, Dodson-Miner Üniversitesi’nin Dünya Sempozyumu açılış gününde babam kırk dakikalık “Nefret Modelleri ve Organ Ticareti” başlıklı bir konuşma yapmıştı; önem veriyordu bu konuşmaya, bunun için özgürlüğü uğruna böbreğini satmış olan bıyıklı Sletnik Patrutzka ile görüşme yapmak üzere 1995’te ta Houston’a gitmişti. (Sletnik gözyaşları eşliğinde ameliyat yerini göstererek, “Hâğ-lâğ acıyo” demişti.) Babamın konuşması biter bitmez Dekan Rodney Byrd, terlik

yemiş bir karafatna misali sahneye fırlayıp mendiliyle ağzını kurularak, “Komünizm-sonrası Rusya’ya dair müthiş yorumlarınız için teşekkürler, Dr. Van Meer,” demişti. “Üniversitemizde böylesi samimi bir Rus göçmenini nadiren konuk ediyoruz” -göçmen sözcüğünü sanki davet edildiği halde katılmamış çok gizemli biriymiş, tarif edilmesi güç, Gretchen adlı bir kadından bahseder gibi telaffuz etmişti- “ve sömestrimizi sizinle geçirmek için sabırsızlanıyoruz. *Savaş ve Barış* hakkında soracağınız soru varsa, adamınız burada!” (Tabii babamın konuşması *Batı* Avrupa’da organ ticaretiyle ilgiliydi ve kendisi hayatında Rusya’ya ayak basmamıştı. Diğer dillerdeki akıcılığına karşın babam, meşhur Rus atasözü, “На бога надейся, а сам не плошай,” yani “Tanrı’ya inan ama arabanın kapılarını kilitle” dışında Rusça bilmiyordu.)

“Kişinin yanlış yorumlanması,” derdi babam, “bu yorumun doğrudan kişinin yüzüne aktarılması eylemi, çamaşır ipine lekeli çamaşırlar misali dizilmiş gelişigüzel birkaç kelimeden daha karmaşık değildir. Böylesi en kendine hâkim insanı bile yaralar.”

Klostrofobik koridorda Zach’in bir deniztarağının içi gibi inip çıkan nefesi dışında ses yoktu. Gözlerinin derinlerime daldığını, Jefferson’ın gözünüzü kısararak baktığınızda baş aşağı duran bir mantarı andıran kıvrımlı siyah elbisesinin katmanları arasında dolandığını hissediyordum. Gümüşü-siyah kumaş, üzerimden soğuk kızarmış tavuğa sarılı alüminyum folyo misali kaskatı soyulup çıkıverecekmiş gibi hissettim.

“Blue?”

Tekrar yüzüne bakma hatasına düştüm. Yüzü (Turner’a düşen ışık yüzünden kafası parlıyordu ve kirpikleri Jersey ineklerinininkiler kadar saçma bir uzunlukta) 200 milyon yıl önce Güney Kutbu’na sürüklenmiş devasa kara parçası Gondwanaland gibi benimkine yaklaşıyordu.

Tektonik plakalarımızın çarpışmasını, birinin diğerinin üzerine binmesi suretiyle dünyanın merkezindeki lavların yüzeye çıkarak istikrarsız bir yanardağ yaratmasını istiyordu. Başımı Andreo Verduga’nın omuz kıvrımına yasladığım ve dudaklarımın boynunun tıraş losyonlu çıkma-zında gezindiği düşlerim haricinde hiç yaşamadığımı zorlu anlardandı bu. Zach’in Arzu ile Utangaçlık sokaklarının kesiştiği köşede sabırla ye-şil ışığın yanmasını (etrafta kimsecikler olmamasına rağmen) bekleyen

yüzüne bakar bakmaz can havliyle kaçacağımı, uzaklaşacağımı, arkama yaslanıp Milton'ı düşüneneğimi falan sanırdınız (akşam boyunca çaktırmadan hülyalara dalmış, babamla tanışanın o olduğu, oturma odasında onun annesiyle babasının koşuşturdukları fantezisini kurmuştum) ama hayır, bu tuhaf anda Hannah Schneider düşüverdi aklıma.

Akşamüzeri okulda, tam altıncı dersten sonra görmüştüm Hannah'ı. Uzun kollu, siyah bir yünlü elbise ile dar, siyah bir pardösü giymişti ve başı önde, elinde krem rengi, keten bir çantayla Hanover Binası'na doğru yürüyordu. Hannah her daim inceydi ya, bu sefer özellikle omuzları iyice kambur ve dar, hatta bir kapıya çarpmışçasına içe göçük görünüyordu.

Zach'le böylesi gönülsüz bir vaziyette kalakalmış ve hâlâ olaydan kopuk hissederken Hannah'nın Doc'a çenesindeki ak sakalları sayacak kadar yakınlaştığı gerçeği iyice berbat geldi bana. Adamın ellerini, sallanan-sandalyelere layık omuzlarını ya da ertesi sabahın hastane zemini kadar arınık gökyüzünü nasıl kaldırıabilmişti midesi? Neydi derdi? Bir derdi vardı, kesin ama ben kendimle, Black ve kaç defa hapsirdiği ile, Jade, Leulah, Nigel ve saçım ile o denli meşguldüm ki dikkate almamıştım. (Dr. Michael Espiland, *Girmeden Önce Daima Kapıyı Tıklatın*'da [1993] "Ortalama Amerikalı kızın ana takıntısı saçlarıdır - basit kaküller, perma, fön, kırık uçlar. Boşanma, cinayet ve nükleer savaş dahil diğer her şey bunun yanında sönük kalır," diye yazmıştı.) Başına gelen neydi ki isteyerek cehenneme inen Dante misali Cottonwood'a inmesine yol açmıştı? Smoke Harvey'nin ölümüyle onu tehlike çanları çaldıracak ölçüde hızlandığı açık olan bir sürekli kendini yok etme sürecine iten, içiren, küfrettiren, aklıtan ölecek sığırlar gibi bir deri bir kemik bırakan neydi? Sefalet, derhal tedavi edilmediğinde katlanarak artardı. 329. sayfasında kişinin "Atlantik'te gemileri batmaya başlamadan önce" minnacık bir şanssızlık yaşaması yeter diyen *İnanırlılık Aralığı*'nın (1988) yazarı Irma Stenpluck'a bakılırsa şanssızlık için de durum aynıydı. Belki hiçbirimizin üstüne vazife değildi ama öte yandan, belki de Hannah'nın istediği, içimizden birinin kendi dertlerini bir yana bırakıp ona bir kere olsun nasıl olduğunu sormasıydı; entrika düşkünlüğü veya meraktan değil, arkadaşımız olduğundan, zorlandığı belli olduğundan.

Koridorda, kuru bir öpücük kanyonunu üzerinde dolanan Zach ile Turner'ın yanında dikilirken tiksindim birden kendimden.

"Aklında bir şey var senin," dedi Zach usulca. Carl Jung kesilmiş, Freud olmuştu başıma şimdi.

Geriye minik bir adım atıp ters bir vurguyla, "Gidelim buradan," dedim.

Gülümsedi. İnanılır gibi değildi; nasıl bazı Kızılderililerde, Mohawk ve Hupa'larda mor rengine karşılık kelime bulunmuyor ise, Zach'in yüzünde de öfke ya da kızgınlık ifadesi yoktu.

"Neden seni o kayığa benzettiğimi öğrenmek istemiyor musun?" dedi. Ben omuz silktim, elbisem iç çekti.

"Çünkü resimde Ay sadece onun üzerinde parlıyor. Tam şurada. Yanda... Kayık tablodaki tek ışıltılı şey," dedi ya da aynı etkiyi yaratacak, etrafında dolanmamayı seçeceğim, fokurdayan lavla, kaya parçalarıyla, kül ve sıcak gazla dolu başka bir söz sarf etti ya, çoktan dönmüş ve merdivenlere yönelmiştim. Bitiminde bir kez daha Patsy veya Roger'la karşılaştım; bıraktığım yerde, terk edilmiş iki alışveriş arabası misali dikiliyorlardı.

"Müthiş, değil mi?" diye ünledi Patsy.

Zach'le Toyota'ya bindiğimiz sırada el salladılar. Camı indirip el sallayarak, "Teşekkürler! Görüşmek üzere!" diye bağırdığımda yüzlerine kocaman gülücükler yayıldı. Zach, Roger ve Patsy gibi insanların dünyada süzülüp gitmeleri ne tuhaftı. Aynalı orkidelerin, Hannah Schneider devedikenlerinin, dolanmış dallarıyla bataklıklara uzanan Gareth van Meer'lerin arasında salınan şirin papatyalardı onlar. Babamın nefret ettiği, kasa kuyruğunda arkalarına denk geldiğinde olur da tatsız sohbetlerine kulak kabartırsa *gazoz baloncuğu* (veya en müthiş aşağılamasıyla *tatlı insanlar*) dediği tiplerdendiler.

Buna karşın -derdim neydi, hiç bilmiyordum- Kabare'ye varır varmaz Zach'i ekneyi düşünmekle birlikte (Jade ile diğerleri orada olacaklardı. Milton ve Joalie de. Joalie'nin en güçlü reçeteli ilaçlara bile bana mısın demeyecek bir cilt hastalığına yakalanmasını diliyordum.) oğlanın neşesinden, canlılığından etkilendim. Öpücük denemesine tarlalarımın hücum eden bir çekirge sürüsü muamelesi çekmiştim ama işte,

tınmamıştı ve şimdi gülümseyerek bacaklarımın rahatça sığıp sığmadığını soruyor, istersem koltuğu biraz daha geri çekebileceğini söylüyordu.

Park yerinden çıkıp sağa dönecekken arkaya baktığımda Patsy ile Roger'ın hâlâ sundurmada, büyük olasılıkla kollarını birbirlerinin beline dolamış halde durduklarını görüşüm de inanılmazdı. Patsy'nin yeşil bluzu hâlâ görünüyor, ağaçların incecik dalları ile gölgeleniyordu. Babama hiç itiraf etmedim ama bir anlığına, Zach radyoda bir pop şarkısı açtığında, böyle bir aileye, parıldayan bir babaya, içinde serçelerin uçuştüğünü görseniz şaşmayacağınız denli mavi gözlü bir oğlana ve oğlunu son gördüğü noktaya süpermarket otoparkına bağlanmış, gözlerini kapıdan ayırmayan bir köpek misali bakan bir anneye sahip olmak sahiden o denli feci midir acaba diye düşündüm.

“Heyecanlı mısın sen de?” dedi Zach.

Evetledim başımla.

“Shady Hill Hırsızı”

Noel Kabaresi, Harper Racey '05 Kafeteryası'nda yapılıyordu; Öğrenci Konseyi başkanı Maxwell'in demir yumruğu altında burası, masalardaki taklit Sevr vazoları, Fransız peynir ve pastaları, 1910'dan bugüne Gallway Mezuniyet Sınıfı fotoğraflarının bulunduğu duvara asılı olan ve Fragonard'ın *Salıncak* (1767) tablosunu hatırlatmayı amaçlamakla birlikte maalesef Münch'ün *Çılgılık* (1893) tablosunu akla getiren allı pullu, koskocaman ve pek beceriksizce çizilmiş salıncakların üzerinde deforme kızların bulunduğu afişlerle abartılı, Versailles tarzı bir gece kulübüne dönüşmüştü.

St. Gallway öğretmen kadrosunun yarısı (öğrencilere göz kulak olmaları istenenler) teşrif etmişti; smokinleri çekmiş Hilkat Garibeleri olarak. Havermeyer soluk benizli, çıkık kemikli ve siyah kadifelere bürünmüş eşi Gloria'nın yanındaydı. (Gloria nadiren halk arasına karışırdı. Söylenene göre evinden pek çıkmıyor, şekerleme yiyip birçok Mayıs-böceğinin en sevdiği yazar olan ve haliyle en sevilen kitabı *Rochester de Wheeling'in Aile Mücevherleri*'ni [1990] gayet iyi bildiğim Circe Kensington'ın aşk romanlarını okumayı yeğliyordu.) Az ötede, pencere yanında, lacivert takımını üzerine parti davetiyesinin zarfa uyduğu gibi uydurmuş olan patlak gözlü Bay Archer vardı ve Bayan Thermopolis, Hawaii turuncuları ve kırmızıları kuşanmış Bay Butters'la sohbet ediyordu (saçına bir şeyler yapmış, buklelerini yosunlara çeviren bir spreysıkmıştı.) Yanı başında dikildiği kapıyla hemen aynı boylarda, Prusya mavisini ceketli ve ekose pantolonlu, Hannah'nın gözdesi Bay Moats da buradaydı. (Yüzü bir felaketti: burnu, şişik ağzı, çenesi, hatta yanaklarının büyük kısmı batan bir gemide deniz suyundan kaçmaya uğraşan yolcular misali yüzünün alt kısmına sarkmıştı.)

Jade ile diğerleri saat dokuzda geleceklerine söz vermişlerdi (büyükanne ve babalarının mezarları üstüne yemin etmişlerdi) ama saat on buçuk olmuştu ve hiçbirinden, Milton'dan bile iz yoktu etrafta.

Hannah'nın da gelmesi gerekiyordu -"Eva Brewster uğramamı söyledi," demişti bana- ama onu göremiyordum. Haliyle Yapışkan Ellerin, Ayakkabının Ucuyla Yol Açılan Tehlikeli Darbenin, Titrek Kolun, Kal-küta Nefesin, İçinden Elektrik Kablosu Geçen Duvarlarındaki Kadar Sinir Bozucu Olan Zor Bela Duyulur Akortsuz Mırıltının anavatanında, sol kulağının ardında ensesine doğru saçılan çillerden takımyıldızları, şakaklarında ve boğazının ufak kanyonunda terden derecikleri ile Zach şehrinin merkezinde kalakalmıştım.

Dans pisti tıklım tıklımdı. Sağımızda, bir metreden az mesafede Zach'in eski kız arkadaşı Lonny Felix elf kılıklı, alabora suratlı ve kendinden daha kısa boylu kavalyesi Clifford Wells'le dans ediyordu. Kızdan daha zayıftı sanki. Her yatırma buyruğunda ("yatır, şimdi," diyordu Lonny) Clifford yere devrilmemek için var gücüyle dişlerini sıkıyordu. Bunun haricindeyse kendi uydurması kasırgavari-dönüşlerin tadını çıkarıyor gibiydi; tamamladığımız her turun sonunda ben açık büfeye (Evita alışılmadık, karpuz kollu masmavi bir elbise tarafından bastırılmış, Nuttallı krepler hazırlıyordu) Zach ise pencereye bakarken Lonny, dirseklerini ve o uçları sivri, platin saçlarını yüzüme yüzüme savuruyordu, sinir bozacak ölçüde yakınına üstelik.

Kızıl kadife ceketi ve asasıyla bir tür deli P.T. Barnum¹³⁵ rolüne soyunan Maxwell, damı Kimmie Kaczynski'yi (yeşil satenleri içinde denizcisini kendine çekemeyen mahzun, reddedilmiş bir denizkızı) tüm-den görmezden geliyor ve gözleri kızarmış, bezgin elemanlardan mamul ucubeler topluluğu Jelly Roll Caz Grubu'na zevkle önderlik ediyordu.

"Pardon," dedi arkamdan bir ses.

Beyazatlı prensim Jade... Ancak derhal bir terslik olduğunu fark ettim. Hantal, pembe Özgürlük Çanı giysisi içindeki Donnamara Chase ve kavalyesi ıslak-dudak Trucker ile Sandy Quince-Wood, Joshua Cuthbert ve kollarını zavallı, mahpusluğa yazgılı Brett Carlson'un boynuna sımsıkı dolamış canlı bubi tuzağı Dinky gibi birkaç kişi daha aynı anda dansı bırakıp Jade'e bakmaya başladı.

Nedenini gördüm hemen.

135 Phineas Taylor Barnum (1810-1891): Sirk gösterileriyle ilk "gösteri dünyası milyoneri" unvanını kazanmış Amerikalı gösteri adamı, işadamı ve dolandırıcı. (ç.n.)

Boyun kısmı serbest düşüşteki bir paraşütçü misali aşağıda, portakal renginde ipincecik ipek bir elbise giymişti. Sarhoştı; ne sutyeni ne de pabuçları vardı ve Zach ile beni eli belinde süzüyor gibi görünmekle birlikte, bu geleneksel ürkütme duruşunu düşmemek için, kendini elinden geldiğince ayakta tutmakta kullanıyor gibiydi. Diğer elinde bir çift siyah topuklu vardı.

“İzin verirsen K-kupon” -öne doğru tökezledi, düşeceğinden korktum- “Kusmuk’u bir dakikalığına ödünç alınam gerekiyor.”

“İyi misin sen?” dedi Zach.

Hemen atılıp kolundan tuttum, yüzüme zoraki bir gülümseme yerleştirdim, peşim sıra *sertçe* ama ancak dans pistinin ortasında bir portakal suyu gölüne dönüşmesine yol açmayacak kadar sertçe çekiştirdim.

“Uf. Geç kaldığım için *kusura bakma*. Ne diyeyim? Trafikte takıldım.”

Gözetmen öğretmenlerin çoğundan uzağa çektim onu ve doğrudan *gâteaux au chocolat et aux noisettes*¹³⁶ ile Fransız peynirlerini deneyen birinci sınıflar güruhuna (içlerinden biri, “Bok gibi bunun tadı be!” diyordu) doğru itekledim.

Kalbim gümbür gümbür atıyordu. Dakikalar, hayır, saniyeler geçmeden Evita’nın gözüne batacak ve tutuklanacak veya Gallway deyişiyle “masaya yatırılacak,” zaruri uzaklaştırma cezasıyla birlikte yalanarak suratına bakan erkeklere sebze çorbası servisi yapacağı Toplum Hizmeti cezasına çarptırılacak, hatta belki okuldan atılacaktı. Kafamda derhal sivilceli bir sapığın eliyle gazoza atılmış hap konulu bir bahane kurmaya koyuldum; referans verebileceğim bir sürü makale vardı. Tabii bir de doğrudan salağa yatma seçeneği vardı. (“*Kuşkuya düştüğünde, avanak taklidi yap,*” diye şakıyordu babam kafamda. “*Kimse düşük bir IQ ile doğduğun için suçlayamaz seni.*”) Ama nedir demeye kalmadan ve kimseye yakalanmadan büfeyi geçtik, tuvaletleri aştık ve açık havaya çıktık. (Bay Moats, okuyorsanız, bizi fark ettiğinize eminim. Yüzünüzdeki belirgin, sıkın ifadenin yerine alaycı hazzı yerleştirip iç çekmekten ötesini yapmadığınız için teşekkür ederim. Neden bahsettiğimi bilmiyorsanız söylediklerimi boş verin.)

136 Çikolata ve fındıklı pasta. (ç.n.)

Dışarıda Jade'i çekiştirerek Gallway'in en efendi çiftlerinin takıldığı ferforje banklarla çevrili tuğla terasa götürdüm. ("Of. Acıdı ya...")

Kimsenin izlemediğinden emin olmak için arkama bakarak Jade'i çimlerden, mıcırlı yoldan, ince gölgelerimizi arkamızda uzattıkça uzatan turuncu ışıkların altından yürüttüm. Karanlık ve ıssız, her şeyin -kara pencerelerin, tahta basamakların, uykusunda mırıldanan katlanmış bir cebir ödevinin- geceye bulanıp gri ve mavi tonlarına büründüğü Hannover Binası'na kadar bırakmadım kolunu.

"*Kafayı mı yedin sen?*" diye bağırđım.

"Ha?"

"Nasıl bu halde *gelirsin* buraya?"

"Of, bağırma artık, Kusmuk. Kes."

"Ben... Okuldan attırmaya mı çalışıyorsun kendini?"

"Siktir," dedi kıkrdayarak. "Küçük köpeğın de siktirsin."

"Nerede herkes? Hannah nerede?"

Yüzünü buruşturdu. "Onun evindeler. Elmalı turtayı yapıp *Cennet ve Yeryüzü*'nü¹³⁷ seyrediyorlar. Ya, aynen. Ektiler seni. Sıkıcı olur falan dediler. Sadakat *bende*, kızım. Teşekkür etmelisin bana. Nakit, çek, MasterCard veya Visa kabul ederim. American Express geçmiyor."

"Jade."

"Hainler. Aramızda. Sen de mi Brüs...tüs... Ve merak ediyorsan söyleyeyim, Black ile minik petunyası şu anda ucuz bir motelde yaramazlık ediyorlar. Yoko Ono o kız ve bizi dağıtacak..."

"Topla kendini."

"Tanrı aşkına, *iyiyim* ben." Gülümsedi. "Bir yerlere gidelim. Erkek ve kadınların kılıklı oldukları bir yere... Biradan gülümsedikleri bir yere..."

"Eve gitmelisin. *Hemen*."

"Brezilya diyordum ben. Kusmuk?"

"Ne?"

"Kusacağım galiba..."

Kötü görünüyordu. Dudakları yüzünün rengini almıştı ve gözlerini kocaman açmış bana bakıyor, boğazını tutuyordu.

137 1993 yapımı Oliver Stone filmi. (ç.n.)

Onu sağıımızdaki, kaderlerine maalesef kusulmak yazılmış genç çam kalabalığına götürmek niyetiyle kolunu yakaladım ya, Jade aniden karnabaharının son lokmasını yemek yahut arabanın arka koltuğunda emniyet kemeriyle bağlanmak istemeyen çocukların çıkardığına yakın kısa ve tiz bir çığlık attı, elimden kurtuldu ve merdivenlerden yukarı, sundurmaya fırladı. Binanın kapıları kilitlidir sanıyordum, değilmiş. Gözden yitiverdi.

Mirtha Grazeley'nin idare tuvaletinde, klozetlerden birinin önünde diz çökmüş kusmaya uğraşırken buldum onu.

"Kusmaktan nefret ediyorum. Öleyim daha iyi. Öldürsene beni... Öldür. Yalvarıyorum."

On beş bulantılı dakika boyunca saçlarını tuttum.

"Daha iyiyim şimdi," dedi gözlerini ve dudaklarını silerken.

Yüzünü yıkadıktan sonra Mirtha'nın Bekleme Odası'ndaki koltuklardan birine yüzüstü kapaklandı.

"Eve gitmeliyiz," dedim.

"Dur bir dakika."

Pencerelerden içeri süzülen M. Bella Chancery çimliğinin yeşil ışığı altında karanlıkta sessizce otururken bana okyanusun dibine batmışız gibi geldi. Dışarıdaki çıplak dalların incecik gölgeleri tahta zeminde yosun demetleri, pencerelerdeki lekeler planktonlar, köşedeki yer lambasıysa cam-iplikli sünger¹³⁸ gibi görünüyorlardı. Jade iç çekerek döndü; saçları yanaklarına yapışmıştı.

"Gitmeliyiz buradan," dedim.

"Hoşlanıyorsun ondan," dedi.

"Kimden?"

"Kupon'dan."

"Gürültü kirliliğinden hoşlandığım kadar hoşlanıyorum ancak."

"Kaçacaksın onunla sen."

"Ya."

"Tonla seks yapacaksınız ve sana hediye çekleri verecek. Ciddiyim. Bilirim bu işleri ben. Medyum sayılırım."

"Kes."

138 Japonya'da bulunan, Hylonema cinsi bir sünger türü. (ç.n.)

“Kusmuk?”

“Ne?”

“Nefret ediyorum onlardan.”

“Kimlerden?”

“Leulah. Charles... Nefret ediyorum. *Senden* hoşlanıyorum. Aralarında tek iyi olan *sensin*. Diğerlerinin hepsi hasta. En çok da Hannah’dan nefret ediyorum. Öğ.”

“Yok artık.”

“Aynen. Nefret etmiyormuşum gibi yapıyorum çünkü evine gidip yemek pişirmesini ve Aziz Francis Bilmem Kim gibi davranmasını seyretmek hem kolay hem eğlenceli geliyor. Aynen. Falan filan. Ama ta içimde bir yerlerde hasta ve tiksindirici olduğunu biliyorum.”

Kullandığı o kelimenin, *tiksindiricinin* mürekkebalığının mürekkebi misali dağılması için bir süre, mesela bir sardalye sürüsünü arayan köpekbalığının yanımızdan geçip gitmesine yetecek kadar bekledim.

“Aslında,” dedim, “kişinin tanıdığı bir kimseye fasıllı antipati duyması yaygın bir durumdur. Derwid-Loeverhastel İlkesi denir buna. Kapsamlı tartışması *İlintili*—”

“Sikmişim David Hasselhoff’u.” Dirseği üzerinde doğrulup gözlerini kıstı. “Hoşlanmıyorum karıdan.” Kaşlarını çatı. “Sen hoşlanıyor musun?”

“Tabii,” dedim.

“Niye?”

“İyi biri.”

Ofladı Jade. “O kadar da değil. Farkında mısın bilmiyorum ama o herifi o öldürdü.”

“Kimi?”

Smoke Harvey’den bahsettiğini biliyordum tabii ama avanak taklidi yapmayı, Roger Pope Lavelle’in 1901’den 1911’e dek sürmüş upuzun bir esin döneminde kaleme aldığı ve Sör Arthur Conan Doyle’un çok daha neşeli eserlerinin gölgesinde kalmış pek soğuk üç adet dedektiflik başyapıtının ayyaş başmüfettişi Ranulph (RALF okunuyor) Curry tarzı içe dönük bir tavırla sorulara kısa yanıtlar vermeyi seçtim. Curry tanıkları, muhbirleri ve şüphelileri sorgulamada bu yöntemi ustaca kullanıyordu ve hemen her seferinde olayı çorap söküğü gibi aydınlatacak keskin bir

ayrıntı yakalıyordu. “Cık, cık, Horace,” diyordu Curry 1017 sayfalık *Tekboynuzun Kıbrı*’nda (1901.) “Kişinin kendi sesini karşısındakinin kontrolsüz sesine katması hafiyelik sanatında işlenen en büyük hatadır. İnsan ne kadar çok konuşursa o kadar az duyar.”

“Şu Smoke denen adam,” diye sürdürdü Jade. “*Dubs*. Hannah birtirdi işini. Eminim.”

“Nasıl?”

“Hannah’ya öldüğünü söylediklerinde onu izliyordum, unuttun mu?” Durakladı, bana baktı, gözleri önce arandı, ardından mekândaki pek az ışığa tutundu. “Sen orada değildin ama ben performansını gördüm. Baştan aşağı abartı. Dünya üzerindeki en berbat aktris, cidden. Oyunculuk yapsaydı ikinci sınıf filmlerde bile rol vermezlerdi ona. Anca dördüncü veya beşinci sınıf filmlerde iş bulurdu. Porno için bile yetersiz bence. Tabii *Yetenek Sizsiniz*’in önümüzdeki *haftaki* bölümüne alırlar hesabı takıldı; kendini kaybetti, deli danalar gibi haykırdı ölüyü görünce. Bir an ‘Dingo yedi bebeğimi’¹³⁹ diye bağırıyor sandım.”

Yuvarlanarak kalktı ve Mirtha’nın masasının ardındaki mutfığa gitti. Ufak buzdolabını açtı, çömeldi ve dolabın altın renkli ışığının yarattığı dikdörtgenle giysisi öyle şeffaflaştı ki zayıflığını, omuzlarının ancak elbise askısı genişliğinde olduğunu gördüm.

“Eggnog¹⁴⁰ var burada,” dedi. “İster misin?”

“Yok.”

“Tonla var. Üç kap dolusu.”

“Mirtha muhtemelen her günün sonunda ölçüm yapıyordur. Bela almayalım başımıza.”

139 1980’de ailece kamp yaptıkları sırada Azaria Chamberlain adlı bebeğin kayboluşunun ardından tutuklanan anne Lindy Chamberlain, bir dingtonun (Avustralya’ya has yabani köpek türü) bebeği çadırdan kaçırdığını öne sürmüş, “Bebeğimi dingo yedi!” cümlesi “inandırıcılıktan uzak bahane” anlamında kullanılan bir terim olarak literatüre geçmiştir. Chamberlain cinayet suçuyla mahkûm edilmiş ama daha sonra bulunan kanıtlar doğru söylediğini ortaya çıkarmıştır. Olayı anlatan ve başrolünü Meryl Streep’in üstlendiği film ülkemizde *Karanlıkta Bir Çılgılık* (1988) adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

140 Noel zamanı, yumurta, şeker, kremaya rom yahut başka içkilerin karıştırılmasıyla hazırlanan geleneksel içecek. (ç.n.)

Jade elinde sürahiyle doğruldu, dolap kapağını ayağıyla iterek kapadı.

“Mirtha Grazeley’nin kafayı üşütmüş olduğunu herkes biliyor. Kim dinleyecek eksilmiş diye cırlamasını? Hem çoğu insan öyle tertipli değildir. ‘Deliliğin yöntemi yoktur’ falan diyen sen değil miydin geçen *soir*?”¹⁴¹ Dolaplardan birini açıp iki bardak çıkardı. “Tek dediğim şey, annemin Loch Ness Canavarı olduğunu nasıl biliyorsam, Hannah’nın da o adamcağızın işini bitirdiğini öyle bildiğim. Ya da Koca Ayak... Hangi canavar, henüz karar vermedim ama büyüklerden biri, eminim. Annem yani.”

“Amacı neydi peki?” dedim. (“Bence,” diyordu Curry, “konuşanı konuya bağlı tutmakta, bildikleri etrafında dolanmamasını sağlamakta fayda vardır.”)

“Canavarların amacı yoktur. Canavardırlar sadece, yani o yüzden—”

“Hannah’yı kastetmiştim.”

Bıkkın baktı yüzüme. “Basmıyor, değil mi? Bu çağda kimse amaç *gereklinmiyor*. İnsanlar amaç peşine düşüyorlar çünkü mesela total kaostan falan korkuyorlar. Ama amaçların modası geçti. Takunyalar gibi yani. İşin gerçeği, kimileri nasıl Tanrı eliyle dökülmüş karabiber misali her yanları çilli kayak hocalarına veya kolları boydan boya dövmeli avukat yardımcılarına hastaysa, kimileri de aynı şekilde adam öldürmeye meraklı işte.”

“Peki, neden öldürdü onu?”

“Kimi?”

“Smoke Harvey’yi,” dedim. “Neden mesela beni değil de onu öldürdü?”

Bardağı uzatıp koltuğa otururken alaycı bir *Ha* çekti. “Farkında mısın bilmiyorum ama Hannah sana tamamen kafayı takmış durumda. Kayıp *çocuğuymuşsun* falan gibi yani. Sen daha buraya gelmeden çok önce tanıyorduk biz seni, onu diyorum. Acayip garipti.”

Kalbim duracaktı neredeyse. “Ne diyorsun sen?”

Burnunu çekti Jade. “E, ayakkabıcıda karşılaşmıştınız, değil mi?”

Başımlla evetledim.

“E, işte, hemen onun ardından, hatta *aynı gün* belki, bu çok acayip şahane ve müthiş Blue kişisi şudur budur diye konuşmaya başladı ve onunla arkadaş olmamız gerektiğini, yoksa ne bileyim, *öleceğimizi* falan

141 (Fr.) Akşam. (ç.n.)

söyledi. Hani, sanki sen İsa'nın İkinci Geliş'iymişsin gibi yani. Hâlâ da öyle davranıyor. Sen yokken sürekli, 'Blue nerede? Gören yok mu?' falan deyip duruyor. Blue aşağı, Blue yukarı anasını satayım. Ama sırf sen değilsin. Tonla anormal takıntısı var. Hayvanlarla mobilya mesela. Cottonwood'daki o herifler. Onun için seks, el sıkışmak gibi. Bi' de Charles. Charles'ın ağzına sıçtı ve farkında bile değil. Bizimle arkadaşlık ederek, bizi eğiterek falan büyük kıyak geçtiğini sanıyor..."

Yutkundum. "Charles ile Hannah arasında bir şey oldu mu gerçekten?"

"Alo? E, yani. Yüzde *doksan* eminim yani. Charles kimseye, Black'e bile söylemiyor çünkü Hannah beynini yıkadı. Geçen sene ama... Lu ile onu almaya gitmiştik, bir de ne görelim? Ağlıyordu. Hem de hiç öyle ağlayanını görmemiştim yani. Yüzü şöyleydi bak," dedi ve gösterdi. "Kriz geçirmiş. Evi mahvetmişti. Resimleri fırlatmış, duvar kâğıdına saldırmış, duvardan kocaman parçalar koparmıştı. TV'nin başında büzülmüş, ağlar halde bulmuştuk onu. Yerde bir de bıçak vardı, kendini öldürecek falan sandık—"

"Yapmadı ama değil mi?" dedim alelacele.

Kafa salladı Jade. "Yok. Ama bence sapıtmasının nedeni Hannah'nın artık yeter, yapmayalım demesiydi. Ya da kim bilir, belki sadece bir defa yapmışlardı. Yani ne bileyim, kazaylaydı *muhtemelen*. Yani Hannah'nın şunun ağzına sıçayım dediğini sanmıyorum ama *bir şey* yaptığı kesin çünkü Charles eski Charles değil artık. Geçen sene, evvelki sene falan görmeliydin onu. Harikaydı. Herkesin sevdiği mutlu kişi... Şimdiyse hep sinirli."

İçkisinden koca bir yudum aldı. Karanlık hatlarını öyle sertleştiriyordu ki yüzü, babamla Artesia, New Mexico'da, Garber Ulusal Tarih Müzesi'nin Olmek Salonu'nda gördüğümüz yeşim masklara benziyordu. Babam duvardaki yazıyı şaşaalı bir sesle okumuştı: "Olmek halkı insan yüzüyle derinden ilgilenmiş, sanatkârlığı eşsiz boyutlara erişen bir uygarlıktı. Ses sıkça yalan söylerken, yüzün asla yalan söylemeyeceğine inanırlardı."

"Sahiden Hannah hakkında bunları düşünüyorsan," diyebildim, "nasıl ona katlanıyorsun?"

“Biliyorum. Garip.” Ağzını büzerek düşündü. “Uyuşturucu gibi herhalde.” İç çekti, bacaklarını salladı. “Çikolata parçalı naneli dondurma gibi.”

Açıklamayınca, “O ne demek şimdi?” dedim.

“Eh.” Başını yana eğdi. “Çikolata parçalı naneli dondurmaya sevdiğini, çok ama çok sevdiğini hissetmedin mi hiç? Dünyadaki tüm lezzetlerden üstün gelmedi mi hiç sana? Ama derken bir bakıyorsun Hannah habire bademli keşküle geçmiş. Bademli keşkül şöyle, yok bademli keşkül böyle... Derken bir bakmışsın sen de her seferinde bademli keşkül ısmarlamaya başlamışsın. Hatta en baştan beri onu seviyormuşsun da farkında değilmişsin...” Bir anlığına sustu. “Bir daha çikolata parçalı naneliyi ağzına koymazsın.”

Şamandıralar ve kancalar arasında boğuluyormuşum ve Kanlı Henry Denizyıldızı¹⁴² tepemizdeki lambaya tırmanıyormuş gibi geldi ama kendi kendime derin bir nefes almamı ve anlattıklarının tümüne veya herhangi birine illa inanmam gerekmediğini söyledim. Sarhoş veya ayık, Jade’in söylediklerinin çoğu tuzak, bataklık, göz yanılgısı veya farklı ısılarda havada farklı yayılan ışığın oyunları olabilirdi.

Onun lafına ilk ve son kez annesinden ne kadar “nefret ettiğini,” Atlanta’da yargıçlık yapan ve “iyi” (birkaç sene önce, kolları boydan boya dövmeli bir avukat yardımcısı olması dışında hakkında bir şey bilinmeyen ve Etkafa Marcy dediği bir kadınla kaçmasına rağmen) bir insan olan babasıyla birlikte yaşamak için “can attığını” bana anlatmasının üzerinden on beş dakika bile geçmeden telefona sarılıp Colorado’da kayak öğretmeniyle mutlu mesut biçimde bir aşk çığı altında yuvarlanmaya devam eden annesini aradığını gördüğümde inanmıştım.

“Ne zaman döneceksin eve? Morella’nın bana bakmasından nefret ediyorum. Duygusal gelişimim için sana ihtiyacım var,” diye sayarken beni fark etmiş, “Ne sikime bakıyorsun be!” diye bağırarak kapıyı yüzüme çarpmıştı.

Sevimli (kendine has tiki, alnına düşen saçını dalgınca üfleyiverişinin çekiciliği Audrey Hepburn’ü bile yaya bırakırdı) ve aynı zamanda mink bir kürke özgü kıskanılır özelliklere (insan yahut koltuk, neyin üstüne

142 *Henricia Oculata*: Koyu kırmızıyla koyu pembe arası renklerde bir denizyıldızı türü. (ç.n.)

serildiğine bakılmaksızın zarif, abes ve kullanışsız [şimdi olduğu gibi darmadağınırken dahi eksilmeyen bir nitelik]) sahip olmakla birlikte Jade, modern matematikçilere bela olan tiplerdendi. Ne düz bir yüzey ne de katı bir cisimdi o. Hiçbir simetrisi yoktu. Trigonometri, türev ve istatistik hiçbir işe yaramazdı. Dairesel çizimi keyfi dilimlerle doluydu; çizgi grafiği Alpler'in silüetini andırıyordu. Ve biri tutup Jade'i Kaos Teorisi listesine (Kelebek Etkileri, Hava Tahminleri, Fraktallar, Bifurkasyon diyagramları falan filan) yazdığında eşkenar bir üçgen, hatta bazen kare olarak ortaya çıkıverirdi.

Şimdi yerde, kirli ayağı kafasının üzerinde, "omurgaya daha fazla kan akışı" sağladığını öne sürdüğü Pilates hareketini yapıyordu. (Dediğiyle her nasılsa uzun yaşamayı kastediyordu.) Bardağı kafama diktim.

Fısıltıyla, "Hannah'nın sınıfına gidelim derim," dedi. Giyotinlere hızlı ve şiddetli bir hareketle bacaklarını indirdi. "Bir bakınırız. Yani, sı-
nıfta kanıt sakladığını düşünmek deliliğe girmez."

"Neyin kanıtı?"

"Dedim ya. Cinayet. Şu Smoke denen adamı öldürdü."

Derin bir nefes aldım.

"Suçlular şeylerini en bakılmayacak yerlere koyarlar, değil mi?" dedi Jade. "Kim tutup sınıfına bakar?"

"Biz."

"Bir şey bulur muyuz? Bulursak *anlarız*. Bir anlama geleceğinden de değil. Yani, masumiyet karinesi, falan. Belki Smoke denen adam kendi kaşınmıştır. Ne bileyim, belki bebek fokları falan sopayla öldürenlerdendir."

"Jade—"

"Bir şey bulamazsak mı? Kime ne? Kime ne zararı olur?"

"Sınıfına *gidemeyiz*."

"Niyeymiş?"

"Bir sürü nedeni var. Birincisi, yakalanırsak okuldan atılırız. İkinci, hiçbir mantıksal—"

"Of, siktir ya!" diye bağırdı Jade. "Müthiş üniversite kariyerini bir seferlik unutup eğlenemez misin sen? Ne siktiriksın ya!" Öfkeli görünüyordu ya, birden yüzündeki öfke siliniverdi. Hafifçe gülümseyerek

oturdu. “Bi’ düşün, Kusmuk,” diye fısıldadı. “Elimizde gerekçe var. Gizli soruşturma. Keşif. *Haberlere* bile çıkabiliriz. Geri zekâlı Amerika’nın en sevdiği ikili bile olabiliriz.”

Yüzüne baktım. ““Bir kez daha saldırın gedige, sevgili dostlarım””¹⁴³ dedim.

“İyi. Ayakkabılarımı bulmama yardım et şimdi.”

* * *

On dakika sonra koridorda koşturuyorduk. Hanover binasının zeminini her adımda ayrı bir nota ile inleyen bir akordeon gibiydi. Kapıyı iterek açtık, boş merdivenlerden alelacele inip soğuk geceye çıktık. Sevgi Oditoryumu’nu ve bahçenin kenarından geçen kaldırımını izledik. Etrafımızda yükselen gölge dikitler yüzünden Kont Dracula’nın kovaladığı on dokuzuncu yüzyıl okul kızları gibi davranıyorduk. Kollarımızı kavuşturduk, titreyerek birbirimize sokulup yürüdük. Derken koşmaya başladık; Jade’in saçları çıplak omzuma ve yüzüme vuruyordu.

Babam bir keresinde (o sırada biraz ürkütücü gelmişti bana) Amerikan okullarının gündüz yerine akşam sekizden sabaha karşı dört veya beşe dek sürecek gece eğitimi yapmaları halinde bilgi arayışını kolaylaştıracaklarını söylemişti. Karanlıkta koşarken ne kastettiğini anladım. Kırmızı tuğlalar, güneşli sınıflar, simetrik avlular... Hepsi çocukların, Bilgiyi ve bizzat Hayatı parlak, tertemiz ve daha yeni biçilmiş sanmalarına yol açıyorlardı. Babam lafına, bir öğrencinin, mesela periyodik elementler tablosunu, Madam Bovary’yi, ayçiçeklerinin üremesini sınıf duvarlarına toplaşan şekilsiz gölgeler, zemine akan parmak ve kalem silüetleri, görünmez peteklerden gelen bağırsak uğultuları ve (*dümdüz ve solgun* ya da altın ışıklı bir öğleden sonra misali *pastel renklerde* değil) zayıf mum ışığının aydınlattığı mürekkepsi karanlıkta yılansı, canavarı, teppegözsü bir öğretmen yüzü eşliğinde öğrenmesi durumunda dünyaya çok daha hazırlıklı atılacağını belirterek devam etmişti. Pencereden baktığında parıltı çılgını pervanelerce sarılmış bir sokak lambasıyla ketum ve duygusuz karanlıktan -ki karanlık zaten hep öyleydi- ötesini göremeyen öğrenci, “her şeyi ve hiçbir şeyi ancak o zaman anlar”dı.

¹⁴³ Shakespeare, *V. Henry*. Hamit Çalışkan çevirisi. (ç.n.)

Solumuzda bir yerlerde iki çam ağacının dalları birbirlerine sürtüyor, bir delinin protez bacağından çıkacak cinsten bir ses çıkarıyordu.

“Biri geliyor!” diye fısıldadı Jade.

Tepe aşağı koştuk, sessiz Graydon Binası’nı, Sevgi Oditoryumu’nun bodrumunu, müzik sınıflarının uzun ve dar pencerelerinin Oedipus’un gözlerini oyduktan sonra baktığı gibi kör ve boş baktığı İkiyüzlüler Holü’nü geçtik.

Bileğimi tutan elini sıkarak, “Korkuyorum,” diye fısıldadı Jade.

“Ben daha çok korkuyorum. Donuyorum ayrıca.”

“*Cehennem Okulu*’nu izlemiş miydin?”

“Yok.”

“Seri katil ev ekonomisi öğretmeni çıkıyordu.”

“Ya.”

“Yemek dersi. Öğrencilerinden sufle yapıyordu. İğrenç, değil mi?”

“Bir şeye bastım ben. Ayakkabımı deldi galiba.”

“Acele etmeliyiz, Kusmuk. Yakalanamayız. *Ölürüz* yoksa.”

Elimi bıraktı ve Loomis Binası’nın merdivenlerine fırlayıp Bay Crisp’in sahneye koyacağı *Kel Soprano*’yu (Ionesco, 1950) duyuran karanlık, bol yapraklı afişlerle kaplı kapıları çekiştirdi. Kilitliydi kapılar.

“Başka taraftan girmemiz gerekecek,” diye fısıldadı heyecanla. “Pencereden. Ya da çatıdan. Baca var mıdır acaba? Noel Baba çekeceğiz, Kusmuk! Ha!”

Elimi tuttu. Kedi misali ilerleyen hırsızları ve sessiz suikastçıları konu eden filmleri hatırlayarak binanın etrafını dolaştık, çalılarını ve çam iğnelerinin arasından eğilerek pencereleri yokladık. Sonunda kilitlenmemiş bir pencere bulduk. Jade pencereyi zorlayarak biraz açtı ve Bay Fletcher’ın trafik sınıfına göz gezdirdi. Ardından daracık aralıktan kolayca içeri süzüldü ve tek ayak üzerine indi. Bense geçerken sol baldırımı kilit ağzında çizdim, çoraplarımı yırtıldı ve halının üzerine yuvarlanıp kafamı kalorifer peteğine çarptım. (Duvardaki afişte diş telli ve emniyet kemerli bir oğlan vardı, “Daima Kör Noktanızı Kontrol Edin: Hem Yolda, Hem Hayatta,” yazıyordu.)

Jade, “Kaldır kıcını,” diye fısıldayarak kapıdan dışarı fırladı.

Hannah'nın sınıfı, 102 numara, dış-kanalımsı koridorun en sonundaydı ve kapısına bir adet *Casablanca* afişi yapıştırılmıştı. Hannah'nın sınıfına daha önce hiç gelmemiştim ve kapıyı açtığımda içerisinin şaşırtıcı ölçüde parlak olduğunu gördüm; dışarıdaki kaldırımın sarılı-beyazlı ışıkları pencerelerden içeri doluyor, yirmi beş-otuz kadar masa ve sandalyenin röntgenini çekiyor, zemine iskeletsi gölgeler düşürüyordu. Jade çoktan kürsünün başına geçip oturmuş, çekmecelerden bir-ikisini açmıştı. Hızla bir ders kitabının sayfalarını karıştırıyordu.

“Dumanı tüten bir silah bulabildin mi?” dedim.

Yanıt vermeyince dönüp duvarda dizili film afişlerine bakarak (Şekil 14.0) en öndeki masalara doğru ilerledim.

En arkadaki kitaplığın yanındaki iki tanesi dahil, toplam on üç afiş vardı. Belki egnog yüzünden, afişlerin tuhaflığını fark etmem sadece bir dakika sürdü. Afişlerin tuhaflığı yabancı filmlere veya Amerikan yapımı filmlerin İspanyolca, İtalyanca ve Fransızcalarına ait olmaları ya da duvarlara dizilen görsellerin fen veya matematik sınıflarındakilerde dahi beklenmeyecek ölçüde askeri nizamla yedişer buçuk santim aralıklı dizilmeleri değildi. (*Il Caso Thomas Crown*'ın¹⁴⁴ yanına gittim, çerçeveyi kaldırdım ve tükenmez kalemle yapılmış hizalama ve yer belirtme işaretlerini, titizlik kanıtlarını gördüm.)

İkisi haricinde (*per un Pugno di Dollari*¹⁴⁵ ve *Fronte del Porto*¹⁴⁶) afişlerin tümünde bir kucaklaşma veya öpüşme sahnesi vardı. Rhett elbette Scarlett'i kavramıştı ve Fred, yağmur altında Holly ile Kedi'yi tutuyordu (*Colazione da Tiffany*) ama Ali McGraw'a *Historia del Amor*¹⁴⁷ çeken Ryan O'Neal, Janet Leigh'yi *La Soif du Mal*'de¹⁴⁸ öperken kadıncağzın kafasını gayet rahatsız bir konumda geriye iten Charlton Heston ve mayolarına bolca kum kaçıran Burt Lancaster ile Deborah Kerr de mevcuttu.¹⁴⁹ Bir başka tuhaf şeyse -ki abarttığımı düşünmüyorum- afişlerde

144 *Thomas Crown Affair*, 1968. Ülkemizde *Kibar Soyguncu* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

145 *For a Few Dollars More*, 1965. Ülkemizde *Bir Avuç Dolar İçin* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

146 *On the Waterfront*, 1954. Ülkemizde *Rıhtımlar Üzerinde* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

147 *Love Story*, 1970. Ülkemizde *Aşk Hikâyesi* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

148 *Touch of Evil*, 1958. Ülkemizde *Bitmeyen Balayı* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

149 *From Here to Eternity*, 1953. Ülkemizde *İnsanlar Yaşadıkça* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

ŞEKİL 14.0

kadınların verdikleri pozlara baktığımda onların pekâlâ, bugünden son-
suza kucaklanmış *Hannah'lar* olabileceğini fark etmemdi. Kadınlardaki
ince porselen kemiklerin, firketelerin, sahil şeridi silüetlerinin, savrulup
omuzlara düşen saçların aynılarına sahipti Hannah.

Şaşırtıcıydı çünkü Hannah'yı, dünyasını dillendirilmemiş arzusun
böylesi şaşaalı dışavurumlarıyla donatacak biri gibi görmemiştim. (Ba-
bam, "Sakin-sakin-sakin-ha" derdi buna.) Bu gelmiş ve geçmiş Gelecek
Programları böylesi titizlikle dizmesi biraz hüznlendirdi beni.

"Bir kadının odasında bir yerlerde daima mazeret kabul etmez bi-
çimde, tamamen kendisi olan bir şey, bir nesne, bir ayrıntı bulunur,"
derdi babam. "Anneninki elbette keleklerdi. Kelekleri koruma ve
yerleştirmeye harcadığı aşırı ihtimama bakarak sadece kendisi için na-
sıl bir önem taşıdıklarını değil, her birinde karmaşık yapısını aydınla-
tan ufak ama ısrarcı bir ışık bulunduğunu da görebilirdin. Mesela şanlı
Ormanlar Kraliçesi Kelebeği: bu kelek annenin asil duruşunu ve do-
ğal dünyaya duyduğu ateşli hürmeti yansıtır. Peki, Büyük İnci Kelebeği?
Annelik içgüdüsünü, ahlâki görelilik anlayışını... Natasha dünyayı si-
yah-beyaz değil, olduğu gibi, yani gayet kasvetli bir manzara olarak gö-
rürdü. Değişken Kelek? Annen Norma Shearer'dan Howard Keel'a
kadar bütün büyüklerin taklidini yapabiliirdi. Böcekler pek çok açıdan,
ihtişamlarıyla, kırlınlıklarıyla kendisiydi. Yani anlayacağın, bu türle-
rin her birini incelemek suretiyle ruhunun tümüyle değilse bile, en azın-
dan yakın denebilecek bir resmini çıkarabiliyoruz."

Afişlerin bana Hannah'nın "tamamen ve mazeret kabul etmez bi-
çimde" ayrıntıları gibi görünmesi dışında ne demeye kelekleri düşün-
düğümü bilmiyorum. Belki Burt Lancaster ile Deborah Kerr'in mayo-
larına kum kaçırmaları, yaşamın kaynağı olan denize yönelik tutkuyla
birleşerek yaşam hevesini ve Catherine Deneuve'ü ağzı saklı gösteren
*Bella di giorno*¹⁵⁰ afişi aldatmaca, gizlilik ve Cottonwood gereksinimle-
rini vurguluyordu.

"Tanrım," dedi Jade arkamdan. Kalınca bir kitabı havaya fırlattı ve
kitap sayfaları pırpırlayarak pencereye çarpıp düştü.

"Ne?"

150 *Belle de Jour*, 1967. Ülkemizde *Gündüz Güzeli* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

Hiçbir şey demeden abartılı soluklarla yerde yatan kitabı işaret etti. Pencereye ilerleyip kitabı yerden aldım.

Kapağında bir adam fotoğrafı bulunan gri bir kitaptı. Turuncu harflerle şöyle yazıyordu üzerinde: *Karatavuk Gece Karanlığında Ötüyor: Charles Milles Manson'ın Hayatı* (Ivys, 1985.) Kapak ve sayfalar fazlasıyla yıpranmıştı.

“E?” dedim.

“Charles Manson kim, bilmiyor musun yani?”

“Elbette biliyorum.”

“Niye var peki Hannah’da?”

“Pek çok insanda var. Eksiksiz bir biyografidir.”

Kitabın *bende* de bulunduğunu, babamın en son Rockwell’deki Utah Üniversitesi’nde verdiği Siyasi İsyancının Karakteristikleri dersinin programına dahil ettiğini söylemek gelmedi içimden. Yazarı Jay Burne Ivys -bir İngiliz’di- en şaşıaali günlerinde üye sayısı yüz on ikiye kadar çıkmış Manson Ailesi üyeleriyle yüzlerce saatlik görüşme yapmıştı; dolayısıyla kitabın II. ve III. bölümleri Manson’ın ideolojisinin köken ve kodlarını, tarikatın günlük yaşantısını, hiyerarşisini derinlemesine inceliyordu. (I. bölümde Manson’ın zorlu çocukluğunun müşkülpesent bir psikanalizi yer alıyordu ki Freud meraklısı olduğu söylenemeyecek babam bunu pek etkileyici bulmamıştı.) Babam kitabı, Miguel Nelson’ın *Zapata*’sıyla (1989) birlikte iki, bazen üç ders süren “Özgürlük Savaşçısı mı Fanatik mi?” başlıklı konuda kullanırdı: “Haight-Ashbury’de oturduğu dönemde Charles Manson’la tanışan elli dokuz kişi,” derdi tok sesiyle mikrofona, “Manson’ın insanın hayatında karşılaşabileceğı en etkileyici gözlere ve sese sahip olduğunu söylemiştir. Elli dokuz *farklı* kişi. Neydi peki bu? Bunun adı Karizma’dır. Manson’da vardı. Zapata’da da. Guevera’da da. Başka kimde vardır peki? Şeytan’da. Bununla mı doğulur peki? Bunu bilemeyiz. Tarihe bakılırsa, bir grup sıradan insanın fazla çaba sarf etmeden silaha sarılmalarını sağlamak ve bir dava uğruna, o dava her ne olursa olsun, mücadeleye sokmak, bununla mümkündür. Davanın doğası esasen çok önemli değildir. İnsanların önüne inanacakları bir şey koyarsanız cinayet işler, can verir, size İsa bile derler. Elbette gülüyorsunuz şimdi ama bugüne dek tutulan kayıtlara göre Charles Manson yılda

altmış bin mektupla ABD hapishane sistemine dahil tüm mahkûmlardan fazla hayran mektubu almıştır. *Yalan* başlıklı CD'si hâlâ Amazon.com'da en çok satılan ürünler arasındadır. Peki, ne söylüyor bunlar bize? Ya da daha doğrusu: tüm bunlar bize, *bize* dair ne söylüyor?"

Jade gergin bir sesle, "Burada başka kitap yok, Kusmuk," dedi. "Bak."

Hannah'nın masasına gittim. Açık çekmecede bir yığın DVD, *Kralın Tüm Adamları*, *Avcı*, *Resmi Tarih* ve diğerleri vardı ama başka kitap yoktu.

"En arkada buldum," dedi Jade. "Gizlemişti."

Yıpranmış sayfaları taradım. Belki sınıfa dalan, Jade dahil (sıska gölgesi yere düşüyor, kapıya doğru sürünüyordu) her şeyi parçalayıp kemiklerini sıyan sert ışıktandı ama ilk sayfanın sağ üst köşesine soluk tükenmezle yazılı *Hannah Schneider*'i görünce gerçekten ürperdim.

"Herhangi bir anlamı yok bunun," dedim ya, kendimi ikna etmeye çalıştığımı fark ederek şaşım.

Jade'in gözleri kocaman açıldı. "Sence bizi öldürmek mi istiyor?" diye fısıldadı.

"Yok artık."

"Ciddiyim. Hedefiz biz çünkü burjuvayız."

Kaş çattım. "Nedir bu kelimeye takıntın senin?"

"Hannah'nın lafı o. Kafayı bulduğunda herkese domuz dediğini fark etmedin mi hiç?"

"Dalga geçiyor," dedim. "Babam bile bazen yapar öyle şakalar." Ama dişlerini sıkan Jade kitabı elimden kaptı ve öfkeyle sayfaları taramaya girişti. Ortadaki siyah beyaz resimlerde durdu, ışığı iyi alabilmek için kitabı eğdi. "Charles, Susan Atkins'e Sexy Sadie,¹⁵¹ derdi," diye okudu yavaşça. "Iyy. Şu kadının ne ucube görüldüğüne baksana bir. Gözleri... Ciddiyim, Hannah'nınkilere benziyor—"

"Yeter artık," diyerek kitabı elinden aldım. "Derdin ne senin?"

151 John Lennon'ın (The Beatles) Hindistan seyahati sırasında Maharişi Maheş Yogi'nin kadın öğrencilerinden birine sarkıntılıkla suçlanması üzerine hayal kırıklığıyla yazdığı, özgün adı Maharişi olan ancak George Harrison'ın ısrarıyla "Sexy Sadie"ye dönüşen şarkısı. (ç.n.)

“Esas senin derdin ne?” Gözleri kısılmış, minik kesiklere dönüşmüştü şimdi. Jade bazen yüzünüze 1780’lerden çıkma bir şeker kamışı tarlası sahibiymiş gibi bakardı; ananızla babanızı bir yıldır görmediğinizi ve bir daha muhtemelen asla göremeyeceğinizi, Antigua’da bir köle pazarında damgalanmış olduğunuzu falan zannederdiniz. “Kupon’u mu özledin, bu mudur mesele? Yiyecek karneleri mi doğurmak istiyorsun yani?”

Herhalde o noktada binayı, muhtemelen göz yaşlarıyla terk etmem ve onun arkamdan kahkahalar atıp çeşitli lakaplar haykırmasıyla son bulacak bir tartışmaya girecektik. Ama yüzündeki dehşet ifadesi dön-meme ve baktığı yere bakmama yol açtı.

Biri, kabarık, çürük-rengi bir elbise giymiş biri Loomis Binası’na yürüyordu.

“Charles Manson,” diye fısıldadı Jade. “*Kadın kılığında.*”

“Değil,” dedim. “Diktatör bu.”

Eva Brewster’in binanın önüne gelişini, kapıları kontrol ettikten sonra çimlere geçip koca çamın yanında dikilerek sınıf pencerelerine bakışını dehşetle izledik.

“Boku *yedim*,” dedi Jade.

Sınıfın en karanlık köşesine, kitaplığın yanına (*Caccia al ladro*’daki¹⁵² Cary ile Grace’in altına) sığındık.

“Blue!” diye bağırdı Eva.

Evita Peron’un herhangi birinin adını bağırması ilgili kişinin kal-bini yerinden uğrattırdı. Benimki güverteye fırlatılmış bir ahtapot mi-sali debeleniyordu şimdi.

“Blue!”

Pencereye geldiğini gördük. Dünyanın en çekici kadını sayılmazdı Eva: bir yangın musluğunun duruşuna sahipti; saçları yalıtımda kullanı-lan cam elyafı gibi kabarık ve iğrenç bir sarı-turuncu renkteydi. Ama bir keresinde Hanover’deki Merkez Ofis’te gözlemlediğim üzere, yüzünün boğuk sessizliğinde ani aksırıkları andıran kocaman, ayrık ve hafiften menekşeye çalan soluk mavi gözleri afallatıcı güzellikeydi. Kaşlarını çat-a-rak alnını cama dayayınca akvaryumların kenarlarında beslenen salyan-gozlara benzedi. Taş kesilmiş, nefesimi tutuyordum ve Jade tırnaklarını

152 *To Catch a Thief*, 1955. Ülkemizde *Hırsızlar Kralı* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

dizime hepten gömmüştü ya, Eva'nın her iki yanda büyük, gösterişli çam küpelerle bezeli toparlak, azıcık maviye çalan yüzü *pek de öyle* kızgın veya sinsi görünmedi gözüme. Açıkçası, görmeye geldiği, sürüngenlerin seçkin tabakasının Salinger'ı¹⁵³ sayılan ve seksen yedi yıldır kendinden haber alınamayan uzuvsuz Barkudia kertenkelesinin rutubetli bir kaya parçası altında saklanmaya karar vermesine ve tüm seslenmelere, cama vurmalara, parlak nesneler sallayarak ya da flaşlar patlatarak dik-katinin çekilmeye çalışılmasına aldırmayışı karşısında iyice bozulmuş ve hüsrana uğramış bir hayvanat bahçesi ziyaretçisi gibi görünüyordu.

Biraz daha anlayışlı bir tonla ve çevresine bakınarak, bir daha, "Blue!" diye seslendi. "Blue!"

Kendi kendine söylendi ve hızlı adımlarla binanın diğer tarafını aramaya gitti. Çenelerimiz dizlerimizde, kımıldamıyor, akıl hastanelerinin linolyum parkelerinde yankılanacak kâbusların ayak seslerini dinliyorduk.

Ama dakikalar çabucak geçti ve sessizlikte sınıfın kendi öksürükleri, burun ve iç çekişleri dışında hiçbir şey duyulmaz oldu. Beş dakika sonunda emekleyerek Jade'in yanından ayrıldım (fetüs konumunda donakalmıştı Jade) ve pencereye gidip dışarı baktım. Orada, Loomis Binası'nın girişindeki basamaklardaydı Eva Brewster.

Başka biri olsa -düzgün duruşlu, Hannah gibi biri- heyecan verici, Thomas Hardy¹⁵⁴ tarzı bir manzara denebilirdi buna çünkü pamuksu saçları uçuşuyor, ısrarlı rüzgâr elbisesini çekiştirerek kadına yabansı, denizi seyreden gizemli bir dul ya da ebruli kırlarda kayıp aşkını aramaya devam etmeden önce bir anlığına duraklayıp çevresine bakan bir hayalet havası katıyordu. Ama hayır, tıknaz ve ayık, şişe boyunlu, damacana kollu ve mantar bacaklı Eva Brewster'dı o: Elbisesini çekiştirerek düzeltti, karanlığı çatık kaşlarla taradı, pencerelere son bir bakış attı (bir anlığına beni gördüğünü zannettim) ve dönüp hızlı adımlarla uzaklaşarak karanlıkta yitti.

153 Jerome David (JD) Salinger (1919–2010): *Catcher in the Rye* (ülkemizde "Çavdar Tarlasında Çocuklar" ve "Gönülçelen" adlarıyla yayınlanmıştır) romanının yanı sıra münzeviliğiyle de ünlü Amerikalı yazar. (ç.n.)

154 Thomas Hardy (1840-1928): İngiliz yazar ve şair. Çalışmaları genelde natüralizm hareketine dahil edilmekle birlikte doğaüstüne ilgisini yansıtan kimi eserleri edebiyatın daha önceki romantizm ve aydınlanma dönemlerinden izler taşır. (ç.n.)

“Gitti,” dedim.

“Emin misin?”

“Hı-hı.”

Jade kafasını kaldırdı, elini göğsüne bastırdı.

“Kalp krizi geçiriyorum,” dedi.

“Geçirmiyorsun.”

“Mümkün ama. Aile geçmişimizde var. Aynen böyle oluyor. Durduk yerde.”

“Bir şeyin yok.”

“Bir baskı var. *Şuramda*. Pulmoner embroz geçirince böyle oluyor.”

Pencereden dışarı baktım. Yolun dönerek Sevgi Oditoryumu’nun ar-
dında yittiği yerde kalın kara gövdeli, ince dalları titreşen, üstteki dal-
ları göğe uzanan eller misali eğilen yalnız bir ağaç vardı.

“Garipti ha, değil mi?” Yüzünü ekşitti Jade. “Adını bağırması, falan. Niye bana seslenmedi acaba?”

İçimin kalktığını hissetmeme rağmen kayıtsız görünmeye çabala-
yarak omuz silktim. Belki *bacak* lafını duyduğu anda bayılıveren Victo-
ria dönemi kadınlarının hassas yapısına sahiptim veya belki de *Apta’l*
(Petrand, 1920) raporluk çatlak kahramana, her deri koltukta onu he-
vesle kendine çağırان ölümü gören Byron Berintaux’ya haddinden fazla
dikkat ederek okumuştum. Belki de bir gece için fazlasıyla karanlık ya-
şadığımdandı. Carl Brocanda, *Mantıksal Etkiler*’de (1999) “Gece, beyin
ve sinir sistemine iyi gelmez,” diye yazmıştı. “Araştırmalar az günışığı
alan yerlerde yaşayan bireylerde nöronların yüzde 38 daraldığını ve 48
saat günışığından mahrum bırakılan mahkûmlarda sinir uyarılarının
yüzde 47 yavaşladığını göstermektedir.”

Artık her ne idiye, Jade ile çaktırmamaya çalışarak dışarı çıkıp ışık-
ları hâlâ yanan ama artık sessiz olan (ahşap kapıların yanında sönen kor-
misali dikilen Bayan Thermopolis dahil birkaç öğretmen terastaydı) kafe-
teryayı geçerek Mercedes’e atladık ve Eva Brewster’a denk gelmeden St.
Gallway’dan uzaklaştık. Ancak Jiffy’nin Lokantası’nı, Dolar Deposu’nu,
Dippity’nin Yeri’ni ve Salon Esthetique’i ardımızda bıraktıktan sonra,
Pike Caddesi’nde, *Karatavuk* kitabını Hannah’nın çekmecesine geri

koymadığını fark ettim. Kitap hâlâ elimdeydi ve telaş, şaşkınlığım ve karanlık yüzünden elimden bırakmamıştım.

Burger King'in arabaya servis bölümüne saparken, "Niye hâlâ elinde o kitap?" dedi Jade. "Kaybolduğunu anlayacaktır. Umarım parmak izi aratmaya kalkmaz. E, ne yemek istiyorsun? Çabuk karar ver ama. Feci acıktım ben."

Otoparkın asitli ışığı altında fazla konuşmadan hamburgerlerimizi yedik. Jade galiba havaya bir avuç suçlama saçıp herkesin başına yağmalarını gülümseyerek seyreden ve şenlik bitince evine dönenlerdendi. Ağzına patates kızartmalarını tıkıştırırken memnun, hatta tazelenmiş gibi görünüyordu; elindeki Cola tepsisini devirmemeye çalışarak geçen orta yaşlı bir adama el salladı. Göğsümde, durup da kulak verirseniz kalbinizin attığını duymanız kadar kaçınılmaz, avantacı hafiye Peter Ackman'ın *Yanlış Sapak*'ın (Chide, 1954) sonunda buyurduğu üzere, "burnumun en derinine bir bilye sıkışmış da kan aksırtacakmış gibi" bir his vardı. Kitabın kapağına baktım: onca kırışığa, soluk baskıya rağmen adamın kara gözleri sayfadan fırlıyordu adeta.

Babam bir defasında kendindeki nüshaya bakıp gözlerini kısarak, "Demek Şeytan'ın gözleri bunlar," demişti. "Bakıyor, seni görüyor... Değil mi?"

Yaralı Kadın

Babamın, ne zaman bir meslektaşı akşam yemeğine gelse sektirmeden anlattığı küçük bir hikâye vardı. Evimize nadiren konuk gelirdi, taşındığımız her iki veya üç kasabada yalnızca bir defa. Babam genelde meslektaşlarına, Hattiesburg Sanat ve Bilim Üniversitesi'ndeki doçentlerin yankalı ulumalarına, Cheswick Üniversitesi'ndeki profesörlerin göğüs yumruklamalı güç gösterilerine ve kendilerini tümünden beslenme, üreme ve alan korumaya adayıp diğer her şeyi boşlamış Oklahoma Üniversitesi öğretim kadrosuna katlanamazdı. (Babam gümüş-sırtlı gorillerden, yani altmış beşini aşmış, imtiyazlı, saçları kepekli, lastik ayakkabılı ve köşeli çerçeveli gözlükleri ardında gözleri böcekler gibi görünen profesörlerden özellikle tiksiniyordu.)

Ancak kırk yılda bir yaban meşeleri altında kendi türünden (tam türünden veya alt-türünden değilse bile en azından aynı cinsten) birine, ağaçlardan inmeyi başarıp iki ayağı üzerinde yürümeyi öğrenmiş bir vatandaşına rastlardı.

Tabii bu şahıs asla akademik açıdan babam kadar gelişkin veya yakkışıklı olmazdı. (Neredeyse daima düz, yassı suratlı, geniş, eğimli alınlı ve çıkık kaşlı olurlardı.) Ama babam bu ender rastlanan evrimleşebilmiş öğretmene neşeyle bir Van Meer yemek daveti sunardı. Sakin bir cumartesi veya pazar gecesi, elleri şekilsiz ceketinin ceplerinde, incirgözlü Dilbilim Profesörü Mark Hill ya da armut-pekmezi tenli, dişleri zincirleme trafik kazası konumlu İngilizce Profesörü Lee Sanjay Song bize gelirdi ve babam spagettiyle tiramisü arasında konuğuna Lanetli Tobias Jones'un öyküsünü anlatırdı.

Öykü babamın sıcak roma bulanmış 1983 yazında Havana'da OPAI (Organización Panamaricana de la Ayuda Internacional) örgütünde çalışırken tanıştığı ve ağustos ayındaki tek bir şanssız hafta içinde pasaportunu, cüzdanını, karısını, sağ bacağını ve onurunu -saydığım sırayla- yitiren sinirli ve soluk tenli Yorkshire'lı delikanlı hakkındaydı. (Bazen

babam, dinleyicilerinin daha fazla şaşkınlık çılgılığı atmaları için öyküyü yirmi dört saatlik bir zaman dilimine sıkıştırırdı.)

Fiziksel ayrıntılara hiçbir zaman fazla dikkat etmeyen babam, Abar-tılı Ölçüde Kısmetsiz olan bu şahsın yüzünün neye benzediğini tarif etme konusunda feci hayal kırıklığı yaratmakla birlikte; çizdiği zayıf sözel portreye dayanarak onun uzun boylu, solgun, çırpı bacaklı (Packard'ın çarpmasından sonra tek bacaklı,) mısır püskülü saçlı, sürekli yelek cebinden cep saatini çıkarıp inanamaz bakışlarla bakan, iç çeken, kol düğmeleri kullanan, krom-metal vantilatörün önünde haddinden fazla otu-ran (odasındaki tek vantilatör) ve pantolonuna kahve döken biri olduğu kanaatine varmışım.

Babam Tobias'ın OPAI'de meslektaşlarına yeni keten gömleğini gös-terdiği sırada Comodoro Neptuno'daki evinin bir grup *gente de gua-randabia* tarafından soyulmasıyla başlayıp yedi gün sonrasında *el hos-pital Julio Trigo*'daki yamru yumru hastane yatağında sağ bacağından yoksun ve kallaştığı intihardan sonra (şansa, hemşire onu pervazdan indirmeyi başarmıştı) iyileşme sürecindeyken son bulan kısmetsiz haf-tayı anlatmaya giriştiğinde konuğu dikkat kesilirdi.

Babam kapanışı şarabından düşünceli bir yudum alıp, “Ona ne oldu-ğunu hiçbir zaman öğrenemedik,” diyerek yapardı. Psikoloji Profesörü Alfonso Rigollo kederle masanın ta ucuna bakıyor olurdu. Ardından ko-nuk, “Has...” veya “Yazık,” diye mırıldanır ve babamla kader hakkında veya kadınlarda aşkın tutarsızlığı ya da Tobias intihara teşebbüs etmek yerine herhangi bir şey uğruna dik durabilseydi nasıl azizlik mertebe-sine yükselme şansı yakalardı gibi konularda tartışmaya girerdi. (Ba-bama bakılırsa Tobias azizlik mertebesi için gerekli üç mucizeden birini kesinlikle gerçekleştirmiş ve 1979 yılında her nasıl becerdiyse okyanus gözlü Adalia'yı onunla evlenmeye ikna etmişti.)

Babam yirmi dakika içinde konuyu değiştirip Tobias Jones'un öy-küsüne girişinin asıl nedenine gelir, gözde kuramlarından “Yazgı Tayini Kuramı”nı anlatmaya girişirdi çünkü öyküye nihai bakışına (Christop-her Plummer'ın “Gerisi sessizlik,” diye mırıldanışıyla aynı şiddette) göre Tobias, sanılacağı üzere savunmasız bir kader kurbanı değil, kendi ken-disinin, kendi “sağlıksız kafasının” kurbanıydı.

“Dolayısıyla basit bir soruyla karşı karşıya kalıyoruz,” derdi babam. “İnsanın kaderini çevresindeki şartların değişmesi mi belirler yoksa özgür irade mi? Ben özgür irade diyorum çünkü ister korkular, ister düşler olsun, düşündüklerimizin, kafamızda evrip çevirdiklerimizin somut dünyaya doğrudan etkisi vardır. Kendi çöküşünü, kendi mahvını ne kadar çok düşünürsen bunun gerçekleşme ihtimali o denli artacaktır. Aynı şekilde insan zaferi ne kadar çok düşünürse, başarıma ihtimali o kadar artar.”

Babam, daima bu noktada, dramatik bir etki yapma amacıyla duraklar, bakışlarını duvarda asılı duran papatyalı uyduruk manzara tablosuna ya da soluk duvar kâğıdındaki başaklar arasında koşturan at grubuna dikerdi. Karşısındakinin gözlerinin yüzünde 1215’te Pekin’i istila eden Moğol orduları misali çılgınca koşturmasını sağladığından her türlü Şüphe ve Sessizlik anına tapardı babam.

Derken yavaşça gülümseyerek, “Tabii,” diye devam ederdi, “bu kavram, yakın dönemde Batı Kültürü’nce piç edilmiş, kendini geliştirme hadisesinin sulu zırtlak ‘Neden-Olmasın’ları ve ‘Nasıl-Olur’ları ile birleşerek sabahın kör saatlerine kadar süren ve bağış yapmanız için size yalvaran, karşılığında ise ancak trafikte sıkıştığınız zamanlarda eşlik edebileceğiniz kırk-iki saatlik meditasyon kasetleri sunan TV maratonlarıyla ilintilendirilmiştir. Oysa kökeni yaklaşık M.Ö. 320 dolaylarında Budist Mauryan İmparatorluğu’nun kuruluşuna dayanan İmgeleme, bir zamanlar böyle entipüften işlere alet edilmez, saçma kabul edilmezdi. Tarihteki büyük önderlerin hepsi anlamıştı bunu. Machiavelli, ‘maharet’ ve ‘öngörü’ demekle birlikte de’ Medici’ye bunun tüyosunu vermişti. Sezar gayet iyi anlamış, Galya’yı fethetmeden önce kendini Galya’yı fethederken görebilmişti. Başka? Hadrian,¹⁵⁵ kesinlikle Da Vinci, bir başka büyük insan, Ernest Shackleton¹⁵⁶ ve ah, tabii Miyamoto Musaşi.¹⁵⁷ Musaşi’nin kitabına, *Beş Halka Kitabı*’na bir göz atın. *Nächtlich*’in üyeleri, Gece

155 Publius Aelius Traianus Hadrianus Augustus (M.S. 76–138): İngiltere’deki, imparatorluğun sınırını belirleyen ünlü Hadrian Duvarı’nı yaptırmış Roma imparatoru. (ç.n.)

156 Sör Ernest Henry Shackleton (1874–1922): Ünlü İngiliz kutup kâşifi. (ç.n.)

157 Miyamoto Musaşi (1584–1645): Gelmiş geçmiş en büyük savaşçılardan kabul edilen Japon kılıç ustası. (ç.n.)

Bekçileri de bu kitabı takip etmişlerdir elbette. Amerika'nın en atak jönü, sirk eğitilmiş Archibald Leach¹⁵⁸ bile bahsetmişti bundan. Bizdeki eğlenceli ufak kitapta demişti ki... Neydi adı...”

“*Günün Konusu: Hollywood Kahramanları Anlatıyor*,” diye girerdim araya.

“Evet. ‘Olmak istediğim kişi olana kadar olmak istediğim kişi gibi davranırım. Ya da o, ben olana kadar,’ demişti. Sonuçta büyük veya küçük, insan olduğunu düşündüğü kişi olur. Bazı insanların nezleye veya felaketlere bunca meylinin nedeni budur. Bazılarının su üstünde dans edebilmesinin de.”

Babamın kendini su üstünde dans edenlerden saydığı açıktı çünkü sonraki bir küsur saat boyunca önermesini (disiplin ve itibarın gerekliliği, duyguların kontrolü, değişimi usulca devreye sokmak için yöntemler) en ince ayrıntılarına kadar tartışmaya daldı. (Onca performans boyu saha kenarında bekledim; yedek oyuncu için doğal seçimdim ya, babam tek bir gösteriyi kaçırmadı.) Babamın konserleri tat ve ışıkla doluydu ya, melodilerinin hiçbirisi çığır açacak cinsten değildi. Yaptığı, hayalet yazar eliyle ve iktidar üzerine yazılmış eğlenceli, Fransızca kitap *La Grimace*'ı (1824) aşağı yukarı özetlemektir. Diğer fikirleriyse H. H. Hill'in *Napolyon'un İlerleyişi*'nden (1908), *İyinin ve Kötünün Ötesinde*'den (Nietzsche, 1886,) *Tarih Kudrettir*'den (Hermin-Lewishon, 1990) ve Aaşır Elhayed'in *Bir Distopyanın Tahrirleri* (1973) ile Hank Powers'ın *Dolandırıcılık Oyunu* (1989) gibi daha az bilinen eserlerden seçme alıntılardan ibaretti. Ezop ve La Fontaine masallarına dahi atıflarda bulunurdu.

Ben kahveleri getirdiğimde konuğumuzdan geriye saygı dolu bir sessizlik boşluğundan ötesi kalmamış olurdu. Ağzı her seferinde açık kılırdı konuğun. Gözleri Hasat Ayı'na¹⁵⁹ benzerdi. (M.Ö. 1400'lerde yaşasak babamı İsrailoğullarının önderi ilan eder, Vaat Edilmiş Topraklar'a giden yolu göstermesini isterdi.)

158 Cary Grant (1904–1986): Gerçek adı Alexander Archibald Leach olan İngiltere doğumlu ünlü aktör 14 yaşında okuldan atıldıktan sonra bir sirke katılmış, 16 yaşında turneye geldiği Amerika'da kalmıştı. (ç.n.)

159 Güz gündönümünde görülen kırmızımsı veya turuncu dolunay. (ç.n.)

Giderken babamın elini hararetle sıkar, “Teşekkürler, Dr. Van Meer,” derlerdi. “B-büyük zevkti. Anlattıklarınız... Ç-çok öğreticiydi. Onur duy-dum.” Bana döner, gecenin başından beri beni ilk defa görüyormuşçasına gözlerini kırıştırdı. “Seninle tanışmak da ayrıcalıktı. Tekrar görüşmek üzere.”

Hiçbirini bir daha görmezdim. Bu meslektaşlar nezdinde Van Meer yemek daveti Doğum, Ölüm veya Mezuniyet Balosu misali hayatta bir defa yaşanacak bir olaydı ve ağustosböcekli gecenin karanlığında arabalara sersem sepelek binilirken kaç defa tekrar görüşmek üzere diye bağırlırsa bağırlısın ilgili öğretim görevlileri, babamın türünün her zaman yaptığı gibi, bir daha asla görünmemek üzere üniversitelerinin beton koridorlarına çekilirlerdi.

Bir defasında babama neden diye sormuştum.

Christopher Hare’in *Toplumsal Dengesizlik ve Narkotik Ticareti*’nden (2001) başını kaldırmadan, “Adamın bana ikinci performansı yaptırmaya yetecek derecede kışkırtıcı bir kişiliği yoktu, tatlım. Ne buna yetecek parası ne coşkusu ne de heyecanı vardı,” demişti.

Lanetli Tobias’ın öyküsünü sık sık, özellikle de Jade beni Noel Kabaresi’nden sonra evime götürürken düşündüm. Ne zaman tuhaf şeyler yaşansa, en önemsizlerinde bile kendimi Tobias’ı düşünürken yakalar, gizliden gizliye ufacık bir ittirmeyle ona dönüşeceğimden korkar, kendi korku ve gerginliklerimin berbat bir bahtsızlık ve sefalet döngüsünü harekete geçirmesinden ve babamı feci hayal kırıklığına uğratmaktan ürkerdim. Böyle bir durumsa acil durumlarda yapılacakları kapsayan (Carl von Clausewitz sesiyle, “Anın çalkantısından ötesini düşünme ve hissetme ferasetine sahip insan azdır. *Dene!*” buyurmuştu) geniş içeriğiyle pek sevdiği Yazgı Tayini Kuramı’nın her bir ilkesini ıskaladığım anlamına gelirdi.

* * *

Işıklı yoldan sundurmamıza doğru yürürken tek istediğim Eva Brewster’ı, Charles Manson’ı, Jade’in Hannah hakkında söylediği her şeyi unutmak ve yatağa gömülmek, belki sabahleyin *Kolektivizm Tarihi*’ni alıp babamın yanına kıvrılmaktı. Belki gelecekteki savaş yöntemleri konulu birkaç ödevi taramasına yardım eder veya yüksek sesle *Çorak*

Ülke'yi (Eliot, 1922) okumasını sağladım. Normalde katlanamazdım buna, çünkü John Barrymore taklidi yaparak (bkz. "Baron Felix von Geigern," *Grand Hotel*) fazlasıyla şaşıla okurdu. Ancak o an için kasvetimin ilacı buymuş gibi geliyordu.

Kapıyı açıp içeri girdiğimde kütüphanenin ışıklarının hâlâ yandığını fark ettim. *Karatavuk*'u cuma günü fırlatıp attığım köşede yatmaya devam eden sırt çantama çarçabuk tıktırarak babamı bulmaya koşturdum. Kırmızı deri koltuğundaydı; sehpasında bir fincan çay vardı ve not defterine eğilmiş, kuşkusuz yeni bir konferans yahut *Federal Forum* için yeni bir makale yazmakla meşguldü. Zor bela okunan el yazısı sayfadan taşıyordu.

"Selam," dedim.

Kafasını kaldırdı. "Saatin farkında mısın sen?" dedi gülümseyerek. Ben kafamı sallarken saatine baktı.

"Biri yirmi iki geçiyor," dedi.

"A.. Özür dilerim. Ben—"

"Kimdi seni bırakan?"

"Jade."

"Vatandaş Joe nerede?"

"O... Pek emin değilim aslında."

"Pardösün nerede peki?"

"Ha... Bıraktım. Unuttum as—"

"*Bacağına* ne yaptın peki?"

Baktım. Baldırımdaki kesikte kan kurumuştı ve külotlu çorabım boydan boya açılmış, bacağına özgürlüğe kavuşturup ayakkabının yakınlarında bir yerlerde istilaya son vermişti.

"Çizdim."

Babam yavaşça okuma gözlüklerini çıkardı ve aynı yavaşlıkta sehpayı bıraktı.

"İşimiz bitti burada," dedi.

"Ne?"

"Finito. Kaput. Aldatmacalardan gına geldi. Daha fazla hoş göremeyeceğim."

"Nasıl yani? Ne..."

Ölü Deniz sakinliğinde baktı yüzüme.

“Bir çalışma grubu uydurdun,” dedi. “İş yalana geldiğinde gösterdiğin gözü peklikten bahsediyorum ki uygulamada maalesef epey acemi kaldı. Tatlım, *Ulysses*, ne kadar ilerici olursa olsun ikinci kademe eğitimdeki bir çalışma grubu için akla yatkın bir seçim değildir. Bence Dickens ile daha iyi iş çıkarabilirdin.” Omuz silkti. “Austen belki... Ama dut yemiş bülbül misali karşımda dikildiğine göre, devam edeyim. Olmadık saatlerde eve dönmeler... Ortalıkta tüyleri dökülmüş sokak köpekleri gibi dolanmalar... Alkol meselesi... Ki kabul, kanıtım yok ama televizyonlardan taşan sayısız yoldan çıkmış Amerikan genci öyküsüne ve gözlerinin etrafındaki nahoş çukurlara bakarak neler döndüğünü kestirmem pek de zor değil. Üstünde, özgür dünya mensuplarının oybirliğiyle bir parça Kâğıt Mendil olduğu yolunda birleşeceği giysilerle, Çikolata Mısır Gevreği misali, hevesle her kapıdan çıkışında pek az laf ettim çünkü eğitimdeki ileri derecen sayesinde sonunda bu abuk sabuklukların, bu arkadaşlarının, birlikte takılmayı seçtiğin bu yavru köpeklerin vakit kaybı, kendileri ve dünya hakkındaki görüşlerinin ise bayat olduğunu anlayacağını *varsaydım*. Pek akıllıca bir varsayım değilmiş meğer. Fark etmek bir yana, ciddi bir körlükten mustarip gibi görünüyorsun. Ve tabii zayıf muhakemeden de. Senin iyiliğin için devreye girmem gerekiyor.”

“Baba—”

Kafa salladı. “Bir dahaki sömestr için Wyoming Üniversitesi’nin teklifini kabul ettim. Fort Peck diye bir yer. Yıllardan beri aldığım en yüksek maaş teklifi... Haftaya finallerin bitince taşınırız. Pazartesi Harvard Kayıt Bürosu’nu arar, adres değişikliğini bildirirsin.”

“Ne?”

“Gayet iyi duydun.”

“Ya-yapamazsın.” Cırlak bir çığlıkla, mızımızca çıktı ağzımdan itirazım. İtiraf etmesi utandırıcı ama ağlamamaya çalışıyordum.

“Tam da bunu söylemek istiyordum işte. Bu konuşmayı üç ay önce yapsak *Hamlet*’ten alıntı yapma fırsatını kaçırmazdın: ‘Ah bu katı, kas-katı beden bir dağılsa / Eriyip gitse çiğ tanesinde sabahın.’¹⁶⁰ Hayır,

burası, seni televizyonun Amerikalıları etkilediği gibi etkiliyor. Lahana turşusu gibi mezeye çeviriyor seni.”

“Gitmeyeceğim ben.”

Düşünceli bir bakışla tükenmez kaleminin kapağını taktı. “Yaşanacak melodramı gayet iyi anlıyorum, tatlım. Sokaklarda yaşayacağım dedikten sonra odana koşup yastığına kapanarak hayat adil değil yollu ağlayacak, bir şeyler fırlatacaksın. Kirada oturduğumuza göre çorap atmanı tavsiye ederim. Yarın sabah benimle konuşmayı reddedecek, bir hafta sonra tek kelimelik yanıtlar düzenine geçecek ve Peter Pan kılıklı arkadaşların arasında benden hayattaki tek amacının mutluluğa giden her türlü şansını yok etmek olan Kızıl Mafya diye bahsedeceksin. Bu davranış şekli *biz burayı terk edene kadar* sürecek ve Fort Peck’te üç gün geçirdikten sonra arada yüz buruşturup göz devirmekle birlikte yine konuşmaya başlayacaksın. Bir yıl sonraysa gelip bana teşekkür edeceksin. Yaptıklarımın en iyisi olduğunu söyleyeceksin. *Zamanın Vakayinamesi*’ni okuduktan sonra bunlara bulaşmazsın sanmıştım. *Scio me nihil scire*.¹⁶¹ Ama ikimizi de bu sıkıntıya sokmakta ısrar edeceksen, gidip hemen başlamanı tavsiye ederim. Soğuk Savaş hakkında hazırlamam gereken bir konuşma ve ironiden zerre anlamayan öğrencilerce kaleme alınmış, notlamam gereken on dört adet ödev var.”

Lambanın altın ışığında yanık tenli yüzünde gaddar, had safhada kibirli ve müdanasız bir ifadeyle oturuyordu (bkz. “Picasso, Güney Fransa’da güzel havanın tadını çıkarıyor,” *Şeytana Saygı*, Hearst, 1984, s. 210.) Ofisine gelip doğru ile yanlış hakkında saçma sapan sorular soran sersem öğrencilerinden biriymişim gibi geri çekilmemi, ricat etmemi bekliyordu benden.

Öldürmek istedim babamı o an. Katı, kaskatı etine şömine demirini (sert ve sivri herhangi bir şey işimi görürdü) sokmak, katı, kaskatı yüzünün korkuyla buruştuğunu görmek, ağzından kusursuz piyano sonatlı sözcüklerin değil, gırtlaktan gelen, ruhtan sökülen, rutubetli ortaçağ işkencelerinden ve Eski Ahit’ten çıkma bir çılgılığın döküldüğünü duy-mak istedim. Sıcak gözyaşları yavaşça Mısır’dan Çıkış’larına başladılar.

161 “Bildiğim tek şey, hiçbir şey bilmediğimdir.”—Sokrat (ç.n.)

“G-gitmiyorum ben,” dedim bir kez daha. “*Sen git. Kongo’ya dön.*”

Beni duyduğuna dair en ufak belirti göstermedi; pek sevdiği Reagan’ın ABC’si konulu dersi dikkatini çoktan çalmıştı. Başı öne eğilmiş, gözlükleri burnunun ucuna geri dönmüş, acımasızca gülümsüyordu. Söyleyecek bir şey, müthiş ve sarsıcı bir şey, bir hipotez, onu koltuğundan düşürecek, gözlerini fal taşı edecek kapkaranlık bir alıntı düşünmeye çalıştım. Ama insanın anın çalkantısında düşündüğü ve hissettiği zamanlarda sıkça başına geldiği üzere, hiçbir şey bulamadım. Tek yapabildiğim kollarım, birer tavuk kanadı gibi gelen kollarım iki yanımda, öylece dikilmekte.

Sonraki saniyeler kopuk bir bulanıklıkta geçti. İkinci kalite bronz makyajlı, hevesli bir muhabirin baştan aşağı turuncu mahkûm kıyafetli bir suçluya mikrofon uzatarak böylesi sıradan görünen bir şahsın, zarsız bir diğer kişinin canını nasıl böyle gaddarca alabildiğini sorduğunda aldığı ayrıntılı yanıtın yarattığı hissiyatı yaşıyordum. Bu tür suçlular o gün üstlerine biniveren, pamuklu çarşaf misali hafif seriliveren aydınlığı, sakın yaşamlarında Sağduyu ve Tedbiri ilk defa görmezden gelmelerine, İyi Niyete sırt çevirmelerine, Kendine Hâkimiyete burun kıvrımlarına ve Tereddüde hiç aldırmamalarına izin veren ayık hafıza kaybını azıcık sersemlemiş görünerek anlatırlardı.

Kütüphaneden hole, holden dışarı çıktım. Kapıyı, Karanlıklar Prensi duymasın diye elimden geldiğince sessiz kapadım. Basamaklarda iki-üç dakika boyunca çıplak ağaçları, pencerelerden yayılıp çimenliği çarşaf misali örten ışığı seyrettim.

Koşmaya başladım. Jefferson’ın yüksek topuklularıyla koşmak zor gelince ayakkabıları çıkardım ve fırlatıp attım. Sokağa indim; boş arabaları, kozalaklarla ve kuru dallarla dolu çiçeklikleri, yol çukurlarını, posta kutularını, sokağı tutan kırık dalları ve sokak lambalarından süzülen yeşilimsi ışık birikintilerini aştım.

* * *

Armor Sokağı, 24 numaradaki evimiz Stockton’ın Çınarlık diye bilinen bol ağaçlı bölgesindeydi. Dış bakımı sonrası dişler misali yan yana dizili birbirinin aynı evlerle dolu ve yaşlanan aktrisleri andıran (cırlak,

paslı, huysuz) giriş kapısıyla İnci Sitesi (Flitch'teyken oturduğumuz yer) gibi Orwell işi demir kapılı, duvarlı bir mahalle değildi ama Çınarlık'ın da kendi belediyesi, polisi, posta kodu ve kendi Nahoş Hoş Geldiniz Tabelası vardı. ("Zarif ve Özel Rezidans Bölgesi Çınarlık Beldesine Giriyorsunuz.")

Çınarlık'tan en kestirme çıkış yolu sokağımızın güneyinden doğruca koruluğa dalıp yirmi iki kadar zarif ve özel arka bahçeyi aşarak sıvışmaktı. Dikkatle, bir yandan ağlayıp hıçkırarak, sessiz ve uykuda olan evleri geçtim, buz pistlerinde şekerlemeye yatmış filler misali sakin duran bahçelere atladım. Bir mavi ladin barikatının altından süründüm, çam tepelerini tırmandım, tepe aşağı çağıladım ve lağım ağzından boşalırcasına incelikten uzak Orlando Caddesi'ne, yani Stockton'ın Sunset Strip'ine¹⁶² döküldüm.

Bir planım yoktu; fikirlerim tükenmişti. Yitiktim. Kişi, ebeveyninden uzaklaştığında, evden on beş dakikalık kaçış ile bile her şeyin uçsuz bucaksızlığı, dünyanın tayfunsu şiddeti ve kendi teknesinin kırılabilirliği karşısında şaşakalıyordu. Hiç düşünmeden sokağın karşısındaki BP istasyonuna gittim ve Food Mart'ın kapısını iterek içeri daldım. Kibar bir selam yolladım. Dükkanın daimi görevlisi Larson, kurşungeçirmez camlı bölmesine hapis, elinde kalemi, penceresine oda parfümü misali asılı kız arkadaşlarından biriyle konuşuyordu. En yakın reyona eğilerek daldım.

Yarasa dışkısı bir Surinam karafatması için neyse, 'Merhaba, Benim Adım LARSON' da babam için öyleydi. Larson on sekizinde bir delikanlıydı; şimdilerde pek rastlanmayan Hardy Boy¹⁶³ tipi bir suratı, bolca çili ve tertemiz bir gülümsemesi vardı; gür kahverengi saçları yüzünün etrafından saksı otları misali fişkırıyordu ve bedeni bir vantrilok tarafından hareket ettiriliyormuşçasına sürekli kıpırdanıyordu (bkz. Bölüm 2, "Charlie McCarthy," *Hayatımızı Değiştiren Kuklalar*, Mesh, 1958.) Babama göre *harikuladeydi* Larson. Böyleydi babam: midesinin

162 Hollywood'daki ünlü Sunset Bulvarı'nın Batı Hollywood'dan geçen 2,4 kilometrelik kısmı. Yıldızların gözdesidir ve butikleri, lokantaları ve gece kulüpleriyle ünlüdür. (ç.n.)

163 Çocuk ve gençlere yönelik, yayını 1927'de başlamış ve iki amatör dedektif kardeşin maceralarını anlatan kitap dizisi. (ç.n.)

zar zor kaldırdığı binlerce dölgerbalığına Derin Düşünce Yöntemleri öğretir, sonra böğürtlen aromalı mide hapi aldığı bir oğlanı ıslık çalındığında takla atacak şahane bir yunus ilan ediverirdi. “İşte gelecek vaat eden bir delikanlı,” demişti. “Ona ders vermek için elimdeki tüm Mutlu, Uykucu ve Bilgin’leri feda ederdim. Parıltısı var. Parıltı dediğin şey her yerde bulunmaz.”

“Babalı kız değil mi bu gelen?” diye buyurdu dükkânın dahili mikrofONU. “Uyku saatin geçmedi mi senin?”

Food Mart’ın ölgün ışığı altında kendime saçma göründüm. Ayakların acıyordu; elbise niyetine sırtımda pişmiş bir şekerleme vardı ve yüzüm (parlak raflarda yansımanı gayet net görüyordum) her geçen saniyede daha fazla gözyaşı ve kötü makyajla çürüyordu (bkz. “Radon-221,” *Radyoaktivite Sorunları*, Johnson, 1981, s. 120.) Ayrıca bir milyar kadar çam iğnesiyle bezeliydim.

“Gel de bir selam ver yahu! N’ap’yo’sun bu kadar geç saatte dışar’da?”

Gönülsüzce kasa penceresine ilerledim. Larson kot pantolon ve üstünde HAİN KIRMIZI yazan bir tişört giymiş, sırtıyordu. Olayı buydu: Larson sürekli sırtan insanlardandı. Gözleri de tehlikeliydi ki her gece Food Mart’ı dolduran onca deli-gözlü-fıstık-ezmesinin açıklaması buydu herhalde. Her şeyden habersiz penceresinin önünde benzin paranızı öderken dahi sütlü çikolata yahut killi çamur rengindeki gözleri bir şekilde her yanınıza dolanır, mahrem bir şeyinizi, mesela çıplak halinizi ya da uyurken utanacağınız bir şeyler mırıldandığınızı veya en beteri, en gözde hayalinizi, herkesin basmamak için azami gayret gösterdiği uzun gece elbisenizle kırmızı halda yürüme düşüncünüzü gördüğü hissi yaratırdı.

“Du’, söyleme,” dedi. “Sevgili meselesi?”

“Ha. Yok, eh, babamla atıştım.” Kırıştırılan alüminyum folyo gibi çıkmıştı sesim.

“Ya? Geçen gün gördüm pederi. Manıtayla geldi.”

“Ayrıldılar.”

Kafa salladı. “Hey, Diamanta! Git bi’ *Slurpee*⁶⁴ getir.”

“Ney?” dedi Diamanta yüzünü ekşiterek.

164 7-Eleven dükkânlarında satılan aromalı, buzlu içecek. (ç.n.)

“On yedilik. Neyli olursa. Benden.”

Pullu pembe bir tişört ve mini kot etek giymiş olan Diamanta, bir deri bir kemikti ve teni, daha yoğun ışık altında kol ve bacaklarında dolanan mavi damarları gösteren türden beyazdı. Bana ters bir bakış atarak apartman topuklarını tebrik kartları standının zemininden kaldırdı ve dönüp reyona yollandı.

“Aynen,” dedi Larson gene kafa sallayarak. “Yaşlı erkekler işte. Ters olabiliyorlar. Benim peder ben on dörtken topukladıydı. Bana işçi botlarıyla *People* dergisi aboneliğinden başka bi’şi’ bırakmadı valla. İki yıl, diyorum. Her yerde aradım adamı. Bi’ keresinde caddenin karşısına geçerken gördüm sandım. Bi’ kere de otobüste. O diye otobüsün peşinden ta son durağa kadar gittim, durakta in’cek diye deli gibi bekledim. Sonra bi’ baktım başkasının babası iniyo.’ Benimki d’i’l yani. Ne yapmış meğer dersin? Başıma gelen en iyi şeymiş. Neden, söyleyeyim mi?”

Başım la evetledim.

Öne eğildi, dirseklerini tezgâha dayadı.

“Sayesinde Kral Layer⁶⁵ oynar oldum.”

Diamanta, “Neyli olsun?” diye seslendi otomatın başından.

“Neyli?” dedi Larson ve gözünü kırpmadan, pazarda açık artırma mayla sığır satar gibi saydı: “Kök Biralı, Mavi Cikletli, 7UP, 7UP Tropikale, Üzümlü-Kavunlu, Kristal, *Nana Split*, Kırmızı Alarm, Canlı Ya—”

“Kök biralı olur, sağ ol.”

Mikrofona eğilerek, “Pabuçsuz hanım Kök Biralı istiyor,” dedi.

“Kral ne demiştin?” diye sordum.

Biri sahne korkusundan mustaripmişçesine diğerinin ardından bakan feci yamuk iki ön dişini göstererek sırttı.

“Layer. Shakespeare kişisi. Genel inancın aksine insan kalp kırıklığı ve ihanete muhtaçtır. Yoksa gücün kalıcı olmaz yani. Beş perde boyunca başrol oynayamazsın o zaman. Günde iki defa sahneye çıkamazsın. Bir karakterin A noktasından G noktasına varışını çıkaramazsın.

165 “Layer” İngilizcede katman, tabaka, kademe gibi anlamlar taşımakla birlikte argoda cinsellik ve cinsel organlarla (hem eril hem dişi) bağlantılı çeşitli anlamlarda kullanılır. (ç.n.)

Sona çıkamaz, yaratıcı bir replik atamazsın, falan. An'nadın mı dediğimi? İnsana ddklenmek şart. İtilip kakılmak, falan. Ki kullanacak bi'siyse olsun. Acayip acıtır. Kesin. Kötü olursun. Yaşamaya devam etmemek mi lazım dersin. Ama böyle şeyler duygusal yankılanma denen şeyi ortaya çıkarır işte. Duygusal yankılanma da sahneye çıktı'nda başkalarının gözlerini senden alamamasını sağlayan şeydir. İy bir filme gittiğinde dönüp suratlara baktın mı hiç sen? Acayıptır yani. Diamanta?"

"ıkıyor bu!" diye bağırdı Dimanta.

"Makineyi kapa, a, bi'da'a dene!"

"Düğmesi ner'de?"

"Yanda. Kırmızı."

"Berbat grnyo."

Larson'a baktım. Haklıydı babam. İlginç bir şeyler vardı bu oğlanda. Sözcükleri ağzından üstünde koşarken düşüp yaralanabileceği kayalıklar misali çıkartan modası geçmiş içtenliği, konuşurken kaşlalarının polka dansı yapması ve dağlı aksanı rneğin. Bir de önce zamka, ardından ince kıyım, rengârenk konfetilerle dolu bir kovaya batırılmışasına her yanını saran illeri...

İyice ne eğilip gözlerini kocaman açarak, "Yani," dedi, "acı-macı ekmezsen anca kendini oynuyo'sun demektir. Ki o da kimseye heyecan vermez. Belki diş macunu, basur kremi reklamında falan iyi gider. Ama o kadar. Yaşarken efsane falan olamazsın. Öyle olmak istemez miydin?"

Diamanta kocaman *Slurpee*'yi elime tutuşturup tebrik kartları standına döndü.

"Pekâlâ," dedi Larson ellerini kavuşturarak. "şimdi bize adını söylemen gerek."

"Blue."

"Söyledi. Blue. İhtiyaç anında kapıma geldin. N'ap'c'az şimdi?"

Bakşlarımı Larson'dan Diamanta'ya çevirdim, Larson'a geri döndüm.

"Nasıl yani?" dedim.

Omuz silkti Larson. "Fırtınalı karanlık bir gecede çıkıp geliyosun. Saat -saatine baktı- "2.06." Uzanıp ayaklarıma baktı, kafa salladı. "Pabuç yok. Dramatik aksiyon dedikleri bu işte. Sahnenin başında olan şey yani."

Sun-Yat-sen'in¹⁶⁶ fotoğraflarındaki ciddilikle bakıyordu yüzüme.

“Komedide mi, dramda mı yoksa bir polisiye veya absürt tiyatro dedikleri şeyde miyiz, onu söylemen lazım bize. Sahneye çıkıp diyalogsuz bırakamazsın bizi.”

Biraların konduğu buzdolabının biteviye cızırtısı kadar durağan ve mırıltılı bir market sükûnetinin beni sarmaladığının farkındaydım. Gitmek istediğim yer ve konuşmak istediğim kişi, karşımdaki aynalı camlar, pil ve sakız rafları ve Diamanta'nın halka küpeleri kadar barizdi.

“Polisiyedeyiz,” dedim. “Arabayı ödünç alabilir miyim diyecektim.”

166 Sun-Yat-sen (1866–1925): Çin Halk Cumhuriyeti'nde demokratik devrimin öncüsü kabul edilen, Tayvan'da “Ulusun Babası” adıyla anılan devrimci devlet adamı. (ç.n.)

Karanlıkta Kahkaha

Hannah zımpara kâğıdı renginde bir ev elbisesi giymişti, etekleri makasla kabaca kesildiğinden iplikler baldırlarında dans ediyordu kapıyı açtığı anda. Yüzü boyasız bir duvar kadar çıplaktı ya, uyumadığı besbelliydi. Saçları usulca elmacık kemiklerine doğru iniyordu; parlak kara gözleri saniyeler içinde yüzümden elbiseme ve ardından Larson'un kamyonetine doğru, balarısı misali dolaşıp geri döndü.

Hırıltılı bir sesle, "Tanrı aşkına," dedi. "Blue."

"Uyandırdığım için özür dilerim," dedim. Sabaha karşı üçe çeyrek kala birinin kapısına dayanınca böyle şeyler söylenirdi.

"Yo, hayır... Uyanıktım." Gülümsedi ama gülümsemesi gerçek gülümsemeden çok kartonda bir kesik gibiydi ve anında, gelmekle hata ettiğimi düşündüm. Ama derhal kolunu boynuma doladı. "İçeri gel. Buz gibi dışarısı."

Evine daha önce sadece Jade ve diğerleriyle, Louis Armstrong kurbağa misali guruldarken, havuç kokuları arasında gelmişim; ev, şimdi ise çakılmış bir uçağın pilot kabini gibi klostrofobik, terk edilmiş ve loş görünüyordu. Köpekler gölgeler ordusunu üzerime salarak Hannah'nın çıplak bacaklarının ardından kafalarını uzattılar. Salon-daki eğik boyunlu lamba açıktı ve ışığı masadaki kâğıtları, faturaları ve birkaç dergiyi spot altına almıştı.

"Çay yapayım mı sana?" dedi.

Başım la peki dedim ve Hannah omzumu bir daha sıkıp mutfığa gitti. Müzik setinin yanındaki ekose döşemeli koltuğa oturdum. Üç bacaklı olan ve suratı bunak kaptanları andıran Brody hoşnutsuzca *havl*adı, üstüme zıpladı ve soğuk nemli burnunu sır verir gibi elime dayadı. Mutfakta demlikler tangırdadı, musluk tısladı, bir çekmece gıcırdadı: bu dünyevi seslere odaklanmaya çalıştım çünkü açıkçası burada bulunduğum için kendimi pek de öyle harika hissetmiyordum. Kapıyı açtığımda karşımda bornozlu, saçları darmadağınık, mahmur

gözlü bir, “İsa aşkına, ne oldu?” hadisesi bulmayı beklemiştim. Ya da zili duyduğunda benim yulaf lapasına ve bir kadının sıcaklığına susamış, kabarık saçlı bir haydut ya da parmak eklemleri dövme (V-A-L-ER-IO) kudurmuş bir eski sevgili olduğumu zannedeceğini ummuştum.

Beni katı, kuru bir tavırla karşılayacağını, bu çatır çutur merhabayı, yüzündeki belli belirsiz kızgınlık izini beklemiyordum. Sanki üzerime dinleme cihazı takılmıştı da Hannah, geçen bütün karalayıcı sözleri, kafa kafaya verip ettiğimiz sohbeti, Jade’in onu Manson bağlantılarıyla suçladığı (ve kafamdakini, Cottonwood gerçekliğinin Zach Soderberg gerçekliğine tosladığı ve geçici olarak parçalandığım zaman gerçekleşeni) dahil tüm konuşmaları, her şeyi dinlemişti. Evine gelmiştim (saatte yetmişle, saklanamadan ve her kavak dizisini geçişimde ödüm patlayarak) çünkü babama öfkeliydim ve gidebilecek başka, düzgün bir yer gelmemişti aklıma ama aynı zamanda Hannah’ı görmenin diğer konuşmaları kenara atacağı, tek bir bilimsel gözlemin Gizemli Starling’i (*Aplonis marvornata*) Soyu Tükenmişler listesinden çıkarıp çok daha cesaret verici olan Soyu Tehlikedekiler listesine sokması misali gülünç ve geçersiz kılacağını ummuştum.

Oysa Hannah’ı görmek her şeyi daha beter etmişti.

Babam birini Zihin Gözü ile görmenin, onları hayal etmenin yanıltıcı olduğu konusunda beni hep uyarırdı çünkü kişiler asla gerçek halleriyle, bir insanın saçındaki teller kadar çok (100.000 ilâ 200.000) sayıdaki tutarsızlıkla hatırlanmazdı. Zihin tembel bir kestirme kullanır, kişiyi en belirgin özelliklerine -kötümserliğine veya güvensizliğine (bazen hepten tembelleşir ve kişiyi İyi veya Kötü düzeyine çeki-verirdi)- indirger ve sırf bunlara dayanarak yargıda bulunma hatasına düşer, böylelikle sonraki karşılaşmada tehlikeli boyutlarda bir şaşkınlığa düşme ihtimalini devreye sokardı.

Mutfak kapısı nefes alırcasına açıldı ve Hannah yeniden belirdi; elindeki tepside pörsümüş bir dilim elmalı turta, bir şişe şarap, bir kadeh ve bir demlik dolusu çay vardı.

Çıplak ayağıyla sehpa da duran *National Geographic*’i, TV Rehberi’ni ve birkaç zarfı iterek tepsiye yer açarken, “Işıkları açalım,” dedi.

Ölü-solucanlar misali kıvrık-bükük izmaritlerle ağzına kadar dolu olan kül tablasının yanındaki sarı lambayı yaktı ve yoğun ışık üstüme ve mobilyalara yağdı.

“Seni böyle rahatsız ettiğim için özür dilerim,” dedim.

“Blue. *Lütfen*. Kapım sana her daim açık. Biliyorsun.” Sözcükler ağzından döküldüler ama anlamları... Eh, samimiyet vardı söylediklerinde ama aynı zamanda valizi kapıp kapıya koşturma arzusu da vardı. “Affedersin, biraz şey görünüyorum... Dağınık. Uzun bir geceydi.” İç çekti ve yüzüme bakarak öne uzanıp elimi sıktı. “Gelmene sevindim, ciddi. Yalnız kalmamak işime gelir. Konuk odasında kalabilirsin. Bu gece eve dönme fikrini çıkar aklından. Şimdi, anlat bakalım her şeyi.”

Nereden başlayacağımı bilemeyerek yutkundum. “Babamla kavga ettim,” dedim ama -Hannah kâğıt peçeteyi alıp azıcık dudağını dişleyerek ikizkenar üçgen şeklinde katlamaya başladığı sırada- telefon çaldı. Telefonun sesi insan çığı gibi -1960’ların telefonlarından; Hannah bunu muhtemelen bitpazarından bir dolara falan almıştı- ve bu ses kalbimi melodramatik biçimde kaburgalarımın savurdu (bkz. Gloria Swanson, *Birlikte Ama Yalnız*.)

“Of,” diye söylendi, sinirlendiği belli oluyordu. “Dur bir dakika.”

Mutfağa gitti. Telefon sustu.

Sesini duymaya çalıştım ama sessizlikten ve köpeklerin tasmalarından gelen şıkırtılardan ötesini duyamadım; köpekler başlarını gerginlik içinde yere eğmişti.

Çok kısa sürede, neredeyse hemen, geri geldi Hannah; zorla sahneye çıkarılmış ufacık bir çocuk gibi gülümsüyordu yine.

Koltuğa otururken, “Arayan Jade’di,” dedi. Bir sekreter edasıyla tüm dikkatini demliğe yöneltti; kapağını açtı, yüzen çay poşetlerini inceledi, onları ölü balıklarmış gibi parmağıyla dürtükledi.

“Anladığım kadarıyla olaylı bir gece geçirmişsiniz,” dedi. Yüzüme bir bakış atarak çayı koydu ve üzerinde SALYANGOZLARI SEVİYORUM yazan kupayı uzattı (bacasına damlayan sıcak suya tepki vermedi.) Ardından, gece boyunca bana poz vermesi için yalvarmışım

gibi elinde kırmızı şarap dolu kadehiyle koltuğa uzanıp çıplak ayaklarını yastıkların altına yerleştirdi (Şekil 16.0.)

“Feci bir kavga ettik,” dedi. “Jade ile. Buradan ayrıldığında bana çok öfkeliydi.” Tuhaf, öğretmensi bir sesle konuşuyor, sanki fotosentezi anlatıyordu. “Konu neydi, hatırlamıyorum bile. Gündelik bir şeyler.” Kafasını yana eğip tavana baktı. “Üniversite başvurularıyla ilgiliydi galiba. Toparlanması gerektiğini yoksa başaramayacağını söyledim. Küplere bindi.”

ŞEKİL 16.0

Hannah şarabından, ben vicdan azabı içinde oolong çayımdan bir yudum aldım. Hannah'nın Jade'in kendisi hakkında söylediklerinden haberdar olduğu yürek burkacak kadar açıktı. Ya Jade onu kendi arayıp itiraf ettiği için (kurbanına her şeyi açıklama dürtüsü yüzünden Jade asla bir dolandırıcı, ipotek sansarı veya avukat olamazdı) kesinkes biliyordu ya da kavgalarından çıkartmıştı. Yalnız her şeyden daha şaşırtıcı olanı, kızgın görünmesiydi. Babam insanların savunmaya geçtiklerinde her türlü garipliği yapabileceklerini söylerdi ve işte, Hannah, başparmağını kadehinin ağzında gezdirirken kaşlarını çatıyordu, gözleri de sürekli

benim suratım, kadeh ve turta diliminin (üstüne basılmış gibi görünüyordu) arasında gidip geliyordu.

Gerçeği bulma umuduyla yatak başında parmak izi arayan (ve minnacık bir lekeye bile razı olan) bir dedektif misali gözlerimi üstüne (sol kolu, kalçasını boa yılanı gibi sarmıştı) dikmekten kendimi alamadım. Saçmaydı, biliyordum -delilik, vicdan azabı ya da aşk, çilleri birleştirerek ya da köprücük kemiğine zayıf bir ışık tutarak saptanamazdı- ama elimde değildi. Jade'in söylediklerinden bazıları kafama dank etti. Sahiden o adamı bilerek boğmuş *olabilir miydi?* Charles'la yatmış mıydı sahiden? Dış mahallelerinde, banliyölerinde bir yerlerde saklanan bir kayıp âşık -Valerio- var mıydı? Şimdiki gibi asık suratlı, dalgın havalardayken *bile* Hannah insanın manşetlerini yakalar, daha az ilgi çekici olan diğer haberleri (Babam, Fort Peck) 10. sayfaya atıverirdi. SAHNE KARARIYOR: Babam, Fort Peck (Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne Che rolü oynamaya gitmesi hayalim.) SAHNE AÇILIYOR: Kıyıya vurmuş parıltılı çerçöp misali koltuğa kurulmuş Hannah; alnında boncuk boncuk ter, elbisesi boyunca dolanan dikiş yeriyle gergin gergin oynayan parmaklar.

Güvensiz bir sesle, "Dansa gelemedin demek?" diye giriştim araştırmama.

Sorum Hannah'yı sarsarak uyandırdı; neden buraya geldiğim, az evvel dört kapılı, günbatımı turuncusu bir kamyonetle ve pabuçsuz halde kapısına dayandığım sorusunu unutmuş olduğu açıktı. Umursamıyordum: Babam her daim Birincil Özne, Grup Odağı, Tartışılan Ana Tarsarı olduğunu varsayardı ve Hannah'nın kavgamızdan bahsetmemin üzerine babamı kabaca görmezden gelmesi, bunu hiçbir anlamı yokmuş gibi bir kenara atması müthişti.

"Geçe kaldık," dedi kuru bir sesle. "Turta yapmıştık." Bakışlarını kaldırdı. "Jade geldi, değil mi? Seni bulacağını söyleyerek hışımınla çıkmıştı buradan."

Başımınla evetledim.

"Tuhaf olabiliyor bazen. *Jade...* Bazen öyle şeyler söylüyor ki... Nasıl desem... Ürkütücüydü işte."

Usluca, "Herhangi bir kastı olduğunu sanmıyorum," dedim.

Başını eğdi Hannah. “Öyle mi?”

“Bazen insanlar sırf sessizliği doldurmak için konuşur. Ya da başkalarını şoka uğratmak veya kışkırtmak için. Veya egzersiz olsun diye. Sözel aerobik. Ağız sporu. Bir sürü neden var. Sözcükler ifade ettikleri anlamlarda nadiren kullanılır,” dedim ya, babamın “Konuşma Biçimleri ve Dilin Gücü” alıntıları karşısında Hannah’nın kılı bile kıpırdamadı. Akli başka yerdeydi. Bakışları odanın karanlık köşesinde duran piyano civarında falan geziniyordu. Derken kaşlarını çatarak (alnında daha önce hiç görmediğim kırışıklıklarla) kolçağın üzerinden uzandı, küçük komodinin çekmecesini çekip açtı ve yarısı boş bir Camel paketi aldı. Bir sigara çıkardı, parmaklarının arasında tedirginlik içinde döndürdü ve bana, indirimde olan ve üzerine uyan elbiselerin sonuncusuyumuşum gibi gergin bir ilgiyle baktı.

“Fark etmişsindir,” dedi. “Ağın güçlü, hiçbir şeyi kaçırmıyorsun” -durakladı- “ya da *belki...* Hayır. Anlatmamış sana. Bence babandan bunca sevgiyle bahsetmeni kıskanıyor. Zor geliyor ona, eminim.”

“Neyi anlatmamış?”

“Jade hakkında bir şeyler biliyor musun? Geçmişini?”

Hayır dercesine salladım kafamı.

Hannah başıyla onaylayıp iç çekti. Çekmecedan bir kibrit kutusu çıkardı ve çarçabuk sigarasını yaktı. “Peki. Yalnız, anlatırsam hiçbirine bir şey söylemeyeceğine dair söz vermen gerekecek. Ama bilmen önemli bence. Yoksa bu tip gecelerde, sana öfkeyle geldiğinde... Sarhoştun, değil mi?”

Başımınla yavaşça onay verdim.

“Eh, böyle durumlarda... Yani bu geceki gibi durumlarda hissettiklerin” -Hannah menüden ne ısmarlayacağına karar vermekte zorlanırmışçasına dudağını dişleyerek ne hissedeceğimi kestirmeye çabalıyordu- “yani *kafan karışabilir*. Huzurun bile kaçabilir. Ben olsam öyle hissederdim, biliyorum. Gerçeği öğrenmek her şeyi bağlama oturtacaktır. Hemen değil belki. Hayır, bir şeyin ne olduğunu yakından bakınca anlayamazsın. Bir duvar panosuna iki santimlik uzaklıktan bakmak gibi. Bizler... Nasıl derler... Miyobuz... Yoksa hipermetrop muydu?” -hepten

kendi kendine konuşmaya dalmıştı- “Evet, işte her şey o zaman aydınlığa kavuşur. Sonrasında.”

Durakladı. Gözlerini kısarak sigaranın yanan ucuna, üstüne tırmanan, dizini yalayan ve ardından yaz aşkları kadar yorgun halde dönüp halıya uzanan Yaşlı Piç’in sarkık kulaklarına baktı.

“Ne demek istiyorsun?” dedim yavaşça.

Yüzüne utangaç, azıcık yaramaz bir gülümseme yerleşiyordu. Emin değildim gerçi; kafasını her kıvıldatışında lambanın sarı ışığı elmacık kemiklerinden ağzına geziniyor, bana döndüğündeyse kaçıp gidiyordu.

“Söylediklerimi kimseye anlatamazsın,” dedi. “Babana bile. Söz ver.”

Kalbime bıçak saplanmıştı sanki. “Niye?”

“E, korumacı değil mi baban?”

Korumacıydı herhalde babam. Evetledim.

“Yani, söyleyeceklerim sarsardı onu, eminim,” dedi yüzünü buruşturarak. “Ne gerek var, değil mi?”

İçim korkuyla dolmaya başladı. Sanki kolumdan korku enjekte edilmişçesine başım dönüyordu. Son altı dakikayı baştan alıp bu tuhaf yola nasıl saptığımızı kestirmeye çalıştım. Babama dair sakin, koreografisiz bir dans sunma amacıyla gelmiş ama sahneden indirilivermişim ve Hannah, sahneye hâkim deneyimli aktris monologuna, hem de görünüşe göre ürkütücü bir monologa başlamak üzereydi işte. Babam kişilerin coşkun sır paylaşma ve iç dökme etkinliklerinden kaçınmanın şart olduğunu söylerdi. “Öyle biri çıkarsa karşına, gitmen gerektiğini söyle,” buyurmuştu, “ya da yediğin bir şeyin midene dokunduğunu, kızamığa yakalandığını, dünyanın sonunun geldiğini ve derhal markete koşup şişelenmiş su ve gaz maskesi depolaman gerektiğini söyle. Ya da numaradan bayıl. Üstüne çimento misali dökmeye hazırlandıkları mahremiyetten kaçınanı sağlayacak ne varsa yap, tatlım.”

“Bir şey demeyecek misin?” diye sordu.

Babamın çiçek hastalığına yakalandığını, onun mütevazı ve içten Son Sözlerini dinlemek için ölüm döşeğine koşturmam gerektiğini söylemeyi düşündüğümü belirtiyim bir kere. Ama nihayetinde, kafamı sallarken buldum kendimi, bir sır öğrenmek isteyip istemediğiniz sorulduğunda kaçınılmaz olan insani tepkiyle.

“Jade on üç yaşındayken evden kaçmış,” dedi Hannah. Durakladı, devam etmeden önce sözlerinin odanın karanlık bir köşesine çökmesini bekledi.

“Bana anlattığı kadarıyla çok zengin ve şımarık büyütölmüş. Babası istediğı her şeyi vermiş ona. Ama adam ikiyüzlölerin en beter türündenmiş; petrol zenginiymiş, yani ellerinde binlerce insanın kanı varmış. Annesiye” -Hannah omuzlarını kaldırdı, teatral bir tavırla içini çekti- “eh, tanıştın mı bilmiyorum ama giyinme zahmetine katlanmayan biridir annesi. Gün ortasında bornozla dolaşır. Neyse, Jade’in çok yakın bir arkadaşısı varmış. Çok güzel, narin bir kız. Kardeş gibiymişler. İçini açabiliyor, ne isterse anlatabiliyormuş bu kıza. Herkesin isteyip bir türlü bulamadığı türden bir arkadaş yani. Adını hatırlayamıyorum şimdi. *Neydi?* Zarif bir şeydi. Neyse” -külünü silkti- “sorunlu olduğı söylenen çocuklardanmış Jade. Üç veya dört defa hırsızlık yaparken yakalanmış. Islahevine yollanacaktı. Kaçmış. Ta San Francisco’ya. Hayal edebiliyor musun? Jade. Atlanta’dan San Francisco’ya. Annesiyle babası boşanmadan önce Atlanta’da oturuyorlarmış. Dört bin altı yüz kilometre. Kamyonculara ve mola yerlerinde tanıştığı ailelere otostop çekmiş ve sonunda bir eczanede yakalanmış. Rab Eczanesi’ydi galiba. Onca isim varken *Rab* Eczanesi...” Hannah gülümseyip iç geçirdi, duman kendiliğinden halkalara dönüştü. “Hayatını değiştirmiş, öyle dedi. O altı gün yani.”

Bir an için durakladı. Salon, öykünün ağırlığıyla birkaç santim yere batmış gibiydi.

Hannah tuhaf denecek kadar acımasız bir sesle kelimeleri itekleyerek konuşmaya başladığı anda kafamda ışıklar sönmüş ve film makarası dönmeye başlamıştı: Jade’i grenli şafakta (dar kotlu, dal gibi ince) altın sarısı saçları araba farlarında parlamış, yüzü arabaların kırpışmayan gözlerinden dolayı kızarmış halde, otlar karışık çöp dolu bir otoyol kenarında kararlı adımlarla yürürken görüvermiştim. Derken, zihinsel filmimde yanından geçtikten sonra dönüp bakınca şaşladım. Jade değil, sadece Jade’e benzeyen bir kızdı bu. Çünkü ne “kamyonculara otostop” ne de “güzel, narin” arkadaş Jade’e uygundu. Babam, “kişinin ailesini ve yuvasını şartları ne denli berbat olursa olsun terk edip bilinmeze gitmesi” için ender rastlanan türden devrimci bir ruha sahip

olması gerektiğini söylerdi. Tamam, Jade arada İlla Giyilmeli konulu moda fikirlerini “Aranıyor” ilanlarından edinen tiplerle tuvalette engelli kabinine süzülüyor, kafası omuzları üzerine zamlarla tutturulmuş gibi sallanacak denli sarhoş oluyordu ama böyle bir kızın nereye ineceğini bilmeden, karşı yakaya erişeceğinden emin olmadan havaya sıçraması bana inanılır gelmemiştir. Tabii hiçbir insanın öyküsüne gülmemek ya da kafadan uydurma damgası vurmamak gerekirdi. “Bir insanın ne olduğunu, nereden geldiğini ya da neler yapabileceğini bildiğini asla varsayma,” derdi babam.

“Leulah da benzer bir şey yaşamış,” diye sürdürdü Hannah. “O da on üç yaşındayken matematik öğretmeniyle kaçmış. Dediğine göre hem yakışıklı hem de ateşliymiş adam. Yirmilerinin sonlarında. Akdenizli. Türk derim sorsalar. *O adama âşık olduğunu zannetmiş. Ta şeye kadar gitmişler... Neresiydi? Florida galiba, adam tutuklanmış sonra.*” Sigarasından bir nefes çekti, konuşmasına devam ederken dumanı üfledi. “St. Gallway’dan önceki okulundayken olmuş. Güney Carolina’da bir yerlerde. Neyse. Charles hayatının çoğunu eyalet himayesinde geçirmiş. Annesi keş bir fahişeymiş. Her zamanki şeyler işte. Baba yok. Sonunda birileri onu evlat edinmiş. Nigel da öyle. Annesiyle babası bir polisi öldürdükleri için Teksas’ta hapiste. Detaylarını tam hatırlamıyorum şimdi. Ama adamı öldürmüşler.”

Çenesini kaldırdı, lambayı saran sigara dumanını seyre daldı. Duman Hannah’dan ölümüne korkar gibiydi, tıpkı o anda benim korktuğum gibi. Bu sırları, sanki sıkıcı bir nal atma oyununda zorla oynatılmış gibi sabırsızca ortalığa saçan ses tonundan korkuyordum.

“Hayatın dayandığı anlar,” diye devam etti (korktuğumu hissetmişti herhalde çünkü sesi pastelleşmiş, keskin kenarları parmakla yumuşatılmıştı) “komik biraz. Herhalde insan büyürken hayatının -başarının- aileye ve ailenin parasına, hangi üniversiteye gideceğine, nasıl bir iş bulabileceğine, maaşına falan dayanacağını hayal ediyor.” Dudakları kıvrıldıktan sonra geldi kahkahasının sesi. (Dublaj kötüydü.) “Ama öyle değil işte. İnanmazsın belki ama hayat insanın önceden kestiremediği birkaç saniyeye dayanıyor ve o birkaç saniyede verdiği karar, sonrasındaki her şeyi belirliyor. Kimileri tetiği çeker ve her şey önlerinde

patlayıverir. Diğerleriye kaçır. Vardığın yere varana kadar nereye ulaşacağını bilemezsin. Senin için o an geldiğinde, Blue, sakın korkma. Yapılması gerekeni yap.”

Doğrudu, çıplak bacaklarını halıya kaydırır, ellerine baktı. Dizlerine koyduğu elleri, babamın çöpe attığı konferans giriş paragrafları kadar buruşuk ve faydasız halde öylece duruyordu. Sol gözünün üstüne düşen bir tutam saçla korsanlara benzemişti. Saçı kulağının arkasına sıkıştırmaya kalkışmadı.

Bu sırada benim kalbim boğazımdan ağzıma tırmanmaya çabalıyordu. Öylece edilgen biçimde oturup bu cırlıçıplak itirafları dinlemek mi yoksa fırlamak ve kapıyı Scipio Africanus’un Kartaca’yı acımasızca istila edişindeki şiddetle açarak kamyonete koşturmak, tekerlekleri bağırarak ve mıcır saçarak geceye dalmak mı daha doğrudu, bilemiyordum. Nereye gidecektim ama? Başkanın tekinin kimsenin hatırlamadığı göbek adının baş harfi misali, tarihte birkaç Katolik papazın Amazon’a gelişiyile birlikte Doğu’da ufak çaplı bir başkaldırı dışında önemli hiçbir şeyin yaşanmadığı bir günmüş gibi, öylece babama mı dönecektim?

Hannah, sesiyle adını okşarcasına, “Bir de Milton var tabii,” dedi. “Bir sokak çetesindeymiş... Neydi hatırlamıyorum. Geceli bir şeydi...”

“Milton?” dedim. Anında belirdi gözlerimin önünde: bir araba mezarlığında, zincirli bir çite yaslanıyordu (hep bir yerlere yaslanırdı.) Ayağında asker postalları, kafasında kırmızı veya siyah naylon bandanası vardı. Bakışları sertti ve teni az çok tüfek rengindeydi.

“Evet. *Milton*.” Beni taklit ederek tekrarlardı. “Zannedilenden büyüktür yaşı. Yirmi bir. Aman, sakın bilmesin bildiğini. Neler yaptığını hiç hatırlamadığı birkaç karanlık yılı var. Sokaklarda yaşamış, türlü işe karışmış. Anlıyorum tabii. Neye inanacağını bilemediğinde, battığını hissettiğinde mümkün mertebe farklı fikre tutunursun. En çılgınlarına bile. Sonunda biri batmanı engeller.”

“Alabama’dayken mi olmuş bütün bunlar?” dedim.

Başıyla evetledi.

“Dövmesi bu yüzden o halde?” dedim

Dövmeyi görmüştüm ve onu bana gösterdiği nefes kesici an kafamda biteviye oynattığım bir klasiğe dönüşmüştü. Mor Oda’da yalnız

kalmıştık -diğerleri mutfağa, otlı kek yapmaya gitmişti- ve Milton bardan içki alıyor, bardağına altın dukalarını sayarmışçasına zevkle buz koyuyordu. Nine Inch Nails tişörtünün kollarını sıvadı ve sağ pazısında bir şeyin kara ayak parmakları *az çok* görünüyordu. Birden, “Görmek ister miydin?” dedi, elinde viskiyle gelip tüm ağırlığıyla yanıma çöktü, o sırada sırtı sol dizime çarptı, koltuk arkaya kaydı. Kahverengi gözlerini benimkilere zımbalayıp kolunu iyice ve yavaşça ama çok yavaşça (dikkat kesilmemden zevk aldığı besbelliydi) sıyırdı. Tişörtünün altından St. Gallway’de herkesin hakkında fısıldaştığı kapkara leke değil, bira kutusu büyüklüğünde bir melek karikatürü çıktı. Melek, tombul dizi havada, diğer bacağı atlama tahtasından çivileme atlayışa başladığı anda donup kalmışçasına dimdik, azgın dedeler misali sırtarak göz kırpyordu. Milton, o bezgin sesiyle, “Al sana,” demişti, “Amerika Güzeli.” Ardından daha ben kelimeleri toparlayıp bir şey diyemeden kalkmış, kolunu örtüp odadan çıkmıştı.

“Evet,” dedi Hannah sertçe. “Neyse” -bir sigara daha çıkardı- “on iki-on üç yaşlarında hepsinin başına bir şeyler gelmiş işte. Deprem benzeri sarsıntılar, çoğu insanın sonrasında toparlanma cesareti bulamayacağı türden şeyler.” Sigarasını yaktı, kibrit kutusunu sehpaye attı. “Yitenler diye bir şey duymuş muydun?”

Milton’dan bahsetmeye başladığında benzininin bitmeye yüz tuttuğu dikkatimi çekmişti. Jade’in öyküsüyle yola şık ve kendine güvenen üstü açık bir Monte Carlo ile çıktıysa, Milton’ın oralara vardığında yol kenarında öksüre-tıksıra giden paslı teneke kutulara dönmüştü. Yaptığından, açıklamalarının sırtıma binmesinden dolayı bölük pörçük bir pişmanlık duyduğunu sezdim: zihni sarf ettiği cümleler arasında dolanır, cümleleri dürter, yaralarının ölümcül çıkmamasını umarak kalp atışlarını dinlerken, yüzü duraklatma düğmesine basılmış gibiydi.

Ama son sorusuyla toparlanıp tekrar hız kazanmaya başlıyordu sanki. Sert bakışlarını yüzüme çevirdi. (Gözleri gözlerimi yakaladı, bırakmadı.) Bakışları babamı hatırlattı bana. Ders metnine yedirdiğinde bayıltıcı bir kapasite taşıyacak, göz korkutacak, “it sürüsünü oturdukları yerde eritip halıdaki lekelerle çevirecek” müthiş delili aramak amacıyla Başkaldırılar ve Dış İşleri konulu yardımcı kitapları karıştırırken

yüzüne hep bu militan ifade yerleşir, yüz hatlarını, kör olsam ve elimle yüzünü yoklamaya kalksam taş bir duvarı ellediğimi zannettirecek sertliğe, katılığa sürüklerdi.

“Kayıp Şahıslar,” dedi Hannah. “Her yerde olan çatlaklardan; tavanlardaki, yerlerdeki çatlakların arasından düşüp kaybolanlar. Evden kaçanlar, yetimler; kaçırılıyor, öldürülüyor, resmi kayıtlardan siliniveriyorlar. Polis bir yılın sonunda aramayı bırakıyor. Arkalarında isimlerinden fazlası kalmıyor ki bir süre sonra o bile unutuluyor. ‘En son 8 Kasım 1982 akşamı, Virginia’nın Richmond kentindeki bir Arby’s’ten mesai bitiminde çıkarken görüldü. 1988 model mavi bir Mazda 626 kullanılıyordu. Araba yol kenarında terk edilmiş ve muhtemel bir kaza süsü verilmiş halde bulundu.’”

Anılara dalarak sustu. Bazı anılar böyleydi (bataklık, çukur, çamur) ve çoğu insan bu türde bulanık, haritalarda yer almayan, tümüyle ıssız bölgelerden (içlerinde ebediyen yitebileceklerini bilgece kavrayarak) kaçınırken Hannah tehlikeyi göze alıp kendininkilerden birine dalmış gibi görünüyordu. Bakışları cansızlaşıp yere, zemine indi. Eğdiği kafası lambanın önünü kapamıştı ve incecik bir ışık şeridi yüzüne yapışıp kalmıştı.

Elimden geldiğince hassas davranmaya gayret ederek, “Kimden bahsediyorsun?” dedim. Dr. Noah Fishpost, modern psikiyatri üzerine yazdığı sürükleyici kitabı *Andromeda Üzerine Düşünceler*’de (2001) hasta sorgulaması sırasında mümkün merteye öne çıkmadan hareket edilmesi gerektiğini çünkü gerçeğin ve sırların turnalar misali koskocaman ama aynı ölçüde utangaç ve ürkek olduklarını, fazla gürültü çıkarıldığında korkup bir daha görülmemek üzere uçup gideceklerini belirtmişti.

Hayır dercesine başını salladı Hannah. “Çocukken biriktirirdim onları. Listeleri ezberlerdim. Yüzlercesini ezbere sayabilirdim. ‘On dört yaşındaki kız, 19 Ekim 1994 günü okuldan evine dönerken kayboldu. En son Lennox ile Hill’in köşesindeki telefon kulübesinde, saat 2.30 ile 2.45 arasında görüldü.’ ‘En son ailesinin Cedar Springs, Colorado’daki evinde görüldü. Sabaha karşı yaklaşık üç sularında aile mensuplarından biri odasındaki televizyonun hâlâ açık olduğunu fark edip bakınca kızın odasında bulunmadığını görmüştür.’”

Tüylerim ürpermişti.

“Bu yüzden arayıp buldum onları galiba,” dedi. “Ya da onlar beni buldu. Hatırlayamıyorum artık. Onların da çatlaklardan düşeceğinden korkuyordum.”

Bakışları nihayet toparlandı ve yüzünün hepten kızardığını görerek irkildim. Gözlerinde devasa yaşlar baş göstermişti.

“Ve sen,” dedi.

Nefesim kesildi. Kamyonete koş, dedim kendi kendime. Yola düş, Meksika’ya kaç, dedim çünkü kaçmak zorunda kalan herkes Meksika’ya giderdi. (Hoş hiçbirisi varamaz, sınıra birkaç metre kala trajik ölümlerle yüzleşirlerdi.) Meksika olmazsa Hollywood çünkü Hollywood kendilerini baştan yaratıp film yıldızı olmak isteyenlerin gittiği yerd (bkz. *Stella Verslanken’in İntikamı*, Botando, 2001.)

“Sana eylül ayında o markette rastladığımda, yapayalnız bir kişiydi gördüğüm.” Bir anlığına sustu, kaldırım kenarındaki yorgun yol işçisi edasıyla sözcüklerin dinlenmelerini bekledi. “Yardım edebileceğimi düşündüm.”

Hapşırık gibi hissettim kendimi. Hayır, öksürük, yatak gıcirtısı, rengi atmış pantolondaki leke türü utanç verici bir şey... Ama tam evinden bir daha asla dönmemek üzere kaçmak için çocukça bir bahane bulacakken (Carol Mahler, “Plum-Ödülü” kazanan kitabı *Renkli Güvercinler*’de [1987,] “Herhangi bir erkek, kadın veya çocuğun başına gelebilecek en beter şey, küçük düşürücü acımadır,” diye yazmıştı.) Hannah’ya baktım ve hayretler içine düştüm.

Öfkesi, hiddeti, hışmı -geldiğimde, telefon çaldığında, bana gizlilik yemini ettirdiğinde, birkaç saniye önceki görünür melankolide dahi kaldığı ruh hali hangisiyse- uçup gidivermişti. Huzur kaçırarak kadar huzurlu görünüyordu şimdi (bkz. “Lucerne Gölü,” *İsviçre Meselesi*, Porter, 2000, s. 159.)

Evet, bir sigara daha yakmıştı ve duman parmaklarına dolanıyordu. Ayrıca saçını deniz tutmuş yalpalar misali tek yana yatırmıştı. Ama yüzünde az evvel bir şeyi başarmış insanlara has, rahatlamış ve biraz tatmin bulmuş ifade vardı. Kapatılmış kitapların, kilitlenen kapıların, söndürülen lambaların ya da seyirciyi selamladıktan sonra alkışlar arasında kapanan ağır kırmızı perdenin yüzüydü bu.

Jade'in söyledikleri dank etti birden kafama: *“Dünya üzerindeki en berbat aktris, cidden. Oyunculuk yapsaydı ikinci sınıf filmlerde bile rol vermezlerdi ona. Anca dördüncü veya beşinci sınıf filmlerde iş bulurdu.”*

“Neyse,” dedi Hannah. “Bu şeyler, nedenler önemsiz artık. Boş ver. On sene sonra... *O zaman* karar verirsin işte. Dünyayı dize getirdikten sonra. Geldi mi uykun?” Sorusunu çarçabuk sormuştu ve yanıtlımla ilgilenmediği belliydi çünkü yumruğuyla ağzını kapayarak esnedi, kalktı ve beyaz İran kedisinin -Lana veya Turner, hangisi emin değilim- o asil, tembel edasıyla gerindi. Hareketin gerçek sahibiyse bir kuyruk selamıyla piyano sandalyesinin altındaki karanlıktan sıyrılıp miyavladı.

Uyuyan Güzel ve Diğer Peri Masalları

Uyuyamadım.

Ah, hayır - yabancı, sert bir yatağa uzanmıştım şimdi, soluk bir sabah perdelerin arasından sızıyor, tepemdeki lamba koca bir göz gibi bana bakıyor, Mavi Kanlılar'ın Öyküleri egzotik gece hayvanları misali (bkz. "Zorilla,"¹⁶⁷ "Kır Faresi," "Cırboğa,"¹⁶⁸ "Kinkaju"¹⁶⁹ ve "Ufak Kulaklı Zorro,"¹⁷⁰ *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. basım) sürüne sürüne üstüme tırmanıyorlardı. Karanlık Geçmişler hakkında *Jane Eyre* (Brontë, 1847) ve *Rebecca*'yı (Du Maurier, 1938) okumuş olmak dışında fazla deneyimim yoktu; bildim bileli melankolide, göz altlarına yapışan kül rengi halkalarda ve harcanmış sessizliklerdeki ihtişamı görmeme rağmen her birinin çektiği dertleri öğrenmek (Hannah doğru söylediye tabii) içimi endişeyle doldurmuştu.

Luton, Teksas'taki Luton Ortaokulu'ndan tanıdığım sakin yakışıklı Wilson Gnut'ın babası Noel arifesinde asmıştı kendini. Sonrasında Wilson'ın yaşadığı trajedi babasıyla değil, okulda gördüğü muameleyle ilgiliydi. Kimse ona kötü davranmadı; aksine herkes pek şekerdi. Kapıları tuttular, kopyalasın diye ona ödevlerini sundular, çeşme başlarında, otomatlarda ve beden forması dağıtımında her türlü kuyruğa kaynamasına izin verdiler. Ama iyiliklerinin ardında babasının ölümünün Wilson'a Gizli Bir Kapı açtığı ve her türlü karanlığın ve sapkınlığın -intihar bir yana Ölü Sevicilik, Yetimbırakmacılık, Gırtlakorgazmcılık, hatta belki de Hayvansalçoğalmacılığın- kapıdan içeri dalabileceğine yönelik evrensel bir bilgi yatıyordu.

Tropik Tanzania ormanlarındaki sahasında tek başına çalışan Jane Goodall'ın sessiz hassasiyetiyle öğrencilerin, ebeveynlerin ve öğretmen

167 Sansar ailesinden, Asya ve Afrika'da yaşayan azami 35 santim boyunda bir hayvan. (ç.n.)

168 Asya ve Kuzey Afrika'da yaşayan sıçrayıcı küçük bir kemirgen. (ç.n.)

169 Rakun ailesinden. (Bal ayısı.) (ç.n.)

170 Güney Amerika'ya özgü bir tilki türü. (ç.n.)

kadrosunun tümünün Wilson'a nasıl baktıklarını gözlemleyip belgeledim. Söz konusu bakışlar arasında Rahatlamış Bir "İyi Ki Sen Değilim" Bakışı (Wilson'a dostça gülümsedikten sonra gizlice üçüncü bir şahsa atılıyordu) ile Üzgün "Hiç Aşamayacak Bunu" Bakışı (yere ve/veya derhal Wilson'ın çevresine atılıyordu) vardı. Anlamlı "Oğlan Sonunda Fena Sapıtacak" Bakışı (doğrudan Wilson'ın gözlerine, derinlere) ve Sıradan İnanamazlık Bakışı (ağız açık, gözler odaksız, genel duruş bitkisele yakın, Wilson sessizce sırasına otururken, ardından atılıyordu) da bulunuyordu.

Bir de hareketler vardı elbette, mesela Bana-Göre-Hava-Hoş-Mealindeki-El-Sallama-Hareketi (Okul çıkışında öğrenciler velilerinin arabalarıyla uzaklaşır ve Wilson hâlâ tel tel saçları, keçileri andıran bir kahkahası ve boncuk merakı olan annesini beklerken araba pencerelelerinden dışarıya doğru ve daima şu üç ifade eşliğinde sergilenirdi: "Başına Gelenler Ne Acı," "Neler Yaşadığını Hayal Bile Edemiyorum" ve doğrudan paranoyak, "Babamın kendini öldüresi yoktur, değil mi?") Aha-Şu-İşte-Diye-Gösterme, Aha-Şu-İşte-Deyip-Tam-Aksi-Yönü-Gösterme (Teksas usulü incelik) ve en beteri (sanki şanssızlığı el, dirsek yahut parmak uçlarıyla bulaşacak bir şeymiş gibi Wilson Gnut'ın elleri kazara bir yerlerine ya da mesela kapı kollarına değdiğinde veya sınıfta elden ele kâğıt geçirilirken gerçekleşen) Anında-Histeri de söz konusuydu.

Sonunda (esas trajedi de buydu) Wilson Gnut herkesle hemfikir oldu. Sırf ona özel Gizli Bir Kapının açıldığına inanmaya ve ha çıktı ha çıkacak diye karanlık, sapkın bir şeyi beklemeye koyuldu. Kabahat onda değildi elbette; bütün dünya size artık İşe Yaramaz, Mahmuzsuz Bir Kovboy olduğunuzu söylerse sonunda inanmaya başlarsınız. Wilson teneffüslerdeki basket maçlarını ayarlamayı bıraktı, Zekâ Olimpiyatları'ndan ayrıldı. Hatta, birkaç iyi niyetli arkadaşının okul çıkışında onu KFC'ye davet ettiklerini duymama rağmen Wilson her seferinde göz temasından kaçındı, "Yok, sağ olun," diye mırıldandı ve koridorlarda gözden yitti.

Şempanzelerin termitleri deliklerinden çıkarmak için ustalıkla alet kullandıklarını keşfettiğinde Jane Goodall'ın yaşadığı şaşkınlığın aynısını yaşayarak (trajik olayın kendisinin değil) diğer insanların işbu trajik olaydan haberdar olmalarının iyileşmeyi, toparlanıp hayata devam etmeyi engellediği sonucuna vardım böylece. Bireyler neredeyse her şeyi

atlatılabildi (bkz. *Das unglaubliche Leben der Wolfgang Becker*, Becker, 1953.) Babam bile insan bedenine karşı korkuyla karışık saygı duyardı ki babam hiçbir şeye böyle bir duygu beslemezdi: “Bedenin katlanabildikleri cidden şaşırtır insanı.”

Bu gözleminin üzerine, eğer Burbon Saati gelip çattıysa ve teatralliğe meylediyorsa, Albay Kurtz¹⁷¹ rolündeki Brando’yu canlandırırdı.

Başını yavaşça bana doğru çevirir, aynı anda hem Deha hem Deliliği yansıtmaya çabalayarak, “Ahlâklı ve aynı zamanda,” derdi, “ilkel dürtülerini hiçbir şey hissetmeden, ihtirassız, yargısız öldürmede kullanabilen adamların olmalı...” (*Yargı* derken daima kaşlarını kaldırarak bakardı.) “Çünkü bizi mağlup eden yargıdır.”

Tabii Hannah’nın bana anlattıklarının ve bizzat Hannah’nın güvenilirliğini sorgulamalıyım. Sözlerinde yanılığa mahal bırakmayacak bir sahne-sesi tınısı, suni palmiye bulguları (kesin mekânlar konusunda muğlaklık,) aksesuarlar (şarap kadehi, biteviye sigara,) rüzgâr makineleri (romantikleştirme eğilimi,) reklam pozları (yere, tavana atılan yoğun bakışlar,) kısacası sınıfındaki aşk bezgini afişleri akla getirecek pek çok teatral öğe söz konusuydu. Ayrıca pek çok dolandırıcının baskı altındayken arka plan öyküleriyle, usta çapraz-referanslarla, alaycı dokundurmalarla ve kaderin cıvelleriyle dolu kasvetli peri masallarını göz kırpmadan uydurabildikleri *de* bir gerçektir. Bu tür haince planlama az biraz makul olmakla birlikte Hannah Schneider’a pek uygun görünmüyordu. Çakal tayfası bu tür palavraları kodesten yırtmada kullanırdı; peki, Hannah’nın Mavi Kanlılar’ın her biri için ayrı hikâye uydurmasının, onları gaddarca dışarı atarak kapıyı kilitleyip yağmurda bırakmasının altında ne gibi bir sebep yatılabildi? Hayır, Hannah usulü stüdyo ışıklandırmasıyla uyduruk makyajlı beyaz figüranların yerli rolü oynaması söz konusu olsa bile anlattıklarının altında temel bir gerçek yatığını hissediyordum. Sabah pencerelerden sızar, pencereler hafif esintiyle salınırken bu düşüncelerle nihayet uykuya daldım.

* * *

171 1979 yapımı ve ülkemizde *Kıyamet* adıyla gösterilmiş *Apocalypse Now* filminde Marlon Brando’nun canlandığı karakter. (ç.n.)

Gecenin hafakanlarını koymak için parlak ve cıvıltılı sabahlardan iyisi yoktur. (Genel inanışın aksine Huzursuzluk, Hafakanlar ve Suçluluk Takıntıları ciddi ölçüde özgüvenden yoksundurlar ve Huzur ile Pırıl Pırıl Cilalı Vicdanı görür görmez tüyerler.)

Hannah'nın ufak konuk odasında uyandım (sümbül rengiydi duvarları) ve yataktan çıktım. İnce, beyaz perdeyi çektim. Ön bahçe heyecanla titredi. Gökyüzü masmaviydi. Puanta kalkan kuru yapraklar bahçe yolunda bale sıçrayışları ve atlayışlarıyla meşguldü. İki tombalak kırmızı kardinal¹⁷² bir baştankara ile birlikte Hannah'nın çamurlu posta kutusunun (genelde asbest yalıtımlı ve kurşun boyalı bir ev kadar ıssız dururdu) üstünde kahvaltı ediyordu.

Aşağı indiğimde Hannah'yı giyinmiş, gazetesini okurken buldum.

"Kalktın demek," dedi neşeyle. "İyi uyuyabildin mi bari?"

Yıkanınca çektiğini söylediği gri bir kadife pantolon, siyah ayakbılar ve boynunda minik boncuklar dizili soluk pembe bir kazak verdi giyinmem için.

"Sende kalsınlar," dedi gülümseyerek. "Yakıştı."

Yirmi dakika sonra Subaru'suyla peşimdeydi; BP istasyonuna gittik. Kamyoneti ve anahtarları sabah vardiyasında görevli olan havuç kırmızısı parmaklı Koca Kızıl'a teslim ettim.

Beni eve bırakmadan önce bir şeyler yememizi önerince Orlando üzerindeki Pancake Haven'a uğradık. Bir garson siparişlerimizi aldı. Lokantanın karmaşadan uzak bir dürüstlüğü vardı: kare pencereler, ta tuvaletlere kadar Pancake Haven, Pancake Haven diye kekeleyen eprilmiş kahverengi halı, sessiz-sakin yemeklerini yiyen insanlar. Dünyada Karanlık ve Felaket varsa bile gayet kibar davranıyor, herkesin kahvaltısını bitirmesini bekliyordu.

Durduk yerde, "Charles sana... Âşık mı?" dedim. Sorunun ağzımdan böyle kolayca çıkıvermesi şaşırtıcıydı.

Tepkisi öfke değil, neşeli bir şaşkınlıktı. "Kim dedi sana bunu? Jade mi? Olayları abartma, milleti birbirine düşürme, her şeyi egzotikleştirme saplantısından dün gece bahsettim sanıyordum. Hepsi böyle yapıyor.

172 Amerika kıtasına özgü bir ötücü kuş türü. (ç.n.)

Neden, hiç bilmiyorum.” İcini çekti. “Birine de takıntılıymışım mesela. Neydi adı? *Victor*. Veya *Venezia*. *Cesur Yürek*’ten bir şey. V ile başlı—”

“Valerio?” dedim usulca.

“O muymuş?” Flörtçü bir kahkaha attı ve yan masadaki turuncu gömlekli adam umutla kafasını kaldırıp ona baktı. “İnan bana, beyaz atlı prensim buralarda dolansaydı peşinden koşardım. Bulduğumda da kafasına sopayı indirip bayıltır, omzuma atar, *inime* götürür ve yapacağımı yapardım.” Kendi kendine kıkırdayarak deri cüzdanının fermuarını açtı ve elime üç tane çeyreklik tutuşturdu. “Git babanı ara şimdi.”

* * *

Sigara otomatının yanındaki ödemeli telefonu kullandım. Babam ilk çalışta açtı.

“Selam.”

“Neredesin Tanrı aşkına?”

“Hannah Schneider’la bir lokantadayım.”

“İyi misin?”

(Babamın sesindeki derin endişeyi duymanın çok hoşuma gittiğini itiraf etmem gerekiyor.)

“Elbette. Yumurtalı ekmek yiyorum.”

“Ya? Eh, benim kahvaltıda bir adet Kayıp Şahıs Raporu var. Son Görüldüğü Tarih. Yaklaşık İki Buçuk. Üstündekiler. Emin değilim. Aramana sevindim. Üzerinde dün geceler mi var yoksa eşofman falan mı giyip çıkmıştın?”

“Bir saate eve gelirim.”

“Varlığınla beni şereflelendirmeye karar vermene sevindim doğrusu.”

“Fort Peck’e gitmiyorum ama.”

“Eh... Konuşuruz.”

Birden, Alfred Nobel’in tüm savaşlara son verecek silahı misali aklıma geliverdi (bkz. Birinci Bölüm, “Dinamit,” *Tarihteki Yanlış Adımlar*, June, 1992.)

“Korku gelince kaçır insan,”¹⁷³ dedim.

Babam sadece bir anlığına duraksadı. “Geçerli bir husus. Göreceğiz. Diğer yandan elimdeki acıklı öğrenci ödevleri konusunda fena halde

173 Amerikalı düşünür Robert C. Solomon’dan (1942–2007) alıntı. (ç.n.)

yardıma muhtacım. Yani bu yüzden eline düşeceksem ve mesela, yardıma karşılık Fort Peck diyecekse, razıyım.”

“Baba?”

“Efendim?”

Neden, bilemiyorum ama bir şey diyemedim.

“Sakın göğsüme CEHENNEMDE BÜYÜDÜM dövmesi yaptırdım deme,” dedi.

“Yok.”

“Bir yerine küpe mi taktırdın?”

“Yok.”

“Bir tarikata katılmak istiyorsun. Çokeşli-evlilik yapan ve kendilerine İnsanın İstırabı adını veren radikal bir gruba...”

“Yok.”

“Lezbiyensin ve çim hokeyi hocasına çıkma teklif etmeden önce rızamı isteyeceksin.”

“Hayır, baba.”

“Şükür. Doğal ve denizler kadar eski olmakla birlikte Sappho’cu aşk maalesef Orta Sınıf Amerika tarafınca Kavun Diyeti veya Tayyör gibi modası geçmiş sayılıyor. Ayrıca ikimizin de bildiği üzere, baba olarak bana sahip olmak kolay iş değil. Her iki yükü birden sırtlanmak yorucu olurdu.”

“Seni seviyorum, baba.”

Sessizlik.

Sırf insan bu sözcükleri ortaya attığında derhal, gecikmeksizin bu meranglaşarak geri gelmelerini bekleyeceğinden, hatta geçirdiğim akşamın beni avanağa, çatlağa, ayaklı bir *Evine Dön Lassie*’ye çevirdiğini fark ettiğimden değil ama babamın bu sözcüklere, tıpkı Amerikalı politikacılara, *Wall Street Journal*’a “sinerji” veya “yaratıcı düşünme” yollu beyanatlar veren şirket yöneticilerine, üçüncü dünyanın yoksulluğuna, soykırımlara, televizyonlardaki oyunlu yarışmalara, film yıldızlarına, E.T.’ye ve bonibonlara katlanamadığı kadar katlanamadığını bildiğimden gülünç hissettim kendimi.

“Ben de seni seviyorum, tatlım,” dedi nihayet. “Hoş, şimdiye fark etmişsindir diyordum. Gene de beklenmeyecek şey değil herhalde.

Hayatta en açık, en aşikâr şeyler, mesela suyun başında dikilip çalı çırpı veya yaprak atıştıran filler ya da beyaz gergedanlar diyelim, sıklıkla fark edilmezler. Niye peki?”

Ardından Bir Şeylere Gebe Van Meer Duraklaması gelen Retorik Van Meer Sorularından biriydi bu. Haliyle ahizeyi çeneme dayayıp bekledim. Bu tür retorik hamleleri kullanışını daha önce de, lambaları cızırdayan kocaman amfilerde verdiği derslere gittiğimde görmüştüm. Dinlediğim son dersinde -Cheswick Üniversitesi’nde, konu İç Savaşı- dehşete kapıldığımı gayet net hatırlıyordum. Kürsüde kaş çatarken (arada tepesi atmış Markus Antonius veya tırlatmış Kral VIII. Henry’ymiş gibi çeşitli gösterişli hareketlere girişiyordu) kuşkusuz herkes babama dair utanç verici gerçeği, yani Richard Burton olmak istediğini ayan beyan görüyor olmalı demiştim kendi kendime. Ama sonra çevreme bakındığımda öğrencilerin hepsinin (üçüncü sırada oturan, kafasının arkasına anarşi simgesi kazıtmış tipin bile) babamın ışığı etrafında dolanan pervaneler gibi davrandığını anlamıştım.

“Amerika uyuyor,” diye patlatmıştı babam. “Duymuşsunuzdur daha önce. Belki yanından geçerken kötü kokuyor diye nefesinizi tuttuğunuz ve insan değil, bir posta kutusuymuş gibi baktığınız evsiz adamdan duymuşsunuzdur bunu. *Doğru* mu peki? Amerika kış uykusunda mı? Şekerleme mi yapıyor, gözlerini mi dinlendiriyor? Sınırsız fırsatların ülkesiyiz. Değil mi? Eh, CEO iseniz evet diyeceğinizi biliyorum. Geçtiğimiz yıl CEO maaşlarında yüzde 26 artış gerçekleşirken işçi maaşlarındaki artış acınası bir yüzde 3’te kaldı. En fazla kazanan kim peki? Ramco Entegre Teknolojileri’nin CEO’su Bay Stuart Burnes. Ne kadar kazanıyor? Bir yıllık çalışması karşılığında tam yüz on altı nokta dört milyon dolar.”

Kollarını kavuşturmuş ve büyülenmiş gibi bakınıştı.

“Peki, Stuart böyle bir parayı, Sudan’ın tümünü besleyebilecek bu maaşı hak edecek ne yapıyor? Maalesef fazla bir şey yapıyor diyemeyiz. Entegre dördüncü çeyrekte tepe taklak gitti. Borsada yüzde on dokuzluk değer kaybı yaşadı. Buna rağmen yönetim kurulu üyeleri Stuart’ın otuz metrelik yatının bedelini ve ayrıca dört yüz parçalık izlenimci sanat koleksiyonu için Christie’s’in küratörlerinin talep ettiği ücreti ödemekten çekinmedi.”

Burada durup uzaklardan gelen müziği duymak istercesine kafasını yana eğmişti.

“Buna hırs denir. *İyi* midir peki? Pantolon askısı kullanan bir adamın dediklerine kulak asmalı mıyız? Ofisime benimle sohbeta gelenlerinizin çoğunda bu tür şeylerin böyle gelip böyle süreceğine ve değiştirilemeyeceğine yönelik bir kaçınılmazlık -*yenilgi* değil- bir kabullenmişlik havası seziyorum. Burası Amerika ve hep beraber kalp hastalığından ölmenden önce becerebildiğimizce fazla para kapmalıyız. İyi ama yaşamlarımız Para Kapmaktan ibaret olsun mu istiyoruz? İsterseniz iyimser olduğumu söyleyin ama bence hiç öyle değil. Bence insanlar, yani bizler, çok daha anlamlı bir şeyler bekliyoruz hayattan. Ne *yapmalıyız* peki? Devrim mi?”

Babam sorusunu ön sırada oturan, pembe tişörtlü ufak tefek esmer kıza yöneltmişti. Kızcağz başıyla evetlemişti.

“*Delirdin* mi sen?”

Kız anında tişörtünden yedi ton koyu bir pembeye boğulmuştu.

“Altmışlı ve yetmişli yıllarda ABD hükümetine savaş açmaya kalan çeşitli salakları duymuşsunuzdur. Yeni Komünist Sol... WUO¹⁷⁴... Falanca-Filanca-Kimse-Ciddiye-Almıyor-Öğrenci-Birliği... Bence bunlar Stuart’tan daha beterdi çünkü bu ülkede yapıcı protesto ve muhalefet umudunu yıktılar, tek eşliliği değil. Kendilerini önemli sanmaları ve amaca mahsus uyguladıkları şiddet sayesinde herhangi bir şeyden hoşnutsuz olan insanların görmezden gelinmesini, adamdan sayılmasını kolaylaştırdılar.”

“Hayır. Amerika’nın en büyük akımlarından birini örnek almamız gerektiğini iddia ediyorum ben. Bu hareket kendi içinde gerçek bir devrimdir. Zamana ve yerçekimine karşı asilce savaşılmaktadır; aynı zamanda Dünya üzerindeki en tuhaf yaşam formlarının devamlılığının baş müsebbibidir. Estetik Ameliyatlardan bahsediyorum. Evet, aynen öyle, beyler, bayanlar. Amerika’nın acilen bir yüz gerdirme ameliyatına gereksinimi var. Kitlesele başkaldırıları, tabana yayılan devrim falan yok. Göz kaldırma var onun yerine. Meme büyütme. Yağ aldırma. Kulak

174 *Weather Underground Organization*: 1969’da ABD hükümetini şiddet kullanarak düşürmek amacıyla kurulmuş radikal sol örgüt. (ç.n.)

arkasına minnacık bir kesik: tut, çek ve zimbala. Püf noktası sır kalmasında. Ve işte, diyecek herkes, ne sağ-hane görünüyoruz! Daha esneğiz. Sarkma yok. Gülenleriniz ne demek istediğimi salı gününe Littleton'ın *Materyalizmin Anatomisi*'ndeki 'Gece Bekçileri ve Uygulamada Değişimin Söylencesel İlkeleri' başlıklı tezi okuduklarında anlayacaklar. Ve Eidelstein'in 'Emperyalist Güçlerin Bastırılmalarını' da. Bir de benim mütevazı 'Görücü Usulü: Sessiz İç Savaşın Avantajları'mı... Unutmayın. Sınav yapacağım."

Öğrenciler ancak babam yüzünde ufak, tatmin dolu bir gülümseme eşliğinde karalama notlarıyla dolu yıpranmış deri dosyasını (kürsüye etki yaratma amacıyla koyar, notlarına asla bakmazdı) kapayıp cebinden mendilini çıkararak hafifçe alnını sildiğinde (Nevada'nın Andamo Çölü'nü temmuz ortasında boydan boya geçmiştik ve bir kerecik dahi alnını silmemiştik) kımıldayabilmişlerdi. Bazıları inanamaz bakışlarla sırtmış, diğerleri şaşkın ifadelerle amfiyi terk etmişti. Birkaçıysa derhal Littleton'ın kitabını açmıştı.

Babam alçak ve çatlak bir sesle yanıtladı sorusunu.

Sesi alçak ve cızırtılıydı telefonda. "Eşyanın gerçek doğasına karşı yenilmez bir körlükten mustaribiz," dedi.

Manzaralı Bir Oda

İngiliz deneme yazarı, eğitimci, mizahçı ve toplumsal gözlemci müteveffa usta Horace Lloyd Swithin (1844–1917) otobiyografik çalışması *Randevular, 1890-1901*'de (1902) “İnsan seyahate çıktığında Dünya'nın Gizli Harikaları'ndan ziyade birlikte seyahat ettiği kimselerin gizli harikalarını keşfeder. Bu deneyim nefes kesici olabileceği gibi karşınıza can sıkıcı manzaralar veya her şeyi unutup eve geri dönme isteği uyandıracak denli nankör topraklar çıkarabilir,” diye yazmıştı.

Final Haftasında Hannah'yı görmedim ve Jade ile diğerleriyle sadece bir-iki sınav girişinde karşılaştım. Sıyrık çıkışında karşılaştığımızda Milton, “Seneye görüşürüz, Kusmuk,” dedi. (Bana göz kırptığında alnında yaşını açık eden kırışıklıklar gördüğümü sandım ama dikkatle bakınmayı yeğledim.) Charles'ın on günlüğüne Florida'ya, Jade'in Atlanta'ya, Leulah'nın Colorado'ya ve Nigel'in galiba Missouri'deki büyükanne ve büyükbabasına gittiğini biliyordum. Haliyle kendimi Babam ve Rike-land Gestault'un Amerikan adalet sistemine yönelik yazdığı son eleştirisi *Yıldırım Çarpması* (2004) ile geçecek olaysız bir Noel Tatili'ne hazırladım. Ancak son sınavımdan, İleri Sanat Tarihi finalinden sonra babam bana bir sürprizi olduğunu söyledi.

“Bu, bir erken mezuniyet hediyesi. Benden kurtulmandan önce son bir *Abenteuer—avantür* demeliyim... Benden bahsederken, neydi şu huysuz ihtiyarlarla ilgili filmde söyledikleri, halı, moruk demen artık an meselesi.”

Meğer Harvard'dan arkadaşı Dr. Michael Servo Kouropoulos (babam adamı “Rom Baba” diye anıyordu ki bu yüzden adamın romlu pastaya benzediğini varsaymıştım) bir süredir, sekiz seneden beri arkaik Yunan edebiyatı dersi verdiği Sorbonne'da onu ziyarete gelmesi için babamı sıkıştırıp duruyormuş.

“Evine davet ediyor. Gideceğiz elbette; anladığım kadarıyla Seine kıyısında kocaman bir dairesi varmış. Para içinde yüzen bir aileden geliyor

zaten. İthalat-İhracat işleri... Gerçi önce bir otelde kalıp azıcık *la vie paris-sienne*¹⁷⁵ tatmamızın *şahane* olacağı kanısındayım. Ritz'de yer ayırttım.”

“Ritz mi?”

“*Sixième etage*'da¹⁷⁶ bir süit. Çok heyecanlı.”

“Baba—”

“Coco Süiti'ni istedim ama tutulmuştu. Eminim herkes Coco Süiti'ni soruyordur.”

“Ama—”

“Paranın lafını etme. Biriktirdiğimi söylemiştim sana.”

Yolculuğa, bana önerilen bu şatafata şaşmıştım elbette ama babamı ele geçiren çocuksu heyecan karşısında daha da şaşkındım; bu Gene Kelly Etkisini, en son Georgia'nın Pritchard kasabasında, Mayısböceği Tamara Sotto'nun onu kamyoncularla özel bağlantıları bulunmayanların bilet bulamadığı -eyalet çapında düzenlenen- Canavar Traktörler yarışına davet etmesi üzerine gözlemlemiştim. (“O dişsiz mucizelerden birinin eline bir ellilik sıkıştırırsam direksiyona geçmeme izin verir mi dersin?” diye sormuştu.) Ayrıca birkaç gün evvel *Federal Forum*'un (mutfak çöpünden hüznle bakan buruşturulmuş bir mektupta) babamın “Dördüncü Reich” başlıklı son makalesini yayınlamayı reddettiğini keşfetmiştim ki normal şartlar altında bu durumu hakaret sayar, günlerce söylenir, hatta belki Amerikan medya forumlarında hem popüler hem az bilinen eleştirel seslerin ölümüne dair spontane nutuklar bile çekerdik.

Ama hayır, babam hepten “Yağmur Altında,” tümünden “Dansım Geldi,” baştan aşağı “Günaydın Dünya” kesilmişti. Yola çıkışımızdan iki gün önce eve bir sürü seyahat rehberiyle (*Ayrıcalıklı Ziyaretçiler İçin Paris* [Bertraux, 2000] başta olmak üzere) şehir haritalarıyla, İsviçre Çakısı misali çok işlevli valizlerle, tuvalet malzemeleriyle, minik okuma lambalarıyla, şişme boyun yastıklarıyla, paslanma önleyici yüzey koruyucularla, iki takım kulak tıkacıyla, ipek eşarplarla (“Tüm Parisli kadınlar bunları takar çünkü bir Doisneau¹⁷⁷ fotoğrafındaymışlar

175 Paris hayatı. (ç.n.)

176 Altıncı katta. (ç.n.)

177 Robert Doisneau (1912–1994): Henri-Cartier Bresson'la birlikte foto muhabirliğinin öncüsü kabul edilen Fransız fotoğrafçı. (ç.n.)

etkisi vermek isterler,” dedi.) cep sözlükleriyle ve müthiş, yüz-saatlik La Salle Konuşma Dersleri’yle geldi. (“Beş günde iki dil konuşun,” diyordu kutunun yanındaki yazı. “Yemek davetlerinin yıldızı siz olun.”)

20 Aralık akşamı, “ancak bagajından ayrıldığında ve üç bin beş yüz kilometre sonra onunla yeniden buluşma umuduna sımsıkı sarıldığında” ortaya çıkan gergin beklenti eşliğinde Atlanta’nın Hartsfield havaalanından bir Air France uçağına bindik ve soğuk, puslu bir 21 Aralık öğleden sonrasında Paris’in Charles de Gaulle havaalanına sağ salım indik (bkz. *Kerterizler, 1890–1897, Swithin, 1898, s. 11.*)

Rom Baba ile ayın yirmi altısında buluşacağımızdan (Fransa’nın güneyindeki ailesini ziyarete gitmişti) Paris’teki ilk beş günümüzü eski Volvo günlerimizdeki gibi, birbirimizden başka kimseyle konuşmadan ve bunun farkına dahi varmadan baş başa geçirdik.

Krep yedik. Şarap soslu horoz yedik. Akşam yemeklerinde şehir manzaralı ve parlak gözleri kafesteki kuşlar misali kadınların ardından kaçacak delik bulma umuduyla çırpınan erkeklerle dolu lokantalara gittik. Yemeklerin ardından caz triosunun elleri, (yüzleri ter içindeydi) kapalı gözlerle teller ve tuşlar üzerinde üç buçuk saat boyunca örümcek misali dolaşırken kıılmıdamadan ve susarak oturma zorunluluğunu şart koşan dumanlı ve mezarımsı Caveau de la Huchette türü caz kulüplerine kapandık. Buradaki garsona bakılırsa bu kulüp Jim Morrison’ın gözdesiymiş ve Morrison hep, tam da babamla oturduğumuz karanlık köşede eroin iğnesini yaparmış.

Bunun üzerine, “Biz şu masaya geçmek istiyoruz, *s’il vous plaît*,” dedi babam.

Bu heyecanlı ortamlara rağmen durmadan evi, Hannah’yla geçirdiğim geceyi, anlattığı garip öyküleri düşündüm. Swithin, *Vaziyetler, 1901–1903*’te (1902) şöyle yazmıştı: “İnsan bir yerdeyken başka yeri düşünür, bir kadınla dans ederken bir diğzerinin çıplak omzunun kıvrımını hayal etmeden duramaz. Asla tatmin olmamak, hem zihnen hem bedenlen tek bir yerde neşe içinde duramamak insanoğlunun lanetidir!” (s. 513)

Doğruydı. Halimden memnundum (özellikle babam ağzının kenarındaki ekler kırıntısını fark etmediği veya “kusursuz” Fransızcasıyla kurduğu cümleleri şaşkın bakışlarla karşılandığı zamanlarda) ama geceleri

uyanıyor, Hannah ve diğerleri için endişeye kapılıyordum. Ve itiraf etmesi berbat çünkü Hannah'nın anlattıklarını kaale almamak en doğrusuydu - ama onları artık farklı bir ışıktaki, sıkıcı bir Wyoming gecesinde patlamış mısır eşliğinde izlediğimiz *Oliver!*'daki "Kendini Düşün" korusunda şarkı söyleyen sokak çocuklarına benzeten kuvvetli bir spot ışığında görmeden edemiyordum.

Böyle geçen birkaç gecenin ardından, Champs-Élysées'de keten giysili şişko bir Amerikalının pastanedeki tezgâhtara tuvaleti sorması üzerine yaptığı keten giysili şişko Amerikalı yorumlarına kıkırdayarak karşıdan karşıya geçerken babamın kolunu her zamankinden fazla sıkıştığımı fark ettim. Feci bir hastalık teşhisi konmuş biri gibi davranıyordum; sürekli babamın yüzünü inceliyor, gözlerinin çevresindeki kırışıkları, gözbebeğinin kenarındaki siyah lekeyi veya kadife ceketinin (çocukluğumun, habire kolunu çekiştirinemin doğrudan sonucu) aşınmış kol ağzlarını gördüğümde gözlerim dolmaya başlıyordu. Bu tozlu, başka kimsenin dikkat etmediği ayrıntılar için Tanrı'ya şükrediyordum çünkü beni *diğerlerinden* ayıran, bu örümcek ağları kadar narin ayrıntılardı.

Onları zannettiğimden fazla düşünmüştüm herhalde çünkü Hitchcock misali figüranlık yapmaya başladılar.¹⁷⁸ Jade'i defalarca gördüm. İşte oradaydı, tam önümüzde, pug cinsi köpeğini Rue Danton'da, isteksiz isteksiz gezdiriyor - buğday sarısı saçlar, kıpkırmızı ruj, ağzında sakız ve üzerinde kot pantolon. İşte Café Ciseaux'nun barında incecik, asık suratlı sarışın Charles, kahve içiyor ve zavallım Milton, Odéon Métro'nun dışında, yalnızca uyku tulumu ve bloklütü eşliğinde. Yamru yumru parmaklarıyla acıklı bir Noel ezgisi -dört notalık hüznü bir melodi- çalıyordu; ayakları çıplak, teni ıslak kot kumaşı gibi ağır.

Hannah bile kısa bir an için sahne aldı, görünüşe bakılırsa orada kaldığımız süre boyunca babamın planlamamış olduğu tek hadise esnasında (en azından bildiğim kadarıyla.) 26 Aralık sabahının erken saatlerinde bir bomba ihbarı üzerine panik yaşandı. Alarınlar çaldı, koridorlarda ışıklar yanıp söndü ve otelin tüm konukları, çalışanlarıyla birlikte -bornozlar, kel kafalar, çıplak göğüsler dört bir yanda- konserveden

178 Ünlü yönetmen Alfred Hitchcock yönettiği filmlerin 39'unda en az bir sahnede görünmüştür. (ç.n.)

dökülüveren kremalı patates çorbası gibi Place Vendôme'a dökülüverdi. Ritz personelinin pek böbürlendiği Mükemmel Yetkinlik politikasının çalışanlar sadece beden *oteldeyken* geçerli olan uyduruk bir göz aldatmacasından ibaret kaldığı ortaya çıktı böylelikle. Personel, geceye boşaltıldıkları anda titrek, kırmızı gözlü, burnu akan, saçları dağınık sıradan insanlara dönüşüverdi.

Tabii babam bu dramatik antraktı pek heyecan verici buldu. Korkudan taş kesilmiş, bezelye yeşili ipek pijamalı bir kominin önünde it-faiyecilerin gelişini beklerken ("France 2'ye çıkarız artık," dedi babam neşeyle) Hannah'ı gördüm. Çok yaşlanmıştı; hâlâ inceydi ama güzelliğinin büyük kısmı kaybolup gitmişti. Pijamalarının kollarını kamyoncular gibi sıvamıştı.

"Neler oluyor?" diye sordu.

"Ee," dedi ödü patlamış komi, "*Je ne sais pas, madame.*"¹⁷⁹

"Ne demek *tu ne sais pas*?"¹⁸⁰

"*Je ne sais pas.*"

"Herhangi bir şey bilen yok mu buralarda? Nilüfer kurbağaları mısınız, nesiniz ki siz?"

(Babam açıkça hayal kırıklığına uğradı ya, "bomba paniğinin" elektrik tesisatındaki bir arızadan kaynaklandığı ortaya çıktı ve ertesi sabah, oteldeki son sabahımızda uyandığımızda süitimizde bedava kahvaltı eşliğinde *dérangement*¹⁸¹ için özür dileyen altın harflerle basılmış bir kart bulduk.)

* * *

Yirmi altısında, rüzgârlı bir ikindi vaktinde Ritz'e veda ettik ve valizlerimizi alıp şehrin öte yanına, Rom Baba'nın Île St. Louis'deki on yedinci yüzyıldan kalma bir binanın en üstteki iki katını kaplayan beş odalı dairesine yollandık.

"Fena değil, hımm?" dedi Servo. "Kızlar büyürken bu eski *barakayı* pek sevmişlerdi. Fransız arkadaşları hafta sonları hep bize gelmek

179 Bilmiyorum, hanımefendi. (ç.n.)

180 Ne demek bilmiyorsun? (ç.n.)

181 Rahatsızlık. (ç.n.)

isterlerdi, bir türlü savamazdık başımızdan. Nasıl buldun Paris'i bakalım, hımm?"

"Olağan—"

"Elektra sevmiyor Paris'i. Monte Carlo'yu yeğliyor. Aynı fikirdeyim. Turistler biz gerçek Parislilere hayatı dar ediyor ve Monte Carlo dediğin yer de bir veya iki milyon yoksa giremeyeceğin bir eğlence parkı. Sabahtan beri Elektra'yla telefondaydım. O aradı. 'Baba,' dedi, 'baba, büyükelçiliğe istiyorlar beni.' Teklif ettikleri maaşı duyunca aklım çıktı. Daha on dokuz yaşında, üç sınıf atladı. Yale'dekiler tapıyor ona. Psyche de aynı durumda. Daha yeni başladı birinci sınıfa. Yazları modellik yaptı, bütün çekimlere çağırıyorlar hâlâ. Manhattan'ı satın alacak kadar para kazandı. Bir de neydi adı şu çamaşırcının? Calvin Klein. Fena tutulmuş bizimkine. Dokuz yaşındayken Balzac gibi yazardı. Öğretmenleri ödevlerini okurken ağlardı. Şair derlerdi hep. Şair olunmaz, şair doğulur, malum. Her şeyde bir tane çıkar derler, neydi, hımm, yüzyılda."

Dr. Michael Servo Kouropoulos, feci yanık tenli, bir sürü görüşe, öyküye ve kat kat gerdana sahip bir Yunan'dı. Aşırı kilolu ve altmışlarının ortalarında; koyunsu kıvrıkcık ak saçları ve fır dönen kahverengi boncuk gözleri vardı. Sürekli terliyordu. Eliyle göğsüne bir şaplak indirip daireler çizerek ovalamak gibi tuhaf bir tiki vardı; cümlelerini karnının derinlerinden gelen "hımm"larla birleştiriyor ve ailesiyle uzak-tan yakından bağlantısız konuşmaları Elektra veya Psyche'li öykülerle acil ilaçlanması gereken karnıca istilasını altındaki evlermiş gibi hemen bağlıyordu. Yürüyüşüne sekte vuran topallamasına rağmen gayet hızlı hareket ediyordu ve pastanede *pain au chocolat* ismarlarken tezgâha dayadığı bastonunu yere indirdiğinde feci takırtılar çıkarıyor, bazense birilerinin ayağına veya bileğine indiriveriyordu. ("Hımm? Ah, azizim, excusez-moi.")

"Oldu olası böyle topallardı," dedi babam. "Harvard'dayken bile."

Görünüşe göre, fotoğraf çekitmeye şiddetle karşıydı. Kullan-at fotoğraf makinemi sırt çantamdan ilk çıkarışımda Dr. Kouropoulos yüzünü elleriyle örttü ve poz vermeyi reddetti. "Hımm, hayır, fotoğraflarda iyi çıkmam ben." İkincisinde tuvalete gidip on dakika dönmedi. "Affedersin, affedersin, fotoğraf çalışmamı bölmek hiç hoşuma gitmiyor ama

doğ a iş te. Çağ rısına kulak vermek lazım.” Ü çüncüsün deyse, insan ların, Masai halk ıyla ilgili tekr arlamaya bayıld ıkları o esk imiş hikâyeleri anlatmaya baş ladı ve bahane ü zerinden dikkatleri, ilkel kùltürler aç ısından bakıld ığında halk ların ne kadar duyarlı ve iş bilir oldu ğ una çek ti: “Kameranın insan ın ruhunu ç aldığını söylüyorlar. İş i ş ansa bırakmak istemiyorum açık ças ı.” (Bu, doğru bilinen yanlış lardandı ve modası geç eli çok olmuşt u. Babam Great Rift Vadisi’nde epey zaman geç irmişti ve yetmiş beş inin altındaki Masai’lerin ço ğ unun beş dolar toka edene ruh larını dilediklerince ç alma izni verdiklerini söylemişti.)

Babama arkadaş ının derdini sordum.

“Emin de ğ ilim,” dedi. “Vergi kaç ırmaktan aranıyor oldu ğ unu öğ rensem ş aşmam ger ç i.”

Babamın kendi iste ğ iyle, böyle bir adamla *alt ı gün ü* bırak, beş dakika geç irebilmesi mantıkl ı de ğ ildi. Arkadaş falan de ğ ildiler. Hatta nefret ediyorlard ı birbirlerinden.

Rom Baba’yla yemeklerimiz e ğ lence de ğ il, uzatmalı birer iş kence seans ıyd ı. Kısık ateşte piş miş bifte ğ ini veya kuzu budunu ayıklarken eli yüz ü o kadar kirleniyordu ki uygunsuz ama elzem olan boyuna peçete sık ıştırma ön lemini almış olmasını diliyordum. Elleri ü rkmüş, şiş ko kediler gibi hareket ediyor, aniden tuzluk veya ş arap şiş esini almak için masada bir-bir bu ç uk metrelik sıç rayış lar yapıyordu. (Kendine ş arap koyuyor, ardından sonradan fark etmiş gibi babamın kadehini de dolduruyordu.)

Yemeklerdeki esas rahatsızlı ğ ım sofra adabından de ğ il, hazır cevaplıktan kaynaklanıyordu. Mezelerin ortalarına doğru, hatta bazen daha da önce babamla Servo tuhaf, sözel bir boynuz tokuşturma savaşı na, eş kavgası yapan geyikler ve kaska ç lı böcekler gibi bir çok tür de yaygın gör ülen eril üst ünlük kavgası na tutuş uyorlard ı.

Anlayabildi ğ im kadarıyla rekabet, her ş ey gayet normal ve yolunda giderken Servo’nun, babam bir deha yetişt irirken (Lapérouse’da tatlı yedi ğ imiz sırada babam gayet hava basarak, “Kü ç ük bir kuş un söyledi ğ ine bakılırsa eve döndüğ ümüzde Harvard’dan gelen iyi haberle karşılaşacakm ı ş ız,” dedi.) kendisinin, *arkaik edebiyat* profesörü Dr. Michael Servo Kouropoulos’un iki adet yetişt irdi ğ ine yönelik dokundurmalarıyd ı. (“Psyche, NASA’nın 2014’teki V. Ay Seyahati için listeye alınd ı. Daha

fazlasını söyledim ama malum, gizli işler bunlar. *Onun* ve düşüş evresindeki süper-gücün hatırına sessiz kalmam gerekiyor...”)

Babam şiddetli söze-söz çarpışmalarından sonra kendini tutma emareleri göstermeye başlıyordu ya, bu durum Servo’nun zayıf noktasını, isabetsiz bir kararla Atlas adı konmuş küçük oğlunu keşfedene kadar sürdü. Anlaşılan delikanlı bırak dünyayı omuzlamayı, Meksika’daki Rio Grande Üniversitesi’ndeki birinci sınıf ders programını bile kaldıramamıştı. Babam, Servo’ya zavallı oğlanın Güney Amerika’da bir yerlerde başıboş dolaştığını itiraf ettirdi.

Bu gülünç didişmeleri yok saymak için büyük çaba harcadım, elimden geldiği kadarıyla kibarca yemek yiyip çeşitli kıvgın garsonlara ve şaşkın müşterilere uzun, özürler sunan bakışlar atmak suretiyle Beyaz Bayrak salladım. Yalnızca berabere görünen durumlarda babamı teskine kalkıştım.

Servo’nun, 1996 yılında, Cannes sahilinde, Elektra her türlü modern tasarım ve Mies van der Rohe tarzı beceri emarelerini yansıtan kumdan kaleler yaptığı sırada ona delicesine vurulan meşhur milyarderin oğluyla ilgili (isim veremiyordu maalesef) kırk beş dakikalık nutkunun üzerine elimden geldiğince sertçe, “Güzele olan sevdamız şatafata çıkmaz. Zihne ait şeylere olan sevdamız bizi yumuşatmaz,” dedim. Dünya’nın En Gözde Bekârı, Elektra’ya öyle vurulmuştu ki Servo delikanlı hakkında yaklaşma yasağı çıkartmak zorunda kalacağından korkmuştu; o zaman adam ve yüz metrelik yatı (Pilates salonlu, helikopter pistliydi yat ve meşhur bekâr, yatın adını Elektra koyma tehditleri savuruyordu.) bu büyüleyici kıza üç yüz metreden fazla yanaşamayacaktı.

Kollarımı kavuşturup salona Nuh’un Gemisi’nden saldığı ve çalı çırpıyla geri dönen güvercinleri akla getirecek türden bir Her Şeye Kadir Güçlü İnsan Bakışı attım.

“Böyle demiş Tukidides,¹⁸² İkinci Kitap’ta,” diye fısıldadım.

Rom Baba’nın gözleri yuvalarından fırladı.

Üç gün boyunca süren bu ıstıraplı yemeklerin ardından, babamın mağlup bakışlarından, tıpkı benim düşündüğüm gibi başka bir yerde kalmamız gerektiğı sonucuna vardığını çıkarsadım, zira Harvard’da,

182 Tukidides (M.Ö. 460–395): Peloponez Savaşı tarihinin yazarı Atinalı tarihçi. (ç.n.)

ikisi de favoriliyken ve üzerlerinde bol paçalı pantolonlarla gezerken her şeyin gayet iyi olmasına karşın artık ricalar, ciddi saçlar ve dar pantolonlar döneminde yaşıyorduk. Gömleklerin tülbentten yapıldığı, sabolarla pantolon askılarının moda olduğu 1970'lerde Harvard'da İyi Arkadaş olmak, minimalist kesimli pamuklu gömleklerin, kolajenin ve elleri kullanmadan sipariş vermeye olanak tanıyan telefon kulaklıklarının popüler olduğu şimdilerde İyi Arkadaş olmaya denk ya da ondan daha yüce değildi.

Ama yanılmıştım. Babamın beyni fena halde yıkanmıştı (bkz. "Hearst, Patty," *Asiler Almanagi*, Skye, 1987.) *Bütün bir günü* Servo'yla, Sorbonne'da geçireceğini neşeyle bildirdi. Okulda, ben Harvard'da dünyayla ilişkimi kesmişken kendisine gayet ilginç ve uygun geleceğini düşündüğü bir kadro açılmıştı ve gün boyu fakültede dolanmayı kuşkusuz sıkıcı bulacağımdan, kendimi eğlendirmek üzere serbest kalacaktım. Üç yüz avro ile kredi kartını ve dairenin anahtarlarını verdi bana; Servo'nun ev ve cep numaralarını bir kâğıda karalayıp elime tutuşturdu. Saat yedi buçukta, Pompidou Merkezi'nin tepesindeki Le Georges lokantasında buluşacaktık.

Sahte bir hevesle, "Macera olacak senin için," dedi. "Balzac *Sönmüş Hayaller*'de Paris'i görmenin tek yolu kendi başına görmektir, diye yazmamış mıydı?" (Balzac böyle ya da buna benzer bir şey dememişti.)

Başta ikisinden birden kurtulmak işime geldi. Babamla Rom Baba doyusıya birlikte olabilirlerdi. Ama altı saat sokaklarda dolaştıktan, Musée d'Orsay'yi gezdikten, bolca *croissant* ve *tarte* tıkandıktan, arada kılık değişirmiş genç bir düşes olduğum hayallerine kapıldıktan sonra (Swithin, *Edinimler*, 1910'da [1911,] "Mahir gezgin, seyahatleri sırasında farklı bir kimliğe bürünmeden edemez," diyordu. "Evde sıradan bir koca, finans alanında çalışan milyonlarca sıkıcı insandan biriyken yabancı bir ülkeye gittiğinde gönlünce ihtişamlı davranabilir.") ayaklarıma kara sular indi, şekerim düştü. İçim çekilmişti, epey de asabileşmiştim. Servo'nun daireesine dönmeye ve Kendime Ayırdığım Vakti, Rom Baba'nın kişisel eşyasını karıştırarak kızlarının bir ressamın elinden çıkma Olimposlular değil, donuk bakışları yüzlerine gömülü, sarkık dudaklı, tombalak ve sivilceli ölümlüler olduklarını gösterecek, çekmecenin tekinin dibinde

boğulmaya terk edilmiş bir fotoğraf bulma amacıyla (fazlasıyla memnun etmişti bu beni) kullanmaya karar verdim.

Nasıl becerdiysem Pigalle'a kadar yürümüştüm; bulduğum ilk *métro*ya bindim, Concorde'da hat değiştirdim. St. Paul istasyonundan çıkarken bir adamla bir kadın hızla yanımdan geçti. Durup döndüm. Kadın yürümektense çim biçme makineleri misali doğruca ilerleyen kısa boylu, esmer, haşin görünümlü tiplerdendi. Saçları çene hizasındaydı ve dar, yeşil bir pardösü giymişti. Kot pantolonlu, süet ceketli adamsa kadından epey uzundu; kadın konuşurken -Fransızca herhalde- adam gülüyordu; gülüşü yüksek perdeden ama feci halde tembelceydi; güneş altında hamağa uzananlara özgü bir gülüştü bu kesinlikle. Biletini çıkarmak üzere arka cebine uzanıyordu.

Andreo Verduga.

Fısıldayarak söyledim herhalde çünkü çiçekli eşarblı solgun çehresinin etrafında salınan yaşlıca bir kadın beni itip yanımdan geçerken ters bir bakış attı. Nefesimi tutup alelacele peşlerinden basamakları inmeye başladım ve aksi yönden gelen bir adamla çarpıştım. Andreo ile kadın turnikeleri geçmiş, perona çıkmışlardı; izleyecektim ama tek binişlik biletlerden almıştım ve gişede dört kişilik bir kuyruk vardı. Yaklaşan trenin zangırtısını duyuyordum. Sağımda, epey ileride duruyorlardı şimdi; Andreo'nun sırtı bana dönüktü. Yeşil pardösüyse ona bakıyor, söylediklerini, yani muhtemelen, EVET STOP ANLADIM NE DEMEK İSTEDİĞİNİ STOP (OUI ARRETTE JE COMPRENDS ARRETTE) dolaşlarında bir şeyleri dinliyordu. Derken tren perona girdi, kapıları homurtuyla açıldı ve adam, Yeşil Pardösü'ye kıbarca yol verdi. Vagona girerken bir anlığına, yüzünün bir kısmını, yandan görebildim.

Kapılar kapandı ve tren istasyonu terk etti.

Servo'nun dairesine sersem sepelek döndüm. O olamazdı, olamazdı, *hayır*. Jade gibiydim; her şeyi olduğundan daha egzotik bir hale sokuyordum. Yanımdan geçip basamaklardan aceleyle inerken ceketinin fermuarını açtığında bileğinde kocaman bir gümüş saat gördüğümü *sanmıştım*; Bahçıvan Andreo, Kurşun Delikli Andreo ve İngilizcesi Fena Bozuk Olan Andreo'nun -onu son görüşümden bu yana geçen üç sene içinde (Wall-Mart'takini saymıyorum) başarılı bir girişimciye dönüşmediyse

veya Lima'daki uzak bir akrabasından kalan ufak çaplı bir mirasa konmadıysa- böyle bir saat takması mümkün değildi. Ama gördüğüm yüz kesiti, merdivenlerde yanımdan geçen bulanık görüntü, ardında yatlarda dolanan yanık tenli züppeler misali bıraktığı tıraş losyonu kokusu işe gerçek bir boyut katıyordu. Belki de rastladığım, onun görsel ikiziydi. Sonuçta şehrin her yerinde Jade ve diğer çocukları görüp duruyordum. Allison Smithson-Caldona, çift ve dendenli her şeyi kapsayan gayretkeş çalışması *İkiz Paradoksu ve Atomik Saatler*'de (1999) herkesin gezeğinin bir yerinde dolanan bir ikizi bulunduğu kuramını bilimsel yollardan kanıtlamaya kalkışmış ve ulus ve ırka bakılmaksızın sınanan her yirmi beş bireyden üçünde bu olgunun varlığını ortaya koyabilmişti (s. 250.)

Nihayet dairenin kapısını açtığımda babamla Servo'nun karanlık antre ile hole bakan salonda tartıştıklarını duyarak şaşırdım. *Tomurcuk nihayet açmış*, dedim sırtarak. Kedi-Köpek misali kapışıyorlardı.

"Gayet isterikçe—" Babamdı bu (Köpek.)

"Sen daha bu ne anlama geliyor, onu bile anlayamıyorsun!" Bu da Servo (Kedi.)

"Çekme bana bunları—sen inatçısın—hadi oradan, hadi—"

"—kürsünün ardına saklanmak işine geliyor, değil mi?"

"—hormon kurbanı ergenler gibisin! Git, soğuk bir duş al esas sen!"

Herhalde kapıyı duydular (sessizce kapamaya çalışınama rağmen) çünkü sesleri sözcüklerinin ortasına kocaman bir balta inivermişçesine kesildi. Bir an sonrasındaysa babam salon kapısında belirdi.

"Tatlım," dedi gülümseyerek. "Nasıldı şehir turu?"

"İyi."

Servo'nun toparlak, akça kafası babamın sol dirseğinin dibinden uzandı. Parlak, boncuk gözleri biteviye dolandı yüzümde. Bir şey demedi ama dudakları, ağzının her iki kenarına birer iplik bağlanmış ve iplikler bir bebek tarafından çekiliyormuşçasına hoşnutsuzca kıvrıldı.

"Azıcık yatacağım ben," dedim neşeyle. "Bittim."

Pardösümü çıkardım, sırt çantamı yere attım ve hiçbir şey yokmuş gibi gülümseyerek üst kata yollandım. Planım pabuçlarımı çıkarıp sessizce alt kata dönmek ve hiddetli hırlama ve tıslamalarla devam eden hararetli atışmalarına (Yunanca veya başka bir anlaşılmaz dilden devam etmemelerini umuyordum) kulak kabartmaktı ama çoraplarımla son

basınağa ulaştığımda mutfakta feci bir konuda, absint¹⁸³ ile anisette¹⁸⁴ arasındaki fark hakkında didiştiklerini duydum.

* * *

O akşam Le Georges’a gitmemeye karar verdik. Yağmur yağdığından evde kaldık; Canal Plus seyrettik, dünkü tavuktan kalanları yedik ve Scrabble oynadık. Üst üste iki eli, (Cambridge Sözlüğü’nün yanıldığına ısrar eden ve “license”¹⁸⁵ sözcüğünün İngiltere’de l-i-s-e-n-c-e diye yazıldığından emin olduğunu öne süren) Servo’nun kıpkırmızı kesilmesine ve Elektra’nın Yale Münazara Takımı’nın kaptanı olduğuna dair bir şeyler söyleyerek zaten gribini tam atlatamadığını mırıldanmasına yol açan nihai darbelerim *hologram* ve *molekül* ile kazandığımda babam az kalsın gururdan patlayacaktı.

Babamla yalnız kalamamıştık; saat gece yarısını vurduğunda dahi ikisinde de ne yorulma emaresi ne de birbirlerine yönelik bir kızgınlık kıvrıntısı vardı. Rom Baba devasa kırmızı koltuğunda ayakkabıları ile çoraplarını çıkarmış halde oturmaktan pek memnundu; tombalak, (krala sunulan kuzu butları misali) kırmızı ayaklarını kocaman, kadife yastığa uzatmıştı. Tanrı-Rızası-İçin-Azıcık-Ekmek bakışına başvurmam gerekti ama mektuplarına dalan babam fark etmeyince Ölen-Kaplan-Bir-Yudum-Su-İstedi bakışına geçtim ve o da dikkat çekmeyince Bir-Gün-İmdat!-İmdat!-Bir Gün-Daha!’ya geçtim.¹⁸⁶

Sonunda babam beni yatıracağını söyledi.

Yukarı çıkıp odamda yalnız kaldığımızda, “Ne konuda tartışıyordunuz ben geldiğimde?” dedim.

“Keşke duymasaydın.” Ellerini ceplerine sokup yağmurun takırdattığı pencereden dışarı baktı. “Servo’yla aramızda epey, tabiri caizse kayıp eşya meselesi var. İkimiz de eksiklikler yüzünden birbirimizi suçluyoruz.”

“Neden hormon kurbanı ergenler gibisin dedin?”

Sıkkın baktı babam. “Öyle mi dedim?”

Başım la evetledim.

“Başka ne dedim?”

183 Anason aromalı sert bir içki. (ç.n.)

184 Rakı. (ç.n.)

185 Lisans, ehliyet. (ç.n.)

186 Emily Dickinson (1830-1886) şiirlerinden mısralar. (ç.n.)

“Bu kadardı duyduğum.”

İç çekti babam. “Servo’nun olayı, herkesin *bir olayı* vardır herhalde ya, Servo’nunki herkesle olimpiyatlarda mücadele etmekte olduğunu sanması... İnsanları kurmaya, en rahatsız konumlara sokmaya ve çabalamalarını seyretmeye bayılıyor. Salağın teki oysa. Şimdiyse tutturmuş yeniden evlenmem gerektiğini iddia ediyor. Tabii ayıp ettiğini, bunun üstüne vazife olmadığını, dünyanın bu tür sosyal—”

“Kendisi evli mi?”

Hayır dercesine kafa salladı babam. “Yıllardır yalnız yaşıyor. Sophie’ye ne olduğunu bile hatırlamıyorum açıkçası.”

“Akıl hastanesindedir.”

“Ha, yok,” dedi babam gülümseyerek, “kontrol altına alındığında, önüne ölçütler konduğunda zararsızdır Servo. Hatta çoğu zaman bir dâhidir.”

“Ben hoşlanmadım kendisinden,” deyiverdim.

Nadiren bu tür fevri beyanlarda bulunurdum. Böyle lafları belli bir yetkeyle sarf etmek için sağlam, deneyimli, ben-ne-diyorsam-o kab-linden bir duruş lazımdı (bkz. Charlton Heston, *On Emir*.) Ama ba-zen, duygularınız için herhangi bir sebep, mazeret yokken -sadece his-ler söz konusuyken- duruşunuz nasıl olursa olsun bu tür cümleler sarf etmek zorunda kalırdınız.

Babam yatağa, yanıma oturdu. “Katılmıyorum diyemeyeceğim ga-liba. İnsan bunca kibiri ancak bir noktaya dek kaldırabiliyor. Kendime de kızgınım biraz. Bu sabah çantamda notlarım, makalelerim, özgeçmişimle salak gibi Sorbonne’a gittiğimizde beni kandırdığını, kadro falan açılmadığını öğrendim. Latince profesörlerinden biri güz döneminde üç aylık izin talep etmişmiş. Hepsi o kadar. Okula neden gittiğimiz sonra anlaşıldı. Servo -r’si gırtlak telaffuzuyla- Florence’i yemeğe çıkarınam için bir saat dil döktü. Simone de Beauvoir uzmanıymış. Tam uzmanlık yapılacak konu. Rudolph Valentino’dan bile fazla göz makyajı yapıyor kadın. Lahitleri andıran odasında yarım saat kapalı kaldım. Çıktığımda *aşkla* değil, akciğer kanseriyle doluydum; kadın sigaranın birini söndürmeden ötekini yakıyordu.”

Alçak sesle, “Bence çocuğu yok Servo’nun,” dedim. “Belki bir tek Kolombiya yağmur ormanlarındaki oğlan var. Uyduruyor ötekileri.”

Kaş çatı babam. “Çocukları var.”

“Sen gördün mü onlardan birini?”

Düşündü. “Yok.”

“Fotoğraflarını?”

Kafasını yana eğdi. “Görmedim.”

“Görmedin çünkü onlar, dengesiz bir hayal gücünün ürünleri.”

Güldü babam.

Ardından günün diğer inanılmaz olayından, süet ceket ve gümüş saatiyle *métro*ya binen Andreo Verduga’dan bahsedecektim ama tuttum kendimi. Böylesi bir tesadüfün ne denli saçma geleceğini ve kendimi aptal, hatta trajik duruma düşüreceğimi fark ettim. Albert Pooley, *Sütçüler Kraliçesi’nin Eşi*’nde (1981, s. 233) şöyle yazmıştı: “Peri masallarına gizliden inanmak hoş ve çocuksu biçimde sağlıklıdır ama kişi bakış açılarını bunlara dayandırdığı, bu yönde görüş belirttiği anda şekerimden vah yazığa, çocuksudan hepten kaçırılmışa kayar.”

“Eve dönemez miyiz artık?” dedim usulca.

Babam beni şaşırtarak evetledi. “Servo’yla tartışmamızdan sonra ben de aynısını sana soracaktım aslında. Yeterince *la vie en rose*¹⁸⁷ tattık bence. Şahsen hayatı esasında olduğu gibi görmeyi yeğlerim.” Gülmüsedti. “*En noir*.”¹⁸⁸

* * *

Servo ve Paris’e planlanmış tarihten iki gün önce veda ettik. Babamın havayolu şirketini arayıp biletleri değiştirmesi o kadar inanılmaz sayılmazdı belki. Bezgindi; gözleri kan çanağı, sesi iç geçirmelerle yüklüydü. Hayatımda hatırlayabildiğim kadarıyla ilk defa söyleyecek lafı yoktu. Rom Baba’yla vedalaşıp bekleyen taksiye binmeden önce sadece, “Sağ ol” ve “Görüşürüz” diyebildi.

Oysa ben hiç acele etmedim.

Adamın gözlerinin içine bakarak, “Bir dahaki sefere Psyche ve Elektra’yla tanışmayı umuyorum,” dedim. Neredeyse üzülecektim onun için: Azıcık ak saçı kafasında yeterince su veya ışık alamayan bitkiler gibi yatıyordu. Minik kırmızı damarlar burnuna kök salmıştı. Pulitzer

187 Toz pembe hayat. (ç.n.)

188 Kara, kapkara. (ç.n.)

ödüllü bir oyunda olsa, bronz renkli takım elbise ve timsah derisi ayakkabılar giyen, yanlış ne varsa hepsine taptığından yaşamın sillesini yiyen Acıklı Trajik Karakter olurdu Servo.

Taksiye dönerken, “İnsanın gerçek hayatı, sıklıkla yaşamadığı hayattır,” diye ekledim ya, Servo sadece yüzünde aynı gergin gülümsemeyle gözlerini kırptırdı.

“Hoşça kal, tatlım, hımm, iyi uçuşlar.”

Havaalanına giderken babam neredeyse hiç konuşmadı. Kafasını cama dayayıp kederli bakışlarla geçip gittiğimiz yolları izledi. Öyle alışılmadık bir durumdu ki çaktırmadan kullan-at fotoğraf makinemi çıkardım ve şoför kavşakta yola fırlayan yayalara söverken makinede kalan son pozu çektim.

Fotoğraflarının çekildiklerinden habersiz insanların resimde, hayattaki gerçek halleriyle çıkacakları söylenir. Buna rağmen, yani resminin çekildiğini bilmemesine rağmen babam fotoğrafta asla olmadığı gibi, sessiz, bezgin, yitik çıktı (Şekil 18.0.)

ŞEKİL 18.0

Swithin, ölümünden sonra yayınlanan son kitabı *Yerler*, 1917'de (1918) "İnsan ne kadar çok gezerse gezsin, Taç Mahal'den Sibiry'a'nın yaban topraklarına varana değin ne kadar çok yer görürse görsün aynı nahoş sonuca varabilir - genellikle vasatın altında bir otel odasında çatlak tavana baktığı sırada, Hindi Çin'de," diye yazmıştı. "Çoğu zaman Sıla adı verilen bu dur durak bilmez, aman vermez illetten kurtulmak mümkün değildir. Ancak ben, yetmiş üç yıllık ıstırapın sonunda tedavisini buldum bu illetin. Kişi Sıla'ya dönmeli, dişini sıkmalı ve ne denli gayret isterse istesin, ne kadar çetin gelirse gelsin hiçbir abartı ve süslemeye kalkmadan Sıla'da, Yuva'da bulunduğu yerin koordinatlarını, enlem ve boylamını tamı tamına, eksiksiz belirlemelidir. Ancak o zaman ardına bakmayı kesip önündeki muhteşem manzaraları görebilir."

ÜÇÜNCÜ KISIM

Uluma ve Diğer Şiirler

St. Gallway'e dönüşüm ve kış döneminin başlamasıyla birlikte Hannah'da dikkatimi çeken ilk tuhafılık Noel Tatili'nde saçlarını kısacık kestirmiş olmasıydı. (Tüm okul fark etmişti aslında [Dee, ikinci ders etüdünde, "Bence Noel Tatili'nde bu kadını bir akıl hastanesine yatırmışlar," dedi.])

Hayır, 1950'lerin, moda dergilerince *şık* veya *haşarı* yaftaları yapıştırılan şirin saç kesimlerinden değildi Hannah'nınki (bkz. Jean Seberg, *Günaydın Hüzün*.) Kaba ve düzensizdi. Ve Hannah'da yemekten Jade'in işaret ettiği üzere, sağ kulağının ardında minnacık, kel bir nokta vardı.

"*Bu ne bu?*" dedi Jade.

"Ne?" dedi Hannah arkasına bakarak.

"Saçında bir delik var! Kafa derin görünüyor!"

"Cidden mi?"

"Saçını kendin mi kestir?" dedi Leulah.

Hannah bir an hepimize baktı, ardından bariz bir utanç içinde başını salladı. "Evet. Biliyorum, delice ve şey... Farklı görünüyor." Ensesine dokundu. "Gecenin geç saatleriydi. Denemek istedim."

Kendini bilerek çirkinleştiren kadınların ardında yatan akut mazozizm ve kendinden-nefret, Wheaton Hill Ortaokulu'ndaki altıncı sınıf fen öğretmeni Bayan Joanne Perry'nin keten çantasından ucunu gördüğüm, proto-feminist Dr. Susan Shorts'un kaleme aldığı öfkeli *Beelzebub Komplosu*'nda (1992) sıklıkla öne çıkan temalardandı. Bayan Perry'nin değişken ruh hallerini daha iyi kavrayabilmek için ben de edinmiştim kitabı. 5. bölümde Shorts, M.S. 1010'dan bu yana kendi hayatlarını kontrol etmeye çabalayıp başaramayan kadınların kendileri üzerinde eyleme

geçmek zorunda kaldıklarını ve “zamanın başlangıcından, erkekler kılı bacakları üzerine dikilip kadınlardan daha uzun boylu olduklarını kavradıklarından beri süregelen muazzam eril komplo yüzünden” anında “etki edebilecekleri” tek şeyin dış görünüşleri olduğunu öne sürüyordu (s. 41.) Azize Joan ve Kontes Alexandra di Whippa da dahil pek çok kadın “saçlarını hantal biçimde kesmişti” ve kendilerini “makas ve bıçaklarla” doğramıştı (s. 42 ve 43.) Daha radikalleriyse “kocalarını öfkelen-dirmek ve iğrendirmek adına” göbeklerini kızgın demirlerle dağlamıştı (s. 44.) Shorts, 69. sayfada, “Bir kadın kendini, kontrol edemeyeceği büyük bir komplonun içinde yer aldığını hissettiğinde çirkinleştirir,” diyordu.

Tabii insan o sırada ezici feminist metinleri getirmez aklına. Getiriyorsa da teatralliğinden, abarttığındandır. Haliyle, olgun bir kadının yaşamında dış görünüşünü kökten değiştirmesini, türlü süs ve ıvr zıvırdan yoksun olarak *gerçekte* nasıl göründüğünü keşfetmesini gereksindirecek bir noktanın, bir anın olduğu sonucuna vardım.

Babamın, Kadınların Neyi Neden Yaptıklarını Anlamak hakkındaki yorumu: “Evreni miniminnacık bir alana sıkıştırmak çok daha kolaydır.”

Buna rağmen masada Hannah’nın yanına oturup zarafetle tavuğunu dilimleyişini izlerken (saçı, kafasında, kiliseye giderken giyilen şapkalar gibi duruyordu) birden onu daha önce bir yerlerde *gördüğüme* dair sinir bozucu bir hisse kapıldım. Saç kesimi Hannah’yı baştan aşağı soymuş, ürkütücü ölçüde ortaya çıkarmıştı ve işte, çılgıncaydı ama çıkık elmacık kemikleri, boynu, her şeyi belli belirsiz bir aşinalığa bürünmüştü. Eski bir karşılaşmadan değil ama bir yerlerden tanıyordum onu ben (hayır, babamın maziye gömülmüş Mayısböceklerinden değildi; *öylelerinin* maymun suratlarını gizlemek için saç ve makyajdan fazlası gerekliydi) ama hissiyatım fazlasıyla dumanlı, puslu, uzaklardaydı. Sanki bir yerlerdeki bir fotoğrafta, bir gazete haberinde ya da babamın yüksek sesle okuduğu ucuz biyografilerden birinde görmüştüm onu.

Bakışlarımı anında fark etti (Hannah etrafındaki tüm bakışları fark eden tiplerdendi) ve usulca, tavuğundan zarif bir ısırk alırken, bana baktı ve gülümsedi. Charles dur durak bilmeden Fort Lauderdale’den bahsediyordu - feci sıcaktı, altı saat havaalanında beklemek zorunda kalmıştı. (Her zaman yaptığı üzere, sofrada sadece Hannah varmış gibi

anlatıyordu.) Ve Hannah'nın saç kesimi insanın dikkatini gülümsemesine çekiyordu, öyle ki gözlerde şişe dibi mercek etkisi yaparak gülümsemesini koskocamanlaştırıveriyordu. Gülümsemesine karşılık verdikten sonra yemeğin kalanını gözlerimi tabağımdan kaldırmadan, içimden kendime diktatör sesiyle bağırıp (Auguste Pinochet'nin muhalefetten birine işkence edilmesini emretmesini düşünün) Hannah'ya *bakmayı kesme* talimatı vererek geçirdim.

Kabahıktı sonuçta.

* * *

Jade, cuma akşamı durduk yerde, "Hannah yakında bir sinir krizi geçirecek," dedi. Siyah boncukları olan, yirmili yılların modası mini elbiselerden giymiş, kocaman bir arpın ardında, tek elinde martini kadehi, diğeriyle telleri tıngırdatarak oturuyordu. Çalgı, pastırma kızarttıktan sonra tavada kalan yağı andıran kalın bir toz tabakasıyla kaplıydı. "Demişti dersiniz."

"Sen başından beri aynını deyip duruyorsun zaten," dedi Milton.

"Öff," dedi Nigel.

Leulah ciddi bir sesle, "Ashında aynı fikirdeyim," dedi. "Saç kesimi felaket."

"Nihayet!" diye bağırdı Jade. "Bir kişiyi ikna edebildim! Bir çıktı, iki, iki, gidiyor, gidiyor, zavallı *bire satıldı!*"

"Cidden," dedi Leulah, "klinik anlamda depresyonda olabilir bence."

"Kes sesini," dedi Charles.

Gecenin on biriydi. Mor Oda'daki koltuklara serilmiş, Leulah'nun son icatlarından olan, Hamamböceği adını verdiği şeker, portakal ve Jack Daniel's karışımını içiyorduk. Gece boyunca yirmi sözcük etmemiştim sanırım. Tabii hepsini yeniden gördüğüme sevinmiştim. (Jade beni almaya geldiğinde babamın, ben dönene kadar bıraktığım yerde duracak kitap ayracı gülümsemelerinden biri eşliğinde, "Görüşürüz, tatlım" dışında bir şey dememesinden dolayı da şükran duyuyordum.) Yine de Mor Oda'da bir şeyler şimdi bana bayat gelmeye başlamıştı.

Böylesi gecelerde eğlenmiştim daha önce, değil mi? Kahkahalarla gülmemiş, dizlerime azıcık Pençe veya Hamamböceği dökmemiş, ortaya laflar savurmamış mıydım ki? Ortaya laf savurmadıysam bile (Van

Meer'ler *stand-up* komedi yetenekleriyle tanınmazlardı) orada, Simon & Garfunkel "Hu-hu-hu" çekerken deniz yatağının üzerinde güneş gözlüklerim ve bomboş bir yüz ifadesiyle havuzda salınırmışım gibi oturmamış mıydım? Yahut kendimi bomboş bir yüz ifadesiyle salınmaya bırakmamışsam bile (Van Meer'ler pokerde pek usta sayılmazlardı) gerçek Amerika'yı arama derdinde motoruyla New Orleans'a giden, rençperlerle, fahişelerle, köylülerle ve pantomimcilerle takılan saçı-başı dağınık bir karşı-kültür hayranına, en azından Mor Oda'dayken dönüşmemiş miydım? Veya bir karşı-kültür hayranına dönüşmediysem bile (Van Meer'ler doğuştan hedonist değillerdi) kendime çizgili gömlek giyme izni vermemiş, gözümden akan rimeller ve yanımda bir kanun kaçağıyla yollara düşmemiş, Frankfurt-Amerikan aksanıyla, "*New York Herald Tribune*!" diye bağırmamış mıydım ben?

Amerika'da genç ve şaşkınsanız katılacak, parçası olacak bir şey bulmanız gerekir. Bu şey ya şok edici olmalıdır ya da patırtı koparmalıdır çünkü Kendi yerinizi tüm bu vaveyla içinde (babamla birlikte haritamız üzerinde Howard ve Roane gibi bulması son derece zor minnacık kasa-baları bulduğumuz gibi) bulmanız gerekir. (Bulamazsanız maalesef sonunda plastikler içinde bulunursunuz.)

Kafamı deri koltuğa yaslamış, *Hannah mahvetti beni*, diye düşünüyordum. Issızlığın ortasında bir yere, yeri belirsiz, işaretsiz bir mezar kazıp söylediklerini gömmeye (ürkütücü bıçak koleksiyonu gibi, neme lazım diyerek bir ayakkabı kutusunun içine) kararlıydım ama tabii, bir şeyi alalecele gömdüğünüzde dirilip mezardan çıkması kaçınılmaz olurdu. Haliyle Jade'in arp tellerini kaş alırcasına çekişini izlerken kollarını çeşitli fıçı-gövdeli kamyoncuların boynuna dolayışını (eyalet başına üçten, Georgia'dan Kaliforniya'ya, kabaca her 172,85 kilometrede bir tane toplam yirmi yedi adet) gözümde canlandırmadan edemedim. Leulah Hamamböceği'nden bir yudum aldığı ve içkinin birkaç damlası çenesinden aşağı süzüldüğü sırada yirmili yaşlarındaki Türk matematik öğretmenin kızın arkasından sinsice çıkıp Anadolu rock eşliğinde kıvrıla büküle dans ettiğini görüyordum. Charles'ı gözleri mosmor, halının üstünde aşırı pişmiş kocaman bir karides misali kıvrılmış yatan çıplak bir kadının yanında guruldayan altın saçlı bir bebekken hayal

ettim. Ve *Milton* (Joalie'yle gittiği sinemadan yeni dönmüştü; Joalie Noel Tatili'ni ailesiyle St. Anton'da kayak yaparak geçirmişti ve maalesef gözlerden uzak bir iniş pistindeki derin çukurlardan birine yuvarlanmamıştı) sakız çıkarmak için elini cebine attığında bir anlığına *Batı Yakasının Hikâyesi*'nde Köpekbalıkları'nın bir yandan dans edip bir yandan şarkı söylerken çektikleri gibi—

“Nen var senin, Kusmuk?” dedi Jade. Gözlerini kısmış, kuşkuyla bakıyordu. “*Gece boyunca* herkese tuhaf ötesi bakıp durdun. Tatilde şu Zach kişisini görmedin, değil mi? Stepford kadınına çevirmiş seni galiba.”

“Pardon,” dedim. “Hannah’ı düşünüyordum sadece.”

“Ya, belki de habire düşünmekten fazlasını yapmamız gerekiyordur yani. En azından Cottonwood’a gitmeyi bırakması için müdahale etmemiz gerek. Yani bir şey olursa diye. Ya aşırı bir şey yaparsa? Hepimiz bu anı hatırlayıp kendimizden tiksiniyoruz. Yıllarca ve yıllarca unutamayız, sonunda yanımızda tonla kediyle ölürüz veya kamyon altında kalırız. Pestilimiz çıkar ya—”

“Kapar mısın şu siktüğimin çenesini!” diye bağırdı Charles. “He-her hafta sonu *aynı* bokları dinlemekten bıktım ben! Salağın önde gidenisin sen! Hepiniz öylesiniz!”

Kadehini bara indirdi ve yanakları kıpkırmızı, saçları alabildiğine solgun, tırnakla bile delinecek yumuşaklıkta bir tahta rengi alarak hışımla çıkıp gitti. Birkaç saniye sonra (hiçbirimiz ses çıkarmamıştık) ön kapının çarpılışını ve arabasının motor sesinin uzaklaşmasını duyduk.

“Bana mı öyle geliyor yoksa mutlu sonla bitmeyeceği çok mu açık?” dedi Jade.

* * *

Sabaha karşı üç ile dört arası deri koltukta sızdım. Bir saat sonra biri beni sarsıyordu.

“Çıkıp dolaşalım mı azıcık, ne dersin yaşlı teyze?”

Nigel üstüme eğilmiş gülümsüyordu. Gözlükleri burnunun ucundaydı. Gözlerimi kırıştırtarak doğruldum. “Olur.”

Mavi sabah ışığı odayı kadifeleştirmişti. Jade üst kattaydı; Milton eve gitmişti. (“Ev” derken Joalie ile bir motel odası buluşmasını kastettiğinden kuşkulanıyordum.) Leulah şal desenli koltukta, saçı kolçağa

yayılmış halde, uyuyordu. Gözlerimi ovuşturdum, kalktım ve çoktan hole çıkmış olan Nigel'in peşinden gittim. Onu Oturma Odası'nda buldum: duvarları ölgün bir pembeye boyalı, kocaman, sıkıntıdan patlayan bir piyanosu olan odadaki, kırılrılar da her yan onların kırıntısıyla dolar korkusuyla oturmaya cesaret edemeyeceğiniz, kraker misali koltukların orada.

Piyano sandalyesi üzerinde ölüme terk edilmiş siyah kürk mantoyu alarak, "Üşüdüysen şunu geçiriver sırtına," dedi Nigel. Manto, az evvel bayılmış şükran dolu bir sekreter gibi romantik bir edayla aşağı sarkıyordu kollarından.

"İyiym böyle," dedim.

Omuz silkerek mantoyu kendi sırtına geçirdi (bkz. "Sibirya Kunduzu," *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. Basım.) Kaşlarını çatarak sehpanın üzerinden gümüş çerçeveli büyükçe bir resme doğru yüzen mavi gözlü, iri cam kuğuyu aldı. Çerçeve Jade, Jefferson veya bir başka gülümseyen akrabanın fotoğrafı değil, vitrin sergilemesinde kullanılan siyah beyaz fotoğraf vardı. (FLORANSA yazıyordu üzerinde; 17 x 23 ebadındaydı.)

"Zavallı şişko, boğulup gitti," dedi Nigel. "Kimse hatırlamıyor adamı, farkında mısın?"

"Kimi?"

"Smoke Harvey'yi."

"Ha."

"Ölünce böyle oluyor işte. Herkes olayı abartıyor, falan. Sonra unuttuyorlar."

"Bir devlet görevlisini öldürmezsen tabii. Bir senatör veya polis memurunu. O zaman herkes hatırlar."

"Öyle mi?" İlgiyle yüzüme baktı, kafa salladı. "Evet," dedi neşeyle, "haklısındır herhalde."

Normalde insan durup da -demir paralar kadar sıkıcı yüzü, hunharca kemirilmiş tırnakları ve incecik, yorgun, saydam kanatlarını dindirmek üzere burnunun üstüne konuvermiş bir böceği anımsatan ince çerçeveli gözlüğüyle- Nigel'i incelediğinde onun tam olarak

ne düşündüğünü, gözlerindeki parıltıların, oy kullanırken dağıtılan o ufak, şirin, kırmızı tükenmezleri andıran minik gülümsemesinin nedenini kestirmekte fena zorlanırdı. Mimi ve George'u, Alice ile John'ı, Joan ile Herman'ı veya adları artık her neyse azami-güvenlikli bir hapis haneye tıklmış *gerçek* anne ve babasını düşündüğünü varsaymadan edemedim. Öyle kasvetli veya karamsar görüldüğünden de değil ama benim babam ömür boyu hapse mahkum olsa (ki Mayısböceklerinden bazıları becerebilselerdi hapse düşerdi de) herhalde her daim dişlerini sıkıp gıcırdatan, arkadaşlarımı kafeterya tepsileri ve tükenmez kalemlemlerle öldürme hayalleri kuran çocuklardan olurdum. Oysa Nigel iyimser kalma konusunda dikkate değer bir başarı sergiliyordu.

"E, ne düşünüyorsun Charles hakkında?" diye fısıldadım.

"Şirin ama tipim değil."

"Yok, yani..." Nasıl söylemem gerektiğinden emin değildim. "Hannah'yla arasında ne geçti?"

"Ne... Jade'le mi konuştun sen?"

Evetledim.

"Hannah'ya delice âşık olduğunu sanması dışında aralarında *bir şey* geçmemiştir bence. *Bildim bileli* delicesine âşık zaten ona. Niye zaman harcıyor, hiç bilmiyorum. Hey, Liz Taylor oldum mu böyle?" Cam kuyuyu bırakıp kendi etrafında şöyle bir döndü. Mink kürk manto emre uyararak Noel ağacı misali açıldı.

"Ya, tabii," dedim. O Liz'se, ben *On'daki* Bo Derek'tim.

Gülümseyerek gözlüklerini geriye doğru itti. "Ganimeti bulmamız lazım. Ödülü. Büyük hazineyi." Topukları üstünde döndü, kapıdan fırladı, holden merdivenlere seğirtti.

Yukarı vardığında durdu, ona yetişmemi bekledi. "Aslında sana bir şey söyleyecektim," dedi.

"Ne?" dedim.

Parmağını dudağına götürdü. Jade'in yatak odasının önündeydik. Tamamen karanlık ve sessiz olmakla birlikte kapısı aralıktı. Nigel

peşinden gitmemi işaret etti. Halı döşeli koridorun en sonundaki konuk odalarından birine girdik.

Kapının yanındaki lambayı yaktı. Oda, gül rengi halıya ve çiçekli perdelerle rağmen klostrofobi yaratıyor, insanda bir akciğerin içine dalmış hissi uyandırıyor. Issızlığın ağır kokusu kuşkusuz *National Geographic* muhabiri Carlson Quay Meade'nin, 1923 yılında Howard Carter'la birlikte Krallar Vadisi'nde yaptığı kazının öyküsü *Tutankamon'u Ortaya Çıkarmak*'ta bahsettiği şeyi çağrıştırıyordu: "Galiba bu ürkütücü kabirde bulabileceklerimizden korkuyordum; bir heyecan havası söz konusu olmasına karşın koku yüzünden keten mendilimi çıkartıp burunumu ve ağzımı örtmeden kasvetli lahde giremedim" (Meade, 1924.)

Nigel arkamdan kapıyı kapadı.

Alçak, ciddi bir sesle ve yatağa yaslanarak, "Milton'la geçen pazar sabahı siz gelmeden önce Hannah'nın evine gittik," dedi. "Hannah'nın markete gitmesi gerekiyordu. Milton ödevlerini yaparken dışarı çıktım ve garajına bir göz attım." Gözleri birden büyüdü. "Bulduklarıma *inanamazsın*. Bir kere bütün şu kamp malzemeleri vardı ama derken karton kutulardan birkaçını kurcalayayım dedim. Çoğu ıvr zıvır doluydu. Bardaklar, haritalar, biriktirdiği şeyler. Bir de fotoğraf vardı; ciddi bir punk dönemi geçirmiş galiba. Yalnız kutulardan biri *ağzına kadar* patika haritalarıyla doluydu. Bazıları kırmızı kalemle işaretlenmişti."

"E, eskiden hep kampa gidermiş. Bize birinin hayatını kurtardığını anlatmıştı hatta. Unuttun mu?"

Elini kaldırıp kafa salladı. "Öyle. Neyse, sonra bütün bu ıvr zıvırın üstünde duran bir dosya gördüm. Gazete kupürleriyle doluydu. Fotokopiler. *The Stockton Observer*'dan da birkaç tane vardı. Hepsi kaybolan çocuklar hakkındaydı."

"Kayıp şahıslar?"

Başıyla evetledi.

İki basit kelimenin *-Kayıp Şahıslar-* ortaya çıkışının beni anında, eh, *rahatsız etmesi* şaşırtıcıydı. Tabii Hannah Yitenler hakkındaki o ürkütücü vaazı çekmese, Son Görüldükleri Anları fena halde dengesiz insanlar misali taş gibi bir ifadeyle ezbere sayışına tanıklık etmesem, Nigel'in

anlattıklarından zerre kadar etkilenmezdim. Hannah'nın bir zamanlar kampçılık yaptığını biliyorduk ve belli bir konuya yönelik fotokopiler tek başlarına fazla bir şey ifade etmezdi. Mesela babamın entelektüel zihni aşırı derecede uçarıydı ve daima olmadık yerlerde Einstein'ın ilk dönem atom bombası versiyonlarından terliksi hayvanların anatomilerine, kasvetli müze enstalasyonlarından dokuz kurşunla vurulmuş rap sanatçılarına kadar envai çeşit konuya sardırıverirdi. Ama hiçbir konuyu takıntı, saplantı haline getirmezdi. Tutkuyla bağlı olduğu konular vardı elbette -Che veya Benno Ohnesorg'dan bahsedildiği anda gözleri dolardı- ama gelişigüzel olayları ve olguları ezberlemez, sigara tütürüp delice bakışlarla odayı tararken Bette Davis ses tonuyla bunları saymaya girişmezdi. Poz atmaz, havalara girmez; saçını, kafasında pinpon topu büyüklüğünde kel bir bölge bırakarak kesmezdi. ("Hayatta pek az mutlak zevk vardır ve bunlardan biri de, berber koltuğuna oturup saçlarını bir kadının becerikli ellerine emanet etmektir," derdi.) Ve babam, beklenmedik anlarda içimi *korkuyla*, somutlaştıramadığım çünkü bunu yapmaya kalktığım anda parmaklarımın arasından kayıp yok oluveren cinsten bir korkuyla doldurmazdı.

"Okumak istersen kupürlerden biri yanımda," dedi Nigel.

"Yanına mı *aldın* yani?"

"Tek bir sayfa."

"Ha, *iyi bari*."

"Ne?"

"Etrafı kurcaladığını anlayacak."

"Mümkün değil. *En az* elli sayfa vardı orada. Hayatta farkına varmaz. Dur, getireyim. Aşağıda, çantamda."

Odadan çıkarken dönüp zevkle gözlerini pörtleterek bana bir sessiz sinema/Drakula bakışı attı. Bir dakika geçmeden elinde kupürle geri geldi. Tek sayfaydı ama esasında gazete kupürü değil; Tupock, Tennessee'deki Foothill Yayıncılık tarafından 1992'de basılmış *Bulunamayanlar: İz Bırakmadan Kaybolanlar ve Diğer Şaşırtıcı Olaylar* (J. Finley ve E. Diggs) başlıklı kitaptan alınma bir sayfaydı bu. Nigel yatağa oturdu ve okumarnı beklerken mink mantoya sarındı.

Bölüm 4

Violet May Martinez

*Korkma çünkü ben seninleyim,
Yılma çünkü Tanrın benim.*

—Yeşaya, 41:10

Violet May Martinez (15) 29 Ağustos 1985 tarihinde geride hiçbir iz bırakmadan kayboldu. En son Büyük Smoky Dağları Ulusal Parkı'nda, Kör Dazlak Tepesi ile Yanık Dere'deki oto-park alanı civarında görüldü.

Kayboluşu gizemini halen korumaktadır.

* * *

Violet Martinez, Kuzey Carolina'nın Besters kasabasındaki Besters Baptist Kilisesi'nin İncil çalışma grubuyla birlikte 29 Ağustos 1985 tarihinde, güneşli bir sabah vakti yola çıktı. Besters Lisesi ikinci sınıf öğrencisi Violet, sınıf arkadaşları arasında eğlenceli ve dışa dönük biri olarak biliniyordu ve okul yıllığında En İyi Giyinen seçilmişti.

Violet'i o sabah babası Roy Jr. kiliseye bıraktı. Violet sarı-sındı ve 1.65 boyundaydı. Üzerinde pembe kazak, kot pantolon, V madalyonlu bir altın kolye ve ayağında beyaz Reebok'lar vardı.

Kilise gezisinin gözetmeni, kilisenin önde gelen isimlerinden Vietnam Gazisi Bay Mike Higgs'ti. Higgs on yedi yıldır kilisede görev yapıyordu.

Violet otobüsün arkasında, en yakın arkadaşı Polly Elms'le oturuyordu. Otobüs Yanık Dere park alanına saat 12.30'da vardı. Mike Higgs, Kör Dazlak Tepesi'ne çıkan patikada yürüyüş yapacaklarını ve 15.30'da otobüse döneceklerini duyurdu.

“Durun da,” dedi Eski Ahit'ten Eyüp'ü alıntılararak, “düşünün Tanrı'nın şaşılası işlerini.”

Violet tepeye Polly Elms ve Joel Hinley'le birlikte yürüdü. Tepeye vardıklarında kotunun cebinden çıkardığı Virginia Slims paketinden bir sigara alıp yaktı, içti ancak Mike Higgs'in

uyarısı üzerine söndürdü. Fotoğraf çekti ve kumanyasını yedi. Geri dönmek için sabırsızlanınca tepeden Joel ve diğer iki arkadaşıyla birlikte ayrıldı. Park alanına bir buçuk kilometre kadar kala Violet arkadaşlarından hızlı yürümeye başladı. Grup, Barbee Stuart'ın bacağına kramp girdiği için duraklamak zorunda kaldı. Violet durmadı.

“Fazla yavaş yürüdüğümüzü söyledi ve geçip gitti,” diyor Joel. “Patikada onu görebildiğimiz son noktaya ulaştığında bir sigara yakıp bize el salladı. Ardından dönemeçte gözden kayboldu.”

Joel ve diğerleri, Violet'in otobüste onları bekleyeceğini varsayarak yola devam ettiler. Ancak saat 15.35'te

“Kalanı nerede?” dedim.

“Aldığım buydu.”

“Tüm kupürler bunun gibi kayıp vakalarıyla mı ilgili?”

“Çok garip, değil mi?”

Omuz silkmeyle yetindim. Gizlilik sözüm sadece Mavi Kanlılar'ın Öyküleri ile mi sınırlıydı yoksa Hannah'yla yaptığım sohbetin tümünü mü kapsıyordu, bilemediğimden, sadece, “Hannah bu konuyla eskiden beri ilgiliymiş bence,” dedim. “Kayıp vakalarıyla yani.”

“Ya?”

Yalandan esneyerek sayfayı geri verdim. “Endişelenecek bir şey yok bence.”

Tepkim karşısında düş kırıklığına uğradığı belli olan Nigel omuz silkerek kâğıdı katladı.

Akl sağlığım için bundan ötesinin çıkmamasına dua ettim. Maa-
lesef sonraki kırk beş dakika boyunca Whitestone odalarını, tozlu ma-
saları, hiç oturulmayan koltukları gezerken ne dersem diyeyim kupür-
lerden bahsetmesini engelleyemedim. (Zavallı Violet, başına ne geldi
acaba, Hannah ne demeye bu kupürleri saklamış, neden umurunda
ki.) Kendini rolüne kaptırdığını, *Paris'te Aşk'taki* Liz'i oynamaya de-
vam ettiğini varsayıyordum ya, takımyıldızlardan birinin -Herkül- ışığı
yüzüne vurduğunda ifadesini gördüm: numara yapmıyordu, içten bir
endişe duyduğu belliydi. (Şaşırtıcı ölçüde de okkalydı üstelik, sadece

kısaltılmamış sözlüklerle ve yaşlı gorillerle ilintilendirilebilecek kadar tumturaklı bir endişe.)

Sonunda Mor Oda'ya geri döndük ve gözlüklerini çıkaran Nigel, mink kürke çaktırmadan sıvışmasından korkarmışçasına sarılarak şöminenin önünde uyuyakaldı. Yine deri koltuğa yayıldım. Cam kapılardan sabahın göğe reçel misali yayıldığı görünüyordu. Yorgun değildim. Nigel (horluyordu artık) yüzünden zihnim, kuyruğunu kovalayan köpekler gibi çemberler çiziyordu. Hannah'nın kayıp vakalarına, aniden kesilerek sonu olmadan sadece başlangıcı ve ortası kalmış Yaşam Öykülerine bağımlılığının altında yatan neydi? ("Doğru dürüst bir sonu bulunmayan bir yaşam öyküsü maalesef öyküden sayılmaz," derdi babam.) Hannah bizzat bir Kayıp Şahıs olamazdı ama belki kız veya erkek kardeşi, ya da Nigel'la odasında gördüğümüz fotoğraflardaki kızlardan biri veyahut varlığını onaylamayı reddettiği kayıp aşkı (Valerio) öyleydi. Bu Kayıp Şahıslarla Hannah'nın yaşantısı arasında uzaktan, belli belirsiz bile olsa bir bağlantı bulunmalıydı. Dr. Josephson Wilheljen, *Göklerden Bile Engin*'de (1989) "İnsanlar kendi hayatlarıyla ilintisiz konulara yönelik nadiren takıntı geliştirir," diye yazmıştı.

Bir de onu daha önce bir yerlerde, aynı kırpık saç kesimiyle *gördüğümü* söyleyen feci iç kaşındırıcı duygu vardı içimde. Bu duygu öyle ısrarcıydı ki günün sonraki soğuk ve güneşli saatlerinde, Leulah'nın beni eve bırakmasının ardından babamın kütüphanesindeki *Flu Adam: Andy Warhol'un Yaşamı ve Dönemi* (Benson, 1990,) *Margaret Thatcher: Kadın ve Efsane* (Scott, 1999,) *Mihail Gorbaçov: Moskova'nın Kayıp Prensi* (Vadivariç, 1999) gibi çağdaş biyografileri karıştırmaya, ortalarındaki resimlere bakmaya koştum. Bir işe yaramayacağını biliyordum ama bahsettiğim duygu aynı zamanda muğlaktı; özgün olduğunu, Hannah'yı babamla birlikte Kentucky Üniversitesi'nde izlediğimiz *Peter Pan* gösterisindeki Kayıp Çocuklardan biriyle karıştırmadığımı söyleyemiyordum. Bir yerde onu cidden bulduğumu sandım -bir plajda eski moda mayosu ve güneş gözlüğüyle uzanmış Hannah'yı gördüğümde kalbim duracaktı- ama sonra altındaki yazıyı okudum: "St. Tropez, 1955 Yazı,

Gene Tierney.” (Yanlışlıkla Darryl Zanuck’un eski biyografisi *Pranga Kaçkınları*’nı [De Winter, 1979] almışım raftan.)

Bir sonraki Hafiyelik Çalışması beni babamın masasına, internette “Schneider” ve “Kayıp Şahıs” aramasına yöneltti. Beş bine yakın sayfalık sonuçla karşılaştım. “Valerio” ve “Kayıp Şahıs” ise 103 sayfa getirdi ekrana.

“Orada mısın?” Babam merdivenden sesleniyordu.

“Araştırma yapıyorum,” diye bağırdım.

“Öğlen yemeği yedin mi?”

“Yemedim.”

“İyi, toparlan o zaman. Yalnız Sığırtmacı Et Lokantası’nda, Yiyebil-diğin-Kadar-Kaburga, Kanat, Soğan Halkası ve Volkanik Pastırmalı-Pa-tates diye tuhaf bir ad verdikleri bir şeyde yüzde on indirim vaat eden on iki kupon geldi demin.”

Çarçabuk birkaç sayfa (Shelburn yargıçlarından Howie Valerio’nun kararlarıyla ilgili mahkeme kayıtlarını ve 1789 Massachusetts doğumlu Loggias Valerio’nun kayıtlarını) taradım, biraz olsun ilgili veya ilginç bir şey bulamadım ve babamın dizüstü bilgisayarını kapadım.

“Tatlım?”

“Geliyorum,” diye seslendim.

* * *

Sonraki pazar günü Jade beni almaya geldiğinde Hannah veya Kayıp Şahıslar konusundaki çalışmalarını derinleştirememiştim ve Hannah’nın evine vardığımızda, epey rahatlayarak, belki bir daha hiç uğraşmam gerek-meyeceğini düşündüm. Hannah taptaze bir neşe içinde çıplak ayak koşuşturuyor, aynı anda altı işle birden uğraşıyor ve noktalama işaret-lerini es geçerek konuşuyordu: “Blue, Ono’yla tanışmış mıydın sen—fırının saati miydi bu—ay, kuşkonmazı unuttum.” (Ono tek gözlü, yeşil, miniminnacık bir kuştı ve görünüşe göre Lennon’dan pek hoşlanmıyor, kafeste aralarına mümkün mertebe mesafe koymaya dikkat ediyordu.) Hannah saçıyla uğraşıp onu çok daha şık gösterme zahmetine de girmiş, kimi inatçı tutamları yatırmış, şakaklarındakileri hizaya sokmuştu. Ye-dimiz birlikte sofraya oturup bifteklerimizi, kuşkonmazı ve mısırlarımızı

yemeye başladığımızda her şey yolunda, hatta kusursuzdu. (Charles bile gülümsüyordu ve öykülerinden birine girdiğinde sadece Hannah'ya değil, hepimize birden anlattı.) Ama sonra Hannah ağzını açtı.

“Yirmi altı mart,” dedi. “Bahar tatilinin başlangıcı. Müthiş bir hafta sonu olacak. Takvimlerinize işaretleyin.”

“Neden müthiş?” dedi Charles.

“Kamp yapacağız.”

“Nereden çıktı şimdi kamp?” dedi Jade.

“Benden.”

“Nerede kamp yapacağız?” dedi Leulah.

“Büyük Smoky Dağları'nda. Bir saatten az mesafe.”

Az daha lokmam boğazımda kalacaktı. Nigel'la bakiştık.

“Malum işte,” dedi Hannah neşeyle, “kamp ateşleri, hayalet öyküleri, şahane manzaralar, taptaze hava—”

“Hazır makarna,” diye mırıldandı Jade.

“Hazır makarna yemek zorunda değiliz. Canımız ne çekerse onu yeriz.”

“Kulağa berbat geliyor gene de.”

“Huysuzluk etme.”

“Bizim neslin yabanla işi olmaz. AVM'ye gitmeyi tercih ederiz.”

“E, belki de neslini aşacak bir şeylerle uğraşman gerekiyordur.”

Nigel, becerebildiğince sakın görünmeye çalışarak, “Güvenli mi peki?” dedi.

“Elbette.” Gülümsüyordu Hannah. “Aptallık etmediğiniz sürece. Milyon defa gittim ben oralara. Patikaları biliyorum. Hatta daha yeni gittim.”

“Kiminle?” dedi Charles.

Gülümsedi gene Hannah. “Kendi başıma.”

Bakakaldık. Ocak ayındaydık.

“Ne zaman?” dedi Milton.

“Tatilde.”

“Donmadın mı?”

“Boş ver donmayı,” dedi Jade. “Sıkılmadın mı esas? Oralarda yapacak hiçbir şey yok yani.”

“Hayır, sıkılmadım.”

“Ya aylar?” diye sürdürdü Jade. “Daha beteri, böcekler? Böceklerden hiç hazzetmem ben. Onlar beni *sever* gerçi. Her biri saplantılıdır bana. Peşimden ayrılmazlar. Çılgınca hayrandırlar şahsıma.”

“Martta böcek olmaz pek. Olursa da seni böcek ilacına bularım,” dedi Hannah sert bir tonlamayla (bkz. “*Torrid Zone*, Tanıtım Fotoğrafı, 1940,” *Kümeşte Bir Bulldog: James Cagney’nin Hayatı*, Taylor, 1982, s. 339.)

Jade yanıt vermedi, çatalıyla ıspanak püresini ezmeye devam etti.

Hannah kaşlarını çatarak, “Tanrı aşkına,” dedi, “ne-neyiniz var sizin? Eğlenceli, azıcık farklı bir şey planlamaya çalışıyorum... Thoreau’yu, *Walden*’ı okumadınız mı? Hiç mi *özenmediniz*? İngilizce dersinde okumamış mıydınız? Yoksa artık okutunuyorlar mı *Walden*’ı?”

Bakışlarını bana çevirdi. Karşılık vermemek zordu. Şekil verme çabalarına rağmen saçları hâlâ dikkat dağıtıcıydı. 1950’li yıllarda yönetmenlerin ana karakterin geçmişte bir akıl hastanesinde yattığını veya yobaz köy halkından fahişe damgası yediğini göstermek için seçtiği saç stillerini hatırlatıyordu. Ayrıca saç, baktıkça giderek diğer şeylerden ayrılıyor ve *Yükseklik Korkusu*’nda Jimmy Stewart buhrana düştüğünde arkasında dönüp durmaya başlayan psikedelik renkler, deliliğin pembe ve yeşilleri misali kendi başına dolanmaya girişiyordu. Saç kesimi Hannah’nın gözlerini korkutucu derecede büyük gösteriyor, ensesini solduruyor, kulaklarını kabuklarını yitirmiş salyangozlar gibi korumasız bırakıyordu. Jade haklıydı belki; Hannah bir sinir krizi *geçirecekti*. Belki “Erkeklerin Büyük Yalanına uymaktan bezmiş ve bıkmıştı” (bkz. *Beelzebub*, Shorts, 1992, s. 212.) Ya da daha ürkütücü bir olasılık söz konusuydu: belki de Charles Manson’ın *Karatavuk* kitabını gereğinden fazla okumuştı. Babam bile -tanıdığım insanlar arasında batıl inançtan, pısrıklıktan en uzak olan insan- kötülüğün bu denli yakından ve bariz incelenmesinin “kolayca etki altında kalan, kafası karışmış veya yitik kimseler” için güvenli olmadığını söylerdi. Kitabı bu nedenle ders programına alınıyordu artık.

“Neden bahsettiğimi *biliyorsunuz*, değil mi?”

Gözleri kafanın içine tampon çıkartmaları misali yapışmıştı.

“Ormana gittim çünkü gönlünce yaşamak istedim,” diye başladı.
“Yaşamı iliğine kadar sıkmak ve-ve sonra yaşayıp yaşamadığımı...”¹⁸⁹
Neydi? Bir şeydi ama...”

Sözcükleri yere çöküp hareketsiz kaldı. Kimse konuşmuyordu. Han-nah kıkırdadı ya, çıkan hüznü, ölgün bir kıkırtıydı.

“Tekrar okumam lazım anlaşılan.”

189 Henry David Thoreau'nun *Walden*'ından meşhur dizeler. (ç.n.)

Hırçın Kız

Leontyne Bennett, *Kayıp Kibirlerin Gönenci*'nde (1969) Vergilius'un ünlü "Aşk her şeye üstün gelir" deyişini başarıyla analiz etmişti.

"Yüzyıllar boyunca," diye yazıyordu 559. sayfada, "bu deyişi hep yanlış yorumladık. Cahil kitleler bu beş kelimedenden oluşan meşhur deyişi kamuya açık alanlarda sarmaş dolaş gezinmeye, eş terk etmeye, koca boynuzlamaya, boşanma oranlarını yükseltmeye, metro istasyonlarında dilenen piç sürülerine bahane bellediler. Oysa bu sıkça alıntılanan deyişte teşvik edici veya neşe verici en ufak bir unsur bulunmamaktadır. Latin şair, '*Amor vincit omnia*' yani 'Aşk her şeye üstün gelir' demişti. 'Aşk her şeyi özgür kılar' veya 'serbestleştirir' dememişti ki bu feci yanlış anlama, burada yatmaktadır. Üstün gelmek: yenmek, boyunburuk altına almak, katletmek, yakmak, kıymak... Bunun olumlu olması mümkün değildir. Ayrıca Vergilius, '*her şeye üstün gelir*' demmiştir. Yani özellikle nahoş şeyleri, yoksulluğu, suikastları, hırsızlığı değil; haz, barış, sağduyu, özgürlük ve kendi kaderini tayin dahil *her şeyi* kastetmiştir. Dolayısıyla Vergilius'un sözlerinin teşvikten ziyade bir uyarı, duygulardan her ne pahasına olursa olsun kaçma, tüyme, çekinme, uzak durmaya yönelik bir tüyo olduğunu ve aksi durumlarda, benlik bilincimiz dahil en çok değer verdiklerimizi tehlikeye atabileceğimizi belirttiğini çıkarsayabiliriz."

Babamla Bennett'in (hiç evlenmemiş ve 1984'te sirozdan ölmüştü; cenazesine ev işlerine bakan kadınla Tyrolian Press'teki editörü haricinde kimse katılmamıştı) lafı uzattıkça uzatan itirazlarına kıs kıs gülerdik ama şubat ayı geldiğinde sekiz yüz küsur sayfa boyunca dırdır ettiği konunun önemini nihayet kavradım. Çünkü Charles'ı gittikçe daha ters ve tutarsız hareketlere zorlayan, darmadağın saçlarla ve bitik bir ifadeyle St. Gallway koridorlarında dolaştıran aşktı. (Kanımca Varlık Sebebi değildi onu düşündüren.) Sabah Duyuruları sırasında oturduğu yerde sürekli kıpırdanıyordu (habire benim sandalyemin arkasına vuruyordu)

ve dönüp ona gülümsemeye kalktığımda beni görmüyor, muhtemelen denizci dullarının denize baktığı gibi sahneye bakıyordu. (“Gına geldi artık,” diye buyurmuştu Jade.)

Aşk beni de kasırganın çiftlik evini kaldırması misali kolayca kapıp feci bir ruh haline çıkabilirdi. Milton, “Bizim Jo” dediği anda (Joalie’ye böyle diyordu artık ve kısaltılmış şirin lakaplar, lise olaylarının en yıkıcısıydı; japon yapıştırıcısı gibi bunlar da çiftleri aylarca bir arada tutabilirdi.) içten içe ölüyormuşum da kalbim, midem ve ciğerlerim, hayat böylesine berbatken artık atmanın, kasılmanın, soluk almanın anlamı kalmadı diye anlaştığından mesai bitiminde kart basıp dükkânı kapatarak eve dönüyorlarmış gibi hissediyordum.

Ve bir de Zach Soderberg vardı.

Paris’ten dönüşümüzde uçakta yorgun hosteslerden birinin yaşlıca bir beyefendinin üzerine kazara Bloody Mary döktüğü an haricinde tamamen unutmuştum Zach’i. Yaşlı beyefendi homurdanmak yerine gülümsemiş ve hiç de alaycı bir ton kullanmadan, “Endişelenme, tatlım,” demişti, “Hepimizin başına gelir böyle şeyler.” İleri Fizik dersinde birkaç defa Zach’e kıytırık gülücükler savurmuştum (ama yakalamış mıydı, yoksa havada mı kalmışlardı, görmek için beklememiştim.) Babamın öğüdüne uyuyordu: “Gönül ilişkilerinde bitişin en şairane türü, özür dilemeli, bahane uydurmalı, Neydi Ters Giden araştırmalı (seçeneklerin St. Bernard’ıdır bu; gözleri sarkık ve yaşlı) değil, ağırbaşlı ve sessiz olanıdır.” Ancak nihayet bir gün, öğle yemeğinden hemen sonra, dolabımın kapağını kapadığımda Zach’i tam arkamda, bir ucu ta yukarıda diğeri aşağıda duran o yamuk gülümsemesiyle dikilirken buldum.

“Selam, Blue,” dedi. Sesi, yeni ayakkabılar kadar sertti.

Kalbim hiç beklemediğim bir hamleyle ip atlamaya başladı. “Selam.” “Nasılsın?”

“İyi.” Ona uygun bir karşılık vermem, kendisini Noel Kabaresi’nde eldiven teki misali unutmuş olmam konusunda bir özür, bir bahane, bir neden bulmam gerekiyordu tabii. “Zach, ö—”

Değerli bir müşteri için ofisinden çıkan Bilmem Neyin Müdür Yardımcısı havalarında, kızgınlıkla değil fakat neşeli bir resmiyetle lafımı kesti: “Sana bir şey getirdim.” Elini arkaya cebine attı ve kalın, mavi bir

zarf uzattı. Zarf özenle mühürlenmişti ve üzerinde özenti bir el yazısıyla adım yazılıydı.

“Ne istersen yap bunları,” dedi. “Kinko’s’da yarı-zamanlı çalışmaya başladığım için sana baskı seçenekleri hakkında bilgi verebilirim. Afış ebatında büyüttürüp lamine ettirebilirsin. Ya da tebrik kartı seçeneği var. Veya takvim. Duvar ya da masa. Sonra tişört seçeneğimiz var, çok tutuluyor. Bebek tişörtlerimiz bile var. Sonra, ne diyorlardı, ha, tuval üstüne sanatsal baskı. Bayağı hoş. Tahmininden daha kaliteli. Ayrıca vinil dahil çeşitli ebatta levha ve flama da yapıyoruz.”

Kendi kendine bir baş onayı verdi ve fazlasını söyleyecekmiş gibi durdu -dudakları pencere misali azıcık aralanmıştı- ama derken fikrini değiştirmişçesine kaşlarını çatı.

“Fizik dersinde görüşürüz,” dedi, döndü ve koridorda uzaklaşmaya başladı. Daha bir dakika önce çekik gözleriyle yan bakarak yanımızdan geçip az ilerideki çeşmede su içmeye koyulan (Gobi Çölü’nden yeni çıkmıştı herhalde) kız derhal yanına gitti. Üçüncü sınıflardan deve-dişli Rebecca’ydı bu.

“Baban bu pazar vaaz veriyor mu?” diye sordu kız ona.

Onlar yürüyüp kutsi sohbetlerine devam ederken tiksintiyle zarfı yırttım ve Zach ile onların oturma odasında, omuzlarımız dik, suni gülümsemelerimiz yüzümüze zorla kondurulmuş halde çektiğimiz parlak kartona basılı fotoğraflarımızı gördüm.

Altısında sağ sutyen askımın görüldüğünü dehşetle fark ettim (öyle beyazdı ki neon moru sanmak işten değildi; biri tutup bu askıya odaklansa ve ardından başka bir şeye baksa izi gözünün önünde kalırdı) ama son, Patsy’nin ışıklı pencere önünde çektiği fotoda ışık aramıza yağ gibi girerek Zach’in sol, benimse sağ yanımı eritmiş, böylece birbirimize harmanlanmıştık ve gülümsemelerimiz, dalları çıplak ağaçların arasından aramıza akan parlak göğün rengine bürünmüştü. (Zach’in kolu belime kaskatı dolanmıştı; o bir metal kaide, bense koleksiyon bebeğiydim.)

Ne yalan söyleyeyim, kendimi zor tanıdım. Genelde resimlerde ya Kaskatı Leylek ya da Ürkek Gelincik pozlarında çıkardım ama bunda tuhaf denecek ölçüde büyüğü görünüyordum. (*Sahiden*, tenim altın rengiydi ve gözlerimde minnacık, doğaüstü yeşil ışıltılar vardı.) Bir Pina Colada

kumsalında adımlarının kaldırdığı kumlar karşısında zevkle kahlkahalar atan insanlar kadar da rahattım. Kendini hepten unutabilecek, her türlü bağı elden bırakabilecek, aşağıda yeryüzüne prangalanmış tipler gıptayla ona bakarken uçup giden yüzlerce balon misali kendini salabilecek bir kadın gibi görünüyordum. ("Dev Panda ne denli nadiren rastlanan bir canlıysa, bu kadın için de kara kara düşünme olgusu o denli nadir" dedi babam.)

Hiç düşünmeden dönüp Zach'i aradım -belki teşekkür etmek, belki daha fazlasını söylemek istedim- ama çoktan gittiğini fark ettim ve ÇIKIŞ işaretine, sınıflara giden külotlu çoraplı ve kirli ayakkabılı çocuk kalabalığına bakakaldım.

* * *

Bir veya iki hafta sonra bir salı akşamı dışarıdan gelen araba sesini duyduğumda yatağıma yayılmış İleri İngilizce dersi için *V. Henry*'nin savaş alanlarında dolanıyordum. Derhal pencereye gittim ve perdelelerin arasından baktığımda beyaz bir aracın cezalandırılmış bir hayvan gibi usulca kapının önüne gelişini izledim.

Babam evde değildi. Bir saat kadar önce drama ve dünya tiyatro tarihi öğretmenliği yapan Profesör Arnie Sanderson ile Tijuana adlı Meksika lokantasında yemeğe gitmişti. "Mahzun bir genç adam," demişti babam, "yüzünde çiçek bozuğu misali bir sürü minik, komik ben var." On bire değin dışarıda olacağını söylemişti bir de.

Farlar söndü. Motor puflamalı bir geçirtiyle sustu. Bir anlık sessizliğin ardından şoför mahallinin kapısı açıldı ve bembeyaz, sütun gibi bir bacak, ardından bir diğeri uzandı. (Bu giriş ilk bakışta bir çeşit kırmızı halı fantezisini canlandırıyormuş gibi göründü ya, kadın görüş alanıma tamamen girdiğinde yaptığının giydikleri içinde manevra mücadelesinden ibaret olduğunu fark ettim. Belini alabildiğine saran daracık beyaz bir ceket, tıkız bir çiçek buketini sımsıkı kuşatan plastik ambalajı andıran beyaz bir etek, beyaz naylon çoraplar ve aşırı yüksek topuklular... Kremaya batırılmış dev bir kurabiyeydi adeta.)

Kapıyı kapadı ve komik sayılabilecek hareketlerle arabayı kilitlemeye koyuldu. Karanlıkta önce anahtar deliğini, ardından doğru anahtarı bulana kadar epey zorlandı. (Yastığa kılıf geçirmeye benzeyen bir hareketle)

Döndü. Eteğini düzelterip ses çıkarmamaya gayret ederek sundurmamıza ilerledi. Kabarık saçları -limon sarısı- kafasının üzerinde abajur gibi duruyordu. Zile basmadı, işaretparmağı ön dişlerinde -sahneye çıkacakken birden ilk repliğini unutan oyuncu duruşu ile- bekledi. Elini gözlerine siper ederek sola eğildi ve yemek odamızın penceresinden içeri baktı.

Onu tanımıştım elbette. Paris'e gidişimizden önce bir dizi isimsiz telefon gelmişti. ('Alo?'larım sessizlikle karşılanmış, ardından kapanma tıkırtısı duyulmuştu.) Bir hafta kadar önce aynı durum tekrarlanmıştı. Ondan önce bir sürü başka Mayısböceği böyle durduk yerde, boya kalemeleri gibi farklı renklerde ve ruh hallerinde kapıya gelmişti. (Kalbi-Kırık-Yanık-Kırmızı, Feci-Kızgın-Gök-Mavisi, vs.)

Babamı bir kez daha görmeleri gerekiyordu; hepsi babamı mihlalamak, onu köşeye sıkıştırmak, tatlı dille deliğinden çıkarmak (Zula Pierce vakasında kafasını koparmak) ve son bir Ricada Bulunmak derdindeydi. Bu yüzleşmeye federal mahkemeye çıkacakmışçasına, saçlarını kulak arkasına atarak, parfüme bulanıp ciddi kıyafetlere bürünerek ve muhafazakâr pirinç küpeler takıp gelirlerdi. Mayısböceği Jenna Parks nihai restini çekmeye geldiğinde elinde hantal, deri bir çanta taşıyordu ve bunu ciddiyetle kucağına yerleştirip tüm evrak çantalarının çıkardığı klişe sesle açarak hiç vakit kaybetmeden babama, üzerine mutlu günleri sırasında 'Doğa'nın bizzat kendi eliyle çizdiği bir kadın yüzü / Sendeki o işte, ey tutkumun hanımefendisi' yazdığı peçeteyi uzatmıştı. Ustaca tasarlanmış görünümlerine babamı baştan çıkaracak, neler kaçırdığına işaret edecek seksi (kıpkırmızı boyalı dudaklar, hafif şeffaf bir bluzun altında alengirli iç çamaşırları gibi) vurgular eklemeyi hiç ihmal etmezlerdi.

Babam evdeyse, kötü haber vermeye hazırlanan bir kardiyolog edasıyla inine götürürdü bu kadınları. Ancak kapıyı kapamadan önce (o bilge bir doktor, ben hercai hemşire) bana çay demlememi söylerdi.

Göz kırparak "Süt ve şeker de olsun," derdi - Mayısböceğinin yüzüne olmadık bir gülümseme yayıveren imalı bir hatırlatma.

Çayı kaynamaya bırakıp kapalı kapının dibine gider, onlara kulak kabartırdım. Hayır, efendim; yiyemiyor, içemiyor, uyuyamıyor, başka bir erkeğe dokunamıyor, hatta bakamıyorlardı. (Connie Madison Parker, "Pierce Brosnan'a bile bakamıyorum, ki onu büyüleyici bulmuşumdur

hep,” itirafında bulunmuştu.) Ardından -boğuk, anlaşılmaz bir sesle- babam konuşur ve derken kapı açılır, Mayısböceği mahkeme salonunu terk ederdi. Bluzunun etekleri belinden dışarı fırlamış, saçları statik yüklü olurdu ve önceden özenle makyaj yapılmış olan yüzü, geçirdiği dönüşümün en beter lasmusını ortaya koyarak bir adet Rorschach testi¹⁹⁰ halini alırdı.

İki kaşı pileli kumaş misali hafif çatılmış halde arabasına koşar, babam bezgin bezgin iç çekerek (baştan beri planladığı üzere) hazırladığım çayıyla yeni bir Üçüncü-Dünyada Arabuluculuk semineri hazırlamak, Devrim İlkeleri’nin bir başka cildini devirmek amacıyla okuma koltuğuna kurulurken son sürat uzaklaşırdı. Ben ise hep küçük ayrıntılar yüzünden suçluluk duyardım: Lorraine Connelly’nin ayakkabısının sol tekinde, düşmeye ramak kalmış halde sarkan kirli grogen kurdele veya Willa Johnson’ın arabasının kapısına sıkışan, kadın park yerinden ardına dahi bakmadan çıkıp sola dönerek Sandpiper Circle istikametinde ilerlerken dehşet içinde dalgalanan polyesterden ceketinin üçgen kumaşı. Babamın içlerinden biriyle kalıcı ilişkiye girmesini umduğumdan falan değil ama lokanta tuvaletlerindeki kayısıli potpuriler gibi kokan bir kadınla birlikte *Rıhtımlar Üzerinde*’yi izlemek (en sevdiğimiz sahne olan eldiven sahnesini on-on iki defa başa sarıp izlerken Mayısböceği sılantıyla puflardı) ya da babamın, tek kelimesini anlamamasına rağmen zoraki gülümseyerek TV spikerleri misali “hı-hı” diyen birine son ders konularını (Başkalaşımcılık, Starbuckslaştırma, vs) anlatmasını dinlemek fikri ürkütücüydü. Buna rağmen ağladıkları zaman utanmadan edemiyordum (bu tür bir duygudaşlığı hak ettiklerinden pek emin değildim; oğlanlar veya annem hakkında birkaç tatsız soru dışında hiçbirini benimle konuşmaz, radyoaktif mi yoksa iyi huylu mu kestiremedikleri bir tutam plütonyummuşum gibi bakarlardı bana.)

Babamın yaptığı -gayet gerçekçi kadınları *Guiding Light*’ın¹⁹¹ eski senaryolarını diriltmeye kararlıymış gibi davranmaya itmesi- şahane bir

190 İsviçreli psikolog Herman Rorschach’ın (1884–1922) geliştirdiği psikolojik yorumlama testi. Mürekkep testi adıyla da bilinir. (ç.n.)

191 1952’den 2009 yılına değin yayımlanan, Amerikan televizyonunun sevilen pembe dizilerinden biri. (ç.n.)

şey değildi elbette ama tümünden kabahatli olduğundan kuşkuluydum. Babam tek *Büyük Aşk*'nı çoktan kayda geçirdiğini hiç saklamazdı. İnsanın hayatı boyunca denk geleceği azami Büyük Aşk sayısının *birle* sınırlı kaldığı, kimi şehvet düşkünleri ikinci ve üçüncülerden bahisle bunu reddetse bile sonuçta herkesçe bilinen bir gerçektir. Kalp kıranlardan, Kazanova'lardan ve hovardalardan, *kimi* hovardaların ne istedikleri konusunda (dersler arasında heyecan, coşku, eğlence) tamamen dürüst davrandıkları gerçeğini tümünden görmezden gelerek derhal nefret ederlerdi ya, madem bu denli iğrençti, o zaman ne demeye her biri onun peşinden koşturuyordu? Neden ağaçların gölgelerinde huzur ve letafetle yiterek sıcak yaz gecelerine karışmıyorlardı? Mayısböceklerinden biri beklenmedik bir anda kapıya dayandığında babam evde değilse, verdiği talimatları harfi harfine uygulamam gerekirdi: hiçbir şartta kadının eve girmesine izin veremezdim. "Gülümse ve maalesef artık neredeyse hiç değeri bilinmeyen o güzelim insani niteliğe, *gurura* sarılmasını söyle. Hayır, efendim, Bay Darcy"⁹² gayet normaldi aslında. Ayrıca şu değişin doğru olduğunu da belirtebilirsin: sabaha her şey daha iyi *görünecek*. Israra devam ederse ki muhtemelen edecektir -bazıları pitbull gibidir- araya polis lafını sıkıştır. Polis lafını ettiğin anda evimizden -ve dualarım duyuluyorsa hayatımızdan- cehennemden kaçan temiz bir ruh misali sıvışacaktır."

Epey gergin, parmak uçlarımda indim merdivenden (babam için İnsan Kaynakları görevi görmek kolay değildi) ve tam kapıya vardığımda zil çaldı. Gözetleme deliğinden baktığımda kafasını çevirip bahçeye baktığını gördüm. Derin bir nefes alarak sundurmanın ışığını yakıtım ve kapıyı açtım.

"Selam," dedi.

Donakaldım. Karşımda dikilen Eva Brewster'dı.

Evita Peron.

"Ben de seni gördüğüme sevindim," dedi. "O nerede?" Bir şey diyemedim. Yüzünü buruşturdu, hafifinden bir "Ha" çekti ve kapıyla birlikte beni de iterek içeri daldı.

192 Fitzwilliam Darcy: Jane Austen'in ünlü romanı *Gurur ve Önyargı*'nın iki ana karakterinden biri. (ç.n.)

Babamın tavanda belirivermesini beklermiş gibi yukarı bakarak, “*Gareth, aşkım, ben geldim!*” diye bağırdı.

Öyle şaşkındım ki durup bakmaktan fazlası gelmedi elimden. “Kitty”nin bir lakap olduğunu, kuşkusuz hayatının bir döneminde bu ismi kullandığını ve onu yeniden dirilterek babamı bir sırta ortak ettiğini anladım. Bunu bilmem, en azından *akıl etmem* gerekirdi. Daha önce de olmuştu. Sherry Piths, Fuzz’dı mesela. Cassie Bermondsey hem Lil’ hem Squirts’ti.¹⁹³ Zula Pierce, Gece Büyüsü’yü. Babam diline dola-
yacağı isimleri severdi ve kadınlar, bu lakapları söylediğinde yüzündeki gülümsemeyi muhtemelen Aşk, veya Aşk değilse sonunda büyüyüp de-
vasa bir Karasevdaya dönüşecek Hoşlanma sanırdı. Kitty, Eva’ya babası-
nın çocukken taktığı addı veya onun Gizli Hollywood Adıydı (kendisine
konmuş olması *gereken*, Paramount tayfasının arasına girişini sağlaya-
cak pasaport görevini üstlenecek isim.)

“Konuşacak mısın? O nerede?”

“Yemekte,” dedim yutkunarak, “b-bir meslektaşıyla.”

“Hı-hı. Hangisiyle?”

“Profesör Arnie Sanderson ile.”

“Ha. *Tabii.*”

Nahoş bir ses daha çıkardı, ceketini iyice gererek kollarını kavuş-
turdu ve koridora, kütüphaneye doğru yürüdü. Aptal aptal peşinden git-
tim. Babamın rafların yanındaki tahta masaya özenle yerleştirdiği not
defterlerine baktı, birini aldı, sayfalarını karıştırmaya başladı.

“Bayan Brewster?”

“Eva.”

“Eva.” Birkaç adım yaklaştım. Benden yaklaşık on beş santim uzundu
ve bir silo kadar gürbüzdü. “K-kusura bakmayın ama burada bulunma-
nız doğru mu, bilmiyorum. Ödevim var benim.”

Başını geriye atarak güldü (bkz. “Köpekbalıklarının Ölüm Narası,”
Kuşlar ve Yaratıklar, Barde, 1973, s. 244.)

Not defterini yere bırakıp bana dönerek, “*Ne münasebet,*” dedi. “Gü-
nün birinde ciddiyeti bırakman gerekecek. Hoş, onunlayken anlıyorum
seni. Zor iş. Sürekli dehşete düşürdüğün tek kişi ben değilimdir, eminim.”

193 Lil’ Squirts: Squirts adlı limonlu gazozun maskotu. (ç.n.)

Yanımdan geçip kütüphaneden çıktı ve koridordan mutfığa doğru ilerledi. Piyasanın kaldırabileceği fiyatı belirlemek için duvar kâğıtlarını, halıları, kapı tutamaklarını ve havalandırmayı inceleyen emlakçı pozlarındaydı. Anlamıştım artık: sarhoştı. Ama gizli sarhoşlardandı bu kadın. Sarhoşluğunun büyük kısmına perdeyi çekiverdiğinden pek az belli oluyordu; sadece gözlerinden -ki kızarmamış, şişmişlerdi (kırparken de biraz yavaş)- ve dikkat etmese SATILIK tabelası misali devrilecekmiş gibi zorlamalı yavaş yürüyüşünden anlaşıyordu. Ayrıca arada kelimelerden biri ağzına sıkışıp gerisingeri boğazına dönüyor ve bir başkasını sarf edip çıkarana dek orada kalıyordu.

Tombul, manikürlü elini mutfak tezgâhının kenarında gezdirerek, “Şöyle bir bakıyorum azıcık,” dedi. Telesekreterin PLAY tuşuna bastı (“yeni mesaj yok”) ve gözlerini kısarak Mayısböceği Dortha Driser’in yaptığı, telefonun yanında, duvarda asılı olan o çirkin kanaviçe özlü sözlerle baktı. (“Komşunu Sev,” “Kendine Karşı Dürüst Ol.”)

“Benden haberin vardı, değil mi?”

Evetledim.

“O açıdan tuhaf çünkü. Sırlar, yalanlar... Birini çekip alsan hepsi tepene yıkılır. Öldürür hatta. Her konuda yalan atıyor. ‘Seni gördüğüme sevindim’ ve ‘Hoşça kal’ derken bile.” Kafasını yana eğip düşündü. “Nasıl öyle biri olunur, fikrin var mı? Ne gelmiş başına? Annesi tepe üstü mü düşürmüş onu? Öğlen teneffüsünde herkesten dayak yiyen ineklerden, bacağına ortopedik desteklerle gezen veletlerden miymiş çocukken?”

Babamın çalışma odasına açılan kapıya yöneldi.

“—bu konuları biraz aydınlatsan iyi edersin çünkü şahsen iyice karıştı kafam benim—”

“Bayan Brewster?”

“—geceleri uykularım kaçıyor—”

Basamakları iniyordu.

“B-babam burada beklemenizi yeğlerdi bence.”

Beni duymazdan gelerek indi. Tepedeki ışığı yakmak için düğmeyi kurcaladığını, ardından babamın yazı masasındaki yeşil lambanın pimini çektiğini duydum. Alelacele peşinden seğirttim.

Çalışma odasına daldığımda hem beklediğim hem de korktuğum üzere, altı kelebek ve güve kutusunu inceliyordu. Burnu pencereden üçüncü sıradakinin camına değmek üzereydi ve dişi Yeşil Sfenks Güvesi'nin (*Euchloron megaera*) üzerinde minik bir bulut şekillenmişti. Kelebeklere bakması şaşırtıcı değildi; odadaki en ilgi çekici eşya onlardı. Lepidopteraların cam kutularda sergilenmesi alışılmadık bir durum değildi elbette ("İşi Bağlayalım" Lupine emlak işinde bunların bininin bir para olduğunu ve New York'ta sokakta "bir kırklığa" satın alınabildiklerini söylemişti) ama bizdeki numuneler nadir bulunan, kitaplar dışında pek görülmeyenlerdendi. Annem üç Cassius Blue (hemen yanlarındaki Paris Tavusu'yla kıyaslayınca pek solgun, Rita Hayworth'un yanında dikilen bir deri bir kemik öksüzler gibi kalıyorlardı) dışındakileri Güney Amerika, Amerika, Afrika ve Asya'daki kelebek yetiştiricilerinden satın almıştı. (Hesapta hepsi insancıldı ve kelebeklerin kendiliklerinden ölene dek yaşamasına izin veriyorlardı. "Telefonda böceklerin yaşam şartları hakkında sorduklarını duymalıydın," demişti babam. "Bir çocuk evlat edindiğimizi zannederdin.") Cairns Kuşkanat (12,19 cm) ile Madagaskar Günbatımı Güvesi (8,63 cm) öyle ışıltılıydılar ki gerçek değil, Nikola ile Aleksandra'nın efsane oyuncakçısı Saşa Lurin Kuznetsof'un elinden çıkmış gibi görünüyorlardı. Kuznetsof, gözü kapalı, elindeki dehşet malzemeler -kadifeler, ipekler, kürkler- ile çinçilladan oyuncak ayılar, 24-ayar bebek evleri yapabiliirdi. (bkz. *Emperyal Şımarıklık*, Lipnokov, 1965.)

Eva, dördüncü kutuya geçerken çenesiyle işaret ederek, "Bunlar ne?" dedi.

"Böcekler işte." *Tam* arkasındaydım. Beyaz yün ceketinin yanlarından gri tiftikler baş gösteriyordu. Sülfür turuncusu bir tutam saç, sol omzunda istifham çiziyordu. Bu, *film noir* olsa tam da trençkotumun cebindeki tabancayı sırtına dayayıp, "Kıpırdarsan seni delik deşik ederim," diyeceğim sahneydi.

"Sevmem böyle şeyleri," dedi. "Ürkütür beni." Elimden geldiğince neşeli bir sesle, "Nasıl tanıştınız babamla?" dedim.

Döndü ve gözlerini kıstı. Gözlerinin rengi *sahiden* inanılır gibi değildi: dünyadaki en yumuşak mavi-menekşe rengiydi gözleri ki bu sahneyi izliyor olmaları gaddarlığa giriyordu.

“Anlatmadı mı sana?” dedi kuşkuyla.

Başımı salladım. “Anlatmıştı galiba. Hatırlayamadım şimdi.” Kutulardan uzaklaştı ve babamın masasına eğilip üstü okunmaz karalamalarla kaplı, Mayıs 1998’de takılı kalmış takvimi inceledi.

“Profesyonel kalmayı bilirim ben,” dedi. “Pek çok öğretmen bilmez. Babanın teki gelir, öğretmenlik tarzlarına hayran olduğunu söyler ve daha nedir demeden ucuz bir aşkın pençesine düşüverir diğerleri. Defalarca söylemiştim, öğle tatillerinde buluşuyorsunuz, gecenin köründe evlerine gidiyorsunuz diye ciddi bir şeyler yaşanacağını mı sandınız demiştim. Sonra baban çıkageldi. Kimseyi kandırma peşinde değildi. Karşısında alelade bir kadın olsa, tamam. Ama ya ben? Daha ilk bakışta sahtekârın teki olduğunu anladım. İşin komik tarafı bu. Biliyordum ama bilemedim, anladın mı? Feci bir *yüreği* vardı çünkü. Ki ben hiç de romantik değilimdir. Ama birdenbire onu kurtarabileceğimi düşündüm. Tabii sahtekârlar kurtarılamaz...”

Uzun (pembe ojeli, yavru bir kedinin burnu rengindeki) tırnaklarıyla babamın kalemligini karıştırıyordu. Kalemlerden birini, babamın pek sevdiği ve sahiden hoşlandığı Mayısböceği Amy Pinto’dan hediye olan 18-ayar altın kaplama Mont Blanc’ı aldı, şöyle bir çevirdi, puro gibi tuttu ve çantasına atıverdi.

Dehşete kapılarak, “Alamazsınız onu,” dedim.

“Altın madalya alamayanlara teselli ödülü verilir.”

Kalakalmıştım. “Belki,” dedim, “oturma odasına geçsek daha rahat edersiniz. O da” -kol saatime baktım ve panikle henüz dokuz buçuk olduğunu gördüm- “gelir birazdan. Çay yaparım size. Biraz Whitman çikolatamız da vardı gali—”

“Çay, ha? Aman ne medeni. Çay. Tam ona göre.” Ters bir bakış attı. “Dikkat etmen lazım senin de. Çünkü önünde sonunda hepimiz ebeveynlerimize dönüşürüz.”

Babamın masasına yerleşti, çekmecelerden birini açtı ve not defterlerini taramaya koyuldu.

“Ne çarptığını hiç anla... ‘Yunan Si... Site Devletlerinden Bugüne Uluslararası İlişkiler.’” Kaşları çatıldı. “Sen anlıyor musun bir şey bu zırvalardan? İyi vakit geçirdik geçirmesine ama çoğu zaman anlattıklarını

palavradan saydım. ‘Sayısal Yöntemler.’ ‘Barış Koruma Süreçlerinde Dış Güçlerin Rolü—”

“Bayan Brewster?”

“Hı?”

“Ne... yapacaksınız?”

“Duruma göre bakacağım. Siz nereden gelmişsiniz buraya? Bir türlü açık açık söylemedi. Gerçi çok şeyi net söylemedi—”

“Kabalık etmek istemiyorum ama galiba polis çağırınam gerekecek.”

Not defterlerini sertçe çekmeceye bıraktı ve bana baktı. Gözleri otobüs olsaydı, çoktan altında kalmıştım. Gözleri tabanca olsaydı, çoktan nalları dikmişim. Bir anlığına -ve pek gülünç ama- belki üzerinde bir tabanca bulunduğunu ve kullanmaktan çekinmeyeceğini düşündüm.

“İyi bir fikir mi sence bu?” diye sordu.

“Yok,” diye kabullendim.

Öksürerek genzini temizledi. “Zavallım Mirtha Grazeley, malum, yıldırım çarpmış bir köpek kadar kaçıktır ama İdare Bürosu dedin mi, ciddi tertiplidir. Zavallım Mirtha, pazartesi günü okula gelmiş. Geçen dönem. Odasını bıraktığı gibi bulmamış. İki koltuğun yeri değişmiş, yastıklar bozukmuş ve bir litre eggnog kayıpmış. Bir de anlaşılan birileri tuvalette kusmuş. Nahoş bir manzara. Görünce profesyonel işi olmadığını anladım çünkü söz konusu vandal pabuçlarını unutmuş. Siyah. 40 numara. Dolce & Gabbana. Böyle şatafatlı şeylere para yetiştirecek çocuk sayısı fazla değil. Ben de listeyi daralttım, büyük bağışçılara, çocuklarının Mercedes’le dolaşmasına izin veren Atlantali tiplere kadar indirdim. Dansa gelenlerini çıkardım ve hayret edilesi bir durum ama elimde pek kısa bir liste kaldı. Fakat insafsız değilim ben. Bir öğrencinin geleceğini kolayca çöpe atverenlerden değilim. Üzücü olurdu öylesi. Duyduğum kadarıyla Whitestone’ların kızının bazı sorunları varmış. Mezun olamayabilirmiş.”

Bir şey diyemedim. Evden bir mırıltı yükseliyordu. Çocukken bazı evlerimizin mırıltıları öyle yüksekti ki duvarların içinde bordo giysileri içinde, gece gündüz şarkı söyleyen görünmez bir *glee* kulübü’nün¹⁹⁴ saklandığını düşünürdüm.

194 Glee Kulübü: Üçlü ve dörtlü gruplar halinde kısa şarkılar (Glee) söyleyen erkek rolleri. (ç.n.)

“Neden bana seslendiniz?” diyebildim. “Dansta—”

Şaşırmış gibiydi. “Duymuş muydun sesimi?”

Evetledim.

“İkinizi Loomis Binası’na koşarken gördüğümü *zannetmiştim*.” Tuhaf bir geçirti çıkarıp omuz silkti. “Laflarız demiştim. Baban hakkında. Şimdi yaptığımız gibi. Konuşacak fazla bir şey kaldığından değil gerçi. Bitti o iş. Kim olduğunu biliyorum. Kendini Tanrı zannediyor ama aslında küçük bir...” Orada duracak, “Küçük işte,” diyecek sandım ama lafını, sesini yumuşatarak bitirdi: “Küçük, ufak bir adam o.”

Sustu, kollarını kavuşturarak arkasına yaslandı. Babamın, öfkeli insanların sözlerini asla dikkate almamak gerektiğine dair uyarısına rağmen duyduklarımдан *nefret* etmişim. Ayrıca bir insan hakkında söylebilecek en zalimane şey bu olmalıydı - küçük. Tek tesellim, gerçekte *tüm* insanların Büyük Resim karşısında, Zaman veya Evren ile yan yana konduklarında küçük kalmasıydı. Shakespeare ve Van Gogh’un bile. Leonard Bernstein’in bile.

Eva aniden, “O kadın kim?” dedi. Babama dair yaptığı onca sarsıcı değerlendirmeden sonra muzaffer olmalıydı ama sesinde gözden kaçmayacak bir gerginlik vardı.

Devam etmesini bekledim, etmedi. “Ne demek istediğinizi anladığımdan emin değilim.”

“Kim olduğunu söylemek zorunda değilsin ama söylersen sevinirim.”

Babamın yeni kız arkadaşını kastettiği açıktı ama öyle biri, en azından bildiğim kadarıyla, yoktu.

“Kimseyle görüşüğünü sanmıyorum ama sizin için sorabilirim.”

“Peki,” diyerek kafa salladı. “İnanıyorum sana. İşini biliyor adam. Orlando’da Yeşil Orkide’nin sahibi olan Alice Steady’yle ikinci sınıftan beri arkadaşlık etmesem anlamaz, hatta *kuşkulanmazdım* bile. ‘Neydi şu çıktığın adamın adı?’ ‘Gareth.’ ‘Hı-hı,’ dedi. Yanılmıyorsam lacivert bir Volvo’yla gelmiş, yüz dolarlık çiçek almış. Kredi kartıyla. Alice’in adrese bedava teslim teklifine hayır demiş. Çakalca yani. Teslim adresi yok, kanıt da yok, ha? Çiçekleri kendine almadığını da biliyorum çünkü Alice yanında ufak kartlardan da istediğini söyledi. İfadene bakılırsa çiçekler senin için değilmiş. Alice romantik bir tiptir ve dediğine bakılırsa,

hiçbir erkek delicesine tutulmadığı birine yüz dolarlık oryantal çiçek almazmış. Gül, falan, tamam. Her ucuzcu gül alır. Oryantal başka. Kızıp üzüldüğümü saklamayacağım, umursamıyor pozları atamam ben. Ama sonra telefonlarıma cevap vermemeye başladı. Ekmek kırıntısıymışım gibi halının altına süpürdü beni. Umurumda değil gerçi. Başkasıyla beraberim artık. Göz doktoru. Dul. İlk karısı çatlakmış galiba. Gareth ne isterse yapsın şimdi.”

Bezginlikten veya düşüncelere daldığından değil, gözleri bir kez daha önündeki kelebeklere takıldığı için sustu.

“Seviyor bu şeyleri sahiden,” dedi.

Bakışlarını takip ettim. “Pek öyle denemez.”

“Ya?”

“Nadiren bakar onlara.”

Bir çizgi roman karakteriymişçesine kafasının üstünde yanan ampulü sahiden gördüm desem yeri yidi.

Hızlı hareket etti ya, ben de yavaş kalmadım. Karşısına dikildim ve çiçeklerin bana geldiğine dair alelacele bir şeyler zırvaladım (acınası, ağlamaklı bir sesle, “Hep sizden bahsediyordu!” bile dedim) ama duymadı beni.

Ensesinde hızla yayılan bir kızarıklıkla babamın çekmecelerini açtı ve not defterlerini alıp fırlatmaya başladı (babam üniversite ve tarihlere göre dizerdi defterlerini.) Sarı yapraklı defterler ürkmüş dev karnayalar gibi uçuştular.

Aradığını buldu -babamın ders notlarına çapraz referans çizmede kullandığı çelik cetvel- ve dehşetime aldırmadan beni yana itip cetveli kutulardan birine indirdi. Gümüş-alüminyum cetvelin öyle bir gücü yoktu; Eva küfrederek cetveli attı, kutulardan birini önce yumrukla, ardından dirseğiyle kırmaya çabaladı. İşe yaramayınca tırnaklarıyla kazı-kazan kazıyanlar misali çilginca camı çizmeye uğraştı.

Öfkesi yatışmamıştı; döndü, etrafı inceledi ve bakışları (Wilsonville’deki Arkansas Üniversitesi’nin sevimli dekanının veda hediyesi olan) yeşil masa lambasına takıldı. Kordonunu çekip prizden sökerek lambayı aldı ve havaya kaldırdı. İlk kutuyu lambanın pirinç tabanıyla kırdı.

Atıldım, omuzlarını yakaladım ve “Lütfen!” diye bağırdım ama hem çok zayıftım hem de galiba yaptıklarımın işe yaramamasına yol açacak denli şaşkındım. Yine itti beni ve dirseğini çeneme yapıştırdı kafam yana döndü, devrildim.

Babamın çalışma masasına, halıya, el ve ayaklarıma, her yana cam yağdı. Onun üstüne de. Minik kırıklar saçlarında parlıyor; beyaz, dar giysisinde damlacıklar misali titreşiyordu. Kutuları duvardan alamadı (babam özel vidalarla tuttururdu hep) ama çerçeveleri tutan kartonları sökerek bütün kelebek ve güveleri tutturuldukları iğnelerden kopardı, kanatlarını ezerek renkli konfetilere çevirdi. Bu bir ayınmış gibi, kutsal suyla kafayı yemiş papazlar misali gözlerini kocaman açtı ve buruşturulduktan sonra düzeltilmeye çalışılmış kâğıt parçalarını hatırlatan bir yüz ifadesiyle havaya fırlattı. Bir noktada boğuk bir homurtu eşliğinde içlerinden birini ağzına atıp çiğnedi ve o an, yakaladığı baştankarayı yiyen devasa bir turuncu tekire benzedi. (İnsan en olmadık zamanlarda, en olmadık düşüncelere kapılabiliyor; mesela Eva, Gece Kelebeği’nin [*Taygetis echo*] kanadını çiğnediği sırada babamla Louisiana’dan Arkansas’a gidişimizi hatırladım. Hava kırk dereceydi, arabanın kliması bozulmuştu ve babamın pek sevdiği şiirlerden birini, Wallace Stevens’in “Bir Baştankaraya Bakınanın On Üç Yolu”nu ezberliyorduk. “Yirmi karlı dağ arasında / Tek kımıldayandı / Baştankaranın gözü,” demişti babam yola bakıp.)

Eva nihayet durduğunda, nihayet yaptığını fark ederek şaşkınlık içinde hareketsiz kaldığında sessizliklerin en sessizi, herhalde katliam veya kasırgalardan sonrası için saklanabilecek türden bir sessizlik çöktü odaya. İyice uğraşsam muhtemelen ayın ve güneş etrafında saniyede yaklaşık otuz kilometre yol alarak dönen dünyanın sesini bile duyabilirdim.

Derken Eva titrek bir sesle, kulağa gıdıklama gibi gelen bir özür mırıldandı. Huzur kaçırıcı, ince bir sesle biraz ağlamaya da başladı.

Ağladığından emin değilim aslında; ortamdan kopmuş, çevremdeki döküntülere, özellikle sarı çoraplı sağ ayağımın üstünde yatan, azıcık çarpılmış Kıvrık-Kanatlı Hayalet Güve’nin tüylü bedenine bakarken içimden sürekli *Olmadı böyle bir şey aslında* demekten ötesi gelmiyordu elimden.

Eva lambayı yavaşça, bebek tutarcasına kavrayıp babamın masasına koydu ve benimle göz göze gelmekten kaçınarak çıkıp merdivenlere davrandı. Çok geçmeden ön kapının kapandığını ve uzaklaşan araba sesinin motorunu duydum.

* * *

Hayatta başa gelen tuhaf olayların ardından derhal devreye giren samuray-usulü bir hassaslık ve zihin açıklığıyla babam eve dönmeden etrafı temizlemeye karar verdim.

Garajdan bir tornavida aldım ve parçalanmış kutuları teker teker duvardan söktüm. Cam kırıklarını ve kanatları süpürdüm, elektrikli süpürgeyle babamın masasının altını, duvar diplerini, rafları ve merdiveni temizledim. Not defterlerini üniversite ve tarihlere göre tasnif edip yerlerine koydum, kurtarılabilecekleri taşınmada kullandığımız karton kutusuna (KELEBEKLER/KIRILGAN) doldurup odama götürdüm. Kurtarılabilecekler fazla değildi: geriye sadece yırtık beyaz kâğıtlar, tek parça halinde kalmayı başarmış bir avuç kanat ve babamın dosya dolabının ardına saklanarak katliamdan mucize kavlinden hasarsız çıkan Küçük Postacı (*Heliconius erato*) kalmıştı. Babamın dönmesini beklerken *V. Henry*'yi okumaya devam etmeyi denedim ama sözcükler gözlerime yapıştı. Aynı sayfaya bomboş baktığımı neden sonra fark ettim.

Sağ yanağımdaki zonklamaya karşın babamın bu gece sergilenen dramın gaddar kötü karakteri olmadığına dair bir yanılgı içinde değildim. Eva'dan nefret ediyordum, tamam ama babamdan da nefret etmiştim. Babam nihayet hak ettiğini bulmuştu ama kendisi başka yerdeydi ve onun hak ettiğini masum ahfadı olarak ben bulmuştum. Melodramatikti, biliyordum ama keşke Kitty beni öldürseydi (en azından bayıltsaydı.) Öyle ki babam döndüğünde beni yüz yaşındaki bir koltuk kadar solgun benzimle ve boynumu, Yaşam denen trenden indiğimi gösterircesine, acayip bir açıyla bükülmüş halde bulsaydı mesela: Dizleri üstüne çöküp Kral Lear işi hıçkırımlarla ("Yo! Yo! Alma onu benden Tanrım! Ne istersen yaparım!") haykırırken gözlerim açılır, bir-iki yutkunduktan sonra İnsanlığa, Şefkate, İyilikle Acıma arasındaki incecik çizgiye, Sevginin gerekliliğine (basmakalıplıktan ve aşırı duygusallıktan Rusların sağlam desteğiyle kurtulacak ["Anladığım şeyleri sadece sevdiğim için

anlıyorum,"]¹⁹⁵ ve sıklığı korumak üzere azıcık Irving Berlin ilave edilecek ["Âşık olmak harikadır derler, harikadır, öyle derler,"]¹⁹⁶ bir tema) değinen büyüleyici konuşmamı yapardım. Söylevimi babamın geleneksel çalışma tarzı olan Jack Nicholson'ın yerini artık Paul Newman'ın alacağını bildirerek bitirirdim ve babam gözleri yerde, yüzü ıstırap içinde baş onayı verirdi. Saçı da anında, Hekabe¹⁹⁷ misali (Saf İstırabın Simgesi) beyazlardı.

Peki ya diğerleri? Başkalarını da Eva Brewster kadar incitmiş miydi? Bıyıklarını ağartan Shelby Hollows'u? Elbisesinin altından her daim kak-tüs dikenli bacakları görünen Janice Elmeros'a ne yapmıştı? Ve diğerlerini, mesela çağdaş Üç Bilge misali (babamı Bebek İsa sanarak) her seferinde hediyelerle, mısır ekmekleriyle, keklerle, her daim yüzleri buruşuk (Ekşili Jelibon yemişlerdi sanki) saz-bebeklerle, altınları, tütsüleri ve mürleriyle gelen Rachel Groom ve Isabella Franks gibilerini incitmiş miydi? Natalie Simms lolipop çubuklarından kuş evi yapmak için kaç saat uğraşıp didinmişti?

Lacivert Volvo on ikiye çeyrek kala evin önünde durdu. Babamın kapıyı açışını duydum.

"Tatlım, koş! Gülmekten gözlerin yerinden fırlayacak!"

(Gözlerin gülmekten yerinden fırlaması, boğalar gelene dek ağlamak ve gözünün çekirdeği olmak gibi özellikle iç kaldıracı olan babamca değişlerden biriydi.)

"Bizim Arnie Sanderson içkiyi hiç kaldıramıyormuş meğer! Lokantada tuvalete giderken yere düştü! Şaka değil, resmen düştü adam! Evine, Kalküta-esinli üniversite lojmanına götürmek zorunda kaldım onu. Feci bir yerdi: eprimiş halılar, bayat süt kokusu. Koridorlarda Galapagos Adaları'ndakilerden daha egzotik yaşam biçimlerini akla getiren bir sürü doktora öğrencisi. Odasına kadar taşımam gerekti. Üç kat! Hani Gable ve Doris'in oynadığı bir film izlemiştik, *Öğretmenin Sevgilisi*

195 Tolstoy'un *Savaş ve Barış*'ında yer alan meşhur cümle. (ç.n.)

196 *Annie Get Your Gun* müzikalinde yer alan, Irving Berlin şarkısı *They Say it's Wonderful*'da geçer. (ç.n.)

197 Truva kralı Priamos'un eşi. (ç.n.)

(1958.) Nerede geçiyordu? Missouri mi? Neyse, bu akşam, hoppa sarışın hariç aynısını yaşadım. Bir kadeh içkiyi resmen hak ettim şimdi!”

Sustu.

“Yattın mı yoksa?”

Hafif çakırkeyifti; merdiveni koşarak çıktı, kapımı açtı. Pardösüsü sırtındaydı. Yatağımın kenarına ilişmiş, kollarımı kavuşturmuş dimdik ona bakıyordum.

“Ne oldu?” diye sordu.

Gevşemiş Çelik Kiriş misali tehlikeli ve affetmez duruşumu boz-mamaya gayret ederek olanları anlattığımda babam, klasik berber dükkânlarının önünde dönüp duran şeyler vardır ya, onlara döndü: yü-zümdeki kiplarmızı bereyi görünce kırmızıya, onu aşağı götürüp sahneyi ayrıntılarıyla canlandırdığımdaysa (diyaloglar, acımasızca yere devril-diğimde tamı tamına durduğum yer ve Eva’nın “küçük bir” açıklaması dahil) beyaza ve tekrar yukarı çıkıp kelebek ve güvelerden kalanları gös-terince yine kırmızıya kesti.

“Böyle bir şey yapabileceğini,” dedi babam, “bir Skylla’ya¹⁹⁸ dönü-şebileceğini -ki kitabımda Karybdis’ten¹⁹⁹ beterdir- bilseydim, öldürür-düm o kaçığı.” Buz doldurduğu bir bezi yanağıma bastırdı. “Ne yapa-cağıma karar vermem lazım şimdi.”

Yüzüne bakmadan, kasvetli bir vurguyla, “Nasıl tanıştın onunla?” dedim.

“Tabii bu tür tabiatlara dair hikâyeleri meslektaşlarımdan duymuş-tum. Filmlerde de izlemiştim ki en ünlüsü *Öldüren Cazibe*’ydi—”

“Nasıl, baba?” diye bağırdım sonunda.

Sesimden irkildi ya, kızmak yerine buzu kaldırdı ve endişeyle kaş-larını çatıp (*Çanlar Kimin İçin Çalıyor*’dan hemşire bakışı) parmakla-rının ucuyla yanağıma dokundu.

“Nasıl... Bakalım, hım, eylül sonlarıydı,” dedi, hafifçe öksürdü, “Sı-nıf seviyeni görüşmek için ikinci defa okuluna gitmiştim. Hatırladın mı? Yolu kaybettim. Görevli Ronin-Smith, ofisi boyandığı için başka

198 Yunan mitolojisinde, Sicilya ile İtalya arasındaki Messina boğazında yaşayan cana-var. (ç.n.)

199 Aynı boğazın diğer yakasında yaşayan canavar. (ç.n.)

bir yerde görüreceğimizi söylemişti. Ama yanlış yer söylemiş. Haliyle aptal gibi gidip Hanover'deki 316 numaranın kapısını çalınca karşıma Sanayi Çağı'nın Nasıl ve Nedenlerini açıklamaya uğraşan -ve öğrencilerin uyuşmuş ifadelerine bakılırsa pek de beceremeyen- nahoş sakallı bir tarih öğretmeni çıktı. Doğru yeri sormak için Merkez Ofis'e gittim ve manyak Bayan Brewster'la karşılaştım."

"İlk görüşte aşktı yani."

Babam bakışlarını yerde duran kalanlar kutusuna çevirdi. "O keçi kılıklı bana Barrow Binası 316 numara demeyi becerebilseydi bunların hiçbiri yaşanmayacaktı."

"Hiç komik değil."

Kafa salladı babam. "Sana söylememekle hata ettim. Özür dilerim. Ama rahatsızdım," -huzursuzca durakladı- "okulundan biriyle beraber olmak hoş değildi. Bu hale gelmesini istemediğim kesin. Başlangıçta pek zararsız görünmüştü."

"Almanlar da II. Dünya Savaşı'nı kaybettiklerinde öyle demişlerdi."

"Sorumluluk tamamen bana ait. Eşeklik ettim."

"Yalan söyledin. Sahtekârlık ettin. *Yalancı* dedi senin için. Ve haklıydı—"

"Öyle."

"—her konuda yalan söylemişsin. 'Seni gördüğüme sevindim,' derken bile."

Yanıt vermeyip içini çekmekle yetindi.

Kollarını kavuşturmaya ve duvara bakmaya devam ettim ya, soğuk bezi yine yanağıma bastırdığında kafamı çekmedim.

"Anladığım kadarıyla," dedi, "polis çağırınam gerekecek. Ya öyle yapacağım ya da diğer, daha cazip seçeneğe başvuracak, yasadışı yoldan elde edilmiş ateşli bir silahla kapısına dayanacağım."

"Arayamazsın polisi. Hiçbir şey yapamazsın."

Kafasını kaldırıp yüzüme baktı. "Hayvanı kafese kapamak isteyeceğini sanmıştım."

"O sadece normal bir kadın, baba. Ve sen ona saygılı davranmamışsın. Neden çıkmadın telefonlarına?"

"Canım konuşmak istemedi herhalde."

“Telefona çıkmamak uygar dünyadaki en ağır işkence biçimidir. *Vur-Kaç: Amerika’da Bekârlık Krizi*’ni okumadın mı?”

“Okuduğumu sanmıyorum.”

“En azından şimdi rahat bırakabilirsin kadını.”

Bir şey diyecekti, vazgeçti.

“Kime çiçek yolladın ayrıca?” dedim.

“Hı?”

“Bahsettiği çiçekler—”

“Janet Finssbroke’a. Bölümdeki Paleozoik Dönem’den kalma idarecilerden biri. Ellinci evlilik yıldönümüydü. Hoş olur demiştim—” Göz göze geldik. “Hayır, kesinlikle âşık falan *değilim*. Tanrı aşkına.”

Fark etmemiş gibi yaptım ama babam yatağın kenarında otururken çökmüş gibi görünüyordu. Yüzünde yitik, hatta kırık bir ifade dolanıyordu (ifade bulunduğu yere epey şaşmıştı.) Babamı bu halde, kendinin tam zıddı gibi görünce içim acıdı. Belli etmedim ama. Şaşkın ifadesi aklıma New York Times ve diğer gazetelerin baş sayfaya koymaya bayıldığı devlet başkanı fotoğraflarını getirdi; Büyük Lider’in tasarlanmış pozlar, metinli konuşmalar, provalı el sıkımlar arasında nasıl göründüğünü gözler önüne seren, onun kendinden emin ve ağırbaşlı (hatta metanetli) olmadığını, kırılgan ve aptal göründüğünü gösterdiklerinden baş sayfalarda yer alan fotoğraflar. Bu samimi fotoğraflar ilginçti; *kafa yorduğunuzda* böyle biri baştayken hayatlarımızdaki dengelerin ne kadar hassas, minnacık yaşamlarımızın ne denli narin ve müphem olabileceğini ima ettiklerinden korkutucuydular da.

Kurtuluş

Ve böylece öykümün vahim kısmına geliyorum.

Bu, Rusya tarihinin gündelik dökümü olsaydı, bir proleterin ağzından 1917 Büyük Ekim Devrimi'nin anlatıldığı bölüm olurdu; Fransa tarihi olsaydı, Marie Antoinette'in kafasının uçurulduğu, Amerika tarihi olsaydı Abraham Lincoln'ın John Wilkes Booth'un suikastına kurban gittiği bölüm olurdu.

“Tüm değerli öykülerde bir şiddet ögesi bulunur,” derdi babam. “İnanmıyorsan bir an dur ve evinin hemen dışında feci tehditkâr bir şeyin dolandığını, onun oflayıp puflamasını duymanın muazzam dehşetini düşün. Derken birdenbire acımadan, gözünün yaşına bakmadan o şey *evini başına yıkıyor*. CNN'deki haberler kadar ürkütücü... Peki onca gaddarlık içermese ‘Üç Küçük Domuzcuk’ nerede olurdu dersin? Mutluluk ve refah öyküleri ateşin başında -ya da aşırı makyajlı, gözlerine tavus kuşu tüylerinden daha parıltılı far sürmüş bir haber sunucusu tarafından anlatılmaya değmeyeceğinden, unutulup giderlerdi.”

Öykümün karmaşık dünya tarihi kitaplarına (her biri minnacık harflerle yazılmış, bin sayfayı aşan ve baskısı tükenmiş eserler) ya da üç yüz yıllık fabllara ışık tutabileceğini ima etmiyorum. Ama modern Batı ve Doğu kültürlerince resmen reddedilen (modern olsun olmasın hiçbir kültür kendi çıkarı uğruna kullanmaktan çekinmediğinden sadece resmen reddedilen) şiddetin, bir değişim yaşanacaksa kaçınılmaz olduğunu fark etmemek mümkün değil.

Bu bölümde yer alan nahoş olay gerçekleşmeseydi eğer, öykümü yazmaya hiç kalkışmazdım. Yazacak bir şeyim olmazdı. Stockton'da hayat nasılsa öyle, İsviçre'deki kadar sakin ve kendi halinde devam eder ve -Cottonwood, Smoke Harvey'nin ölümü, Noel Tatili'nden önce Hannah'yla yaptığımız tuhaf sohbet gibi- her türlü tuhaf olaya elbette sıra dışı gözüyle bakılabilirdi belki ama sonuçta hepsi, şaşkınlıktan uzaklığı ve dar

görüşlülüğüyle bilinen Geriye Dönüp Bakma eylemi içinde önemsiz kalacak ve öylece anlatılacak hadiseler olurdu.

Azıcık önden (Violet Martinez gibi) gitmeden duramayacağım ve bu sabırsızlığım yüzünden Eva'nın annemin kelebek ve güvelerini mahvettiği günle Hannah'nın, bariz isteksizliğimize rağmen ("Üstüne para verse gene gitmem," demişti Jade.) 26 Mart'taki Bahar Tatili'ne ayarladığı kamp gezisi arasındaki iki aya anca şöyle bir değinerek geçeceğim.

"Yürüyüş ayakkabısı getirmeyi unutmayın," demişti Hannah.

St. Gallway inatla yoluna devam ediyordu (bkz. "Stalingrad Muharebesi," *Vatan Uğruna*, Stepnoviç, 1989.) İstisna olan Hannah bir yana, öğretmenlerin çoğu, yeni bir kırmızı Navaço süveteri (Bay Archer,) yeni parlak pabuçlar (Bay Moats,) saç şal deseni misali bilerek üste uydurulması gereken bir şeye dönüştüren yeni böğürtlen rengi saç boyası (Bayan Gershon) gibi ufak, hoş görsel eklemeler dışında Noel Tatili'nden neşeye ve değişmeksizin dönmüştü. Bu dikkat dağıtıcı ayrıntılar insanı Bay Archer'a bu süveteri *kimin* verdiği ya da Bay Moats'un tüm pabuçlarının kalın tabanlı olmasına bakarak boy sorununun nereden kaynaklandığı veya kuaförü havluyu kaldırıp, "Endişelenmeyin, erik moru tonları saçınız ıslak olduğu için bu kadar belirgin duruyor," dediğinde Bayan Gershon'ın yüz ifadesinin tam neye benzediği hakkında düşüncelere itiyordu.

St. Gallway öğrencileri de aynıydı; utanç verici ulusal skandallar ve dehşetengiz dünya olaylarına rağmen faremsi becerileriyle önlerine konan muazzam besinleri toplamaya, depolamaya, inlerine götürmeye ve yemeye devam ediyorlardı. (Bayan Sturds, Sabah Duyuruları'nda sürekli, "Ülke tarihimizin kritik bir noktasındayız," diyordu. "Yirmi yıl sonra geri dönüp baktığımızda gurur duyacağımızdan emin olacağımız şeyler yapalım. Gazete okuyalım. Taraf olalım. Fikrimiz, görüşümüz olsun.") Öğrenci Konseyi Başkanı Stuart Maxwell, çalgılı, danslı ve Öğretmenler Arası Korkuluk Yarışmalı bir Bahar Tatili Mangal Partisine yönelik ayrıntılı planlarını açıkladı; İleri Dünya Tarihi öğretmeni Bay Carlos Sandborn saç jölesi kullanmayı bıraktı (saçları artık tur üstüne tur yüzmüşçesine ıslak değil, pervaneli bir uçakla sekiz çizmiş gibi rüzgârdan kabarmış haldeydi) ve ikinci ders etüdünün çapraz-bulmaca

üstadı gözetmeni Bay Frank Fletcher, boşanmanın eşiğine geldi. Anlaşıldığı kadarıyla eşi Evelyn, Şiddetli Geçimsizliği öne sürerek adamı evden atmıştı. (Gözlerini çevreleyen gölgelerin boşanmadan mı yoksa çapraz bulmacalardan mı kaynaklandığını kimse bilmiyordu gerçi.)

“Galiba Noel Arifesi’nde ş’a’parlarken Bay Fletcher, ‘Oh, daha aşağı,’ diyeceğine ‘Yukarıdan aşağı,’ demiş. Bardağı taşıran son damla buymuş,” dedi Dee.

Zach’i fizik dersinde sürekli gördüm ama birkaç selamlaşma dışında konuşmadık. Artık dolabımın dibinde bitivermiyordu. Bir seferinde, Devinim Laboratuvarı’nın en arkasında yan yana düştük ve başımı kaldırıp gülümsediğim anda laboratuvar masalarından birinin köşesine çarparak elindeki malzeme kaidesini ve numuneleri yere düşürdü. Ama malzemeleri toplarken dahi tek kelime etmedi ve yüzünde resmi hükümet sözcüsü ifadesiyle hızla ön tarafa (laboratuvar eşi Krista Jibsen’in yanına) gitti. Ne düşündüğünü kestiremedim.

Koridorlarda Eva Brewster’a rastladığım anlar da pek nahoştı. İkimiz de kişiyi çevresine karşı geçici bir göz kararıması yahut tam bilinç kaybına sevk eden Yürürken Bir Yandan Ayrıntılı Bir Şeyi Düşünmenin etkilerinden mustaripmişiz (Einstein mustarıptı bundan; Darwin ve Marquis de Sade da) gibi davrandık (hoş, birbirimizin yanından geçerken gözlerimiz, bir fahişe taşra kasabasına gelip kalacak yer aradığında inen perdeler misali kapanmadı diyemeyeceğim.) Sanki Eva’ya dair karanlık, dehşet verici bir sır öğrenmiştim (kimi nadir durumlarda bir kurt-kadına dönüşüyordu) ve sırrını bilmeme katlanamıyordu. Aynı zamanda, yüzünde düşünceli bir ifadeyle, ardında mutfak yüzeylerini temizlemede kullanılan malzemeleri anımsatan limonlu bir parfümün notalarını bırakarak koridorda uzaklaşırken bej süveterinin kamburundan, etli ensesinin açısından üzgün olduğunu ve elinden gelse yaptıklarının hepsini geri alacağını çıkardığıma yemin edebilirdim. Bana bunu doğrudan söyleyecek cesareti bulamasa bile (çok az insan bulurdu böyle şeyleri söyleyecek cesareti) sanki onu biraz olsun anlamışım gibi, kaygılarım azalmıştı.

Tüm felaket ve trajediler gibi, Bayan Brewster’ın yaptıklarının da olumlu birtakım etkileri vardı (bkz. *Dresden’in Sonuçları*, Trask, 2002.)

Kitty konusunda vicdan azabı çekmeyi sürdüren babam, bana ferahlatıcı gelen kalıcı bir pişmanlığa büründü. Paris'ten döndüğüm gün Harvard'a kabul edildiğini öğrenmiştik ve nihayet bu dönüm noktasını mart ayında, fırtınalı bir cuma akşamı kutladık. Babam Fransız manşetli Brooks Brothers takımını giydi, altın kol düğmelerini taktı; bense Au Printemps marka sakız-yeşili elbisemleydim. Babam dört yıldızlı bir lokantayı sadece adına bakarak (Kişot) seçti.

Akşam yemeği birçok nedenden dolayı unutulmaz bir kutlamaydı ki bu nedenlerden biri babamın, kuğu boyunlu sürahilerin şehvetli figürüne ve göz alıcı bir gamzeli çeneye sahip müthiş güzel garsonumuza zerre dikkat etmeyerek gösterdiği alışılmadık kendine hâkimiyetti. Kadının kahverengi gözleri siparişimizi alırken ve sonrasında bir kez daha, taze çekilmiş karabiber isteyip istemediğini sorarken (Buğulu bir sesle, “Daha fazlasını ister miydiniz [karabiberin]?” diye sordu.) babamın üzerinde boydan boya gezindi. Ama babam iradesini kullanarak bu müdahaleye kayıtsız kalınca gözleri, biraz mağlup, geldikleri yere geri döndü. (Yemeğin sonunda somurtkan bir vurguyla, “Tatlı menüsü,” dedi mesela.)

Babam şarap kadehini kola bardağımın kenarına dokundurup görkemli bir sesle, “Kızıma,” dedi. Yan masamızdaki takmış takıştırmış orta yaşlı hanımla tıknaz kocası (kadın adamı zar zor taşıdığı kucak dolusu alışveriş torbası misali bir an önce bırakmak ister gibi görünüyordu) otuzuncu defa bize bakıp gülümsedi. (Babam yürek hoplatacak cinsten örnek bir Baba idi o gece: yakışıklıydı, ilgiliydi ve tüvit takım giymişti.) “Eğitimin ömrünün sonuna kadar sürsün,” dedi. “Aydınlık yolda yürü. Doğrular uğruna-başkasının değil, kendi doğruların uğruna- mücadele et. Hepsinden öte, bilmeni isterim ki sen benim için en önemli kavram, kuram ve felsefesin.”

Babamın belagati yüzünden kadıncağız az daha düşüp kalacaktı. İrlanda kökenli bir şerefe kadeh kaldırma konuşmasından alıntı yaptığını sanmıştım ama daha sonra Killing'in *Sözlerin Ötesinde'sini* (1999) kontrol edince söylediklerini bulamadım.

Kendi cümleleriydi.

* * *

26 Mart Cuma günü, kentlerinin kapısında buldukları ve işçiliğine hayran kaldıkları tahta atın etrafına toplanan Truvalıların masumiyetiyle Hannah, kiralık sarı minibüsümüzü Günbatımı Manzaraları Kampı'nın toprak park yerine soktu ve 52 numaraya park etti. Park alanı, (yara bandı misali alelacele yapıştırılmış gibi görünen çarpık tahta tabelasında MERKEZ yazan) bir kulübenin önünde duran eğik-tavanlı lacivert Pontiac ile oldukça evanjelist (şiddetli bir aydınlığın ortasında ve dalları Tanrı'nın ayaklarına tutunmak istercesine göğe uzanan) bir meşenin altında yatan paslı karavanın ("Yalnız Düşler") haricinde boştu. Bembeyaz gökyüzü kendini ütölemiş, kolalamış ve katlayıp dağların ardına yerleştirmişti. Park alanı çöplerle, Sante Fe Çiftliği cipsleri, Thomas marka İngiliz Kekleri ve tarazlanmış bir mor kurdele gibi şişe içindeki şifreli mesajlarla doluydu. Geçen bir küsur hafta içinde bir ara sağanak izmarit yağmıştı. Buraya nasıl geldiğimizi hiçbirimiz bilmiyorduk. Kamp gezisi fikri başından beri (her şeye en başta atılan Leulah dahil olmak üzere) bizi heyecanlandırmamıştı ama işte şimdi eski kotlarımız, rahatsız yürüyüş ayakkabılarımız ve minibüsün arkasında sızmış şişko adamlar misali dayanmış yatan, Mavi İçre Dağcılık'tan kiralanma tıka basa dolu sırt çantalarımızla kampa gelmiştik. Bomboş, gergin bir matara, bezgin bir bandana, takırdayan mısır gevrekleri ve hazır makarnalar, bir şişe dolusu kontakt lens solüsyonunun aniden buharlaşması, bol sızlanmalı, "Durun, kim aldı benim rüzgâr geçirmez parkamı?" cümleleri - Hannah'nın etkisinin, kendiniz dahil herkese asla yapmayacağını söylediğiniz bir şeyi yapmanızı sağlayan irkiltici ancak incelikli tarzının kanıtlarıydı hepsi.

Baş başa kaldığımızda sürekli lafını açmasına rağmen, Nigel ve ben oturup tartışmadığımız nedenlerle kimseye bulduğumuz gazete kupürlerinden veya Violet Martinez'den bahsetmedik. Aydınlatılamamış gerçek kaybolma öyküleri, okunduktan sonra uzun süre insanın aklının karanlık köşelerinde dolanıyordu; Massachusetts'te iki gencin kaçırılışını işleyen, özensiz bir araştırmanın ürünü olan ve kötü bir üslupla yazılmış 2002 tarihli Conrad Hiller çalışması *Melekler*'in altmış iki hafta boyunca *New York Times*'in çoksatarlar listesinde kalması kuşkusuz bu yüzdendi. Bu tür öyküler, en ufak tahrikte kaçiveren yarasalar gibiydi;

kafanızın etrafında uçuşurlardı ve sizle ilgileri bulunmadığını, kaderinizin onlarınkine benzemeyeceğini bilmenize rağmen hem korku hem de ilgi uyandırırlardı.

Hannah deri botlarının parlak kırmızı bağcıklarını tekrar bağlarken neşeyle, “Herkesin her şeyi tam mı?” dedi. “Minibüse geri dönemeyeceğimizden sırt çantalarınızı ve haritalarınızı mutlaka alın. Verdiğim haritaları *sakın* unutmayın. Yürürken bulunduğumuz yerleri bilmemiz son derece önemli. Kör Dazlak Patikası’nı izleyecek, İbrahim Tepesi’nden Şeker Tepesi’ne geçeceğiz. Patika kuzeydoğuya devam ediyor ve kamp alanımız Yeni Çatlak Yolu’nun altı kilometre ötesinde. US441, şu kırmızı hat. Görüyor musunuz haritalarınızda?”

“Hı-hı,” dedi Leulah.

“İlkyardım çantası kimde?”

“Bende,” dedi Jade.

“Harika.” Hannah, elleri belinde gülümsedi. Duruma uygun giymişti: kalın keten pantolon, uzun kollu siyah tişört, pofuduk yeşil ceket ve aynalı güneş gözlüğü... Sesinde güz döneminden beri duymadığım bir heyecan vardı. Son zamanlardaki pazar yemeklerinde eski Hannah değildi; hepimiz farkındaydık. İçinde bir şeyler hafifçe yer değiştirmişti sanki, belli belirsiz bir değişiklik; tıpkı, uzun zamandır asılı durduğu duvardaki bir tablonun, gizlice, birisi tarafından milim sağa oynatılması gibi. Her zamanki gibi söylediklerimizi can kulağıyla dinliyor, yaşantılarımıza aynı ilgiyi gösteriyor, hayvan barınağında yaptıklarından, bir papağan almayı düşündüğünden bahsediyordu ama gülmüyor, tekmeleyen çakıl seslerini andıran o küçük kız kıkırtılarını sunmuyordu artık. (Nigel’in dediği gibi, saç kesimi “bir çuval inciri berbat eder” nitelikteydi.) Sessizce kafasını sallar, boş boş bakar olmuştu. İçine sarmaşık misali kök salıp yayılmış anlatılamaz bir kederden kaynaklanan bu yeni ketumluğa dalmaktan başka çaresi yok muydu yoksa hepimiz birden başına gelenler yüzünden endişelenelim diye kasten mi böyle yapıyordu, kestiremiyordum. Kimi Mayısböcekleri, huysuzluktan hassaslığa uzanan tuhaf ruh halleri sergilemeye teşne olurdu, biliyordum ve sırf babam acıklı vurgularla ne yapabileceğini falan sorsun diye böyle davranırlardı. (Babam bu tür hesaplı davranışlara genelde söz konusu

kadının pek yorgun göründüğünü söyleyip evlere erken dönmeyi önererek karşılık verirdi.)

Hannah artık yemeklerin ardından Billie Holiday'ın "Pişmanlık Yok"unu koyup o alçak, armoni yoksunu sesiyle eşlik etmiyordu; kol-tuğuna kurulu dalgınca Lana ve Turner'ı okşuyor, bizler üniversiteden bahseder veya Müdür Havermeyer'ın ikiz bekleyen eşi Gloria'nın yerleşke içinde kocaman karnıyla Sisifos ve kayası misali dolanmasını ya da mart başında ortaya çıkıveren rezil dedikoduyu, yani Bayan Sturds'ün Noel'de Bay Butters'la gizlice nişanlanmasını (Amerikan bizonu ile çayır yılanı eşleşmesi kadar kuşku götürür bir birlikteliktir) konuşurken çıtını çıkarmıyordu.

Hannah'yı sohbetlerimize katmaya yönelik hem açık hem saklı çabalarımız, bir gülleyle voleybol oynamak gibiydi. Binbir zahmetle hazırladığı yemeklere neredeyse dokunmuyor, paleti kasvetli renklerle dolu bir ressam misali lokmalarını tabağında dürtükleyip duruyordu.

Şimdiyse, aylardan sonra ilk defa havası yerine gelmişti. Serçelere has göz alıcı bir çeviklikle hareket ediyordu.

"Hazır mıyız?" dedi.

"Neye?" dedi Charles.

"Kırk sekiz saatlik cehenneme," dedi Jade.

"Doğayla bir olmaya. Herkes aldı mı haritasını?"

Charles minibüsün arka kapılarını çarparak kaparken, "Yirminci defa söylüyorum: Allah'ın belası haritaları *aldık*," dedi.

Hannah neşeyle, "Harika," dedi ve kapıları kontrol ettikten sonra koskocaman mavi sırt çantasını omuzladığı gibi hızlı adımlarla otoparkın en ucundaki ağaçlığa doğru yürümeye başladı. Arkasına yarım bir bakış atarak, "Ve start aldılar!" diye bağırdı. "Yaşlı Schneider kapıdan ilk çıkışı yaptı ve önde gidiyor... Milton Black dış kulvarda... Leulah Maloney beşinci sırada... Jade ile Blue'nun son dönemece at başı girmeleri bekleniyor." Gülüyordu.

Nigel, uzaklaşan Hannah'ya bakarak, "Ne diyor bu?" dedi.

"Ne bileyim ben?" dedi Jade.

"Haydi, safkanlar! Dört saat içinde hedefe varamazsak karanlıkta yürümek zorunda kalacağız!"

“Şahane,” dedi Jade gözlerini devirerek. “Sonunda tırlattı. Medeniyetin bağrındayken değil, hayır, illa burada, en kuş uçmaz kervan geçmez yerde, her yan ağaç ve yılan kaynarken, tavşanlardan başka yardımımıza gelecek kimse yokken sapıtmalıydı zaten.”

Nigel’la bakiştık. Omuz silkti.

“Neyse ne,” dedi. Işık vurmuş cep aynalarını anımsatan o minnacık gülümsemesini takındı ve Hannah’nın peşine düştü. Ağırdan alıp diğerlerini izledim. Nedense gitmek istemiyordum. Korku ya da kaygı değil, sadece önümde feci kasvetli, tümünü göremeyeceğim denli uçsuz bucaksız bir şeyin, karşılamaya gücümün yetip yetmeyeceğini bilmediğim bir şeylerin beklediğini hissediyordum (bkz. *Bir Pusula ve Bir Elektrometre: Kaptan Scott ve Antarktika’ya Erişme Yarışının Öyküsü*, Walsh, 1972.)

Sırt çantamın kayışlarını sıkıp peşlerinden yürümeye koyuldum.

Birkaç metre önümde giden Jade, patikanın girişinde bir köke takıldı. “Ha, oldu işte,” dedi. “Tam oldu.”

Kör Dazlak Patikası’nın kuzeydoğu geçişi (Hannah’nın verdiği haritada noktalardan mürekkep siyah bir hat) gayet dostane başlıyor, Wadsworth İlkokulu’ndaki ikinci sınıf öğretmenim Bayan Rowley’i (geniş omuzlu) andırıyordu; ikindi güneşi altında kuru ot yığınlarıyla oldukça pofuduktu ve Bayan Rowley’nin gün sonunda gevşeyen atkuyruğu misali cılız, ince, her yana saçılmış çam iğneleriyle doluydu. (Bayan Rowley gayet gıpta edilecek bir “tüm somurtuşların üstesinden gelme” ve “tüm ofları gülücüklere döndürme” becerisine sahipti.)

Önümde giden Jade dönüp sırtarak, “O denli berbat değildir belki,” dedi. “Yani eğlenceli *gibi* sanki.”

Ancak bir saat geçtikten ve Hannah’nın bize “yol ayrımından itibaren sağa” diye seslenmesinden sonra patika gerçek yüzünü gösterdi ve Bayan Rowley’ye benzemekten çıkıp her daim toprak rengi giyinen, sopa yutmuş duruşlu ve yüzünün buruşukluğu neticesinde insandan ziyade cevizi andıran Howard Country Day’den Bayan Dewelhears’t’e döndü. Patika giderek daraldı ve bizi, can yakan dikenli çalılar arasından geçmeye uğraşırken tek sıra halinde ve sessizce yürümeye zorladı. (“Sınavda çıtını çıkaran olursa notunuzu kırarın ve hayatınız mahv olur,” derdi Bayan Dewelhears’t.)

“Acıtıyor be,” dedi Jade. “Bacaklarıma *lokal anestezi* lazım resmen.”

“Kes yakınmayı,” dedi Charles.

Hannah en önde yüzünü bize dönüp tepe yukarı geri yürürken, “Nasıl herkes?” diye seslendi.

“Harika, şahane. Harikalar Diyarı resmen.”

“İlk seyirlik noktasına sadece yarım saatçik kaldı.”

“Oradan atarım kendimi aşağı artık,” dedi Jade.

Düşe kalka devam ettik. Bakımsız çamlar, toparlak kulaklı orman-gülleri ve solgun gri kayalarla dolu ormanda zaman kafasına göre hızlanıp yavaşlar gibiydi. En arkada, dakikalar boyunca (çingiraklı yılanlara karşı müthiş bir korunma yöntemi uygulayarak pantolonunu dizine kadar çekmiş olan) Jade’in kırmızı uzun çoraplarına, patikayı saran kalın, tırtılsı köklere, zemine düşen altın ışık parçacıklarına bakmaktan garip bir sükunete dalmıştım. Kilometreler boyunca (göremediğimiz birkaç kuş ile ağaçlardan birinin gövdesinde koşuşturan gri bir sincap dışında) yedimizden başka canlı yokmuş gibiydi ve Hannah’nın belki de haklı çıkacağını, bizi zorladığı bu deneyimle sahiden başka bir şeye açılan bir kapıya, dünyaya dair yepyeni, cesur bir bakış açısına kavuşacağımızı düşünmeden edemiyordum. Çamlar okyanusa öykünerek dalgalanıyorlardı. Bir kuş cıvıladı ve hava kabarcığı misali göğe yükseldi.

İşin garip yanı, bu hantal yürüyüşün büyüüne kapılmamış gibi görünen tek kişinin Hannah olmasıydı. Daralan patikanın bizi tek sıra yürümeye her zorlayışında geride durup Leulah ile lafladığını, neşeyle -biraz aşırı neşeyle- konuştuğunu, kafa salladığını ve yüz ifadelerini ezberlemek istermiş gibi Lu’ya baktığını görebiliyordum. Arada çevremizi saran yavan huzuru delen ani ve kaba kahkahalar atıyordu.

“Ne kaynatıyorlar acaba?” dedi Jade.

Omuz silktilim.

* * *

İlk seyirlik noktası İbrahim Tepesi’ne akşam altıyı çeyrek geçe vardık. Sahne misali açılıp kocaman dağları gözler önüne seren patikanın sağında kalan kayalık bir çıkıntıydı durduğumuz yer.

Hannah elini gözlerine siper ederek, “Şurası Tennessee,” dedi.

Yanına dizilip Tennessee'ye baktık. Yakınıımızdaki tek ses Nigel'in çantasından çıkardığı top-kekin ambalajının yırtışıydı. (Nigel'in türlü Derin Sessizlik Anına karşı bağışıklığı, balıkların boğulmaya bağışıklığıyla aynıydı.) Soğuk hava boğazımı ve akciğerlerimi kasti. Dağlar birbirlerine erkekler gibi göğüs dokundurmadan, kol-omuzda sarılmışlardı. Hepsinin başı dumanlıydı ve en uzakta, ufuktakilerin rengi öyle soluktu ki nerede bittiklerini, göğün nerede başladığını kestirmek imkânsızdı.

Görüntü içimi hüznle doldurdu ama uçsuz bucaksız, baştan aşağı ışıık ve pusla yüklü, soluksuz ve sonsuz manzaralarla karşılaşan herkes kedere kapılırdı herhalde. Babam buna, "insanın biteviye kasveti" derdi. İnsan sadece gelişmekle meşgul çeşitli ülkelerdeki gıda yetersizliklerini, kirli suları, yetişkinlerdeki şok edici ortalama cehalet ve ömür sürelerini değil, malum klişeyi, tam o anda kaç kişinin doğup kaç kişinin hayata veda ettiğini ve kendinin, diğer 6,2 milyar gibi bu keyfe keder, gerçekleştiklerinde dünyayı sarsacağı sanılan ama Hichraker'ın *Dünyanın Coğrafi Olguları Kitabı*'nın 2003 basımı veya M. C. Howard'ın *Kozmosu Kum Tanesinde Bulmak: Evrenin Doğumu* (2004) bağlamlarına yerleştirildiğinde sıradanlaşan, olağanlaşan dönüm noktaları arasında durduğunu düşünmeden edemiyordu.

"Siktir!" diye bağırdı aniden Hannah.

Ses çizgi filmlerdeki gibi yankılanmak yerine denize atılıveren bir yüksük misali yutulup gitti. Charles dönüp Hannah'ya baktı. Yüzündeki ifadeden Hannah'nın delirdiğini düşündüğünü anlamak zor değildi. Kallanlarımız vagona tıklmış sığırlar misali huzursuz huzursuz kımıldadık.

S harfini uzatarak bir daha, "Siktir!" çekti Hannah. Sesi boğuktu bu sefer.

Bize döndü. "Bir şeyler demeniz lazım." Bir derin nefes daha aldı ve güvertedeki şezlonga uzanıp güneşlenmeye hazırlanan biri gibi kafasını geri attı. Göz kapakları titriyordu. Dudakları da.

"Mutlu birleşmesine hiçbir engel yok bence sevenlerin!" diye haykırdı.

Milton gülerek, "İyi misin sen?" dedi.

Hannah gayet ciddi bir bakışla, "Komik yanı yok bunun," dedi. "Ciddiye al. Fagot olduğunu düşün ve ardından bir şey de. Ruhundan gelen bir şey." Derin bir nefes daha çekti. "Henry David Thoreau!"

Leulah birden uzağa tükürme yarışmasındaki çocuklar misali çenesini iyice öne uzatarak, “*Korkmaktan korkma!*” dedi.

“Güzel,” dedi Hannah.

Jade ofladı. “Tanrı aşkına. Bu deneyimle yeniden mi doğacağız yani?”

“Duyamıyorum sesini,” dedi Hannah.

“Saçmalık ulan bu!” diye bağırdı Jade.

“Böylesi daha iyi.”

“Bok,” dedi Milton.

“Pısırk.”

“*Bok!*”

“Jenna Jameson?”²⁰⁰ diye bağırdı Charles.

“Soru muydu yanıt mı bu?” dedi Hannah.

“*Janet Jacme!*”²⁰¹

“Çıkarın beni buradan!” diye haykırdı Jade.

“*Hedef ve amaçları eşit hassasiyetle belirleyin!*”

“*Eve dönmek istiyorum ben!*”

Nigel, kızarak bağırdı: “*Minik dostuma merhaba de!*”

“Sör *William Shakespeare!*” dedi Milton.

“Sör değildi o,” dedi Charles.

“Hayır öyleydi.”

“Asil ilan edilmemişti.”

“Boş ver,” dedi Hannah.

“*Jenna Jameson!*”

“Blue?” dedi Hannah.

Neden bağırmadığımı bilmiyorum. Kekelemekten vazgeçemeyen biri gibiydim. Galiba uygun soyadlı, rüzgâra haykırılma ayrıcalığını hak eden birini bulmaya uğraşıyordum. Çehov diyecektim ama ön adını eklediğimde fazla yapmacık göründü gözüme. Dostoyevski fazla uzundu. Plato’ysa sanki Batı Uygarlığı ve Düşüncesinin Temeli’ni seçerek herkesi alt etmeye çalışıyormuşum gibi gösterecekti beni. Nabokov’u babam onaylardı ama kendi dahil, ismin nasıl telaffuz edileceğini bilen yoktu. (NA-bo-kov, *Lolita*’yı erotik zannederek alan amatörlerin telaffuzuyken,

200 Jenna Jameson (1974): Amerikalı porno yıldızı. (ç.n.)

201 Janet Jacme (1967): Amerikalı porno yıldızı. (ç.n.)

Na-BO-kov kulağa bozuk tabanca atışı gibi geliyordu.) Goethe daha da betardi. Molière ilginç bir seçimdi (kimse bir Fransız adı sarf etmemişti henüz) ama gırtlaktan *R* telaffuzu sorunluymuştu. Racine fazla karanlık, Hemingway fazla maçoymuştu. Fitzgerald iyiydi ama sonuçta Zelda'ya yaptığı affedilir cinsten değildi. Homeros iyi bir seçimdi ya, babam *The Simpsons*'ın adamın namını mahvettiği konusunda ısrarcıydı.

"*K-Kendine karşı dürüst ol!*" diye bağırdı Hannah.

"*Scorcese!*"

"*Düzgün davran!*" diye haykırdı Milton.

"*Yap gitsin!*"

"*Ne olabiliyorsan ol!*"

"Duygularınızı ifade ederken Amerikan reklamcılık geleneğine bel bağlamayın," dedi Hannah. "Kendi sözcüklerinizi kullanın. Söylemek istediğiniz şeyler, yüreğinizdekiler her zaman kuvvetlidir."

Jade, "*Kol boyu dövme!*" diye bağırdı. Yüzüne çamaşır sıkarmış gibi bir ifade yerleşmişti.

Hannah bana dönerek, "Fazla düşünüyorsun, Blue," dedi.

"Ben—e—" dedim.

"*Canterbury Hikâyeleri!*"

"*Bayan Eugenia Sturds! Bay Mark Butters'la mutlu mesut yaşasınlar ama üreyip dünyaya terör saçmasınlar!*"

"Aklına ilk geleni söyle—"

"*Blue van Meer!*" deyiverdim.

Kocaman bir pisiballığı misali kayıp çıkıvermişti. Donakaldım. Kimsenin duymamış olması, sözlerimin havada yüzüp tüm kulaklardan uzaklaşması için dua ettim derhal.

"*Hannah Schneider!*" diye haykırdı Hannah.

"*Nigel Creech!*"

"*Jade Churchill Whitestone!*"

"*Milton Black!*"

"*Leulah Jane Maloney!*"

"*Süper memeli beşinci sınıf öğretmenim Doris Richards!*"

"*Yürü be!*"

“Bayağılığa lüzum yok. Sahici olmak için cesaret edin. Ciddi olmak için.”

“*Hakkınızda söylenenlere aldırmayın, kıskanıyor hepsi!*” diyen Leulah minik, ciddi yüzüne düşen saçları geri attı. Gözleri yaşarmıştı. “*De-dikodulara rağmen azınetmek lazım! Pes etmemek lazım!*”

“Sırf burada olmayın,” dedi Hannah. Dağları işaret etti. “Ta oralarda olun.”

* * *

Şeker Tepesi’ne (haritamızda yamru yumru bir noktalı çizgiydi) gidiş iki saatimizi alacaktı ve Hannah karanlığa kalmamak için hızlanmamız gerektiğini söyledi.

Biz yürür, ışık azalır ve çamlar iyice sıklaşırken Hannah bu sefer Milton’la kişisel bir sohbete daldı. O denli yakın yürüyorlardı ki Hannah’nın mavi sırt çantasıyla Milton’ın kırmızı sırt çantası, çarpışan arabalar misali toslaşıp duruyordu. Milton, Hannah’nın söylediği bir şeye başıyla onay verdi; iri cüssesi Hannah’nın yürüdüğü tarafa doğru, Hannah erozyon yaratmışçasına yatıyordu.

Hannah’nın gruptan seçtiği biriyle doğrudan konuşmasının ne denli gurur okşayıcı olduğunu biliyordum. Gariban kapağınızı, cildinizi kırıştırmaya aldırmadan, gözüpek bir tavırla açiverir, neler olacak diye merak ederek kaldığı yeri araya araya sayfalarınızı karıştırırdı. (Her daim öyle odaklanarak okurdu ki sizi, birden bırakıp aynı ilgiyle bir diğerine geçene kadar en sevdiği roman olduğunuzu zannederdiniz.)

Yirmi dakika sonrasındaysa Charles’laydı Hannah. Martı çığlıklarını andıran kahkahalar atıldılar; Hannah, Charles’in omzuna dokundu, onu kendine çekti ve bir anlığına kollarıyla elleri birbirine dolandı.

“Ne mutlu bir çift,” dedi Jade.

On beş dakika geçmeden bu sefer Nigel’laydı Hannah. (Öne eğik başından ve yana attığı bakışlardan Nigel’in söylenenleri azıcık rahatsız dinlediği anlaşılıyordu.) Çok geçmeden Jade’in yanına, önüme geldi.

Haliyle sonunda *benimle* konuşmaya geleceğini, bir Hannah-Öğrenci Görüşmesi yapıldığını ve en sonda kaldığım için listesinin son maddesi olduğumu düşündüm. Ama sohbetleri bittiğinde -Hannah, Jade’i yazın *The Washington Post*’ta stajyerlik yapmaya teşvik ediyordu (“kendine

insaflı davranmayı unutma,” dediğini de duydum)- ona bir şeyler daha fısıldadı, yanağına bir öpücük kondurdu ve benim tarafıma hiç bakmadan hızla grubun en önüne ilerledi.

“Pekâlâ! Endişelenmeyin, millet!” diye bağırdı. “Geldik sayılır!”

Şeker Tepesi’ne vardığımızda gücenmeyle melankoli karışımı bir duyguya kapılıp gitmiştim. Kaba kayırmacılığa aldırmamak lazımdı (“herkes Van Meer Fan Kulübü’nün üyesi olamaz,” derdi babam) ama insanın önünde böyle arsızca gerçekleştiğinde herkes dallanıp budaklanırken sap olarak kalmaya zorlanmış gibi bozulmamak elde değildi. Neyse ki diğerleri Hannah’nın benimle konuşmadığını fark etmemişlerdi. Haliyle Jade sırt çantasını yere atıp yüzünde batan güneş misali gülümsemesiyle gerinerek, “Ne diyeceğini biliyor, değil mi? *Müthiş*,” dediğinde yalana başvurduğumu, anlayışla kafa sallayıp, “Sahiden,” dediğimi itiraf etmek zorundayım.

“Önce çadırları kurmaya çalışalım,” dedi Hannah. “İlkinе yardım ederim. Ama ondan önce gidip manzaraya bir göz atın. Diliniz tutulacak!”

Hannah’nın aşikâr hevesine rağmen kamp alanı, hele İbrahim Tepesi’nin ihtişamından sonra bana pek sıkıcı ve umut kırıcı geldi. Şeker Tepesi kamp alanı sevimsiz çamlarla çevrili yuvarlak bir toprak açıklıktan ve kenarları yaşlı köpeklerin burunları gibi yumuşak ve gri, yakın zamanda yakılmış birkaç odun parçası barındıran kararmış bir kamp ateşinden ibaretti. Sağımızdaki kaya grubunun ardında aralık bırakılmış kapı darlığında, sis örtüsünün altında çıplak uyuyan mor sıradağların dikizlenebileceği taş bir çıkıntı vardı. Güneş batmıştı; cıvık turuncu ve sarılar kaplamıştı şimdi ufku.

Leulah, “Beş dakika önce biri varmış burada,” dedi.

Seyirlikten dönüp baktım. Leulah açıklığın ortasında dikilmiş, yeri gösteriyordu.

“Ne?” dedi yanındaki Jade.

Yanlarına gittim.

“Bakın.”

Botunun dibinde bir izmarit yatıyordu.

“Üç saniye önce yanıyordu bu.”

Jade çömeldi ve izmariti bir akvaryum balığı tutar gibi eline aldı. Dikkatle kokladı.

Attı ve “Haklısın,” dedi. “Kokusunu aldım. Şahane. Bir bu eksikti. Gelip ağzımıza sıçmak için gecenin karanlığını bekleyen bir dağlı.”

“*Hannah!*” diye bağırdı Lu. “Defolup gitmeliyiz buradan.”

“Ne oldu?”

Jade izmariti işaret etti.

“En gözde kamp alanlarından biri burası,” dedi Hannah.

Leulah gözlerini kocaman açarak, “Yanıyordu yalnız,” dedi. “Yandığı için gözüme çarptı. Biri var burada. Gözetliyor bizi.”

“Saçmalama.”

“İyi de hiçbirimiz sigara içmiyoruz,” dedi Jade.

“Önemli değil. Herhalde yürüyüşçülerden biri burada mola vermiştir. Dert etmeyin.” Döndü, çadırlarla uğraşan oğlanların yanına gitti.

“Her şey şaka onun için,” dedi Jade.

“Gitmeliyiz buradan,” dedi Leulah.

“Baştan beri söylüyorum onu ben,” dedi Jade uzaklaşarak. “Dinleyen çıktı mı peki? Yok. Oyunbozan oldum. Pöh.”

“Hey,” dedim Leulah’ya gülümseyerek. “Sorun çıkmayacaktır, eminim.”

“Ciddi misin?”

İddiamı destekleyecek kanıtların yoksunluğuna aldırmadan evetledim.

* * *

Yarım saat sonra Hannah kamp ateşiyle uğraşmaya başladı. Bizlerse çıplak kayaların üstüne oturmuş, mini-ocakta ısıttığımız domates soslu düdük makarnası ile volkanik taş sertliğindeki Fransız ekmeğini yiyorduk. Kapkaranlık bir kazandan ve simsiyah gökten ötesi görünmemekle birlikte manzaraya dönük oturuyorduk. Gökyüzü azıcık nostaljiye kapılmıştı gerçi; kalan son ışık huzmelerini bırakmak istemez gibiydi.

“Bu kayalık şeyden düşersen ne olur?” dedi Charles.

Ağzı makarna ile dolu olan Jade, “Ölürsün,” diye yanıtladı.

“Ne tabela var ne başka bir şey. Ne LÜTFEN DİKKAT EDİN ne de KAFA ÇEKMEK İÇİN UYGUN DEĞİL... Öylece duruyor işte. Düşün mü? Vah yazık.”

“Rende peynir kaldı mı?”

“Niye buraya Şeker Tepesi demişler acaba?” dedi Milton.

Jade, gene dolu ağızla, “Ya, kim bulur bu salak adları?” dedi.

“Taşrahılar,” dedi Charles.

“En iyi tarafı sessizliği,” dedi Nigel. “Buraya çıkana kadar her şeyin ne gürültülü olduğunu fark etmiyor insan.”

“Kızılderililere üzülüyorum ben,” dedi Milton.

“Kızıl Ayak’ın *Mahrumlar*’ını oku,” dedim.

“Hâlâ açım,” dedi Jade.

“Nasıl ya?” dedi Charles. “Hepimizden fazla yedin. El koydun yemeğe resmen.”

“Hiçbir şeye el koymadım.”

“Şükür elimi falan uzatmaya kalkmadım. Isırdın muhtemelen.”

“Yeterince yemezsen vücudun açlık *moduna* geçer ve yediğin bir lokma top-keke votkalı *penne* muamelesi yapar. Yirmi dört saat içinde balona dönersin.”

“Buraya bizden önce birinin gelmiş olması hoşuma gitmiyor,” dedi birden Leulah. Sesiyle irkilerek Leulah’ya baktık.

“Şu izmarit,” diye mırıldandı.

“Takma kafana,” dedi Milton. “Hannah endişelenmedi. Sürekli kamp yapıyor hem.”

“Zaten istesek de gidemezdik,” dedi Charles. “Gecenin körü. Yolumuzu yitirirdik. Muhtemelen buralarda *her ne* dolaşıyorsa ona yakalanırdık—”

Jade kafa sallayarak, “Hapishane kaçkınları,” dedi.

“Bir de kürtaj kliniklerini bombalayan herif.”

“Buldular onu,” dedim.

“Hannah’nın yüzünü görmediniz siz,” dedi Leulah.

“Ne varmış yüzünde?” diye sordu Nigel.

Lu mavi rüzgârlığı içinde perişan görünüyordu. Kollarıyla dizlerini sarmıştı ve Rapunzelleşmiş saçı omzunun üstünden yere uzanıyordu.

“Benim kadar korktuğunu gördüm ben. Ama söylemek istemedi çünkü yetişkin falan gibi davranması gerektiğine inanıyordu.”

“Silah getiren var mı aranızda?” dedi Charles.

“Jefferson'inkini getirmeliymişim,” dedi Jade. “*Nah bu kadar*. Müt-hiş. Çamaşır çekmecesinde saklar.”

Milton sırt üstü uzanıp yıldızlara bakarak, “Silah lazım değil bize,” dedi. “Gideceksem -yani *cidden* vadem dolarsa- burada olması fark etmez benim için. Bu yıldızların altında...”

“Sen şu hastalıklı biçimde mutlu insanlardansın zaten,” dedi Jade. “Valla ben en az yetmiş beş sene daha vadem dolmasın diye ne gerekirse yaparım. Birini kafasından vurmam veya park korucusunun şeyini ısırمام gerekecekse, yine varım.” Çadırlara doğru baktı. “Hannah nerede? Göremiyorum.”

Tabak çanağımızı alıp açıklığa yürüdük ve Hannah'yı ateşin başında mısır patlaklı gofret yerken bulduk. Üstünü değiştirmiş, yeşil-siyah kareli bir gömlek giymişti. Doyup doymadığımızı sordu ve Jade'in olumsuz yanıtı üzerine ortası şekerlemeli bisküvilerden pişirmeyi önerdi.

Şekerlemeler ateşte kızarır, Charles bir hayalet öyküsü anlatırken (taksi şoförü ve hayalet yolcu) ateşin diğer tarafında oturan Hannah'nın beni seyrettiğini fark ettim. Kamp ateşi herkesi turuncuya boyuyor, yüzlerdeki kimi hatları silip atıyordu. Hannah'nın kara gözlerini çevreleyen çukurların kaşıkla oyulmuş gibi derin görünmesi dikkatimi çekti. Bece-rebildiğimce hercai gülümsemeye çabaladım, ardından Şekerleme Kızartma Sanatıyla ilgileniyormuş gibi yaptım. Bir dakika sonra göz attığım da bakışlarının zerre değişmediğini gördüm. Göz göze geldik ve ucu ucuna görülebilecek bir göz hareketiyle solunu, ağaçları işaret etti. Kol saatine dokundu ve sağ eliyle *Beş* işareti yaptı.

“Sonra şoför arkasına dönmüş,” dedi Charles. “Kadın yokmuş. Koltukta ne kalmış dersiniz? Beyaz bir eşarp...”

“*Bu mu yani?*”

“Hı-hı,” dedi Charles gülümseyerek.

“Duyduğum en uyduruk hayalet hikâyesiydi.”

“Uyduruğun da uyduruğu.”

“Domatesim olsaydı kafana atmıştım.”

“Kuyruksuz köpek öyküsünü bilen var mı?” dedi Nigel. “Kuyruğunu arar hani. Millete saldırır, falan.”

“Maymun Patisi’ni diyorsun sen,” dedi Jade, “dördüncü sınıfta okuduğum ve niyeysen hayat boyu unutamayacağın berbat öyküyü. Bir o, bir de ‘En Tehlikeli Oyun.’ Değil mi, Kusmuk?”

Başım ile evetledim.

“Köpekli bir tane *vardı* ama hatırlayamıyorum şimdi.”

“Hannah’da vardır iyi öykü,” dedi Charles.

“Yok,” dedi Hannah.

“*Haydi* canım.”

“Yok. Hiç öykü anlatamam ben. Oldum olası.” Esnedi. “Saat kaç?”

Milton saatine baktı. “Onu biraz geçiyor.”

“Geçe kalmamak gerek,” dedi Hannah. “Dinlenmeliyiz. Sabah erken çıkacağız.”

Korkuyla kaygının içime anında doluverdiğini söylememe gerek yok. Meşum izmariti hepten unutmuş, neşeyle şekerlemesini yiyip (ağzının kenarında kalmıştı birazı) çenesindeki minik gamzelerle Milton’ın anlattıklarına gülümseyen Leulah dahil, Hannah’nın işaretini kimse fark etmemişti anlaşılan. Dizlerimin üstünde ateşi seyretmeye koyuldum. Hannah’yı görmezden gelmeyi geçirdim aklımdan (“*kuşkuya düşünce anlamazdan gel*”) ama beş dakika sonunda Hannah’nın gene, bu sefer Ofelya rolünü oynayacakmışım da karaktere hepten dalmışım, deliliğin sınırlarına dayanarak repliklerimi kaçırıyormuşum ve Laertes ile Gertrude’u sufle vermek zorunda bırakıyormuşum gibi beklentiyle yüzüme baktığını görüp dehşete düştüm. Bakışının kudreti altında mecburen kalktım, üstümü silkeledim.

“B-ben dönerim hemen,” dedim.

“Nereye?” dedi Nigel.

Hepsi birden bana döndü.

“Tuvalete,” dedim.

Jade kıkırdadı. “Hayatta yemez.”

“Kızılderililer yapabiliyorsa,” dedi Charles, “sen de yaparsın.”

“Kızılderililer kafa derisi de yüzüyordu.”

Nigel sırtarak, “Kuru yaprak öneriyim sana,” dedi. “Ya da azıcık ağaç yosunu.”

“Tuvalet kâğıdı var yanımızda,” dedi Hannah. “Benim çadırda.”

“Teşekkür ederim,” dedim.

“Çantamda,” dedi.

“Daha çikolata kaldı mı?” dedi Jade.

Çadırların arkasına, karanlık ve puslu tarafa gidip gözlerimin alışmasını bekledim. Ateşin yanından gelen kahkahaları duyup peşimden kimse gelmediğine karar verince ağaçların arasına daldım. Dallar takıldı bacaklarıma. Arkamı gördüğümde çamların hippie evlerindeki boncuk perdeler misali yolu kapadığını görerek şaşırdım. Yavaşça açıklık çevresinde, görünmemek için ağaçların arkasından ilerleyerek Hannah’nın işaret ettiğini düşündüğüm yere ilerledim.

Kamp ateşiyle aramda on metre kadar vardı ve Hannah’nın hâlâ kafasını eline dayamış, diğerleriyle oturmaya devam ettiğini görebiliyordum. Yüzünde öyle uykulu bir ifade vardı ki bir anlığına hayal gördüğümü sandım. Kendi kendime, üç, hayır iki dakika içinde ortaya çıkmazsa geri döneceğini ve bu çatlak kadınla bir daha asla konuşmayacağımı söyledim. Bir alüminyum-28 topağındaki çekirdeklerin neredeyse yarısının bozunması ve VX’e maruz kalan birinin ölmesi için yeterliydi *iki* dakika. 1890’daki Yaralı Diz Çarpışması’nda kadın, erkek ve çocuk, toplam 150 Siu’nun vurulması *iki* dakika sürmüştü ve 1866 yılında Gudrid Vaaler adlı Norveçli kadın, ataşın mucidi Johan Vaaler’i *iki* dakikada dünyaya getirmişti.

İki dakika yeterliydi Hannah’ya.

Karanlığın Yüreği

Kalkışımı ve çocuklara bir şeyler söyleyişini izledim. Adımı duyduğundan bana bir bakacağını söylediğini düşündüm. Cadırlara doğru yürüdü ve gözden yitti.

Diğerlerini izleyerek bir dakika daha bekledim. Jade ayaklarını iki yana açmış, Manş Denizi'ni geçen bir feribottaymışçasına tuhaf sallanışını abartarak Sabah Duyuruları'ndaki Bayan Sturds'ün taklidini yapıyordu (ellerini kavuşturup gözlerini kocaman açarak, "Ülkemiz için çok kötü bir dönemdeyiz!" diyordu) ki çalı çırpının ezildiğini ve çam iğnelerinin hışırdadıklarını duydum. Ardından yüzü karanlıkta bana doğru gelen Hannah'yı gördüm. Beni fark edince gülümsedi ve parmağıyla ses çıkarmadan peşinden gitmemi işaret etti.

Şaşırdım tabii. El fenerim yanımda değildi ve rüzgâr çıkmıştı; üstümde kot pantolonum, tişörtüm, babamın Colorado Üniversitesi'nde verilen ince kazak ve rüzgârlıktan ötesi yoktu. Ama Hannah çoktan hızını almış, ağaçlar arasında zikzaklar çizerek uzaklaşıyordu. Dönüp diğerlerine göz attım -gülüşüyorlardı; sesleri birbirine karışmıştı- ve peşine düştüm.

Kamp alanından bizi duyamayacakları mesafeye ulaştığımızda ne yaptığını soracaktım ya, yüzündeki sert ifadeyi fark edince vazgeçtim. Bir el feneri çıkardı -daha önce dikkatimi çekmeyen, siyah veya lacivert bir bel çantası takmıştı- ama fenerin zayıf beyaz ışığı karanlığı hafifçe itelemekten, bir avuç dal parçasını aydınlatmaktan başka işe yaramadı.

Belli bir patikada ilerlemiyorduk. Önce çevremdeki dikkat çekici şeyleri kullanarak (rengi kaçmış ağaç kabukları, tamam, ölü ağacın dibindeki kurbağamsı kaya, ters çarmıh şekilli çıplak dallar, fena değil) zihinsel bir Hansel-Gretel usulü kırıntı bırakma çabasına giriştim ama bu tür dikkat çekici şeylere sık rastlamıyordum ve yaptığım özünde anlamsızdı. Beş dakika geçmeden uğraşmayı bıraktım. Hannah'nın yanında,

köpeklemekten vazgeçip kendini boğulmaya bırakan biri gibi körlemesine yürümeye başladım.

“Bir süre fark etmezler,” dedi Hannah. “Fazla vaktimiz yok ama.”

Ne kadar yürüdük bilmiyorum. (Feci bir unutkanlık yüzünden saat takmamıştım koluma.) Hannah on dakika kadar sonra birden durdu ve bel çantasının fermuarını açıp -bize verdiklerinden farklı, renkli, çok daha ayrıntılı- bir harita ve ufak bir pusula çıkardı. İnceledi ikisini de.

“Biraz daha uzakta,” dedi.

Yürümeye devam ettik.

Körlemesine peşinden gidişim tuhaftı ve neden itirazsız ya da sorgusuz, hatta korkusuz gittiğimi bugün bile açıklamam mümkün değil. İnsan korkudan taş keseceğini sandığı anlarda taş falan kesmiyor. Sanki Maryland’in Alpaca kasabasındaki Büyülü Amazon Nehir Gezintisi’ndeki kayıklardan birine binmiş, gidiyordum. Bazı ayrıntılar, Hannah’nın dudağını çiğnemesi (babam beklenmedik ölçüde başarılı bir ödevi notlarken böyle yapardı,) deri botlarımın ucunun ışık huzmesini tekmeleyişi, çamların dur durak bilmeden, bir türlü uykuya dalmıyormuşçasına hışırdamaları, Hannah’nın dakika başı yahut iki dakikada bir karnına dokunan gebe kadınlar misali sağ elini bel çantasına götürüşü dikkatimi çekti.

Durdu, saatine baktı Hannah. Feneri söndürdü, “İyi böyle,” dedi.

Gözlerim yavaştan karanlığa alıştı. Beş dakika önce geçtiğimiz bir yerdeydik sanki. Çevremizi saran çamlar kadifemsiydi ve Hannah’nın yüzü mavimtırak sedef parıltısındaydı.

“Sana bir şey söyleyeceğim,” dedi. Derin bir nefes aldı, verdi ama bir şey demedi. Yutkundu, derin bir nefes daha aldı, elini boğazına götürdü ve öylece, beyaz bir süs gibi tuttu. “Hiç beceremem bu işleri. Başka şeylerde iyiyimdir. Matematikte. Lisan öğrenmede. Emir vermede. İnsanları rahatlatmada... Bundaysa berbatım.”

“Nede?”

“Gerçekte...” Tuhaf, boğulur gibi bir sesle güldü. Omuzlarını gerip göğe baktı. Ben de baktım çünkü göğe bakmak, esneme gibi bulaşıcıdır. Kapkaranlık bir leke, yıldızlar... Mayısböceği Rachel Groom’un kovboy çizimelerindeki yapay elmaslar...

“Kabahat kimsede değil,” dedi Hannah. “Bende. Herkes kendi seçimini yapar. Of, bir sigara lazım bana.”

“İyi misin sen?” dedim.

“Yok. *Evet.*” Yüzüme baktı. “Özür dilerim.”

“Dönsek daha iyi belki.”

“Yok... Delirdiğimi düşünüyorsan haklısın...”

“Delirdiğini düşünmüyorum,” dedim ya, der demez delirip delirmediğini merak ettim.

“O kadar feci değil. Söyleyeceğim şey. Daha çok *benim* için. Benim için berbat. *Ne kadar* berbat olduğunu bilmediğimi düşünme sakın. Ne kadar rezil olduğunu... Böyle yaşamak—ah, korktun... Özür dilerim. Böyle olsun istemezdim... Büyülü ormanda falan, çok ortaçağ işi, biliyorum. Ama diğerleri karışmadan konuşmak imkânsızdı. Hannah şöyle, Hannah böyle... Of, *tanrım*. Mümkün değil.”

“Ne mümkün değil?” dedim ya, duymuş görünmedi. Kendi kendine konuşur gibiydi.

“Nasıl söyleyeceğimi düşününce—Of, ne ödleğim ben... Kendimi kandırıyorum. Feci.” Kafa salladı, gözlerini ovuşturdu. “Şimdi, bazı insanlar var. Kırılgan insanlar. Sevip kırdığın... Ve ben... Acınası haldeyim, değil mi? Nefret ediyorum kendimden. Cidden. Ben...”

Birçok açıdan Yetişkin olsa da işbu kelimenin sözde içermesi gereken şeylerin hiçbirini olmadığını (sağlam değil, sızıntılı; sabit değil, cidden kopuk) söyleyen bir yetişkinden daha sinir bozucu bir şey yoktur. Sanki birinci sınıftaydım ve şahane bir el kuklasının altındaki korkunç insanın ortaya çıkışını izliyordum. Çenesi tuhaf, bilinmez duygularla kırışmıştı. Ağlamıyordu ama dudaklarını büzmüştü.

“Dinleyecek misin söyleyeceğimi?” Sesi alçaktı; ninelerinki gibi titrek, çocuklarınkı gibi muhtaçtı. Biraz fazla yaklaşıp kara gözleriyle yüzümü taradı.

“Hannah?”

“Söz ver.”

“Peki.”

Azıcık sakinleşmiş göründü.

“Sağ ol.”

Yine derin bir nefes aldı ve yine konuşmadı.

“Babamla mı ilgili?” deyiverdim.

Nedeninden emin değildim; soru hiç düşünmeden kaçırılmıştı ağızımdan. Belki Kitty’nin ortaya çıkışı ve anlattıklarını hâlâ aşamadığımdandı: babam *onunla* ilgili ustaca yalan kıvırdıysa St. Gallway öğretmen kadrosunun diğer üyeleriyle hoşbeşlerini de pekâlâ gizlemiş olabilirdi. Yahut belki de reflekti yaptığım; hayatım boyunca öğretmenler tarafından, herhangi bir açıklamada bulunulmaksızın koridorlarda, yemekhanelerde, oyun alanlarında kenara çekilmiş, yaramazlık ettiğim için sert cezalara çarptırılacağımı, sınavdaki başarısızlığım yüzünden sınıfta kalacağımı zannederek ter dökerken her seferinde şaşkınlıkla üzerime eğilmesine, hülyalı bakışlar ve kahve kokan nefesler eşliğinde babamla ilgili saçma sapan sorular sorulmasına (Sigara içiyor mu? Bekâr mı? Ne zaman hamle yapmak uygun kaçır?) hedef teşkil etmiştim. Açıkçası, tüm bu vakalardan bir hipotez çıkarınam gerekseydi, Her Şey Dönüp Dolaşır Babama Geliyor sonucuna varırdım. (Kendisi de bu görüşü desteklerdi: mesela süpermarketteki kasiyerlerden birinin suratı asıkrsa babam, bu durumun aldıklarımızı taşıyıcı bandın üzerine yerleştirirken elemana küçümseyici bir bakış atmasından kaynaklandığını söylerdi.)

Ancak Hannah’nın tepkisini anlamlandıramıyordum. Şoktaymış gibi ağzı hafif açık halde yere baktı. Ya da belki dediğimi duymamıştı ve ne söyleyeceğini düşünmeye çalışıyordu. Çamlardan biteviye yükselen gazoz hisırtıları arasında dikilir ve “Evet” ya da “Hayır” veya “Saçmalama” yollu yanıtını beklerken birkaç metre ötemizde ufak ama belirgin bir *hareket* oldu.

Kalbim yerinden fırlayacak gibiydi. Hannah’ı derhal el fenerini yakıp sesin geldiği tarafa çevirdi ve dehşetle ışığın sahiden bir *şeyin* üzerine vurduğunu -bir tür yansıma, bir gözlük- gördüm. Yansıma anında kaçmaya; dallar, çalılar, yapraklar ve çam iğneleri arasında kuşkuya mahal bırakmayacak belirginlikte iki ayağı üzerinde koşmaya başladı. Kımıldayamayacak, haykırmayacak kadar korkmuştum ya, Hannah eliyle ağızımı kapadı ve elini, kapkara gece ve ağaçları ürperten rüzgârdan başka ses kalmayana kadar çekmedi.

El fenerini kapadı. Elime tutuşturdu.

“Mecbur kalmadıkça açma.”

O denli alçak sesle konuşuyordu ki onu zor bela duyabiliyordum.

“Bunu da al.” Kalınca bir kâğıt parçası verdi elime. Harita. “Önlem niyetine. Kaybetme sakın. Bende öteki var ama döndüğümde buna ihtiyacım olacak. Burada kal ve ses çıkarma.”

Çarçabuk oldu hepsi. Kolumu sıktı, bıraktı ve ayı yahut yabandomuzu (en sık rahatsız edilen kara hayvanıdır yabandomuzu; saatte 64 kilometre hızla koşması ve bir insanın etini kemiğinden, bir kamyoncunun tavuk kanadını temizlemesinden çok daha hızlı sıyırmasıyla tanınır) çıkacağına inanmak istediğim ama içten içe öyle olmadığını bildiğim o şeyin gittiği yana davrandı. Gerçek konusunda şüphe yaratacak hiçbir başvuru kitabı yoktu: dibimize kadar gelen, zoolog Bart Stuart’ın *Hayvanlar* (1998) adlı eserinde, “hayvanların en vahşisi” dediği şey, yani bir insandı.

“Dur.” Yüreğim ağzımda diş macunu misali eziliyordu sanki. Ardından ilerlemeye kalktım. “Nereye?”

“Burada kal dedim sana.”

Sesinin sertliği karşısında kalakaldım.

“Bahse girerim Charles’tı,” dedi daha yumuşak bir tonla. “Çok kısıkanç, malum. Korkma sen.” Yüzü kocaman ve ciddiydi ve karanlıkta süzülen bir Güz Güvesi misali gülümsemesine rağmen söylediğine inanmadığını anladım.

Eğildi, yanağıma bir öpücük kondurdu. “Beş dakika tanı bana.”

Sözcükler ağzıma, kafama doluştular. Ama öylece durdum ve gitmesine izin verdim.

“Hannah?”

Bir ya da iki dakika sonrasında hâlâ ayak seslerini duyduğum sırada yaban ormanın ortasında, karanlıkta tek başıma durduğumu fark ettim ve ağaçların ilgisizliğinden, muhtemelen burada titreyerek, yapayalnız, yitik ölmek suretiyle bir polis karakolunun istatistik bülteninde işaretlenecek bir maddeye dönüşeceğimi, zoraki gülümsediğim sınıf fotoğraflarımdan birinin (Lamego Lisesi’nde çekileni kullanmayacaklarını umuyordum) yerel gazetenin baş sayfasında hakkımda yer alacak kaba saba haber metnini süsleyeceğini ve gazetenin sonunda geri dönüşümle

tuvalet kâğıdında son bulacağını veya bir ev hayvanının eğitiminde kullanılacağını çıkarsayarak adını seslendim.

En az üç ve dört defa seslendim. Ama yanıt vermedi ve çok geçmeden ayak seslerini duymamaya başladım.

* * *

Ne kadar bekledim bilmiyorum.

Saatler gibi geldi ya, gece bölünmeden aktığından belki de on beş dakikaydı. İşin garibi, katlanılamaz bulduğum tek şeyin bu, yani zamanı bilememek olmasıydı. Cinayet hükümlüsü Sharp Zulett'in şaşırtıcı ölçüde akıcı otobiyografisi *Çukurda Yaşamak*'ta (1980) (eskiden fazlasıyla abartılı ve melodramatik buluyordum bu kitabı) neden "Pire Çukuru'ndayken (Pire Çukuru, Hartford yakınlarındaki azami güvenli Lumgate Hapishanesi'ndeki bir metre yirmi santime iki metre yetmiş santimlik zifiri karanlık hücrelere verilen addı) zamanın ipini salmanız, kendinizi karanlıkta akmaya, yaşamaya bırakmanız gerekir. Yoksa delirirsiniz. Şeytanları görmeye başlarsınız. Çukur'da sadece iki gün kalan elemanlardan biri çıkar çıkmaz bir gözünü oymuştu" (s. 131) dediğini anlamıştım artık.

Elimden geleni yaptım. Yalnızlık, MRI çektirirken üstünüze koydukları şeyler misali, olanca ağırlığıyla omuzlarıma çökmüştü. Çam iğneleriyle dolu toprağa oturdum ve çok geçmeden kımlıdayamadığımı fark ettim. Bazen geri döndüğünü, adımlarının toprağı çiğnerken çıkardığı o tatlı sesi duyduğumu sandım ama her seferinde seslerin artan rüzgâr altında bandolardaki büyük zilleri çalmaya hazırlanmışçasına parmak çıtlatan ağaçlardan çıktığını anladım.

Tanımlayamadığım berbat sesler duyduğumdaysa kendime durumun Kaos Teorisi'nin, Doppler Etkisi'nin veya Heisenberg Kesinsizlik İlkesi'nin karanlıkta yolunu yitirmiş kişilere uygulanişından ibaret kaldığını söyledim. Heisenberg Kesinsizlik İlkesi'ni kafamda bin kere tekrarlardım sanırım: Birleşik belirsizliklerin aynı anda yapılan konum ve ivme ölçümlerinin matematiksel sonucu asla h bölü 4π , yani Planck Sabiti'nden küçük olamaz. Buna göre, benim kesinsiz konumum ve sıfır ivmem, Sesten Sorumlu Canavarın kesinsiz konumu ve kesinsiz ivmesi

ile sıfırlanacak ve beni bilim dünyasında “geniş çaplı çapraşıklık” adıyla bilinen durumda bırakacak demekti. Cesaret vericiydi aslında.

Bir kişi bir saati aşkın bir süre (gene yaklaşık değer) boyunca yarımdan mahrum ve korku içinde kaldığında korku işbu kişinin kolu misali bir parçasına dönüşür. Kişi korkusunu fark etmez olur. Başka insanların -tanıdık bir tanım kullanmak adına, “Yusuf attığının” görülmesine asla izin vermeyen insanların diyeyim- böyle bir durumda ne yapacağını düşünür. Bu düşünceye sarılır.

Babam, Oklahoma Üniversitesi’nde yaptığı Sandalye Kapmacadan Sağ Çıkmak: Zorlu Durumların Özü başlıklı seminer konuşmasının sonunda kriz durumlarında bir veya iki kişinin Kahramana, birkaç kişinin Kötü Adamlara ve kalanların Salaklara dönüştüğünü söylemişti. “Çarçabuk, acısız bir ölüm arzusuyla eli-ayağı taş kesilerek pişmiş kelle gibi sırttan Salaklar grubuna girmemek için çabalayın. Öyleleri ölü taklidi yapar anca. Karar verin: İnsan mısınız yoksa bir gece hayvanı mı? Cesaretiniz var mı? ‘Gitme o güzel geceye tatlılıkla’²⁰² ne demek, anlıyor musunuz? *Karar verin*. Değerli bir insansanız eğer, dolgu malzemesi değilseniz, köpük değilseniz, Şükran Günü hindisine doldurulan malzeme değilseniz, gübre değilseniz, mücadele etmelisiniz. *Mücadele*. İnandığınız şeyler uğruna mücadele.” (Sondan ikinci “Mücadele”de kürsüye yumruğu indirmişti.)

Dizlerim kaskatı, doğruldum. El fenerini yaktım. Fenerin bulanık ışığından nefret ettim. Sanki ışığı aniden ağaçların seks partisine tutmuşum ve kocaman, çıplak gövdeler saklanmak için birbirine sokuluyordu. Hannah’nın gittiğini tahmin ettiğim yönde ufak adımlarla ilerlemeye başladım. Fenerin ışığını ben değil de (canı sıkılmış birkaç meleğin yardımıyla) Tanrı yönetiyormuş gibi yaptığım küçük bir oyuna giriştim; dünya üzerinde başı dertte olan diğer herkesten çok beni kayırdığından değil, sırf gece pek olaysız geçtiğinden ve gezegende Müthiş Panik veya Soykırım seviyesinde bir şeyler gerçekleşmediğinden dolayı.

Arada durdum, kulak kabarttım ve sivri dişli, kum torbası gövdeli, öfkeli bir park bekçisi tarafından takip edildiğim, tecavüze uğrayıp öldürülerek hayatımın Violet Martinez misali acılı bir ‘?’ ile sonlanacağı

202 bkz. Dylan Thomas. (ç.n.)

düşüncelerinin yanından usulca geçtim ve Hannah'nın verdiği, üstünde "Büyük Smoky Dağları Ulusal Parkı" (altında gayet uysal bir alt başlık: "Dağ Dostlarının Katkısıyla") yazan lamine haritaya odaklandım. Etiketleri ve yüksekliğe göre renklendirilmiş dağ kümeleriyle pek faydalı görünüyordu harita. "Sedir Boğazı," "Gatlinburg Dinlenme Merkezi," "Oduncu Dağı," "Pek Derin Çukur" ve "Rakım: 2009 metre" gibi yazıları okudum. Nerede bulunduğuma dair en ufak bir fikrim yoktu; bir "Waldo Nerede?"²⁰³ sayfasındaydım sanki. Gene de feneri haritaya dikkatle tuttum, dolambaçlı çizgileri, gayet hoş duran Times New Roman fontlu yazıları özenle inceledim; harita beni cesaretlendiriyor ve bana bu karanlıkta bir Düzenin, Büyük Bir Planın bulunduğunun, önümde dikilen kolsuz ve başsız ağacın elimdeki haritanın bir yerinde bir noktacı olduğunun teminatını veriyor, iki elementi birbirine bağlayacak şeyi bulduğum anda (minik bir ışık patlaması eşliğinde) gecenin tüm pürüzlerinin dümdüz olacağını, izlemem halinde kuşkonmaz yeşili karelere bölünmek suretiyle beni -A3'leyerek, B12'leyerek, D2'leyerek- evime, babama götüreceğini söylüyordu.

Bir yandan da Hannah'nın sonbaharda anlattığı öykünün izleğini (olan bitenin ayrıntıdan yoksun, çıplak boyutla ortaya konmuş halini) kalçasını kırmış adamın hayatını kurtarışını düşünmeden edemiyordum. Sonunda telsizci kampçılara ulaşana dek "koşup durduğunu" söylemişti. Düşüncelerimle kendimi cesaretlendirmeye giriştim: belki ben de Telsizli Kampçılara rastlardım. Belki Telsizli Kampçılar hemen şuracıkta, dönemecin ardındaydı. Ama yürüdükçe, ağaçlar yiyecek dilenen mahkûmlar misali tepeme üşüşüp her yanıma daha fazla çekiştirdikçe Telsizli Kampçılara denk gelme şansımın, üzerinde anahtarları ile ve deposu dolu halde park edilip öylece bırakılmış yepyeni bir dört çeker bulma şansımı pek aşmadığını kavradım. Burada benden, ağaçlardan ve bataklık karanlıktan başka bir şey yoktu. Çatlak çevrecilerin habire neden yakındıklarını ("seyrelen çevre," falan) merak etmeden duramadım çünkü Çevre fazlasıyla, aşırıyla mevcuttu işte: doğrudan buraya

203 İlki 1987'de yayınlanmış, İngiliz illüstrasyon sanatçısı Martin Hartford'un tasarlayıp çizdiği, çok kalabalık ortamlarda "Waldo" adlı karakteri bulmayı amaçlayan çocuk oyunları kitap serisi. (ç.n.)

gelip ağaç kesmenin, her yana Dunkin' Donuts'lar dikip geceleri ağustos öğlenleri misali ışıklandırılacak, göz alabildiğine uzanan dümdüz bir otopark yapmanın zamanı gelip geçmişti bile. Öyle harika yerlerde insanın gölgesi başka şeylere karışmaz, arkasından gayet net hatlarla gelirdi. İletkiyi alıp gölgesinin ayağına tam açısını (30 derece) kolayca ölçebilirdi isteyen.

Sesi duyduğumda kafamı bu köhne düşünce dalgalarında boğulmamak için dik tutarak epeydir, belki bir saattir falan yürüyordum.

Ses öyle keskin, öyle tempolu ve özgüvenliydi ki geceye bürünmüş dünya, kilisedeki günahkârlar misali suspus kesiliverdi. Kıpırdama-dan durup nefesimi kontrol etmeye çabaladım: salıncakta sallanan çocuk sesine benziyordu. ("Salıncakta sallanan çocuk" kulağa pek korku filmi işi geliyor ya, seste anında korku uyandıracak bir yan bulmadım.) Mantık ve sağduyuya fazlasıyla aykırı olmakla birlikte, pek düşünmeden peşine düştüm.

Ses arada kesiliyordu. Gaipten sesler duyup duymadığımı merak ettim. Kesiliyor, ardından utangaçça tekrar başlıyordu. Çamları iten fener ışıqla ne olabileceğini düşünmeye, kestirmeye çabalayarak korkmamaya, babam gibi faydacı ve güçlü kalmaya, Kararlılık Kuramı'nı izlemeye çalışarak yürüdüm. İleri Fizik öğretmeni Bayan Gershon'ı taklit ettiğimi kavradım birden: Bayan Gershon sınıftan soru geldiğinde asla doğrudan yanıtlamaz, tahtaya döner ve yanıtı beş ila yedi maddede açıklayan bir liste yazardı. Tahtaya her daim kırk beş derece açıda dururdu çünkü arkasından utanırdı. Buna rağmen Pamela "PMS" Gershon'ın arkası anlatacaklarını anlatırdı: kafasının ardında saçlarının seyredildiği bir nokta vardı; boz kahverengi pantolonu sarkık bir ikinci deri, poposuysa üstüne oturulmuş bir şapka misali buruşuk görünürdü. Burada olsaydı, duyduğum bu salıncakta sallanan çocuk sesi hakkında aydınlatılacak ne varsa aydınlatmaya girişir, sağ kolu dağa tırmanıyormuşçasına ta yukarıda, parmaklarının ucunda yükselerek yazmaya başlardı: "Yoğun Ağaçlık Bir Bölgede Salıncakta Sallanan Çocuk Olayı: Kavramsal Fiziğin Yedi Noktalı Yelpazesi." İlk maddesiye şöyle olurdu: "*Einstein'in Özel Görelilik Kuramı'ndaki Gibi: Eğer Salıncakta Sallanan Çocuğun ikizi bir*

uzay gemisine biner ve gemi ışık hızına yaklaşan bir hızda yol alırsa, söz konusu ikizi dünyaya Salıncakta Sallanan Çocuktan genç yaşta döner.”

Bir adım daha attım. Ses iyice artmıştı artık. Derken kendimi çam iğneleri ve çalı çırpıyla kaplı ufak bir açıklıkta buldum. Döndüm; sarı fener ışığım rulet çarkında zıplayan bilye misali ağaç gövdeleri arasında sekti, sekti ve derken, durdu.

Yanı başımda, turuncu bir ipin ucunda, ayakları yerden bir metre yüksekte asılmış, sallanıyordu. Dili ağzından dışarı sarkmıştı. Fenerimin ışığı kocaman açılmış gözlerini ve gömleğinin minik yeşil karelerini parıltıyordu. Şiş yüzü, ifadesi öyle insanlıktan uzak, öyle iç kaldırıcıydı ki bugün bile hâlâ ilk bakışta onu nasıl tanıyabildiğimi anlayamıyorum. Çünkü karşımdaki *Hannah* değil, gerçeğe aykırı ve korkunç bir şeydi. Hiçbir ders kitabı ya da ansiklopedinin insanı hazırlayamayacağı türdendi bu.

Ama oydu işte.

* * *

Hannah'yı öyle görmemin sonrasında olanlar Belleğimın erişilmez bir hücresinde kilitli duruyor. (Komiser Fayette Harper, “Tanıklık Travması” diyecekti daha sonra.) Uykusuz geçen onca geceme, onca zorlamama rağmen çılgınlığımı, yere kapaklanışımı ya da var gücümle koşturup bir şeye takılınam sonucunda dizimi üç dikiş gerektirecek ölçüde yaralayışımı, hatta yanağıma kuru bir kâğıt parçası misali dokunan fısıltısıyla kaybetmememi söylediği haritayı elimden düşürüşümü bile bir türlü hatırlayamıyorum.

Ertesi sabah altı kırk beş sularında, oğlu Ritchie ile (16) alabalık avına çıkmış John Richards (41) adlı bir adam tarafından bulunmuşum. Yüzüm ve ellerim çam iğnesi, çamur ve biraz da kendi kanımla öylesine kaplıymış ki babama, beni ilk -(Çatal Sırtı patikası yakınlarında, Şeker Tepesi'nden on beş kilometre uzakta) bir ağacın dibinde elimde sımsıkı tuttuğum fenerle bomboş bakarken- gördüklerinde öcü sandıklarını söylemişler.

Guguk Kuşu

Gözümü açtığımda kendimi perdeleri çekilmiş bir bölmede yatarken buldum. Konuşmayı denedim ama sesim cızırtıdan ibaretti. Bem-beyaz bir battaniye çenemden bileklerimdeki yeşil kısa yün çoraba kadar uzanıyordu. Açık mavi, solgun kayık desenli, pamuklu bir hastane önlüğü giymiştim galiba ve sol dizim bandajlıydı. Her yandan biteviye devam eden Hastane Morsu bipler, dütlər, klikler halinde yükseliyor, Doktor Bullard'ın 2 numaralı hattan arandığı çağrısı tekrarlanıyordu. Biri karısıyla çıktığı Florida seyahatinden bahsediyordu. Sol elime kare biçiminde bir sargı bezi sarılmış, ufak bir iğne saplanmıştı (sivrisinek.) İğneden uzanan ince kordon kafamın üstünde asılı, saydam sıvı dolu bir poşete ulaşıyordu (ökseotu.) Kafam, hatta tüm bedenim balon gibi şişmişti sanki. Solumdaki nane yeşili perdeye baktım.

Perde açıldı, içeri bir hemşire geldi ve perdeyi kapadı. Paten giymişçesine kayarak hareket ediyordu kadın.

“Uyanmışsın,” diye buyurdu. “Nasılsın? Acıktın mı? Konuşmaya çalışma. Bekle biraz, şu bandajı değiştirip doktoru çağırayım.”

Serum poşetini yeniledi ve kayarak uzaklaştı.

Lateks ve alkol kokusu alıyordum. Tavana, vanilyalı dondurma misali minik noktalarla bezeli beyaz dikdörtgen plakalara baktım. Biri Johnson'ın koltuk değneklerinin nerede olduğunu sordu: “Geldiğinde etiketlenmişlerdi...” Bir kadın güldü. “Beş yıllık evliyim. İşin sırrı her gün ilk buluşmadaymışsın gibi davranmak.” “Çocuk var mı?” “Deniyoruz.”

Perde bir daha açıldı ve ufak tefek, narin yapılı, esmer tenli ve kuzguni siyah saçlı bir doktor geldi. Boynunda kırmızıbiber renginde tenli, bol piksellli bir fotoğrafını, bir adet barkodu ve adını (THOMAS C. SMART, KIDEMLİ ACİL HEKİMİ) taşıyan plastik kimliği sallanıyordu. Bana doğru gelirken bembeyaz önlüğü dalgalandı.

“Nasılız bakalım?” dedi ilkin. Konuşmaya çabaladım - *iyiyim* yanıtlam yanık kızarmış ekmeğe sürülen reçel tonunda çıktı. Dilimi bilirmişçesine

anlayışla kafa salladı. Klasörüne bir şeyler karaladı, ardından doğrulup oturmasını ve buz gibi stetoskobunu sırtına yapıştırırken yavaştan derin soluk alıp vermemi söyledi.

Yorgun, sahte bir gülümseme eşliğinde, “İyi görünüyor,” dedi.

Bembeyaz bir esintiyle aniden çıkıp gitti. Bir kez daha kasvetli, nane yeşili perdeye bakakaldım. Dışarıdan birileri geçtiğinde ürkmüş gibi titriyordu. Bir telefon çaldı ve alelacele açıldı. Koridorda ilerleyen bir sedyenin ayarsız tekerlerinin gıcırtiları yükselip uzaklaştı.

“Anlıyorum, beyefendi. Yorgunluk, soğuğa maruz kalma... Hipodermi söz konusu değil ama susuzluk var. Dizde kesik. Başka ufak çaplı kesik ve çizikler de mevcut. Şok da tabii. Birkaç saat daha kalmasını, bir şeyler yemesini yeğlerim şahsen. Dizi için ağır kesici yazacağız. Hafif bir de sakinleştirici. Dikişler bir hafta sonra alınır.”

“Dinlemiyorsun beni. Dikişlerden bahsetmiyorum ben. Başına neler geldiğini öğrenmek istiyorum.”

“Bilmiyoruz. Parka haber verdik. Kurtarma ekipleri—”

“Kurtarma ekipleri zerre *sikimde* değil—”

“Ama beyefendi—”

“Beyefendi *çekme* bana. Kızımı görmek istiyorum ben. Karnını doyurmanızı istiyorum. Kulak iltihabı olmuş bir çocuğu aymazca öldürebilecek bu kobay kılıklılardan farklı, düzgün bir hemşire talep ediyorum. Sırf polis işi kendi başına çözemeyecek denli beyinsiz diye kızımın, ortaokulu bile bitiremeyecek, yolda gerekçe bulsa bomba sanıp karakola götürecek hıyarın tekinin soruları karşısında her ne felaket yaşadıysa hepsini tekrar yaşaması değil, bir an önce evine gidip dinlenmeye başlaması lazım!”

“Bu tür nahoş olaylarda standart süreç böyle—”

“*Nahoş* mu?”

“Yani—”

“Beyaz haliya vişne suyu damlatmaya denir nahoş olay. *Küpe falan kaybetmek nahoştur!*”

“İlgili memurla sadece durumu uygunsa ve isterse görüşecek. Söz veriyorum.”

“Sözden çok daha fazlası lazım bana Doktor, ne yazıyor orada, Doktor Thomas. Tom *Smarts*,²⁰⁴ öyle mi?”

“S yok sonunda.”

“Ne bu? *Sahne* adın falan mı?”

Yataktan dönerek kalktım ve kolumdaki kordonların bağlandıkları makine neyse ondan kopmamalarına dikkat ederek perdeye doğru ilerledim. Yatak isteksizce peşimden geldi ve perdeyi aralayıp dışarı göz attım.

Acil Servis’in ortasındaki kocaman altıgenin yanında kadifeleri içinde dikiliyordu babam. Kır düşmüş sarı saçları alnına dökülmüştü (dersler sırasında olurdu bazen böyle) ve yüzü kıpkırmızıydı. Karşısındaysa ellerini kavuşturmuş kafa sallayan Bembeyaz Laboratuvar Önlüğü duruyordu. Solunda, bankonun hemen ardında Kıvrıkcık Saçlar ve Turuncu Ruj, biri boynuna sıkıştırdığı ahizeyle, öteki önündeki klasörü incelemiş gibi yaparak ama aslında konuşmaya kulak kabartarak babamı kesiyorlardı.

“Baba,” diyebildim.

Anında duydu sesimi. Gözlerini kocaman açtı.

“Tanrı aşkına,” dedi.

* * *

Anlaşılan (hiçbir şekilde hatırlamıyordum) John Richards ile oğluna, beni, yani mağdur durumdaki yarı baygın bayanı bir buçuk kilometre ötedeki kamyonetlerine taşırlarken Sohbet Programı Sunucusu muamelesi yapmışım. (Beyaz Önlük, sanki tek başıma gelen kafamı bir yere çarpmaktan, ağaca falan toslamaktan ibaretmiş gibi, iş belleğe geldiğinde “her türlü olasılığı bekleyebileceğimi” anlatırken pek cakalıydı.)

Yıldırım çarpmış (100 milyon voltu aşkın doğrudan akım) birinin enerji yüklü ama azıcık yanık sesiyle, irileşmiş gözbebeklerim ve kesik cümlelerimle adımlı, adresimi, telefon numaramı, kamp gezisinde olduğumu ve *kötü* bir şeyin gerçekleştiğini söylemişim. (*Kötü* demişim sahiden.) Sorularına yanıt vermemişim -ne gördüğümü açıklamamışım- ama Sluder Hastanesi’ne varana kadar defalarca, “Gitti,” demişim.

Bu ayrıntı özellikle huzur bozucuydu. “Gitti” beş yaşımıdayken Oxford’daki anaokulumda Bayan Jetty’den öğrendiğim ve yolda babamla

204 Zeki, akıllı, uyanık, vs. (ç.n.)

söylediğimiz kasvetli bir ninniydi. “Sevgilim Clementine”ın melodisiyle söyleniyordu: “*Gitti, o artık hiçbir yerde / Kızımdı benim ve gitti işte / Gitti nehirde boğulmaya / Babil kıyılarına vurmaya.*”

(Babam bunların çoğunu Acil Servis bekleme salonunda iki beyaz atlı prensimle sohbet ederken öğrenmişti. Ben uyanmadan epey önce çekip gitmelerine rağmen daha sonra babamla yazdığımız bir teşekkür notunu On İkinden İsaabet’ten körlemesine satın alınmış üç yüz dolarlık balıkçılık malzemesiyle birlikte adreslerine yolladık.)

Tuhaf bir biçimde kendimde olduğum için hastane babamla derhal temasa geçebilmiş, ayrıca Roy Withers adındaki görevli park bekçisine haber verebilmiş ve böylelikle adam, bölgeyi aramaya derhal girişmişti. Burns polisinin benimle görüşmek üzere devriye biriminden Memur Gerard Coxley’yi yollamasının da nedeni buydu.

“Gerekli ayarlamaları yaptım ben,” dedi babam. “Kimseyle konuşman gerekmeyecek.”

Bir kez daha yeşil perdenin ardında, süngersi yatakta, ısıtınalı bataniye altında mumyalanmış halde yatıyor, Turuncu Ruj’un kafeteryadan getirdiği hindili sandviçle çikolatalı kurabiyeyi tek elimle yemeye uğraşıyordum. Kafam, *Seksen Günde Devriâlem* filminde kullandıkları balon gibi olmuştu sanki. Tek yapabildiğim perdeye bakmak, ağzımdakini çiğnemek, yutmak ve Kıvrıcık Saç’ın babamın ayrıntılı talimatları uyarınca (“Blue, kahvesini az sütlü ve şekersiz sever. Ben sade içirim.”) getirdiği kahveyi yudumlamaktan ibaret gibiydi. Bak, çiğne, yut, bak, çiğne, yut. Babam yatağın sol tarafındaydı.

“İyileşeceksin,” dedi. “Şampiyondur benim kızım. Hiçbir şeyden korkmaz. Bir saate eve gideceğiz. Dinleneceksin. Çabucak toparlanacaksın.”

Babamın Truman sesi ve Kennedy gülümsemesiyle benim değil, kendi içindeki takım ruhuna hitaben bu tezahüratlara başvurduğunun farkındaydım. Dert etmedim. Serumla birlikte yatıştırıcı verdiklerinden endişesinin boyutlarını tam kavrayamayacak ölçüde sersemlemiştim. Açıklayayım: Babama kamp gezisinden bahsetmemiştim. Hafta sonunu Jade’de geçireceğimi söylemiştim. Derdim, hele de yeni McDonald’s tarzı ebeveynlik (Daima Açık ve Hizmete Hazır) yaklaşımı söz konusuysen onu aldatmak değildi ama babam kamp yapmak, kayak, dağ bisikleti,

yamaç paraşütü, binalardan falan paraşütle atlama türü açık alan aktivitelerinden nefret ederdi. Bunlara katılan “yarım akıllı dangalaklardan” daha da çok nefret ederdi. 1982 yılında, artık hizmet vermeyen Sağlam Fikirler Yayıncılık tarafından yayınlanmış “İnsanın Kibri ve Doğa” çalışmasında ayrıntısıyla belirttiği üzere Ormana, Okyanusa, Dağa veya Havaya meydan okumaya yönelik en ufak hevesi yoktu.

“Zeus Kompleksi” başlıklı bölümden 14. paragrafı sunayım size: “Benmerkezci İnsan zorlu fiziksel eylemler vasıtasıyla ölümsüzlüğü tatma peşinde koşar, egoist bir başarı, zaferin tadı uğruna kendini ölümün eşğine gönüllü atar. Doğanın insan üzerindeki mutlak kudretinden dolayı bu tür hisler hatalı ve kısa ömürlüdür. İnsanın bulunması gereken yer, itiraf edelim, pire kadar zayıf kaldığı mecralar değil, *işidir*. Yaşamın anlamı bencilce, kahramanlara öykünerek oksijen yoksunluğu eşliğinde tırmanılan ve kişinin kendiyile birlikte zavallı bir kılavuzun da hayatını tehlikeye attığı Everest’in yarattığı heyecanda değil, çalışmakta yatar.”

14. paragraf yüzünden, kampa gideceğimi söylememiştim babama. Gitmeme asla izin vermezdi ve ben, gitmeyi şahsen istememekle birlikte diğerlerinin bensiz şahane bir deneyim yaşamalarını da istememiştim. (Ne denli şahane olacağına dair hiçbir fikrim yoktu elbette.)

“Seninle gurur duyuyorum,” dedi babam.

Sadece, “Baba,” diyebildim. Eline dokunmayı başardım ve eli, mmozalar gibi ama tam tersine, açılarak tepki verdi.

“İyileşeceksin, minik kuşum. İyileşeceksin. Kurt gibi olacaksın.”

“Turp,” diye hırıldadım.

“Turp gibi.”

“Söz mü?”

“Elbette söz.”

* * *

Sesim bir saat sonra yavaş yavaş geri geldi. Yeni bir hemşire olan Haşin Surat (Beyaz Önlük tarafından, babamı yatıştırma amacıyla hastanenin bir başka bölümünden yasadışı yollarla kaçırılmıştı) tansiyonumu ölçüp ateşime baktı. (Söylenerek uzaklaşmadan önce, “Durumu iyi,” dedi.)

Parlak ışıklar altında, şnorkelle dalındığında duyulan huzur verici sesler rolünü üstlenen hastane bipleri, klikleri ve dütləri arasında böcek misali büzülmüştüm ve rahattım ya, önceki geceye dair anılarım peyderpey canlanmaya başladı. Perdenin diğer tarafında astım krizinden yatan çatlak sesli beyefendinin kızgın söylenmelerini dinleyip kahvemini yudumlarken birden Hannah'nın aklıma sızdığını fark ettim. ("Ciddiyim. Eve gidip köpeği beslemem lazım." "Yarım saatçik daha Bay Elphinstone.") Gördüğüm haliyle değil -şükür- de sofrada oturmuş, başı yana eğik bizi dinler, sigarasını kül tablasına acımasızca bastırırkenki haliyle. İki defa yapmıştı bunu. Çoğu kimsenin dikkat etmediği minik bir ayrıntıyı, topuklarını da düşündüm: bazen topukları kapkara ve kupkuru görünür, kaldırıma benzerlerdi.

"Tatlım? Neyin var?"

Polis memuruyla görüşmek istediğimi söyledim. Gönülsüzce kabul etti ve yirmi dakika sonra Memur Coxley'ye hatırlayabildiklerimi anlatmaya koyuldum.

Babamın anlattığına bakılırsa Memur Gerard Coxley üç saati aşkın süredir Acil Servis bekleme salonunda sabırla bekliyor, görevli hemşireler ve düşük öncelikli hastalarla laflıyor, Pepsi içiyor ve babamın yüzünü ekşiterek vurguladığı üzere, "*Gezgin Motorcu* dergisini, görenin gizli talimatnamesi zannedeceği kadar dikkatle" okuyordu. Natürmort sabrı, Gerard Coxley'nin baskın karakter özelliği gibi görünüyordu (bkz. *Yalancı Meyveler, Sert Çekirdekli ve Kuru Yemişler*, Swollum, 1982.)

Memur Coxley, hemşire Haşin Surat'ın getirdiği mavi plastik sandalyeye oturup incecik bacaklarını hanımefendi tarzı üst üste attı. Solgun yeşil not defterini sol bacağı üstünde dengeledi ve sol eliyle, BÜ-YÜK HARFLERLE, bir elma çekirdeğinin üç metrelik ağaca dönüşme hızında yazmaya koyuldu.

Kırklarının ortasında, koyu kestane rengi ve dökülmeye yüz tutmuş saçları ve ağustos-sonu sahil cankurtaranlarına has uyuşuk göz kısışıyla Memur Coxley bir kısaltma, damıtma ve tek satır insanıydı. Sırtına eklenen yastıklarla doğrultulmuş halde (babam yatağın ayakucunda Coxley'yi gözlüyordu) var gücümle *her şeyi* anlatmaya çalışıyordum ama cümlem (o karanlıktan itinayla çıkarılmış değersiz ayrıntılarla

dolu, karmaşık bir cümlem örneğin, zira tuhaftır, bunların hiçbirini ar-
tık gerçek gibi gelmiyordu bana çünkü hatırladığım her şey, kafamda
sahne ışıkları altında, spotlar, özel efektler, abartılı makyajlar, protek-
nikler, atmosferik sisler eşliğinde canlanıyordu) bittiğinde Memur Cox-
ley sadece bir, *taş çatlasa* iki kelime yazmış oluyordu.

ST. GALLWAY 6 ÇOCUK HANA SCHEDER ÖĞRETMEN ÖLÜ?
ŞEKER TEPE VIOLET MARTINEZ.

Herhangi bir Dickens romanını alıp haikuya çevirebilirdi Memur
Coxley.

Yazdığı e.e. cummings²⁰⁵ şiirine bakıp gözlerini kısarak, “Birkaç
soru daha,” dedi.

“Gelip beni ormanda bulduğunda,” dedim, “daha önce takmadığı
bir bel çantası takmıştı. Yazdınız mı?”

“Yazdım, tamam.” ÇANTA

“Bizi takip edense, bir adamdı demek istiyorum ama emin değilim.
Büyükçe bir gözlüğü vardı. Gruptaki çocuklardan Nigel gözlüklüdür ama
peşimizdeki o değildi. Nigel zayıftır ve gözlükleri küçüktür. Bahsettiğim
kişi iri yapıydı ve gözlük camları büyüktü. Kola şişesi gibi.”

“Hı-hı.” ŞİŞE

“Tekrarlayayım,” dedim, “Hannah bana bir şey söylemek istiyordu.”
Coxley başıyla evetledi.

“Beni kamp alanından uzaklaştırmasının nedeni buydu. Söyleye-
medi ama. O şahsı duyup peşinden gitti.”

Sesim bir esintiden ibaretti artık; en duygudaş halinde jet akımı gi-
biydi ya, babamın kaş çatmasına aldırmandan esiyordum.

“Tamam, tamam. Anladım.” KAMP ALANI

Memur Coxley hayatında benim gibi bir Görgü Tanığı görmemişçe-
sine kaşlarını kaldırıp gülümseyerek yüzüme baktı. Memur Coxley’nin
Tanık deneyiminin cinayet, hatta soygun vakalarını içermediği, trafik
kazaları civarında dolandığı hissine kapıldım. Dizi sorularının beşincisi
(öyle yavan bir sesle sordu ki GÖRGÜ TANIĞININ İFADESİ başlıklı

205 Edward Estlin Cummings (1894–1962): Adını ve şiirlerini tümüyle büyük veya
küçük harflerle yazması, kimi yerde hiç noktalama işareti kullanmaması nedeniyle
çeşitli tartışmalara yol açmış Amerikalı şair, ressam, yazar ve dramaturg. (ç.n.)

kâğıdı karakol bülten panosunda, 52. Yıllık Oto Hırsızlığı Toplantısı duyurusuyla karakol bekârlarının azami yirmi sekiz kelimeyle Aradıklarını tarif ettikleri Polis İç-İlişkiler Köşesi'nin yanında asılı gördüm) en ümit kırıcısıydı: "Nahoş olayın gerçekleştiği mahalde herhangi bir tuhafılık dikkatini çekti mi?" Herhalde, "Bozuk bir trafik lambası vardı" yahut "Yapraklar dur işaretinin üstünü örtmüştü" türü bir şey söyleyeceğimi umuyordu.

"Bulundu mu kimse?" diye sordum.

"Çalışmalar devam ediyor," dedi Coxley.

"Hannah?"

"Dediğim gibi. Herkes görevini yapıyor." Kalın parmağını defterde gezdirdi. "Şimdi, bana bu kişiyle ilişkiye dair daha fazlasını anlatabilir misin?"

"Okulumuzda öğretmendi," dedim. "St. Gallway. Ama fazlası vardı. Arkadaşımdı." Derin bir nefes aldım.

"Bahsettiğin kişi..."

"Hannah Schneider. Soyadında bir i olacak."

"Ha, evet." İ

"Altını çizeyim, bence gördüğüm..."

Coxley, "Tamam," diyerek kafa sallayıp yazdı: **ARKADAŞ**

Babam herhalde bu kadarının yettiğine karar verdi çünkü Coxley'ye gayet sert bir bakış attıktan sonra bir karar almışçasına yataktan kalktı (bkz. "Picasso, Paris'te Le Lapin Agile'de eğlenirken," *Şeytana Saygı*, Hearst, 1984, s. 148.)

"Gereken her şeyi öğrendin bence, Poirot," dedi. "Pek sistemliydin. Etkilendim açıkçası."

Memur Coxley kaşlarını çatarak, "Pardon?" dedi.

"Polis teşkilatına bakışımı değiştirdin. Kaç yıldır meslektesin, Holmes? On, on iki?"

"Ha... E... On sekiz oldu."

Babam gülümseyerek kafa salladı. "Müthiş. Jargonu hep sevmişimdir. ÖYD, OYİ, KM, beyaz gömlekler, vesaire. Ha? Kusura kalma. Had-dinden fazla *Columbo* seyrettim ben. Polis olmadığım için hep pişmanlık duymuşumdur. Sen nasıl girdin mesleğe, sorabilir miyim?"

“Babam sayesinde.”

“Ne güzel.”

“Dedem de. Nesillerce geri gidiyor bizim ailede polislik.”

“Bana sorarsan gençler yeterince ilgi göstermiyor artık polisliğe. Akıllı çocukların hepsi havalı işlere meylediyor. Mutlu oluyorlar mı peki? Hiç sanmam. Bize sağlam, *akıllı* adamlar lazım. Kafasıyla dirseğinin arasındaki farkı bilenler lazım.”

“Aynı fikirdeyim.”

“Valla mı?”

“Bir arkadaşımın oğlu Bryson City’ye gitti. Bankacılık yaptı. Geri döndü, işe aldım. Hayatında böyle bir mutluluk tatmadığını söylüyor şimdi. Yalnız bizim iş özel adam ister. Öyle herkes—”

“*Kesinlikle*,” dedi babam kafa sallayarak.

“Mesela kuzenim. Yapamadı. Siniri bozuldu.”

“Tahmin ederim.”

“Gelenin becerip beceremeyeceğini şıp diye anlarım ben.”

“Deme.”

“*Aynen*. Sluder’dan bir eleman almıştık. Herkes müthiş eleman di-yordu. Ben demedim. Bakışlarından anlamıştım. O göz yoktu elemenda. İki aya kalmadan dedektiflerimizden birinin karısıyla kaçtı.”

Babam iç çekip saatine bakarak, “İşe bak,” dedi. “Neyse. Sohbet şa-hane ama—”

“Ha—”

“Doktor -ki bence süper biri- Blue’nun eve gidip dinlenmesini söy-ledi. Herhalde diğerlerinden gelecek haberleri beklemekten başka ça-remiz yok.” Elini uzattı. “Güvenilir ellerdeyiz, biliyorum.”

Coxley kalkıp babamın elini sıkarken, “Teşekkür ederim,” dedi.

“Esas *ben* teşekkür ederim. Başka soruların olursa bizi evden arar-sın, değil mi? Telefonumuzu aldın herhalde?”

“Ha, evet, aldım.”

“Çok iyi,” dedi babam. “Başka bir yardımımız olacaksa hemen ararsın.”

“Tabii. İyi şanslar size.”

“Sana da, Marlowe.”

İşte böyle. Memur Coxley daha ne, nedir, başına ne geldi anlayama-dan, daha *ben* bile onun başına geleni anlayamadan çıkıp gitti.

Yüzyıllık Yalnızlık

Zorlu durumlarda, birdenbire, her şeyden bihaberken bir şahsın ölü-
müne tanıklık ettiğimizde içinde bir şeyler ebediyen yerinden oynar, yiter. Bir yerlerde (beyinde ve sinir sisteminde herhalde) bir takılma, bir gecikme, bir tıkanma, ufak bir teknik sorun ortaya çıkar.

Böyle bir şanssızlığa denk gelmemiş olanlar dünyanın en hızlı kuşu gökdoğanın (*Falco peregrinus*) saatte dört yüz kilometreyi aşan hızıyla avına (bihaber bir güvercin) dalarken, ölümcül darbeyi vurmasına saniyeler kala başının döndüğünü, odağını yitirip dönerek düşüşe geçtiğini, *iki düşman üç buçuk yönünde, dikkat, dikkat, kanat yardımı* çekerek zor bela burun kaldırıp sersem sepelek anca süzulebilmeyi başardığını, toparlanabilmek umuduyla en yakın ağaca konduğunu hayal etmeye çalışabilir. Kuş kurtulur kurtulmasına ama ortalama on iki ila on beş yıllık ömrünün kalanı boyunca bir daha asla diğer doğanların hızı ve kararlılığıyla avına dalış yapamaz. Her seferinde biraz eksik, biraz *hatalı* gider.

Biyolojik açıdan, ne denli ufak olursa olsun bu tamiri imkânsız değişikliğin gerçekleşme hakkı yoktur. İş başında ölü bulunan meslektaşının cesedi kaldırılıp yuvadan çıkarılarak yakındaki kum ve tozdan mürekkep tümsekçiğe taşınmadan önce on beş ila otuz saniye bekleyen marangoz karıncayı hatırlayalım (bkz. *Tüm Çocuklarım: Bir Kraliçe Karıncanın Hararetli İtirafları*, Strong, 1989, s. 21.) Memelilerin ölüme ve yasa bakışları aynı ölçüde yavandır. Yalnız kalmış bir dişi kaplan yavrularını gözü dönmüş erkek kaplana karşı canını dişine takarak savunur ama yavruları katledildikten sonra “yatar ve hiç tereddüt etmeden erkek kaplanla çiftleşir” (bkz. *Büyük Kediler*, Stevens-Hart, 1992, s. 112.) Primatlar yas tutar -Jim Harry, *Alet Yapanlar*’da (1980) “Şempanzelerin tuttuğu kadar derin bir yas yoktur,” diyor- ama kederleri genellikle yakın aile bireylerini kapsama eğilimi gösterir. Erkek şempanzelerin sadece rakiplerini değil, klanları dahilindeki ve haricindeki genç ve

sakat bireyleri görünürde herhangi bir sebep bulunmaksızın öldürdükleri, hatta kimi zaman yedikleri bilinir (s. 108.)

Ne kadar çabalarsam çabalayayım, hayvanlar âlemine has olan bu soğukkanlı *c'est la vie* teranelerinden hiçbirine kapılamıyordum. Sonraki üç ay içinde tam manasıyla uykusuzluk çekmeye başladım. Öyle romantüğinden, aşka düşünce çekilen uykusuzluktan, gözlerden uzak bir çardakta buluşabilmek için sabahı iple çekmekten bahsetmiyorum. Hayır, bana musallat olan acı verici, yapış tepiş, yastığın tahtalaştığı, çarşafların bataklık koktuğu türdendi.

Hastaneden eve geldiğim ilk gece ne Hannah ne de Jade ve diğerleri bulunmuştu. Yağmur camları biteviye tıkırdatırken gözlerimi tavana diktim. Göğsüme basan, göğsüme kaldırım taşı misali çöken hissini farkındaydım. Kafamı ele geçiren düşüncelerin en baskını Film Yapımcısının Şiddetli Arzusu, yani Hayatın son kırk sekiz saatini silip atma, yönetmeni kovma (ne yaptığını bilmediği açıktı) ve önemli senaryo değişiklikleri ile başrolleri yeniden seçme dahil, tüm filmi baştan çekme isteğiydi. Yün çoraplarımla Stickley'nin genç giyim reyonundan alınma lacivert pijamalarım içindeki rahatlığım ve güvenliğim yüzünden kendime *katlanamıyordum*. Babamın başucu komodininin güneybatı köşesine bıraktığı Portakal Çiçeği Çayı bile batıyordu bana. (Üzerinde “Zararın Neresinden Dönülürse Kâdır” yazan kupa patlatılmamış bir sivilce gibi duruyordu.) Richards'lar tarafından kurtuluşım dişsiz ve yürürken tükürme alışkanlığına sahip bir kuzen kadar utanç verici geliyordu. Otto Frank,²⁰⁶ Anastasia,²⁰⁷ Kıvırcık,²⁰⁸ Trevor Rees-Jones²⁰⁹ olmak istemiyordum. Diğerleri gibi olmak, onların çektiği ıstırapı çekmek istiyordum.

Ruhsal çalkantılarımı göz önüne alırsak, kamp gezisinden sonraki on gün içinde Bahar Tatili sırasında pek tatsız, bezdirici ve tatmin

206 Anne Frank'in, soykırımdan sağ kurtulan babası.

207 Düşes Anastasia Nikolayevna (1901–1981): 2009 yılında sonuçlanan DNA testlerince aksi kanıtlanana dek ailesiyle birlikte Bolşevikler tarafından kurşuna dizilmekten kurtulduğu ve yaşadığı sanılan ve bu görüş doğrultusunda filmleri yapılmış Rus prensesi. (ç.n.)

208 Aşışşe (1856–1923): Little Bighorn Çarpışması'ndan sağ kurtulan ve “Kıvırcık” adıyla tanınan Kızılderili izci. (ç.n.)

209 Galler prensesi Lady Diana'nın öldüğü kazadan ağır yaralı kurtulan koruma. (ç.n.)

edici olmaktan tamamen uzak bir gönül ilişkisine dalmam şaşırtıcı sayılmasa gerek.

Yavan, kaypak aşkım, iki başlı erkeğim-kadınım, yerel haberler yahut WQOX Haber13 adıyla tanınıyordu. Başlangıçta günde üç defa buluşuyorduk (5 Haberleri, 5.30 Haber 13 ve 11.00 Gece Haberleri) ama dosdoğru konuşması, vatkaları, doğaçlamaları ve reklam araları (arkasındaki sürekli batan sahte güneş manzarasını hiç saymıyorum) sayesinde yirmi dört saat geçmeden zayıf düşmüş zihnime zorla yerleşmeyi başardı. Günümü onun 6.30, 9.00 ve 12.30'daki yarımşar saatlik programlarıyla takviye etmeden yemek yiyemiyor, uyumaya bile *kalkışmıyorum*.

Tüm aşklar gibi, bizimki de büyük beklentilerle başladı.

"Sırada yerel haberler," dedi Cherry Jeffries. İshal ilaçlarına has olan pembe renkte giyinmişti; elâ gözlüydü ve gülümsemesi suratına gerilmiş minik bir lastik bandı andırıyordu. Çene hizasındaki kalın telli sarı saçları, tükenmezkalem kapağı gibi başını örtüyordu. "Adı Gündoğumu Hemşirelik Okulu ama çok sayıda taciz şikâyetinden dolayı güvenlik güçleri, güneşi batıracağa benziyor."

"Lokanta sahipleri belediyenin getirdiği yeni vergi artışını protesto ediyor," diye cıvıldıyordu Norvel Owen. Norvel'in öne çıkan tek özelliği, beyzbol toplarındaki dikişlere özeniyormuş gibi görünen erkek tipi saç dökülmesiydi. Bir diğer dikkate değer yönüyse genelde midye, istiridye ve diğer omurgasızları desen olarak seçen kravatlarıydı. "Bu durumun sizin ve cumartesi gecelerinizin üzerindeki etkisinden bahsedeceğiz. Az sonra."

Birden Cherry'nin omzunun hemen yanında yeşil bir kare, şahane bir fikir misali belirip dolanmaya başladı: ARAMA ÇALIŞMALARI.

"Ama önce günün haberi," dedi Cherry. "Smoky Dağları Ulusal Parkı'nda kayboldukları bildirilen beş öğrenciyle öğretmenlerini bulmaya yönelik çalışmalar gece saatlerinde halen devam ediyor. Park yetkililerine haber, bu sabah altıncı öğrencinin 441 numaralı otoyol yakınlarında Yancey sakinlerinden biri tarafından bulunması üzerine iletilmişti. Söz konusu öğrenci müdahale için derhal yerel hastaneye kaldırıldıktan sonra bu akşam saatlerinde taburcu edildi. Sluder Şerifi grubun parka

hafta sonunu geçirmek için cuma günü öğleden sonra yöreye gelmesi akabinde kaybolduğunu açıkladı. Yağmur, rüzgâr ve yoğun bulutlanmanın arama ve kurtarma birimlerinin görüş alanını asgariye indirdiği bildiriliyor. Ancak sıcaklığın donma seviyelerinin epey üstünde seyretmesinden dolayı park bekçileri ve Sluder polisi kayıp şahısların yara almadan kurtarılabilecekleri konusunda iyimserler. Hepimiz kaybolanlar, aileleri ve kurtarma ekipleri için dua ediyoruz.”

Cherry plastik mavi masasında yatan boş kâğıda baktı. Ardından bakışlarını tekrar ekrana çevirdi.

“Batı Kuzey Carolina Çiftlik Merkezi’nde yeni midillinin getirdiği neşe havası hâkim.”

“Ama bu at elbette sıradan bir at değil,” diye atıldı Norvel. “Mac-kenzie, boyu altmış santimi ancak geçen bir minyatür falabella... Arjantin kökenli bu atın dünyadaki en nadir türlerden olduğu söyleniyor. Küçük Mac’i gidip merkezde kendi gözlerinizle görebilir, sevebilirsiniz.”

“Her sene gerçekleştiriliyor,” dedi Cherry, “ve başarısı tamamen size bağlı.”

“Az sonra,” dedi Norvel, “Kan Bağışı Kampanyası’ndan ayrıntılar.”

Tek gecelik hevesim ertesi sabah saplantıya dönüştü. Kurtarma ekiplerinin nihayet hepsine ulaştığı, Hannah’ın ölmediği ve görmediğim ve duymadığım şeyleri var sanınama (sanırsal özellikleri herkesçe malum olan) Korkunun yol açmış olması gibi, beklediğim ve henüz duyamadığım haberler yüzünden değildi sadece. Cherry ve Norvel’da (Çernobil adını takmıştım ikiliye) inanılmaz sarıcı bir şeyler, sırf 12.30 *Stockton Öğle Saati*’ni kaçırmamak uğruna beni altı saatlik sohbet programlarına (önemli konulardan biri: “Kurbağadan Prense: Baştan Yaratılan Erkekler”) ve her yanı leke ve çocukla dolu, vakitten yana fukara ev kadınlarının başrol oynadığı temizlik malzemesi reklamlarına dayanmaya zorlayan tuhaf bir nitelik mevcuttu. Öğleden sonra haberleri *tek başına* sunacağını duyurduğunda Cherry’nin yüzüne zoraki bir gülücük yerleşti.

Cherry önündeki, sadece sağ elin yanında durmak yerine mavi masaya yayılmaktan pek hoşnut görünen boş sayfaları toparlarken, “Bugünkü haberlerimize sıcak gelişmelerle başlıyoruz,” dedi. Lacivert tayyörünün beyaz konturları aydınlatılmamış yollardaki yol şeritleri misali

ani kavisler çizerek ufak yüzünü öne çıkarıyordu. Ekrana bakıp gözlemini kırıştırdı ve feci ciddi bir ifade takındı. “Dün, beş lise öğrencisi ve bir öğretmenin Smoky Dağları Ulusal Parkı’nda başlayan arama çalışmaları sırasında yaşanan en önemli son gelişmeye göre, Carlton sakinlerinden bir kadın bugün öğlen saatlerinde arama çalışmalarını yürüten ekipler tarafından ölü bulundu. Haber 13’ten Stan Stitwell şu anda kurtarma merkezinde canlı yayında. Stan, polis ne diyor?”

Otoparkta bir ambulansın önünde dikilen Stan Stitwell geldi ekrana. Stan Stitwell asma olsaydı ona gülbüz, yahut tam boy denebilirdi. Meyve notalı, asitli ve hafif kiraz tatlı bir şarap olurdu kendisinden. Kestane rengi saç tutamları alnına ıslak bağcıklar misali yapışmıştı.

“Cherry, Sluder polisi henüz bir açıklama yapmadı ancak aldığımız bilgilere göre bulunan cesedin kimliği belirlendi: Hannah Louise Schneider. Kırk dört yaşındaki Schneider’ın Batı Stockton’daki ünlü özel okul St. Gallway’de öğretmenlik yaptığı da gelen bilgiler arasında. Park görevlileri onu ve beş öğrenciyi yirmi dört saatten fazla bir süredir arıyorlardı. Yetkililer cesedin ne durumda bulunduğunu açıklamadılar, ancak az evvel bir grup polis dedektifi olayda cinayet ihtimali bulunup bulunmadığını belirlemek üzere buraya geldi.”

“Peki, beş öğrenci, Stan? Onlardan haber var mı?”

“Buradaki ağır hava koşullarına, yağmura, fırtınaya ve yoğun sise rağmen çalışmalar tüm hızıyla sürüyor. Kurtarma ekipleri bir saat önce askeri bir helikopteri kaldırmayı başardılar ancak görüş mesafesinin kısıtlılığı yüzünden geri dönmek zorunda kaldılar. Öte yandan geçtiğimiz iki saat içinde arama çalışmalarına en az yirmi beş sivil gönüllü katıldı. Ayrıca arkamda gördüğünüz üzere Kızıl Haç ile Tennessee Üniversitesi’nden bir tıbbi ekip yiyecek ve yaralılara anında yardım amacıyla buraya gelmiş bulunuyor. Kısacası herkes çocukları sağ salim evlerine getirebilmek için çabalıyor.”

“Teşekkürler, Stan,” dedi Cherry. “Haber 13 gelişmeleri anında bildirilmeye devam edecek.”

Önündeki boş kâğıda göz atıp tekrar kafasını kaldırdı.

“Sırada gündelik hayatımızda önemlerini fark etmeden kabullendiğimiz şeyler... ‘Sağlık’ dizimizin bugünkü bölümünde dışçilerin günde

iki defa kullanmamızı öğütledikleri aletin tasarımına harcanan zaman ve paranın büyüklüğünden bahsedeceğiz. Karşınızda Haber 13'ten Mary Grubb ve diş fırçasının öyküsü..." Diğer haberleri de izledim ama kamp gezisinden bir daha bahsedilmedi. Cherry'ye dair Ufak Tefek Şeyler dikkatimi çekmeye başlamıştı: önündeki akan yazı ekranında dolanan bakışları, Kendine Hâkim Dehşet (güzellik salonu soygunu,) Derin Üzüntü (apartman yangınında can veren bebek) ve Sessiz Toplumsal Bilinç (Marango'daki motorkrosçularla kamyoncular arasındaki gerginliğin tırmanışı) İfadeleri arasında mağazada gömlek denercesine kolaylıkla gidip geliyordu. (Anlaşıldığı kadarıyla önündeki boş sayfalara bakma duraklamaları, ifadeler arasındaki geçişleri sağlıyordu.)

Ertesi sabah, yani pazartesi sabahı, "Kalkın Bakalım!" adlı 6.30 bültenini yakalamak için sürünerek yataktan çıktığımda Cherry'nin tüm dikkatleri sülük misali emip Norvel'ı bir eklentiye, jant kapağı ya da hamburgerciden aldıklarınızı çıkardığınız sırada kese kâğıdının dibinde unuttuğunuz tuz poşeti gibi bir şeye dönüştürdüğünü gördüm. Norvel'ın, açık sarı saçlarının yerinde durduğu hayal edilirse bir zamanlar haberlerde başarılı, hatta belki *başat* olduğu düşünülebilirdi ama bu sabah, 13 Şubat 1945 akşamında Bizans mimarili Dresden kilisesinde olanlar misali, yanlış zaman ve yanlış yerdeydi. Cherry'yle eşleştirilmesi Norvel'ı, Cherry'nin Kocaman Plastik Küpeler Vasıtasıyla Dikkat Çekme ve Sahne Şovu Yapan Bir *Drag Queen*'den Fazla Makyaj Yaparak Rol Çalma girişimlerine kurban etmiş (Dolaylı Hadım Etme Sana-tından, yani, "Bebeklerden bahsetmişken, Norvel da sizlere Yancey'de açılan yeni kreşi anlatacak," cümlesinden hiç bahsetmiyorum) yerden yere vurmuştu adeta. Programda ona tanınan bölüm (belediye başkanı ve çiftliklerle ilgili önemsiz haberler) boyunca, omurgası öne eğildiğinde tırbazan misali fırlayan, ananas-peynir diyetine girmiş kadınlara has özgüvensiz, titrek sesle konuştu Norvel.

Cherry'nin kötü haber vereceğini, bunun iyiye alamet olmadığını anlamıştım.

Elimde değildi.

* * *

“İki günlük yoğun arama çalışmaları sonucunda beş lise öğrencisi bu sabah Büyük Smoky Dağları’nda kurtarma ekipleri tarafından sağ olarak bulundu,” dedi Cherry. “Bilindiği üzere öğretmenleri Hannah Louise Schneider’ın cesedine dün ulaşmıştı. Haber 13’ten Stan Stitwell, şu anda Sluder Hastanesi’nin dışında. Stan, seni dinliyoruz.”

“Cherry, park kurtarma ekiplerinin cumartesiden beri kayıp olan beş lise son öğrencisini getirmesi burada alkış ve gözyaşlarıyla karşılandı. Yoğun sisin sabahın erken saatlerinde kalkması ve sağanağın kesilmesiyle birlikte K-9 kurtarma köpekleri nihayet izlerini sürerek öğrencileri gözde kamp noktası Şeker Tepesi’nin yirmi beş kilometre ötesinde bulmayı başardı. Polis, öğrencilerin Hannah Schneider ve cumartesi bulunan altıncı öğrenciden ayrı düştükten sonra parktan çıkacak yolu bulmaya kalkıştıklarını ancak kaybolduklarını bildirdi. Ayrıca erkek öğrencilerden birinin bacağının kırıldığı ancak bunun dışında sağlıklı oldukları da açıklandı. Öğrenciler yaklaşık yarım saat önce acil servise yatırıldılar ve ufak tefek yaralarının tedavisine başlandı.”

“Bu haber çok iyi, Stan. Peki, polis, öğretmenin ölüm nedeniyle ilgili bir açıklamada bulundu mu?”

“Sluder polisi soruşturma süreci boyunca erişilen kanıtların açıklanmayacağı dışında bulunan cesetle ilgili henüz herhangi bir açıklama yapmadı, Cherry. Sluder adli tabibinin raporunu beklemek durumundayız ki söz konusu sonuçların haftaya açıklanabileceği söyleniyor. Şimdilik çocukların sağ salim kurtarılımları herkesi rahatlatmış gibi. Çocukların bugün daha geç saatlerde hastaneden taburcu edilmeleri bekleniyor.”

“Çok iyi, Stan. Haber 13, bu kamp trajedisıyla ilgili gelişmelerde derhal sana bağlanacak.”

Cherry önündeki kâğıda bakıp kafasını kaldırdı.

“Ufak. Siyah. Yanınıza almadan evinizden çıkamayacağınız bir şey...”

“Neden bahsettiğimizi,” diyerek kameraya göz kırptırdı Norvel, “Teknik Olalım dizimizde bulacaksınız. Az sonra.”

Programı en sonuna, Cherry’nin gülümseyip şakıyarak, “Herkes iyi sabahlar!” demesi ve kameranın Norvel ile Cherry’den stüdyoda dolağan bir sinek misali uzaklaşmasına kadar izledim. Muzafer gülümsemesine bakılırsa Cherry kamp trajedisinin şöhrete adımını, (Tam Yarım

Saate Uzama Potansiyeline sahip) On Beş Dakikası'nı,²¹⁰ Bir Yerlere Gidiş İçin Birinci Sınıftan (Yatar Koltuk ve Kalkış Öncesi Şampanyalı) Biletini getireceği umudundaydı. Bütün bunların karşısında dört şeritli bir çevreyolu misali uzandığını görür gibiydi: "Cherry Jeffries Şov: En İçten İtiraflar," programı. Sarışın ve ciddi ("artık çelişmiyor bu terimler") kariyer kadınları için giyim: Çey-Cey markası. Aktif Kadının Kokusu "Cherry Bird." USA Today'in manşeti: "Çekil Oprah, Cherry Geliyor!" Derken bir araba reklamı doldurdu ekranı. Babamın arkamda dikildiğini fark ettim. Not defterleri ve dergilerle dolu yıpranmış deri çantası omzundaydı. Üniversiteye gidecekti. İlk semineri Üçüncü Dünya'da Çatışma Çözümleri saat dokuzda başlıyordu.

"Daha fazla izlemek akıllıca değildir belki," dedi.

"Ya ne yapayım onun yerine?" dedim kuru bir sesle.

"Dinlen. Oku. *De Profundis*'in²¹¹ açıklamalı notlarıyla yeni bir nüshası var—"

"*De Profundis*'i okumak istemiyorum."

"Pekâlâ." Bir an suskun kaldı. Sonra: "Dekan Randall'ı arayabilirim. Günübirlik bir yerlere gidebiliriz."

"Nereye?"

"Göl civarlarında yaşayanların öve öve bitiremedikleri yerlerden birine piknik yapmaya gideriz belki. Buralardaki ördekli göllerden birine mesela."

"Ördekli."

"İşte. Kayıklı, falan. Kazlı."

Babam gözümü TV'den ayırıp yüzüne bakmam için önüme geçti.

"Yola düşmek," dedi, "nasıl bir trajedi yaşanırsa yaşansın ötesinde daima hayatın uzandığını hatırlatabilir bize. 'Bu gidiş nereye, Amerika, gece vakti, o parlak arabanla?'"²¹²

210 Pop-Art sanatçısı Andy Warhol 1968 yılında, "Gelecekte herkes 15 dakikalığına dünyaca ünlü olacak" demişti. Bu cümle günümüzde gösteri dünyası, *reality-show* ve YouTube gibi pop kültür ürünlerine atıfta kullanılmaktadır. (ç.n.)

211 Oscar Wilde'in cezaevindeyken Lord Alfred Douglas'a mektup biçiminde yazdığı eseri. (ç.n.)

212 bkz. Jack Kerouac. (ç.n.)

Sızlayan gözlerimle ve bacaklarında gevşek bornozumla televizyona bakmaya devam ettim.

“Hannah Schneider’la ilişkin mi vardı?” dedim.

Babam derhal yanıt veremeyecek denli afalladı. “İliş—ne?”

Tekrarladım sorumu.

“Nasıl sorabilirsin bunu?”

“Eva Brewster’la vardı. Dolayısıyla belki Hannah Schneider’la da olmuştur. Belki *okuldaki* herkesle ilişki kurmuş ve bana söylememişsindir—”

Babam nahoş bir sesle, “Yok öyle bir şey elbette,” dedi ve derin bir nefes alıp daha sakın bir tonla devam etti: “Hannah Schneider’la ilişkim *olmadı*. Tatlım bu... Arpacı kumrusu hallerini bırakmalısın. İyi değil. Ne yapayım? Söyle. Başka bir yere taşınabiliriz. Kaliforniya... Hep Kaliforniya’ya gitmek istemez miydin? Hangi eyaleti istersen...”

Babam sözcüklere, kazazedelerin yüzen tahta parçalarına tutunduğu gibi tutunmaya çabalıyordu. Yanıt vermedim.

“Peki,” dedi bir dakikalık suskunluğun ardından. “Ofis telefonumu biliyorsun. Saat ikide uğrayıp bakarım sana.”

“Uğrayıp bakma bana.”

“Tatlım...”

“Ne?”

“Makarna—”

“Dolapta. Öğlen ısıtıp yiyebilirim, *biliyorum*.”

İç çekince çaktırmadan baktım babama. Yumruğu oturtmuşum, alnına sprey boyayla PİÇ yazınışım, ölmesini arzuladığımı söylemişim gibiydi yüzü.

“Bir şey istersen ararsın, değil mi?” dedi.

Başım la evetledim.

“İstersen dönüşte birkaç film almak için şeye...”

“Video-Mekke.”

“Hah. Özel bir isteğin var mı?”

“*Sıçtığının Rüzgârı Gibi Geçti’si*,” dedim.

Yanağımdan öptü ve koridordan kapıya doğru ilerledi. Kişinin derisini baklava dilimlerindeki katlar kadar ince hissettiği, umutsuzca diğerinin gitmemesini istediği ama Yalıtılmışlığı en saf haliyle, periyodik

tablo elementlerinden, soy gazlardan Y imiş gibi yaşamak uğruna bir şey demediği anlardandı bu an.

Evin ön kapısı kapandı. Uzaklaşan Volvo'nun sesiyle birlikte hüznün, ölgünlük üzerime, yazlığa giderken mobilyalara örtülen incecik çarşaf-lar misali çöktü.

* * *

Jemma Sloane'ın "agresif çocuklarla" ilgili kitabı *Golyat'ı Büyütmek*'in (1999) 95. sayfasında gayet kuru bir ifadeyle "çocukların baş etme mekanizmalarından" bahsederken bedeninin zor anları yorumlama biçimin-den kastettiği şey herhalde şoktu. Psikolojik zemini her ne idiyse, kurtarılıklarını izleyen dört gün boyunca (Sevgili Çernobil'imini bildirdiği üzere evlerine hasarlı kargolar misali geri postalanmışlardı) doksan yaşındaki huysuz bir dulun karakterine ve tavrına büründüm.

Babam çalışmak zorundaydı; haliyle Bahar Tatili'nin kalanını yalnız geçirdim. Çok az konuştum. Kendimle veya renkli arkadaşım televizyonla konuştum. (Çernobil her türlü neşeli torundan daha eğlenceli çıkmıştı.) Babam evi yakıp yakmadığımı, hazırladığı yemekleri yiyip yemediğimi ve yaralanınama yahut ölümüne yola açabilecek tehlikeli konumlarda uyuyup uyumadığımı kontrol amacıyla düzenli aralıklarla ortaya çıkan aşırı düşük maaşlı ancak son derece sadık kâhya rolünü üstlenmişti. Şımarıklığım boyumu aştığında alabora tehlikesine karşı dilini tutmayı becerebilen hemşireydi babam. Gücümü toparlayabildiğimde dışarı çıktım. Yağmur yüklü kederli hafta sonu gitmiş, kibirli gürnüşü onun yerini almıştı. Parıltı gereğinden fazlaydı; otları saman gibi gösteriyordu. Güneş bahçeyi daha önce hiç dikkatimi çekmemiş olan bir arsızlıkla taciz ediyor, yapraklara abanıyor, kaldırımını haşlıyordu. Yağmurdan sarhoş oldukları açıkça görülen derbeder solucanlarsa ayrı na-hoşt; öyle geçmişlerdi ki kendilerinden, kımlıdayamaz hale gelmiş ve bahçe yolu boyunca turuncu patates kızartmaları misali kızarmışlardı.

Suratım asıktı; odamın perdelerini kapalı tutuyor, herkese nefret duyuyor, mızızlanıyordum. Babam sabah gider gitmez *The Stockton Observer*'ı bulmak için mutfak çöpünü karıştırdım. Babam, manşetleri görmeyeyim ve olan bitene daha fazla takılmayayım diye sabah erkenden çıkıp atınıştı gazeteyi. (Düzelme umudumun olmadığını bilmiyordu;

iştahım hemen hiç yoktu ve uyuma olasılığım zümrüdüanka yumurtasının bulunması kadardı.)

Saat beş civarında, babam eve dönmeden önce gazeteyi çöp kutusuna götürüp dün gece yediğimiz domates soslu düdük makarnası (fakültenin siyaset bilimi bölümünün asistanı Barbara babama, serseri üvey oğlu Mitch'in iyileşme sürecine büyük destek sağladığını iddia ettiği birkaç "teskin edici yemeğin" tarifi vermişti) artıklarının altına dikkatle yerleştirdim. İlacı çarşafın altına saklamak, kaşıkla ezip sardunyalara gübre etmek gibi gizlice gerçekleştirdiğim eylemlerdendi bu.

"Öğretmenin Ölümü Okulu Şok Etti," "Sevilen Öğretmen ve Faal Vatandaş Ölü Bulundu," "Polis Ölümle İlgili Ayrıntıları Gizli Tutuyor..." Olayla, bizimle, *onunla* ilgili heyecanlı haberlerdi bunlar. Kurtarma çalışmasının ayrıntılarını temcit pilavı misali sunuyor, Stockton halkının "şokunu," "olanlara inanmakta güçlük çektiğini" ve "kaybını" vurguluyorlardı. Jade, Charles, Milton, Nigel ve Lu'nun adları ve yıllıktan alınma, sırttan fotoğrafları da gazetede yer almıştı. (Ben yoktum; ilk bulunana bir darbe daha.) Eva Brewster, "İnanamıyoruz," demişti. Burns Hayvan Barınağı'nda Hannah'yla çalışan Alice Kline'in demeci de vardı: "Çok üzücü. Hannah dünyadaki en mutlu, en iyi insandı. Köpeklerle kediler hâlâ yolunu gözlüyor." (Vaktinden evvel ölen herkes Dünyanın En Mutlu, En İyi İnsanına dönüşürdü anında.)

Cesedinin Şeker Tepesi'nden üç kilometre uzakta, bir elektrik kablo suna asılı bulunduğunu anlatan "Parktaki Ölüm Olayında Soruşturma Sürüyor" başlıklı dışındaki diğer haberlerde yeni bir şey söylenmemişti. Bir süre sonra hepsi, özellikle de "yerel eleştirmen ve blog yazarı" R. Levenstein diye birinin yazdığı ve Hannah'nın ölümünün doğaüstü bağlantıları olduğunu öne süren "BKC²¹³ Cinayetinde Vudu Bulguları" başlıklı köşe yazısı mide bulandırıcı gelmeye başladı. Şöyle yazmıştı Levenstein: "Polisin Hannah Schneider'in ölümüyle ilgili ayrıntıları açıklama hususunda gönülsüz olması dikkatli gözlemcileri yöredeki yetkililerin yıllardır üstünü örtmeye uğraştığı sonuca sürüklüyor: *Sluder ve Burns beldelerinde cadı sayısı gittikçe artıyor.*"

Devir değişmişti ne de olsa.

Çöp karıştırmaya yönelik yeni ilgilim sayesinde babamın akıl sağlığını korumak adına ortadan kaldırdığı başka bir şeyi buldum: St. Gallway Yakın Kaybı Paketi. Kocaman zarftaki tarihe bakılırsa Paket, felaket okul radarında görünür görünmez Tomahawk füzesi hızıyla yollanmıştı.

Pakette Müdür Havermeyer'dan bir mektup ("Sevgili Veliler: Bu hafta en kıymetli öğretmenlerimizden Hannah Schneider'ın vefatının derin üzüntüsünü yaşıyoruz,") Ebeveynlik dergisinin 1991 sayılarından birinden alınma, aşırı iddialı, "Çocuklar Nasıl Yas Tutar" başlıklı bir makale, PDR görüşme saatleri ve görüşme odalarının numaraları, Kriz Masası'nda yer alanların isimleri, 24 saat psikolojik yardım sunan telefon hatlarının numaraları (1-800-KEDER ile şimdi hatırlamakta zorlandığım bir diğeri. 1-800-AGLA-DOYA-DOYA gibi bir şeydi galiba) ve cenaze töreniyle ilgili ruhsuz bir duyuru vardı. ("Bayan Schneider'ın cenaze töreninin tarihi henüz belirlenmemiştir.")

Özenle hazırlanmış bu malzemeleri okumanın, Hannah'dan, yani domuz pırzolası yiyişini izlediğim, bizim Ava Gardner'ımsı Hannah'dan bahsettiklerini fark etmenin bana ne denli garip geldiğini, Canlıdan Ölüye geçişin böylesine ani olmasının ürkütücülüğünü tahmin edebilirsiniz. En rahatsız edici şey ise Hannah'nın nasıl öldüğünden hiçbir surette bahsedilmemesiydi. Tamam, Paket adli tabip otopsi raporunu açıklamadan çok önce hazırlanıp postalanmıştı. Ama gene de tuhaftı; Hannah sanki cinayete (cinayet pek gösterişçi bir laftı; bana kalsa Ölüm-Cinayet-Katledilme kesişimine daha ciddi bir ad bulmaya çalışırdım, katli-ölümiyet falan) kurban gitmemiş, Pakete göre sadece "vefat etmişti," - sanki poker oynuyormuş ve kart almamaya karar vermiş gibi. Ya da Havermeyer'ın süngersi anlatımına bakan Hannah'nın Tanrı'nın devasa, usta elince ("artık emin ellerde") King Kong tarzı ("aniden") kapılıverdiğini ("aramızdan alındı") ve bu tipte olayların üzücülüğüne ("hayatın en ağır derslerinden biri") karşın herkesin yüzüne bir gülümseme çakıp gündelik yaşantıya robotça devam etmesi gerektiği ("Yaşasa Hannah'nın da arzulanacağı gibi yaşamımıza devam etmeli, her günün keyfine varmayı sürdürmeliyiz.") kanısına varırdı.

* * *

St. Gallway Yas İdaresi, Yakın Kaybı Paketi ile başlamıştı ama kesinlikle onla bitmeyecekti. Paketi bulduğumun ertesi günü, yani ikinci cumartesi, Kriz Masası Başkanı Mark Butters babama telefon etti.

Babamın sessiz suç ortaklığına dayanarak konuşmayı odamdaki paralelden dinledim. Butters, Kriz Masası'na tayininden önce özel konuşmalar yapan adam rolünü üstlenmemişti. Teni köz patlıcan rengindeydi ve löp bedeni, en iyi günlerde dahi aşırı kullanılmış bir valizden sıkı görünmezdi. En bariz özelliği kuşkuculuğu, her türlü gizli öğrenci şakasının, alayının, hakaretinin ve dedikodusunun baş hedefi olduğuna yönelik sarsılmaz inancıydı. Yemek saatlerinde gözleri, en ufak alay izini bulmak amacıyla havaalanlarındaki narkotik köpekleri misali öğrencilerin yüzlerini tarardı. Ama yeni edindiği özgüvenli ses tonunun gösterdiği üzere Bay Butters aslında potansiyeli harekete geçirilmemiş, parıldamak için Minnacık Bir Musibet gereksinen kişilerdendi. Tereddüt ve Kuşkuyu, gece yarısı videocuların İADE rafına seks filmlerini isim vermeden bırakanlarınkine yakın, şaşırtıcı bir rahatlıkla bırakıp yerlerine Yetke ve Cüret alıvermişti.

“Programınız uygunsa,” diyordu, “siz ve Blue’yla birlikte olan biteni konuşmak amacıyla yarın saatlik bir görüşme ayarlamak istiyoruz. Ben, Havermeyer ve çocuk danışmanlarımızdan biriyle.”

“Nelerinizden biriyle?”

(Babamın, kendininkinden başka kimsenin danışmanlığına inanmadığını belirtmem gerek. Psikoterapinin dünyaya bolca el tutuşma ve omuz sıvazlamadan fazlasını katınadığı fikrindeydi. Freud, Jung, Frasier²¹⁴ ve rüyalarına dair uzun konuşmalara dalmaya meraklı olan herkesten tiksiniirdi.)

“Danışman. Sizin ve kızınızın endişelerini paylaşmanız için. Kadrolu danışmanımız Deb Cromwell son derece yetkin bir çocuk psikologudur. Raleigh’deki Derds Okulu’ndan geldi.”

“Anlıyorum. Tek bir endişem var benim.”

“Öyle mi?”

“Öyle.”

“Çok iyi. Söyleyin bakalım neymiş endişeniz?”

214 Aynı adlı ünlü komedi dizisinin psikiyatr başkarakteri. (ç.n.)

“Siz.”

Butters suspus kesildi. Ardından, “Anlıyorum,” dedi.

“Okulunuz bütün hafta boyunca, herhalde korkudan, sesini çıkarmadı ve içinizden biri anca şimdi, kaçta, cumartesi saat 15.45’te öne çıkacak cesareti toplayabildi. Endişem budur. Ve bunca şeyden sonra tek söyleyebildiğiniz programımızı ayarlayıp psikanalize maruz kalmaya gelmemizi istediğiniz. Yanılıyor muyum?”

“Bu sadece bir ön-soru-cevap toplantısı. Bob ile Deb sizinle oturup bire bir—”

“Aramanızın esas amacı okulu ve Eğitim Komisyonu’nu görevi ihmal ithamıyla mahkemeye verip vermeyeceğini anlamak. Yanılıyor muyum?”

“Bay Van Meer, sizinle tartışmak—”

“Denemeyin bile.”

“Diyecektim ki istediğimiz—”

“Yerinizde olsam hiçbir şey demez ya da istemezdim. Patavatsız, hayır, düzelteyim, *sorunlu* çalışanınız çocuğumu, henüz *reşit olmayan bir çocuğu* ebeveyn izni *almadan* bir hafta sonu gezi—”

“Durumun elbette farkında—”

“Kızımın hayatını, diğer beş çocuğun hayatını tehlikeye attı ve hatırlatayım, zarafetten oldukça uzak bir şekilde kendi canını almayı becerdi. Avukatımı arayıp sizin, müdürünüz Oscar Meyers’ın ve üçüncü sınıf kurumunuzda *kim varsa hepsinin* önümüzdeki kırk seneyi turuncu uniformalar ve prangalarla geçirmesini hayatının amacı kılmama *şu kadar* var. Ayrıca, Deb adını kullanan bir özel okul danışmanı, yapacağı tutsa bile kızının herhangi bir derdini anlatmaya kalkışacağı son kişidir. Yerinizde olsam merhamet dilenmeyeceksem burayı aramaya hiç kalkmazdım.”

Böyle dedi ve telefonu kapadı babam.

Mutfakta, yanında değildim ama telefonu öfkeyle çarparak değil, dondurmali pastanın üzerine kiraz eklercesine hassas bir tavırla duvardaki yerine koyduğunu biliyorum.

Eh, endişelerim *vardı*. Ayrıca babam haklıydı; Deb’e açılmaya hiç niyetim yoktu. Endişelerimi Jade, Milton, Charles, Nigel ve Leulah’yla paylaşmalıydım. Kamp alanından ayrılmamdan Hannah’yı ölü bulduğum

ana dek olanları anlatma ihtiyacım öyle eziciydi ki kuarkları, kuantum mekaniğini ve kuazarları aynı anda çözmeye çalışırmışçasına başını dönmeden, sersemlemeden konuyu düşünmeye, çerçevesini çizmeye ya da not kartları üzerine ABC'sini yazmaya *kalkışamıyordum* bile (bkz. *Uyuşmazlıklar*, V. Close, 1998; 13, 35 ve 46. bölümler.)

Daha sonra, babam öteberi almaya çıktığında nihayet Jade'i aradım. Baştaki şoku atlatmasına yetecek zamanı tanıdığıma karar vermiştim (hatta kim bilir, belki yaşasa Hannah'nın da arzulayacağı gibi yaşamına devam ediyor, yaşadığı her günün keyfine varmayı sürdürüyordu.)

"Kim arıyordu acaba?"

Jefferson'dı telefonu açan.

"Blue ben."

"Kusura bakma, tatlım. Kimseyle görüşmüyor."

Daha bir şey diyemeden kapandı telefon. Nigel'ı aradım.

"Creech Seramik ve Halıcılık."

"A.. Alo? Nigel orada mı? Blue ben."

"Hey, Blue!"

Hattın diğer ucundaki kişi Nigel'ın annesi, daha doğrusu Nigel'ı evlat edinen annesi Diana Creech'ti. Hiç karşılaşmamıştık ama defalarca telefonda konuşmuştuk. İster tek kelimelik, ister Bağımsızlık Bildirgesi kabilinden olsun, söylediğiniz ve söylemediğiniz her şeyin üzerine kar küreyen gürültücü ve neşeli sesi yüzünden gözümde hep erkek tulumu giymiş ve parmakları, büyük ihtimalle tuvalet kâğıdı ruloları kadar kalın parmakları kile bulanmış iri kıyım, neşeli bir kadın canlanmıştı. Konuşurken bazı kelimelerden koca lokmalar ısınyordu.

"Dur, uyanmış mı, bakayım. Demin bebek gibi uyuyordu. İki gündür tek yaptığı uyumak zaten. Sen nasılsın?"

"İyiym. Nigel iyi mi?"

"*Elbette*. Yani, hepimiz *şoktayız* hâlâ. Herkes öyle. Özellikle okul. Aradılar mı sizi de? Dava açılmasından çekindikleri anlaşılıyor. Biz tabii polisin diyeceği şeyleri bekliyoruz. Ed'e şimdiye kadar birilerini tutuklamaları ya da çıkıp bir açıklama yapmaları gerekirdi dedim. Sessizlikleri affedilir cinsten değil. Ed kadının başına ne geldiğine dair ellerinde hiçbir ipucu bulunmadığını ve bu yüzden sustuklarını söylüyor. Bence

eğer bu işin arkasında birileri varsa -öteki olasılığı henüz düşünmek istemiyorum çünkü- kesin şimdiye sahte pasaportuyla birinci mevkide Timbuktu'ya uçuyordur.” (Daha önceki konuşmalarımızda Diana Creech'in her seferinde cümlelerine Timbuktu lafını, gençlerin her cümleye *yani* veya *hani* sıkıştırdıkları kadar çok koyuverdiği dikkatimi çekmişti.) “Ayak sürüyorlar,” diyerek iç çekti. “Olanlara üzgünüm ama hepinizin sağ salim dönmesine seviniyorum. Ama sen cumartesi ortaya çıkmıştın, değil mi? Nigel onlarla olmadığını söylemişti. A, geldi işte. Bir dakika, şekerim.”

Ahizeyi bırakıp şosede yürüyen at takırtılarıyla uzaklaştı (takunya giyyordu.) Birtakım konuşma seslerini yeniden ama bu sefer yaklaşan nal sesleri takip etti.

“O seni arasa olur mu? Acıkmış da...”

“Olur,” dedim.

“Hoşça kal.”

Charles'ın telefonu açılmadı.

Milton'ın numarasında telesekreter devreye girdi ve bir kadın, keman iniltileri arasında şöyle dedi: “Joanna, John ve Milton'ı aradınız. Şu anda evde değiliz...”

Leulah'yı aradım. Aramızda en çok onun dağılacağını hissettiğim için tereddüt içindeydim ama birisiyle konuşmam gerekiyordu. İlk çağışta açtı Leulah.

“Hey, Jade,” dedi. “Kusura bakma...”

“Blue ben.” Öyle rahatlamıştım ki petrol misali yayılıverdim. “Açmana çok sevindim. Nasılsın? B-ben deliriyorum. Uyuyamıyorum. Nasılsın?”

“Ha,” dedi Leulah. “Leulah değilim ben.”

“Ne?”

Sesini değiştirerek, “Leulah uyuyor,” dedi. Hattın diğer ucundan televizyonu duydum. Heyecanla dış cephe boyalarından bahsediliyordu; Herman Boyaları tek katla işi kotarıyor, yağmur ve rüzgâra aldırmadan en az beş sene ilk günkü gibi kalıyordu.

“İletmemi istediğiniz bir mesaj?” dedi Leulah.

“Ne oluyor?”

Kapadı telefonu.

Yatağımın ucuna iliştim. Pencereleirim yumuşak, ayva sarısı bir sabah ışığına bulanmıştı. Duvarımdaki resimler, yağlıboya çayır ve mısır tarlası manzaraları hâlâ ıslakmışçasına parılıyorlardı. Parmağımı üzerlerine sürüp parmak boyası yapabilirdim sanki. Yaşlı bir kauçuk ağacıymışım da özüm zor bela çıkıyormuşçasına donuk, uyuşuk gözyaşları dökmeye başladım.

Gayet açık hatırlıyorum; en berbat an ne uykusuzluk ne televizyonla beyhude flörtüm ne de kafamda söylendikçe ölgünleşen, isterik *Hannah'ı biri öldürdü, Hannah'ı biri öldürdü* nakaratıydı. Bu andı en berbat an - bu perişan, ıssız ada yalnızlığı hissi. Hepsinden beteriye son veya ortada değil, henüz başlangıcında olduğunu bilmemdi.

Kasvetli Ev

Brütüs, M.Ö. 44 yılında Sezar'ı sırtından bıçakladıktan on gün sonra, herhalde, bahar döneminin ilk günü öğrenciler St. Gallway'e döndüklerinde nasıl hissettiysem öyle hissetmiş, Forum'un tozlu yollarında ilerlerken "Uzak Durun" ve "Cüzzamlıya yaklaştığınızda acinası varlığını fark ettiğinizi anlaması için bir saniyeliğine başının hemen kuzeyine bakın" ilkeleriyle maruf, gaddar. "Koridor ve Taşra Yollarında Dışlanma" gerçeğiyle kuşkusuz yüzleşmiştir. En irkilticileri arasında "Brütüs Saydam Bir Örtüymüş Gibi Yapın" ve "Brütüs Avluya Bakan Bir Pencereymiş Gibi Davranın" uygulamalarının öne çıktığı "Görmezden Gelme veya Yokmuş Gibi Bakma" tavrıyla yakından tanışmış olması da gayet mümkündür. Ağza alınmayan gaddarlığın failleriyle bir zamanlar şarap içmiş, bir zamanlar Circus Maximus'ta yanlarına oturup devrilen bir savaş arabasının hazzını onlarla sürmüş, halk hamamlarının *hem* sıcak *hem* soğuk havuzlarında bir zamanlar onlarla birlikte yıkanmış olsa da, bunlar artık anlam taşımayı bırakmıştır muhtemelen. Çünkü yaptığı şey yüzünden itibarını ilelebet yitirmiştir.

Brütüs, her ne kadar tartışmaya açık olsa da en azından verimli bir iş yapmış, titizlikle hazırlanmış bir planı Roma'nın hayrına inancıyla harfiyen yerine getirmişti.

Ben hiçbir şey yapmamıştım tabii. İleri İngilizce sınıfında Lucille Hunter, "Hatırlarsan herkes onu müthiş bir tip *sanıyordu* ama ben baştan beri ürkütücü bir yanı olduğunu söylüyordum," dedi. "Not tutuşuna dikkat ettin mi hiç?"

"Hı-hı."

"Nadiren sayfadan kaldırıyor başını. Sınavdaysa sürekli yazdığı şeyleri mırıldanıyor. Florida'daki anneannem ki annem hepten bunadığını söylüyor, *Çarkıfelek* izlerken ya da çek yazarken aynen öyle yapıyor işte."

"Eh," dedi Donnamara Chase sırasında öne eğilerek, "Cindy Willard bu sabah bana Leulah Maloney'nin İspanyolca dersinde *bütün* sınıfa..."

İleri İngilizce dersinde hemen arkalarında oturduğum gerçeği, artık her nedense hem Lucille hem de Donnamara'nın zayıf belleklerinden silinip gitmiş gibi görünüyordu. Donnamara, okulun fotokopi makinesinden henüz çıktıklarından ılıkliklarını koruyan *Karamazof Kardeşler* ödevini elden ele geçirmek için bana dönünce kasılarak uzun ve sivri dişlerini gösterdi (bkz. "Sinekkapan," *Kuzey Amerika Bitkileri*, Starnes, 1989.)

"Okulu bırakır mı acaba?" dedi dört sıra öndeki Angel Ospfrey.

"Kesin," diye fısıldadı Beth Price. "Önümüzdeki birkaç hafta içinde Bilmem Ne Şirketi'nin mali müşaviri olan babasının Charlotte Şube Müdürlüğü'ne atandığını falan duyarız."

"Son sözlerini merak ediyorum ben," dedi Angel. "Hannah'nın yani."

"Duyduğum kadarıyla Blue'nun son sözlerini söyleyecek vakti yok pek," Macon Campins. "Milton *tiksiniyor* ondan. Karanlık bir ara sokakta karşısına çıkarsa ona bir Karındaşen Jack çekecekmiş, aynen böyle dedi."

"Hani bir kocakarı deyişi vardır," dedi Krista Jibsen İleri Fizik dersinde, "zengin ya da meşhur olmamak dert değil çünkü ikisi de değil-sen yokluk çekmezsin. Yani, eğer şöhreti tadıp sonra kaybettiysen had safhada işkence gibidir, eminim Blue'nun hissettiği de budur şimdi. Ni-hayetinde kokain bağımlısı haline gelmişsin. Klinikte yatman gerek. Çı-kıncaysa gösterime girmeyip doğrudan videoya düşen vampir filmleri yapar hale geliyorsun, falan."

"Corey Feldman'ı²¹⁵ anlatan *E! Gerçek Hollywood Öyküsü*'nden²¹⁶ arakladın bu lafları," dedi Luke "Kamyoncu" Bass.

Peter "Nostradamus" Clark, "Radley'nin annesi çok mutluymuş," dedi. "Kız yaşadıklarından sonra okul birincisi olamayacağı için Rad-ley onuruna bir Zirveye Dönüş partisi düzenlemiş."

"Esas ne duydum ben... Hem de güvenilir kaynaktan. Ama yok, yay-ması ayıp kaçır şimdi."

"Söyle işte."

215 Corey Feldman (1971): 80'lerde oynadığı filmlerle şöhreti yakaladıktan sonra 90'lı yıllarda uyuşturucu yüzünden dibe vuran Amerikalı aktör. (ç.n.)

216 E!: Amerikan eğlence sektörünü konu alan magazin ağırlıklı televizyon kanalı. (ç.n.)

“Tam lezbiyenmiş,” dedi Lonny Felix, aynı haftanın çarşamba günü 23. fizik laboratuvarında, “Fizik Yasalarında Simetri: Sağ Eliniz Sahinden Sağ Eliniz mi?” dersi sırasında. “Ellen²¹⁷ tarzı yani. İki yana da giden Anne Heche²¹⁸ gibi değil.” Saçını (uzun, sarı, mısır gevreği gibi) geriye attı ve laboratuvar eşim Laura Elms’le bulunduğum tarafa, ön sıraya baktı. Yanındaki Sandy Quince-Wood’a doğru eğildi. “Schneider da öyleydi herhalde. Gece yarısı birlikte kamptan ayrılmaları o yüzden zati. İki kadının nasıl şey ettiklerini anlamam mümkün değil ama anladığım bir şey varsa o da seks sırasında ölümcül bir terslik yaşandığı. Polisin de bulmaya çalıştığı o yani. Bu yüzden raporu hâlâ açıklamıyorlar.”

Sandy laboratuvar kitabına bir şeyler karalarken, “Dün gece *CSI: Miami*’de aynısı vardı,” dedi.

“*CSI: Miami*’dekilerin çoğu fizik sınıfımızda dönüyor zati.”

Zach Soderberg kızlara dönerek, “Tanrı aşkına,” dedi. “Azıcık keskenize sesinizi. Yansıma simetrisi yasalarını kavramaya uğraşıyoruz burada.”

“Kusura bakma, Romeo,” dedi Lonny sırtarak.

Bay Pine adlı kel yedek öğretmen, “Evet, sessiz olun, lütfen,” dedi. Ardından gülümsedi, esnedi, gerinerek turta büyüklüğündeki ter lekelerini gösterdi ve elindeki *Kırsal Yaşamda Duvar ve Pencere*ler dergisini ilgiyle incelemeye devam etti.

İkinci ders etüdünde Dee, “Jade şu Blue denen kızı okuldan attırmaya çalışıyor,” diye fısıldadı.

Dum kaşlarını çatı. “Niye?”

“Cinayetten değil tabii ama zor kullanma veya kaba kuvvet uygulama falan gibi bir şeyden işte. İddiasını İspanyolca anlatırken duydum. Anladığım kadarıyla Hannah *bueno*’ymuş. Sonra bu Blue denen kızla uzaklaşmış ve beş dakika sonra *muerto* olmuş. Mahkemede tutmayacak tabii. Görevsizlik kararı çıkar. Kızı kovmak için ırkçılık kartını da oynayamazlar.”

217 Ellen Lee DeGeneres (1958): Amerikalı komedyen, aktris ve sunucu. 1997 yılında eşcinsel olduğunu açıklamıştır. (ç.n.)

218 Anne Celeste Heche (1969): Amerikalı oyuncu, yönetmen ve senarist. Ellen DeGeneres ile yaşadığı ilişkinin ardından kameramanıyla evlenip çocuk doğurmasıyla uzun süre Amerikan magazinini işgal etmiştir. (ç.n.)

“Göz estetiği geçirmiş Greta van Susteren²¹⁹ ayakları yapma şimdi. Değilsin çünkü. Wolf Blitzer²²⁰ da değilsin.”

“O ne demek şimdi?”

Dum elindeki kırışık Yıldızlar dergisini masaya bırakarak omuz silkti. “Hepsi çok açık yani. Schneider, Sylvia Plath²²¹ çekmiş.”

Dee başıyla onay verdi. “Fena varsayım değil aslında. Son Filme Giriş dersimi düşününce yani.”

“Ne oldu ki?”

“Anlatmıştım sana. Bize İtalyanlarla ilgili sınav yapacaktı. *İtalyan Usulü Boşanma, Macera, Sekiz ile Buçuk*—”

“Ha, şu—”

“Ama derse geldiğinde, tüm hazırlığına falan rağmen zırvaladı durdu. *Hepten* unutmıştu sınavı. Çaktırmadan sınavı ertelediğini falan söyledi ama hepimiz ürkütk, çünkü bahaneleri işkembeden attığı falan belliydi yani. Eski moda unutkanlık ayaklarına yattı. Hemen *Kızılları* koydu. *İtalyan* falan değil ki o film. Değildi, değil mi? Ayrıca zaten dokuz defa falan izlemiştik çünkü *Tath Hayat*’ı getirmeyi unutmıştu kaç kere. Kadında öğretmen güvenilirliği hiç yoktu, kafası acayip uçmuştu. Ama hangi öğretmen *yapacağı sınavı* unuttur yani?”

“Kafayı yemiş öğretmen unuttur,” diye fısıldadı Dum. “Eksik tah-talıysı yani.”

“Aynen.”

Bahsettiğim türde okul-çapında dedikodulara içgüdüsel tepkim malesef ne Pacino (Baba tarzı intikam) ne Pesci (boğaza tükenmez sap-lama) ne Costner (düz, kovboysu alaycılık) ne Spacey (donuk yüz ifa-desi eşliğinde dokunaklı sözel misilleme) ne de Penn (emekçi feryat ve homurtuları) tarzıydı.

Ciddi bir giyim mağazasında bir şey yürütmmediğinizden emin olmak için çalışanlardan birinin sessizce peşinizde dolaştığında hissettiklerimle

219 Greta van Susteren (1954): Halen Fox kanalında sunuculuk yapan avukat. Ayrıca O.J. Simpson davası boyunca CNN kanalında yasal danışman görevini üstlenmiştir. (ç.n.)

220 Wolf Isaac Blitzer (1948): CNN sunucusu. (ç.n.)

221 Sylvia Plath (1932–1963): Amerikalı şair, romancı ve öykü yazarı. 30 yaşında intihar etmiştir. (ç.n.)

karşılaştıracaklarım ancak. Bu tür durumlarda hiçbir şey çalmaya niyet etmemiş, hayatı boyunca hiçbir şey çalmaya niyetlenmemiş olsa bile potansiyel hırsız sanıldığını bilmek kişiyi durduk yerde hırsıza dönüştürür. Kuşkuyla ve çaktırmadan arkasına bakmamaya çalışır. Kuşkuyla ve çaktırmadan arkasına bakar. Kimseye yan gözle bakmamaya, yapmacık yapmacık iç çekmemeye, ıslık çalmamaya veya gergin gülümsemeler sunmamaya çalışır. Yan gözle bakar, yapmacık yapmacık iç çeker, ıslık çalar, gergin gergin gülümser ve aşım terli ellerini ceplerine sokup çıkarır.

* * *

St. Gallway'deki *herkesin* böyle üstüme gelmesinden ve bu na-hoş davranışlardan yakındığım, kendime üzüldüğüm falan yok. Okula döndüğüm ilk günlerde, bir kırk beşlik boyu ve kırk ila kırk üç kiloluk cüssesiyle tipik pirinç (beyaz, mide yormayan, her şeyle iyi giden) karakteri sergileyen laboratuvar eşim Laura Elms'in tam tahtadaki $F = qv \times B$ 'yi defterime geçirirken elimi yakalayarak, "Yaşadığın şeyleri çok iyi anlıyorum. En yakın arkadaşlarımdan biri geçen sene babasını ölü bulmuştu. Evin önünde arabasını yıkarken devrilivermiş adam. Arkadaşım hemen evden fırlamış ve resmen tanıyamamış babasını. Böyle garip bir böğürtlen rengi olmuş çünkü. Arkadaşım bir süre delirdi sonra. Demek istediğim, konuşmak istersen yanındayım," demesi gibi sıra dışı nezaket çabalarıyla da karşılaştım. (Laura, teklifini hiç değerlendirmedim ama teşekkürümü kabul etmeni diliyorum. Pirinç yorumum için özür dilerim.)

Bir de Zach vardı tabii. Hız tüm nesnelerin kütlelerini etkiliyordu ama Zach Soderberg'e dokunmuyordu. Tadilat, Düzeltme, Ufak Dokunuş idi Zach. Dayanıklı maddeler dersi, sürdürülebilir iyi ruh halleri konusunda bir başarı öyküsüydü. Sabit c sayısydı.

Perşembe günü İleri Fizik dersinde tuvalet dönüşü sandalyemde katlanmış yatan gizemli bir not defteri yaprağıyla karşılaştım. Ders bitene kadar açmadım. Diğer öğrenciler sırt çantalarıyla, saçlarıyla ve kabarık montlarıyla bana çarpıp geçerken koridorun ortasında nehir kayası misali dimdik durdum ve kelimelere, kız işi el yazısına baktım.

NASILSIN

KONUŞMAK İSTERSEN

BURADAYIM

ZACH

Günün devamında notu sırt çantamda taşıdım ve Zach'le konuşmak *istediğime* karar vermeme şaştım. (Babam, kişinin olaylara mümkün mertebe farklı açılardan bakmasının ve farklı fikirlere kulak vermesinin zararı olmayacağını söylerdi, basit ya da yontulmamış olduğundan kuşkulandığı fikirler de dahil.) İleri Tarih dersi boyunca eve babamla değil Patsy ve Roger'la gitme hayali kurdum; spagetti ve ders notları eşliğinde, J. Hutchinson'ın *İnsanoğlunun Estetik Özgürleşmesi* (1924) hakkında tek taraflı bir tartışma yaparak değil, kızarmış tavuk ve patates püresi ile, Bethany Louise'in beyzbol seçmeleri, yahut Zach'in -kompozisyon konularının en sıkıcısı olan- Amerikan Rüyası hakkındaki kompozisyonundan bahsederek akşam yemeği yediğimizi düşündüm. Patsy gülümseyip şefkatle elimi sıkarken Roger vaazına -şanslıysam "On Dört Umut" başlıklı olana- başlıyordu hayalimde.

Zil çalar çalmaz fırladım, alelacele Hanover'den çıkıp Zach'in dolaşının bulunduğu duyduğum Barrow'un ikinci katına çıktım. Eşikte durdum ve haki pantolonlu, mavi-beyaz çizgili gömlekli Zach'in, tarih-öncesi etoburları andıran köpek dişli Rebecca'yla konuşmasını izledim. Uzun boyluydu Rebecca; spiral telli bir dizi defteri çıkık kalçasına dayamıştı. Diğer, kemikli kolunuysa dolapların tepesine uzatmıştı ve duruşu doğrudan papirüslerdeki Mısırlı tipleri andırıyordu. Zach'in tüm dikkatini (koridorda kimse yokmuş gibi) ona verişindeki, gülümseyişi ve eliyle saçlarını karıştırmasındaki bir şey bu kıza âşık olduğunu, bu ikisinin kuşkusuz her daim omuz omuza renkli baskı işine gömülmüş Kinko's çalışanları olduklarını ortaya koyuyordu. Hiyeroglif tepemde dikilir, gözlerini yüzüme ezik incirler gibi diker, çalı saçları omuzlarına Nil misali dökülürken Zach'in yanına gidip Ölüm hakkında konuşamayacağımı kavradım. Döndüm, koşar adım aşağı indim ve yaylı kapıyı iterek dışarı çıktım.

Aynı haftanın cuma günü Çizime Giriş dersindeyken gördüğüm iyi-liği de unutmam mümkün değil - onca uykusuz geceden bitkin düşüp dersin ortasında haftanın konusu seçildiği için çizim çemberinin mer-kezinde oturan “Kızgın” Tim Waters’ın Eskizini Çizmeyi unutarak sız-dığım sırada olanları.

Bay Moats bana bakarak, “*Bayan Van Meer’in nesi var?*” diye kük-redi. “El Greco’nun hayaleti kadar yeşil! Kahvaltıda ne yediğini söyle de uzak duralım!”

Bay Victor Moats çoğu zaman kibar tavırlıydı ama bazen durduk yerde (belki ayın evreleri yüzünden) sınıfın önünde bir öğrenciyi aşağı-layacağı tutardı. Çizim defterimi kapıp havaya, fok parlağındaki kafa-sının üzerine kaldırarak baktığında minik felaketi gördüm: Pasifik Ok-yanusu enginliğindeki beyaz sayfada, sağ alt köşeye haritadaki Guam misali miniminnacık çizdiğim Kızgın dışında hiç ama hiçbir şey yoktu. Ayrıca, Kızgın’ın bacağına hatları belirsiz kafasının tam üstünde resmet-miştim ve Bay Moats bunu dert etmezdi, eğer derse başladığımızda on dakika boyunca canlı model çiziminin elzem unsurları ve oran konu-sunda nutuk çekmemiş olsaydı tabii.

“Akli başka yerde anlaşılan! Oysa Brad Pitt, Will Smith ya da diğer kash yakışıklılardan birini hayal etmek yerine... *Evet? İçinizden biri Ba-yan Van Meer’e vaktimizi harcamak yerine yapması gerekeni söyler mi lütfen?*” Kafamı kaldırıp Bay Moats’a baktım. Hannah’nın ölümün-den önceki herhangi bir cuma günü olsa kıpkırmızı kesilip özür diler, hatta belki fırlayıp tuvalete kaçır, engelli kabinine girip kapıyı kilitler, klozete oturur ve ağlardım ama bu sefer hiçbir şey hissetmedim. Çizim kâğıdım kadar bomboştum. Sanki benden değil, Blue adında başka bir öğrenciden bahsediyormuş gibi yüzüne baktım adamın. Çöl kaktüsle-rinin utancını duydum.

Öte yandan sınıfta herkesin tedirgin tedirgin birbirine baktığı, ağaç sakini Guenon maymunlarının bir taçlı kartal gördüklerinde yaptıklarını hatırlatan etkileyici bir alarm düzenine geçtiği dikkatimi çekti. “Sulu” Fran Smithson, Henderson Shoal’a dönüp gözlerini kocaman açtı ve Hender-son Shoal gözlerini Howard “Beyrut” Stevens’a doğru kocaman açarak

karşılık verdi. Amy Hempshaw dudağını ısırđı, karamel rengi saçını sıkaştırdığı kulak arkasından kurtarıp başını öne eğdi ve yüzünü örttü.

Birbirlerine işaretlerle anlattıklarıysa elbette Velázquez, Ribera, El Greco ve Francisco Herrera'nın yapıtlarını St. Gallway'deki (İspanyol ustaları iplemeyen, dehalarına övgü düzme hevesinden de yoksun olan) meslektaşlarının muhabbetine yeğ tutmasıyla tanınan Bay Moats'un anlaşıldığı kadarıyla okuldan gelen mektupları zarflarını açmadan çöpe yolladığıydı.

Dolayısıyla ne Havermeyer'ın "Acil Not"undan ne de Ulusal Öğretim Birliği'nin yayınladığı "Öğrencileri Yasa Hazırlamak" başlıklı makaleden ve en önemlisi, Butters'ın hazırladığı, benim ve Mavi Kanlılar'ın adlarını içeren "Dikkat Edilmesi Gerekenler" listesinden haberdardı Bay Moats. Söz konusu listede şöyle bir paragraf vardı: "*Yaşanan kayıptan özellikle bu öğrenciler etkileneceklerdir. Davranışlarına ve akademik gidişatlarına dikkat ediniz ve herhangi bir anormallik gözlediğinizde derhal bana ya da yeni tayin edilen danışmanımız Deb Cromwell'e haber veriniz. Durum son derece hassastır.*" (Bu iç yazışmalar çalınmış, çoğaltılmış ve öğrencilere dağıtılmıştı. Kimin yaptığını bilen yoktu. Bazıları Maxwell Stuart, bazılarıysa Dee ile Dum diyordu.)

Jessica Rothstein, sınıfın diğer ucunda kollarını kavuşturarak, "Bence," dedi, "bugünlük Blue'yu mazur görmekte sakınca yok." Elli metrenin üzerindeki mesafelerden ıslak şarap mantarlarını andıran kahverengi bukleleri kusursuz bir ahenkle titreşti.

Bay Moats, "Demek öyle?" diyerek kıza döndü. "Niyeymiş peki?"

Jessica, kendinin Haklı, karşısındaki (kuramsal açıdan Olgunluk ve Tecrübenin lehine işlemesi gereken) ihtiyarın ise Kafadan Hatalı olduğuna inanmış gençlerin heyecan verici tavrıyla, yüksek sesle, "Çile çektiği için," dedi.

"Çile," dedi Moats.

"Evet, çile."

"Nasıl bir çileden bahsediyoruz? Merak ettim."

Jessica canından bezmiş gibi baktı. "*Zorlu bir hafta geçirdi.*" Lafa başkaları da girer umuduyla etrafına bakındı. Jessica bugünkü kurtarma operasyonunda gönüllü yüzbaşılıktan, telefon açmaktan ve emri

veren olmaktan yanaydı. Bin Ty Ho Hava Üssü'nden HH-43F helikopteriyle havalanıp düşman topraklarına acil iniş yapan, pirinç tarlalarından, derelerden, yüksek sazların ve mayınların arasından sırtında yüz kiloluk cephane, tayın ve yaralı arkadaşıyla sürünerek geçen ve sabaha karşı beş sularında bir kurtarma aracına ulaşmadan önce geceyi sivrisinek kaynayan Cay Ni Nehri kıyısında geçiren er rolüne soyunmaya hiç niyeti yoktu.

“Bayan Rothstein lafı dolandırmayı seviyor,” dedi Bay Moats.

“Sadece zor bir dönem geçiriyor diyorum. Hepsini o.”

“*Eh, hayat güllük gülistanlık değil, değil mi?*” dedi Moats. “Tarihte bilinen tüm sanat eserlerinin yüzde seksen dokuzu fare kaynayan evlerde yaşayan insanların elinden çıkmıştır. Velázquez, Adidas mı giyiyordu sanıyorsunuz? *Kalorifer ve yirmi dört saat adrese teslim pizza lüksüne sahip miydi sizce?*”

Canlı Model Çizim Çemberinin ortasındaki taburede kambur oturan “Kızgın” Tim Waters birden, “Velázquez’den bahsetmiyoruz burada,” dedi. “Hannah Schneider’den ve *öldüğünde* Blue’nun orada olmasından bahsediyoruz!”

Genelde ben dahil hiç kimse Kızgın’a aldırılmazdı; o iç karartıcı sesi, arkası ACININ HASTASIYIM, KAN TADI GÜZELDİR gibi çıkartmalarla kaplı arabası ve kalın uçlu keçeliyle yazılmış ÖFKE, ANARŞİ, S*KTİRİN türü deyişlerle dolu olan sırt çantasıyla oldukça standart bir tip sayılırdı. Sigara kokusu, ardından, yeni evlilerin arabalarına bağlanmış teneke kutular misali sürüklenirdi. Ama işte, Hannah’nın adı ağzından çıkar çıkmaz sınıfın ortasında bomboş bir sandal misali kalakaldı ve -neden, bilmiyorum- istese bu soluk tenli, öfkeli oğlanla kaçacağını düşündüm. Üç, belki dört saniyeliğine Kızgın’a umutsuz, ıstırap yüklü, ezici bir aşkla tutuluverdim. (Hannah öleli beri böyleydi. Dikkatimi çekmeyen birine, dikkatimi çektiği anda, dikkatimi çektiği an geldiği gibi aniden bitene kadar kız/erkek bakmadan *hayranlık duyuyor*, o şahıstan çocuk doğurmak istiyordum.)

Bay Moats yanıt vermedi. Eli yeşil ekose ceketine gitti ve kusacaktı yahut eskiden bildiği bir şarkının sözlerini hatırlamaya çalışıyormuş gibi öylece kaldı.

“Anlıyorum,” dedi. Yavaşça çizim kâğıdını şövaleme bıraktı. “Devam edin,” dedi.

Tepeme dikildi. Tekrar, Kızgın’ın pabucunu (yan tarafında *Yıkım* yazan kahverengi bir pabuç) sayfanın ortasına yerleştirerek çizmeye başladığımda yüzü ile bembeyaz kâğıdın arasında birkaç santim kalana dek eğildi. Güneş gibi, bir öğretmenin de yüzüne doğrudan bakmak asla iyi bir fikir sayılmayacağından istemeden yüzüne baktım. Bu tür durumlarda keşke görmeseydim diyeceğiniz şeyleri, uykuyu, benleri, kolları, kıvrıklıkları, nasırlaşmış veya rengi kaçmış bölgeleri görmek kaçınılmazdır. İşbu fiziksel ayrıntılara dair nahoş gerçeklerin farkındasınızdır ama ne olduklarını bilmek, henüz bilmek istemezsiniz çünkü derse dikkati, ayrıntıların aşamalarına yahut Gettysburg Çarpışması’nın tam yıl ve ayına (1863, Temmuz) yönelik notları tutuşu etkiler.

Hiçbir şey demedi Moats. Gözleri boş kâğıdımda dolandı, köşedeki, ayağı kafasının üstünde duran Kızgın’da durdu ve ben, İngiltere’nin sarp güneydoğu sahillerine feci benzeyen profiline büyülenmiş gibi baktım. Ardından gözlerini kapadığında ne denli üzüldüğünü anladım ve belki onun da Hannah’ı sevdiğini düşünmeye başladım. Yetişkinlerin ne denli tuhaf, yaşıntılarının fark ettirmek istemeseler de ne denli engin, aslında çöller misali uçsuz bucaksız uzandığının, öngörülmez hareketli kum tepeleriyle dolu kupkuru ve yapayalnız enginler olduğunun farkındaydım.

“Belki yeni bir kâğıtla başlasam daha iyi,” dedim. Bir şeyler söylemesini istiyordum. Bir şeyler söylemesi aşırı sıcaklarla birlikte geceleri dondurucu soğuklar yaşatabileceği, arada kum fırtınaları çıkarabileceği ama bunlar dışında sorun olmadığı anlamına gelecekti.

Kafa sallayarak doğruldu ve “Devam et,” dedi.

* * *

O gün okul çıkışında Hannah’nın sınıfına gittim. İçeride kimsenin olmamasını umut ediyordum ama Loomis Binası’na girdiğimde iki birinci sınıf öğrencisinin Hannah’nın sınıfının kapısına -Geçmiş Olsun kartlarına benzeyen- bir şeyler yapıştırdıklarını gördüm. Yanlarında, yerde Hannah’nın kocaman bir resmiyle birlikte çoğunlukla kırmızılı-pembeli-beyazlı karanfillerden mamul bir yığın çiçek vardı. Evita Öğlen

Duyuruları'nda bahsetmişti bunlardan: "Yağan çiçek ve kartlar, farklı geçmişlerimize rağmen bir araya gelerek birbirimizi, öğrenci, veli, öğretmen ve idareci değil, insan sıfatıyla destekleyebildiğimizi gösteriyor. Yaşasaydı Hannah da büyük mutluluk duyardı." Derhal oradan kaçmak istedim ama kızlar beni görmüştü; koridorda ilerlemekten başka seçeneğim yoktu.

"Keşke mum yakabilseydik."

"Bana bırak şunu. Bütün tasarımı mahvedeceksin, Kara—"

"Belki yine de yakmalıyız. Anısına yani."

"Olmaz. Bayan Brewster'ı dinlemedin mi? Yangın tehlikesi taşıyor mumlar."

Kızların daha uzun boylu olanı, kapıya üzerinde koskocaman altın bir güneş resmi ve "Bir Yıldız Söndü..." yazısı olan büyükçe bir kart yapıştırıyordu. Diğer, çarpık bacaklı, siyah saçlı kızın elinde daha büyük, bu sefer kaba-saba el yazması turuncu harflerle hazırlanmış, ANILARDA YAŞIYOR yazan bir başka kart vardı. Yerdeki çiçeklerin arasına en az elli tane daha kart yerleştirilmişti. Birkaçını okumak üzere eğildim.

"Huzur içinde yat. Sevgiler, Friggs," yazmıştı Friggs. İmzasız olan ise, "CENNETTE GÖRÜŞÜRÜZ," diyordu. Rachid Foxglove, "Bu dinsel nefret ve dinmeyen şiddet dünyasında parlayan bir yıldızdınız," diye yazmıştı. Amy Hempshaw ve Bill Chews, "Özleyeceğiz sizi," diyorlardı. "Umarım dünyaya tekrar gelişinizde bir memeli olursunuz ve yollarımız bir an önce kesişir çünkü tıp fakültesine girdikten sonra kendime ait bir yaşantım olacağından emin değilim," görüşündeydi Lin Xe-Pen. Kartların bazıları içe dönük ("Neden?") veya zararsız denecek dozda saygısızdı. ("Keşke bana ölümden sonra her şeyin ilelebet bir kutunun içinde kalmaktan ibaret olmadığına ve dişe dokunur bir yaşam bulunduğu dair bir işaret gönderebilseydiniz çünkü öyleyse ölmek istemem ben.") Diğerleriyse uzaklaşan arabaların camlarından haykırılmaya uygun ("Şahane bir öğretmendisiz!") slogan türü şeylerdi.

"Taziye Kartını imzalar mıydın?" dedi siyah saçlı kız.

"Olur," dedim.

Taziye Kartı öğrenci imzalarıyla doluydu ve şöyle bir yazı söz konusuydu: "Artık En Kusursuz Yerde bulunduğunu bilmek bize huzur

ve teselli veriyor.” İmzalama konusunda tereddüt yaşadım ya, kız tepeme dikildiğinden adımları Charlie Lin ile Millicent Newman’ın arasına sıkıştırdım.

Kız, gazoz almasına yetecek bozukluğu eline tutuşturmuşum gibi, “Çok teşekkürler,” dedi. Kartı kapıya bantladı.

Dışarı çıktım ve kızların gidişini görene dek binanın önündeki çam ağacının gölgesinde bekledikten sonra tekrar içeri girdim. Biri (kendini H. Schneider Anıtı’nın Yapımcısı tayin eden siyah saçlı kız) çiçeklerin altına yeşil bir muşamba sermiş (tüm çiçek sapları aynı yöne bakıyordu) ve kapının yanına, üzerinde “Burayı imzalayarak Hannah Schneider Sinekkuşu Bahçesi’ne bağış yapın (Asgari 5 Dolar)” yazan bir levha koymuştu.

Açıkçası tüm bu yas tantanası beni fazla etkilememişti. Hannah’yı alıp götürmüş, çalmış ve yanmayan, tıkız mumun yanına büyütülüp lamine edilmiş portresiyle bu sırtkan yabancıyı koymuşlarcasına yapaydı hepsi. Fotoğraftaki kişi Hannah’ya benzemiyordu; yoğun ışıklandırma ve bulamaçımsı doğal arka planlarla donanmış okul fotoğrafçıları kişilerin özgün yanlarını neşeye ezip herkesi bir kılımda ustaydılar. Hayır. Gerçek Hannah, bazen içkiyi fazla kaçırdığında sutyen askısı ortaya çıkan sinematografik Hannah, bu baygın karanfiller, yamru yumru imzalar, nemli duygular ve “Özledik Seni”ler tarafından rehin tutuluyordu.

Bir kapının çarpılışını ve bir kadının topuklarının sert takırtılarını işittim. Biri koridorun ta diğer ucundaki kapıyı açtıktan sonra çarparak kapanmaya bırakmıştı. Akla ziyan bir anlığına geleni Hannah sandım: bana doğru ilerleyen incecik silüet baştan aşağı -siyah etek, kısa kollu siyah bluz, siyah topuklular- karalara, aylar önce ilk gördüğümde Hannah’nın giydiği kıyafetin tıpatıp aynısına bürünmüştü.

Jade’di ama gelen.

Solgun görünüyordu, bir deri bir kemik kalmıştı. Sarı saçlarını atkuyruğu bağlamıştı. Flüoresan lambanın altından geçerken kafasının tepesi beyazımsı bir yeşil tonunda parıldadı. Yere bakıyordu ve yürüdükçe gölgeler yüzünde dans ediyordu. Nihayet beni fark ettiğindeyse dönüp uzaklaşmak istediğini ama kendini tuttuğunu anladım. Jade her türlü ricattan, u-dönüşünden, geri pedal basmadan ve tereddütten nefret ederdi.

Çiçek ve kartların başına gelince, “İstemezsem görmem seni,” dedi. Eğildi ve vitrindeki pahalı saatlere bakıyormuşçasına rahat, hoş bir gülümsemeyle çiçeklerle kartları incelemeye koyuldu. Bir dakika kadar sonra dönüp bakışlarını bana dikti.

“Salak gibi dikilecek misin burada bütün gün?”

“Şey, ben—”

“Burada durup ağzından laf almaya çalışacak değilim çünkü.” Doğruldu, elini beline koydu. “Bütün hafta sapık takipçiler misali telefon ettiğin için edecek düzgün bir lafın bulunduğunu varsayıyorum.”

“Var.”

“E?”

“Neden bana kızdığınızı anlamıyorum. Hiçbir şey yapmadım ben.”

Şaşkınlıkla kocaman açıldı gözleri. “Ne *yaptığımı* nasıl anlamazsın?”

“Ne yapmışım?”

Kollarını kavuşturdu. “Bilmiyorsan, Kusmuk, söyleyecek değilim.” Dönüp eğilerek tekrar kartlara bakmaya koyuldu. Neden sonra, “Kasten ortadan kayboldun ve peşinden gelmesini sağladın *yani*. Tuhaf bir oyun falan gibi. Hayır, sakın bana tuvalete gittim falan *deme* çünkü tuvalet kâğıdını Hannah’nın sırt çantasında bulduk, tamam mı? Ve sonra sen... Eh, ne halt ettiğini bilmiyoruz. Ama Hannah bizim yanımızdan gülererek ayrıldı ve sonra ağaca asılı halde bulundu. Öldü. Kesin bir şey yaptın *yani*.”

“Kalkıp ağaçların arasına gitmemi o işaret etmişti. Onun fikriydi.”

Jade yüzünü ekşitti. “Ne zaman oldu bu dediğin?”

“Kamp ateşinin başındayken.”

“Yalan. Oradaydım ben. Hiç öyle—”

“Benden başka kimse görmedi işaretini.”

“Şahane bahane.”

“Ayrıldım yanınızdan. Gelip beni buldu. On dakika kadar yürüdük, sonra durdu ve bana bir şey söyleyeceğini söyledi. Bir sır...”

“O-o, neymiş bakalım *bu sır*? Ölü insanları mı görüyormuş?”

“Söylemedi.”

“Peh.”

“Peşimizden gelen biri vardı. Tam göremedim ama galiba gözlük-lüydü ve sonra -ki çözemediğim kısmı burası- Hannah o şahsın peşin-den gitti. Bana olduğum yerde kalınamı söyledi. Bir daha görmedim onu.” (Beyaz bir yalandı elbette ama Hannah’ı ölü gördüğüm gerçe-ğini tarihçemden çıkarmaya karar vermiştim. Hannah’ı ölü görüşüm bir apandisit gibi iltihaplanabilecek ve geçmişin diğer parçalarına zarar vermeden ameliyatla alınabilecek faydasız bir şeydi.)

Jade kuşkuyla baktı yüzüme. “İnanmıyorum sana.”

“Doğrusu bu ama. Leulah’nın bulduğu izmariti unuttun mu? Biri-leri vardı orada.”

Gözleri hâlâ kocaman halde bana baktı, ardından kafa salladı. “Ciddi sorunların var senin bence.” Çantasını yere bıraktı. Çantadan iki kitap, *Norton Şiir Antolojisi* (Ferguson, Salter, Stallworthy, 1996 basımı) ve *Şiir Nasıl Yazılır* (Fifer, 2001) yere saçıldı. “Çaresizlik içinde çırpını-yorsun. Tümüyle utanç ve keder kaynağısın sen. Uyduruk bahanelerin kimseyi ırgalamıyor. Bitti artık.”

İtiraz etmemi, diz çöküp yakarmamı, inlememi bekledi ama yapamadım. İmkânsızlığını hissettim çünkü. Babamın bir keresinde, kimi-lerinin yaşamdaki her şeyin cevabını doğuştan bildiğini ve fikirlerini ne yapılsa yapılsın değiştirmeyeceklerini söylediğini hatırladım. “Öylele-rinin dükkânlarının kapıları, pazartesiden cuma günü saat on bire dek açık kalsa bile kapalıdır,” demişti. Düşündüklerini değiştirmeye çabala-mak, açıklamaya kalkışmak, olayları sizin tarafınızdan görebilmelerini ummak bezdiriciydi çünkü çabalarınız en ufak bir etki göstermezdi ve sonunda elinize sadece dayanılmaz bir ıstırap kalırdı. Bu duruma düş-mek, azarnı güvenli bir hapisanede Ziyaretçi eline dokunmanın neye benzediğini öğrenmeyi beklemek gibiydi (bkz. *Karanlıkta Yaşamak*, Co-well, 1967.) Bilmeyi ne denli umutsuzca isterseniz isteyin, elinizi karşı-nızdaki ziyaretçinin aranızdaki cama dayadığı eline ne denli bastırırsanız bastırın, serbest bırakılana kadar söz konusu duyguyu öğrenemezsiniz.

“Seni psikopat veya Menendez kardeşlerden²²² biri falan gibi görmü-yoruz yani,” dedi Jade. “Muhtemelen yaptığını kasten yapmamışsındır.

222 Joseph Lyle Menendez (1968) ve Erik Galen Menendez (1970): 1989 yılında zengin ebeveynlerini öldüren kardeşler. (ç.n.)

Ama işte. Aramızda konuştuk ve kendimize dürüst davranacaksa seni affedemeyeceğimize karar verdik. Hannah yok artık. Belki bu durum sana bir şey ifade etmiyordur ama bizim için her şeyden önemli. Milton... Charles, *seviyorlardı* onu. Leulah ile ben... Hayrandık ona. Ablamızı bizim—”

“İşe bak sen,” diyerek kestim lafını. (Tutamadım kendimi; babamın kızıydım ve haliyle İki Yüzlülük ve Arkadan Konuşmaya tahammül edemezdim.) “Çikolata parçalı naneli dondurmadan Hannah yüzünden soğuduğunu söylüyordun en son. Ayrıca Manson ailesine mensup olduğu konusunda endişelerin vardı.”

Jade öyle öfkelenmiş göründü ki üstüme atlayıp gözlerimi oyacağını sandım. Ama küçük, sivri sözcüklerle konuşmayı seçti: “Akıl almayacak ölçüde üzgün ve kızgınlığımızın nedenini anlamayacak kadar salaksan konuşmamızın anlamı yok. Sen neler yaşadığımızı bilmiyorsun bizim. Charles aklını kaçırdı ve *uçurumdan* aşağı yuvarlandı. Leulah ile Nigel histeriye kapıldılar. Milton bile dağıldı! Hepsini selamete taşımak bana düştü ama ben de hâlâ yaşadıklarımın sarsıntısı içindeydim. Hani şu filmdeki uçakları düşünce And Dağları’nda kalıp birbirlerini yiyen tip-ler gibi öleceğiz falan sandık.”

“Yaşamak İçin.”²²³ Kitabı vardı, filmi sonra yapıldı.”

Jade’in gözleri yine kocaman açıldı. “Şaka mı sanıyorsun söylediklerimi? *Anlamıyor* musun?”

Bekledi ya, anlamıyordum. *Cidden* anlamıyordum.

“Her neyse,” dedi. “Arama artık beni. Seninle konuşmak ve bahane uydurmak annemin canını sıkıyor.”

Eğilip çantasını aldı, omzuna astı. Sahneden Çıkış Yapan Kişinin öz-bilincini sergileyerek saçını düzeltti; kendinden önce milyonlarca yıl boyunca milyonlarca farklı nedenle bolca Sahneden Çıkış yapıldığının, sırasının geldiğinin farkındaydı ve becerebildiğince iyisini yapmak istiyordu. Resmi bir gülümsemeyle *Norton Şiir Antolojisi* ve *Şiir Nasıl*

223 *Alive: The Story of Andes Survivors*: Piers Paul Read’in 13 Ekim 1972’de uçakları And dağlarına çakılan Uruguaylı ragbi takımının hayatta kalma savaşının öyküsünü anlatan 1974 tarihli kitabı. Aynı adla 1993’te filme çekilmiş ve ülkemizde Yaşamak İçin adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

Yazılır'ı güç bela çantasına yerleştirdi. Burnunu çekti, Bilmem Ne Şirketindeki ilk tur iş görüşmesini tamamlamış edasıyla siyah kazağının önünü çekştirerek indirdi ve koridorda uzaklaşmaya başladı. Sahneden Çıkış Yapanların seçkin alt-grubuna, tümüyle duygusuz ve tümüyle çetinceviz olanları kapsayan Asla Dönüp Ardına Bakmayanlar hizbine katılmayı düşündüğünü fark ettim. Vazgeçti ama.

Dönüp bana bakarak bağırmadan, "Biliyor musun?" dedi, "hiçbiri-miz anlayamadık."

Açıklanamaz bir korkuyla karşıladım bakışını.

"Neden *sen*? Neden seni getirip küçük grubumuza sokmak istedi? Kabalık etmek derdinde değilim ama başlangıçta hiçbirimiz *katlanamıyorduk* sana. 'Güvercin' diyorduk. Öyle davranıyordun çünkü. Herkesin ayağı dibinde umutla kırıntı bekleyen güvercin... Ama Hannah *seviyordu* seni. 'Blue harikadır. Ona bir şans tanımalısınız. Zor bir hayat yaşamış.' Ya, *tabii*. Anlamsızdı. İsa'nın yeniden vücut buluşuymuş gibi durmadan dırdırını ettiğin virtüöz babanla düşlere layık bir hayatın vardı senin. Ama hayır. Herkes ayıp ettiğimi, kötü niyetle baktığımı söyledi. Şimdi artık çok geç. Öldü çünkü Hannah."

Yüz ifademi fark etmişti. *Ha* çekti. Sahneden Çıkış Yapanlar *Ha* çekmeli, akla bilgisayar oyunlarının sonundaki Oyun Bitti yazılarını ve daktilo zillerini getiren kesik kahkahayı atmalıydı.

"Feleğin cilvesi herhalde," dedi.

Koridorun ucuna vardığında kapıyı itti ve bir anlığına sapsarı ışığa boğuldu; gölgesi incelip bana doğru, çekme halatı misali uzadı ve ardından kapı çarpılarak kapandı. Karanfillerle baş başa kaldım. ("Taze-sini vermesi, solmuşunu vermekten had safhada üstün olan tek çiçek," derdi babam karanfil için.)

Büyük Uyku

Ertesi gün, yani 10 Nisan Cumartesi günü, *The Stockton Observer* nihayet adli tabibin bulgularıyla ilgili kısa bir haber yayınladı:

ÖĞRETMENİN ÖLÜMÜNDE İNTİHAR HÜKMÜ

Sluder Adli Tıp Bürosu dün öğleden sonra, Burns sakinle-
Srinden Hannah Schneider'in (44) ölümünde intihar hük-
müne varıldığını ve ölüm nedeninin, "Asılmaya Bağlı Boğulma"
olduğunu açıkladı.

Sluder Adli Tabibi Joe Villaverde dün yaptığı açıklamada,
"Cinayet şüphesi doğuracak hiçbir delil yahut bulguya rastlan-
madı," dedi.

Villaverde ayrıca Schneider'in cesedinde uyuşturucu, alkol
ve diğer zehirli maddelere rastlanmadığını ve ölüm şeklinin in-
tiharla tutarlılık gösterdiğini söyledi.

Villaverde açıklamasına, "Bu hüküm otopsi raporunun yanı
sıra şerif ve eyalet kolluk güçlerinin bulduğu kanıtlara dayanı-
yor," diye devam etti.

Schneider, 28 Mart günü Büyük Smoky Dağları Ulusal
Parkı'nın Schull Çukuru adıyla bilinen bölgesinde uzatma kab-
losuyla bir ağaca asılı halde bulunmuştu. Schneider altı öğren-
cisiyle kamp gezisindeydi ve altı öğrenci herhangi bir yara al-
madan kurtarılmışlardı.

"Olamaz," dedim.

Babam endişeyle baktı yüzüme. "Tatlım—"

"Kusacağım. Dayanamıyorum artık."

"Haklı olabilirler. Kimse bile—"

"*Hakkı falan değiller!*" diye bağırdım.

* * *

Babam beni Sluder Şerifi'ne götürmeyi kabul etti. Bu akla ziyan, ge-
lişigüzel talebe rıza göstermesi şaşırtıcıydı aslında. Bana üzüldüğünü,
son zamanlarda iyice solgun görüldüğümün, ne denli az yediğimin,

uyuyamadığımı, Beş Haberleri'ni kaçırmamak için uyuşturucusuna atılan Beat keşleri misali aşağı koşturduğumun, sıradan veya varoluşsal her türlü soruya beş saniyelik Atlantik-aşırı bir gecikmeyle verdiğim tepkilerin farkında olduğunu varsaydım. Ayrıca, "Çocuğunuz bir fikre Indiana'lı köktenci İncil satıcılarının hevesiyle kapıldığında yolunda durmamanız sizin hayrınızdır," görüşüne de aşınaydı (bkz. *Yetenekli Çocuğu Büyütmek*, Pennebaker, 1998, s. 232.)

Adresi internetten bulduk, Volvo'muza atladık ve Stockton'ın batısındaki minik dağ kasabası Bicksville'deki karakola kırk beş dakika içinde ulaştık. Güneşli, cıvıltılı bir gündü ve yassı, yıpranmış polis binası yol kenarında bitkin bir otostopçu gibi duruyordu.

"Arabada beklemek ister misin?" dedim babama.

"Yok, hayır, ben de geleceğim." D.F. Young'ın *ABD'de Narsisizm ve Kültür Karmaşası*'nı (1986) aldı. "Hafif bir kitap da getirdim yanımda."

"Baba?"

"Söyle, tatlım."

"Konuşma işini bana bırak."

"Ha. Elbette."

Sluder Şerifi'nin bürosu herhangi bir orta karar hayvanat bahçesinde görülebilecek Primatlar bölümünü andıran tek göz, büyükçe ve karman çorman bir odadan ibaretti. Bütçe dahilindeki tüm çaba on-on iki polis memurunu doğal ortamlarında yaşadıklarına inandırmaya yönelik harcanmıştı (meleyen telefonlar, köstebek bozuna boyanmış briket duvarlar, yaprakları hediye paketlerinin sarkık fiyonklarını andıran bitkiler, duvara futbol takımı misali dizili irikıyım dosya dolapları, kil kahvesi gömleklere midye gibi tutunmuş polis rozetleri...) Memurlara sıkı bir diyet (kahve + çörek) ve bir sürü oyuncak (döner sandalyeler, telsiz konsolları, tabancalar ve hava durumu kanalını hıçkıran, tavana asılı bir TV) verilmişti. Bunlara rağmen ortamda bir yapaylık, yanılgıya mahal vermeyecek bir duyarsızlık havası vardı; sanki herkes sadece polis olmanın gereklerini yerine getiriyordu ve hayatta kalmak için mücadele etmek artık bir aciliyet taşımıyordu. Su soğutucusunun hemen ardından çıkan bir tip, "Hey Bill!" dedi. Elinde bir dergi vardı. "Gördün

mü yeni Dakota'yı?" Komadaymış gibi mavi bilgisayar ekranına bakan Bill, "Gördüm," dedi.

Babam yüzünde kati bir tiksinti ifadesiyle ön taraftaki tek boş yere, soluk atletli, ayakkabısız ve saçları patates cipslerini andıracak kadar açık sarı renkte olan tombalak kızın yanına oturdu. Bankonun ardında durup plastik, kırmızı bir kahve kaşığını çiğneyerek önündeki dergiyi karıştıran adama yaklaştım.

"Müsaitse başmüfettiş bey veya hanımla görüşmek istiyorum," dedim. "Ha?"

Sararmış fırça bıyıklarını saymazsak kıpkırmızı ve yassı yüzü kocaman bir ayağın tabanı gibiydi. Keldi. Kafasının tepesi yağ lekelerini hatırlatan çillerle kaplıydı. Rozetinin altındaki isimliğinde A. BOONE yazıyordu.

"Hannah Schneider'ın ölümünü soruşturan kişiyle," dedim. "St. Gallway'deki öğretmen."

A. Boone yüzüme bakarak kahve kaşığını çiğnemeye devam etti. Babamın "güç gerenler" dediği, yani önemli ölçüde güce sahip olduğu anı yakalayıp akla aykırı bir süre boyunca devam etmesini sağlamak üzere gaddarca taksim eden tiplerdendi.

"Komiser Harper'la ne işin var?"

Gayet yetkeli bir tonla, "Vakayla ilgili ciddi bir muhakeme hatası söz konusu," dedim. Cümlem özünde Başmüfettiş Ranulph Curry'nin *Güvenin Esrarı*'nda (Lavelle, 1911) 79. bölümün başında sarf ettiğinin aynısıydı.

A. Boone adımı not etti ve gidip oturmasını söyledi. Babamın yerine geçtim; babanısa gidip aşırı solgun bir bitkinin yanına oturdu. Sahte bir ilgi ve hayranlık içeren bir bakışla (kalkık kaş, bükük dudak) arkasındaki bülten panosundan parıltılı bir gözyaşı döken Amerikan Kartalı (Amerika, Birlikteyken Ayaktayız) çıkartmasıyla birlikte söktüğü Şerif Bülteni, Kış, Cilt 2, Sayı 1'i elime tutuşturdu. Sayfa ikideki (Ünlüler/ Kötü Ünlüler ile Bilmediklerinizin arasında) "Faaliyet Raporu" başlıklı yazıda Komiser Fayonette Harper'ın sonbaharda bölgedeki diğer herkesten fazla tutuklama yaptığı vurgulanıyordu. Dedektif Harper'ın sonbahar tutuklamaları arasında öne çıkanlar, cinayetten aranan Rodolpho Debruhl, soygundan aranan Lamont Grimsell, dolandırıcılık, hırsızlık ve çalıntı mal edinmekten aranan Kanita Kay Davis ve tecavüz ile sapkın

davranışlardan aranan Miguel Rumolo Cruz'du. (Buna karşılık sonbahar tutuklamalarında en düşük skor Memur Gerard Coxley'ye aitti. Sadece ehliyetsiz taşıt kullanma suçuyla aranan Jeremiah Golden'ı tutuklamıştı.)

Komiser Harper ayrıca dördüncü sayfadaki Sluder Şerif Bürosu Beyzbol Ligi takım fotoğrafında da (siyah-beyaz) boy gösteriyordu. En sağdaydı; kallavi, kanca burunlu bir kadındı ve yüzünün diğer unsurları artık beyazı yüzünü ısıtmak istercesine birbirlerine sokulmuşlardı.

Yirmi beş, belki otuz dakika sonrasında yanındaydım.

* * *

Hafifçe öksürüp ciddiyetle, "Adli tıp raporu hatalı," dedim. "İntihar hükmü yanlış. Ormana dalmadan Hannah Schneider'la birlikteydim ben. Kendini öldürmeyecekti, biliyorum. Geri döneceğini söylemişti bana. Yalan söylemiyordu."

Komiser Fayonette Harper gözlerini kısıtı. Tuz beyazı teni ve lav rengi sert saçlarıyla yakından bakılması zor tiplerdendi; ne kadar uzun süre bakılırsa bakılsın çenede patlayan bir yumruk, kafaya inen bir sopa etkisi yaratıyordu. Geniş, tokmaksı omuzları vardı ve boynu tutulmuş gibi, kafasını her seferinde gövdesiyle birlikte çeviriyordu.

Sluder Şerif Bürosu sahiden orta karar bir hayvanat bahçesinin Primatlar bölümüyse, Komiser Harper kuşkuyu bir kenara bırakıp yaşamı pamuk ipliğine bağlıymışçasına çalışmayı seçen yalnız maymundu kesinlikle. Sırf bana ve beni büronun arka tarafındaki masasına getirdiğinde A. Boone'a değil herkese ve her şeye, DOSYALANACAK kâğıtlara, klavyesinin yanında canından bezmiş gibi duran plastik stres topuna, monitörüne bantlanmış, "Görebiliyorsan bak, bakabiliyorsan gözle" yazısına ve hatta masasındaki, biri tek gözü bantlı, tiftik saçlı yaşlıca bir hanıma, diğeri kendisi ile eşi ve kızı olduklarını varsaydığım, kızcağzın her iki yandan uzun suratlar, kestane saçlar ve itaatkâr dişlerle kitap destekleri misali sıkıştırıldığı çerçeveli fotoğraflara bile gözlerini kısarak baktığını çoktan fark etmiştim. ("Merhaba!" yerine, "Pekâlâ," demişti karşısına otururken.)

"Ve bunu söylemenin nedeni?" dedi Komiser. Sesi donuk ve alçaktı, çakılları ve obuayı akla getiren cinsten. (Ve sorularını böyle, sona herhangi bir vurgu ekleme zahmetine girmeden soruyordu.)

Sluder Hastanesi Acil Servisi'nde Memur Coxley'ye anlattıklarının çoğunu tekrarladım.

“Yıllardır, muhtemelen büyük başarıyla yürüttüğünüz sistemli yasal çalışmalarınıza saygısızlık etmek ya da kaba davranmak değil amacım,” dedim. “Ama Memur Coxley'nin anlattığım ayrıntıları not almadığı kanaatindeyim. Şahsen son derece faydacıyım ben. İntihar hükmünün doğruluğuna dair en ufak inanç taşısaydım, kabullenirdim. Ancak intihar uygun değil. Öncelikle, daha evvel söylediğim gibi, kamp alanından itibaren biri bizi takip etmişti. Kimdi, bilmiyorum ama sesini duyduk. İkimiz de duyduk. İkincisi, Hannah öyle intihar edecek bir *ruh hali* içerisinde değildi. Bunalım, en azından o sırada bunalım geçirmiyordu. Üzgün olduğu anlar vardı, kabul. Ama hepimizin böyle anları oluyor. Yanından ayrıldığında gayet akli başındaydı hem.”

Komiser Harper'ın kılı kıpırdamadı. Birden benim gibileri (özellikle sarf ettiğim bir lafla sarsılarak geri dönmeden önce gözlerinin benden peyderpey uzaklaşmasından) defalarca gördüğünü anladım. Ev kadınları, eczacılar, dişçiler, veznedarlar ve daha niceleri, kuşkusuz karşısına dikilip elleri kaskatı, parfümleri bayat, göz kalemleri akmış halde dert anlatıyordu ona. Hepsi (insanın bacaklarında anlaşılması güç bir takım desenler bırakan) aynı rahatsız kırmızı iskemleye çöküyor, ağlıyor, her türde İncil'in (Çağdaş İngilizce, Kral James, Aydınlanmış Aile Nüshası) ve mezarın (Nene, Dede, Baba, genç yaşta hayata veda etmiş Kuzen, Kardeş, vesaire) üstüne yeminler ederek sevgili Rodolpho, Lamont, Kanita Kay ve Miguel'e isnat edilen suçlamaların tamamen yalan olduğunu söylüyorlardı.

Sesimdeki umutsuzluk ibarelerini yok etme çabasıyla, “Söylediklerimin size nasıl geldiğinin farkındayım,” dedim. (Komiser Harper'ın umutsuzluk ibareleriyle, hasret sancılılarıyla ya da iflahı imkânsız kırık kalplerle uğraşmadığını yavaştan anlıyordum.) “Ama biri tarafından öldürüldüğü *kanısındayım*. Hatta bunu biliyorum. Ve bence Hannah'nın hakkını vermeli, başına nelerin geldiğini aydınlatmalıyız.”

Harper ensesini dalgınca (söylediklerinize kesinlikle katılmayanların hemen her zaman yaptığı gibi) kaşdı, masasının soluna eğildi, dosya

çekmecelerinden birini açtı ve gözlerini kısarak kalınca yeşil bir dosya çıkardı. Etiketinde #5509-SCHN yazıyordu.

İçini çekerek, “Pekâlâ,” dedi ve dosyayı kucağına yerleştirdi. “Duyduğunu düşündüğün kişiyi hesaba kattık.” Kâğıtları (yazı karakterini kestiremeyeceğim denli küçük fotokopiler) taramaya başladı ve birinde durdu. Kaşlarını çattı ve, “Matthew ve Mazula Church,” diye yavaşça okudu, “George ve Julia Varghese. Yancey’den iki çift. Sen ve arkadaşlarınla aynı günde, aynı bölgede kamp yapıyorlarmış. Saat altı sularında Şeker Tepesi’nde bir saat kadar mola verdikten sonra beş kilometre kadar ötedeki Kunduz Deresi’ne geçmeye karar vermişler ve ilgili noktaya sekiz buçuk civarında varmışlar. Matthew Church yakacak aramak için ormanda dolaşırken el fenerinin pilinin bittiğini doğruladı. Kampa on bir sularında dönmeyi başarmış, ardından hepsi birden yatmış.” Kafasını kaldırıp bana baktı. “Kunduz Deresi cesedi bulduğumuz yere üç yüz-dört yüz metre mesafede.”

“Hannah’yla beni gördüğünü mü söyledi?”

Kafa salladı komiser. “Tam değil. Geyik sesi duyduğunu söyledi. Yalnız öncesinde üç bira içtiğinden ne görüp ne duyduğunu biliyor mu emin değilim. Kaybolmaması da ayrı mucize zaten. Ama muhtemelen etrafta dolaşırken çalıları hışırdattığı sırada duyduğun oydu.”

“Gözlük takıyor mu bu şahıs?”

Bir an düşündü. “Galiba takıyordu.” Kaşlarını çatarak kâğıda baktı. “Evet, işte. Altın çerçeve. Hipermetropmuş.”

Söz konusu ayrıntıyı, hipermetropluğu söyleyişindeki bir şey yüzünden yalan söylediğini hissettim ama çaktırmadan doğrulup okuduğu sayfaya bakmaya kalktığım anda hızla dosyayı kapayıp ince, çatlak dudaklarını dişlerinin üzerinden bir gofretin alüminyum ambalajını soyarcasına kaldırarak gülümsedi.

“Çok kamp yaptım ben,” dedi. “Açıkçası oralara çıktığında ne gördüğünü tam bilemezsin. Kadıncağızla ağaçtan sallanırken karşılaştın, yanılıyor muyum?”

Başımınla onay verdim.

“Beyin kendini korumak için birtakım hayaller uydurur. Her beş görgü tanığından dördü tümüyle güvenilmez çıkar. Unuturlar çünkü. Ya

da sonradan görmedikleri şeyleri gördüklerini sanırlar. Tanıklık Travması denir buna. Görgü tanıklarının ifadelerini elbette dikkate alırım ama sonunda sadece benim görebildiklerim önemlidir. Gerçekler. Olgular...”

Bana inanmayışına kızmadım. Anlıyordum. İş üstünde, kirli donlarla, çizgi film izlerken, cips yerken yakaladığı onca Rodolpho, Lamont, Kanita Kay, Miguel ve diğer haydutlar yüzünden dünyada bilinecek ne varsa hepsini bildiğini sanıyordu. Sluder’ın ciğerini, bağırsaklarını, içini ve dışını görmüştü ve haliyle birinin tutup ona bilmediği bir şey söylemesi imkânsızdı. Eşiyle kızının bu tavrını beğenmediklerini ama hoş gördüklerini, akşam yemeğinde anlattıklarını sessizce kafa sallayarak, destekleyici gülümsemelerle dinlediklerini tahmin ettim. Eşiyle kızına bakıyor, onları seviyor ama bir yandan da aralarındaki hizbi, suç ortaklığını hissediyor olmalıydı. Eşiyle kızı Düş Dünyalarında, ödevli, uygun davranışlı, süt bıyıklı dünyalarda yaşıyorlardı ama o, Fayonette Harper, Gerçek Dünyadaydı. En küflü, en karanlık köşelerin içini ve dışını, dibini ve tepesini biliyordu.

Başka ne diyebileceğimi, komiseri nasıl ikna edebileceğimi bilemedim. Kırmızı iskemleyi devirerek ayağa fırlayıp babamın bankada makbuz imzalarken aldığı tükenmezlerin hiçbirinin yazmaması üzerine bağırarak, “Kabul edilemez bir rezalet bu!” diye bağırmanı düşündüm. Böyle yaptığı zaman, her seferinde lacivert takımlı, orta yaşlı birtakım adamlar önlerini ilikleyerek, alınlarına düşmüş saçlarını geri iterek yetişirlerdi müdahaleye.

Bozulduğumu sezen Komiser Harper uzandı, elime dokundu ve ani bir hamleyle gerisingeri arkasına yaslandı. Teskin niyetli bir hareketti ya, kollu bir kumar makinesine jeton atmaya benzemişti. Komiser Harper’ın Şefkat ya da Kadınsılığı nasıl yansıtacağını bilmediği açıktı. İkisine de doğum gününde hediye gelmiş ve giymek istemediği ama aynı zamanda atamadığı fırfırlı süveter muamelesi yapıyordu anlaşılan.

Viski rengindeki gözleriyle yüzüme bakarak, inceleyerek, “Çabanı takdir ediyorum,” dedi. “Buraya kadar gelmeni kastediyorum. Benimle konuşmaya çalışmanı. Bu yüzden seninle görüşmeye karar verdim. Görüşmek zorunda değildim. Dava kapandı. Birinci dereceden yakınlar dışında kimseyle konuşma yetkim yok. Ama sen endişen yüzünden geldin

ki bu hoş bir şey. Dünyanın hoşluklara ihtiyacı var. Ama seninle dos-doğru konuşacağım: arkadaşın Hannah Schneider'ın başına ne geldiği konusunda en ufak kuşkumuz yok. Bunu ne kadar çabuk kabullenirsen o kadar iyi edersin."

Başka bir şey söylemeden masasının ucuna uzandı, boş bir sayfayla bir tükenmez aldı. Beş dakikada dört adet minik ve ayrıntılı figür çizdi.

(O anı sıklıkla düşünüyor ve Komiser Harper'ın zekâsına hâlâ şaşıyorum. Keşke insanlar dertlerini anlatmak için zorlayıcı sözcüklere veya saldırgan eylemlere başvurmaktan vazgeçse, usulca bir kâğıt ile kalem alıp diyeceklerini *çizerek* gösterebilseydi. İkna ediciliği had safhadaydı. Maalesef değerini orada fark edemediğimden karakoldan ayrılırken almak aklıma gelmedi. Dolayısıyla, bilerek veya bilmeden gerçekten Hannah'ya benzettiği eskizi hatırlayıp becerebildiğim kadarıyla çizmek zorunda kaldım [Şekil 26.o.])

Komiser Harper kâğıdın sağ tarafındaki çizimleri işaret ederek, "Şunlar cinayet vakalarında cesette kalan türden izler," dedi ve bana baktı. "Sahtesini yapamazsın. Mesela birini boğmaya karar verdin diyelim. Boyunda bunun gibi düz bir iz bırakırsın. Düşün. Eller... Ya da ip kullandın. Aynı şey. Çoğunda çürük veya kıkırdak zedelenmesi de görülür çünkü katil adrenalin yüzünden gereğinden fazla güç kullanır."

Soldaki çizimleri işaret etti.

"Buradakiyse intihar vakalarında ortaya çıkan durumdur. Görüyor musun? İp yukarı doğru çekildiğinden ters bir V oluşturur. İntihar eden kişi vazgeçmeye kalkmadıysa genellikle ellerde ize rastlanmaz. Çok can yaktığından kimileri kurtulmaya çabalar. Çoğu doğrusunu yapmaz zaten. Eski günlerdeki gibi klasik asımlarda dümdüz aşağı, iki ilâ üç metrelik bir düşüş söz konusudur ve doğrudan omurilik kopar. Ama sıradan intiharlarda kişi sandalye ile bir kiriş veya kancaya takılı ipten faydalananır ki bunlarda düşüş altmış santim ilâ bir metre civarında gerçekleşir. Omuriliği koparmaya yetmeyeceğinden bu kişiler boğularak ölürlər. O da birkaç dakika sürer. Arkadaşının yaptığı da buydu."

"Birini böyle öldürüp ters V izi bırakmak mümkün mü peki?"

Komiser arkasına yaslandı. "Mümkün. Zordur ama. Belki maktulü önce bayılırsan... Bayginken asarsan ya da beklenmedik bir anda ilmiği

geçirip... Filmlerdeki eğitilmiş suikastçılardan falan olmak lazım.” Güldü, ardından kuşkuyla baktı yüzüme. “Öyle bir şey *olmadı* ama.”

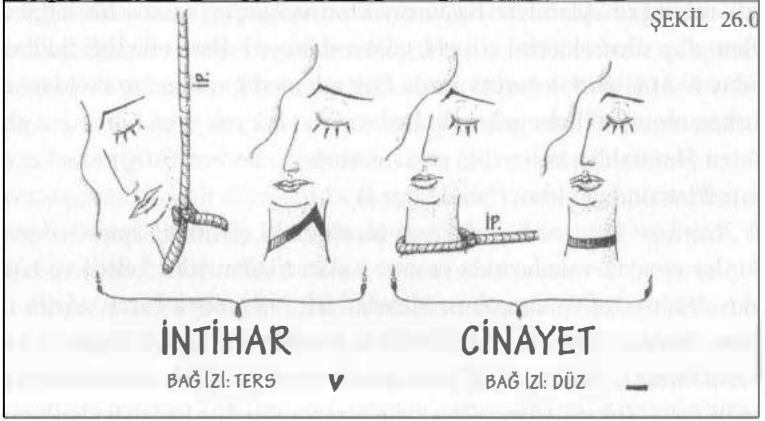
Evetledim. “Uzatma kablosu kullanmış?”

“Sık rastlanır.”

“Ama yanımdayken elinde kablo falan yoktu.”

“Muhtemelen bel çantasındaydı. Çantada pusuladan başka bir şey bulunmadı.”

“Ya intihar mektubu?”

“Bırakmamış. Herkes bırakmaz. Ailesi olmayan kişiler bırakmaz genelde. Yetimmiş zaten. New Jersey’de Ufuk Evi adlı bir yetimhanede büyümüş. Kimsesi yokmuş. Hiç olmamış.”

Şaşkınlığımdan hemen yanıt veremedim. Fizik laboratuvarında ortaya çıkan beklenmedik bir sonuç misali, bu bilgi Hannah’ya dair inandığım her şeyi ortadan kaldırmıştı. Elbette bize geçmişine yönelik hiçbir şey anlatmamıştı (aç köpeklerin önünde sallandırılıp geri çekilen sosisler misali birkaç küçük hikâyecik haricinde) ve buna rağmen çocukluğunun yelkenlilerle, göl kıyısında evlerle, cep saatli bir babayla ve elleri kemikli, evden kızının fotoğrafını almadan asla çıkmayan bir anneye dolup taştığını varsaymıştım. (Kafamda anneminkiyle örtüşen bir çocukluk.)

Böyle bir geçmişi uydurmamıştım ben... Uydurmuş muydum yoksa? Hayır, Hannah’nın sigara yakışı, profilini pahalı bir vazo misali sergileyişi, konuşurken kelimeleri ayakkabı seçercesine dalgın tavırlar içinde

seçiş: tüm bu ayrıntılar, muğlaklığı bir yana, ayrıcalıklı bir geçmişi olduğuna işaret ediyordu. Ayrıca Sümbül Terası'nda gevelediği retorik sözleri: “*Bu şartlanmayı terse çe-çevirmek yıllar alır. Hayatım boyunca uğraşmama rağmen...*” “Bekleme Odası Doğruculuğu” belirtisiydi ama babamın bir başka tanımına, her daim “özensiz ve kısa ömürlü” “Plütokrat Vicdan Azabı”na da işaret ediyordu. Hatta Cottonwood'da Doc'un peşinden 22 numaralı odaya girişindeki dimdik duruşu, çene açısındaki verasetlilik, izleyene kolaylıkla Hannah'nın, Mozart'ın *Così Fan Tutte*'sini (1790) dinlemek üzere La Skala'daki locasına girdiğini düşündürebilirdi.

Komiser Harper sessizliğimi dediklerini hoşnutsuzca kabullendiğine yordu. “Daha önce de denemiş intiharı,” dedi. “Aynı şekilde. Uzatma kablo suyla. Ormanda.”

“*Ne zaman?*”

“Yetimhaneden ayrılmadan önce. On sekiz yaşında. Ölüyormuş az daha.”

Öne eğildi ve kocaman yüzü burnumun dibine dek geldi. “Şimdi” -bir gıdım daha yaklaştı, sesi çatallandı- “gereğinden fazlasını anlattım sana. Kulak vermen lazım bana: masum insanların bu tür şeyler yüzünden vicdan azabı çektiklerine defalarca şahit oldum. Doğru değildir çünkü olan bitende suçları yoktur. Bunlar kişiyle Tanrı arasındaki meselelerdir. Yani evine dön, hayatına devam et, düşünmeyi bırak. Arkadaşındı ve ona yardım etmek istiyorsun. Ama ne diyorum, baştan itibaren planladığı gayet açık. Ve altınızın birden orada olmasını istemiş. Anlıyor musun?”

“Evet.”

“Masum çocuklara böyle bir şeyi reva gören kişi ile uğraşmaya değmez, tamam mı?”

Başım la evetledim.

“İyi.” Genzini temizledi, dosyayı aldı ve çekmeceye yerleştirdi.

* * *

Bir dakika sonrasında babamla arabamıza dönüyorduk. Güneş var gücüyle Ana Cadd'e'ye yüklenmiş, yol boyu kamburlarını çıkarmış cayırdayan arabaların, cılız park levhalarının ve kaldırımındaki banka zincirlenmiş baygın bisikletin gölgelerinden bulamaç yaratmıştı.

“Her şey tamam artık herhalde?” dedi babam neşeyle. “Dava kapandı mı?”

“Bilmiyorum.”

“Nasıl davrandı sana o Koca Kızıl?”

“Kibar.”

“Pek ilgi çekici bir sohbe benzemiyordu.”

Omuz silktin.

“Hayatında hiç o kadar ınuzır turunculukta bir kadın görmemiş-tim. Sence saçı kafasından tam o havuç renginde mi fışkırıyordur yoksa insanlara geçici körlük yaşatma umuduyla peroksit boya mı kullanmış-tır? Sefih ve sefillere karşı kasten silah yapmış olabilir mi saçını dersin?”

Beni güldürmeye çabalıyordu ya, gözlerimi yurnup arabanın kapı-sını açmasını beklemeyi seçtim.

Justine

Hannah'nın bir sonraki cuma günü, 16 Nisan'da yapılan cenaze töreni bir yapmacıklık abidesiydi. Gallway tarzı bir törendi bu ve haliyle tabut söz konusu değildi. Salı günü Havermeyer tören tarihini duyurduğunda (ayrıca sonrasında okul yoktu: Hannah Tatili yapılacaktı) Kapanış veya Sonsözlere layık tonuyla Hannah'nın New Jersey'de defnedildiğini de bildirdi. (Feci bir durumdu. Hannah'nın ağzından *New Jersey* kelimelerinin çıktığını dahi duymamıştım.)

Törende sadece biz, öğrenciler, toprak renklerine bürünmüş öğretmen kadrosu, St. Gallway Koro Cemiyeti (münhasırlığı tadabilmek için adlarının sonuna *Cemiyet* lafını eklemiş on yedi tekdüze çocuk) ve St. Gallway'in -Rahip Johnson, Vaiz Johnson yahut Evanjelist Johnson değil, arınık ve kısırlaştırılmış *Bay Johnson*'dan ibaret- yarı zamanlı papazı vardı. Sözde ilahiyat okumuştum okumasına ama "ne olarak" okumuştum, bilen yoktu. Belirsiz bir rütbeye sahipti ve cuma sabah törenlerinde, ebeveyni Mormon olan öğrenciyi (Cadence Bosco) gücendirmemesi için gerçeği açıklaması, hatta ima etmesi dahi Havermeyer tarafından yasaklanmıştı. St. Gallway'in *Daha Yüksek Eğitim, Daha Yüksek Mevki* sloganlı katalogunda iki katlı şapelimiz "ibadethane" adıyla yer alarak teknik açıdan belli bir dine ait olmaktan çıkarılmıştı (tatil dönemlerinde "laik cereyanlar" da söz konusuydu.) Sadece bir "inanç eviydi" burası. Hangi dinin inancının söz konusu olduğu belli değildi. Şahsen *Bay Johnson*'ın bildiğinden de kuşkuluyum. Bay Johnson rahip yakası takmaz, ona golf sahalarındaki taşıyıcı çocukların havasını katan haki bir pantolonla orman yeşili veya kraliyet mavisi kısa kollu polo gömlekler giyerdi. Ve Yüce Güç'ten bahsederken kelimeleri *sevindirici*, *onarıcı* ve *hayat değiştirici* vurgularıyla sarf ederdi. Yüce Güç inancı, "zamanla içinize işleyen," "her gencin azıcık sıkı çalışma, güven ve sebatla tecrübe edebileceği" bir şeydi. Cancun²²⁴ seyahatiydi Tanrı.

224 Meksika'nın Acapulco ile birlikte en ünlü turizm merkezi. (ç.n.)

Son sınıflarla birlikte önden ikinci sıraya, Mavi Kanlılar'la göz göze gelmemek için yanımda getirdiğim *Talihsizler İçin Ay Işığı*'na (O'Neill, 1943) bakarak oturdum. Jade ile Nigel (bir sabah annesi onu tam bizim arabanın önünde indirmişti; Hanover Binası'na girene kadar sırt çantamın fermuarını açıp kapatarak oyalanmışım arabada) dışındakilerle henüz karşılaşmamıştım.

Yarım yamalak dedikodular çalınıyordu kulağıma: İleri İngilizce dersinde Macon Campins, "Milton'da ne buluyordum, hiç hatırlamıyorum," demişti. "Biyolojide yanına oturdum ve kesinlikle seksi görünmüyordu." "Joalie ondan tam da bu nedenle ayrıldı zaten," demişti Engella Grand. Mavi Kanlılar Sabah Duyuruları ve öğlen yemekleri sırasında (içlerinden birini babamla Çılgık Festivali Fantezi Sirk'i'ndeki dünyanın en küçük hünsasının karavanının içine çaktırmadan baktığımızdaki gibi görmeyi umduğum anlar) hiç ortalıkta görünmemişlerdi. Ebeveynlerinin Bay Butters'la birtakım ayarlamalara gittiği ve beşinin de Deb Cromwell'la zorlu sabah ve öğlen görüşmelerine girdiğini varsaymaktan başka çarem yoktu. Kısa boylu, sarı benizli, harekette yavaş ve lafta yağlı (yürüyen bir Camembert²²⁵ dilimi) Deb gelir gelmez Hanover Binası'ndaki 109 numaralı odaya yuvalanmış, çeşitli afiş ve kartonları sıralamıştı. İleri Matematik dersine giderken odasının yanından geçişlerimde Mirtha Grazeley içeri dalmadığı sürece (muhtemelen yanlışlıkla; Mirtha'nın binadaki odaları, erkekler tuvaleti dahil, kendininkiyle karıştırıp durduğu söyleniyordu) Deb'in daima yalnız oturduğu ve Depresyon konulu broşürleri karıştırarak zaman öldürdüğü dikkatimi çekmişti.

Arkamızdaki balkonda bulunan Koro Cemiyeti, "Hep İhtişam, Övgü ve Onur" ilahisine başladığında Mavi Kanlılar hâlâ ortalıkta görünmüyordu. Yine Deb Cromwell'ın odasına kapatıldıklarını ve Deb tarafından Kendini Kabullenme ve Boş Vermenin faydalarını dinlemeye maruz bırakıldıklarını varsaymaya başlayacaktım ki Deb'in, yüzüne yapışmış bir sırtış ve peşi sıra gelen okul hemşiresi Bayan Jarvis eşliğinde içeri girdiğini gördüm. Havermeyer'in kocaman bir kaya tarafından yere mihanmış gibi görünecek aşırılıkta gebe olan eşiyile birlikte oturduğu sıranın sonuna iliştiler.

225 Yumuşak ve aşırı yağlı bir peynir çeşidi. (ç.n.)

Derken birinin yüksek sesle yutkunduğunu duydum (arkamda oturan Donnamara Chase; amonyak koklatılmaya muhtaçtı) ve okulun çoğu, birkaç öğretmen dahil, kafa çevirerek beşlinin tek sıra halinde (bkz. *Abbey Road*, The Beatles, 1969) gelişine baktı. Baştan aşağı siyahlara bürünmüşlerdi. Milton ile Nigel ninjalara (biri XS, öteki XL) benziyorlardı; uzun etekli, yüksek yakalı şifon elbisesiyle Leulah'ysa hafiften vampirleri andırıyordu. Jade ise, küstahça, Arlington mezarlığındaki Jackie²²⁶ rolündeydi. (Kafasının üstündeki uçan daire ebatlarındaki siyah canlı gözlük ile kolundaki "retro" timsah derisi el çantası, peçe ve John-John'ın²²⁷ dublörü yerine geçiyordu.) Charles sürüde arkayı tutan kararmış fildi. O da siyahlara bürünmüştü ama sol bacağına bileğinden kasığına uzanan kocaman alçı, devasa bir fildişi misali öne çıkıyordu. Koltuk değnekleriyle zeminde parıldayarak geçerken fena halde solgun ve cılız görünüyordu ve yüzü ter içindeydi (altın saçları alınına, kâsedeki nemlenmiş halka cipsler misali O harfleri çizerek yapışmıştı.) Yanlarında olmadığım veya siyahlara bürünmediğimden (giyimime dikkat etmemiş, saçma sapan, kısa, çiçekli bir şeyler geçirmiştım üstüme) değil, Charles ilk gördüğüm halinden, Sabah Duyuruları sırasında omzuma dokunduğu günkü halinden çok farklı görüldüğü için içim buruldu. Bambaşka biriydi sanki. Eskiden *İyi Geceler Ay* (Brown, 1947) ise şimdi *Vahşi Şeyler*'e dönüşmüştü (Sendak, 1963.)

Mavi Kanlılar önündeki sıraya yerleştiler.

Bay Johnson kürsüden, "Bugün bu kutsal mekânda yas tutmak ve şükretmek için toplanmış bulunuyoruz," diyerek konuşmasına başladı. Önündeki kâğıtlara göz atmak için duraklayarak dudaklarını yaladı. (Hep yalardı dudaklarını; patates cipsi gibi tuzlu ve bağımlılık yaratıcıydı herhalde dudakları.) "Sevgili Hannah Schneider'ımız üç hafta önce bizi bırakıp gittiğinden beri topluluğumuz dahilinde kulaklarını çınlatacak pek çok söz söylendi, hayatlarımızı irili ufaklı pek çok yönden nasıl etkilediği konuşuldu. Bugün burada, böylesi sıra dışı bir öğretmeni ve dostu bize bahşeden Tanrı'ya şükrediyoruz. İyi yüreğine, insancılığına

226 Jacqueline Lee Bouvier Kennedy Onassis (1929–1994), ABD'nin 35. Başkanı John F. Kennedy'nin Virginia'daki mezarı başında verdiği görüntülere atfen. (ç.n.)

227 John Fitzgerald Kennedy Jr. (1960–1999): Başkan Kennedy'nin büyük oğlu. (ç.n.)

ve sevgisine, gerektiğinde gösterdiği cesarete ve çoğumuza tattırdığı neşeye şükrediyoruz. Hayat ebedi, sevgi kalıcıdır ve ölüm, bir ufuktan ötesi, ufuksa görüş alanımızın sınırından başka bir şey değildir.”

Johnson toplanan cemaatteki her üç kişiden birine fiske sistemiyle mekanik hassasiyetiyle eşit ölçüde göz teması kurarak, muhtemelen Herkesi Olaya Dahil Etmek ve Birliktelik ile Evrensel Bir İnsanlık Hissi Uyandırmak kavramlarını içeren Büyüleyici Bir Vaaz Nasıl Verilir türü bir derste öğrendiklerini uygulayarak devam etti konuşmasına. Konuşması feci sayılmazdı ama kesinlikle Hannah’ya özel değildi. Konuşma O Bir Işıktı ve Yaşasa Şöyle İsterdi’lerle kaynıyordu; Hannah’nın gerçek hayatından, Havermeyer ve diğer idarecilerin Elton Binası’nda asbest yahut St. Gallway’in baş aşçısı Christian Gordon’ın Hepatit A taşıdığını keşfetmişlermişçesine ürktükleri hayatından hiçbir şekilde bahsetmiyordu. Kürsüdeki kâğıtta *Merhum yahut Merhumenin Adını Burada Söyleyiniz Nokta Nokta Nokta* yazan yerleri görür gibiydim (bkz. www.123eulogy.com, #8.)

Konuşmanın bitişiyle Koro Cemiyeti, “Gel Ey Aşk, Ey İlah” ilahisine yanlış notadan ve canhıraş bir havayla girişti ve öğrenciler oflamlar, kıkırtılar, gülücükler eşliğinde atkuyruklarını ve kravatlarını gevşeterek dağılmaya başladılar. Mavi Kanlılar’a son bir kaçamak bakış attım ve dimdik oturushlarına, yüzlerindeki taş gibi ifadelere şaşıtm. Johnson’ın konuşması boyunca ne fısıldaşmış ne de yüz buruşturmuşlardı. Hoş Leulah, Eva Brewster’in Mezmur Okuması sırasında ona baktığını hissetmişçesine aniden dönüp dişlerini sıkarak, *dimdik* bakınıştı yüzüme. (Ama ardından, neredeyse anında, babamla otoyollarda yollarından pek çok defa geçtiğimiz ve yüzlerimizden çok daha ilgi çekici olan çayırlara, reklam panolarına, göğe bakan Camdan Dışarı Bakanlar pozuna bürünmüştü.)

Havermeyer’in hiçbir neşe barındırmayan takma gülümsemesiyle kalktığı ve yanına Gloria’yı alarak uzaklaştığı, peşinden de Bay Johnson, Fred Astaire’in müthiş bir kızla fokstrot yaparkenki neşesiyle (“Herkes İyi Günler!” şarkısını söyleyerek) geldiği sırada Mavi Kanlılar teker teker çenelerini, tıpkı Hannah’nın çenesini, Peggy Lee’nin “Fever”ında elde kadeh dans ederken yahut akşam yemeğinde anlatılanları ilgiyle dinler

numarası yaparken kaldırdığı açıda kaldırarak doğruldular ve kapıya yönelip onları bekleyen parlak günışığında gözden yittiler.

* * *

Babama okulun yarım gün olacağını söylemeyi unuttuğumdan Hanover'in ıssız birinci katındaki ödemeli telefona koştum.

Arkamdan biri, "Kusmuk," diye seslendi. "Bekle."

Milton. Sohbet fırsatının beni heyecanlandığını söyleyemem -feci törenin ne türde bir şey alevlendireceğini, nasıl bir tacize maruz kalacağımı bilemezdim- ama dişlerimi sıkıp bekledim. Nobunaga Kobayaşi, *Nasıl Şogun Suikastçısı Olunur*'da, "Ölüm kesinleşmedikçe geri çekilmeyin" diye yazmıştı (1989.) Miskin bir gülümseme ile, "Merhaba," dedi.

Baş selamıyla yetindim.

"Nasılsın?"

"İyi."

Lafımı kaşlarını kaldırarak karşıladı ve koca ellerini ceplerine soktu. Sohbeta bir kez daha Güneyli Arası ekliyordu. Cümlesinin bitişiyle bir sonrakinin başlayışı arasında bir Ming Hanedanı kurulup son bulacaktı.

"Konuşmak istedim seninle," dedi.

Tek kelime etmedim. Bırak şu ninja irisi konuşsun, bırak cümle kurmak için o kıvransın, dedim.

"Şey," diyerek içini çekti. "Kendini nasıl öldürmüş olabileceğini anlayamıyorum ben."

"Fena değildi, Ketum Adam. Şimdi bu görüşünü bir ilmiğe bağla ve bak bakalım kendini asabileceğin kadar sağlam mı?"

Şaşkın, hatta afallamış gibi göründü. Babam "sapkın seksin aleladeleştiği," "kamusal park alanlarında teşhircilere Kansas'taki mısır tarlaları kadar sık rastlandığı" bu bayağı çağ ve devirde birini afallatmanın imkânsıza yakın olduğunu söylerdi ama galiba oğlanı afallatmıştım. Sahiden. Sığır çobanı ses tonuma aşına değildi elbette. *Yeni Blue*'ya, *Fatih Blue*'ya, *Hondo*'ya, *Pecos Kralı*'na, *Mavi Çelik*'e, *Şanslı Teksaslı*'ya, *Louisiana'lı Kadına*,²²⁸ eline çabuk, eyerde dik yalnız süvariye de aşına değildi. (Tabii *Metane*'i de [Reynolds, 1974] okumadığı açıktı. Cümlem, *Kestane Birdie*'nin *Kestirmeci Smith*'e söylediğinin aynıydı.)

228 John Wayne filmleri. (ç.n.)

“Gidelim mi buradan?” dedi Milton.

Evetledim.

* * *

Herhalde herkesin kendi Açıl Susam Açıl'ı, Abrakadabra'sı yahut Değiş Tonton'u vardır; gelişigüzel bir komut, olay ya da öngörülmeyle bir işaret, kişiyi bir anda yere yapıştırır, kalıcı veya kısa süreliğine olmak üzere kendine çekidüzen vermesini sağlar; bu olay birdenbire gelişir ve bekleneneğinin aksine, aniden olur. Bir perde çekiliverir, bir kapı gacırdarak açılır ve biri birden Sünepe olmaktan çıkıp Altın Çocuğa dönüşür. Milton'ın Okus Pokus sözcüğü, Her Kapıyı Açan Anahtarı, Bay Johnson'ın genel hitaplı konuşmasındaki bir cümle olmuştu, babamın “briket duvarlar kadar iç açıcı” diyeceği ve “Son dönemlerde siyasetçilerimizi ve resmi devlet sözcülerimizi etkisi altına almış olan ateşe işaret ediyor. Böyleleri konuştuklarında ortaya gerçek kelimeler değil, güneşin kavurduğu, rüzgârları kuru yaz günleri ile insanın çiftelyi kapıp vurmaktan haz duyacağı lağım fareleri çıkıyor,” diye niteleyeceğı bir cümle.

“Hannah'nın çiçek olmasından bahsedince,” dedi Milton, “hani gül falan gibi, içimde bir şeyler ezildi işte.” Nissan'ı arabaların arasından geçirip öğrenci otoparkından çıkarırken kocaman sağ kolu direksiyonun üstündeydi. “Olanlar yüzünden kızgın kalamazdım, özellikle sana, Kusmuk. Jade ile Charles'a kabahatinin olmadığını anlatmaya çalıştım ama meseleye doğru düzgün bakamıyorlar.”

Gülümsüyordu. Gülümseyişi lunaparklardaki Viking gemileri gibiydi; yüzünün bir yanına uzanıyor, orada bir an, yere neredeyse dik açıda kalıyor ve hızla öbür yana sallanıyordu. Aşk ya da daha doğrusu *kara sevdâ* (babam, “Doktora tezini hazırlarken hassasiyetlerini ifade edecek sözcüklere elinden geldiğince özen göster,” derdi) faydası olmayan, avare duygulardandı. Yaşananlardan sonra artık Milton'a karşı hiçbir şey hissetmediğimi sanıyordum; ona karşı duygularımın yok olduğunu varsaymışım. Ama işte, gülümsediğinde o eski, baskın duygularımın orada, yolun kenarındaki otobüs durağında olduklarını, kirli atletleri, kovboy şapkaları ve ürkütücü şişkinlikteki kaslarıyla varlıklarını kabulümü beklediklerini fark etmişim.

“Hannah kamp gezisi dönüşünde seni evine götürmem gerektiğini söylemişti. Kaldırabileceksen gideriz belki diyordum.”

Şaşkınlıkla baktım. “Ne?”

Yanıt vermeden önce sözcüklerimin en az otuz saniye dinlenmelerini bekledi.

“Hani dağda yürürken Hannah hepimizle ayrı ayrı konuşmuştu ya?”

Sessizce evetledim.

“O zaman söyledi işte. Birkaç gün önce hatırladım.”

“Ne demişti?”

“Döndüğünüzde Blue’yu benim eve götür. Sadece ikiniz gidin.’ Üç defa tekrarlamıştı. O gün nasıl kaçık davrandığını hatırlıyor musun? Herkese emirler yağdırması, dağlara bağrırmalar, falan. Bu dediklerimi söylediğindeyse tanıyamamıştım Hannah’ı. *Zalim*di. Güldüm ve ‘Nasıl yani? Blue sana istediğin zaman gelir zaten,’ dedim. Yanıt vereceğine cümleyi kelimesi kelimesine tekrar etti. ‘Döndüğünüzde Blue’yu benim eve götür. Anlayacaksınız.’ Sonra dediğini yapacağıma ve diğerlerine bundan bahsetmeyeceğime dair bana yemin ettirdi.”

Radyoyu açtı. Kollarını dirseklerine dek sıvadiğından vites değıştirdiğinde melek dövmesinin şirin ayak parmakları, kumların arasından kafasını çıkarıp bakan bir midye gibi ortaya çıkıyorlardı.

“Tuhaf tarafı,” diye devam etti bizonsu sesiyle, “siz demesiydi. ‘Geri döndüğünüzde...’ Döndüğümüzde değıl yani. Ne zamandır düşünüyorum. Tek anlamı olabilir: bizimle dönmeyi planlamıyordu.”

“İntihar etmediğı fikrinde olduğunu sanıyordum?”

Güneşe karşı gözlerini kısarak gölgeğı indirdi ve tütün çiğnermiş gibi birkaç saniyeliğine düşündü. Çevreyoluna çıkmıştık ve baskın günışığını, yol kenarında kaskatı dikilen ağaçların gevşek bezleri andıran gölgelerini iterek ilerliyorduk. Ağaçların dalları önemli bir sorunun yanıtını biliyorlarmış da kendilerine söz verilmesini umuyorlarmışçasına havaya bakıyordu. Nissan epey eskiydi ve vites değıştirildiğinde, şahsen hiç görmediğim ama babamın Çad’ın kuzeyinde, bir kilometrelik alanda tam yedi tanesini gördüğünü iddia ettiğı çeyreklik atınca titreşen motel yatakları gibi sarsılıyordu. (“Ne suları akıyor ne banyoları var ama dert etme çünkü zangırdayan yataklara sahipler.”)

Hafifçe öksürerek, “O konuşmalarıyla aslında bize veda ediyordu,” dedi Milton. “Leulah’ya ‘Hiçbir zaman saçını kestirmekten çekinme,’ demiş. Sonra Jade. ‘Bir hanımefendi, minik siyah elbisesini çıkardığında da bir hanımefendi olarak kalmalıdır,’ demiş. Ne demekse artık. Nigel’a kendin ol demiş, sonra da duvar kâğıtlarından mı ne bahsetmiş. ‘Duvar kâğıtlarını ne kadar sık istersen o kadar değiştir ve masrafa hiç aldırma. Orada yaşayan sensin.’ Banaysa, senle ilgili şeyden önce, ‘Astronot olabilirsin. Ay’da yürüyebilirsin,’ dedi. Charles’a ne dediğini bilmiyoruz. Söylemeyi reddediyor. Ama Jade ona ilan-ı aşk ettiği kanatında. Sana ne dedi peki?”

Hannah bana hiçbir şey, ne denli saçma ve tuhaf gelirse gelsin, en ufak bir teşvik lafı etmediğinden yanıt vermedim. (Milton kusura bakmasın ama açıkçası bana hiç astronot tipi gibi gelmiyordu; o ebatta bir oğlanın uzay mekiği içinde sıfır yerçekimiyle süzülmesi tehlike arz ederdi.)

Dalgın bir vurguyla, “İntihara inanmak istemiyorum işte,” diye sürdürdü lafını, “çünkü aptalmışım gibi hissediyorum. Hoş, durup düşününce kafama yatıyor. Hannah hep yalnızdı mesela. Sonra o saç kesimi... Smoke denen adamın başına gelenler... Ve tabii Stuckey’s’deki kamyonculara takıntısı... Hepsi gözümüzün önündeydi. Ortadaydı. Ama görmedik. Nasıl görmedik?”

Yardım istercesine baktı ama yanıtlım yoktu tabii. Gözlerinin elbiseden aşağı kayıp çıplak dizlerimin civarında durmalarını izledim.

“Neden seni evine götürmemi istedi dersin? *Yalnız* hem de?”

Omuz silktim ama soruş tarzı bana Hannah’nın, babamla aralarını yapmaya yönelik ve iki seksen yatan girişimime (İlgili girişime C.Ö. yahut Cottonwood’da olanları öğrenmeden önce kalkıştığımı hatırlatayım. C.S. yahut Cottonwood’dan sonra ise sağlık sorunları yüzünden babama uymayacağı açıktı.) karşılık vermek istediğini ve seksi soru işaretli cümlesini Milton’ın cebine koymak suretiyle bir şekilde, kamp gezisinin sonundaki Büyük Patlamanın ardından kendi boş evinde baş başa kalmamızı (basit bir bilimsel ilke söz konusuydu burada: patlamalardan sonra yeni başlangıçlar gelirdi) garantileme kararı aldığını düşündürdü. Milton takıntımı belki Jade veya Leulah’dan öğrenmiş ya da yemeklerdeki zarafetten uzak tavırlarıma bakarak kendi başına kestirmişti.

(Bütün güz ve kış dönemi boyunca bakışlarım, huzursuz kuşlarınki gibiydi: Milton'ın en ufak hareketiyle uçuşa geçiyordum.)

“Umarım sana para dolu bir valiz bırakmıştır,” dedi Milton tembel gülümsemesi eşliğinde. “Sen de iyi davranışlarıma karşılık kırışır-sın belki benimle.”

* * *

Çayırıları, sessiz barakaları, otobüs duraklarında bekleyen insanlar gibi duran (sanki güneş tarafından toynaklarını eritilip yere yapıştırılmış) atları, tirbuşonsu ağacı, Jade'in her seferinde gaza basıp aştığı ve midelerimizi hoplattığı ufak tepeciği geçerken Milton'a dağda olanları anlattım. (Jade'e yaptığının aynısını yaparak, Hannah'yı ölü bulduğum kısma girmedim.)

Hannah'nın bana ne söyleyeceğini, beni neden kamptan uzaklaştırdığını düşündüğümü sorunca yalan attım ve hiçbir fikrim yok dedim.

Tam yalan değildi aslında. *Bilmiyordum*. Ama gecenin bir vakti dikilip de odanın kütüphanelere layık sessizliği içinde Yurttaş Kane masamın başına geçerek (babamın uyuyup uyumadığını kontrol için geldiğini duyduğumda ışıkları söndürerek) Sonsuz Olasılıklar listeleri çıkarmadığımı söyleyemezdim.

Bir miktar altyapı çalışmasının ardından önümdeki gizemden iki genel görüş çıktı: sonucuna varmıştım. (Çalışmam Milton'ın yeni açıkladığı olasılığı, Hannah'nın bana -günün birinde Mars'a gideceğim ya da içinde yaşadığıma göre evimi istediğim canlı renge boyatma konusunda tereddüt etmemem gerektiği gibisinden- birkaç ılıman veda sözcüğü sunmak istemiş olabileceğini, patıkada yürüdüğümüz sırada kolaylıkla elime tutuşturabileceği bayat bir veda konuşması yapmak istemiş olabileceğini göz önünde bulundurmuyordu. Hayır, Hannah'nın bana tamamen farklı, Mavi Kanlılar'a fısıldadıklarından çok daha önemli bir şey söyleyeceğini varsaymam gerekiyordu.)

Birinci görüş, Hannah'nın bana bir şey itiraf etmek istediğiydi. Çatlak sesi, kelebekler gibi kırpışan gözleri, kesilip duran elektrikle çalışıyormuşçasına başlamalı-durmalı cümleleri düşünüldüğünde gayet cazip bir fikirdi bu. İtiraf etmek istediği şeyse zırvadan çılgınlığa uzanan geniş bir yelpazenin herhangi bir yerinde olabilirdi: Mesela Cottonwood

alışkanlığı... Mesela Charles'la kazara yaşadığı ilişki yahut bir şekilde Smoke Harvey'yi öldürmesi... Ya da Manson Ailesi'yle (Jade'in var gücüyle kafadan atıp iki dakika sonra, soyunma odasında Pilates hareketlerine girdiğinde unuttuğu suçlamalarından biri) gizliden kurduğu bağ... (Hannah'nın *Karataavuk Gece Karanlığında Ötüyor*'u hâlâ çekmecelerimden birinin dibinde yatıyordu. Dee'nin ikinci ders etüdünde, Hannah'nın Filme Giriş dersinde sınıfa çekmecesinden bir kitap alıp almadıklarını sorduğunu söylediğini duyduğumda kalbim hoplamıştı. "Kuş kitabı mı, neymiş," demişti Dee.)

Bu tez -Hannah'nın bana bir sır vermeyi düşündüğü tezi- doğruysa yapabileceğim tek çıkarım, daha zararsız görüldüğüm için itirafını Jade veya Leulah yerine bana yapmayı seçtiğiydi. Belki Scobel Bedlows Jr.'ın tüm kitaplarını, yargı hakkındaki makalelerinin tümünü okuduğumu sezmişti. Scobel'a göre insan, "yıkım diğer insan ve hayvanlara değil, içe, kendine yönelmediği" sürece hiçbir şey söylememeliydi (bkz. *Taşı Ne Zaman Atmalı*, Bedlows, 1968.) Ayrıca Hannah babamı içten içe an-larmış gibi görünüyordu; gayet bağışlayıcı biri olduğumu ve kusurlara sundurmamda sızmış evsizler gibi muamele (eve alırsın ve belki sana yardım ederler) yaptığımı da kestirmişti belki.

İkinci ve daha huzur kaçırıcı görüşse Hannah'nın bana Tamamen Benimle İlgili bir sırrı açıklamak istediğiydi.

Gruptakiler arasında ev hayatında birtakım fırtınalar yaşadıktan sonra karaya vurup Hannah tarafından kurtarılmamış olan tek kişi bendim. Yaşlıca bir Türk'le kaçınmamış, bir kamyoncuyla kucaklamamış (ellerimi arkasında birleştirmek için uğraşmamış,) sokak hayatının ardından hafıza kaybı yaşamamış, keş yahut hüküm giymiş bir ebeveyne sahip olmamıştım. Hannah'nın diğerlerine benzememi sağlayacak bir sır bildiğini düşünmeye başlamıştım.

Mesela babam gerçek babam değil miydi? Yoksa beni bozuk para misali yolda mı bulmuştu? Hannah, seksenlerin sonlarında kimse evlenmek istemediği, herkes paten kaymaya ve vatka takmaya heves ettiği için beni evlatlık vermek zorunda kalan gerçek annem miydi? Bende olmayan her şeye sahip olan; güzel, atletik, eğlenceli, yanık tenli, umursamazca kahkaha atabilen ve oradan oraya profesörlük adı altında

savrularak makaleleryazan Osmiyum (bilinen en ağır metal) bir babası değil, Reno’da garsonluk yapan Lityum (bilinen en hafif metal) bir anesi olan, Safir adlı bir çift yumurta ikizim mi vardı yoksa?

Bu paranoyak ‘Yoksa’ silsilesi yüzünden birkaç defa babamın çalışma odasına dalıp çaktırmadan not defterlerini, bitmemiş makalelerini ve *Demir Mengene*’yle ilgili mürekkebi iyice solmuş notlarını karıştırmış, fotoğraflara, Natasha’nın piyanonun başındaki resmine ve babamla birlikte çimenlik bir yerde, bir badminton ağının önünde ellerde raketter, kol kola girmiş, üzerlerinde eski giysilerle, 1986’da ve Brat Pack²²⁹ ile Weird Al’dan²³⁰ değil, 1946’da ve Dünya Savaşı’ndan yeni sağ kurtulmuşlarmış gibi görünerek çektiğine bakmıştım.

Bu solgun fotoğraflar bir kez daha geçmişimin önüne kordon çekmiş, geçmişimi girilmez kılmıştı. Ancak arada babama gelişigüzel görünüşlü kurcalama soruları yöneltmiştim ve hepsine gülererek karşılık vermişti.

Babamın, Gizli Akrabalar hakkındaki yorumu: “Sakın bana *Adsız Sansız Bir Jude*’u²³¹ okuyorum deme.”

Milton bu karmaşayı, Hannah’nın neden beni seçtiğini, Charles yön kestirebilmek, bir elektrik direği yahut motel tabelası görebilmek için kayalık bir çıkıntıya tırmanırken “Büyük Kanyon gibi bir yere yuvarlanıp bıçaklandığını zannettirecek denli canhıraş biçimde haykırdığında” neden yanlarında olmadığımı açıklayamıyordu. Jade’le Loomis’teki karşılaşmama azıcık sarkan öykümün kalanını anlatmayı bitirdiğimde Milton sadece şaşkınlıkla kafa sallamakla yetindi.

Hannah’nın evinin ıssız yoluna girmiştik.

* * *

Daha iyi bir planımız olmadığından -utançla Jazlyn Bonnoco’nun *Geçersiz Deliller* (1989) kitabından esinlenerek- Milton’a, Hannah’nın belki de evinde bir ipucu, bir hazine haritası ya da eski şantaj mektupları

229 1980’lerdeki gençlik filmlerinde rol alan, aralarında Demi Moore, Emilio Estevez, Ally Sheedy, Rob Lowe gibi isimlerin bulunduğu aktör-aktrisler grubu. (ç.n.)

230 Alfred Matthew Yankovic (1959): 1980’lerde “Weird Al” (Tuhaf Al) adıyla ve popüler kültürle dalga geçen şarkılarıyla ün kazanmış Amerikalı müzisyen. (ç.n.)

231 İngiliz şair ve yazar Thomas Hardy’nin (1840–1928) 1895 yılında yayınladığı ve aynı sene Wakefield Piskoposu tarafından yakılan, sınıf ayrımcılığı, eğitim, din ve evlilik temalarını işleyen romanı. (ç.n.)

(“kamp gezisi veya ölümüyle ilgili bize bilgi verecek şeyler,” diye açıkladım) bulmamızı istediğini söyledim ve eşyayı elimizden geldiğince iz bırakmadan karıştırmaya karar verdik. Milton aklımı okumuştı sanki: “Garajdan başlayalım mı?” dedi. (Galiba ikimiz de içeride Hannah’nın hayaletiyle falan karşılaşma korkusu yüzünden doğrudan eve girme fikrinden ürkmüştük.) Eve güvenli mesafedeki tek arabalık ahşap garaj, gevşek tavanı, kırıtdak pencereleriyle birinin cebinde haddinden uzun kalmış bir kibrit kutusunu andırıyordu.

Hayvanlar konusunda endişelenmiştim ama Milton, onları sahip lenmeyi uman Jade ile Leulah’nın hayvanların Hannah’nın barınaktaki arkadaşlarından Richard’da olduğunu öğrendiklerini söyledi. Adam Stockton’ın kuzeyindeki Berdin Gölü’nün kıyısında, bir lama çiftliğinde yaşıyordu.

Milton garajın kapısını iterken, “Çok hazin,” dedi. “Sonları o köpek gibi olacak çünkü.”

Hannah’nın sundurmasına bakarken, “Hangi köpek?” dedim. Evin kapısında ne polis kordonu ne de birilerinin buraya geldiğini gösteren herhangi bir işaret vardı. “İhtiyar Sarı mı?”²³²

Kafasını hayır dercesine salladı ve ışığı yaktı. Neon ışık sıcak, dikdörtgen mekâna yayılmıştı. İçeride arabayı bırak, iki stepne koyacak kadar yer bulunmaması Hannah’nın neden Subaru’sunu daima dışarıya park ettiğini açıklıyordu. Bir sürü bozuk lamba, kırık iskemle, halı, tabure, karton kutu ve kamp malzemesi, toplu mezar misali birbirlerinin üzerine gaddarca, tepeleme yığılmıştı.

“Var ya hani,” dedi Milton karton kutulardan birinin üzerinden geçerken, “*Odysseia*’daki. Sürekli efendisini bekleyen...”

“Argos mu?”

“Hah. Zavallı ihtiyar Argos. Ölüyor sonunda, değil mi?”

“Keser misin, lütfen? Canımı...”

“Ne?”

“Sıkıyorsun.”

Omuz silkti. “Aldırma bana.”

232 Fred Gipson’ın (1908–1973) 1956 tarihli, Amerikan kültüründe önemli bir yer kazınmış çocuk romanı. 1957 yılında Walt Disney tarafından filmi yapılmıştır. (ç.n.)

Ortalığı karıştırdık.

Sırt çantalarını, kutuları, sandalyeleri karıştırdıkça (Milton hâlâ para dolu bir valiz fikrine inancını koruyordu ya, artık Hannah'nın işaretli banknotları minder ve yastıklara doldurmuş olabileceğini düşünmeye başlamıştı.) bu işlem (beklenmedik baş erkek ve kadın rollerindeydik) heyecan vermeye başladı.

İskemle ve lambaları incelerken kendimi Slim, Irene veya Betty adında, kalem etek giyip koni sutyen takan ve tek gözünün üzerine zikzak şekilli bir saç tutamı düşen, kırklı yılların çizgi romanlarından çıkma bir kadın gibi hayal etmeye başladım. Milton ise asabı bozuk, yumrukları kanlı, sert adamdı.

Milton bir saat kadar önce bulduğu İsviçre çakısıyla turuncu bir minder deşerken neşeyle, "İhtiyar kızın bize bir şey bırakmadığından emin olmaya çalışıyorum," dedi. "Altına bakmadık taş kalmamalı. Hannah'nın bir Oliver Stone filmi olarak kalmasını hiç istemiyorum."

Karton kutulardan birini açarken evetledim. "Sonun hakkında epey tantana koparan bir gizemle gelmişse," dedim, "sen, sen olmaktan çıkarsın. Herkes seni çalar ve istedikleri herhangi bir şeye dönüştürür. Başkalarının davası haline gelirsın."

"Hı-hı." Delik deşik ettiği dolgu malzemesine bakıyordu. "Ucu açık sonları sevmem ben. Marilyn Monroe mesela. *Ne oldu* yani? Bir şeylere fazla yaklaştı diye başkan onu susturmak zorunda mı kaldı? *Delilik* bu. İnsanların bir canı böylece alivermesi, şey gibi..."

"Ağaçtan meyve koparır gibi."

Gülümsedi. "Ya. Ama belki de kazaydı. Yıldızların olmadık şekilde dizilir. Ölüm olur ucunda. Piyangonun sana çıkması ya da bacağının kırılması gibi. Ya da belki daha fazla yaşayamayacağına karar vermişti. Hepimizin aklına gelir bunlar. Bazıları düşündüklerini yapar. Kendini yapmaya zorlar. Hak ettiğine inanır. Derken saniyeler sonra yanıldığını anlar. Kurtulmaya çalışır ama geç kalmıştır."

Marilyn'den mi yoksa Hannah'dan mı bahsettiğini kestiremeyerek baktım yüzüne.

“Niyeyse hep öyledir.” Minderi yana attı, bir kül tablasını alıp baş aşağı çevirdi, dibine baktı. “Komplo mu var yoksa sonunda feleğin şeylerinden biri mi çıkacak bilemiyor insan.”

“Feleğin alengirli cilvelerinden.”

Ağzını açtı ama konuşmadı. Babamın her daim iğrenç bulduğum bu lafıyla yere serilivermişti anlaşılan. (El yazısına sabredebilenler bu deyişi *Demir Mengene* notları arasında görebilirdi.)

“İyiydi, Kusmuk. *Bayağı* iyiydi bu.”

Elim ayağıma dolandı.

İki saatlik araştırmanın sonunda, *doğrudan* bir ipucu bulamamakla birlikte her türden farklı Hannah’ya, tanıdığımız Hannah’nın bir sürü kız kardeşine, kuzenine, çift yumurta ikizine, üvey çocuğuna ulaştık. Mesela Haight-Ashbury²³³ Hannah’sı vardı (eski Carole King, Bob Dylan plakları, bir adet marihuana nargilesi, tai-chi kitapları, 3 Haziran 1980 tarihli bir barış mitinginin solmuş bileti.) Sonra Striptizci Hannah (ilgili kutuyu karıştırmak hiç hoşuma gitmedi ama Milton içinden bir sürü sutyen, bikini, zebra-desenli bir don ve birkaç parça, birleştirilmesi gereken tuhaf malzeme çıkardı.) Bombacı Hannah (asker postalları, bıçaklar) ve Kayıp Şahıs Saplantılı Hannah (Nigel’in bulduğu kupür fotokopileriyle dolu dosya; hoş ‘*en az elli sayfa*’ derken yalan atmıştı: sadece dokuz sayfa bulunuyordu dosyada.) da vardı. Benim en beğendiğim ise epey yıpranmış bir karton kutudan *Material Girl*²³⁴ kılığında fırlayan Madonna Hannah’ydı.

Küf tutmuş bir basketbol topu, ojeler, örümcek ölüleri ve diğer ıvr zıvır arasında Hannah’nın kısa kesilmiş diken diken kıvılcıklı saçlı ve ta kaşlarına kadar sürülmüş parlak mor farlı, solgun bir fotoğrafını buldum. Elinde mikrofon, sahnede şarkı söylüyordu. Sarı, plastik bir mini eteği, böcek yeşili-beyaz çizgili çorapları ve ya çöp torbalarından ya da çıkma lastiklerden mamul siyah bir korsesi vardı. Nota ortasındayken çekilmişti fotoğraf; ağzı *kocaman* açıldı ve muhtemelen içine bir yumurta atılsa anında kaybolup giderdi.

233 San Francisco’nun “Aşk Yazı” adıyla anılan 1967 yılında 100.000 kişinin akın etmesiyle önemli bir politik ve kültürel değişime sahne olmuş mahallesi. (ç.n.)

234 Madonna’nın bir şarkısı. (ç.n.)

Milton fotoğrafa bakarak, “Hasiktir,” dedi.

Arkasını çevirdim ama ne tarih ne de başka bir yazı vardı.

“O, değil mi?” dedim.

“Hem de nasıl. Vay anasını.”

“Kaç yaşında dersin?”

“On sekiz? Yirmi?”

Oğlan çocuğu kadar kısa saçları, palyaçomsu makyajı, yüzünü çatlatan öfkeli ifadeyle kısılmış gözleriyle bile çok güzeldi. (Herhalde mutlak güzellik böyle, teflon misali, bozulmayan bir şey diye tanımlanabilirdi.)

* * *

Fotoğrafı bulup son karton kutuyu da kurcaladıktan sonra Milton eve bakma zamanının geldiğini söyledi.

“İyi misin, Kusmuk? Kendinde misin?”

Sundurmadaki sardunya saksısının dibine saklı yedek anahtardan haberdardı Milton. Anahtarı kilide sokarken birden sol eli uzandı, bileğimi sıkıp bıraktı. (Stres toplarına yapılan şeydendi yaptığı ya, gene de kalbim hoplayarak heyecanlı bir ‘Ah’ çekti ve bayıldı.)

İçeri süzüldük.

Şaşırtıcı yanı ürkütücü olmamasıydı, hem de hiç ürkütücü değildi. Hatta ev, Hannah’nın yokluğunda kayıp uygarlıkların ağırbaşlı havasına bürünmüştü bile diyebilirim. Macchu Picchu veya kadim Part İmparatorluğu’nun bir parçasıydı adeta. Sör Blake Simbel’in *Mary Rose*²³⁵ kazısını anlattığı anı kitabı *Mavinin Altında*’da (1989) belirttiği üzere kayıp uygarlıklar asla ürkütücü değil, büyüleyici, “insan hayatı karşısında dünya ve nesnelerin dayanıklılığının bilmecelerle dolu hassas ve ketum kanıtlarıydı.” (s. 92.)

Babama eve dönecek araç bulduğumu bildiren bir mesaj bıraktıktan sonra salonda araştırmalarımıza başladık. Bir bakıma odayı ilk defa görüyordum çünkü eşyayı ve çevremi gerçekten, Nina Simone veya Mel Tormé’nin şarkıları dikkatimi dağıtmadan, etrafta eprimiş giysileriyle dolaşan Hannah olmadan ilk defa inceliyordum: mutfakta, 1960’lardan kalma telefonun altına dikkatle yerleştirilmiş bir tükenmez kalem

235 VIII. Henry döneminde İngiliz donanmasına ait olan, 1545 yılında çarpışmada batıktan sonra kalıntısı 1971’de keşfedilen ve 1982’de çıkarılan savaş gemisi. (ç.n.)

ve kapağında solmuş yıldızla BOCA RATON²³⁶ yazan boş bir not defteri vardı. (Hannah'nın sözde 'Valerio' yazdığı not defteri. TV dedektiflerinin başarıyla uyguladığı yöntemle, kurşunkalemle karalamama rağmen herhangi bir yazı izi bulamadım.) Yüz defa sofraya oturduğumuz yemek odasında ikimizin de ilk defa gördüğü nesnelere rastladık. Mesela Nigel ile Jade'in sandalyelerinin hemen ardındaki kocaman ahşap ve camlı büfede feci çirkin iki porselen denizkızıyla yaklaşık on beş santim boyunda seramik bir Helenistik kadın biblosu vardı. Önce bunların Hannah'ya kamp gezisinden birkaç gün önce hediye geldiğini düşündüm ama üstlerindeki toz tabakasına bakılırsa aylardır oradaydılar.

Oturma odasındaki videonun düğmesine bastığımda *Macera*²³⁷ filminin kaseti çıktı. Başa sarılmıştı.

"Ne o?" dedi Milton.

"Bir İtalyan filmi," dedim. "Hannah film dersinde konu etmiş bunu." Kaseti uzattım ve sehpa da yatan kabını alıp sırtına baktım.

Milton, ağzını çarpıtıp kasete kuşkuyla bakarak, "Macera?" dedi. "Ne hakkında?"

"Kaybolan bir kadın," dedim ve der demez ürperdim.

Milton sıkkın bir iç çekişle kafa sallayıp kaseti koltuğa attı.

Alt kattaki diğer odaları taradık ama çığır açacak hiçbir buluntuya, hiçbir bizon çizimine, taştan, ahşap veya kemikten bir öküz başına, Buda heykeline, kristal kutuya veya sabuntaşından malıfazaya rastlamadık. Milton, Hannah'nın günce tutmuş olabileceğini söyleyince üst kata çıktık.

Yatak odası son gördüğüm den beri değişmemişti. Milton başucundaki komodini ve tuvalet masasını karıştırdı (Hannah'nın benden ödünç alıp geri vermediği *Kolera Günlerinde Aşk*'ı buldu) bense banyo ve giysi odasını gezerek Nigel'la zaten bulduklarımızı, on dokuz ilaç şişesini, çerçeveli çocukluk fotoğraflarını ve bıçak koleksiyonunu gün yüzüne çıkardım. *Bulamadığım* tek şey, Hannah'yla öteki kızın okul üniformalı fotoğrafıydı. Nigel'in koyduğunu sandığım yerde, Evan Picone ayakkabı kutusunda değildi resim. Raftaki diğer kutularda aradım ama

236 Florida eyaletinde bir kent. (ç.n.)

237 İtalyan yönetmen Michelangelo Antonioni'nin 1960 tarihli filmi. (ç.n.)

dokuzuncudan sonra pes ettim. Ya Nigel başka bir yere koymuştu ya da Hannah kaldırmıştı fotoğrafı.

Milton, “Bittim ben,” diyerek Hannah’nın yatağında oturduğum yerin dibine çömelip yaslandı. Kafasını geriye attığında az daha çıplak dizime değecekti. Derken terli alnından kurtulan bir tutam siyah saç çıplak dizime *dokundu*. “Kokusunu alır gibiyim,” dedi. “Sürdüğü parfümün kokusunu.”

Milton’a baktım. Hamlet’i andırıyordu. Sözüünü sakınmayan, her daim yaklaşan düelloyu yahut repliğinde nereyi (*Git, bir manastıra gir; Git, bir manastıra gir*)²³⁸ vurgulayacağını düşünen, tuniğinin nasıl göründüğünden yahut sesinin arka taraftan duyulup duyulmadığından endişelenen Hamletlerden bahsetmiyorum ama. Olmak ya da *olmamayı* ciddi düşünün Hamletlerden, Hayatın Dirsek Darbeleri, Belaltı Yumrukları, Kafa Atma ve Kulak Isırmaları ile yaralanmış, perde indikten sonra konuşamayan, yemek yiyemeyen, yüz kremi ve pamuk yardımıyla sahne makyajını silemeyenlerden, bunların yerine eve dönüp duvarlara bakakalanlardan bahsediyorum.

“Bittim resmen,” diye mırıldandı. “Evlerimize dönsek daha iyi. Bunları unutsak. Buraya kadamış meğer.”

Sol elimi çıplak dizimin üzerine bırakınca Milton’un nemli yüzüne değdi. Bodrum katlarının rutubeti vardı yüzünde. Gözleri derhal benden yana döndü. Anlaşılan yüzüme Açıl Susam Açıl ifadesi gelmişti çünkü tuttuğu gibi kucağına çekiverdi beni. Kocaman, yapışkan elleri kafamı iki yandan, büyücek kulaklıklar misali sardı. Meyve dişlercesine öptü dudaklarımı. Şeftali ve erik yermişçesine karşılık verdim. Belki nektarin... Bilmiyorum şimdi. Galiba komik sesler de çıkardım (balıkçıl, dalgıçkuşu.) Omuzlarını bir karnaval trenindeymişiz ve düşmek istemiyormuş gibi sımsıkı kavradı.

Kazılarda böyle şeyler sık sık yaşıyordu galiba.

Evet, evet, sigara molalarında ve mumya inceleme masalarında bolca, bir sürü tavşan işi hızlı seks eyleminin gerçekleştiğine, Krallar Vadisi’ndeki kral lahitlerine, Nil Vadisi’ndeki fırın kalıntılarına, Texococo

238 *Hamlet*, III. Perde, I. Sahne. S. Eyüboğlu çevirisi. (ç.n.)

Gölü'ndeki Aztek işi kil portre sürahilerine epey kalça, diz, ayak vesaire süründüğüne yüksek miktarda bahis oynayabilirdim.

Kazma ve malayla saatler boyu zorlu bir kazı yaptıktan sonra kan ter içindeki ortağını tüm önemli açılardan (90, 60, 30, 1) ve aynı zamanda çeşitli ışıklar altında (el feneri, güneş, ay, halojen, ateşböceği) görürdün ve aniden içine yanındaki kişiyi *anladığına* dair ezici bir his dolardı; *Proconsul Africanus*'un dişleri eksiksiz alt çenesini bulmanın sadece İnsan Evriminin Tarihini baştan aşağı değiştirip daha fazla ayırtıyı yeniden yazılmasını sağlamakla kalmayacağını, adının Mary Leaky'ninkiyle²³⁹ yan yana konacağını anladığın gibi. Sen de dünyaca ünlü olacaktın artık. *Britanya Arkeoloji* dergisine upuzun makaleler yazmana izin verilecekti. Yanındakine ters yüz etmeyi becerdiğin ve içindeki tüm iplik başlarını ve başparmaktaki minik deliği görebildiği bir eldivenmiş gibi bakmaya başlardın o zaman.

Yalnız belirtiyim, öyle bir şeye, heyecanlı Amerikan gençliği arasında pek yaygın olan el sıkışma sığılındaki sekse (bkz. "On İki Yaşındaki Çocuğunuz Bir Seks Suçlusu mu?" *Newsweek*, 14 Ağustos 2000) falan kalkışmadık. Ama üstümüzdeki giysileri çıkarıp ırmaktaki kütükler misali yuvarlandığımızı söylemeliyim. Gövdesel eşitsizliğimiz yüzünden kazara birkaç yerimizi çizdik. (Kimse uygun ışıklandırma yahut duruma göre müziğin yokluğu konusunda uyarıyor insanı önceden.) Milton üstümdeyken, bir yüzme havuzunun kenarında durmuş, dipte parıldayan bir şeye bakıp atlayıp atlamamaya karar vermeye çalışmışçasına sakın ve sorgulayıcıydı.

Dolayısıyla işbu meseleyle ilgili aptalca bir gerçeği itiraf edeceğim. Bir dakika sonrasinda Hannah'nın yatağında, başım omzunda, cılız kolcağızım boynunda öylece yatarken iyice terli alnını silerek, "Burası mı çok sıcak yoksa ben mi yanıyorum?" dediğinde hiç düşünmeden, "Ben yanıyorum," dedim ve eh, müthişti. Milton, *Paris'teki Amerikalı'm, Brigadoon*'umdu²⁴⁰ benim. (Georgie Lawrence son derlemesi *Şiirsel*'de

239 Mary Leakey (1913–1996): İnsanların atası kabul edilen *Proconsul*'a ait ilk kafatasını bulan İngiliz arkeolog. (ç.n.)

240 Gene Kelly'nin başrol oynadığı müzikaller. (ç.n.)

[1962] “Gençlikte aşklar gül yaprakları ve yıldırım çarpmış pireler gibidir,” diye yazmıştı.)

Hannah’nın kare ve beyaz tavanına bakarak usulca, “Sokaklardan bahsetsene,” dedim. Söyler söylemez dehşete kapıldım: cümle ağzımdan hiç düşünmeden, güneşlikli Victoria dönemi kişileriyle dolu bir sandal misali fırlayıvermişti ve Milton’ın derhal yanıt vermeyişi her şeyi mahvettiğini gösteriyordu. Van Meer’lerin sorunu buydu; daima fazlasını ararlar, daha derinleri kazmak, iyice pislenmek isterlerdi ve eski bir potinden başka bir şey yakalayamasalar bile oltalarını inatla, defalarca suya sallarlardı.

Ama Milton esneyerek yanıt verdi. “Sokaklar derken?”

Kalbim ayakta, yutkundum.

“Demek istediğim... Sen şu... *Çetede* yken... Anlatmak istemiyorsan anlatma.”

“Ne istersen anlatırım sana,” dedi.

“Ha... Peki. Evden mi kaçmıştın?”

“Yo... Sen?”

“Yo.”

“Pek çok defa *istedim* gerçi ama kaçmadım hiç.”

Kafam karışmıştı. Fır dönen bakışlar, bozuk telefona takılan jeton misali bir türlü çıkamayan sözcükler bekliyordum oysa.

“E, dövme nereden çıktı peki?” dedim.

Sağ omzuna baktı, dudakları büküldü. “Ağabeyim, John hıyarı... On sekizinci yaş günüydü. Arkadaşlarıyla beni dövmeceye götürdüler. Boktan bir yerdi. İkimiz de dövme yaptırdık ama beni feci kazıkladı çünkü onunki, semender, şu kadardı” -iki parmağıyla böğürtlen büyüklüğünde bir şey gösterdi- “ama beni kafaladı ve bu rezilliği yaptırdı. Annemin suratını görecektin.” Kıkırdadı. “Hiç o kadar kızdığını görmemiştim. *Efsaneydi* resmen.”

“Kaç yaşındasın sen?”

“On yedi.”

“Yirmi bir değil misin?”

“Komaya girip çıkmadıysam, hayır.”

“Sokaklarda yaşamadın mı hiç?”

“Ne?” Gözüne güneş girmişçesine buruşturdu yüzünü. “Jade’lerdeki dandik koltuklarda bile uyuyamıyorum ben. Yatağımdan başkasında yatmam. Ne bu sorular şimdi?”

“Ama Leulah,” dedim ısrarla -sesim herhangi bir hedefe isabet arzusuyla çatırdıyordu ağzımda- “On üç yaşındayken Türk olan matematik öğretmeniyle kaçtı... Adam Florida’da yakalandı ve hapse atıldı...”

“Ne?”

“Nigel’in ebeveyni de hapiste. Polisiye romanlara merakı ve biraz marazi olması o yüzden... Asla suçluluk hissetmiyor. Ve ayrıca Charles da evlat edinil—”

“Ciddi olamazsın.” Doğruldu, kafayı yemişim gibi baktı yüzüme. “Nigel duygusaldır... Sabah Duyuruları sırasında yanında oturan öğrenciyi, neydi adı işte onu geçen sene terk ettiği için hâlâ vicdan azabı çekiyor... Ayrıca Charles evlatlık falan değil.”

Magazin ağırlıklı gazetelerdeki haberlerin gerçekten uzak oldukları ortaya çıktığında hissedilen belli belirsiz kızgınlıkla kaşlarımı çatıttım. “Ne biliyorsun? Belki saklamıştır?”

“Annesini gördün mü hiç?”

Kafa salladım.

“Kardeş zannedersin. Nigel’in ebeveyni de hapiste falan değil. Tanrı aşkına. Kim söyledi sana bunları?”

“Gerçek ailesi nerede peki?”

“Seramik dükkânı gerçek ailesine ait işte. Diana ile Ed—”

“Bir polis memurunu vurdukları için hapiste değiller mi yani?”

Göbekten bastı kahkahayı Milton (hayatımda göbekten atılan kahkaha duymamıştım hiç ama attığı kahkaha kesinlikle öyleydi) ve ardından dalga geçmediğimi, ciddiyetimi kavrayınca (yanaklarıma kan hücum etmişti; karanfil maili kızardığıma emindim) arkasına yaslandı ve dönerek dolgun dudaklarını, kaşlarını ve burnunun ucunu (kahraman bir çil dikiliyordu tam ortasında) benimkilerin hemen dibine getirdi.

“Kim anlattı bunları sana?”

Yanıt vermeyince ısıklık çaldı.

“Her kimse çatlağın önde gideniymiş.”

Merulana Sokağındaki Kargaşa

Lord Brummel, Wilden Benedict'in İngiliz asilzadelerinin çektiği cinsel yoksunluğu anlatan *Hanımlara Bir İçki* (1898) adlı şirin oyunun sonunda kuru bir sesle, "Deliliğe inanmam ben," der, "pek kabadır çünkü."

Aynı fikirdeydim.

Yoksulluğun ya da uyuşturucunun yol açtığı deliliğe, Diktatör Bunasına ve Savaş Zamanı Çatlaklığına (yanında trajik alt-grupları Ön Cephe Humması, Napalm Akli Dengesizliğiyle birlikte) inancım tamdı. Hatta elindeki torbada yetmiş beş ayrı çeşit ve hepsi birden barkotsuz yahut fiyat etiketsiz egzotik meyve bulunan kişinin arkasında uzanan sırada, her şeyden bihaber insanlarda görülen Süpermarket Kasa Kuyruğu Kaçıklığının varlığını bile onayabilirdim ama saçına, kendini öldürmüş (veya öldürmemiş) ya da Charles'la yatmış (veya yatmamış) olmasına, garip heriflerle düşüp kalkmasına ve Mavi Kanlılar'ın sası geçmişlerine ait kallavi yalanları utanmadan uydururvermesine rağmen Hannah'nın deli olduğu fikrini yutacak değildim.

Düşündüğümde başım dönüyordu çünkü feci kalite bir dümen çevirmiş, tarihte en büyük övgüleri toplamış dolandırıcı Sarıoğlan Nick rolüne bürünmüş ve beni kolay hedef, keriz, her şeyden habersiz kumarhane yerine koymuştu.

Milton beni eve götürürken, "Eğer Jade kamyoncunun tekiyle iki kilometre yol gitmişse ben de Elvis'im," dedi.

Tabii Hannah'ya inandığım için kendime kızıyordum artık. Doğruydum. İşin içine kürk, ipek veya kaliteli İtalyan derisi dahil değilse Jade'i beş metre öteye götüremezdiniz. Tamam, Buick enkazı suratlı adamlarla engelli tıvaletlerine kapanıyordu ama yaptığı kendi çapında heyecan yaşamaktan ibaretti, şarkı arasında bir tutam kokain çekmek yerine geçiyordu. O heriflerden biriyle, sabahlamayı bırak, otoparktan dahi çıkmazdı. Ayrıca sorumluluktan ne denli kaçtığını da göz ardı etmiştim. Mesela tarih dersini bırakma konusunda zorlanmıştı: "Evrak

işiyile uğraşamam,” demişti ve uğraşamam dediği evrak işi üç satırını doldurmasının istendiği bir adet formdan ibaretti.

Bunları Hannah’dan duyduğumu söyleyince Milton, Hannah’nın kesinlikle keçileri kaçırmış olduğuna karar verdi.

Nissan’ı bizim evin önünde durdurduğunda, “Söylediklerine inanmanı anlamıyor değilim,” dedi. “Öykümü bana anlatsa, bir çeteye katıldığımı, hatta annemle babamın uzaydan geldiğini söylese inanırdım herhalde. Her şeyi gerçek kılardı Hannah.” Direksiyonu kavrayan parmaklarına dikti gözlerini. “Anlaşılan durum bu. Hannah kaçıkmiş. Hayatta aklıma gelmezdi. Yani ne demeye bunca zırvayı uydurma zahmetine girsin başka?”

Arabadan inerken asık suratla, “Bilemiyorum,” dedim.

Bir öpücük yolladı. “Pazartesi görüşür müüz? Sen. Ben. Sinema?”

Başımı sallayıp gülümsedim. Çekip gitti.

Ancak odama çıkarken hayatımda illa kafadan çatlak birini gördüm diyeceksem o kişinin Hannah olamayacağını fark ettim. Hayır, çatlaksa esas babamın banyosunda aynada kendi kendine konuşurken yakaladığım (“Harika görünüyorsun. Hayır, esas sen harikasın. Hayır, esas sen... Hey, ne zamandır dinliyordun beni sen?”) Mayısböceği Kelsea Stevens ya da kanişine doksan yaşında bir nine muamelesi yapan (“Haydi bakalım tatlım. Aferin kızıma. Güneş rahatsız mı etti? Hı? Yemeğe ne isterdin, şekerim? Ha, sandviçimi istiyorsun...”) Mayısböceği Phyllis Mixer kafadan çatlaktı. Bir de babamın manik hallerini sonradan fark ettiği Mayısböceği Vera Strauss vardı. Düşündüğümde deliliğin türlü işaretini verdiğini görebiliyorum şimdi: bakışları hepten bunalımlıydı ve biriyle konuştuğunda sanki konuştuğu kişinin hemen arkasındaki bir hayalet veya gulyabaniye hitap edermişçesine ürktücü davranırdı.

Hayır, aksi yönde arttıkça artan kanıtlara rağmen Hannah Schneider’in keçileri kaçırmasının bu labirentten çıkış kapısı olduğuna inanmıyordum. Akli başında bir öğretmen, eğer öğrencilerinden biri, böylesi az düşünülmüş, kafadan atılıvermiş bir teze dayanan bir kompozisyon yazsa yırtıp atardı. Hayır, *Tanığın Dönüşü*’nü (Hastings, 1974) ve devam kitabını okumuş, Hannah’yı *izlemiştim*; patikada ne denli kendinden emin yürüdüğünü (adımlarında gözle görünür bir ceylan edası vardı) ve zirvede

çaresizce *değil*, inançla haykırdığını görmüştüm (bu duyguları yansıtan ses tonları arasında muazzam fark vardı.)

Başka bir neden olmalıydı.

Odama girince sırt çantamı yere koydum ve Hannah'nın evinden yürüttüklerimi elbisemden ve pabuçlarımdan çıkardım. Milton'ın bir şeyler arakladığını görmesini istememiştim. Kafamın çalışma tarzından epey utanmaya başlamıştım ama "Vay dedektife bak," "Kusmuk iş başında," "Tam dedektif işi, yavrum," gibi cümleleri altı defa sarf etmişti ve sarf ettikçe sözler şirinliklerini kaybetmişti. Dolayısıyla, Nissan'a bindiğimizde burç taşından kolyemi (öyle bir şeyim yoktu ve hiç olmamıştı) Hannah'nın garajında unuttuğumu söylemiş ve Milton arabada beklerken garaja koşup en arka taraftaki köşede duran kutunun içine koyduğum malzemeleri almıştım. Kayıp Şahıslar dosyasını belimden içeri tıkmış, Hannah'nın kirpi saçlı şarkıcı fotoğrafını pabucumun içine saklamıştım ve arabaya döndüğümde, Milton'ın, "Aldın mı?" sorusuna gülümseyip sırt çantamın ön gözüne koymuşum gibi yaparak yanıt vermiştim. (Milton çok dikkatli bir tip sayılmazdı; yol boyunca kozalakların üstüne tünemiş gibi dimdik oturmama rağmen en ufak bir kuşku ibaresi taşıyan herhangi bir bakış atmadı.)

Başucu lambamı yaktım ve dosyayı açtım.

Kavrayışla birlikte gelen şokun nedeni fikrin özellikle ilginç yahut özgün olması değil, onca barizliğine karşın daha önce fark etmememdi. Önce gazete haberlerini okudum (anlaşıldığı kadarıyla Hannah bir kütüphaneye gidip fotokopi çektirmişti.) *The Stockton Observer*'dan, biri 19 Eylül 1990 tarihli "Kayıp Turisti Arama Çalışmaları Sürüyor," diğeri 2 Haziran 1979 tarihli "11 Yaşındaki Kız Sağ Salim Bulundu" başlıklı iki haberin yanında *The Knoxville Press*'ten "Kayıp Kız Babasına Kavuştu; Anne Gözaltında," Tennessee gazetesi *Pineville Herald-Times*'tan "Kayıp Çocuğa Fahişelik Yaptırılmış" ve *The Huntley Sentinel*'den "Kayıp Kadın Vermont'ta, Farklı Bir Ad Kullanırken Bulundu" başlıklı haberler vardı dosyada.

En sonda ise Violet Martinez'in 29 Ağustos 1985'te Büyük Smoky Dağları'nda kayboluş öyküsünün kalanını içeren kitap sayfaları vardı.

gruptan bir kişi eksikti. Violet ortalıkta yoktu.

Mike Higgs otopark alanını aradı ve parkta bulunan diğeri insanları sorguladı ancak kimse Violet'i görmemişti. Bir saat sonrasında Ulusal Park Hizmetleri'ni aradı. Park görevlileri bölgeyi Kör Dazlak Tepesi'nden Yanık Dere'ye kadar kapatıp derhal arama çalışmalarına başladılar. Violet'in babasına ve kız kardeşine, arama köpekleri kokusunu alabilsin diye giysilerini getirmeleri için haber verildi.

Alman kurtları Violet'in izini son görüldüğü yerden iki kilometre ötedeki bir şose.yola kadar sürdüler. Söz konusu yol parktan çıkan US 441 numaralı yolla birleşiyordu.

Korucu Bruel, Violet'in babası Roy Jr.'a bu durumun kızın buraya kadar geldiğı ve bir araca bindiğı yahut birisi tarafından zorla bindirildiğı anlamına gelebileceğini söyledi.

Roy Jr. kızının kayboluşunu planladığı fikrini reddetti. Violet'in üzerinde kimliğı ya da bir kredi kartı yoktu. Gezi öncesinde çek ya da tasarruf hesabından para çekmemişti. Ayrıca bir hafta sonraki 16. yaş gününü ipe çekiyordu.

Roy Jr. polise 1985 yılı Ocak ayında şiddet ve hırsızlıktan yattığı tutukevinden salıverilmiş Kenny Franks'ten (24) şüphelendiğini, delikanlının Violet'i alışveriş merkezinde görüp karasevdaya tutulduğunu söyledi. Franks, Besters Lisesi'nin girişinde daha önce görülmüştü ve Violet'i telefonla taciz etmişti. Roy Jr. bunun üzerine polisi aradıktan sonra Kenny kızın peşini bırakınıştı ama arkadaşları Violet'e takıntısının hâlâ sürdüğünü söylüyorlardı.

Violet'in yakın arkadaşı Polly Elms, "Violet ondan nefret ettiğini söylüyordu ama verdiğı kolyeyi boynundan çıkarmıyordu," diyor.

Polis, Kenny Franks'in kaybolma olayında parmağı olup olmadığını araştırdı ancak görgü tanıkları delikanlının 25 Ağustos günü Stagg Mill Lokantası'nda garsonluk yaptığını belirtince Franks şüpheli durumundan çıkarıldı. Franks üç hafta sonra Myrtle Beach'e taşındı; polis Violet'le temas kurup kurmadığını kontrol etti ancak söz konusu iddiayı destekleyecek kanıta ulaşılamadı.

Violet'in aranmasına 14 Eylül 1985'te son verildi. Park çalışanları, korucular, ulusal muhafızlar ve FBI görevlileri dahil toplam 812 kişinin katıldığı arama çalışmalarında kayboluşa ışık tutacak hiçbir bulguya ulaşamadı.

21 Ekim 1985 günü Jonesville, Florida'daki Jonesville Bankası'nda siyah saçlı bir kadın, Violet'in çek hesabından, "Trixie Peanuts" ismine keşide edilmiş bir çek bozdurmaya kalktı. Veznedar çeki ciro etmesi ve onay için beklemesi gerektiğini söyleyince kadın çeki alıp çıktı ve bir daha bankaya gelmedi. Veznedar Violet'in fotoğrafı gösterildiğinde kadının o olup olmadığını söyleyemedi. Söz konusu kadın Jonesville'de bir daha görülmedi.

Roy Jr. kızının asla kendi isteğiyle kaçmayacağına yemin ediyor. Arkadaşı Polly ise aynı fikirde değil.

"Violet sürekli Besters Lisesi'nden ve Baptist olmaktan ne kadar nefret ettiğini söylerdi. Notları iyiydi; o yüzden bence kendini ölmüş gibi gösterecek bir plan yapmış olabilir. Aramayı bıraksınlar ve bir daha geri dönmessin diye."

Yedi yıl sonrasında Roy Jr. hâlâ Violet'i aklından çıkarmadığını söylüyor.

"Artık Tanrı'ya bıraktım," diyor ve Süleyman'ın Meselleri 3:5, 6'dan şu alıntıyı yapıyor: "Rab'be güven bütün yüreğinle, kendi aklına bel bağlama."

Dosyadaki haberler sadece Kayıp Şahıslar ile değil, düzmece görünen kaybolma olaylarıyla da ilgiliydi. Mesela 52 yaşındaki, üçüncü evliliğini Milo adlı bir adamla yapmış ve 800.000 doları aşan vergi, fatura ve kredi kartı borcu birikmiş New Mexico'lu Ester Sweeney'nin kayboluşunu anlatan *Huntley Sentinel* haberi kesinlikle böyleydi. Polis, haneye tecavüz görüntüsü vermek adına evini alt üst ettiği, mutfaktaki sinekliği parçaladığı ve kendi kolunu kestiği (antrede kanı bulunmuştu) sonucuna varmıştı. Kadın üç yıl sonra Vermont'ta başka bir isimle ve dördüncü kocasıyla evli yaşarken bulunmuştu.

Polis çalışmalarını, bir parktan kaçırılma olayını ve arama yöntemlerini ayrıntılarıyla anlatan diğer haberler daha da bilgilendiriciydi. Mesela Kayıp Turist haberinde ulusal muhafızların Yosemite Parkı'nda yürüttükleri araştırmanın yöntemleri anlatılıyordu: "Korucular aramaya katılacak gönüllülerin sağlık kontrollerini yaptıktan sonra her grubu aradık bölgelere atayacak bir arama planı hazırladı."

İnanamıyordum. Oysa duyulmamış şey değildi: *Amerikalıların Tuhaf Alışkanlık, Tik ve Davranışları Almanağı*'na (1994 basımı) göre her 4932 ABD vatandaşından biri kendi kaçırılmasını veya öldürülmesini planlıyordu.

Hannah'nın amacı ölmek değil, ortadan kaybolmaktı.

Hannah bu haberleri planını uygulamaya koymadan, sırra kadem basmadan, geçmişini tek düğmeye basarcasına silmeden önce araştırma yapmak amacıyla, biraz gelişigüzel (titiz bir çalışma demek mümkün değildi; doktora adayı olsa hocası tembelliği yüzünden azarlardı onu) biriktirmişti.

Jorge Torres'in Pan-Amerikan narkotik kartellerini işlediği heyecanlı eseri *Lüks Döşemeler Aşkına*'da (2003) Anjelica Soledad de Crespo uydurma adıyla anlattığı uyuşturucu kuryesi kahramanı *la vida de las drogas*'tan²⁴¹ bıknca kendine benzer bir ölüm planlamış, Venezuela'daki La Gran Sabana'ya giderek üç yüz metrelik bir çağlayandan düşmüş gibi yapmıştı. Bu sözde kazadan dokuz ay önce on dokuz Polonyalı turisti taşıyan bir tekne aynı akıbete uğramıştı ve cesetleri parçalanana ve timsahlara yem yapana dek gaddar bir burgaçta tutan muazzam güçlü akıntılar yüzünden üç kişinin kalıntıları asla bulunamamıştı. Anjelica sözde kazasından kırk sekiz saat sonra ölü ilan edilmişti. Gerçekteyse tekmeden çaktırmadan atlayıp bir kayalığa önceden bırakılmış dalgıç takımlarını kuşandıktan sonra nehre dalarak akıntıya karşı, Caracas'ın El Silencio mahallesinden gelme yakışıklı sevgilisi Carlos'un gümüş rengi, ful aksesuar Hummer'ıyla beklediği noktaya kadar yüzmüştü. Birlikte Amazon'un Guyana tarafında, kimsenin yaşamadığı bir bölgesine kaçmışlardı ve hâlâ oradaydılar.

241 Uyuşturucu hayatı. (ç.n.)

Beynimi meşum gecenin tüm ayrıntılarını hatırlamaya zorlayarak gözlerimi tavana diktim. Hannah yemek sırasında üstünü değiştirip daha kalın giyinmişti. Ormanda beni bulmaya geldiğinde bir bel çantası vardı. Beni götürürken nereye gittiğini tamı tamına biliyordu çünkü gayet kararlılıkla, harita ve pusulaya bakarak yürümüştü. Bana bir şey söylemek, bir çeşit itirafta bulunmak niyetindeydi ama sonra beni bırakmak zorunda kalmıştı. Pusulayı kullanarak önceden belirlenmiş bir patikaya ulaşacak, patika parkın ufak yollarından birine ve ardından US441 numaralı yola ve bir arabanın beklediği (belki gümüş Hummer'lı Carlos'un) kamp alanına çıkacaktı. Kurtarıldığımda ve Hannah kayıp ilan edildiğinde -en az yirmi dört saat, hatta hava şartları göz önüne alındığında muhtemelen daha sonra- çoktan eyaletlerce uzakta, hatta belki Meksika'da olacaktı.

Belki de peşimizden gelen yabancı o kadar yabancı biri değildi. Belki Hannah'nın Carlos'uydu (veya Valerio'su) ve "Bana beş dakika tanı," "Burada kal dedim sana" lafları numaraydı; belki zaten adamın peşinden gitme niyetindeydi ve birlikte yola, arabaya, Meksika'ya, margaritalara, fajitalara kaçacaklardı. Bu durumda, bulunduğum zaman yetkililere peşimizden birinin geldiğini söyleyecektim ve Alman kurtları Hannah'nın izini yakındaki bir yola kadar sürdüklerinde polis Kaçırılma veya Cınayetten yahut kaybolmayı planladığından şüphelenecekti ki sonuncusunda, kayboluşunu planlayan kişi herhangi bir nedenle zaten ARA-NANLARdan değilse fazla uğraşılmazdı. (Dedektif Harper, Hannah'nın sabıka kaydına dair bir imada bulunmamıştı ve Bonanno, Gambino, Genovese, Lucchese veya Colombo gibi suç hanedanlarından biriyle bağlantısı olmadığını varsaymak durumundaydım.)

Yaptığı şey, yani beni karanlıkta terk edip gitmesi elbette gaddarcaydı ama çaresizliğe düşen insanlar vicdana aldırmadan her çeşit gaddarlığı göze alırlardı (bkz. *"Çiftlikten Sağ Çıkmak: Louisiana Eyalet Hapishanesi,"* Glibb, 1979.) Ayrıca tümüyle vicdansız davranmamıştı; el feneriyle haritayı bana bırakmış ve korkmamamı söylemişti. Üstelik Kör Dazlak Patikası boyunca dört veya beş defa durup haritalarımızda sadece yerimizi göstermekle kalmamış, Şeker Tepesi'nin parkın ana yolu US441'e sadece altı kilometre mesafede bulunduğunu da anlatmıştı.

Hannah'nın hayatından neden kaçmak istediğini belirleyebilirim, canını kimin aldığını da bulabilirdim. Çünkü birinci sınıf bir temizlik ve otopsiyi bilen, boyundaki izlerden anlayan, izleri intihara uydurmayı becerebilecek birinin müdahalesi söz konusuydu. İdam için en uygun yeri, o küçük yuvarlak açıklığı önceden belirlemiş, dolayısıyla Hannah'nın kaçacağını ve takip edeceği yolu biliyor olmalıydı. Belki Andreo Verduga'nın Missouri'deki alışveriş merkezinde sürdüğü alışveriş arabasında gördüğüm “başarılı avcının rüyası” SUNİÇalı™ Görünmezlik Donanımı, Güz Seçkisi misali gece-görüş gözlüğü takmış yahut kamuflaj giysilerine bürünüp “anında ormanlık arazide en hassas hayvanlara dahi görünmez olarak” bir ağaç gövdesi yahut başka bir sağlam ve yüksek yere çıkmış, elinde ucunu ağaca bağladığı uzatma kabloyla, sessizce Hannah'yı beklemişti. Hannah onun altından yolunu, onu bulmaya (kim olduğunu bildiği için) uğraşarak geçtiği sırada kordonu kement misali kafasından geçirip var gücüyle asılmıştı. Hannah tepki verecek, debelenecek ya da haykıracak, yaşamının son sözlerini sıralayacak fırsatı bulamamıştı. (William Stonely, *Uçuk Benizler*'de [1932] “Şeytanın dahi son sözlerini sarf etme hakkı vardır,” demişti.)

Sahneyi kafamda canlandırdığım anda kalbim gümbürdemeye başladı. Ürperti kol ve bacaklarımda yılan hızıyla yavaşça harekete geçti ve bir sonraki ayrıntıyla ayaklarım kurşun zehirlenmesinden mustarip karnaryalar veya sağ kroşe inmiş bir çene misali uyuşuverdi.

Hannah, Milton'a beni evine götürmesini çöpçatanlık amacıyla değil, bol düşünceli ve sorgulayıcı bendenizin azıcık hafiyeliğe dalması için buyurmuştu. Evine gittiğim gece, “*Algın güçlü; hiçbir şeyi kaçırıyorsun,*” demişti. Ölümünü öngörmemişti ve haliyle kaybolmasından, arama ekipleri hiçbir iz bulamadan döndükten sonra Mavi Kanlılar ve benim insanı *canından edebilecek*, İncil ezberlemeye falan itecek, sundurmasındaki sallanan sandalyesinde mısır emen dişsiz dağlılara döndürecek türden bir soruyla, ne oldu sorusuyla karşı karşıya kalacağımızı düşünmüştü. Dolayısıyla bendeniz, Milton'la beraber, tuhaf ölçüde temiz (normalde üstü kül tablaları, kibrit kutuları, National Geographic dergileri ve ıvır zıvır postasıyla dolu olurdu) sehpa tek başına yatan, öyküsünü noktalayacak şeyi keşfedecektim: *Macera*.

Başım döndü. Çünkü şık, ah, evet, son derece *zekice*, tam Schneider işiydi: gayet kesin ama derli toplu denecek biçimde gizli. (Babamın dahi incelikli bulacağı türden bir kişisel hassasiyet eylemiydi bu.) Heyecan vericiydi çünkü önceden planlanmış olduğuna, Hannah'nın altından kalkabileceğini hiç düşünmediğim türden eylemsel ve zihinsel bir ustalığa işaret ediyordu. Acı verici ölçüde güzeldi Hannah; elbette sizi dinlerken bir yandan elinde kadehiyle rumba yapabiliirdi; erkekleri yere düşmüş çorap tekleri misali alıp götürebilirdi ayrıca ama bir insanın hayatının sonunu (en azından St. Gallway'de bilindiği haliyle) böylesine nazik bir biçimde kurgulayabilmesi bambaşka, dramatik bir şeydi. Aynı zamanda üzücüydü çünkü bu rınırlı kılığındaki bitiş gerçekleşmemiş, bu şık soru işareti bir türlü konamamıştı.

Sakinleşmeye çalıştım. (Komiser Yardımcısı Peterson, *Tahta Kimonno*'da [Lazim, 1980] "Duygular, özellikle coşku ve heyecan, dedektifliğin düşmanıdır," demişti.)

Michelangelo Antonioni'nin 1960 tarihli siyah-beyaz başyapıtı *Macerca*, babamın en sevdiği filmlerdendi. Dolayısıyla en az on iki defa seyretniştim bu filmi. (Babamın kabarık saçlı ve yuvarlak hatlı kadınlara, ayrıca Marcello Mastroianni'nin Venedik Sokağı'nda dolaşan kadınlara çürük domates misali attığı her türden bakış, sırtış, göz kırpması ve omuz silkmesi dahil İtalyan olan ne varsa hepsine zaafı vardı. Akdeniz esintili Burbon Saati gelip çatığında aksansız, çapkın İtalyan edasıyla *Tath Hayat*'tan parçalar oynardı: "*Tu sei la prima donna del primo giorno della creazione, sei la madre, la sorella, l'amante, l'amica, l'angelo, il diavolo, la terra, la casa...*")

Filmin basit denebilecek konusu şöyleydi:

Zengin sosyete mensubu Anna, arkadaşlarıyla Sicilya kıyılarında bir yat gezisine gider. Güneşlenmek için ıssız bir adanın sahiline çıkarlar. Anna gruptan ayrılır ve geri dönmez. Nişanlısı Sandro ve en yakın arkadaşı Claudia adayı ve ardından tüm İtalya'yı baştan aşağı arar, hiçbir yere çıkmayan bir sürü ipucunu kovalar ve sonunda bu ikisi birbirlerine âşık olurlar. Filmin sonunda Anna'nın kayboluşu, kaybolduğu günkü gizemini sürdürür. Hayat devam eder -bu vakada, sığ arzular ve maddiyatçı aşırılıklarla dolu bir hayattır devam eden- ve Anna unutulur.

Hannah bu filmi bulacağını ummuştı. Anna'nın öyküsüyle kendisinin arasındaki benzerlikleri fark edeceğini düşünmüştü. Hayır, bu benzerlikleri fark edeceğini *biliyordu*. (İsimleri bile neredeyse aynıydı.) Ve bunu diğerlerine açıklayacağından, sadece kaçışını planladığını değil, hepimizin yalınayak elde kadeh danslarla, dağ doruklarından haykırımlarla (babam, "İtalyan usulü yaşamak" demeye bayılırdı ya, İsviçre doğumlu olması yüzünden bu öğüde uyması kendi doğasına şiddetle aykırıydı) hayatlarımıza devam etmemizi istediğini anlatacağından emindi.

"*Macera*," derdi babam, "çoğu Amerikalının, sırf hayal gücüne bırakılan her şeyden nefret ettiklerinden değil -sonuçta sentetik fiberi icat eden ülke burası- özgüvenli, kendinden emin insanlar oldukları için görmektense kanal tedavisi yaptırmayı yeğleyeceği türden eliptik bir bitişe sahip. Amerikalı aileyi *bilir*. Ne doğru, ne yanlış, *bilir*. Amerikalı, Tanrı'yı *bilir*; çoğu Amerikalı her gün sohbet eder Tanrı ile. Ve hiçbirimizin hiçbir şeyi -arkadaşlarımızın veya ailemizin hayatlarını, hatta kendimizinkileri bile- gerçekten bilemeyeceği fikri, Amerikalıların kabullenmektense kendi tüfekleriyle vurulmayı yeğleyecekleri türden bir fikirdir. Şahsen bilmemeyi, insanın zayıf kontrol çabalarından vazgeçmesini harika buluyorum. Elleri havaya kaldırıp 'Kim bilir?' diye bağırınca salt yaşıyor olmanın hazzıyla sürdürürsün hayatını. Tıpkı *paparazzi* gibi, tıpkı *puttane* gibi, tıpkı *cognoscenti* gibi, tıpkı *tappisti* gibi, tıpkı..." (Bu noktaya geldiğinde babamı dinlemekten vazgeçerdim çünkü Harley'ye binmiş Cehennem Melekleri misali hızla ve herkesi kendine baktıracak bir gürültüyle gitmeye bayılır, hepten İtalyancaya geçerdi.)

Saat neredeyse akşamın altısı olmuştu. Güneş sınıksız tuttuğu bahçeyi yavaştan bırakıyordu ve gölgeler penceremden içeri, arsenikle cina-yet işleyen sıska dullar misali süzölmeye başlamışlardı. Yataktan kalktım, dosya ile Hannah'nın punk-rock fotoğrafını sol üst çekmeceme (Charles Manson kitabı da oradaydı) koydum. Milton'ı arayıp aklıma gelenleri anlatmayı düşünürken Volvo'nun geldiğini işittim. Dakika geçmeden kapıdaydı babam.

Güney Afrika menşeli *Cape Daily Press*'i okumaya daldığı için kapamadığı kapıda dikilirken buldum kendisini.

“Yok artık,” diye tiksintiyle mırıldanıyordu, “örgütlenmekten aciz, zavallı budalalar... Ne zaman bu çılgınlık... Hayır, *bitmeyecek*... Yeterli eğitimi... İmkânı yok... Daha delice şeyler yaşandı...” Nahoş bir bakışla bana baktı, tekrar gazeteye döndü. “DKC’de isyancılar yine katledilmiş, tatlım. Beş yüz küsur—”

Bir kez daha, bu sefer irkilerek baktı yüzüme. “Ne oldu? Bitkin görünüyorsun.” Kaşları çatıldı. “Uyuyamıyor musun hâlâ? 74’te, Harvard’da ben de böyle berbat bir uykusuzluk dönemi—”

“İyiyim ben.”

Tartışmaya girmek niyetiyle beni inceledi, sonra vazgeçti. “Eh, korkma hiç!” Gülümseyerek katladı gazeteyi. “Yarınki programımızı, dinlenme, ara verme günümüzü unuttun mu yoksa? Pennebaker Gölü!”

Unutmuştum. Babam geziye, Norveçli Kaptan Amundsen’i geçme umuduyla Güney Kutbu Seferi’ni planlayan Britanyalı Kaptan Scott gibi, hevesle hazırlanmıştı. (Babamın bu vakada tek umudu, bir kayak ve gölgede piknik masası kapmak için yöredeki emeklileri geçmeye yönelikti.)

Çantasını alıp koridora seğırtmeden önce yanağıma bir öpücük kondurdu ve “Göl seferi,” dedi. “Özellikle Öncüler Fuarı’nın sonuna yeti-
şeceğimiz için heyecanlıyım açıkçası. Kafalarımızı dünyanın sarsaklıklarından temizleyebilmek için güneşli bir güne ihtiyaç duyduğumuz kanısındayım. İçimden bir ses, karavan akınına görünce artık İsviçre’de yaşamadığımı hatırlayacağımı söylüyor gerçi.”

Parçalanma

Cumartesi gecesiyle pazarın büyük bölümünü, ölüm ve dirilişlerini Bolşoy Balesi'nin Kuğu Gölü'nü sahnelemesindeki titizlik ve zarafetle tam otuz dokuz defa farklı uydurma isimler altında düzenlemiş olan dolandırıcı Macar çift Boris ve Bernice Pochechnik'in 782 sayfalık biyografisi *Buharlaşımlar*'ı (Buddel, 1980) bitirmeye harcadığımdan pazartesi sabahı olduğunda hiç uyumamıştım. Ayrıca *Amerikalıların Tuhaf Alışkanlık, Tik ve Davranışları Almancağı*'ndaki (1994 basımı) kaybolma istatistiklerini yeniden incelemiş ve kendi hayatından kaçmış her otuz dokuz yetişkinden ikisinin bu işi “tamamen can sıkıntısından” (bu şahısların yüzde 99,2'si evliydi; sıkıntı “fersiz eş” olgusunun sonucu-uydu) yaptığını, aynı otuz dokuzluk gruptan yirmi birinin ise baskı yüzünden, suç işledikleri (ufak çaplı dolandırıcılar, sahtekârlar, zimmetine para geçiren kimseler) ve “yasanın demir ökçesinin hızla tepelerine inmekte olması nedeniyle” gerçekleştirdiğini okumuştum. Gene aynı otuz dokuz kişiden on birinin kaçma nedeni uyuşturucu bağımlılığı, üçününkiyse “açığa çıkmaları” ve Rus ya da İtalyan mafyasından kaçmaktı. Kalan ikisininkiyse bilinmiyordu.

Ayrıca *Amerika'nın Güneyinde Linç Tarihi*'ni (Kittson, 1966) de bitirmiştim ve en heyecan verici keşfi bu kitapta yapmıştım: bizzat Yargıç Charles Lynch²⁴² tarafından icat edildiği söylenen, “bedenin çekildiği anda hızla havaya yükselmesi” nedeniyle “Uçan Matmazel” (s. 213) adını almış, Georgia'lı köle sahiplerinin gözdesi olmuş ve 1915'te Ku Klux Klan'la tekrar ortaya çıkmış etkin bir insan asma tekniği vardı. Ed Kittson 214. sayfada, “Bu yöntem uygunluğu nedeniyle gözdeliğini kordu,” diye yazmıştı. “Bu yöntemle, yeterli kas gücüne sahip olan kişi,

242 “Yargıç” Charles Lynch (1736–1796): Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında kurduğu mahkemeye ve milis desteğiyle Virjiniadaki İngiliz destekçilerini cezalandırmış çiftlik sahibi ve Amerikan devrimcisi. 1850'den itibaren Amerikan ve İngiliz sözlüklerine giren ‘Linç’ teriminin türemesine yol açan cezalandırma yöntemleri 1782 yılında Virginia Genel Asamblesi tarafından yasallaştırılmıştır. (ç.n.)

bir diğerk işiyi, başkasının yardımına başvurmadan tek başına asabilir. İlmek ve palanga, ayrıntılı olmakla birlikte yeterli çalışmayla kolayca öğrenilebilmektedir. Sağlam bir ağaç dalına dolanan herhangi çeşitte bir borina halatına çekilmeyle sıkılaşacak, genelde bir honda düğümü, oduncu düğümüyle birlikte atılır. Kurban yerden doksan ilâ yüz seksen santimetre yükseğ e çekildiğ i anda oduncu düğümü sıkılır ve boğum bağı görevini görür. Sadece 1919 yılında bu yöntemle otuz dokuz linç gerçekleştirilmiştir.” Kitaptaki şekilde bir linç kartpostalı -“Eski Güney’in sıradan hatıra eşyaları”- vardı ve köşesinde “Mississippi 1917: ‘Uçan Matmazelimiz / Savrulur beden, gider ruh cehenneme’” yazıyordu (s. 215.)

Bu aydınlatıcı gelişmenin hevesiyle birinci ders etüdünde İleri Tarih kitabım *Yaşantımız, Çağımız*’daki (Clanton, 2001 Basımı) Barbaros Operasyonu’nu bir yana atıp babamın kütüphanesinden aldığım ve ilk derste okumaya başladığım Los Angeles’ın en müthiş özel dedektiflerinden Franklin C. Lee’nin kaleminden çıkma ufak ve dehşetli *Ölüm Kodları*’nı (Lee, 1987) tercih ettim. (Bayan Simpson İleri İngilizce dersinde, gözle görülür bir dehşetle, “Blue! Niye en arkada oturuyorsun?” demişti. “Çünkü bir cinayet çözmekle meşgulüm, Bayan Simpson; çünkü kimse kıcını kaldırıp uğraşmıyor benim yerime!” diye bağırmak istemiştim ama bağırma mı ştım elbette. Tahtadaki yansıma yüzünden her zamanki yerimden iyi göremediğ imi söylemiştim sadece.) Hambone Çoksatarlar Dilek Listesi’nin dibine oturmuş Dee ile Dum, suç ortakları Minik Burun Hemmings’le birlikte günlük dedikodu turlarına yeni başlıyorlardı (*Çapraz Bulmacada Zirve*’ye (Johnson basımı, 2002) dalmış olan Bay Fletcher yine onları görmezden geliyordu) ve tam yanlarına gidip kalayı basacakken (suç çözmeye girişmek insana inanılmaz bir kararlılık kazandırıyor) durup ne konuştuklarına kulak kabarttım.

“Evita’yı Öğretmenler Odası’nda Martine Filobeque’e, Hannah Schneider vakasındaki intihar hükmünü baştan sona zırva bulduğunu söylerken duydum,” diyordu Minik Burun. “Hannah’nın intihar etmediğ ini bizzat bildiğ ini de söyledi.”

Dee kuşkuyla gözlerini kısarak, “Başka?” dedi.

“Başka yok. Fotokopi makinesinin başında durduğ umu fark edince sustular.”

Dee omuz silkti; ilgisiz görünerek tırnaklarını incelemeye koyuldu. “Hannah Schneider muhabbetinden sıkıldım artık,” dedi. “Medya abartısı.”

Dum başıyla onay vererek, “Karbonhidrat bahsi gibi ağızlara sa-kız oldu,” dedi.

“Hem sınıfında el altından izlettirdiği, ders programında asla yer almayan filmlerden bahsedince annem feci kızdı. Kadının çatlak olduğu kesin, hem de *tamamen* şizofrenmiş dedi.”

“Karışmış yani,” diye tercüme etti Dum, “kafası falan—”

“Annem Havermeyer’a bir şikâyet mektubu yazmak istedi ama sonra okulun zaten yeterince çektiğine karar verdi. Başvuru sayısı acayip düşmüş.”

Minik Burun, burnunu kırıştırdı. “Eva Brewster’in söylediklerini merak etmiyor musunuz peki? Bir sır falan biliyor herhalde.”

Dee iç çekti. “Eminim Schneider’ın Bay Fletcher’dan gebe kalması türü bir şeydir.” Kafasını kaldırıp her şeyden habersiz bilmecelerine dalmış cavlak Bay Fletcher’a el bombası misali bir bakış attı. “Karnaval ucubesi olurdu herhalde.” Kıkırdadı. “Dünyanın ilk canlı çapraz bulmacası.”

“Oğlan olsaydı adını *Sunday Times* koyarlardı,” dedi Dum.

İkizler kahkahayı basıp beşlik çakaştılar.

* * *

Okuldan sonra Elton Binası’nın önünden Evita’nın öğretmenler otoparkına gidişini izledim (bkz. “Madrid’den ayrılırken, 15 Haziran 1947,” *Eva Duarte Peron*, East, 1963, s. 334.) Kısa, koyu mor tuniğine uygun topuklu ayakkabılarla kalınca, beyaz bir tayt giymişti ve elinde bir sürü dosya vardı. Beline ölgün, bej bir kazak dolamıştı. Kazak düşmek üzereydi; tek kolu zorla sürüklenen bir rehine misali yerdeydi. Biraz korkmama rağmen peşinden gittim. (Özel dedektif Rush McFadds, *Chicago’daki Palto*’da [Bulke, 1948] ortağına, “Bu tiplerin vidalarını sıkıp durmak lazım,” diyordu.)

“Bayan Brewster?”

Adını duyduğunda durup dönmek yerine pistte hızlanan bir uçak gibi ileri atılan tiplerdendi.

“Bayan Brewster!” Arabasının (beyaz Honda Civic) başında ona yetiştirmeyi başardım. “Biraz konuşabilir miyiz, lütfen?”

Dosyaları bıraktığı arka koltuğun kapısını çarparak kapadı ve mango renkli saçlarını yüzünden savurarak şoför mahallinin kapısını açtı.

“Spor salonundaki dersime gecikiyorum,” dedi.

“Uzun sürmez. Ö-özür dilemek istiyordum.”

Mavi gözleri üstüme biniverdiler. (Son müthiş fikrine, 1951 seçimlerinde birleşik Peron-Peron oy pusulası önerisine pek hevesli yanıt vermeyen Albay Juan ve diğer sarsak Arjantinli bürokratlara muhtemelen aynı bakışı atmıştı.)

“Tersinin olması gerekmiyor muydu?”

“Önemli değil. Sizden bir konuda yardım isteyecektim.”

Saatine baktı. “Şimdi olmaz. Zayıflama bisikletine—”

“Babamla ilgili değil konu.”

“Neyle ilgili peki?”

“Hannah Schneider ile.”

Gözleri kocaman açıldı -bu konu, anlaşılan babamdan daha da betterdi- ve kapıyı öyle hızla çekti ki koluma çarptı.

“Bu meseleyi dert etme kendine,” dedi. Üzerinde feci dar bir peçete halkası etkisi yapan mor tuniğiyle cebelleşerek şoför koltuğuna yerleşti. Anahtarlarını şangırdatarak çıkardı (anahtarlığı parlak pembe bir tavşanayağıydı) ve içlerinden birini, birini bıçaklarını şaşasına kontak deliğine soktu. “Yarın konuşmak istersen buradayım. Sabah ofisime gelirsin. Ama şimdi gitmem lazım. Geç kaldım zaten.” Uzanıp kapıyı kapamak için kolu tuttu ama yerimden kınıldamam. Kapı bu sefer dizime çarptı.

“Hop,” dedi.

Kınıldamam. (Miami polisinden Dedektif Frank Waters, *Sap-tırma Sorunu*’nda [Brown, 1968] toy ortağı Marvin’e, “İsterse doğum yapıyor olsun, asla tanışın tüymesine izin verme,” demişti. “Bir bakayım, ben sonra uğrarım falan, yok. Tanığı şaşırtırsan anasını bile kodese tiktiracak bilgiyi veriverir.”)

“Tanrı aşkına, ne oluyor sana?” dedi Evita öfkeyle kapıyı bırakarak. “Ne bu surat? Kızım, bak, birinin ölmesi dünyanın sonu değildir. On altı yaşındasın sen henüz. Kocan terk etsin, üç çocukla, ipotekle ve

şeker hastalığıyla kalakal, *o zaman* konuşuruz. Denizi geçtin, çayda boğulma. Ha, dediğim gibi, istiyorsan yarın gel, konuşalım.”

Sevimlilik silahına sarılmıştı: gülümsüyor, sesinin hediye paketi raf-yalarının uçları gibi tatlı tatlı kıvrılmasına özen gösteriyordu.

“Annemden bana kalan yegâne şeyleri yok ettiniz siz,” dedim. “Bana beş dakika ayırabileceğiniz kanısındayım.” Bakışlarını pabuçlarıma indirip becerebildiğimce zavallı ve melankolik görünmeye çalıştım. Evita sadece *descamisados*’a, yoksullara tepki verirdi.²⁴³ Diğer herkes oligarşinin uşağı olduğundan haliyle kodese tıklmaya, işkence görmeye, kara listeye alınmaya layıktı.

Anında vermedi yanıtını. Altındaki vinil koltuğu inleterek kımıldandı. Mor tuniğini dizlerine dek çekti.

Usulca, “Kızlarlaydım,” dedi. “El Rio’da birkaç kamikaze yuvarlamıştım ve baban düşmüştü aklıma. Öyle olmasını hiç istemezdim—”

“Onu anlıyorum. Hannah Schneider’a gelelim.”

Yüzünü buruşturdu. “Ne söyleyeyim? Yok ki bir şey.”

“İntihar etmediğini düşünüyorsunuz ama.”

“Demedim ben öyle bir şey. Ne olduğuna dair en ufak fikrim yok.”

Kafasını kaldırıp yüzüme baktı. “Tuhaf kızsın. Baban etrafta dolanıp milleti ürküttüğünü biliyor mu? Sorular sorduğunu?”

Yanıt vermeyince yine saatine bakıp bisikletle ilgili bir şeyler mırıldandı (içimden bir ses zayıflama bisikletinin, spor salonunun falan söz konusu olmadığını söylüyordu ya, uğraşacak değildim) ve ardından torpido gözünü açarak bir nikotin sakızı paketi çıkardı. Ağzına iki draje attı, önce sol, ardından sağ bacağına arabadan dışarı sarkıttı ve El Rio’nun barında oturuyormuş gibi çaprazladı. Bacakları, kırmızı çizgilerinden yoksun, devasa, beyaz şekerleme çubuklarını andırıyordu.

“Neyin peşinde olduğunun farkındayım. Hemen hemen hiçbir şey yok aslında,” dedi. “Tek derdim ona uygun gelmemesiydi. İntihar, hele kendini asmak -hapı falan anlardım *belki*- hiç ona göre değildi.”

243 *Descamisados* (“Gömleksizler”): Juan Peron’un baş destekçisi yoksul kesim. Eva Peron, gerek aynı kesimden gelmesi, gerekse eşi üzerindeki etkisini yoksullara fayda yönünde kullanmasıyla bu kesimin idolü haline gelmiştir. (ç.n.)

Sustu, sakızını çiğneyerek otoparktaki güneş altında kavrulan diğer arabalara baktı.

“Birkaç sene önce bir oğlan vardı,” dedi yavaşça, bana bakarak. “Howie Gibson IV. Başbakan gibi giyinirdi. Elinde değildi herhalde. Dördüncüydü. Devam filmlerinin sağlam gişe yapmadığını herkes bilir. Güz döneminin ikinci ayında annesi odasının tavanında asılı bulmuştu çocuğu. Duyduğumda” -yutkundü, bacaklarını tekrar çaprazladı- “üzülmüştüm. Ama şaşırmamıştım. Parlak bir tip olmadığı gayet açık olan babası, bir üçüncüydü ve her okul çıkışında oğlanı kocaman siyah bir arabayla almaya gelirdi. Çocuk, babası şoförüymüş gibi hep arkaya otururdu. Hiç konuşmazlardı. Öylece çekip giderlerdi.” Burnunu çekti. “İntiharından sonra dolabını açtık. Dolap kapağında bir sürü şeytan ve ters haç resmi vardı. Epey yetenekliydi resim konusunda ama çizdiklerine bakarak günün birinde herhangi bir başyapıt çizmeyeceği söylenebilirdi. Diyeceğim, belirtileri görürsün. Uzman falan değilim ama kimsenin durduk yerde intihara kalkacağını sanmıyorum.”

Yine sustu ve yere, mor spor ayakkabılarına baktı.

“Hannah’nın sorunu yoktu diyecek değilim. Bazen geç saatlere kadar sebepsiz yere okulda kalırdı. Film dersi işte. Ne yaparsın? DVD koyarsın... Konuşacak birilerini aradığı için çıkıp gitmediğini hissedirdim. Aklında bir şeyler vardı, orası kesin. Her okul başlangıcında son yılım derdi. ‘Bitince gidiyorum ben, Eva. Yunanistan’a gideceğim,’ falan derdi. ‘N’a’p’ca’n Yunanistan’da?’ derdim. ‘Kendimi seveceğim,’ derdi. Of, of. Genelde bu tür zırvaları hoş görmem. Kişisel gelişim kitaplarına meraklı tiplerden değilimdir. Kırkını aştın ama dost kazanmayı, insanları etkilemeyi²⁴⁴ başaramadın mı? Hâlâ zengin değil, yoksul baba²⁴⁵ mısın? Eh, kusura kalma ama sende iş yok, arkadaşım.”

Kendi kendine gülüyordu ki birden gülücüğü ağzından kaçıp gidi-verdi. Burnunu çekerek, belki gülücüğüün ardından, göğ ve birkaç pamuk bulutla birlikte ağaçların arasına dalan güneşe baktı.

Nikotin sakızını açık ağızıyla çiğneyerek, “Başka şeyler de vardı,” diye sürdürdü. “Yirmilerinde başına berbat bir şeyler gelmiş. Bir adamla

244 bkz. *Dost Kazanma ve İnsanları Etkileme Sanatı*, Dale Carnegie. (ç.n.)

245 bkz. *Zengin Baba, Yoksul Baba*. Robert T. Kiyosaki, Sharon L. Lechter. (ç.n.)

ilgili... Bir arkadaşı... Detaya girmemişti ama yaptıklarından dolayı vicdan azabı çekmediği tek bir gün bile geçirmediğini söylemişti. Her neyse artık. Kısacası, evet, üzgündü, güvensizdi ama kibirliydi de. Kibirli insanlar kendilerini asmazlar. Yakınırılar, söylenirler, dırdır ederler ama kendilerini asmazlar. Görünüşleri bozulur çünkü.”

Bu sefer zorlama bir edayla güldü. Muhtemelen radyoda yayınlanan arkası yarın *Oro Blanco*’da kullandığı gülüştü bu; pastırma parmaklı Radiolandia yazarlarını ezmek, kalın enseli generalleri ve boyunduruk altındaki yoldaşlarını hizaya sokmak için savurduğu gülüş. Şişirdiği minik baloncuğu dişıyla deldi, çat diye bir ses geldi.

“Ne mi *biliyorum*? Başkalarının aklından geçenleri kim bilebilir ki? Aralık başında havuzunda boğulan adamın ailesini ziyarete Batı Virginia’ya gitmek için bir haftalık izin istemişti.”

“Smoke Harvey’nin ailesini mi?”

“Adı bu muymuş?”

Başım la onay verdim ve aklıma bir şey geldi. “Sizi partiye davet etmişti, değil mi?”

“Hangi partiye?”

“Adamın öldüğü partiye.”

Şaşkınca kafa salladı. “Yok, partiyi sonradan duydum ben. Çok üzgündü Hannah. Geceleri uyuyamadığını söyledi. Neyse, izni kullanmadı sonunda. Ailesiyle yüz yüze gelemeyecek kadar büyük bir vicdan azabı çektiğini söyledi. Diyeceğim o ki çektiği azabın büyüklüğünü bilmiyordum belki. Kendini affetmeye çabalamasını söyledim. Bir defasında komşum Hawaii’ye giderken kedisini bırakmıştı bana. Reklamlardaki uzun tüylü sarmanlardan... Hayvan anında nefret etmişti benden. Mamasını vermek için garaja her gidişimde sinekliğe atlar, tırnaklarını geçirir ve öyle, cırt-cırtla yapıştırılmış gibi asılı kalırdı. Bir gün kazara garaj kapısını açan düğmeye bastım. Daha on santim aralanmadan fırlayıp gitti. Patinaj izi bıraktı resmen hayvan. Saatlerce aradım, bulamadım. Birkaç gün sonra tatilden dönen komşularım leşini evlerinin önünde, yola yapışık halde buldular. Kabahat elbette bendeydi. Para ödedim onlara. Berbat günler geçirdim. Kâbuslarıma girdi kedi, ağzından köpükler saçarak

üstüme atlıyordu. Böyle kıpırmızı gözler, pençeler, falan. Ama hayata devam etmek şart. İç huzurunu bulmak şart.”

Belki piç doğmasıyla ve yoksul yetişmesiyle, Augustin Magaldi’yi on beşinde çırılçıplak görmenin getirdiği sarsıntıyla, Albay Juan’ın yüklü bokunu politik doruklara küremesiyle, *Secretaria de Trabajo*²⁴⁶ ve *Partido Peronista Feminino*’da²⁴⁷ günde yirmi dört saat çalışmasıyla, devlet hazinesini yağmalamasıyla, giysi dolabını Dior’larla doldurmasıyla ilgisi vardı ama yıllar içinde bir noktada taşlaşmıştı işte. Elbette bir yerlerinde bir elma, armut ya da incir çekirdeğinin düşüp filizlenebileceği bir çatlak vardı ama bu tür çatlakları bulmak neredeyse imkânsızdı. Derhal kendi arayıp bulur, doldururdu öyle yerleri.

“Gevşe biraz, kızım. Bu kadar takına. Yetişkinler karmaşıktır. Ne kadar sersem olduğumuzu ilk ben itiraf ederim bir kere. Ama bunların seninle ilgisi yok. Gençsin. Gençliğinin tadını çıkarmalısın. Çünkü sonrası gerçekten zor. Yapılacak en iyi şey gülmeye devam edebilmektir.”

Yetişkinin tekinin tutup Hayatı özetlemeye kalkması, Hayatı elime kavanozla, damlalıkla, kar dolu cam bir küreyle vermeye uğraşması, en sinirlendiğim şeylerdendi. Babamın kendi kuramları vardı elbette ama kuramlarının her daim kendiliklerinden birer yanıt anlamına gelmediğini, kabaca önerilerden ibaret olduklarını vurgulayan dipnotlar düşmeyi ihmal etmezdi. Hipotezleri, kendisinin de gayet iyi bildiği üzere, Hayatın tümünden ziyade ufacık bir kısmına, ancak *hafifçe* uygulanabilirdi.

Eva bir daha saatine baktı. “Şimdi kusura bakmazsan gerçekten bisiklet dersime yetişmek istiyorum.” Başıyla onay verip kapısını kapatabilmesi için yana çekildim. Marşa bastı ve geçebilmesi için bariyeri kaldırmasını beklediği bir gişe memuruymuşum gibi gülümsedi. Derhal çıkmadı ama park ettiği yerden. Radyoyu açıp oynak bir şarkı buldu, çantasını karıştırdı ve camını indirdi.

“Nasıl peki bu aralar?”

“Kim?”

246 Çalışma Bakanlığı. (ç.n.)

247 “Peronist Kadınlar Partisi.” Eva Peron’un çabalarıyla Arjantin’de kadınlara 1947 yılında seçme ve seçilme hakkının tanınmasının ardından sadece kadın üyelerle kurulan parti. İlk başkanı Eva Peron’dur. (ç.n.)

“Baban.”

“İyi.”

“Ya?” Kafa salladı ve ilgilenmiyormuş gibi görünmeye çalıştı. “Onunla ilgili söylediklerim doğru değildi, özür dilerim.”

“Önemli değil.”

“Önemli. Hiçbir çocuk böyle şeyleri duymamalı.” Boydan boya süzdü beni. “Seni çok seviyor baban. Çok. Gösteriyor mu, bilmem ama çok seviyor. Her şeyden, siyasi, nasıl denir, zımbırtılarından bile çok. Bir keresinde yemekte, adın bile geçmemişken durduk yere senin hayatında başına gelen en müthiş şey olduğunu söylemişti.” Gülümsedi. “Ciddiydi.”

Evetledim ve sol ön tekerinin yanında mest olmuş taklidi yaparak kalakaldım. Niyeyse saç portakal rengine boyalı, sarhoş şoförler misali hakaretten övgüye, terslikten şefkate kayıp duran kimselerle babam hakkında konuşmak hoşuma gitmiyordu. Bu tiplerle babam hakkında konuşmak, Victoria döneminde göbek bahsi açmak gibiydi: uygunsuz ve kaba; gelecekteki parti ve eğlencelerde onları görmezden gelmek için yeterince sağlam bir neden.

Yanıt vermeyince bezgin bezgin içini çekti, yetişkinlerin gençleri bir türlü anlayamadığına ve gençliklerinin geride kalmasından dolayı duydukları memnuniyete işaret eden, havlu-atma yollu bir iç çekti bu. “Eh, sağlıcakla, kızım,” dedi. Camını kapatırken durdu. “Arada bir şeyler ye. Kuruyup gideceksin neredeyse. Pizza falan ye. Hannah Schneider meselesini dert etmekten de vazgeç. Başına ne geldiğini bilmiyorum ama yaşasa senin mutlu olmanı isterdi. Anladın mı?”

El sallayışına katı bir gülümsemeyle karşılık verdim. Geri vites taktı (frenleri işkence görmüşçesine inledi) ve beyaz Honda limuzinini kapalı penceresinden yoksul halka el sallayacağı kenar mahallelere sürmek üzere otoparkı terk etti.

* * *

Babama beni almaya gelmesine gerek olmadığını söylemiştim. Milton beni cuma günü eve bırakırken okul çıkışında dolabının yanında buluşmaya karar vermiştik ve buluşmaya yarım saat gecikmiştim. Alacele koşturup Elton Binası’nın üçüncü katına çıktım ama koridorda, İleri İngilizce hazırlık sınıfının kapısında konuşan Dinky ile Bay Ed

“Favio” Camonetti dışında kimsecikler yoktu. (Seksi konularla ilgili ayrıntıların meraklısı fazla olduğundan çarçabuk söz etmem lazım: Favio, St. Gallway’in en seksi erkek öğretmeni idi. Bronz tenli, Rock Hudson tiptiydi ve sürekli önlük türü şeyler giyen, tarifi gereksiz, tombalak bir kadınla evliydi. Kadın da görüldüğü kadarıyla kocasını herkes gibi feci seksi buluyordu ya, bana sorarsanız vücudu serseri bir dikenden mustarip aşırı şişkin bir botu andırıyordu.) Yanlarından geçtiğim sırada sohbetlerine ara verdiler.

Önce Zorba’ya (Amy Hempshaw ile Bill Chews sarmaş dolaş takılıyorlardı) ardından öğrenci otoparkına gittim. Milton’ın Nissan’ı yerinde duruyordu. Kafeteryaya baktım; kimseyi göremeyince Sevgi Oditoryumu’nun altında bulunan, St. Gallway’in karaborsası Sahtekârlar Holü’ne yöneldim. Charles’la Milton’ın arada Sınav Soruları ya da Hep A Alan Öğrencilerin Tuttuğu Notlar türü yasadışı belgeler edindikleri, bir de St. Gallway’de nasıl iş bitirilebileceğini anlatan *Çakal İncili* başlıklı 543 sayfalık, yazarı belirsiz el kitabının son sürümünü (birkaç konu başlığı aktarayım: “Kendine Ait Bir Oda: Eleme Sınavına Giriş,” “Oyuncak Hikâyesi: TI-82 ve Timex Veri Bağlantılı Kol Saatinin Güzelliği,” “Tabanlarınız İçin El Yazması Minnacık Hazine”) bir geceliğine ödünç alma karşılığında ayaküstü birilerine yavşadıkları yerdin burası. Karanlıkta ilerlerken koridor boyunca sıralanmış yedi müzik sınıfının küçük pencerelerine göz attığımda köşelerde, piyano sıralarında, nota tablolarının ardında birbirlerine sarılmış bir sürü karanlık figür gördüm. (Vücutları çalgıdan saymazsak kimse müzik falan çalışmıyordu.) Milton yoktu ortalıkta.

Milton’ın bazen ders aralarında cigara tütürmeye çıktığı, Sevgi Oditoryumu’nun arkasındaki ufak açıklığa bakmaya karar verdim. Tekrar merdivenlere koştum, Donna Faye Johnson Sanat Salonu’ndan geçtim. (87 Gallway mezunlarından modern ressam Peter Rocke, Çamur Dönemi’ndeydi ve çıkabilecek gibi görünmüyordu.) Arka kapıdan çıktım, çöp kutlarının yanına park edilmiş eski mi eski Pontiac’ı (bir öğrenciyi baştan çıkarmaktan suçlu bulunmuş, yıllardır kayıp olan bir öğretmene ait olduğu söyleniyordu) geçerek ağaçlığa daldım.

Milton'ı neredeyse anında gördüm. Lacivert bir ceket giymiş, bir ağaca yaslanmıştı.

“Selam!” diye bağırdım.

Gülümsüyordu ya, yaklaştıkça beni gördüğünden değil, sohbetteki bir şey yüzünden gülümsediğini kavradım. Diğerleri de oradaydı çünkü: Jade devrilmiş bir ağaç gövdesine, Leulah'ysa bir kayanın üstüne oturmuştu (boncuk dizili saçlarını perde ipi gibi tutuyordu.) Nigel hemen yanındaydı ve Charles yerdeydi.

Beni gördükleri anda Milton'ın gülümsemesi bir türlü yapışamayan seloteyp misali iki ucundan aşağı kıvrılıverdi. Anında aptallığımı kavradım. Milton, *Grease*'deki Sandy T-Bird'lerin yanında kendisine selam verince Danny Zuko'nun, Elaine'e Benjamin'i baştan çıkartmadığını söylediği sırada Bayan Robinson'ın, kendini sıfırdan yaratmış, düşlerine kaptırıp gitmiş, odanın bir köşesine gömleklerini yığmaya bile aldırmayacak Gatsby yerine ekşimiş kivi duruşlu Tom'u seçtiğini söylediği sırada Daisy'nin yaptığını yapacaktı.

Kalbim heyelanla kaymaya, dizlerim depremle sarsılmaya başladı.

“Bak, bak, kimler gelmiş,” dedi Jade.

“Selam, Kusmuk,” dedi Milton. “Nasılsın bakalım?”

“Bunun ne işi var burada be?” dedi Charles. Dönüp baktığımda sırf yaklaştığım için öfkeden kıpkırmızı kesildiğini görerek şaşladım.

“Selam,” dedim. “E... Sonra görüşürüz herhal—”

“Dur bakalım.” Charles sağlam bacağından destek alarak doğruldu ve Leulah koltuk değneklerinden birini tuttuğundan tuhaf tuhaf sekererek bana doğru ilerledi. Leulah değneği uzattı hemen ama Charles almadı. Gazilerin bazen yaptığı gibi, kopuk bacak pek şerefli bir şeymişçesine sekmeyi, topallamayı yeğledi.

“*Konuşalım* istiyorum seninle,” dedi.

Jade sigarasından bir nefes çekerek, “Değmez,” dedi.

“Hayır. Değer.”

“Charles,” dedi Milton, uyarır bir tonla.

“Siktirik bokun tekisin sen! Haberin var mı?”

“Tanrım,” dedi Nigel sırtarak. “Sakin ol.”

“Hayır, sakın olmak falan yok. Ö-öldüreceğim bunu.”

Yüzünün kıpkırmızı kesilmesine ve gözlerinin altın Madagaskar kurbağaları misali yerlerinden pörtlemesine rağmen tek bacak üzerindeydi; haliyle üstüme gelişinden ürkmedim. Gerekirse azıcık güç kullanarak onu devirebileceğimi ve diğerleri peşime düşmeden kaçıp gidebileceğimi biliyordum. Öte yandan yüz hatlarının doğumhanedeki bebekler gibi hepten çarpılmasına yol açtığını bilmek, gözlerinin Beyin Felcinden Mustarip Çocuklara bağış için konan kutuların para atılacak yarıkları denli incelmesine neden olduğumu kavramak öyle rahatsız ediciydi ki bir anlığına belki *sahiden* Hannah'ı öldürdüğümü, belki o gece şizofrenimin nüksettiğini ve kötü Blue'nun, taş üstünde taş, omuz üstünde baş koymayan Blue'nun, insanların yüreklerini söküp kahvaltı niyetine yiyen Blue'nun (bkz. *Havva'nın Üç Yüzü*) devreye girdiğini düşündüm. Benden bu kadar çok nefret etmesinin, yüzünün lastik izleri misali ezilip büzülmesinin başka bir nedeni olamazdı.

“Onu öldürüp hayatının kalanını ıslahevinde mi geçireceksin yani?” dedi Jade.

“Kötü fikir,” dedi Nigel.

“Kafa avcısı tut, daha iyi.”

Leulah el kaldırarak, “Ben hallederim,” dedi.

Jade sigarasını pabucunun altına bastırdı. “Şu kısa hikâyedeki gibi taşlayabiliriz onu. Kasaba halkı üstüne gelince kız çığlık atmaya başlıyordu hani...”

“Piyango,” dedim çünkü kendimi tutamadım (Jackson, 1948.) Dememem gerekirdi çünkü Charles dişlerini iyice sıkı ve yüzünü iyice öne uzattı. Alt dişlerinin arasındaki ayrıklığı ve ağzındaki minnacık apseyi görüverdim. Sıcacık nefesi alınımdaydı.

“Bana ne yaptın sen, biliyor musun?” Elleri titriyordu ve *yaptın* dediği sırada tükürüklerinden bir kısmı özgürlüklerini ilan edip aramıza, yere atlamışlardı. “*Mahvettin beni—*”

Nigel onun arkasına geçerek bıkkın bir sesle, “Charles,” dedi.

“Manyak gibi davranmayı kes artık,” dedi Jade. “Bir şey yapmaya kalkarsan attırır seni okuldan. Süper kahraman babası olaya el koyar—”

“Üç yerden kırdın bacağıma benim,” dedi Charles. “Kalbimi kırdın—”
“Charles—”

“Ve seni öldürmeyi düşündüğümü bilmelisin. Nankör boğazına ipi geçirip asmayı düşündüm seni.” Yutkundu. Yutkunuşu göle atılan bir taş gibi ses çıkardı. Kızarmış gözlerine yaşlar doluştu. İçlerinden biri kendini aşağı attı, yanağından yuvarlandı. “Aynı senin ona yaptığın gibi.”

“Siktir, Charles—”

“Kes artık.”

“Değmez.”

“Evet, değmez. Feci öpüşüyor zaten.”

Suspus oldu herkes. Ardından Jade kahkahayı bastı.

“Öyle mi?” Charles’ın ağlaması anında kesilmişti. Burnunu çekti, elinin tersiyle gözlerini sildi.

“Berbat hem de. Tonbalığı gibi öpüşüyor.”

“Ton mu?”

“Belki sardalye gibidir. Yahut karides. Hatırlamıyorum şimdi. Unutmaya çalışıyorum.”

Nefes alamadım. Sanki Milton konuşmamış da yüzümü tekmelemiş gibi kan yüzüme hücum etti. Üstelik bu anın, kişinin kongreye hitap ettiği, Jimmy Stewart çektiği Hayat anlarından olmadığını da biliyordum. Yaralı, perişan bir ülkeyle değil, uyanan bir devle uğraştıklarını göstermem gerekiyordu hepsine. Ama elime geçen herhangi bir füzeyle karşılık veremezdim. Sıradan bir şey değil, Küçük Çocuk ya da Şişman Adam²⁴⁸ türü, ardında kömürleşmiş bedenler ve pilotun ağzında kekremesi bir atom tadı bırakacak mantar bulutlu olanından atmalıydım. Ardından belki pişmanlık duyar, “Tanrım, ne yaptım ben?” derdim ama bu tür belkiler tarihte kimseyi durdurmamıştı.

Babamın başucunda tuttuğu ve pek yorulup kimi kadınların çikolataya aşerdiği gibi yalnızca tatlı şeyler arzuladığı gecelerde açtığı *Ateş-böceğinden Deyişler* (Punch, 1978) adlı bir kitabı vardı. Tarihteki en ünlü ve önemli lafları, cümleleri derleyen bir kitaptı bu. Çoğunu biliyordum. Mesela Napolyon, “Tarih, üstünde genel anlamda anlaşmaya varılmış bir yalanlar dizisidir,” demişti. “Ya bana yol göster, ya peşiniden gel ya da yolumdan çekil,” demişti General Patton. Janis Joplin, “Sahnedeki yirmi beş bin kişiyle sevişip evime yalnız dönüyorum,” diye

248 bkz. Hiroşima ve Nagasaki’ye atılan atom bombaları. (ç.n.)

yakınmıştı. “Ortam için Cennet’e, muhabbet için Cehennem’e gidin,” buyurmuştu Mark Twain.

Milton’a diktim gözlerimi. Bakamıyordu yüzüme. Ağaç gövdesine keşke beni yutuverse dercesine yaslanıyordu.

Usulca, “Hepimiz böceğiz,” dedim. “Ama ben ateşböceğiyim.”

“Ha?” dedi Jade.

Dönüp yürümeye koyuldum.

“Ne dedi şimdi bu?”

“*Durup düşünmek* deniyor herhalde buna.”

“Baktınız mı yüzüne? Hepten çıldırmış.”

Charles arkamdan, “Şeytanını çıkartacak birini bul!” diye bağırıp güldü; sesi altın paralar gibi döküldü ardımda. Ağaçlar sesi kusursuz akustik yapılarıyla kapıp havaya saldılar.

Otoparka ulaştığımda kolunda ders kitaplarıyla arabasına giden Bay Moats’la karşılaştım. Ağaçların arasından çıktığını görünce beni El Greco’nun ruhu sanmışçasına irkildi.

Güvensiz bir sesle, “Blue van Meer?” dedi ya, ne gülümsedim ne de yanıt verdim.

Koşmaya başlamıştım bile.

Gececiler Komplosu

Feci öpüştüğünüzün söylenmesinin hakkınızda öne sürülebilecek en acımasız şey olduğunu öğrenmek, Hayatta başınıza gelebilecek en büyük rezaletlerden biriydi.

Alçak, İkiyüzlü, Kaltak, Şıllık ya da diğer herhangi bir kötü kişi, hatta İstenmeyen, Paspas, Modası Geçmiş ya da Sansar olarak nitelenmenin daha beter olacağını sanıyor insan. “Yatakta Kötü” olduğunuzun iddia edilmesinin bile daha uygun olduğu kanısındayım çünkü herkes nahoş, aklının gelip geçen her düşünceye ayrı takıldığı bir gün geçirebilir ve 1971’de hem Derby hem Preakness yarışlarını kazanan En Mutlusu’nun Belmont Stakes’te yaptığı gibi, şampiyonlar şampiyonu atlar bile bir gün sonuncu gelebilir. Ama feci -*tonbalığı* gibi- öpüşmek hepsinden beterd i çünkü tutkusuz olduğunuz anlamına geliyordu ve tutkusuz olmak, eh, ölü olmaktan pek de farklı değildi.

Bu aşağılayıcı, küçük düşürücü lafı kafamda defalarca (her beceriksizce hamlemi, tereddüdümü, hatalı pasımı ve kasti faulümü ıstırap verici minik daireler içine alabilmek adına ağır çekimde) tekrarlayarak okulla ev arasındaki altı kilometreyi yürüdüm. Odama dalınca ailemden birinin kaybına ya da ölümcül bir hastalığa yakalanmasına dair haber almaya, yahut dünyanın sonuna saklanması gerektiği *düşünülebilecek* baş ağrılı ağlama krizlerinden birine tutuldum. Karanlık odaya dolar, gece süzülüp pervazlara çöreklenirken yastığıma kapanıp bir saate yakın ağladım. Armor Sokağı, 24 numaradaki özene bezene düzenlenmiş bomboş evimiz, yarasaların karanlığı, orkestranın şefi beklemesi gibi sakinleşmemi, toparlanmamı bekliyordu sanki.

Kafam kazan gibi, gözlerim kıpkırmızı halde yataktan kalktım, aşağı indim, babamın telesekretere bıraktığı ve Arnie Sanderson’la yemeğe gittiğini bildiren mesajını dinledim, buzdolabını açıp önceki gün (Van Meer Blue’yu Neşelendirme Girişimi kapsamında) getirdiği çikolatalı pastayı çıkardım ve bir çatal kapıp odama döndüm.

Hayali Cherry Jeffries kafamın içinde, “Bu gecenin flaş haberine geçiyoruz,” yollu şakıyordu. “Ölümü geçen hafta Sluder Şerifi tarafından yanlışlıkla intihar olarak nitelenen Hannah Schneider (44) cinayeti polis, ulusal muhafızlar, Park Korucuları, K-9’lar, FBI, CIA, Pentagon, papazlar, falcılar, duru-görücüler, Marshlar, hatta bir Lourdes seyahati sayesinde değil, cesur bir yöre genci tarafından aydınlatıldı. St. Gallway Lisesi son sınıf öğrencilerinden yetenekli, ağzınızı açık bırakacak 175 puanlık IQ sahibi Bayan Blue van Meer, söz konusu kadından şu anda gözaltında bulunan ve mahkemesini bekleyen katile uzanan, fark edilmesi neredeyse imkânsız bir dizi ipucunu çözerek öğretmenlerini, öğrencileri ve babaları geride bıraktı. Öğrenci Sam Spade²⁴⁹ adıyla da tanınan Blue van Meer sadece Oprah’dan Leno’ya ve *Today Show*’dan *The View*’a bütün önemli *talk-show*larda, aynı zamanda bu ayki *Rolling Stone*’un kapağında boy göstermekle kalmadı, ayrıca Başkan ile Beyaz Saray’da yemek yedi ve henüz on altı yaşında olmasına rağmen otuz iki ülkeyi kapsayacak, barış ve özgürlüğü destekleyen bir İyi Niyet Turnesi’ne ABD Elçisi sıfatıyla katılma teklifi aldı. Van Meer güz döneminde Harvard’da yüksek öğrenimine başlayacak. Tanrı aşkına. Bambaşka bir şey bu, değil mi, Norvel? Norvel?”

“Ha... E... Evet.”

“İnsana dünyanın sanıldığı kadar feci olmadığını kanıtlıyor bu tür başarılar. Hayatta gerçek kahramanların bulunduğunu ve rüyaların gerçekleşebildiğini gösteriyor.”

Başmüfettiş Curry’nin *Tekboynuzun Kıbrı*’nın (Lavelle, 1901) 592. sayfasında karşılaştığı gibi bir çıkınazla karşı karşıya kaldığında yaptığını yapmaktan başka çarem yoktu: “Tüm kapılar ve pencereler kötülüğü korumak üzere kilitlenip kapandığında, aziz dostum Horace, cesaretini yitirmiş zihinlerimiz arduaz ve taştan mamul kentimizin sokaklarında dikkatsiz bir işportacının tezgâhından, yahut yorgun argın evine dönen bir avukatın sandviçinden düşmüş kırıntılar bulma umu-duyla çöplükleri, kıyı ve köşeleri didikleleyen sıska sokak köpeklerine döner. Ama umut vardır yine de! Çünkü azizim, unutma ki aç kalan köpek

249 Sam Spade: Dashiell Hammett’in 1930 tarihli ünlü polisiyesi *Malta Şahini* ve sonraki üç kısa hikâyesinin kahramanı özel dedektif. (ç.n.)

hiçbir kırıntıyı kaçırmaz! Kuşkuya düştüğünde *kurbana dönüp bakma-
lısın!* Yolunu aydınlatıveren o olacaktır.”

Neon pembesi bir not kartı kapıp Hannah'nın arkadaşlarını, tanı-
dığım birkaç ismi listeledim. Müteveffa Smoke Harvey ve Batı Virginia,
Findley'de oturan ailesi vardı. Sonra hayvan barınağından, lama çiftli-
ğinde oturan Richard Bilmem Kim geliyordu. Ardından Eva Brewster,
Doc ve Cottonwood'daki diğer adamlar (bunları arkadaştan ziyade ta-
nış kategorisine koymam gerekirdi belki; emin değildim.)

Pek zavallı bir listeydi.

Aldırmadım ve en baştan, Harvey ailesinin bir üyesinden başla-
maya karar verdim. Babamın çalışma odasına koştum, dizüstü bilgisa-
yarını açtım ve Dünya Çapında Kişi Arama'ya Smoke'un adını girdim.

Hakkında hiçbir kayıt yoktu. Ancak elli dokuz başka Harvey ile ay-
rıca www.sizihicilgilendirmez.com adresine bağlantı veren, Findley'de
kayıtlı bir Ada Harvey vardı. Hatırladığım kadarıyla Ada, Smoke'un kız-
larından biriydi; Hannah Sümbül Terası'nda bahsetmişti ondan. (Hatır-
ladım çünkü kızın adı babamın en sevdiği kitaplardan, Nabokov'un *Ada
ya da Arzu*'sundandı [1969.]) Söz konusu web sitesine sadece 89,99 dol-
lar ödersem Ada'nın yalnızca ev telefonunu değil, adresini, doğum gü-
nünü, geçmişinin özetini, sabıka kayıt bilgilerini, Ulusal Suç Araştırma
sonuçlarını ve uydudan çekilmiş bir resmini de edinebiliyordum. Ba-
bamın odasına çıktım, başucundan ek kredi kartlarından birini aldım
ve Ada'nın telefonu için 8 dolar ödemeye karar verdim.

Odama döndüm. Üç ayrı not kartına, her birinin tepesine VAKA
NOTLARI başlığını atarak ayrıntılı sorular listeledim. Soruları üç, belki
dört defa gözden geçirdikten sonra tekrar aşağı, kütüphaneye indim,
babamın on beş yıllık George T. Stagg burbonunu açtım, doğrudan şi-
şeden bir fırt çektim (Aynasızlık konusunda tam rahat değildim henüz
ama hangi dedektif mazottan uzak dururdu?) ve odama dönüp topar-
lanmak için biraz bekledim. Komiser Yardımcısı Buddy Mills, *Baltalı
Katilin Son Hamlesi*'nde (Nubbs, 1958) tümü erkeklerden ve görece sı-
kılğan tiplerden oluşan ekibine, “Çelik bir yatak hayal edip onu sırtlan-
malı ve öyle dolaşmalısınız, kızlar,” demişti.

Edindiğim numarayı tuşladım. Üçüncü çalışta bir kadın açtı.

“Alo?”

“Ada Harvey’yle görüşebilir miyim, lütfen?”

“Buyurun, benim. Kim arıyordu?”

Ürkütücü, iç savaş öncesi, hoş, atak ve vaktinden önce yaşlanmış (yaşa bakmaksızın baştan aşağı kırıksık ve hafif titrek) Güneyli seslerindendi duyduğum.

“Ehm, selam, ben Blue van Meer ve—”

“Teşekkürler ama ilgilenmiyorum—”

“Tele-pazarlamacı değilim—”

“Hayır, teşekkür ederim ama—”

“Hannah Schneider’ın arkadaşıyım ben.”

Koluna aniden iğne batırınışım gibi keskin ve kısa bir yutkunma sesi çıkardı. Hiçbir şey demeden telefonu kapadı.

Şaşırınıştım. Yeniden arama tuşuna bastım. Telefon derhal açıldı -arkadan televizyonun sesini, bir pembe dizi karakterinin, “Blaine, nasıl *yaparsın* bunu?” dediğini duydum- ve Ada Harvey, gene tek kelime etmeden, sertçe kapadı. Dördüncü denememde santral devreye girip aradığım numaranın cevap vermediğini söyleyene kadar on beş defa çalıştırdım. On dakika kadar bekledim, birkaç lokma pasta yedim ve beşinci defa aradım. İlk çalışta açıldı.

“Bu ne *cüret*? Aramaktan vazgeçmezsen yetkililere haber vereceğim!”

“Hannah Schneider’ın arkadaşı değilim ben.”

“Ya? Kimsin öyleyse peki?”

“Aynasız,” dedim ve anında düzelttim: “Dedektifim.” Gözlerim hızla rafımda dolandı, *Anonim* (Felm, 2001) ve *Üçüncü Şahıslar* (Grono, 1995) arasına konuverdi. “Anonim kalmak isteyen bir üçüncü şahsın hesabına çalışıyorum. Birkaç soruma yanıt verebileceğinizi ummuştum. Beş dakika sürmez.”

“Özel dedektif misin sen?”

“Evet.”

“Öyleyse Tanrı şort giyip sandaletle dolaşıyor demektir. Kaç yaşındasın? Sesin, daha dün doğmuşsun gibi geliyor kulağa.”

Babam kişilerin telefondaki seslerinden pek çok şeyin kestirilebileceğini söylerdi; Ada Harvey kesin kırklarının başlarındaydı ve püskülleri minik süpürgeler misali yeri süpüren deri sandaletler giyiyor olmalıydı.

“On altı yaşındayım,” itirafında bulundum.

“*Kimin hesabına çalışıyorum demiştin?*”

Babam, “Tatlım, her düşüncen sesinde, elinde koskocaman pankartlarla yürür,” demişti; yalanın faydası yoktu.

“Kendi hesabıma çalışıyorum. Hannah’nın okulu St. Gallway’de öğrenciyim. Yalan söylediğim için özür dilerim ama yine kapatmanızdan çekindim ve” -hızla VAKA NOTLARİma baktım- “elimdeki tek ipucu sizsiniz. Öldüğü gece babanızla tanışmıştım. Büyüleyici birine benziyordu. Olanlar için üzgünüm.”

İstedikimi almak için işe vefat etmiş aile fertlerini karıştırmak hoş değildi -biri benim babamdan bahsetse kuşkusuz saksığan gibi saldırı-ganlaştırdım- ama başka umudum yoktu. Ada’nın beni dinlemekle yüzüme telefonu kapamak arasında duraksadığı açıktı.

“Çünkü,” dedim titrek bir sesle, “babanız ve ailenizin kalanı bir zamanlar Hannah’nın dostuydu ve umduğum—”

“*Dost mu?*” Çürük avokadoymuş gibi tükürürcesine söyledi sözcüğü. “O kadınla *dost* falan değildik biz.”

“Ya, özür dilerim. Sanmıştım ki—”

“*Yanlı*ş sanmışsın.”

Sesi minik kaniş havasından kurtulup rottweiler oluvermişti aniden. Devam etmedi ama. Bizim hafiye ortamlarında “amma beton kadın be” dediklerimizdendi.

Yutkundum. “O zaman, yani, Bayan Harvey, ee...”

“Ada Rose Harvey Lowell.”

“Bayan *Lowell*... Hannah Schneider’ı tanımıyor muydunuz?”

Yine yanıt vermedi. Arka plan bir otomobil reklamının saldırısı altındaydı. VAKA NOTLARİmdaki 4. sorunun, “Hannah Schneider’la ilişkiniz neydi?” sorusunun yanına alelacele “Hiç?” yazdım. Tam beşinciye, “Kamp gezisinden haberdar mıydınız?” sorusuna geçecektim ki sert bir vurguyla konuştu.

“Sen o kadının ne olduğunu bilmiyorsun,” dedi.

Sessizlik sırası bendeydi çünkü karşıma heyecanlı bilimkurgu filmlerinde karakterlerden birinin diğerine “bu dünyadan olmayan” bir şeyle uğraştıklarını açıkladığı dramatik anlardan biriyle karşı karşıyaydım. Ama kalbim göğüs kafesimi New Orleans’taki vudu cenaze marşları hesabı zangırdatıyordu bile.

Sabırsız bir tonla, “Ne biliyorsun?” dedi. “Herhangi bir şey biliyor musun?”

Usluca, “Öğretmen olduğunu biliyorum,” dedim.

Keskin bir ‘Heh’le karşıladı.

“Babanızın, Smoke’un emekli bir finans uzmanı—”

“Babam araştırmacı gazeteciydi,” diye düzeltti Ada (bkz. “Güneyli Gururu,” *Ay Pastaları*²⁵⁰ ve *Lanet*, Wyatt, 2001.) “Otuz sekiz sene bankerlik yapmıştı. Sonra emekli oldu ve genç yaşta gönül verdiği şeylerin peşine düştü. Yazı. Gerçek suç hikâyeleri.”

“Bir kitap yazmıştı, değil mi? B-bir polisiye?”

“*Istraphı İhanet* polisiye *değildi*. Yasadışı göçmenler, Teksas sınırı ve süregiden uyuşturucu kaçakçılığıyla ilgiliydi.” (Göçmenler sözcüğünü feci bastırarak söyledi.) “Büyük başarı kazanmıştı. Kentin anahtarını vermişlerdi babama.” Burnunu çekti. “Başka?”

“B-babanızın Hannah’nın evinde boğulduğunu biliyorum bir de.”

Ada bir daha yutkundu ya, bu seferki çay salonunda yüz kadar konuşmanın önünde yüzüne bir tokat yapıştırmışım gibiydi. “Benim babam *asla*”-sesi cırlaklaşıp titrekleşmişti şimdi- “*Ben... Babamın kim olduğuna dair en ufak bir fikrin yok mu senin?*”

“Özür dilerim, ben—”

“Dört yaşında üç tekerlekli bisikletiyle traktör altına girmiş benim babam. Kore’de beli kırılmış. Feather Köprüsü’nden arabasıyla aşağı uçtu ve arabanın penceresinden filmlerdeki gibi çıktı. İki defa ısırıldı. Biri bir doberman, diğeri bir Tennessee cıngıraklıyları tarafından. Ayrıca Endonezya’da, sırf Doğa Kanalı’nı seyretmeyi sevdiği ve burnuna vurmaya hatırlamayı başardığı için bir köpekbalığının saldırısından kurtulmuştu. Köpekbalıklarına karşı böyle yapılması söylenir ama çoğunun

250 Emsalleri ülkemizde de satılan, üstü çikolata kaplı iki bisküvi arasında yumuşak şekerlemeden mamul yiyecek. (ç.n.)

maçası sıkılmaz. Smoke'un ki sıkılmıştı. Ve sen kalkmış, bana babamın ilaçlarını azıcık viskiyle karıştırdığı için düşüp boğulduğunu söylüyorsun, öyle mi? İçim kalktı resmen. Altı aydır ilaç kullanıyordu ve hiçbir yan etki görmemişti, *o kadar*. Babamı kafasından altı defa vursalar yine kalkıp işine bakardı. Sok bunu kafana."

Sesinin sözcüklere delikler açışını -ki söylediklerine bakılırsa koca-mandı delikler- dehşetle dinledim. Emin değilim ama galiba ağlıyordu da... Tutmaya çalıştığı hıçkırığın sesi arka plandan gelen pembe diziye karıştığından dramın onunki mi yoksa televizyonunki mi olduğunu ayırt etmek zordu. "Travis, yalan söylemeye kalkıp sana karşı bir şey hissetmediğimi iddia etmeyeceğim," diyen o, hıçkırırsa televizyondaki kaddın olabilir mi pekâlâ.

"Özür dilerim," dedim. "Kafam karıştı biraz..."

"Ben de epey sonra toparlayabildim hepsini," dedi.

Sesindeki delikleri, artık ne kadar kabaca yaparsa yapsın, dikip kapamasına yetecek kadar bekledim.

"Neyi toparlayamadınız?"

Hafifçe öksürdü.

"Gece Bekçileri kim, biliyor musun?" dedi. "Bilmiyorsundur tabii. Adını bile bilmiyorsundur hatta..."

"Biliyorum aslında. Babam siyaset bilimi profesörüdür."

Şaşırdı, hatta belki de rahatladı. "Ya?"

"Radikal bir gruptu Gece Bekçileri," dedim. "Yetmişli yıllardaki bir-iki olay dışında gerçekten var olup olmadıkları bilinmiyor. Daha ziyade... E... Hoş bir fikirdiler. Gerçek bir şeyden çok açgözlülükle savaşmak gibi..." "Amerikan Devrimciliğinin Kısa Tarihi"nden (bkz. Van Meer, *Federal Forum*, Cilt 23, Sayı 9, 1990) parçalar alıntılıyordum.

"Bir-iki olay," diye tekrarladı Ada. "Aynen. O zaman Gracey'yi biliyorsundur."

"Kurucularıydı. Öldü ama değil mi?"

"Diğer bir kişi haricinde," dedi Ada yavaşça, "George Gracey örgütün bilinen tek üyesiydi. Bugün Hâlâ FBI'nın arananlar listesinde. 1970'te... Hayır, 71'de bir Batı Virginia senatörünü arabasına bomba

koyarak öldürdü. Bir yıl sonra Teksas'ta bir binayı havaya uçurdu. Dört kişi öldü. Kamera kayıtlarına bakılınca eşkâli belirlendi ama sonrasında ortadan kayboldu. Seksenlerde İngiltere'de bir kır evi havaya uçtu. Ev yapımı bombalar, falan. Orada oturduğu duyulmuştu, o yüzden öldüğü varsayıldı. Bulunan cesetlerdeki dişler aşırı hasarlıydı. Öyle yapıyorlar ya kimlik tespitini. Dişlerden..."

Durdu, yine yutkundu.

"Öldürülen senatör Michael McCullough, Dubs'ın dayısıydı. Benim büyük dayım. Olay buraya yirmi dakika mesafedeki Meade'de gerçekleşmişti. Biz büyürken Dubs habire, 'O puştı mahkemeye çıkarmak için elimden geleni ardıma koymayacağım,' derdi. Dubs boğulduğunda herkes polise inandı. Fazla içtiğini ve kazaya kurban gittiğini söylediler. Buna inanmayı reddettim ben. Archie'nin bağırıp çağırmasına, kafayı oynattığını söylemesine aldırmadan oturup geceler boyunca notlarını inceledim. Sonunda toplarladım. Archie ile Cal'e de gösterdim. Hannah anlamıştı tabii. Numarasını çaktığımızı anlamıştı. FBI'ı aradık. O yüzden astı kendini. Ya ölecekti ya kodese girecekti."

Afallamıştım. "Anlamıyorum—"

"Gececiler Komplosu," diye fısıldadı Ada.

Kadının yürüttüğü mantığı takip etmek, bir elektronun çekirdek yörüngesinde turlayışını çıplak gözle izlemeye benziyordu.

"Gececiler Komplosu da ne?"

"Yazdığı *kitap*. George Gracey hakkında. Adını böyle koyacaktı ve kesin çoksatar listesine girecekti. Anlayacağın, Smoke herifin izini bulmuştu. Geçen mayıs. Paxos diye bir adada vur patlasın çal oynasın yaşıyordu."

Titrek bir sesle iç çekti. "Polis arayıp da babamızın, daha iki gün önce Krizantem'in vaftizinde gördüğümüz babamızın öldüğünü, onu kaybettiğimizi söylediğinde neler hissettik bilemezsin. Hannah Schneider adını hayatımızda duymamıştık. Önce Biniciler Kulübü'nün saymanlığa aday gösterip başına dert aldığı gürültücü dul sandık ama o kadının adı Hannah *Smithers*'ti. Sonra Gretchen Peterson'ın kuzini, Dubs'ın Marquis Polo Bağış Gecesi'ne götürdüğü kadını düşündük

ama onun adı da Lizzie Sheldon'dı. İşte—" Ada vurgularını ve duraklamalarını hepten kaldırıp atmıştı artık; sözcükler ağzından paniğe kapılmış bir sığır sürüsü misali koşturarak çıkıyordu. "İki gün sonra Cal polisten istediğim resmi gördü ve ne beğenirsin? Ta haziran ayında, Oto Şov 4000 dönüşü Handy Pantry'de Dubs'la Hannah'yı konuşurken gördüğünü hatırlayıverdi! Dubs'ın Paxos'tan dönüşünden *bir ay* sonraydı bu dediğim. İşte, Cal'ın dediğine göre Dubs sakız almak için Handy Pantry'ye girince bu kadın musallat olmuş. Fotoğraf hafızalıdır Cal. "Oydu," dedi. Uzun boylu. Siyah saçlı. Sevgililer Günü'nde satılan çikolata kutuları şeklinde bir surat. Dubs'ın en sevdiği gündü Sevgililer Günü. İşte, Charleston'a nasıl gidileceğini falan sormuş ve herhalde epey konuşmuşlar ki Cal babamı almak için arabadan inmek zorunda kalmış. Sonra Dubs'ın eşyasını karıştırınca adres defterinde numarasını bulduk. Telefon kayıtlarına göre Dubs bu kadını haftada bir yahut iki kere arıyormuş. Yani kadın oyunu nasıl oynayacağını bilenlerdendi, onu diyorum. Annemden sonra kimseye o gözle bakmamıştı babam."

Durdu, cafacılısından bir kez daha iç çekti ve anlatmaya devam etti. O konuşurken gözümün önünde beliren, makul bir köşeye değil de, orta yere, kocaman ve akla ziyan, iki Afrika filinin boydan boya sığacağı türden bir ağ örneği seçen minik bahçe örümcekleri belirdi gözümün önünde. Babamla bir defasında Howard, Louisiana'daki evimizin sundurmasında bu azimli örümceklerden birini seyretmiştik. Rüzgâr bağlantı yerlerini kaç defa sökerse söksün, ağı kaç defa bozulup sarkarsa sarksın, uydurma sütunlar arasında durmakta ne kadar zorlanırsa zorlansın örümcek işinden vazgeçmemiş, sebatla, defalarca, ta en tepeye tırmanıp peşinde, rüzgârda savrulan ipeksi diş ipiyle kendini aşağı bırakmıştı. "Dünyayı anlıyor," demişti babam, "elinden geldiğince yamıyor sökükleri."

"Nasıl becerdiğini hâlâ bilmiyoruz," diyordu Ada. "Babam yüz on kilo falan gelirdi. Zehir *olmalı*. Ayak parmaklarına şırıngayla bir şey zerk etmiş olmalı. Siyanür belki. Çünkü polisler her şeyi kontrol ettiklerine ve hiçbir şey bulamadıklarına dair yemin etti. Nasıl olabileceğini aklım almıyor. Viski severdi babam... Yalanım yok o konuda. Bir de ilacı vardı—"

“Ne tür ilaç?” dedim.

“Tansiyon ilacı. Dr. Nixley ilaçla içki içmemesini söylemişti ama daha önce içmişti ve hiçbir şey olmamıştı. Kupa Papazı Bağış Gecesi’nden mesela eve kadar arabayı kendi kullanarak gelmişti ki eve geldiğinde oradaydım. Gayet *iyiydi*. İnan bana, iyi *olmasa* şarlardım. Dinlemezdi gerçi...”

“İyi de” -sesimi, kütüphanedeymişiz gibi iyice alçalttım- “bence Hannah’nın—”

“Gracey temastaydı onunla. Smoke’u öldürmesini söyledi. Diğerlerine yaptığı gibi. Hannah zoka görevi gördü anlayacağın.”

“Ama—”

“Öteki dediğim oydu,” diye kesti lafımı, “Diğer *bir* kişi haricinde.. Diğer üye işte; dinlemiyor musun?”

“Ama suçlu olmadığını *biliyorum* ben. Buradaki komiserle görüş-tüm—”

“Hannah Schneider gerçek adı değil. New Jersey’deki bir yetimhanede büyümüş, zavallı bir kayıp kızın adını çalmış. Yıllardır o kızcağzın adıyla yaşıyormuş. Gerçek adı Catherine Baker’mış ve bir polisi iki kaşının arasından vurduğu için FBI tarafından aranıyormuş. İki kurşun. Teksas’ta bir yerlerde.” Genzini temizledi. “Smoke onu tanımamıştı çünkü kimse Baker’ın eşkâlini bilmiyordu. Özellikle bugün. FBI’nın elinde eski ifadeler, yirmi yıllık bir eşkâl çizimi vardı. Seksenlerde malum, herkesin saçı, makyajı falan garipti. Hippi artıkları işte. Ayrıca çizimde sarıydı. Gözleri için mavi deniyordu. Smoke, George Gracey bilgilerini toplarken o resmi ele geçirmişti. Ama işte, sıradan, herkese, bana dahi uyabilecek çizimlendendi.”

“Notlarının bir kopyasını gönderebilir misiniz bana? Araştırma amacıyla?”

Ada burnunu çekti. Kabul ettiğini söylememesine rağmen adresimi verdim. İkimiz de bir süre konuşmadık. Arka planda pembe dizinin kapanış yazılarının aktığını, bir başka reklamın bağırıldığını duydum.

“Keşke orada olabilseydim,” dedi cılız bir sesle. “Altıncı hissim kuvvetlidir benim. Oto Şov’a gitseydim sakız alırken yanında olurum. Kadının dar kotuyla, güneş gözlüğüyle ne dümen çevirdiğini, tesadüfen

karşılaşmışlarmış gibi yaptığını çakardım. Cal ayrıca kadını ondan iki gün önce Smoke’la birlikte Winn-Dixie’den pirzola aldıkları sırada da gördüğüne yemin ediyor. Başka yere falan bakarmış pozlarında yanlarından geçmiş. Alışveriş arabası boşmuş ve geçerken dosdoğru Cal’e bakıp bizzat Şeytan’ın kendisi gibi sırtmış. Tabii emin olmak mümkün değil, orası pazarları çok kalabalık—”

Uzulca, “Ne dediniz?” dedim.

Durdu. Sesimdeki ani değişiklikten irkilmişti galiba.

Vesveseyle, “Diyorum ki emin olmak mümkün değil—” dedi.

Hiç düşünmeden kapadım telefonu.

Che Guevera'nın Gençliğe Seslenişı

Gece Bekçileri çeşitli isimlerle tanınırlar. Almancada *Nächtlich*, yani “Gececel” yahut “Geceye Ait,” ayrıca *Nie Schlafend*, yani “Asla Uyumayanlar” adlarıyla bilinirlerdi. Fransızcada adları *Les Veilleurs de Nuit*’ydi. En faal oldukları dönem sayılan 1971-1980 arasındaki üye sayıları bilinmemektedir. Kimilerine göre Amerika’nın çeşitli yerlerine dağılmış kadınlı-erkekli 25 kişi söz konusuyken, kimileri üye sayısının binleri bulduğu iddiasındadır. Gerçek hangisi olursa olsun -ve heyhat, belki hiç bilemeyeceğiz- bugün, söz konusu hareket sözde doruğa ulaştığı dönemden çok daha büyük bir heyecan uyandırmaktadır. (Kısa bir internet araştırmasında haklarında 100.000’i aşkın sayfa çıkmaktadır.) Gerek tarihçeleri gerek de masalsı nitelikleri, günümüzde bu denli popüler olmalarını açıklıyor ve Özgürlük İdeali’ne, tüm halkları inanç ve ırklarına bakılmaksızın özgür kılma düşüne işaret ediyor. Modern toplum ne denli parçalanırsa parçalansın, ne denli alaycılaşırsa alaycılaşırsın, asla ölmeyecek olan bir düş bu.

Van Meer,
“*Nächtlich*: Özgürlük Mücadelesinde Halk Efsaneleri,”
Federal Forum, Cilt 10, Sayı 5, 1998

Beni kuşkucu bir insan, “olgular koro kızları misali önüne dizilmeden” ikna edilemeyecek biri olarak yetiştirmişti babam. Marketteki olaydan bahsedene kadar (ya da belki biraz öncesindeki “dar kot” ve “güneş gözlüklerine” kadar) Ada Harvey’ye inanmamıştım haliyle. O noktadaysa Ada sanki Winn-Dixie’de Smoke ile Cal’ı değil, eylül ayında Hannah’yı dondurulmuş gıda reyonunda ilk gördüğüm günü, Fat Kat’ta babamla beni tarif etmişti.

Sanki o kadarı aklımı almaya yetmezmiş gibi, üzerine hepten Güney Gotiği’ne dalıp işe Şeytan ile sırtışını katıvermişti ki ağdalı Güney ağzıyla *Şeytan* dendiği anda aklınıza konuşanın, Yam Chestley’nin *Güneyli Aristokratlar*’da (1979) “Güney’de iki şey tamı tamına bilinir: mısır ekmeği ve Şeytan,” (s. 166) cümlesiyle ifade ettiği gibi, sizin bilmediğiniz bir şeyden bahsettiği düşüverirdi. Telefonu kapadıktan sonra

sarkıt biçimli gölgelerle bezeli odamda, Memur Coxley tarzı Haiku formunda yazdığım nota bakakaldım: GECE BEKÇİLERİ CATHERINE BAKER GRACEY.

Aklıma ilk gelen babamın öldüğü oldu.

O da Catherine Baker'ın hedeflerindendi çünkü o da Gracey hakkında bir kitap (Hannah'nın Smoke Harvey'ye yaptığı gibi peşimize düşmesinin mantıklı açıklaması buydu.) ya da kitabı saymazsak (Babam gündüz gözüyle hiç yapmadığı üzere, Burbon Saatinin gelip çattığı bir gece hüznle, "Bir kitap daha yazacak mecalim kalmadı galiba," demişti.) bu konuda bir makale, bir deneme, yani kendi *Gececiler Komposu* üstünde çalışıyordu.

Tabii (koşup ışığı açtım ve şükür, gölgeler mağazalarda modası geçen siyah elbiseler nasıl ortadan kalkarsa öyle, derhal ortadan kalkıverdi) kendime Hannah Schneider'ın öldüğünü (gerçeğin kesin olarak bildiğim tek parçası) ve babamın Stockton'daki İtalyan lokantası Piazza Pitti'de Profesör Arnie Sanderson'la birlikte gayet güven içinde yemek yediğini hatırlattım hemen. Gene de o zımpara sesini, "Tatlım, saçmalama lütfen," demesini duymaya muhtaçtım. Aşağı indim, Sarı Sayfalar'ı taradım ve lokantayı aradım. (Cep telefonu yoktu babamın. "Müşteri Hizmetleri'nde çalışan garibanlar gibi haftada yedi gün-yirmi dört saat her isteyen arayabilsin diye mi? Almayayım, sağ ol," derdi.) Telefonu açan görevli kadının babamı bulması uzun sürmedi; baharda İrlanda tüvidi giyen birine pek rastlanmıyordu.

"Tatlım?" Telaşlanmıştı. "Ne oldu?"

"Hiç. Aslında çok şey. İyi misin sen?"

"Ne? İyiyim tabii. Nedir mesele?"

"Hiç." Birden aklıma paranoyak bir fikir düştü. "Arnie Sanderson'a güveniyor musun? Yemeğinden gözünü ayırmasan daha iyi olur belki. Tuvalete falan kalkma—"

"Ne?"

"Hannah Schneider'la ilgili gerçekleri keşfettim. Neden öldürüldüğünü... Ya da neden intihar ettiğini biliyorum. Yani o kısmını tam çıkaramadım henüz ama *nedenini biliyorum.*"

Yanıt vermedi babam. Sırf bu isimden bezdiğinden değil, herhalde gereğince ikna olmadığındandı. Onu suçlayamazdım; delice nefes alıp veriyordum ve kalbim, nezarethanede yalpalayan şarapçılar gibiydi ki ikisi bir aradayken ortaya ikna edicilikten uzak bir durum çıkıyordu.

“Tatlım,” dedi yumuşak bir sesle, “bak, bugün çıkarken *Rüzgâr Gibi Geçti*’yi bırakmıştım sana. Onu izle. Çikolatalı pasta ye azıcık. Bir saate kalmaz dönerim ben eve.” Bir şeyler daha, Hannah’yla başlayan bir şeyler daha söylüyordu ki herhalde beni iyice kıskırtmamak için derhal *hani* türü bir şeyler gevelemeye çevirdi, durdu ve “İyi değilsen *hemen* gelebilirim aslında,” dedi.

“Yok, iyiyim ben,” dedim çarçabuk. “Sen gelince konuşuruz.”

Kapadım (rahatlamıştım; babamın sesi burkulmuş bileğe bastırılan bir buz torbası etkisi yapmıştı.) VAKA NOTLARINI kapıp aşağı, kahve yapmaya indim. (Memur Christina Vericault, *Son Devriye*’nin [1982] dördüncü sayfasında, “Deneyim, kıvrak zekâ, adli tıp, parmak izleri, ayak izleri... Elbette önemlidir,” diye yazmıştı. “Ama suç çözümlemenin elzem ögesi Fransız kavrulmuşu yahut Kolombiya harmanıdır. Kahve olmasaydı cinayetler çözülemezdi.”) Ada Harvey’yle konuşmama dair birkaç ayrıntıyı daha çıkardıktan sonra babamın çalışma odasına indim ve ışıkları açtım.

Babam Gece Bekçileri hakkında sadece bir tane, 1998’de yayımlanan nispeten kısa bir makale yazmıştı: “*Nächtlich*: Özgürlük Mücadelesinde Halk Efsaneleri.” Bazen İç Savaş seminerlerinde söz konusu grubun yöntemlerine dair, Herbert Littleton’ın *Materyalizmin Anatomisi*’nden (1990) alınma, “Gece Bekçileri ve Uygulanabilir Değişimin Efsanevi İlkelere” başlıklı makaleyi de okuma listelerine dahil ederdi. İkisini de fazla zorlanmadan buldum kitaplıkta. (Babam, *Haftalık Şöhretler*’in “Kent Günlüğü” sayfasında resmi çıkan, paparazziye aç yıldızcıklar misali yazısının çıktığı her *Federal Forum* sayısından daima beş nüsha alırdı.)

İki dergiyi alıp babamın masasına kuruldum. Dizüstü bilgisayarının solunda not defterleri ve katlı gazetelerden mürekkep kallavi bir yığın duruyordu. Gözlerim dikenli telleri andıran el yazsını çözmeye kararlı, merakla taradım hepsini. Maalesef bunlar, Gece Bekçileri’ni yahut George Gracey’nin yerini değil, babamın meşhur davası Demokratik

Kongo Cumhuriyeti ve diğer Orta Afrika ülkelerindeki sivil başkaldırıları konu ediyordu. Cape Town menşeli ufak çaplı politik gazete *Afrika Haberleri*'nin feci çevrilmiş başyazısı "Ölümler Ne Zaman Son Bulacak?" diye soruyordu. "Özgürlüğün Önderi Nerede?"

Çalışmaları kenara bıraktım (özgün sıralarına koyarak; babam kurcalanmış olduklarını köpeklerin korkunun kokusunu almaları gibi anında anlardı) ve sistemli Gece Bekçileri (ya da İtalyanca "*Mai addormentato*" ve görünüşe göre Japonca 決して眠つな) araştırmama başladım. Önce babamın *Forum* makalesini okudum. Ardından Littleton'ın kitabındaki lafı epey uzatan 19. Bölüme geçtim. Sonunda dizüstü bilgisayarı açıp grubu internette aradım.

1998'den bu yana radikal grubun adı geçen sayfaların sayısı 100.000'den 500.000'e fırlamıştı. Önyargıları, romantizmi, hatta varsayımsallığı bile göz ardı etmeden bakabildiğimce fazlasına baktım. ("Önyargıda her türlü önemli gerçek yatar," derdi babam.) Ansiklopediler, tarih metinleri, politik web siteleri, solcu bloglar, komünist ve Marksist siteler (saçı sakalı bir aslanı andırırcasına birbirine karışmış Karl Marks'a atfen www.killi.com adı verilmiş siteyi pek beğenmiştim) komplo teorileriyle ilgilenen ve anarşist siteler, kartelleri, kültleri, kahrâmanları, kent efsanelerini, örgütlü suçu, Orwell'ı, Malcolm X'i, Erin Brokovich'i anlatan siteler ve bir de Nikaragua menşeli, Che Destekçileri adlı bir yer... Görüldüğü kadarıyla grup, yeni emekliye ayrılmış Greta Garbo gibi gizemli, bulunması ve kavranması imkânsız olan ve herkesin el atmak istediği bir şeydi.

Hepsine bakmak bir saatten fazla sürdü.

Bitirdiğimde gözlerim kıpkırmızı, boğazım kupkuruydu. Hem tükenmiş hem de rezilce canlı hissediyordum; Pennebaker Gölü'nde saçına dalmak suretiyle babamı bir kukla misali dans ettirerek, "Ah!" diye bağırmasına neden olan ve ardından eski fresklerde İsa'nın başında görülen hareyi andıran sarı siperlikli şapkalar giymiş yaşlılar grubuna yönelen parlak yeşil renkli Lanet Yusufçuk gibi delifişektim.

Kalbimi gümbür gümbür attıran coşkunun nedeni, Gece Bekçileri hakkında inek yalamış saçlı öğrencilerin kafaları üzerinde köpürerek inip kalkan koca bir dalga sesiyle babam tarzı nutuk çekebileceğime inanacak

ölçüde bilgi edinmek değildi. Ada Harvey'nin verdiği bilgilerin, incele-nince, I. Dünya Savaşı sırasında ilk Atlantik Çarpışması'nda Almanlara dayanan Britanya hatları gibi inanılmayacak kadar sağlam çıkmasından da kaynaklanmıyordu bu duygu. Hannah Schneider'ın -tüm yaptıkları-nın, tuhaf davranışlarının ve yalanlarının- önümde -1927 yılında Carlson Quay Meade'nin Krallar Vadisi'nin yükseklerinde döküntü bir mumya zulasını kurcalarken karşısına çıkan Firavun Heteraah-mes'in taş lahdi misali- parçalanarak açılması bile değildi coşkumun kaynağı. (İlk defa çömelebiliyor, gaz lambamı Hannah'nın kemik pürüzsüzlüğündeki yüzüne tutuyor ve her açısıyla yüzeyinin irkiltici ayrıntılarını görüyordum.)

Başka bir şey, bir defasında babamın Che Guevera'nın son saatle-rini anlattıktan sonra söylediği bir şey daha vardı: "Özgürlük naraları atmak bir yana, pizzacı çocuk kapıyı çaldığında insanların koltuklarından kalkmaya bile üşendikleri bu mızımız çağda, özgürlük düşünün ve bu uğurda canlarını tehlikeye atanların feci sarhoş edici, büyüleyici bir yanları vardır."

Çözmüştüm.

İnanamıyordum. Hem x hem y değerlerini bulmuştum. (Ada Harvey'nin paha biçilmez yardımıyla; tarih sayfalarında yalnız anılmaya meraklı olan diğer meşhur matematikçiler gibi değildim ben.) Ve hem dehşet hem coşku içindeydim. 1905 yılında, İsviçre'nin Bern kentinde, gecenin kör bir saatinde, iki yıldızın çarpışıp uzayda tuhaf dalgalar yarattıklarını gördüğü Genel Görelilik Kuramı'na esin veren düştən uyan-dığında Einstein'ın hissettiklerini hissediyordum.

"Hayatımda gördüğüm en ürkütücü ve en güzel şeydi," demişti.

Yine babamın kitaplığına koştum ve bu sefer raftan Connault Helig'in cinayet üzerine yazdığı tezi *Sessiz ve Keşfedilmemiş Entrikalar*'ı (1889) aldım. Sayfalarını (öyle eskidi ki 1'den 22'ye sayfalar ciltten ayrılmıştı) keşfettiğim gerçeği, bu şaşırtıcı -ve illa kalles- Yeni Dünya'yı aydınlatacak son ışık huzmelerini arayarak taramaya koyuldum.

* * *

Gece Bekçileri'nin icraatlarına dair en tuhaf bilgi (babamın "bir efsa-nenin -tıpkı bir trençkot gibi- nasıl hem iyiliğe [yağmurdan korunmak] hem de kötülüğe [parkta çocuk korkutmak] hizmette kullanılabileceğinin

kanıtı sayacağı bir olay) ayrıntıları www.saglamasiler.net/nw adresinde anlatılan, Houston'ın zengin banliyölerinden birinde iki sekizinci sınıf öğrencisinin 14 Ocak 1995'te birlikte intihar etmeleri olayıydı. İkiliden biri, on üç yaşında bir kız, temiz bir el yazısıyla ürkütücü tatlılıkta (pembe, gökkuşaklı) bir kartona (siteye de konmuştu) intihar notu yazmıştı: "Bizler kendimizi Gece Bekçileri adına, ebeveynlerimize paranın kirli olduğunu göstermek için yok ediyoruz. Kahrolsun petrolcü domuzlar!"

Sitenin yaratıcısı ("Randy Hakkında" bağlantısına tıklayınca karşınıza ciddi mi ciddi, kırmızı ağzı yüzüne bantlanmış gibi görünen, yaşı belirsiz, bakımsız bir mamut misali cılız ve kullı bir tip çıkıyordu.) "Gece Bekçileri'nin manifestosunun hiçbir yerinde zenginsiniz diye kendinizi öldürün yazmıyor. Gece Bekçileri, Manson Ailesi'nin çatlak üyeleri değil, kapitalist sömürünün düşmanlarıydılar," diyerek Gece Bekçileri'nin "mirasının" kötüye kullanılmasından yakınıyordu. "Kahrolsun Petrolcü Domuzlar!" sloganı Cielo Drive'in²⁵¹ ön kapısına kanla yazılmıştı tabii (bkz. *Karatavuk Gece Karanlığında Ötüyor: Charles Milles Manson'ın Hayatı* Ivys, 1985, s. 226.)

Çoğu kaynağa göre haklıydı Randy; Gece Bekçileri, manifestolarının hiçbir yerinde herhangi bir koşulda insanları intihara teşvik etmemişlerdi. Dahası, grup tarafından kaleme alınmış ve niyetlerini anlatan ne bir manifesto ya da broşür, el ilanı, taslak ne de herhangi bir ses kaydı yahut ateşli bir bildiri vardı. (Babamın zekice bulacağı türden bir karardı bu. "İsyancılar kimliklerini açık etmezlerse düşmanları kiminle savaştıklarını asla bilemez," derdi.) Grubun varlığını ortaya koyan tek kanıt 9 Temmuz 1971 tarihli, George Gracey'ye ait olduğu varsayılan ve Gece Bekçileri'nin doğuşunu belgeleyen (en azından ülke, FBI ve polisin bildiği kadarıyla) tek bir defter sayfasıydı. (Hoş karşılanan bir doğum değildi; Düzen zaten hâlihazırda WUO, Kara Panterler ve Demokratik Toplum İçin Öğrenci Birliği'nin yanı sıra, babamın deyişiyle bir sürü "sanrlı hippie çatlağıyla" uğraşıyordu.)

1971 yılının o gününde Meade, Batı Virginia'da bir polis memuru, Senatör McCullough'nın beyaz Cadillac'ının Marlowe Gardens adıyla

251 Yönetmen Roman Polanski'nin hamile eşi Sharon Tate ile iki arkadaşının Manson Ailesi tarafından 8 Ağustos 1969 günü öldürüldüğü ev. (ç.n.)

bilinen zengin mahallesinde havaya uçtuğu noktaya altı metre mesafedeki bir umumi telefon kulübesine bantlanmış bu defter sayfasını bulmuştu. (Senatör McCullough biner binmez araba havaya uçmuştu.)

Gece Bekçileri'nin bu yegâne manifestosu www.kafaduzenler.net/gg adresinde görülebiliyordu (ve Gracey imla hususunda pek başarılı sayılmazdı.) “Bugün hilekâr ve açgözlü (bu kısmı, en azından kelime anlamıyla doğrudur; Senatör McCullough'nın yüz kırk kilo civarında çektiği ve omurga eğriliğinden mustarip olduğu söyleniyordu) bir adam, kadın ve çocukların ıstırabıyla zenginliğe ulaşan bir muhteris ölüyor. Ben ve benimle birlikte birçok kimse bundan böyle Gece Bekçileri olacak, insan hayatını hiçe sayan, demokrasinin altını oyan, halkın gözlerini bağlayan, halkı karanlıkta yaşamaya zorlayan kapitalist ihtirasın bu ülkede ve dünyada devreden çıkarılmasına katkıda bulunacak.”

Babam ve Littleton, 1971 suikastı ve 29 Ekim 1979'da Houston'daki binanın havaya uçurulmasından yola çıkarak Gece Bekçileri'nin hedeflerini derinlemesine incelemişti. Littleton, senatör McCullough'nın 1966'daki zehirli atık skandalına karışması yüzünden grubun ilk bilinen suikastı olduğu çıkarımına ulaşmıştı. Shohawk Industries adlı tekstil firmasına ait fabrika, Batı Virginia'daki Pooley Nehri'ne yetmiş tonu aşkın zehirli atığı yasadışı yoldan boşaltmıştı ve 1965 yılından itibaren fakir ve ufak kömür madencisi kasabaları Beyde ve Morrisville'de yaşayan düşük gelirli nüfustaki kanser vakalarında ciddi artışlar görülmeye başlanmıştı. Skandal patlak verdiğinde o dönem valilik görevini yürüten McCullough öfke ve üzüntüsünü dile getirmiş, basında bolca yer alan, bedeli (vergi mükellefleri nezdinde) ne olursa olsun nehri temizleme sözü sayesinde seçim yılında koltuğu kapmıştı (bkz. “Vali McCullough beş yaşındaki lösemi hastasını ziyaret ederken” *Anatomi*, Littleton, s. 193.)

Ancak Littleton, 1989 yılında gerçekte McCullough'nın zehirli atıkların nehre döküldüğünü ve yöre halkına vereceği zararı bildiğini ama tahminlere göre 500 ilâ 750.000 dolar karşılığında susmayı seçtiğini ortaya çıkarmıştı.

Babama göre 1973 Houston bombalaması Gece Bekçileri'nin “kapitalist doymazlığa ve dünya çapında sömürüye” karşı savaş açma kararlılıklarını resmediyordu. Hedef bu sefer şahıslar değil, Oxico Petrol

ve Gaz Şirketi'nin genel merkeziydi. Bakım görevlisi kılığındaki George Gracey, yönetim katına AN/FO temelli (Amonyum Nitrat/Benzin) bir patlayıcı yerleştirmişti. Aynı sabah güvenlik kameraları Gracey ile temizlikçi keplerinin altına kar maskeleri giymiş -biri muhtemelen kadın- iki kişinin binadan çıkışlarını kaydetmişti. Patlamada şirketin uzun süredir başkanlığını yürüten CEO Carlton Ward dahil olmak üzere üç üst kademe yönetici can vermişti.

Littleton saldırının Ward'un 1971 yılında Oxico'nun Güney Amerika'daki rafineri çıkarlarını gözetken gizli bir maliyet-azaltma girişimine onay vermesinden kaynaklandığı görüşündeydi. Söz konusu öneri ana hatlarıyla Oxico'nun Ekvador'daki rafineri alanlarındaki ham petrol atık kuyularında koruma önlemlerini azaltarak varil başına 3 dolar tasarruf etmesi ve dolayısıyla sızıntıya ve ciddi çevre kirliliğine yol açmasıyla ilgiliydi. Littleton durumu, "rant uğruna can kaybının görmezden gelinmesini resmeden" bir eylem sözleriyle tanımlamıştı. 1972'de zehirli sular otuz bini aşkın erkek, kadın ve çocuğun yararlandığı su kaynaklarını kirlletmişti ve 1989 yılına gelindiğinde beş farklı yerli kültür hem artan kanser oranları ve ciddi doğum bozuklukları hem de hepten yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmışlardı (bkz. "Bacaksız Doğan Kız," *Anatomî*, Littleton, s. 211.)

Houston bombalaması Gece Bekçileri için taktiksel bir değişime işaret etmişti. Babama göre, "Mızımız köktenciler gerçekliği son bulup ef-sane başlamıştı" bu noktada. Oxico yöneticilerinin öldürülmesi hizbin cesaretini kırmıştı (kimileri "yenilgiye uğratmıştı" diyor) çünkü şirketin Güney Amerika politikasında hiçbir değişikliğe yol açmamış, sadece güvenliğin artırılmasına, bakım ve temizlik işçilerinin çok daha fazla araştırmaya tabi tutularak işe alınmalarına ve birçoğunun işten atılmasına neden olmuştu. Ayrıca patlamada dört çocuk annesi masum bir sekreter de can vermişti. Gracey ortadan kaybolmak, yeraltına inmek zorunda kalmıştı. Sonndan bir önceki görüşüşü Kasım 1973'te, bombalama olayından bir ay sonra gerçekleşmiş, Kaliforniya'nın Berkeley kentinde, üniversiteye yakın bir lokantada "on üç ilâ on dört yaşlarında siyah saçlı, kimliği belirsiz bir çocukla" yemek yerken saptanmıştı.

Gece Bekçileri bir dönem hayli göz önünde (sadece eylemleriyle bile olsa) bulundularsa, Ocak 1974'te Gracey ve yirmi ilâ yirmi beş diğer üye hedeflerine hepten gizlice, babamın deyişiyle “debdebe ve gösteriştten uzak” biçimde ilerlemeye karar vermişlerdi. Pek çok devrimci (bizzat Che dahil) bu tür bir hamlenin aptalca ve hareketi baltalayacak nitelikte olduğunu düşünürken esasında yapılan, babamın hem akıllıca hem de gayet incelikli sayacağı türden stratejik bir kaymaydı. (Babamın Harvard'dan meslektaşı olan dobra Lou Swann, “Açıktta, kitleleri silaha davranmaya itecek gümbürtülerle, göz kamaştırarak yürütülmemeyen bir iç savaş neye yarar?” diye yazmıştı. “Başlığımı yürüttü şeref-siz,” diye söylenmişti babam.) Babam, başkaldırı konulu çeşitli makalelerinde ısrarla, “Eğer özgürlük savaşçıları şiddete başvurmak zorunda bırakılırlarsa, uzun vadede etkinlik için bunu sessizce yapmalıdır,” diye yazmıştı (bkz. “Cape Town'da Korku,” Van Meer, *Federal Forum*, Cilt 19, Sayı 13.) (Fikir babama ait değildi aslında; *La Grimace*'tan [Anonim, 1824] araklamıştı.)

Sonraki üç veya dört sene boyunca Gece Bekçileri bu yolu uygulamış, sessizce ve derinden yapılanmış, örgüte üye toplayıp eğitmişlerdi. “De Echte Waarheid” (“Gerçek Doğrular”) adlı web sitesini yürüten Hollandalı bir kuramcı, “Üye sayısı sırf Amerika'da değil, uluslararası seviyede üçe katlanmış,” diyor. Söylenene göre, ortasında diğer “düşünürlerle” çevrili Gracey'nin bulunduğu karmaşık, gizemli bir ağ örmüşlerdi ve işbu labirentin dış kesimlerini Gracey'yi, hatta birbirlerini bile hiç görmeyen sayısız ikincil üyeyle süslemişlerdi.

Randy, www.saglamasiler.net'te, “Çoğu üyenin ne yaptığını bilen yoktu,” diye yazmıştı.

Bir ipucu yakalamıştım. Charlie Quick, (babamın ders programının elzem kitaplarından) *Savaş Esirleri: Neden Demokrasi Güney Amerika'da Kalıcı Olmuyor*'da (1971) potansiyel bir özgürlük savaşçısının “düşmanı hakkında, kahvaltıda ne yediği, kullandığı losyonun markası, sol ayak başparmağındaki kıl sayısı dahil her şeyi öğrenmekten” başka bir şey yapmamasının fayda getirdiği elzem bir “gebelik” döneminden bahsetmişti. Belki de bütün üyelere verilen görev (kelebek örneklerini, en nadir, en çekingenlerini dahi toplarken gösterilen sabır ve

hassasiyetle) Gracey'nin hedef belirlediği kimselere dair şahsi bilgi toplamaktı. Hannah, Sümbül Terası'nda Harvey ailesinden bahsederken bu seviyede bir detaycılık sergilemişti; adamın eviyle, Kırkapı'yla ilgili İç Savaş öyküsünü ve hiç tanışmadığı, muhtemelen hiç *görmediği* kişilere dair mahrem ayrıntıları biliyordu. Belki Gracey, Gordon Gekko²⁵² gibiydi ("Bana bilgi yollamayı bırak ve somut şeyler getirmeye başla.") ve ikincil üyelerin hepsi birer Bud Fox'tu.²⁵³ ("Le Cirque'te bir grup okkalı mali müşavirle yemek yedi.")

(Bu varsayımları VAKA NOTLARİma yazdıktan sonra okumaya devam ettim.)

Bu dönemde grup ayrıca fazlasıyla aleni, fazlasıyla verimsiz Grup Toplantılarını (Mart 1974'te polis Massachusetts'teki bu tür bir toplantıyı basmayı az daha başarıyormuş) bırakıp daha gizli, başka lılığa sokulmuş özel "bire birlere" geçmiş. www.duzenindisindayasamak.net/gracey/ye göre bu görüşmeler genellikle "otoban kenarında bir lokanta, otogar yahut yerel barda başlar ve görenlere sıradan, herhangi bir tek gecelik macera izlenimi vermek amacıyla Holiday Inn veya benzeri ucuz motel-lerde devam ederdi" ve dolayısıyla "dikkat çekmezdi." (Bunu okuyunca sevinçten zıplayacaktım tabii ama kendimi tutup okumaya odaklandım.)

www.anlatılmayan tarih.net/nachtlich'e göre, MFG Holding CEO'su Peter Fitzwilliam'ın Connecticut'taki malikânesinde elektrik kontağın-
dan çıkan yangında can vermesiyle birlikte 1978 başlarında yenilenmiş, sessiz bir Gece Bekçileri oluşumuna dair söylentiler başlamıştı. Fitzwil-
liam o aylarda indirimli satış mağazaları zinciri Sav-Mart ile gizli bir-
leşme görüşmeleri yapıyormuş. Ölümünün ardından görüşmeler kesil-
miş, MFG (şirketin Endonezya'da çalıştırdığı atölyeler Küresel İnsaniyet
Gözcüleri tarafından "dünyadaki en feci yerler arasında" nitelemesiyle
kayda alınmıştı) 1980 Ekim ayında iflasını ilan etmişti. Hisse senetle-
rinin değeri sıfıra düşmüştü.

1982'de Ford Pinto'nun tasarım ve dağıtımından doğrudan so-
rumlu dört üst düzey yöneticinin üç ay içinde art arda ölmeleri üzerine
Gracey'nin -artık *Nie Schlafend* (ayrıca www.yikim.ru sitesine göre Rusça

252 1987 yapımı Borsa filminde Michael Douglas'ın canlandığı başkarakter. (ç.n.)

253 Aynı filmde Charlie Sheen'in canlandığı diğer başkarakter. (ç.n.)

“gece uyanık” anlamına gelen проснитесь в ночи) adıyla tanınan- köktencileri bir kez daha sayısız solcu ve Komplo Teorici dergide (Özgür İnsan ve Zihin Kontrolü diye bir dergi) tartışılmıştı. Bu yöneticilerden ikisi ani kalp krizleriyle (bu ikiliden Howard McFarlin sağlık ve egzersiz manyağıymış,) bir diğeri kendini kafasından vurarak ve sonuncusu, Mitchell Cantino, evinin havuzunda boğularak ölmüştü. Cantino’nun otopsisı sonucunda kanındaki alkol seviyesi 0,25 olarak saptanmış, doktorunun uykusuzluk ve anksiyete için yazdığı sakinleştirici Metakualon adlı ilaçtan ise bol miktarda çıkmıştı. Cantino, yirmi iki yıllık karısından boşanma sürecindeydi ve kadın polise, eşinin altı aydır başka bir kadınla ilişkisi olduğunu itiraf ettiğini söylemişti.

Kadın polise, “Görüştüğü kadının adının Catherine olduğunu ve bu kadına delice vurulduğunu söyledi. Ben kadını görmedim ama sarışın olduğunu biliyorum. Eşyalarımı almak için eve gittiğimde tarayışta sarı saç telleri buldum,” demişti (bkz. www.melekatesi.com/ferisikurtar80/pinto.)

Polis boğulma olayında kaza hükmüne varmıştı. Öldüğü gece Cantino’nun evinde “Catherine” veya bir başkasının bulunduğunu gösteren hiçbir kanıta ulaşılammıştı.

Catherine Baker’ın -ya da en azından efsanesinin- ortaya çıkışı bu 1983-1987 dönemine denk geliyordu. Sayısız web sitesinde Ölümün Baş Sfenks Kelebeği²⁵⁴ ya da Hamburg menşeli bir anarşist sitede (bkz. www.anarsibir.de) dendiği gibi *Die Motte*²⁵⁵ adıyla anılıyordu. (Göründüğü kadarıyla gruptaki herkesin bir lakabı vardı. Gracey’ninki Nero’ydu. Diğerleri [hiçbirinin kimliği belirlenememişti ve kimlikleri geniş çaplı tartışma konusuydu] On-İki, Mohave, Sokrat ve Franklin’di.) Babam ve Littleton, makalelerinde Güve’den pek az söz etmişlerdi. Littleton’ın çalışmasında sonsözde adı geçiyordu; babamsa sonlara doğru, “özgürlük masalının gücünden, adaletsizlikte savaşılan kadın ve erkeklere film yıldızları ve çizgi roman kahramanlarının özelliklerinin yüklenmesinden” bahsederken söz etmişti Güve’den. Bu duruma dair yapabileceğim tek varsayım şuydu: Gracey’nin kimliği gerçekken (Türk kökenliydi ve

254 Lepidoptera takımından Sphingidae ailesine ait bir güve türü. (ç.n.)

255 “Güve” (ç.n.)

nedeni bilinmeyen bir kaza yüzünden kalçasından ameliyat geçirmişti) Catherine Baker'ın hayatı bolca u dönüşü, boşluk ve bir kara film konusundan başka yere varmayan Çamurlu Ayak İzinden ibaretti.

Kimileri (www.geocities.com/devrimcikadinlar) teknik açıdan hiç bir zaman Gece Bekçileri'ne katılmadığı, George Gracey'nin son görüşüşü ve son görüldüğü kasaba ile Güve'nin işlediği suçun zamanı ve yeri arasında iki saat ile otuz beş kilometre mesafe bulunmasının tamamen tesadüf olduğu, ancak FBI'ın pek hevesli "aşırılıkçı bağlantılar" sonucuna bunun yol açtığı iddiasındaydılar.

19 Eylül 1987 günü Ariel, Teksas'taki Rab Eczanesi'nde George Gracey ile görülen sarışının, arabası Vallarmo yakınlarında, 18 numaralı çevreyoluna bağlanan ıssız yolda devriye gezen bir polis tarafından durdurulan aynı sarışın olduğunu kesin bilmenin imkânı yoktu. Elli dört yaşındaki Polis Memuru Baldwin Sullins, merkeze telsizle 1968 model bir mavi Mercury Cougar'ı yanmayan stop lambası yüzünden durdurduğunu bildirmişti. Sıradan bir olaydı ama kadındaki alışılmadık bir şey memurun arabadan inmesine yol açmıştı. (www.poliskatilleri.com/cbaker87'ye göre Gracey'nin saklandığı bagajı açmasını söylemişti kadına.) Kot pantolonlu ve siyah tişörtlü kadın, adam arabadan iner inmez halk arasında Cumartesi Gecesine Özel yahut Malafat²⁵⁶ adıyla bilinen bir RG. 22 çekip iki el ateş ederek memuru yüzünden vurmuştu.

(Ada Harvey'nin bu ayrıntıyı abarttığını ummuştum; Kazara Ateş Alma, Ay Emniyetini Kapamayı Unutmuşum türü bir şey çıksın istiyordum ama Ada mübalağa meraklısı değildi anlaşılan.)

Memur Sullins aracından inmeden önce Mercury Cougar'ın plakasını merkeze bildirmişti ve araç, Teksas'ın Los Ebanos kasabasından Bay Owen Tackle adına kayıtlıydı. Kısa süre sonra Tackle'ın arabasını üç ay önce Ariel'daki Reece'in Ucuz Araba galerisine satış için teslim ettiği ve Catherine Baker kimliğini veren bir kadının arabayı bir gün önce nakit ödeyerek satın aldığı ortaya çıkmıştı. Söz konusu cinayetten birkaç dakika önce, aracın yanından bir Lincoln Continental geçmişti. Polise Catherine Baker'ın temsili resmini, varlığını gösteren tek

256 ABD ve Kanada'da her türlü düşük kaliteli ve ucuz tabancayı kasten kullanılan iki argo kelime. (ç.n.)

onaylı portreyi çizdirecek bilgi bu aracın sürücüsünün -Shirley Lavina (53)- ifadesinden gelmişti.

(Çizimin silik bir kopyası www.amerikalihaydutlar.net/ölümgüvesi adresinde vardı ve Ada Harvey haklıydı; çizimdeki kadın Hannah Schneider'a hiç mi hiç benzemiyordu. Hatta Mayısböceği Phyllis Mixer'ın Kanişinin resmi bile denebilirdi buna.)

Die Motte hakkında okunacak yüzlerce ayrıntı daha vardı (www.uyeler.aol/dumanliodalar/güve'ye göre Betty Page'e benzerken www.demirperde.net sıklıkla Kim Basinger'le karıştırıldığını öne sürüyordu) ve şaşkınlıktan bayılsam mı diye düşünmeme yol açan bu ayrıntılardı. ("Rab Eczanesi'nin" [Hannah, Jade'in sahte yolculuğunun sonunda burada yakalandığını söylemişti] bir kez daha ortaya çıkışındaki irkilticiliği hiç saymıyorum..) Ama yamyamlık ve çokeşliliği incelemek adına Gabon'daki timsah kaynayan Ogooué Nehri'ne gözünü kıpmadan gidi-veren ilk kadın kâşif Mary Kingsley (1862-1900) misali yılmadan devam etmeye zorladım kendimi.

Bazı kaynaklara göre Catherine Baker İngiliz ve Fransızdı. (www.amigosdaliberdade.br Ekvadorlu olduğunu ve ikiz kardeşinin Oxico tarafından zehirlenen sular yüzünden öldüğünü, gruba bu nedenle katıldığını söylüyordu.) En sağlam, en az çürütülen iddia 1973 yazında New York'taki ebeveyni tarafından kaybolduğu bildirilen on üç yaşındaki Catherine Baker ile aynı kişi olduğuydu. Ayrıca aynı yılın kasım ayında Berkeley'de, Houston bombalı saldırısından bir ay sonra Gracey'yle birlikte görülen "on üç ilâ on dört yaşlarında siyah saçlı, kimliği belirsiz çocuk" olduğu da "neredeyse kesindi."

Kaybolan Catherine Baker'ın ebeveyni, www.simdineredeler.com/felns/cb3'e bakılırsa feci zengindi. Babası Amerikalı kapitalist petrol krallarından ve bir zamanlar ABD'nin en zengin ikinci kişisi sayılan (John D. Rockefeller'ın baş düşmanı) Edwards P. Lariott'un soyundandı. "Kapitalist ayrıcalıklar ve aşırılıklarla yüklü" yaşantısından ardına bakmadan kaçmasına isyancı ruhu, yaşantısından duyduğu hayal kırıklığı ve bazı tahminlere göre 1973 başlarında New York'ta tanıştığı Gracey'ye duyduğu çocuksu aşk yol açmıştı.

Tabii bana kalırsa bu tarif, Komiser Harper'ın çizdiği New Jersey'deki Ufuk Evi yetimhanesinde büyümüş öksüz kıza nazaran Hannah Schneider'a daha çok uyuyordu. Mink etolle 'Yalnızca Üyelere Mahsus' yaratıyordu farkı. Ada Harper'a inanılacaksa (ki şu ana kadar inanmamak için bir sebep çıkmamıştı karşıma) Fayonette Harper'ın hatası, Kayıp Şahıs Hannah Schneider'ın, yani (sırtına geçirip ödeme yapmadan mağazadan pürneşe çıkıp gittiği bir manto misali) Catherine Baker'ın kimliğine büründüğü öksüz kızın hayatını araştırmasıydı. Ancak yine de Ada'nın çıkarımları gerçek ya da kurgu muydu bilemiyordum. "Hannah Schneider" ve "Kayıp Şahıs" aramalarından dişe dokunur bir sonuç çıkmamıştı; Hannah'nın evindeki gece söylediklerini, *"Evden kaçanlar, yetimler... Kaçırılıyor, öldürülüyor, resmi kayıtlardan siliniveriyorlar. Arkalarında isimlerinden fazlası kalmıyor ki bir süre sonra o bile unutuluyor,"* cümlelerini hatırlayana kadar bu durumu garipsemiştim.

Adını aldığı kişinin başına gelen buydu.

Catherine Baker'ın ürkütücü yaşamına dair ayrıntıları ilk okumaya başladığımda (özellikle www.buyukkomunistayaklanmasi.net/kadinlar/baker epey araştırma içeriyordu ve İlave Okumalar bağlantıları da sunuyordu) Getir Götür İşlerine Bakan Çocuklar misali yaptığımız sohbete, evinde geçirdiğim geceye koşturup durmuş, her kelimesini, her ifade ve hareketini ayrı taşımıştım ve tüm bu kargoyu ayaklarımın dibine bırakınca dönüp daha fazlasını getirmeye koşmuştum.

Hannah, Mavi Kanlılar'la ilgili gerçekler diye aslında, onca sigara ve iç çekiş arasında, kendi geçmişini anlatınıştı bana. Her birine kendi geçmişinin bir parçasını yüklemiş, aplik ipliğiyle aralarındaki boşlukları dikip birleştirmiş, hepsini, beni mest edecek kadar heyecan verici göstermek ve gerçek kılmak adına birkaç falsolu, barok ayrıntıyla ("keş bir fahişe," "hatırlanmayan karanlık yıllar") süslemişti.

"Petrol zenginiymiş yani ellerinde binlerce insanın kanı varmış," dediği Jade'inki değil, kendi babasıydı. Evinden, New York'tan San Francisco'ya kaçan oydu ve altı günlük yolculuğun değiştirdiği hayat, onunkiydi. On üç yaşındayken bir Türk'le kaçan ("yakışıklı, ateşli," demişti) Leulah değil, oydu. Neye inanacağını bilemediğinde, battığını

hissettiğinde mümkün mertebe farklı fikre tutunan da Milton değil, kendisiydi. Bir “sokak çetesine” değil, “*geceli bir şeye*,” Gece Bekçileri’ne katılmıştı.

Polis memurunu öldürüşünü almış ve Nigel’in ebeveynine, kâğıt bekleri giydirir misali giydirivermişti.

“*Hayat insanın önceden kestiremediği birkaç saniyeye dayanıveriyor*,” cümlesini pek düşünceli bir tonla sarf etmişti. (Öyle düşünceliydi ki kendinden bahsettiğini o anda anlamam gerekirdi. Babamın Yaşam Öyküsü ilkesinin doktrinlerinden biriydi bu: “İnsanlar Arpacı Kumrusu Gibi Düşüncelere Dalma, Öfkeden Çıldırma ve Heathcliff-Tarzı Kederlenme motiflerini daima kendi Öykülerinde kullanırlar; başkalarınınkinde değil. Edsel’dan²⁵⁷ sızan benzin misali Batı Kültürü’nden etrafa saçılan narsisizm diyebilirsin buna.”)

Hannah, “*kimileri tetiği çeker*,” demişti (yüzünde uygun Somurtkan ifadeyle) “*ve her şey önlerinde patlayverir. Diğerleriyse kaçır.*”

Ünlü kriminolog Matthew Namode, *Yalnız Boğulanlar*’da (1999) ciddi sarsıntılardan mustarip bireylerin (anne veya babasını kaybeden çocuklar, yoğun şiddet içeren tek bir suç işlemiş insanlar) “Sıklıkla, bilerek veya bilmeden, doğrudan ilgili olaya bağlanabilecek tek bir sözcük veya imgeye saplantıyla bağlanabildiklerini,” yazmıştı (s. 249.) “Bu durumdaki bireyler, baskı altındayken bu sözcüğü tekrarlar veya fark etmeden bir kâğıdın kenarına, pencereye veya rafta biriken toza yazıp dururlar. Bu sözcük genelde dıştan bakanların kökenini kolayca çözmeyecekleri karanlık bir sözcüktür.” (s. 250) Hannah’da durum bu değildi: Leulah, Hannah’nın fark etmeden telefonun yanındaki not defterine karaladığı sözcüğü, evet, görmüştü ama Hannah aleracele saklamaya kalkışınca yanlış okumuştı. Hannah’nın yazdığı belki de Valerio değil, “*Vallarmo*,” yani adam öldürdüğü yerin adıydı.

Derken Tam On İkidən Vurma Coşkısına kapılıverdim. Beni o an yarışa soksalar rekorları alt üst edebilirdim; manileri öyle bir aşardım ki izleyenler kanatlarının çıktığını zannedirdi.

257 Edsel: Ford’un 1957–1959 arasında üretip piyasaya sürdüğü ve beğenilmemesi yüzünden milyonlarca dolarlık zarara uğramasına yol açan modeli. Sözcük daha sonra Amerikan kültüründe başarısızlıkla özdeşleştirilmiştir. (ç.n.)

Hannah'nın bize anlattığı kamp öyküsünün ardında yatan gerçeği bulmuştum.

Kalça kırığı, ameliyat, kısa kalan bacak... Kamp gezisinde hayatını kurtardığı adam, kalçası kırılan adam George Gracey'ydı. Adirondacks'ta yaşıyordu Gracey. Ya da belki uydurmuştu bu ayrıntıyı; belki de Gracey, *Kaçaklar*'da (Pillars, 2004) anlatılan Berbat Üçlü misali Apa-laç Dağları'nda yahut Büyük Smoky Dağları'nda saklanıyordu. Belki Hannah'nın dağcılıktaki tecrübesinin nedeni buydu; Gracey'ye yiyecek ve su getirme, adamı hayatta tutma sorumluluğunu üstlenmişti. Gracey bugün Yunanistan'ın batı kıyısına bakan Paxos adasında yaşıyordu ve Yunanistan, Hannah'nın, Eva Brewster'a her okul dönemi başında "kendini sevebilmek" için gideceğini söylediği yeri.

Peki, neden Yaşam Öyküsünü bana böyle dolambaçlı anlatmayı seçmişti? Neden Gracey'yle birlikte Yunanistan'da değil, burada, Stockton'da yaşıyordu? Peki, *Nächtlich*'in, varsa tabii, bugünkü eylemleri nelerdi? (Suçla bağlantılı soruları çözümlmek, evdeki kemirgenlerden kurtulmaya uğraşmaya benziyordu; birini öldürürdünüz ve daha gözünüzü kırpamadan altı tanesi daha fırlar, koşturarak kaçırdı.)

Belki de Hannah, Mavi Kanlılar arasında hayatının gizemini çözecek zekâya sahip tek kişi olduğumu sezdiği için anlatmıştı bunları bana. (Ne Jade ne de diğerleri yeterince yöntemsel. Mesela Milton, bir Jersey sığırının zekâsına -ve bedenine- sahipti.) "*On sene sonra... O zaman karar verirsin işte,*" demişti Hannah. Gerçeğin şimdi değil, kayboluşunu ayarladıktan sonra öğrenilmesini istediği açıktı. Kapısını çaldığım gece kuşkusuz Ada Harvey meselesinden haberdardı; bu kararlı (Babişko'nun intikamının peşindeki) Güney Güzeli'nin gerçek kimliğini ve işlediği suçu ortaya çıkarıp FBI'a bildireceği hususunda endişeliydi.

Güvenlik nedeniyle birlikte *yaşayamazdı* Gracey'yle; ikisi de federaler tarafından aranıyordu ve haliyle tüm bağlantıları kesmeleri, gezegenin iki ayrı ucunda yaşamaları şarttı. Yoksa aşkları kapağı açık kalmış gazoz misali tadını yitirirdi. Dr. Wendy Aldridge, *Mutlu Sonların Ardındaki Gerçek*'te (1999) "Her müthiş aşkın raf ömrü on beş yıldır," diye yazmıştı. "Bu sürenin uzaması için koruyucu maddeler gerekir ki yapay koruyucular sağlığa büyük zarar verir."

Genel kanı *Nächtlich*'in bugün dahi yaşadığı yönündeydi. (Littleton kanıtı bulunmamasına karşın bu görüşü destekliyordu. Babam daha kuşkulu yaklaşmıştı.) Guillaume adlı bir Fransız, kendi sitesinde, "Adam toplama tekniklerinin coşkunuğu sayesinde," diye yazıyordu, "artık her zamankinden fazla üyeleri var. Ama öyle gidip katılamazsınız aralarına. Bu sayede görünmez kalabiliyorlar. Onlar sizi seçiyor. Uygun olup olmadığınıza *onlar* karar veriyor." 2000 yılının Kasım ayında bir muhasebe dolandırıcılığının merkezinde bulunan Mark Lecinque, Baton Rouge'un kuzeyindeki evinde kendini asmıştı ve yerde -tek kurşun haricinde dolu- bir tabanca bulunmuştu. Görünüştteki intiharı şok etkisi yaratmıştı çünkü Lecinque ve avukatları televizyon röportajlarında gayet kendilerinden emin ve kibirli konuşmuşlardı. Ölümünde *Les Veilleurs de Nuit*'nin parmağının bulunduğu fısıltılarının nedeni buydu.

Başka ülkelerden de bu türde kodamanların, para babalarının, sanayicilerin ve yozlaşmış devlet görevlilerin ölümlerine dair benzer iddialar ortaya atılmıştı. www.yenidunyakuomintang.org sitesinin isimsiz başyazarı 1980 yılından bugüne değin Suudi Arabistan dahil otuz dokuz ülkede toplam 330 kodamanın (toplam zenginlikleri 400 milyar doları bulan kişiler) Gece Bekçileri sayesinde "sessizce ve gereğince ortadan kaldırıldığını" ve söz konusu ani ölümlerin, mazlumlara fayda sağladığı tartışmaya açık olmakla birlikte, en azından şirketleri geçici çalkantılara sürükleyerek rant uğruna feda edebilecekleri toprak ve insanlarla uğraşmaktansa içlerindeki liderlik sorunlarını çözümlemeye zorladığını öne sürüyordu. Ayrıca CEO veya çeşitli yöneticilerinin ölümlerinin ardından verimlilikte yaşanan ani düşüşlerden şikâyetçi pek çok çalışan vardı. Kimileri buna "bitmeyen bürokratik kâbus" diyordu. En ufak fikrin onayı için farklı bölümlerden bir sürü ayrı yöneticinin imzası gerektiğinden herhangi bir işi kotarmak, hatta karar almak bile imkânsızlaşmaya başlamıştı. Bazı web siteleri, özellikle Alman menşeliler, *Nächtlich* üyelerinin bu dev kuruluşlarda, bitmek tükenmek bilmez evrak işleri, dönüp duran çekler ve bakiyelerle dolu bürokratik labirentler marifetiyle durağanlığı alevlendirmek hedefiyle görev aldıklarını öne sürüyorlardı. Bu sayede firmalar biteviye bir bekleme oyununa dönüşen, "onları yavaş yavaş yiyip bitirecek" bir düzen dahilinde milyonlar kaybediyordu.

Nächtlich'in ölmediğini düşünmek hoşuma gitti çünkü bu, Hannah'nın aylık Cottonwood yolculuklarında erkekleri, zannettiğimiz gibi dönüşüm kutularına atılacak gazoz kutuları misali toplamadığı anlamına geliyordu. Hayır, önceden kararlaştırılmış buluşmalar, tek gecelik ilişkiler gibi görünmesi amaçlanmış ama aslında önemli bilgi alışverişine yarayan özel "bire birler" gerçekleştiriyordu. Belki de Hannah'ya son dönemdeki hareketleri ve Smoke Harvey'nin araştırmalarını haber veren parantez bacaklı Doc'tu ve Hannah bu randevudan sonra -kasımın ilk haftası- Harvey'yi öldürmesi gerektiği kararına varmıştı. Eski aşkının Paxos'ta gizlendiğinin ortaya çıkmaması için yapabileceği başka şey kalmamıştı.

Nasıl yapmıştı ama?

Ada Harvey'yi tökezleten soru buydu ya, diğer *Nächtlich* suikastlarını okuduktan sonra artık gözümlü kapalı yanıt verebilirdim. (Helig'in *Sessiz ve Keşfedilmemiş Entrikalar*'ından azıcık yardım alarak.)

Söylentiye bakılırsa Gece Bekçileri, 1974 tarihli görünmezlik kararının ardından karara uygun çözülemez cinayet teknikleri kullanmaya başlamışlardı. Herhalde repertuarlarında *Amerika'nın Güneyinde Linç Tarihi*'nde (Kittson, 1966) anlatılan "Uçan Matmazel" benzeri bir teknik vardı. (Ölümüne doğrudan intihar hükmü verildiğinden Mark Lecinque'de bu tekniğin kullanıldığı kanaatine varmıştım.) Çok daha gizemli, ilkin şaşakalmış polis tarafından halk arasında Karndeşen Jack adıyla bilinen Meşin Önlük'ün beşinci ve son kurbanı Mary Kelly'nin cesedini incelemek üzere çağrılan Londralı cerrah Connault Helig tarafından belgelenmiş başka bir yöntem kullanıyor olmalıydılar. Saygın ancak içine kapanık tıp ve bilim insanı Helig, çalışmasının üçüncü bölümünde "dünyada mevcut olan yegâne kusursuz ve gizli öldürme tarzı" (s. 18) saydığı bu yöntemi uzun uzadıya anlatmıştı.

Yöntem kusursuzdu çünkü teknik açıdan cinayet sayılmayan, ancak ölümcül sonuçlara varan birtakım hesaplanmış düzenlemeler yapıyordu. Merkezi planlamacı olan bir "mühendis" tarafından belirlenmiş eylemleri birbirlerinden bağımsız gerçekleştiren "aynı kafada beş ilâ on üç centilmenden mürekkep bir konsorsiyum" yürürlüğe sokuyordu planı (s. 21.) Birbirinden ayrı bakıldığında söz konusu eylemler yasal, hatta sıradandı ama belli bir zaman dilimine sıkıştırıldıklarında

hep birlikte “hedeflenen kurbanın ölmekten başka çaresinin kalmayacağı, tümüyle ölümcül bir vaka” yaratıyorlardı (s. 22.) “Her birey yalnız hareket eder,” yazıyordu 21. sayfada. “İşbirliğine girdiği kimselerin yüzlerini, eylemlerini, hatta nihai hedefi dahi bilmez. Bilgisizliği etkisini sağlayacağından bu bilgi eksikliği elzemdir. Tasarlanamı baştan sona tek bilen mühendistir.”

“Katli” kolaylaştıracak ideal “zehrin” belirlenmesi için kurbanın kişisel ve profesyonel yaşantısını ayrıntısıyla bilmek şarttı (s. 23–25.) Söz konusu “zehir” kurbana ait herhangi bir eşya, mal, zaaf, bedensel kusur yahut huy, belki pek sevilen bir tabanca koleksiyonu, kır evinin dik (“soğuk bir şubat sabahının erken saatlerinde ürkütücü kayganlığa erişebilen”) basamakları, gizli bir afyon bağımlılığı, kolayca ürkebilen atlarla tilki avcılığı merakı, zührevi hastalık kaynayan hanımlarla karanlık köprü altlarında buluşma alışkanlıkları yahut hepsinin en uygunu, aile hekiminin yazdığı, günlük alınan bir ilaç olabilirdi. Kullanılacak tüm silahların kurbanın kendisine ait şeyler olması gerekiyordu - böylece ölüm, “en usta ve zeki dedektiflere” (s. 26) dahi kaza gibi görünebilecekti.

Hannah işi böyle halletmişti. Daha doğrusu böyle *halletmişlerdi* çünkü kıyafet balosunda yalnız başına hareket etmediğinden, gereğince maskeli birtakım kişilerin yardımını aldığından kuşkulanıyordum. Elvis mesela, pek kısıp gözlü ve şüpheli görünmüştü gözüme. Yahut Nigel’la goril kılığındaki kadınla Çince konuştuğunu duyduğumuz astronot... (Bir web sitesinde, “Sadece Amerika’dan değil, dünyanın her yerinden gelen üyeleri mevcuttur,” diye yazıyordu.)

“Bu noktadan itibaren Bir adıyla bahsedeceğimiz birincil beyefendi zehirleri ilgili günden önce hazırlayacaktır,” diye yazmıştı Helig, 31. sayfada.

Bir, Hannah’ydı. Smoke’a yanaşmış, hayatına girmiş ve zehirlerini belirlemişti: tansiyon ilacı ve viski. (“*Viski severdi babam... Yalanım yok o konuda,*” demişti Ada.) www.ilacverileri.com’a göre söz konusu ilaç (Minipress) “alkollü içkilerle alınmaya uygun değil” di; alkolle alındığında kişi baş dönmesi, sersemlik, hatta bilinç kaybı bile yaşayabilirdi. Hannah ilacı bizzat edinmişti. Ya da zaten vardı elinde belki; belki yatak odasındaki on dokuz şişelik zulasındaki reçeteli ilaçlar kendisi değil,

öteki cinayetleri içindi. Önceden belirlenmiş bir miktarını (otopside çıkacak yüksek miktarda ilacın cinayete işaret eden başka bulguların yokluğunda kolayca açıklanabilmesi için tamı tamına günlük doz miktarında; bu sayede adli tabip kurbanın söz konusu gün içinde ilacını yanlışlıkla iki defa içtiğini varsayacaktı) ezip toza dönüştürmüştü. Toz halindeki ilacı viskide eritip geldiğinde Harvey'ye ikram etmişti.

“Bir,” diye yazmıştı Helig, 42. sayfada, “kurbanı rahatlatma ve gar-dını indirme görevini üstlenir. Bir'in bedensel açıdan güzel ve çekici ol-ması grubun çok işine yarayacaktır.”

Merdivenlerde Nigel'la yanımızdan geçmiş, yatak odasına girmiş, konuşmuş ve kısa süre sonrasında Hannah, belki içkileri tazeleme ba-hanesiyle iki bardağı birden yanına alıp mutfağa inmiş, bardakları yıka-yarak plandaki suça dair bulgu sayılabilecek tek şeyi ortadan kaldırmıştı ve böylece Helig'in başlangıç düzeni dediği Birinci Perde'yi tamamlamıştı. Gecenin kalanında Harvey'nin yanına bir daha hiç gitmemişti.

İkinci Perde, “şahsı kendi sonuna doğru usulca yönlendiren” (s. 51) gelişigüzel görünüşlü bir bayrak yarışından ibaretti. Hannah, Smoke Harvey'nin zeytuni yeşil Kızıl Ordu üniforması giyeceğini biliyordu, do-layısıyla diğer görevli bireylere adamın sadece eşkâlini değil, ne giyece-ğini de haber vermiş olmalıydı. İki, Üç, Dört, Beş (kaç kişiydiler, emin değildim) önceden belirlenmiş noktalarda Harvey'ye yanaşmış, kendi-lerini tanıtip içki ikram etmiş, sohbetle dalıp yatak odasından merdiven-lere, merdivenlerden bahçeye, her biri neşe içinde ve alabildiğine sarhoş kişiler rolünde eşlik etmişti. Bir veya ikisi erkekti belki ama çoğunluğu kadındı. (Cins-i latiflerden pek hazzetmeyen Ernest Hemingway, “Gü-zel gözlü ve gülümseyen bir genç kadın, yaşlı bir adama hemen her şeyi yaptırabilir,” [s. 278, *Günceler*, Hemingway, 1947] diye yazmıştı.)

Dikkatle planlanmış bayrak yarışı yüzü iyice kızarıp şişmiş, gözlerini pullardan, melek kanatlarından ve sırt yüzgeçlerinden alamadığı için ne-rede durduğunu kavrayamayacak Harvey'nin havuz kenarında istenen konumu alışına kadar bir yahut iki saat sürmüştü. Kafası tavuk yemi dolu çuvallara dönmüştü o noktada. Ardından gruplardan birinde soh-bet eder gibi görünen Altı yanından geçerken çarparak onu havuza yu-varlamış ve Yedi -havuzda oynayan farelerden biriydi herhalde- kafasını

suyun altına bastırmamışsa bile en azından bolca su çıkararak diğer yöne yüzüp dikkatleri kendine çekmek suretiyle adamın tek başına boğulmasını garantilemişti.

İkinci Perde, “ufak trajedimizin en dikkate değer perdesi” (s. 68) kurbanın ölümüyle kapanıyordu. Üçüncü Perde’ye cesedin bulunmasıyla başlıyor, eyleme dahil olan her bireyin “bir daha bir araya gelmemek üzere, ölü bir çiçeğin taçyaprakları misali dört bir yana dağılmasıyla” (s. 98) sonlanıyordu.

* * *

Bu son kısmı VAKA NOTLARİma (on iki büyük boy not defteri sayfasını dolduruyorlardı artık) geçirdikten sonra gözlerimi ovuşturdum, kalemimi attım ve babamın sandalyesinde arkama yaslandım. Çıt çıkmıyordu evde. Karanlık, tavandaki tek pencereye sarkık bir gecelik misali dolanmıştı. Bir zamanlar annemin altı kelebek mahfazasının asılı durduğu ahşap lambri kaplama duvar, şimdi dümdüz bir ifadeyle bakıyordu yüzüme.

Yaşlı Smoke Harvey’yi hatırlamak, kıyafet balosu boyunca gölge misali kovalamak, onu Ölüme Yaptığı Uzun Yolculukta izlemek, kapitalist açgözlülüğe karşı girilen gizli devrim hareketini ekşitivermişti.

Uğruna savaşılan davaların sorunu, çocuk menüsünden çıkan ucuz oyuncak buydu işte: devrimcilerin düşmanla tıpatıp aynılaştığı, savaştıkları şeye dönüştüğü anın gelmesi kaçınılmaz oluyordu. Özgürlük ve Demokrasi gibi, kalabalıkların yumruk havada haykırdığı (yahut kaçamak bakışlarla fısıldadığı) havalı, büyük laflar aslında uzak ülkelerden ısmarlanan sipariş gelinler gibiydi ve kalmalarında ne kadar ısrar edilirse edilsin, gerçekten dikkatle (varlıklarının yarattığı baş dönmesi geçtikten sonra) bakıldığında aslında asla yerleşip uyum sağlamadıkları, sadece ülkenin âdetlerini veya dilini öğrendikleri görülürdü. Kitaplardan çıkıp gerçek dünyaya yerleşmeleri en iyi haliyle üstünkörü, sarsaktı.

Babam, “Karasal Ülke İsviçre: Sırf Ufacık Oldukları İçin Kibar ve Tarafsızlar” başlıklı dersinde “Nasıl bir kitabın muazzam karakteri, minnacık yaratıcısından zeki olamazsa, bir hükümet de hükmedenlerinden büyük olamaz. Yakın gelecekte Küçük Yeşil Adamlar tarafından işgale uğramazsak -bir hafta boyunca *New York Times* okuyunca bunun pek

de fena olmayabileceği kararına varıyorum- bu hükmedenler daima insanlar, akla ziyan şefkate ve akla ziyan gaddarlığa daima kadir olan şirin, minik çelişkiler yumağı erkek ve kadınlar olacak. Komünizm, kapitalizm, sosyalizm... Hangi *izmin* gerçekleştiği hiç de önemli değildir; insan aşırılıkları arasındaki denge daima zorlu olacaktır. Bizler yaşar, inandığımız şeylere yönelik birtakım bilinçli seçimler yapar ve onlara tutunuruz. Hepsi bundan ibarettir.”

Saat dokuzu on iki geçiyordu ve babam hâlâ eve dönmemişti.

Bilgisayarını kapadım, *Federal Forum* ile diğer kitapları kitaplık-taki yerlerine koydum. Notlarını topladım, çalışma odasının ışığını söndürüp odama çıktım. Notları çalışma masama attım, dolabımdan siyah bir kazak kapıp sırtıma geçirdim.

Hannah’nın evine bir kez daha gidecektim. Ve oraya her şeyi öldüren, hatta gülünç kılan ağartıcı günışığı altında yarın değil de *şimdi*, gerçek hâlâ kıvranıp büküldüğü sırada gitmeliydim. İşim bitmemişti. Teorimi henüz kimseye açamazdım. Hayır, bana başka bir şey, somut bir delil, bulgu, makale, on dokuz şişeden birinde Minipress, Vallarmo Daily’de yayınlanmış 20 Eylül 1987 tarihli “Polis Memuru Vuruldu, Zanlı Kaçtı” başlıklı haberin fotoğrafında el ele tutuşmuş Hannah ile George Gracey, herhangi bir şey, Hannah Schneider’ı Catherine Baker’a, Smoke Harvey’ye, Gece Bekçileri’ne kelepçeleyebilecek *herhangi bir şey* lazımdı. Hannah Schneider’ın Catherine Baker olduğunu, deniz kaplumbağalarının yüzlerce kilo çekebileceğini bildiğim gibi biliyordum (bkz. “Deri Sırtlı Deniz Kaplumbağası,” *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. Basım.) Salonunda ve dağın tepesinde yanında bulunmuş, yerlere saçtığı Yaşam Öyküsü kıymıklarını binbir uğraşla toplamıştım. Gölgelerinde grotesk ve güzel bir şeylerin yaşadığından hep kuşkulanmıştım ve işte, şimdi karşımdaydı ama ufaktan sürünerek kaçmaya çalışıyordu.

Kim inanacaktı bana ama? Son zamanlarda inandıklarına başkalarını ikna etme başarının sekizde sıfırdı. (Berbat bir misyoner olurdu benden.) Mavi Kanlılar Hannah’yı öldürdüğüme inanıyorlardı; Komiser Harper Tanıklık Travması geçirdiğim kanısındaydı ve babam ufaktan çatlattığımdan ölümüne korkar görünüyordu. Hayır, dünyadaki herkes, babam dahil, bir şeye inanmak için kanıta muhtaçtı (hızla azalan

mürit sayısıyla Katolik Kilisesi'nin karşılaştığı kriz gibiydi bu) ve gereken kanıt, eşikten kaçiveren silik bir gölge, basamaklarda bir gıcırta değil, doğrudan ışığın altında duran (ve kumıldama niyeti taşımayan) tombalak bir Rusça öğretmeni gibi olmalı, dolayısıyla bir gerdanı, (birkaç firketeyle zor bela yatıştırılmış) dağınık kır saçları, kocaman, (altında erişkin bir orangutanın zerre belli etmeden saklanabileceği) turuncu bir eteği ve kelebek gözlükleri bulunmalıydı.

Canımı alsa bile bulacaktım o kanıtı.

Ama pabuçlarımı bağlamamla Volvo'nun evin önüne geldiğini duydum. Planda bir aksama - babam bu saatte Hannah'nın evine gitmeme asla izin vermezdi ve her şeyi anlatıp bitirdiğimde, azimli, inatçı sorularının hepsine ayrı cevap verdiğimde güneş doğacaktı - ben de dev ahtapotla mücadelemi yeni sonlandırmış olacaktım. (Babamı yeni bir şeye ikna etmeye kalkışmak için Yaratılış bölümünde anlatılan Tanrı kadar donanımlı olmak lazımdı.) (Boltzmann Sabiti, Avogadro Sayısı, Kuantum Alan Teorisi ve Kozmik Genleşme'nin aksine kendi gariban teorisimin yirmi dört saat içinde çökebileceğinden korktuğumu da itiraf etmeliyim. Harekete geçmem lazımdı bir an önce.)

Babamın kapıyı açıp girişini, anahtarlarını masaya atışını duydum. "I Got Rhythm" şarkısını mırıldanıyordu.

"Tatlım?

Telaşla etrafıma bakındım. Pencereye koştum, kilidini açtım ve var gücümle önce camı (Carter hükümetinden beri açılmamıştı mübarek) ardından paslı sinekliği kaldırdım. Kafamı uzatıp aşağı baktım. Televizyondaki vıcık aile dizilerinin aksine dalları bana yakın ve merdivenimsi olan hiçbir ulu çınar yoktu. Üç kat yükseklik, en alttaki yemek odası penceresinin hafif güneşlik çıkıntısı ve kazağın birine takılı kalmış saçlar kadar cılız birkaç dal sarmaşık vardı sadece.

Babam telesekreterdeki, önce Arnie Sanderson'la yemeğe gideceğini bildirdiği kendi, ardından telefon numarasının son dört rakamını pek peltek söyleyen *Yeni Seattle Dış Politika Gazetes'i*nden Arnold Schmidt'in mesajını dinledi.

"Tatlım, yukanda mısın? Lokantadan atıştırmalık bir şeyler getirdim."

Alelacele sırt çantamı taktım, dirseklerime zor bela dayanarak önce bir bacağımı, sonra diğerini pencereden çıkardım. Ayaklarıma epey uzak görünen zemine bakıp ölebileceğimi, en azından kol ve bacaklarımı kırabileceğimi ve felç olabileceğimi, ardındansa atlamazsam suçları nasıl çözebileceğimi, Hayatın Büyük Sorularından hangisine yanıt bulabileceğimi düşünerek bir süre orada durdum. Neye erişeceğini düşünmem gereken andaydım. Düşündüm de. Hannah'yı, Catherine Baker'ı ve George Gracey'yi düşündüm. Paxos'ta marsığa dönene dek bronzlaşmış Gracey'yi havuz başında elinde margaritasıyla, ufukta solan denize karşı, yanındaki sos tepsisinde kereviz saplarıyla incecik kızlar tarafından yelpazelenirken hayal ettim. Jade ve Milton'ın, St. Gallway'in, hatta yüzü sınav öncesinde kafama tıktırdığım tarihler misali solup gitmeye başlamış olan Hannah'nın bile ne denli uzaklarda kaldığını düşündüm. Pencereden böyle sarkmanın insanı yapayalnız ve saçma hissettirdiğini düşündüm. Çok ama çok derin bir nefes aldım, gözlerimi açtım. (Gözlerini yuman süt çocuklarından değildim artık; tümünden felç öncesi, her şey kopmadan son anındı bu ve koskocaman geceyi, titreşen otları, geçen araçların ağaçları yarıp geçen farlarını görerek gitmek istiyordum.) Atladım.

“Temiz Köylüler”

Saç spreyiyle kaskatı olmuş bukleler misali uzanan alt pencerenin güneşliği yere çakılmamı engelledi. Sol tarafım evin duvarı ve üzerlerine indiğim ormangülleri yüzünden baştan aşağı çizilmesine rağmen ayağa kalktım ve üstümü silkeledim. Haliyle bir araca ihtiyacım vardı ve aklıma gelen tek doğru dürüst yer, yardım edebilecek tek insan benzincideki Larson’du. (Volvo’nun anahtarlarını almak için ön kapıdan süzölmeye kalksam babamla karşılaşabilirdim.)

Yirmi beş dakika sonra minik çanı şingirdatarak Food Mart’ın kapısını açtım.

Diya fon, “Ölümden kimler dönmüş hele,” buyurdu. “Kendine araba aldığını düşünmeye başlamıştım. Bir de benden hoşlanmadığını.”

Kurşungeçirmez camın arkasında kollarını kavuşturarak dikilmiş göz kırpyordu Larson. Kolları kesik siyah bir tişört giymişti. Boncuk örgülü, sarı saçlı, kısacık kırmızı elbiseli yeni kız arkadaşı hemen pillerin yanında patates kızartması atıştırıyordu.

“Senyorita,” dedi. “Özledim valla.”

“Selam,” dedim cama yaklaşarak.

“E, n’aber? Niye uğramadın hiç? *Corazon*’umu²⁵⁸ kırdın valla.”

Boncuk, parmaklarına bulaşan tuzu yalarken kuşkuyla süzdü beni.

“Lise nasıl bakalım?” dedi Larson.

“İdare eder,” dedim.

Kafa sallayarak önündeki açık kitabı kaldırdı: *İspanyolca Öğreniyorum* (Berlitz, 2000.) “Ben de çalışıyo’dum biraz. Film endüstrisine dalma planlarım var artık. Burada kalıp sıfırdan uğraşmak falan, çok insan var. Başka ülkeye gitsen süs havuzunda büyük balık olabilirsin ama. Ben İspanya’ya karar verdim. Duyduğuma göre aktöre ihtiyaçları—”

“Yardıma ihtiyacım,” deyiverdim. “K-kamyonu yine ödünç alabilir miyim diyecektim. Üç-dört saate kadar getiririm, söz. Durum acil ve—”

258 (İsp.) *Corazon*: Kalp. (ç.n.)

“Tipik *chica*.²⁵⁹ Anca bir şey isteyince geliyor. Pederden isteyemiyosun çünkü aranız nahoş, söylemene gerek yok. *Simbolos*’ları çıkarım anında. *İşaretleri* yani.”

“Babamla ilgili değil bu sefer. Okulda olan bir şey... Ölen öğretmeni duydun mu? Hannah Schneider?”

Boncuk, ağız dolusu patatesin arasından, “Kendini öldüren,” dedi.

“Hı-hı,” dedi Larson. “Düşündüm o konuyu. Senin peder nasıl, onu da merak ediyordum. Erkeklerin yası kadınlardan farklıdır. Mesela tüymeden önce benim peder Saç Fantezisi’nde çalışan Tina’yla takılıyordu. Benim üvey anne beyin kanserinden öldükten hemen bir hafta sonra görüşmeye başlamışlardı. Kızmıştım tabii. Ama beni karşısına oturtup bazı insanların yaslarını farklı biçimlerde tuttuklarını anlatmıştı. Yas sürecine saygı göstermek lazım demişti. Yani senin peder başkalarıyla çıkmaya başlarsa kızmayacaksın. Üzüldüğüne eminim, buraya her cinsten tip gelir ve ben gerçek aşkı, havaya girmeden sırf replik oynayan aktörü nasıl anında çakıyorsam öyle anlarım yani.”

“Ne diyorsun sen yahu?”

Gülümsedi. “Senin pederi diyorum.”

“Benim pederi?”

“Epey çökmüştür her’alde.”

Öylece baktım. “Niye?”

“E, şimdi manitası küt diye ölüverince—”

“Manitası mı?”

“Evet.”

“Hannah Schneider mı?”

Bu sefer o bana öylece baktı.

“Ama birbirlerini doğru dürüst tanımıyorlardı...” dedim ve der demez cümle saçmalık ölçüsünde zayıf geldi gözüme. Üzerine su damlamış kâğıttan pipet kılıfları misali büzüşüverdi.

Larson lafına devam etmedi. Yanlış merdivene davrandığını fark etmiş ve aşağı mı inse yukarı mı çıksa bilemiyormuş gibi ikircikli kımıldandı.

“Beraber olduklarını nereden çıkardın?” dedim.

259 (İsp.) *Chica*: Kız. (ç.n.)

Larson bir an durup öne eğilerek çilli alnını cama iyice yaklaştırdı ve “Birbirlerine bakışlarından,” dedi. “Bir defasında senin peder benzin alırken içeri gelmişti. Gülümsemişti bana. Mide hapı almıştı. Bir diğer seferinde benzini kredi kartıyla ödemişler, arabadan inmemişlerdi. Ama görmüştüm kadını tabii. Sonra bir baktım gazetelerde resmi var. Yüzü öyle güzeldi ki insanın kafasına kazınıyordu.”

“Emin misin? Turuncu saçlı bir kadın değil miydi?”

“Ha, onu da gördüm. Deli mavi gözlü. Yok. Benim bahsettiğim gazetelerdeki kadın. Siyah saçlı. Buralardan değilmiş gibi görünen.”

“Kaç kere birlikte gördün onu babamla?”

“İki. Belki üç.”

“Ben—Ama—” Sesim korkuluydu; parçalanarak çıkıyordu. “Affeder sin,” diyebildim. Mağaza birden üzerime çöküvermişti. Larson’un yüzüne bakamayacağımdan döndüm ve mağaza, odak bozulmuşçasına (ya da kütle çekim alanları güç yitirmişçesine) tümünden bulanıklaştı. Dönerken kolum tebrik kartları standına çarpınca patateslerini bırakıp gittikten sonra aldığı kahveyle dönen Boncuk’a tosladım. Kahve yere saçıldı (Boncuk yanan bacaklarının acısıyla bağırды) ama özür dilemek için durmadım; fırladım, ayağım hava temizleyicileri standına çarptı, bir şeyler şangırdadı ve nihayet kapının çanı öterek geceyi yüzüme çarptı. Larson galiba arkamdan, “Gerçeği öğrenmeye hazır olduğundan emin ol önce” türü bir şey söyledi bağırarak ama belki de duyduğum bana çarpmamak için fren yapan araçların lastik cayırıtları ya da kafanın içinde savrulan düşüncelerin haykırılarıydı.

Dava

Babamı kütüphanede buldum.

Beni gördüğüne şaşırmadı - bir seferinde Mayısböceği Phyllis Mixer'ın çikolata rengi kanişini sevmek için eğildiği sırada hayvanın havlayarak zıplaması ve yüzünü ısırmasına ramak kalması haricinde şaşırdığını pek görmemiştim zaten.

Bir an hiçbir şey diyemeden eşikte durup öylece baktım yüzüne. Gözlüğünü çıkarıp kutusuna, incilerini mahfazalarına yerleştiren kadınlara has bir havayla koydu.

"*Rüzgâr Gibi Geçti*'yi izlemediğini tahmin ediyorum," dedi.

"Ne zamandır çıkıyordun Hannah Schneider'la?" dedim.

"Çıkmak mı?" Kaşları çatıldı.

"Yalan söyleme. Birlikte görmüşler sizi." Daha fazlasını söylemek için ağzımı açtım, yapamadım.

"Tatlım?" Sandalyesinde beni daha iyi görebilmek istermiş gibi hafifçe öne eğildi; kara tahtaya karalanmış ilginç bir Çatışma Çözümü ilkesiydim sanki.

Titrek bir sesle, "Nefret ediyorum senden," dedim.

"Pardon?"

"*Nefret ediyorum senden!*"

"Tanrım," dedi gülümseyerek. "Ben... Olaylar ilginç bir hal aldı... Gülünç hatta."

"*Gülünç değilim ben! Sensin gülünç!*" Atıldım, arkamdaki kitaplıktan gelişi güzel bir kitap çekip var gücümle babama fırlattım. Kolunu kaldırarak kurtardı kendini. Attığım kitap *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi*'ydi (Joyce, 1916) ve ayaklarının dibine açılarak düştü. Derhal bir kitap daha, *Amerika Birleşik Devletleri Başkanları'nın Göreve Başlangıç Konuşmaları*'nı (1989 basımı) kaptım.

Dimdik bakıyordu babam yüzüme. "Kendine gel artık."

"*Yalancısın sen! Maymunun tekisin!*" diye bağırarak savurdum kitabı. "*Nefret ediyorum senden!*"

İkinci kitabı da savuşturdum. “Şu söylediğin, *nefret ediyorum senden*, cümlesi” dedi sakın bir sesle, “hem gerçekten uzak hem de—”

İki Şehrin Hikâyesi’ni (Dickens, 1859) fırlattım kafasına. Onu da savuşturunca açık büfeden kollarına taşıyabildiğince tabak doldurmuş çatlak kadınlar misali alabildiğim kadar kitap alıp atmaya başladım. Atıklarım arasında *Zor Hayat* (Roosevelt, 1900) *Çimen Yaprakları* (Whitman, 1891) *Cennetin Bu Yakası* (Fitzgerald, 1920) ve galiba feci mi feci ağır, *Elizabeth Döneminde İngiltere* (Harrison, 1577) vardı. Makineli tüfek misali art arda savurdum hepsini. Çoğu iskalamakla birlikte *Elizabeth Döneminde İngiltere* dizine isabet etti.

“Yalancının teksisin sen! Kötüsün!”

Lolita’yı (Nabokov, 1955) fırlattım.

“Dayanılmaz acılar içinde kıvranarak ölürsün umarım!”

Kitapları kolları ve arada bacağıyla karşılamakla birlikte beni herhangi bir şekilde durdurmaya ya da yakalamaya kalkmadı. Sandalyesinde kalmayı seçti.

“Kendine gel artık,” dedi “Melodramı kes. Mini dizi çevirmiyoruz bura—”

Meselenin Kalbi’ni (Greene, 1948) karnına, *Sağduyu*’yu (Paine, 1776) suratına fırlattım.

“Şart mı böyle yapman?”

Sokrat Üzerine Dört Metin’i (West, 1998) savurdum. *Kayıp Cennet*’i (Milton, 1667) kaptım.

“Nadir baskılardan o,” dedi babam.

“Canını o alsın o zaman!”

Babam iç çekerek yüzünü korumaya aldı. Kitabı havada yakaladı, kapadı ve özenle masasına bıraktı. Derhal *Rip Van Winkle & Sleepy Hollow Efsanesi*’ni (Irving, 1819) savurarak yanından vurdum.

“Kendini toplayabilir ve makul insanlar gibi davranabilirsen had safhada sorunlu Bayan Schneider’la nasıl tanıştığımı sana anlatmaya niyetlenebilirim.”

Eşitsizliğin Kökeni (Rousseau, 1754) sol omzuna isabet etti.

“Blue, cidden. Sakinleş artık. Benden çok kendine zarar veriyorsun. Şu haline bak—”

Yanılma amacıyla savrulan Kral James İncili'ni izleyen büyük puntolu *Ulysses* (Joyce, 1922) kaçış manevrasını aşmayı başararak yüzünün soluna, gözünün hemen yakınına çarptı. Kitabın sırtının vurduğu yere dokundu ve eline baktı.

“Babanı Batı klasikleriyle bombardımana tutuşun bitti mi artık?”

“Neden yalan söyledin?” Sesim cırıltılıydı. “Neden hep bana yalan söylediğini öğreniyorum?”

“*Otur.*” Bana doğru gelmeye kalkınca *Diğer Kesim Nasıl Yaşıyor*’un (Riis, 1890) yıpranmış bir nüshasını kafasına nişanladım. “Sakinleşirsen bunca histerinin baskısından kurtarabilirsin kendini.” Kitabı elimden aldı. Gözünün altındaki yumuşak kısım -oraya ne dendiğini bilmiyorum- kanıyordu. Boncuğumsu bir kan damlası parlıyordu orada. “Şimdi, sakın—”

“Değiştirme konuyu,” dedim.

Sandalyesine oturdu.

“Makul davranacak mısınız?”

“*Senin makul davranman lazım esas,*” diye bağırdım ama öncekiler gibi yüksek çıkmadı sesim çünkü boğazım acımaya başlamıştı.

“Ne düşündüğünü kestirebiliyo—”

“Ne zaman bir yerlere gitsem başkalarından bir şeyler duyuyorum. Bana söylemediğin şeyler.”

Evetledi babam. “Anlıyorum. Kiminleydin bu gece?”

“Kaynaklarımı açıklamam.”

İçini çekti ve parmaklarını birbirine kenetledi. “Epey basit aslında. Seni eve getirdiği gün bizi yeniden tanıştırmıştın. Ekimdi, değil mi? Hatırlıyor musun?”

Başımınla onay verdim.

“E, işte bir süre sonra aradı beni. Senin için endişelendiğini söyledi. Hatırlarsan o sıra aramız çok iyi değildi. Haliyle endişelendim ve yemek davetini kabul ettim. Son derece uygunsuz süslülükte bir lokanta seçmişti. Sümbüllü bir şey. Yedi çeşit yemek boyunca bana müteveffa anene dair sorunların için bir çocuk psikiyatrina görünmenin *şahane* bir fikir olacağını anlattı. Kızdım tabii. Kadındaki cürete bak! Ama sonra eve gelip seni, doğal feldspat rengi saçını görünce kadının doğru söylediği endişesine kapıldım. Tamam, kendi adıma aptalca, *hakaretimiz* bir

varsayımıydı ama işte, seni annesiz büyüttüğüm için sürekli gergindim zaten. Zayıf noktam buydu benim. Bu yüzden terapistte gitmen konusunu tartışmak amacıyla iki defa daha yemeğe çıktım onunla ki sonunda yaradım falan *gereksinmediğini*, esas *onun* yardıma ihtiyacı olduğunu kavradım. Hem de acilen.” İç çekti. “Ondan hoşlandığını biliyordum ama dengeli biri değildi. Sonrasında birkaç defa ofisime telefon etti. Aramızı *düzelttiğimizi* ve senin artık çok daha iyi olduğunu söyledim. Kabul etti. Sonrasında Paris’e gittik. O zamandan beri ona dair hiçbir şey duymadım ya da hakkında biriyle konuşmadım. İntihar edene kadar. Trajik elbette ama şaşırdım diyemeyeceğim.”

“Oryantal çiçekleri ne zaman yolladın peki?”

“*Neyi?*”

“Paleozoik Dönem’den kalma Janet Finnsbroke’a almadığın kesin olan çiçekler. Hannah Schneider’a aldın.”

Bir an dimdik baktı yüzüme. “Evet. Ben—eh, isteme—”

“Delice âşıktın öyleyse,” diyerek kestim lafını. “Yalan söyleme. *İtiraf—* Güldü babam. “İlgisi yok.”

“Kimse âşık olmadığı birine oryantal potpuri yollamaz.”

“Guinness’i ara öyleyse. İlki benim çünkü.” Kafa salladı. “*Söyledim* sana. Fazlasıyla kederli buluyordum kadını. Çiçekleri çıktığımız yemeklerden birinin ardından, kendisi hakkında düşündüklerimi, sırf sası hayatlarına eğlence katmak uğruna başkaları hakkında akla ziyan kuramlar üreten umutsuz kimselerden olduğunu pek kibarlığa girmeden söyledikten sonra yolladım. Bu tür insanlar olduklarından büyük olma derindedir. Haliyle biri kalkıp yüzlerine gerçeği, yahut kendi gerçek yorumunu söyleyince sonrası iyi gitmez. Gözyaşlarıyla biter. Sana gerçek hakkında ne dediğimi, onun bir köşede, ayaklar bitişik, kafa önde ve kapkara giysiler içinde dikildiğini söylediğimi hatırlıyor musun?”

“Kızların en yalnızıdır demiştin.”

“Aynen. Genel kanının aksine, aslında kimse onunla takılmak istemez. Fazlasıyla bunaltıcıdır çünkü. İnan bana, herkes azıcık daha seksi, azıcık daha rahatlatıcı olan birileriyle dansa kalkmayı yeğler. Bu yüzden yolladım çiçekleri. Ne türdüler falan bilmiyorum bile. Çiçekçiye uygun gördüğü türden bir şeyler—”

“Oryantal zambaklar.”

Gülümsedi. “E, artık biliyorum işte.”

Yanıt vermedim. Oturduğu yerde, lambanın uzağındayken babamın yüzü iyice yaşlanmış gibi görünüyordu. Kırışıkları fazladan doku ekliyordu suratına. Çizgiler gözlerini ve yüzünü boydan boya geçiyor, ellerine iniyor, her yanına minnacık gözyaşları ekliyordu.

“O gece arayan sendin öyleyse,” dedim.

Kafasını kaldırdı. “Kimi?”

“Hannah Schneider’ı. Telefon çaldığında oradaydım. Jade dedi ama Jade değildi. Sendin.”

“Öyle,” dedi usulca. “Doğrudur belki. Aradım.”

“Ya? O-onunla ilişkin vardı ve sen—”

“Niye aradım sanıyorsun?” diye bağırdı birden babam. “O çatlak kadın elimdeki tek ipucuydu! Arkadaşlık ettiğin diğer tiplerin ne adlarını ne de telefon numaralarını biliyordum. Az evvel geldiğini söyleyince hemen kalkıp seni almaya gelmek istedim ama o, zırva psikanaliz fikirlerinden birini önerdi ve bu akşam *ayan beyan ortaya koyduğumuz* üzere, kızım söz konusu olunca aptala döndüğümden kabul ettim. ‘Bırak, kız kıza konuşalım.’ Tanrı aşkına! Batı kültüründe haddinden fazla abartılan, pompalanan bir şey varsa o da *konuşmaktır*. Gayet aydınlatıcı ‘söz gümüşse’ deyişini kimse hatırlamıyor mudur, nedir?”

“Neden bir şey söylemedin peki?”

“Utanmıştım herhalde.” Kitap saçılı yere indirdi bakışlarını. “Harvard başvurusunu tamamlamakla meşguldün. Üzmek veya kızdırmak istemedim seni.”

“Kızmazdım belki. Belki *şimdi* daha fazla kızmışımıdır.”

“Doğru bir karar değildi, kabul ama o sırada en iyisi gibi görünmüştü. Neyse, Hannah Schneider meselesi kapandı artık. Huzur içinde yatsın. Okul bitti sayılır.” Gene iç çekti. “Tam kitaphık, değil mi? Stockton oturduğumuz yerlerin en teatrali bence. İyi bir oyun için her türlü öğeye sahip. Peyton Aşıkları’ndan daha fazla romans, Yoknapatawpha’dan²⁶⁰ daha fazla hüsrân... Tuhafılık konusundaysa Macondo’yla²⁶¹ aynı seviyede.

260 William Faulkner’in 1929’dan itibaren toplam 22 roman ve öyküsünde yer verdiği hayali kasaba. (ç.n.)

261 Gabriel García Márquez’in *Yüzyıllık Yalnızlık* romanındaki hayali kasaba. (ç.n.)

Seks, günah ve hepsinden daha ıstıraplısı, gençlik hüsrانlarıyla dolu. Artık hazırsın, tatlım. İhtiyar babana ihtiyacın kalmadı.”

Ellerim buz kesmişti. Pencereilerin önündeki sarı koltuğa gidip oturdum.

“Hannah Schneider meselesi kapanmadı,” dedim. “Kan var şuranda.” Gösterdim.

Dalgınca yüzünü elleyerek, “İsabet ettirdin sahiden,” dedi. “İncil miydi, *Bir Amerikan Trajedisi* mi? Simgesel açıdan bilmek isterim doğrusu.”

“Hannah Schneider meselesinin daha fazlası var.”

“Dikiş attırmam gerekebilir.”

“Gerçek adı Catherine Baker’mış. Gece Bekçileri’nin eski üyelerindenmiş. Bir polis memurunu öldürmüş.”

Sözcüklerim babamın içinden geçen bir hayalet gibiydi. Birinin içinden hayalet geçtiğini gördüğümünden değil tabii ama yüzündeki tüm renk anında çekildi ve kovadan dökülen su misali akıp gitti. İfadesiz bir bakışla gözlerini yüzüme dikti.

“Dalga geçmiyorum,” dedim. “Ve eğer kendine dair bir şey, örgütle bir bağlantı, adam almada veya Harvard’daki kapitalist meslektaşlarından birini havaya uçurmada faal olduğunu falan itiraf edeceksen hemen yapsan iyi olur çünkü her şeyi öğreneceğim. Durmayacağım.” Sesimdeki kararlılık babamı şaşırttı ama esas şaşıran bendim. Sesim sanki benden çok daha güçlüydü. Kendini ortaya atıyor, yolu gösteriyordu adeta.

Gözlerini kıstı babam. Bir anlığına sanki beni hiç tanıımıyormuş gibi baktı. “Ama Gece Bekçileri diye bir şey hiç var olmadı,” dedi. “Otuz yıldır... Bir peri masalından ibaret.”

“Hiç de bile. İnternette tonla—”

“Ha, internet,” diyerek lafımı kesti. “Müthiş kaynak. O kapıyı açarsak Elvis’i de içeri almamız gerekir. Gece Bekçileri’ni ne diye öne sürdüğünü anlamıyorum. Eski ders notlarımı, *Federal Forum*’u falan mı okudun?”

“Kurucuları George Gracey hâlâ hayatta. Paxos’ta yaşıyor. Geçen sonbahar Smoke Harvey adlı bir adam Hannah’nın havuzunda boğuldu. Onun izini sürüyordu ve—”

“Tabii,” dedi babam. “O konudaki sızlanmalarını hatırlıyorum. Hep-ten kafayı üşütmesinin bir başka nedeni elbette.”

“Hayır,” dedim. “O adamı Hannah öldürdü. Çünkü Gracey hakkında bir kitap yazıyordu. Kimliğini, hâlâ yaşadığını ortaya çıkaracaktı. Hepsini ortaya çıkaracaktı. Bütün örgütü.”

Kaşları kalktı babamın. “Epey çalışmışsın anlaşılan. Peki, anlat bakalım.”

Duraksadım; Burt Towelson, *Gerilla Kızlar*’da (1986) herhangi bir soruşturmanın saflığının korunması için kişinin kiminle, ne kadar konuştuğuna dikkat etmesi gerektiğini söylemişti. Ama babama güvenemezsem zaten kimseye güvenemezdim. Hazırladığım herhangi bir ödev için kurduğum tezin üzerinden geçtiğimizde hep baktığı gibi (ilgili ama ikna olacağı şüpheli) bakıyordu şimdi ve haliyle Benim Çizdiğim Büyük Resmi incelemememiz kaçınılmaz göründü gözüme. Ada Harvey’nin öğrendiklerine dayanarak Hannah’nın kaçışını planlamasından başladım; bana *Macera*’yı bırakışını, “Uçan Matmazel”i, kıyafet balosunu, Connault Helig’in tekniğinin bir çeşitlemesini Smoke Harvey’yi öldürmede kullanımını, Hannah’nın anlattığı Mavi Kanlılar öykülerinin Catherine Baker’in geçmişiyle paralelliğini, Kayıp Şahıslara olan ilgisini ve Ada Harvey’yle telefon konuşmamı anlattım. Başta babam bana iyice oynatmışım gibi bakıyordu ama anlattıkça sözlerime iyice kulak kabartmaya başladı. Hatta onu, “Küçük Korku Dükkânı: Afganistan Tarihi” başlıklı makaleye cevaben yazdığı uzun ve alaycı yanıtının okur mektupları köşesinde yayınlandığı *Yeni Cumhuriyet*’in 1999 Haziran sayısını gazete bayiinden aldığı günden beri bu denli kendini kaptırmış görmediğimi bile söyleyebilirim.

Lafım bittiğinde beni soru bombardımanına tutmasını bekledim ama bir, belki iki dakika boyunca düşünceli bir suskunluğa gömülmeyi seçti.

Nihayet kaşları çatıldı. “E, kim öldürdü peki zavallı Hannah Schneider’i?”

Tutup henüz tam yanıt veremeyeceğim *tek* soruyu soracaktı tabii. Ada Harvey intihar ettiği kanısındaydı ama ağaçlar arasında dolaşan yabancıyı duyan bendim ve cinayeti bir *Nächtlich* üyesinin işlediğini düşünmeye meyilliydim. Hannah, polis memurunu öldürdüğü andan itibaren bir güvenlik açığına dönüşmüştü ve Ada’nın FBI’a açacağı bir telefonla birlikte yakalanma ihtimali, George Gracey ve grubun tüm gizli varlığının tehlikeye düşmesi demektir. Ama bunların hiçbirini kesin

bilmiyordum ve babamın dediği gibi, kişi asla, “sızdıran bir çöp torbası misali sağa sola varsayım saçmamalıydı.”

“Eh, tam emin değilim,” dedim.

Kafa salladı ama bir şey demedi.

“Yakın dönemde *Nächtlich* üzerine bir şeyler yazdın mı?” dedim.

Yine kafa salladı. “Hayır. Niye?”

“Hannah Schneider’la tanıştığımız günü hatırlıyor musun? Fat Kat’teydi ve sonra ayakkabıcıda çıkmıştı karşımıza.”

Bir an düşünüp, “Evet,” dedi.

“Ada Harvey, babasıyla Hannah’nın tanışmasını anlatırken tamamen aynı sahneleri tarif etti. Karşılaşmayı tamamen planlamıştı Hannah. Yani, eğer bir şeyler yazdıysan sonraki kurbanının sen—”

“Tatlım,” diyerek kesti lafımı babam. “Bayan Baker’ın beni hedef seçmesinden dolayı gurur duysam da -kimse hedef seçmedi beni bugüne dek çünkü- Gece Bekçileri diye bir şey yok artık. En gevşek siyasi kuramcılar tarafından bile fanteziden ibaret sayılıyorlar. Nedir peki fantezi? Fantezi, dünyaya karşı kullandığımız yastıktır. Çünkü dünyamız gaddar bir şilte, üstünde uyunacak *cinai* bir yataktır. Hem devrimciler çağında değil, yalıtım çağında yaşıyoruz biz. İnsanlığın bugünkü temayülü birleşmekte değil, bireylerin birbirlerinden uzaklaşmasında, birbirlerinin üstüne basmasında ve kapabildiğince *mangiz* kapmasında yatıyor. Bildiğin üzere tarih döngüseldir. Bir sonraki başkaldırıyı -sessizini bile- daha iki yüz yıl göremeyeceğiz. Dahası, Catherine Baker’ın²⁶² Parisli bir Çingene olduğuna dair kapsamlı bir yazı okuduğumu hatırlıyorum. Kısacası, ne denli heyecan verici görünürse görünsün, Schneider ile Baker’ın aynı kadın oldukları sonucuna varmak sağlam temellere dayanmıyor bence. Sana tüm bunları anlatışının garipliğine bakarsak gizemli Catherine Baker hakkında şöyle *heyecanlı* bir kitap okuyup hepsini uydurmadığını nereden bileceksin? Belki kendini öldürmeden önce senin, çalkantılar ve uğruna savaşılan davalarla yüklü o hayatın onun hayatı olduğunu, kendisinin Bonnie ve diğer bir dangalağın Clyde olduğunu sanmanı istemiştir. Bu yolla ebediyen yaşardı, *n’est-ce pas?*²⁶³

262 Catherine Baker (1947): Zorunlu eğitim karşıtı ve hapisane sistemlerinin değiştirilmesi savunucusu anarşist Fransız gazeteci. “Zorunlu Eğitime Hayır” adlı kitabı ülkemizde yayınlanmıştır. (ç.n.)

263 (Fr.) “Değil mi?” (ç.n.)

Ardında gerçeği, kupkuru bir makale şeklinde değil, heyecanlı bir Yaşam Öyküsü olarak bırakacaktı öyle yaparak. İnsanların yalanları böyledir. Ve bu yalanların bini bir paradır.”

“Ya Smoke’la tanışma yöntemi?”

Babam, gayet yetkin bir sesle, “Tek bildiğimiz *gıdasal ortamlardan* erkek kapmaktan hoşlandığı,” dedi. “Dondurulmuş bezelyeler arasında aşkı arıyormuş.”

Bakışlarımı gözlerine diktim. Birkaç minik noktaya *isabet* kaydetmişti. www.demirkelebek.net’in yazarı Catherine Baker’ın bir Fransız çingenesi olduğunu iddia ediyordu. Hannah’nın sınıfını süslediği pek romantik afişleri düşününce kendisine daha heyecan verici bir hayat kurgulamaya kalkışmasının mümkün olabileceğini görüyordum. Babam kuramsal sandalıma böyle bir sürü delik açabilir, onu utanç verici ölçüde abartılı ve falsolu gösterebilirdi (bkz. “DeLorean DMC-12,²⁶⁴ *Kapitalist Falsolar*, Glover, 1988.)

“Kafayı yedim yani ben,” dedim.

“Öyle bir şey demedim,” dedi babam sertçe. “Ufak teorin gerçekten ayrıntılı. Zorlama mı? Kesinlikle. Ama tek kelimeyle fevkalade. Heyecan verici ayrıca. Coşku için sessiz devrimcilerin haberlerini almak gibisi—”

“İnanıyor musun bana?”

Durdu ve bunu düşünürken tavana baktı; bir tek babam böyle düşünürdü.

“Evet,” dedi. “İnanıyorum.”

“Ciddi misin?”

“Elbette. Zorlama ve fevkalade şeylere zaafımı bilirsin. Hepten gülünç şeylere... Herhalde şekillendirilecek birkaç ayrıntı daha kal—”

“Deli değilim ben.”

Gülümsedi. “Eğitimsiz kişilere birkaç tahtan eksikmiş gibi gelecektir. Ama bir Van *Meer’e*? Daha ziyade sıradan diyebilirim.”

Fırladığım gibi boynuna sarıldım.

“*Şimdi* sarılacağın mı tuttu? Bu hareketini söz konusu tuhaf ve yoldan çıkmış ve bundan böyle, gizli bağlantılarından dolayı Karasakal

264 1981–82 arasında Kuzey İrlandalı DeLorean Motor Company (DMC) tarafından Amerikan pazarı için üretilen ancak ABD otomobil piyasasındaki muazzam düşüş sonunda şirketin iflasıyla üretimi son bulan otomobil. (ç.n.)

diyebileceğimiz hanımla uygunsuz buluşmalarını sana anlatmamamı affettiğine yoruyorum.”

Başım la onayladım.

“Şükür,” dedi. “İkinci bir kitap yağmurundan sağ çıkamazdım herhalde. Hele şu beş buçuk kiloluk *Dünyaca Ünlü Nutuklar* hâlâ raftayken. Yer misin bir şeyler?” Alnımdaki saçları yana itti. “Zayıfladın iyice.”

“Hannah’nın dağda bana anlatmak istediği bunlardı herhalde. Hatırladın mı?”

“Evet. Peki, bulduklarını nasıl değerlendirmeyi planlıyorsun bakalım? Mesela, *Karışık Çerez: Komplö Teorileri ve Aramızdaki Anti-Amerikan İsyancılar* yahut *Gündelik Felaket Teorileri* gibi azıcık rum-balı bir başlığa sahip bir kitap yazabiliriz birlikte. Ya da başına daha çok satmasını sağlayacak bir ‘Gerçek Olaylara Dayanmaktadır’ ibaresi yapıştırıp tüm isimleri değiştirerek bir çoksatar kaleme alabilirsin. Okullarda öğretmenlik yaparak o sevgili kıt beyinli çocuklarının zihinlerini zehirleyen çatlak eylemcilerin varlığına dikkat çekerek tüm ülkeyi dehşete düşürebilirsin.”

“Bilmem.”

“Dur, bak ne diyeceğim... Hepsini güncene karala; sen ölüm döşeğindeyken özenle düzenlediğin antika sandukanı karıştırarak torunların bulsun. Oturup okusunlar ve şaşkınlıkla, ‘Nenemin daha on altı yaşında tüm bunları yapması inanılır gibi değil,’ falan desinler. Ve açık arttırmada 500.000 dolardan aşağı gitmeyecek bu günce sayesinde ufak bir kentte yaşanan dehşetin söylentisi kulaktan kulağa yayılarak büyülü gerçekliğe dönüşsün. Blue van Meer’in domuz kuyruklu doğduğu,²⁶⁵ çatlak Hannah Schneider’in yüzyıllarca karşılıksız kalmış bir aşk yüzünden, *Kolera Günlerinde Aşk* yüzünden fanatizme sürüklendiği ve arkadaşlarının, Milton’ların, Green’lerin otuz iki isyan başlatıp hepsinde yenilen devrimciler oldukları anlatılsın... Babanı da unutmayalım tabii. Arka planda, Bogota’dan denize ulaşan yedi aylık nehir yolculuğunda *Labi-rentindeki General* rolünde, bilge ve pörsümüş...”

“Polise gitmeliyiz bence,” dedim.

Kıkırdadı. “Dalga geçiyorsun.”

“Dalga geçmiyorum. Polise gitmeliyiz. Hemen.”

265 “Yüzyıllık Yalnızlık”tan. (ç.n.)

“Niye?”

“Gitmeliyiz işte.”

“Gerçekçi davranmıyorsun.”

“Hayır, davranıyorum.”

Kafa salladı. “Düşünmüyorsun. Diyelim ki bunlarda gerçek payı var. Kanıt gerekecek. Eski örgüt üyelerinin ifadeleri, manifestolar, örgüte üye alma süreçleri ki saptanamaz cinayet yöntemine dair kuşku-
ların doğruysa bunları ele geçirmek son derece güç. Daha önemlisi, birinin öne çıkıp seni suçlaması riski işin doğasında var. Düşündün mü *bunu* hiç? Ortaya bir teori atmak gayet heyecan vericidir elbette ama işin içine gerçek karışırsa olay *Çarkıfelek*’ten çıkar. Dikkatleri üzerine çekmene, tabii bunlardan herhangi biri doğruysa ki muhtemelen hiç öğrenemeyiz, izin vermeyeceğim. Polise gitmek kıt kafalılar için yiğitliktir ya, neye yarayacak sanıyorsun? Şerife öğlen molasında anlatacak bir hikâye çıksın diye mi gideceğiz polise?”

“Hayır,” dedim, “başka hayatlar kurtulabilsin diye.”

“Dokunaklı. Kimin hayatını kurtarıyorsun peki?”

“Yaptıklarını beğenmiyorsun diye adam öldüremezsin. Öylesi bizi hayvan kılar. B-bulamasak bile çabalamaya devam etmeliyiz,” deyip sustum çünkü ne için çabalamamız gerektiğinden emin değildim. Zayıf bir sesle, “Adalet için,” dedim.

Babam gülmekle yetindi. “Adalet kazıklanması mümkün olmayan bir fahişedir ve en yoksullardan bile utanç vergisi toplar.’ Karl Kraus. Avusturyalı deneme yazarı.”

“Her iyi şey tek kelimeyle ifade edilebilir,” dedim. “‘Özgürlük, adalet, onur, ödev, merhamet. Ve umut.’ Churchill.”

“Adalet, ille de adalet dedikçe / Emin olun arzuladığınızdan fazla adalet bulacaksınız.’ *Venedik Taciri*.”

“Adaletin kılıcı dönektir / pek az talihliye merhamet eder / Gene de savaşmazsa uğruna insan / hayata keşmekeş hükmeder.”

Babam tam yanıt verecekti, durdu, kaş çattı. “Mackay?”

“Gareth van Meer. ‘Devrime İhanet.’ *Sivil Dış İlişkiler Dergisi*. Cilt 6, sayı 19.”

Babam gülümsedi, başını geriye attı ve yüksek perdeden bir “Ha!” çekti.

Unutmuştum “Ha!”sını. Genelde dekanla yapılan toplantılarda, meslektaşlarından biri eğlenceli yahut kışkırtıcı bir şey söylediğinde ve kendisi söyleneni akl edip söyleyemediğine sinirlendiğinde yüksek sesle *Ha* çekip dikkatleri tekrar üzerine toplardı. Ancak şimdi, bana baktığında, dekanlı toplantıların (biraz hastalanıp okula gidemediğim günlerde bu tip toplantılara götürürdü beni; bir kenarda titreyip aksırıklarımı tutarak beyaz tenli, seyrek saçlı profesörlerin Yuvarlak Masa Şövalyeleri tonlamalarıyla konuşmalarını dinlerdim) aksine gözlerinde, havlularını yavaşça çıkarıp utangaçça havuza ilerleyen mütevazı kızlar misali kayıverip düşme tehdidi savuran kocaman gözyaşlarının titrediğini gördüm.

Kalktı, elini omzuma koydu ve yanımdan geçip kapıya gitti.

“Madem öyle, dediğini yapalım öyleyse sevgili Adalet savaştım.”

Boş sandalyesine bakarak, çevremde kitaplarla biraz daha oturdum. Sessiz, mağrur bir inadı vardı kitapların. Bir insana atılmakla mahvolacak değillerdi. Birkaç sayfası bükülüp bel vermiş *Meselenin Kalbi* dışında hepsi sağlamdı ve neşeyle açılmış, sayfa gösteriyorlardı. Minnacık kara cümleleri kusursuz düzenlerinde, özenli sıralarına dizilmiş, yaramaz ufaklıkların yaptıklarından etkilenmeyen dikkatli çocuklar misali bekliyorlardı. Bana en yakını *Sağduyu*’ydu. Sayfalarını gururla sunuyordu önüme.

“Surat asmayı bırak, buraya gel,” diye seslendi babam mutfaktan. “Kolları sarkık, tencere göbekli köktencilerle savaşıyorsan karnını doyurmalısın önce. Sağlıklı yaşlanabildiklerini sanmıyorum. O yüzden hepsine nal toplayabileceğin kanısındayım.”

Kayıp Cennet

Hannah'nın ölümünden sonra ilk defa o gece mışıl mışıl uyudum. Babam bu tür uykulara "Ağaç Uykusu" derdi ve "Kış Uykusu" yahut "Leş Gibi Yatmak"la karıştırılmamaları gerekirdi. Ağaç Uykusu en mutlak ve tazeleyici uykuydu. Düş falan söz konusu değildi; sadece karanlıktan ve zamanda ileri atlamaktan ibaretti.

Ne çalarsaat ne de alt kattan yükselen Van Meer Sözcüklü Uyan-dırma Çağrısı ("Uyan, tatlın! Bugünkü kelimen *pnömokokus!*")²⁶⁶ sayesinde uyandım.

Gözlerimi açtım. Telefon çalıyordu. Başucumdaki saat 10.36'yı gösteriyordu. Alt katta telesekreterin devreye girdiğini duydum.

"Bay Van Meer, Blue'nun bugün okula gelmediğini bildirmek için aradım sizi. Lütfen bize ulaşip mazeretini bildiriniz." Eva Brewster sert bir vurguyla aranacak numarayı söyleyip kapadı telefonu. Kimin aradığına bakmak için çalışma odasından çıkacak olan babamın ayak seslerini bekledim ama mutfaktan gelen çatal-kaşık seslerinden ötesini duymadım.

Yataktan çıktım, sersem sepelek banyoya girip yüzümü yıkadım. Ay-nada gözlerim normalden büyük, yüzümse incecik görünüyordu. Üşümüşüm, yataktan battaniyemi alıp sarındım ve aşağı indim.

"Baba? Aramadın mı okulu?"

Mutfağa girdim. Kimse yoktu. Duyduğum şingirtılar, açık pencereden içeri süzülüp musluğun üstüne asılı rüzgâr çanına saldıran esintinin marifetiydi. Alt katın ışığını yakıp merdiven boşluğuna seslendim.

"Baba!"

Eskiden babamsız bir ev fikrinden ürkerdim. Babamsız bir ev fikri tıpkı bir teneke kutu ya da deniz kabuğu veya bir Georgia O'Keefe tablosundaki çöl kafatası gibi boş gelirdi bana. Büyüdükçe babamsız bir ev gerçeğinden kaçınacak çeşitli teknikler geliştirmiştım. Mesela *Acil Servis*'i²⁶⁷ Sesi İyice Açarak İzlemek (tahmin edeceğinizden çok daha

266 Zatürreye yol açan mikroplardan biri. (ç.n.)

267 Uzun soluklu bir TV dizisi. (ç.n.)

rahatlatıcıydı) ve *Bir Gecede Oldu*'yu²⁶⁸ (atletsiz Clark Gable dikkat dağıtırdı) oynatmak bunlardan ikisiydi.

Öğlen öncesi güneşi tüm canlılığıyla dalıyordu pencerelerden içeri. Buzdolabını açtım ve meyve salatası yaptığını azıcık şaşarak gördüm. Uzandım, bir üzüm alıp ağzıma attım. Buzdolabında ayrıca yetersiz boyda bir alüminyum folyo parçasıyla örtmeye uğraştığı lazanya da vardı. (Babam asla göz kararı ile yeterli büyüklükte alüminyum folyo koparmayı beceremezdi.) Bir üzüm daha yedim ve ofisine telefon açtım.

Telefona siyaset bilimi bölüm sekreteri çıktı.

“Alo, babam orada mı? Blue ben.”

“Hı?”

Saate göz attım. 11.30'a kadar dersi yoktu babamın. “Babam. Doktor Van Meer. Görüşebilir miyim, lütfen? Acil bir durum var.”

“Bugün gelmeyecek kendisi,” dedi sekreter. “Atlanta'daki konferansta değil mi zaten?”

“Pardon?”

“Araba kazası geçiren beyin yerine Atlanta'ya gidecekti diye biliyordum?”

“Ne?”

“Bu sabah yerine geçmek için izin istemeye aramıştı. Gele—”

Kapadım telefonu.

“Baba!”

Battaniyemi mutfakta bıraktım, aşağı, çalışma odasına koştum, ışığı yaktım ve çalışma masasının karşısında kalakaldım.

Bomboştu masa.

Çekmecelerden birini açtım. Boştu. Bir diğerini açtım. O da boştu. Ne dizüstü bilgisayar ne not defterleri ne de masa takvimi... Beş adet mavi ve beş adet siyah tükenmezini koyup genelde Arkansas Üniversitesi'nin sevimli dekanından hediye yeşil lambasının -ki o da gitmişti- yanına yerleştirdiği seramik kupa da boştu. Çalışma masasının yanındaki ufak kitaplık da, Marks'ın *Kapital*'inin (1867) beş nüshası dışında bomboştu.

Yukarı koştum, mutfaktan hole çıkıp ön kapıyı açtım. Lacivert Volvo her zamanki yerinde, garaj kapısının önündeydi.

268 Frank Capra'nın yönettiği ve başrollerinde Clark Gable ile Claudette Colbert'in oynadığı 1934 yapımı romantik-komedi filmi. (ç.n.)

İçeri dönüp yatak odasına gittim. Perdeler açıktı. Yatak yapılıydı. Ama New Hampshire'dan aldığı deri pabuçları ne televizyonun ne de köşedeki deri koltuğun altına sıkıştırılmışlardı. Dolabına gidip kapağı açtım. Giysileri yoktu.

Dolapta insanlar yaklaştı mı ürken kuşlar misali tek tarafa toplanmış askılardan başka bir şey yoktu.

Banyosuna dalıp ecza dolabını açtım. Bomboştu. Duş da. Küvete, kalan birkaç su damlasına dokundum. Lavaboya, diş macunu izine ve aynaya yapışp kurumuş minnacık tıraş köpüğü parçasına baktım.

Gene taşınmaya karar verdi anlaşılan, dedim kendi kendime. Postanede Adres Değişikliği formu doldurmaya gitmiş olmalı. Ya da kutu bulmak için market dolaşıyordur. Araba bozuldu belki, haliyle taksi çağırırdı.

Mutfığa dönüp telesekreterin düğmesine bastım ya, Eva Brewster'in mesajı dışında kayıtlı bir şey yoktu. Siyaset bilimi bölüm sekreteri Barbara'yı, Atlanta'daki konferanstan haberdarımışım numarası yaparak tekrar aradım. Babam, "Barbara'nın çenesi hiç durmaz, saçma sapanlığı ise ayrıca berbat bir durumdur," demişti. (Hatta kadından gülererek "Can Bezdireni" diye bahsedirdi.) Konferansa şıpınışı isim bile uydurdum. "Birinci Madde Haklarını Koruma Amaçlı Siyasi Örgütlenmeler" anlamında BMHKASÖ yahut benzer etkide bir şey söylemişim galiba.

Barbara'ya babamın gerektiğinde temasa geçilecek bir numara bırakıp bırakmadığını sordum.

"Bırakmadı," dedi.

"Size ne zaman haber verdi?"

"Bu sabah altıda mesaj bırakmış. Ama dur, sen neden—"

Kapadım yüzüne.

Tekrar battaniyeme sarındım, televizyonu açtım ve balta gibi keskin vatkalarıyla otoban şeritlerinin sarı renginde bir tayyör giymiş Cherry Jeffries'i izlemeye koyuldum. Mutfaktaki saate, yatak odamdaki saate baktım. Dışarı çıkıp lacivert steşına baktım. İçine girip oturdum ve konaktaki anahtarları çevirdim. Çalıştı araba. Ellerimi direksiyonda, ön panelde gezdirdim; arka koltuğa sanki bir yerlerde bir ipucu, babamı kütüphanede, yemek veya bilardo odasında öldürmüş olan Bayan Kırmızı, Albay Hardal yahut Profesör Erik tarafından dikkatsizce unutulmuş bir

tabanca, bir şamdan, bir halat yahut bir boru görecekmışim gibi bakındım. Holdeki İran halılarını inceleyerek ayak izi aradım. Evyeyi, bulaşık makinesini kontrol ettim ama tüm çatal, kaşık ve bıçaklar kaldırılmıştı. Gelmişlerdi.

Nächtlich üyeleri gece gelmiş, uyku iksirine batırılmış dantelli bir mendili (köşesine bir adet N işlenmiş) her şeyden habersiz horuldayan babamın ağzına ve burnuna bastırırvermişlerdi. Mücadele edememişti çünkü babam - evet boyluydu ve hiç de zayıf sayılmazdı ama savaşçı biri değildi. Babam entelektüel mücadeleyi fiziksel kavgaya yeğ tutar, temas gerektiren sporlardan tiksindir, güreş ve boksu “fazlasıyla akla zıyan” sayardı. Karate, judo ve tekvando sanatlarına saygı duymakla birlikte hiçbirini öğrenmeye kalkmamıştı.

Elbette esas amaçları beni götürmekti ama babam reddetmişti. “Hayır! Onun yerine beni alın! Beni!” Bunun üzerine Alçak -insan hayatını hiçe sayıp çevresindekileri ezen bir alçak daima olurdu- silahını kafasına dayayıp üniversiteyi aramasını buyurmuştu. “Normal konuşsan iyi olur yoksa gözünün önünde patlatırım kızının beynini.”

Ardından babamın tüm eşyasını Mayısböceği Eleanor Miles’in (38) her eşya toplayışında onu (ve çarpık dişlerini) hatırlasın diye hediye ettiği iki büyük Louis Vuitton valizine doldurmasını sağlamışlardı. Çünkü evet, klasik anlamda devrimciydiler tabii ama barbar değildiler; Güney Amerikalı gerillalar ya da ara sıra kelle uçurmaya bayılan Müslüman aşırılıkçılar gibi değildi onlar. Hayır, onlar her insanın, siyasi taleplerinin karşılanmasını beklerken tutsak alınmış olanların dahi kadife pantolonlar, tüvit ceketler, yün kazaklar, Oxford gömlekler, tıraş takımları, diş fırçaları, jiletler, sabunlar, diş ipleri, nane kokulu nasır zımparaları, kol saatleri, kol düğmeleri, kredi kartları, ders notları ve elbette eski göz ağrısı *Demir Mengene*’nin tüm notları dahil her türlü eşyasını gereksineneğine inananlardandı.

“Rahatın yerinde olsun istiyoruz,” demişti Alçak.

* * *

Gece indiğinde hâlâ aramamıştı babam.

Telesekretere babamın Küba üzerine bir makale yazmayı reddetmesine ne denli üzüldüğünü ama lütfen, “fikivlerivinin önde gelen biv gazetede süvekli yayınlanmasını avzulaması duvumunda” kendilerine

başvurmasını söyleyen *Yeni Seattle Dış Politika Gazetesi*'nden Arnold Schmidt dışında kimse mesaj bırakmamıştı.

Çıktım, karanlıkta yirmi dakika kadar evin etrafında dolandım. Balıksız balık havuzunu seyrettim. İçeri döndüm, Cherry Jeffries'i izlerken köktencilerin onu götürmeden önce hazırlamasına izin verdikleri meyve salatasını didikledim.

"Aç bırakamam kızımı!" demişti babam.

"İyi," demişti Alçak. "Elini çabuk tut o zaman."

"Kavunları dilimlemenize yardım etmemi ister misiniz?" demişti bir diğeri.

Ahizeyi kaldırdım, baktım ve "Polise kaybolduğunu bildirmeli miyim?" diye sorup, "Evet, kesinlikle," "Bence hayır" ya da "Düşün, sonra bir daha sor," demesini bekledim. Sluder Şerif Bürosu'nu arayabilir, A. Boone'a Komiser Harper'la görüşmek istediğimi söyleyebilirdim. "Hattırladınız mı beni? Hani sizinle Hannah Schneider hakkında görüşmüştüm. Evet. Ehm. Şimdi de babam kayıp. Evet. Birilerini kaybedip duruyorum." Suratı toz şeker kadar beyaz olan komiser bir saat geçmeden balkabağı saçlarıyla kapıya dayanır, babamın boş sandalyesine bakıp gözlerini kıstı. "En son ne söylemişti? Aile geçmişinizde akıl hastalığı var mıydı? Kimsen var mı senin? Amcan, dayın? Nenen?" Birkaç saat içinde dosya dolabında üzerinde #5510-VANM yazan yeşil bir dosyam olurdu. *The Stockton Observer*'da "Ölüm Meleği Öğrenci, Öğretmeninin Ölümüne Tanıklık Ettikten Sonra Şimdi de Babasını Kaybetti" başlıklı bir haber yayınlanırdı.

Kapadım telefonu.

Evi bu sefer sızlanmadan ve hiçbir şeyi, duş perdesini, lavabonun altındaki kulak temizleme çubukları ve pamuklarla dolu küçük dolabı, hatta iç tarafına kürdanla 'Beni götürüyorlar, endişelenme' yazmayı becerebilmiş olabileceği tuvalet kâğıdını dahi atlamadan araştırdım. Dün gece yerlerine yerleştirdiğimiz ve sayfalarının arasına çaktırmadan 'Söz, kurtulacağım bu beladan' notunu sıkıştırıvermiş olabileceği kitaplara baktım. Her birini ayrı aldım, silkeledim ve birkaç sayfasını daha düşüren *Meselenin Kalbi* dışında hiçbir şey bulamadım. Aramalarım babamın başucundaki saatin 02.00'yi gösterdiğini görene dek sürdü.

İnkâr, Versailles Sarayı gibiydi; onu sürekli elde tutmak kolay değildi. Sürekli inkâr, muazzam ölçüde ve babamın banyosunda yere denizyıldızı misali yayılmış bendenizde bulunmayan kararlılık, sebat ve cesaret gerektiriyordu.

Babamın kaçırılışı olayını Diş Perisi, Kutsal Kâse ve gerçeğe yüzleşip gözyaşlarına boğularak kendilerinden daha büyük bir şeylerin varlığına inanmayı arzulayan insanlarca uydurulmuş diğer düşlerle bir tutmam gerektiği açıktı. Söz konusu köktenci eylemciler ne denli iyiliksever olurlarsa olsunlar babamın, çek defterleri, kredi kartları ve mal beyanları dahil şahsi eşyasının hepsini birden toplamasına izin vermezlerdi. Mayısböceği Dortha Driser'ın hediyesi olan, mutfak telefonunun yanına asılı, çerçeveli, minik ve pek sevdiği kaligrafisi "Kendine Karşı Dürüst Ol" bile gitmişti. Ayrıca babam yanına almayı istediği metinleri, Maurice Girodias'ın Olympia Yayınevi (1955) baskısı iki ciltlik *Lolita*'sını, *Ada ya da Arzu*'yu, atmamı istemediği *Kayıp Cennet*'i ve gözde eseri, adına uygun *Gizem*'i (bkz. S. 391 #61, 1991, tuval üzerine yağlıboya) içeren devasa *Delovian: Retrospektifi* seçerken yetti artık demeleri gerekirdi. *La Grimace*, *Napolyon'un İlerleyişi*, *İyinin ve Kötünün Ötesinde* ve "Ceza Kolonisinde"nin (Kafka, 1919) fotokopisi de yoktu ortalıkta.

Başım zonkluyordu. Yüzüm gerilmiş gibiydi, ateş basmıştı. Banyonun zemininde sürünüp babamın nefret ettiği tek eşyanın, süngersi banyo halısının ("şekerleme üzerinde yürüyormuşum gibi geliyor") üzerine uzandım ve ağlamaya başladım ama çok geçmeden gözyaşlarım ya sıkıldı ya da içerledi ve beni terk etti - havlu atıldılar, sahneden çıkıp gittiler.

Solgun ve sessiz, gereğince dilini tutan tavana bakakaldım. Herhalde hepten bitkin olduğumdan uyuyakaldım.

* * *

Sonraki üç gün boyunca -Cherry Jeffries'in karşısında, koltukta bomboş oturarak- babamın evimizde, ben "dünyayı fethetmekten" önceki son bölümümüze sahne görevini üstlenen sevgili Armor Sokağı, 24 numarada geçirdiği son anları hayal ettim.

Babam baştan aşağı plan ve hesap, tepeden tırnağa kol saatine alelacele bir göz atma adamıydı; hep beş dakikada şıpınışıydı; hep boş odalarımızda ayağına çabuktu. Bir asabilik, sadece *benim* fark edebileceğim türden bir asabilik de söz konusuydu. Yeni bir üniversiteye, yeni bir

derse başlamadan önceki hallerini görmüştüm (baş ve işaretparmaklarında anca çok dikkat eden birinin seçebileceği seyirmeler.)

Mutfaktan alt kattaki çalışma odasına giderken cebindeki bozukluklar pörsümüş ruhu misali tıngırdamıştı. Sadece birkaç lambayı, masa lambasını ve odasını mide ve yüreklerin jöle kırmızısına boğan başucu lambasını yakmıştı. Eşyasını düzenlemeye feci zaman harcamıştı. Oxford gömleklerini yatağına, en üstte kırmızı, altında mavi, altında desenli mavi, altında mavi-beyaz çizgili ve altında beyaz sırasıyla koymuş, her birini kanatlarını altlarına almış uyuyan kuşlar misali katlamış ve altınlı-gümüşlü altı takım kol düğmesini (elbette Bitsy Plaster'dan [42] hediye, Bitsy'nin yuvarlak hatlı el yazısı yüzünden kuyumcunun üstlerine yanlışlıkla GUM harflerini kazıdığı 24 ayarlık gözdeleri dahil) keçe kesesine paha biçilmez tohumlarmış gibi doldurmuştu. Ardından siyah, beyaz, uzun, kısa, pamuklu ve yünlü çoraplarını toplamıştı. Kahverengi mokasenlerini (onlarla daha hızlı yürüyebiliyordu) ve "en çekilmez işleri katlanılır kıldığını" iddia ettiği bol haki pantolonunu giymişti. (Öğrenci ödevlerinde bulunmaları kaçınılmaz "gevşek Ana Fikir Özetlerini, kokuşmuş Destekleyici Dayanaklar bataklıklarını" geçerken giyerdi bu pantolonu. Pantolon, dur durak bilmeden yoluna devam etmeden önce öğrencinin adının yanına C- kondururken dahi vicdanının sızlamamasını sağlardı.)

Kutu ve valizleri arabaya yüklemeye hazır hale geldiğinde... Kapıda bekleyen neydi, bilemiyorum. Sabah ayazında tüyleri ürpermiş elleriyle radyodaki Sabaha Karşı programında çalışanlara direksiyonda tempo tutarak, aklı sıcacık yatağında kıvrılmış bıraktığı Alva veya Dottie'de, evden çıkacak Dr. John Ray Junior'ı bekleyen denizkestanesi kılıklı şoförüyle sıradan bir sarı taksi hayal ettim.

Babam hiçbir şey unutmadığına, her şeyi aldığına karar verince tek-rar içeri dönüp odama çıkmıştı. Sırt çantamı açıp araştırmamla teorimi karaladığım not defterini incelerken ışığı yakmamış, hatta bana bile bakmamıştı. Yazdıklarımı iyice gözden geçirdikten sonra defteri çantama koyup çantayı yazı masamın iskemlesinin arkasına asmıştı.

Hata yapmıştı çünkü çantamı oraya değil, her zaman koyduğum yere, ayakucuma, yere bırakırdım ben. Ama sonuçta acelesi vardı ve bu tür ayrıntıları dert etmesine gerek kalmamıştı. Muhtemelen ironiye

gülmüştür. Babam en olmadık zamanlarda ironiye, gülmeye vakit ayırırdı. Ya da belki bu seferki bunu yapmaya vakit bulamayacağı tek andı çünkü Gülmeyoluna girince hızla hiçbir sapağı bulunmayan Hıçkırma, Hüngür Hüngür Ağlamaya çıkan Duygu yoluna devam etmesi gerekirdi. Bu türde bir rota değişimine vakti yoktu. Bir an önce çıkmalıydı evden.

Uyuyuşumu seyretmiş, yüzümü, günün birinde bir dekana anlatmada fayda göreceği, sıra dışı bir kitapta denk geldiği müthiş bir paragrafmışçasına ezberlemeye koyulmuştu.

Ya da beni izlerken -böyle geliştiğini düşünmek hoşuma gidiyor- kopuvermişti babam. Hiçbir kitap insanın bir daha hiç görmemek üzere (otuz beş-kırk yıl sonra ve sadece uzaktan, dürbünle, teleobjektifle veya 89,99 dolarlık uydu fotoğrafından bakmak hariç) terk ettiği çocuğuna nasıl bakması gerektiğini söylemezdi. Muhtemelen iyice yaklaşıp burnun yüze tam açısı kestirilmeye çalışılırdı. Daha önce hiç dikkat edilmeyen çiller sayılırdı. Ayrıca gözkapaklarında ve alında belli belirsiz görünen çizgiler de sayılabilirdi. Soluk alıp verme, huzurlu gülümseme seyredilir ya da öyle bir gülümseme yoksa anıyı kirletmemek adına açık, salyalar akıtarak horlayan ağız görmezden gelinirdi. Belki azıcık kaptırılır, yüze gümüşü bir ışık düşürmek, gözaltlarındaki karanlık halkaları örtmek için ay ışığına ve odadaki soğuk, mahpushane sessizliğini kırmak adına böcek cırıltılarına -daha iyisi, ihtişamlı bir gece kuşunun sesine- başvurulabilirdi.

Babam ezberinden emin olabilmek için gözlerini yumup içinden tekrarlamıştı: kırk derece, on altı, üç, bir, hafif bir soluk, huzurlu gülümseme, gümüşü gözler, hevesli bülbül... Battaniyemi usulca çeneme çekmiş, alnıma bir öpücük kondurmuştu.

“İyi olacaksın, tatlım. Sahiden.”

Odamdan süzülüp çıkmış, merdiveni parmak uçlarında inmiş, taksiye binmişti.

“Bay Ray mi?” demişti şoför.

“Dr. Ray,” demişti babam.

Ve öylece çekip gitmişti.

Gizli Bahçe

Günler özellihsiz okul kızları misali ayak sürüyüp öylece geçtiler. Yüzleri dikkatimi çekmedi; sadece temel üniformalarını gördüm: gece, gündüz, gece, gündüz.

Duş alacak veya doğru düzgün yemek yiyecek sabrım yoktu. Bolca yerde yatma uyguladım; kesinlikle çocukçaydı ama kişi kimse görmeden yerde yatabilme fırsatına sahipse, sözüme güvenin, illa ki yatacaktır yerde. Ayrıca çikolatadan bir diş ısırp kalanını kütüphanedeki koltuğun arkasına fırlatmanın verdiği uçucu ama yoğun hazı da keşfetmiştim. Gözlerim yanana ve kelimeler çorbadaki şehriyeler misali yüzmeye başlayana kadar okuyor, okuyor, okuyordum.

Nefesi pas kokan, ayaları yapışkan oğlanlar misali astım okulu. Okul yerine *Don Kişot*'a (Cervantes, 1605) yüklenip ardından babamdan yıllarca gizlediğim *Konuşma Aşkım* (Esther, 1992) adlı şehevî aşk romanına yöneldim. (Video-Mekke'ye gidip porno ya da en azından Mickey Rourke'lu *Vahşi Orkide*'yi kiralayacağımı düşünürsünüz belki ama heyhat, öyle bir şey yapmadım)

Ölümü düşündüm. İntiharı, o tarz aşırı duygusal şeyleri değil, daha ziyade sanki yıllarca Ölüme sırt çevirmişini ve ortada başka kimsem kalmayınca mecburen kendisiyle el sıkışmam gerekmiş gibi gönülsüz tanışlığımızı geçirdim aklımdan. Evita, Havermeyer, Moats ve Dee ile Dum'ın ellerinde meşaleler, fenerler, yabalar ve sopalarla (fanatik-cahil köylülerin canavar avlamaya çıktıklarında yaptıkları gibi) bir gece Arama Grubu kurduklarını düşündüm; sonunda beni, cansız bedenimi yüzüm mutfak masasındaki açık *Vişne Bahçesi*'ne (Çehov, 1903) kaplanmış, kollarım iki yanımdan sarkmış halde bulduklarını hayal ettim.

Titanik'in cankurtaran sandalındaki Molly Brown'ın yaptığı gibi kendimi yukarı çekmeye, toparlanmaya, hatta Alkatraz Kuşçusu misali faydalı bir hobi edinmeye kalkıştığımda bile başarısızlığa uğradım. *Geleceği* düşündüm ve *Kara Delik* gördüm. Ota dönmüştüm resmen. Arkadaşım, ehliyetim yahut hayatta kalma içgüdüm yoktu. Çocuğu Para

kazanabilsin diye Tasarruf Mevduat Hesabı açan bir ebeveynim dahi yoktu. Reşit de değildim; bir senem daha vardı. (Doğum günüm 18 Haziran'dı.) Geçici Bir Eve, İncillerini tabanca misali çekecek, kendilerine “Ana” ve “Baba” dememi isteyecek ve beni, yepyeni hindilerini her doyuruşlarında (kıtırlarla, salatayla ve turtalarla) zevkten pembeye kesecek Bill ve Bertha adlı iki emeklinin gözetimindeki Gökteki Kale'ye²⁶⁹ verilmek istemiyordum.

Babamın gidişinden yedi gün sonra çalmaya başladı telefon.

Açmadım ama o arıyordur heyecanıyla kalbim gümbürderken tele-sekreterin başında dikildim.

“Gareth, buraları epey karıştırdın,” dedi Profesör Mike Devlin. “Neredesin?”

“Ne yaptın yahu? Geri dönmeyeceğin söyleniyor,” dedi İngilizce Bölüm Başkanı ve Harvard Mezunları Sözcüsü Dr. Elijah Masters. “Durum buysa büyük bir hüsrana yaşayacağım. Bildiğin gibi henüz bitiremediğimiz bir satranç karşılaşmamız var ve seni pelteye çevirmek üzereydim. Sırf ‘Şah-Mat’ deme zevkinden beni mahrum etmek için kaybolduğunu düşünmek istemiyorum şahsen.”

“Dr. Van Meer, bir an önce ofisimizi aramalısınız. Kızınız Blue bir haftadır okula gelmiyor. Arayı kapamazsa vaktinde mezun olmasının güçleşeceğini bildiğinizi umuyorum—”

“Dr. Van Meer, ben Demokrasi Düzenekleri ve Toplumsal Yapılanma dersinizde en ön sırada oturan Jenny Murdoch... Bundan böyle ödevlerimizi Solomon mu kontrol edecek acaba? Çünkü baştan aşağı yeni parametreler veriyor *yani*. Mesela sadece yedi ilâ on sayfa yeter diyor. Ama siz müfredata en az yirmi-yirmi beş sayfa diye yazmışsınız. Herkesin kafası karıştı *yani*. Açıklarsanız sevinirim. E-posta da attım size ayrıca.”

“Lütfen bir an önce beni evden veya ofisten ara, Gareth,” dedi Dekan Kushner.

Sekreter Barbara'ya babamın konferansa gitmeden önce bıraktığı numarayı yanlış yazdığını ve babamdan haber alırsa hemen beni aramasını söylemiştim. Aramayınca ben aradım.

269 Orijinal adı *Castle in the Sky* olan bir Hayao Miyazaki filmi. (ç.n.)

“Henüz aramadı,” dedi Barbara. “Dekan Kushner kalp krizi geçirecek neredeyse. Finaller için yerine Solomon Freeman bakıyor. Nerede baban?”

“Avrupa’ya gitmek zorunda kaldı,” deyiverdim. “Annesi kalp krizi geçirdi.”

“Ah,” dedi Barbara. “Çok üzüldüm. İyileşecek miymiş bari?”

“Hayır.”

“Vah vah... Çok üzücü. Ama niye kendisi—”

Kapadım telefonu.

Bu süreğen sersemlik, atalet halimin deliliğın başlangıcına işaret edip etmediğini düşündüm. Daha bir hafta öncesine kadar deliliği çok uzağımda görüyordum ama şimdi babamla birkaç defa rastladığımız, aksırıncasına bir şeyler mırıldanan kadını hatırlıyordum. Kadının o hale nasıl geldiğini, upuzun bir merdivenden yavaşça düşsel bir düşüşe mi geçtiğini yoksa bunun beyinde ani, yılan ısırması gibi etkisi hemen görülen yanlış bir kıvılcımdan mı kaynakladığını düşünmüştüm. Kadının cildi, bulaşık yıkamaktan derisi soyulmuş eller misali kızarıktı ve tabanları kasten zifte basıp çıkmışçasına karaydı. Babamla yanından geçerken nefesimi tutar, babamın elini sıkardım. Babam da elimi sıkardı ve bu, kuş yuvasına dönmüş saçlar ve idrarla pisliğe bulanmış tulumlarla sokaklarda başıboş dolanımama *asla* izin vermeyeceğine dair anlaşmamızın işaretiydi.

Şimdiyse hiçbir zorluk çekmeden sokaklarda kuş yuvasına dönmüş saçlar ve idrarla pisliğe bulanmış tulumlarla dolanabilirdim. Saçmalama, Olur Mu Hiç denen şey gerçekleşmişti çünkü. Bir simit uğruna etimi satacak hale düşecektim. Delilik konusunda baştan beri yanıltığım açıktı. Herkesin başına gelebilirdi.

* * *

Aranızdaki Marat/Sade meraklılarına kötü bir haber vermek zorundayım. Normalde sağlıklı olan bir bireyde bungun cansızlığın raf ömrü on, on bir, en fazla on iki gün sürebiliyor. Bu sürenin ardından zihin, bu durumun önümüze gelene bir tekne oyununda tek bacaklı kişi kadar fayda getirebileceğini ve Tüysıklet, Kafalar Kıyak, Daha İyisi Şam’da

Kayıslı havalarında ve Tanrı Kraliçe'yi Korusun²⁷⁰ tarzı git gellerin hayra varmayacağını kavramadan edemiyor (bkz. *Köpek Hakkında Görüşme*:²⁷¹ *İngilizlere Özgü Sevilen Örtmeceler*, Lewis, 2001.)

Aklımı kaçırmadım. Öfkelen dim (bkz. "Peter Finch," *Şebeke*.) Meğer Büyük Azat Edici Abraham Lincoln değil, Hiddetmiş. Babamın ne-reye ve neden gittiğine dair en ufak bir ipucu bulmak adına sarsak ve şaşkaloz halleri bir kenara bırakıp, gemi azaıya almış Gatsby misali göm-lekleri, Mayısböceklerinden gelen hediyeleri, kitapları ve BU TARAFI ÜSTE yazılı karton kutuları savura parçalaya evi alt üst etmeye başla-mam uzun sürmedi. Bir Reşit Taşı,²⁷² pek düşünceli bir hamleyle yas-tık kılıfımın, şiltelerin, buz kabının içine saklanmış yirmi sayfalık bir itirafname ("*Tatlım. Artık biliyorsun. Çok üzgünüm, minik bulutum. Ama izin verirsen açıklayayım. Mississippi'den başlayalım...*") bulma umuduna kapıldığım yoktu. Olası değildi öylesi. Alexandria Day Orta-okulu'ndaki penguin vücutlu şirret Bayan McGillicrest'in sınıfa anlat-tığı gibi, "Gerçek hayatta karşınıza bir deus ex machina²⁷³ çıkmayaca-ğından başka düzenlemelere gitmek daha akıllıca"ydı.

Babamın gidişinin şokunun (şok tam karşılamıyor aslında: baba-mın gidişinin afallatıcılığı, yerden yere vuruculuğu, infilakı, infilafal-lacığı...) beni, kızını, Dr. Luke Ordinate'un deyiş ile "irkiltici güç ve dirayete sahip" olan, Hannah Schneider'in deyiş ile "hiçbir şeyi atla-mayan" kişiyi kandırması (gene yetmiyor: kazıklaması, mantara bastır-ması, kazımantarlastırması...) öyle imkânsız, öyle ıstıraplı, öyle olasıydı

270 Sahneye çeşitli "keyif verici" maddelerin etkisi altında çıkan Punk grupları, İngiliz deyişleri ve ünlü Sex Pistols'ın aynı adlı şarkısına referansla 70'li yılların ortalarında İngiliz ve Amerikan kültüründe ortaya çıkıp özellikle müzik alanında önemli sar-sıntılar yaratan Punk kültürüne gönderme. (ç.n.)

271 Bu deyim, kişinin bir sosyal ortamı aniden terk etmesinin gerektiği ve ayrılmasının asıl amacını açık etmediği durumlarda kullanılır; köpek yarışı bahislerinden türedi-ği düşünülür. (ç.n.)

272 1798 yılında Napolyon'un Mısır seferi sırasında Reşit (Rosetta) kasabasında bulu-nan, arkeolojik değeri çok yüksek taş yazıt. (ç.n.)

273 "Makineden Tanrı" (Lat.): Kurgu eserlerde beklenmedik anlarda ortaya çıkarak çözüme katkı yapan yapay unsur. Deyim Antik Yunan tiyatrosunda düğümlenen olayları çözmek üzere tanrısal bir varlığın sahneye tepeden bir vinç yardımıyla indi-rilmesinden gelmektedir. (ç.n.)

(imkâstraphsız) ki artık babamın çatlak bir dâhi, bir sahtekâr, bir mad-rabaz ya da bir çakaldan aşağı kalmayan Gelmiş Geçmiş En Becerikli Lafazan olduğunu anlamıştım.

Beethoven Senfoni konusunda neyse babam da Sırlar konusunda öyle olsagerek, dedim kendi kendime. (Sonraki hafta içinde uyduverdiğim katı beyanatların ilkiydi bu. Kazımantarlastırılan kişinin zihni çöküyor ve kapatılıp sıfırlanarak açıldığında babamın ülkeyi boydan boya dolaşırken yarattığı akıl-bükücü “Yazar Analogileri”ni hatırlatan beklen-medik, ilkel formatlara geçiyordu.)

Ama Beethoven değildi babam. Brahms bile değildi.

Babamın eşine benzerine rastlanmamış bir gizem üstadı çıkmaması da nahoştu çünkü karanlık, anlaşılmaz ve notlandırılma korkusu yaşamadan kafaya göre cevaplanabilecek bir dizi Soru ile baş başa kalmaktan beteri elde birkaç huzur kaçırıcı Yanıt bulunmasıydı.

Evi alt üst edişim, ortaya Batı Afrika’da sivil çalkantılar hakkında birkaç makale ve babamın yatağıyla başucu komodininin arasına düşmüş Peter Cower’ın *Angola’nın İçinden*’i (1980) (olabilecek en verimsiz delil parçalarıydı bunlar) ile Mayısböceği Penelope Slate’in ÖZEL DUYGULAR yazılı, her daim buzdolabının üstünde duran seramik kupasına rulo edilerek konmuş 3000 dolar dışında dikkate değer hiçbir buluntu çıkarmadı. (Babamın parayı bilerek bana bıraktığı açıktı çünkü söz konusu kupa daima bozukluklar için kullanılırdı.) Gidişinin on birinci gününde posta kutusundaki mektupları almak için dışarı çıktım. Gelenler arasında bir kupon katalogu, iki giyim broşürü, Bay Meery von Gare adına yollanmış bir adet %0 faizli kredi kartı başvuru formu ve üzerine soylu küheylanlarca çekilen bir at arabasının gelişi şerefine çalınan trompetlerin ihtişamına eşit görkemdeki bir el yazısıyla Bayan Blue van Meer yazılmış büyükçe bir sarı zarf vardı.

Derhal sarı zarfı açıp içindeki kalınca kâğıt destesini çıkardım. Zarf-tan kurtulma talimatları eşliğinde bir adet Güney Amerika Beyaz Köleler şebekesi haritası ya da babamın tek tarafı Bağımsızlık Bildirgesi (“İnsani şartlar dahilinde bir babanın kendisini kızına bağlayan babalık bağlarını koparması gerektiğinde...”) değil, kâğıtlara ataşla tutturulmuş monogramlı bir kâğıda yazılı bir not çıktı.

Ada Harvey, “Bunları istemiştin. Umarım yardımı olur,” diye yazıp bağcık düğümünü andıran kabartmalı baş harflerinin altına imzasını atmıştı.

Telefonu yüzüne kapamama, lafını yılanbalığı kellesi doğrayan bir suşi aşçısı misali kesip atmama rağmen ricamı yerine getirmiş, babasının araştırmalarını bana göndermişti. Elimde kâğıtlarla eve koştururken ağladığımı, gözyaşlarının aniden yüzümde belirverdiğini fark ettim. Mutfak masasına çöktüm ve özenle sayfaları taramaya koyuldum.

Smoke Harvey’nin babaminkilerle uzaktan akrabaymış gibi görünen harfleri küçük el yazısı, sert bir poyraz kadar haşindi. Her sayfanın sağ üst köşesine büyük harflerle GECECİLER KOMPLOSU yazmıştı. İlk birkaç sayfadaki ayrıntılı Gece Bekçileri tarihi, bir sürü ad ve görünürdeki yöntemleri (bilgiyi nereden edindiğini merak ettim, ne babamdan ne de Littleton’dan bahis vardı çünkü) büyük kısmı zor bela okunabilen (Ada sayfanın ortasına lastik izi çıkaran bir fotokopi makinesi kullanmıştı) otuz küsur sayfalık George Gracey bilgileri izliyordu: “Yunan kökenli, Türk değil,” “12 Şubat 1944, Atina doğumlu; anne Yunan, baba Amerikan,” “Köktencilige sapma nedenleri bilinmiyor.” Devam ettim. Bilinen iki bombalama olayıyla ilgili Batı Virginia ve Teksas gazetelelerinde çıkan haberlerin kupürleri çıktı karşıma. “Senatör öldürüldü, Barış Manyaklarından Şüpheleniliyor.” “Oxico’ya Bomba: 4 Ölü; Gece Bekçileri aranıyor.” 1978 Aralık tarihli *Life* dergisinden, “Eylemciliğin Sonu” başlıklı, WUO, Demokratik Toplum İçin Öğrenci Birliği ve diğer siyasi başkaldırı örgütlerinin dağılışını anlatan bir makale, COINTELPRO ve diğer FBI manevralarına dair birkaç makale, “Eylemci Eczanede Görüldü” başlıklı ufak bir Kaliforniya haberi ve bir de bülten... Houston polisine ait, sadece iç hizmete mahsus 15 Kasım 1987 tarihli bu *Günlük Bülten*’de YEREL ve FEDERAL YETKİLİLERCE ARANIYOR ibaresi ve tutuklama emirleri Harris Şerifi Tutuklama Emirleri Bölümü’nde dosyalıdır yazılarıyla telefon numarası Bell 432-6329—

Kalbim duracaktı neredeyse.

“Gracey, George. I.R. 329573. Erkek, Beyaz, 43, 100 kg, İri Yapılı. Fed. Tutuklama Emri #78-3298. Sağ göğüste dövme. Belirgin

topallama. Silahlı ve tehlikeli" yazılarının üstünden bana bakan Rom Baba'ydı (Şekil 35.o.)

Houston Polis Merkezi

Cilt: 11, No: 91
KASIM

1987

GAZETE

Polise Özel

ARANIYOR

Baker, Catherine - IR 637921.
Kadın, Beyaz, 17-18, 55 kg. İnce.
Federal Tutuklama Emri: 94-4522
Mavi gözlü

Gracey, George - IR 329573.
Erkek, Beyaz, 43, 100 kg. İri yapılı.
Federal Tutuklama Emri: 78-3298
Sağ göğüste dövme, belirgin
topallama.

SİLAHLI VE TEHLİKELİ OLDUKLARI DÜŞÜNÜLÜYOR

ŞEKİL 35.0

Tamam, polis fotosunda Servo koyun kıvrıncı sakal ve bıyıklıydı ki ikisi de oval yüzünü iyice ortadan kaldırmıştı ve fotoğraf (bir güvenlik kamerasından alınmıştı) kaba saba bir siyah-beyazdı. Buna rağmen Servo'nun kıvılcımlı gözleri, boş bir kâğıt mendil kutusunun ince yarığını

andıran dudaksız ağzı, ufak kafasının iri omuzları üstünde duruşu ya-nılığa mahal bırakmıyordu.

“Hep topallardı,” demişti babam. “Harvard’dayken bile.”

Catherine Baker’ın internette gördüğüm eşkâl çizimini de içeren ma-kaleyi aldım. (İkinci sayfasında, “Federal Yetkililer ve Harris Şerifi işbu şahısların Büyük Jüri önüne çıkarılmasını sağlayacak bilgilerin elde edil-mesi konusunda halktan yardım bekliyor...” yazıyordu.) Yukarı, odama koştum, çalışma masamın çekmecelerine daldım ve Air France biletle-rini, Ritz antetli kâğıtları ve nihayet birlikte La Sorbonne’a gittikleri gün babamın benim için üzerine Servo’nun ev ve cep numaralarını karala-dığı kâğıt parçasını bulana kadar eski ödevlerimi, defterlerimi ve sınav kâğıtlarımı karıştırdım.

Biraz uğraştıktan sonra -ülke kodları, terse dönen bir ve sıfırlar-cep telefonu numarasını doğru tuşlamayı becerdim. Karşıma hıştırtı-lar ve kullanım dışı numara tonu çıktı. Ev numarasını aradım. İspan-yol ve pek sabırlı bir hanım, bolca “*Como?*” ve “*Qué?*”nin ardından söz konusu dairenin bir şahsa değil, Go Chateaux Inc. adlı kiralık mülk fir-masına ait ve halen boş olduğunu söyledi ve beni tatil şirketinin web sitesine yönlendirip bir de 800’lü telefon numarası verdi. Rezervasyon hattını aradım; karşıma çıkan adam dairenin, şirketin kurulduğu 1981 yılından bu yana hiçbir şahsa ait olmadığını belirtti. Bunun üzerine 26 Aralık haftasında daireyi kiralayan şahsa dair bedava bilgi koparmaya kalkıştım ama adam, Go Chateaux’nun müşterilerinin özel bilgilerini üçüncü şahıslara verme yetkisinin bulunmadığını söyledi.

“Size yardım konusunda elimden geleni yaptım mı?”

“Ölüm kalını meselesi. İnsanlar *öldürülüyor!*”

“Sorularınızın tümüne tatmin edici yanıtlar verdim mi?”

“Hayır.”

“Go Chateaux’yu aradığınız için teşekkür ederiz.”

İkindinin bıkkın tepkisinden dolayı şaşkın halde, yatağımda öy-lece kalakaldım. Hâlbuki gökler tesisatçının pantolonu misali kaymalı, en azından pus ağaçlardan kurtulmalı, ağaçların tepeleri şakmalıydı ama hayır, ikindi, baygın bakışlı bir ergen, barda takılan kaşarlanmış bir kadındı adeta. İlham *benim* sorunumdu; yatak odamla, kaloriferle

kitaplıkta elbiseleri sarkmış sarhoş duvar çiçekleri misali dolanan ışıkla, zemine güneşlenen salaklar misali yayılmış pencere gölgeleriyle hiçbir ilgisi yoktu. Pastane tezgâhında düşüp hemen arkasında duran kadının siyah pabucuna çarpan, onu balyozla çelik topu ta tepeye vurmali luna-park oyunundaki gibi havaya sıçratıp kıpkırmızı eden bastonunu yerden alışımı ve bastonun tepesindeki Servo'nun elinin sıcaklığı ve yapışkanlığını taşıyan kartal başını hatırladım. Bastonu kolundaki hep durduğu yere astığımda omzu üzerinden alelacele, tuz ekercesine, "Mmm, *merci beaucoup*. Buna ip bağlamam lazım, değil mi?" demişti. Herhalde tüm bunları, bu bariz kırıntıları vaktinde birbirine bağlamadığım için kendimi paralamamalıyım. (Kalçası sorunlu kaç kişiyle karşılaşmıştım hayatımda? Acınası yanıt, Servo dışında hiçti.) Haliyle babamın dediği bir şey (direndim gerçi) aklıma geldi: "Sürpriz nadiren yabancıdır. Genellikle baştan itibaren bekleme odasında, senin karşında oturmuş gazete okuyan, yüzü görünmeyen ama turuncu çorapları, altın zincirli cep saati ve eprimiş pantolonu ile gözünün önünde durup duran kişidir."

İyi ama Servo, George Gracey idiyse, babam kimdi o zaman?

Servo, Gracey için neyse, babam da... Yanıt birden eller yukarıda saklandığı yerden çıkıverip kendini yere attı, af diledi ve onu kırbaçlamamam için yakarmaya koyuldu.

Masama koştum, VAKA NOTLARımı kaptım, gelişigüzel not ettiğim lakapların bulunduğu sayfayı aradım ve nihayet onları dördüncü sayfanın dibine karalanmış buldum. Nero, On-İki, Mohave, Sokrat ve Franklin. Gülünç denecek ölçüde açıktı. Babam, www.devrimbekaretinizikaybedin.net'te Düşünür adıyla bahsi geçen Sokrat'tı. *Elbette* Sokrat olacaktı; başka kim olabilirdi babam? Marks, Descartes, Sartre, Hume... Hiçbiri yetmezdi babama ("modası geçmiş, dırdırcı yazmanlar," derdi) ve Plato'yu hayatta seçmezdi ("mantıklılığı fazlasıyla abartılı.") Gece Bekçileri'nden biri mi takınıştı ona bu lakabı acaba? Hayır, büyük ihtimalle babam, bir toplantı öncesinde Servo'yu kenara çekip önermişti. Babam öylesine akla geliveren inceliklerden anlamazdı ama iş Gareth ile ilgili şeylere geldiğinde ancak futbol formasıyla yemeğe çıkmaya zorlanmış peynirli kraker cılızlığındaki bir Sosyete Mensubu kadar kayıtsız kalabilirdi. Gözlerim sayfaya düştüğüm diğer notlara kaydı: "Ocak

1974, grubun taktiklerinin açıktan gizliye döndüğü tarihi.” Babam Ocak 1974’te Harvard’ın Kennedy İdari Bilimler Fakültesi’ne kaydolmuştu; Mart 1974’te polis “Braintree, Massachusetts’teki bir Gece Bekçileri toplantısını basmayı son anda başaramamıştı.” Braintree, Cambridge’e yarın saatten kısa mesafedeydi. Haliyle Gece Bekçileri’yle babam arasındaki mesafe yarın saatten azdı ve Uzay-Zaman’da hareket eden iki kütlenin böyle tesadüfen kesişebilmesi pek olası değildi.

Gece Bekçileri’nin strateji değişikliğine babamın aralarına katılışı yol açmış olmalıydı. “Tanımadan Buluşmalar: Sessiz İç Savaşın Avantajları” ve “Bilgi Çağında Başkaldırı” babamın en çok tutulan *Forum* makaleleriydi (arada hâlâ mektup alıyordu haklarında) ve 1978 tarihli, pek saygın tezi “Özgürlük Savaşçısının Laneti: Gerilla Savaşı ve Üçüncü Dünya Devrimi’nin Safsataları”na temel görevi gören Ana Tema bunlardı. (Lou Swann’a “Şerefsiz” demesinin de sebebi buydu.) Sonra bir de babamın meşhur Dönüş Anı vardı, Burbon Saati gelip çatığında sevgiyle (tren istasyonunda gördüğü, başını cama dayamış, ağzının bulunması gereken yerde ufacık bir bulut meydana gelmiş ipek saçlı bir kadınmişçasına) bahsettiği, Berlin’deki bir gösteri sırasında Benno Ohnesorg’un çözülmüş bağcığına bastığı ve masum öğrencinin öldürüldüğü an. “Kalkıp protesto eden, *hayır* diyen yalnız adamın çarmıha gerileceğini” fark ettiği andı bu.

“Ve tabiri caizse o an, benim Bolşevik anımdı,” demişti. “Kış Sarayı’nı basmaya karar verdiğim an.”

Hayatım bellediğim şeyin haritasını çıkartırken koskoca bir kıtayı atlamıştım (bkz. *Antarktika: Dünyadaki En Soğuk Yer*, Turg, 1987.) Servo’nun babama, “*Hep kürsünün ardına saklanmaktan memnunsun sen, değil mi?*” diye bağırıldığını duymuştum. Teorisyen babama göre Servo, “hormon kurbanı bir ergen”di. (Açıkçası Servo tam on ikiden vurmuştu: Babam, değil başkalarının kanının, eline bulaşık suyunun bulaşmasından dahi hazzetmezdi.) Servo babama kuramcılığı karşılığında kuşkusuz iyi para ödemişti. Yıllar yılı yoksulluktan yakınmasına rağmen babam Kubilay Han misali yaşayabilmişti: Armor Sokağı, 24 numaradaki ev gibi aşırı süslü bir evi tutabilmiş, Ritz’de kalabilmiş, 17.000 dolarlık kocaman bir antika masayı taşıtabilmiş ve yalan kıvrımdan geri

kalmamıştı. Babamın gözde burbonu George T. Stag bile, *Stuart Mill'in Mazot Rehberi*'nce (2003 baskısı) "Burbonların Bentley'si" sayılıyordu.

Paris'te kulak misafiri olduğum tartışma Hannah Schneider'la mı yoksa Ada Harvey'yle mi ilgiliydi acaba? *Gayet isterikçe, sorun, Simone de Beauvoir* – Kulak kabarttığım tartışma inat ediyor, kendiliğinden aklıma gelmiyordu. Onu kandırmak ve kafama geri çekmek zorundaydım, öyle ki parçaları denetlemek üzere sıraya dizmeyi bitirdiğimde kafam, başladığımdaki kadar karışık. İçi bir kaşıkla kazınmıştı adeta.

* * *

İlk kesikten sonra çevreyolları, sone maratonları, Burbon Saatleri ve hayatımın ölü kimselerden dikkate değer alıntılarla dolu kabukları kolayca soyuluverdi.

Hissettiğim soğukkanlılığa, itidale şaştım açıkçası. Vivian Leigh sırf *Fil Yürüyüşü*'nün (Peter Finch'in torunları haricinde kimsenin duymadığı bir film) setinde çalıştığı için sanrılara ve histeriye kapıldıysa, buz torbaları ve çiğ yumurtalı şok tedavisine muhtaç kaldıysa, benim de hayatımın bir Şaşı-Bak-Şaşı, bir sahte gazetecilik örneği, bir *64 Milyon Dolarlık Son Soru*, bir Denizkızı, bir Hitler'in Güncesi, bir Milli Vanilli²⁷⁴ çıkması karşısında bir tür kişilik bölünmesi geçirmem gerekirdi sonuçta (bkz. "Bayan O'Hara," *Azap Kuşları: Beyazperdenin Tath Kadınları ve Kafalarında Yaşayan İblisler*, Lee, 1973, 3. Bölüm.)

Oysa Sokrates'çi aydınlanışımın ardından ortaya çıkardığım gerçekler öyle ağız açık bırakacak türden gelmedi bana. (İnsanın kazımantarlastırılma limiti tek seferde doluyordu.)

Ülkeyi dere tepe gezdiğimiz on yıl boyunca anlaşıldığı kadarıyla babam, benim eğitimimden ziyade Gece Bekçileri'ne adam toplamakla uğraşmıştı. Sirenlerinki kadar baştan çıkarıcı sesiyle, büyük ihtimalle www.hautain.fr adresinde Guillaume'un ayrıntılarıyla anlattığı "coşkun adam toplama tekniklerinden" doğrudan sorumlu olan, güçlü İK Müdürüydü o. Tek mantıklı açıklaması buydu: Geçen yıllar içinde yemeğe gelen, babamın Tepe'deki Vaaz'ını, Lanetli Tobias Jones öyküsünü, "Yazgı Tayini

274 1980 ve 1990'larda şöhrete ulaşan ancak albümlerinde şarkıları kendilerinin söylemediklerinin ortaya çıkmasıyla kazandıkları Grammy ödülü ellerinden alınan iki üyeli pop grubu. (ç.n.)

Kuramını” (satış taktiklerini kızıştırması gerektiğinde, “*Birkurtlar vardır, bir de tath su kerevitleri,*” derdi) dinleyen suskun genç adamlar, profesör falan değillerdi, hatta hiç varolmamışlardı.

Missouri Üniversitesi’nde tarih bölümünün başkanı olan, iştirme engelli Dr. Luke Ordinate diye biri yoktu. İncir gözlü dilbilim profesörü Mark Hill de. Zooloji profesörü Mark Hubbard diye biri vardı ama kendisiyle görüşemedim çünkü on iki yıldan beri İsrail’de, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan mezgeldek (*Tetrax tetrax*) üzerine çalışıyordu. En ürperticisiyse Eve Brewster’ın sarhoş gelip annemin kelebeklerini mahvettiği gece babamla hararetli bir akşam yemeği yiyen ve babamın kaybolduğu gece de birlikte Piazza Pitti’de yemek yediği drama ve dünya tiyatro tarihi öğretmeni Profesör Arnie Sanderson diye birinin olmamasıydı.

“Alo?”

“Alo... 2001 yılının güz döneminde İngilizce bölümünüzde doçentlik yapmış bir öğretmene ulaşmaya çalışıyordum ben. Adı, Lee Sanjay Song.”

“Neydi adı?”

“Song.”

Kısa bir duraklama.

“Kayıtlarımızda böyle bir isim geçmiyor.”

“Tam zamanlı mı, yarım zamanlı mı çalışmıştı emin değilim.”

“Anlıyorum ama kayıtlarımıza göre—”

“Ayrılmıştır belki? Kalküta’ya taşınmıştır? Ya da Timbuktu’ya? Bir otobüsün altında kalmıştır belki?”

“Pardon?”

“Özür dilerim... *Herhangi* bir şey bilen biri... Başka biriyle konuşsam belki...”

“Ben yirmi yıldır bu bölümü idare ediyorum ve sizi temin ederim, Song soyadlı hiçbir öğretmen bölümümüzde görev yapmadı. Size yardımcı olamadığım için üzgünüm ama—”

Babamın da sahte bir profesör olup olmadığını düşündüm tabii. Konferans salonlarında, amfilerde kürsüden ders verdiğini birkaç defa görmüştüm görmesine ama hiç *görmediğim* üniversite sayısı çok daha fazlaydı. Ve babamın “kafesim,” “lahdim,” ve “bu mezarda oturup bu

ülkenin özelliiksiz gençlerine esin verecek fikirler üretmeini bekliyorlar,” dediği loş ofislerini kendi gözlerimle hiç görmemiş olmam, belki de ormanda devrilen bir ağaç vakasından farksızdı. Ofisler hiç var olmamıştı.

Bu konuda hedefi tümünden ıskalamıştım: yeni işe alınmış bir avuç bölüm sekreteri dahil yedi düvel babanu duymuştu. Anlaşılan babam, gittiği yerlerden ayrılırken ardında Sarı Tuğlalı Bir Övgü Yolu²⁷⁵ bırakıyordu.

“Nasıl bakalım bizimki?” dedi Arkansas Üniversitesi dekanı Richardson.

“Şahane.”

“Ne yaptığını hep merak etmişimdir. Daha geçen gün *Proposals*’da Ortadoğu politikalarını öven bir makale okuduğumda aklıma geldi. Garry’nin kahkahayı basacağını geçirdim aklımdan. Şimdi düşündüm de; epeydir makalelerine rastlamıyorum. Eh, zor günler herhalde. Uydumculuk karşıtları, serseri mayınlar, kendi trampetlerini çalarak yürüyenler, ses çıkaranlar bu aralar eskisi gibi yer bulamıyor forumlarda.”

“Yuvarlanıp gidiyor işte.”

Kişi hayatının bir köşesinin çaktırmadan küflendiğini fark ettiğinde derhal tatsız flüoresanları yakması (tavuk kümeslerindeki gaddar modellerden) ve diz üstü çökerek bulduğu her köşeyi ayrı ovalamaya başlaması gerekirdi elbette. Bu yüzden, bir başka heyecan verici ihtimali incelemem gerektiğine karar verdim: Ya Mayısböcekleri aslında Mayısböceği değil de, birer İspanyol Ay Kelebeği (*Graellsia isabellae*) yani tüm Avrupa keleklerinin en çekici ve en soyluları idilerse? Ya onlar da aslında sahte profesörler gibi babamın titizlikle Gece Bekçileri’ne seçtiği yetenekli bireylerse? Ya onlar da lityumun florla birleşmesi misali (bkz. *Karşıt İyonların Garip Çekimleri*, Booley, 1975) hevesle babama bağlanmış numarası çektilerse? Doğru çıkmasını, sandalımı sandallarının yanına bağlayıvermeyi, hepsini birden boşa harcanmış Afrika menekşelerinden, titrek sesli telesekreter mesajlarından, hiçbir şey yetiştirmeyen, ne mercan ne papağan ne melek balığı (ne de kesinlikle deniz kaplumbağası) barındıran ılık sulardan kurtarmak istedim. Babam bu kadınları denizin ortasında, sandalda terk edivermişti ama ben hepsini azat edecek, Kuvvetli Bir Rüzgâr ile uzaklara yollayacaktım. Casablanca’da,

275 Oz Büyücüsü romanları ve filminde önemli yer tutan yol. (ç.n.)

Bombay'da, Rio'da yiteceklerdi gözden (herkes Rio'da yitmek isterdi.) Herkesin hayalini kuracağı kadar şürsel bir yazgı uyarınca bir daha hiçbirinden haber alınmayacak, hiçbirini görülmecekti.

Bilinmeyen Numaralardan *hâlâ* Newton, Teksas'ta yaşamaya devam eden ve *hâlâ* Rubiman Halıcılık'ın varisliğiyle iştigal eden Mayıs-böceği Jessie Rose Rubiman'dan başladım araştırmama.

"Adını bir daha duymak mı? Ben *hâlâ* yaşadığı yeri bulup gece yarısı odasına dalmayı ve şeyini kesmeyi düşünüyorum onun! O it herifin hak ettiği budur!"

Araştırmamı, Bilinmeyen Numaralar'dan Mayıs-böceği Shelby Hollow'un numarasını alarak sonlandırdım.

"Gece neyi? Dur... Ödül falan mı kazandım ben şimdi?"

Eğer Mayıs-böcekleri Davis ve Dietrich ayarında (B veya C değil, A sınıfı filmlere uygun) aktrisler değillerse, görünüşe göre bu yapışkan karanlıkta (kafası karışmış kamikaze pilotu misali) her lambanın ve her sundurma ampulünün çevresinde sekiz çizerek uçan ve ışıkları kapamama yahut kendisini görmezden gelmeme aldırmayan tek kelebek Hannah Schneider'dı.

Terk edilmenin en irkiltici yanı, kişinin kendini sohbetten yoksun halde bulması ve düşüncelerinin bütün dünyasını ele geçirmesiydi. Düşünceler kimseye toslamadan günlerce başboş dolaşabiliyorlardı bu durumlarda. Babamın kendine Sokrat adını seçmesini sindirebilirdim. Gece Bekçileri'ni de sindirebilir, Kayıp Kadını umutsuzca arayan dedektif misali haklarında çıkan her fısıltıyı ayrı kovalayabilirdim. Servo ile Hannah'nın sevgili olmalarını dahi sindirebilirdim (bkz. "Yumurta Yiyen Afrika Yılanı," *Canlılar Ansiklopedisi*, 4. basım.) Rom Baba'nın her zaman titreyip mmm çekmediğini varsayabilirdim; 1973 yağlı-saçlar yazında çekici bir asi sayılacağına (yahut on üç yaşındaki Catherine'in ebediyen Virginia'sı olmaya karar vermesine yetecek ölçüde Poe'ya benzediğine) kuşku yoktu.

Sindiremeyeceğim, çıplak gözle bakamayacağım tek şey *Babam* ile Hannah'ydı. Günler geçerken bu düşüncüyü kenara ittiğimi, bir büyükanne misali asla gerçekleşmeyecek Özel Bir An için sakladığımı fark etmiştim. Bir kitapla veya tiyatro eseriyle *değil* (ve evet, ezberden Keats

okumak depremde canını kurtarmak için cankurtaran sandalına binmek kadar salakçaydı) televizyonla, tıraş köpüğü ve giyim reklamlarıyla, “Ödeşme zamanı geldi,” diyen yanık tenli Brett’lerle dolu haber sonrası kuşağı dizileriyle zihnimi -birkaç seferinde becererek- bu fikirden uzak tutmaya çalışmıştım.

Gitmişlerdi. Loş, boş odalarda cam mahfazalara konmuş devasa numunelerdi babamla Hannah. Baktığımda bariz benzerliklerini, hayranlık uyandırıcı duruşlarını (efsanevi kişilikleri,) parlak renkli kuyruk tüylerini (girdikleri ortamlardaki çarpıcılıklarını,) tırtılsı başlangıçlarını (biri yetim, diğeri zavallı zengin çocuğu,) sadece geceye kanat açmalarını (ikisinin de sonu gizem yüklüydü) ve uçuş sınırlarının bilinmezliğini fark edemeyişimle alay ediyordum artık.

Bir erkek bir kadın hakkında babam kadar yüksek sesle söyleniyorsa (“Basmakalıp,” “Garip ve çatlak,” “Aman pek acıklı” gibi tanımlar kullanmıştı.) bu türden ciddi hoşlanmamanın önüne çekili 1 numaralı perdenin ardından neredeyse daima kocaman, parlak ve kullanışsız (bir yıl içinde bozulacağı kesin) yepyeni bir Bej Kia Sedona çıkardı. Son dönem romansları dahil Shakespeare’i tümünden ve ayrıca Cary Grant’in *Gönülsüz Âşık* (Murphy, 1999) adlı biyografisini okumuş olmam hasebiyle asla yutmamam gereken en eski numaralardandı bu.

KELEBEKLER/KIRILGAN. Neden babamla Hannah’yı birlikte düşünmeye kendimi zorladığımda bu eski kutu geliyordu aklıma? Bunlar babamın annemi tarif ederken daima kullandığı sözcüklerdi. *Battement frappé* ve *demi-plié* gibi bale terimlerinden, Teknikolor Rüya elbisesinden sonra bu sözcükler daima sosyetik bir partideki istenmeyen, servetini yitirmiş konuklar misali, sanki babam annemin takma cam gözünden veya çolaklığından bahsedermişçesine utanç içinde ve mahzun ortaya çıkıveriyorlardı. Sümbül Terası’nda Hannah Schneider aynı fırfırlı sözcükleri diğerlerine değil, bana hitaben söylemiş ve gözlerini bana diktirerek, “*Kimi insanlar k-kelebekler kadar kırılğan ve hassastır,*” demişti.

Aynı hassas kişiyi tarif ederken aynı hassas sözcükleri kullanmışlardı.

Babam ara sıra bir kişiye yönelik şirin bir slogan uydurur ve sonrakı tüm konuşmalarında hiç acımadan yapıştırıp kullanırdı. (Arkansas Üniversitesi’nin dekanı Roy, pek banal biçimde “şeker şey”di mesela.)

Hannah, babamı annemden bahsettiği sırada duymuştu herhalde. Ve tıpkı yemek masasında babamın gözde alıntısını hoyratça ortaya atışı (mutluluk, tazi, güneş) ve babamın en sevdiği filmi (*Macera*) videoya yerleştirmesi gibi (Hannah artık gereğince kara toza bulanıp morötesi ışığa tutulmuştu; babamın parmak izlerini her yanında görebiliyordum) bu cümleyi alay edercesine önüme sürüvermişti. Avucunda sım-sıkı tuttuğu alevli gizinin minik parçalarını görebileyim, kırıntı misali izini sürebileyim diye parmaklarının arasından öylece salıvermişti. Sır-rını haykırarak ve kafamıza yağsın, saçlarımıza takılıp ağzımıza dolsun diye havaya savuracak cesareti (Almancası *Mut*) ormanda baş başayken bile bulamamıştı.

Gizledikleri (babamın Beşinci Senfoni kadar mahir, Hannah'ın darmadağınık biçimde gizlediği) gerçek, birbirlerini (hesaplarına göre 1992 yılından bu yana) -film afişlerine vurulursa (*Sevimli Hırsız* yahut *Tiffany'de Kahvaltı* olup olmadıklarını ya da yan yana aynanın karşısında üç yüz defa diş fırçalayıp fırçalamadıklarını hiç bilemeyecektim)- tanıyor oldukları gerçeği, ne nefesimi kesti ne de ağlayıp sızlanmama yol açtı.

Söz konusu kutunun başına gittim ve Natasha'nın bana bir şifre, Jezebel'in Kırmızı Kuyruğunun kuşları kaçırıldığını saptadığı gibi zinacı kocasının alçaklığını saptadığını açıklayan bir intihar mektubu, bir açıklama, uğraşılacak bir bulmaca, öte dünyadan bir not, bir şekil bıraktığı umuduyla parmaklarını kadife kanatlarda, antenlerde ve yırtılmış karton kaidelerde gezdirdim. (Hiçbir şey bulamadım.)

VAKA NOTLARIm elli küsur sayfayı bulmuştu. Nigel'in yatak odasında gösterdiği, arkasına mavi tükenmezle 1973 yazılmış ve Hannah'ın sarışın bir kızla birlikte çektiği fotoğrafı (ayakkabı kutularında bulamadığıma göre kamp gezisine çıkmadan önce yok etmişti herhalde) hatırladım ve Volvo'ya atlayıp bir internet-café'ye gittim. Hannah'nın, (fotoğraftan aklımda kalan) ceketindeki altın işlemeli armanın Doğu 18 Sokak'taki özel okulun, Natasha'nın 1973 yılında, anne ve babası tarafından Larson Bale Konservatuarı'ndan alındıktan sonra kaydettirildiği okulun arması olduğunu keşfettim. (Ürkütücü sloganları *Salva veritate*'ydi.)²⁷⁶ Garajından aşırıldığım diğer fotoğrafa, kirpi saçlı Rock

276 "Gerçeği çarpıtmayan" anlamında Latince deyiş. (ç.n.)

yıldızı Hannah fotoğrafına saatlerce baktıktan sonraysa neden ocak ayında delirmişçesine kırptığı saçlarını gördüğümde onu daha önce bir yerlerde gördüğüm hissine kapıldığını kavradım.

Annem öldükten sonra beni anaokulundan alıp eve getiren kısa, kızıl kirpi saçlı, kot takımlı hoş hanım, babamın kapı komşumuz dediği kadın, Hannah'ydı.

Hatırlayabildiğim diğer bir sürü sohbetten kırptığım parçaları birbirine yapıştırdığımda karşıma hem hayranlık verici hem de iç bulandırıcı bir kolaj çıktı (bkz. "Çırılçıplak Serilmiş Kolaj XI," *Indonesia Sotto'nun Gayri Resmi Biyografisi*, Greyden, 1989, s. 211.) Hannah, elinde sigarasıyla, "Çok yakın bir arkadaşı varmış," diye anlatmıştı. "Çok güzel, narin bir kız. Kardeş gibiymişler. İçini açabiliyor, ne isterse anlatabiliyormuş bu kıza. (...) Adını hatırlayamıyorum şimdi." Ormandayken, "Şimdi, bazı insanlar var. Kırılğan insanlar. Sevip kırdığın... Ve ben... Acınası haldeyim, değil mi?" demişti. Eva Brewster'sa, "Yirmilerinde başına berbat bir şeyler gelmiş. Bir adamla ilgili... Bir arkadaşı... Ayrıntı vermemişti ama yaptıklarından dolayı vicdan azabı çekmediği tek bir gün bile geçirmediğini söylemişti. Her neyse artık," demişti.

Servo'yla babamın (dinamik ikili tarzı ilişkilerine rağmen) kavga etmelerinin nedeni Hannah mıydı? Aynı kadını mı sevmişlerdi? (Belki öyle ihtişamlı bir şey değil, basit bir elektriklenme meselesiydi.) Hannah'nın Stockton'a yerleşmesinin, beni iltifatlarla boğup kemikli omzuna bastırmasının nedeni en sevdiği arkadaşının intiharında oynadığı rol müydü? Biliminsanları gözlenebilir evrenin, Kozmik Işık Ufku'nun sınırını hesaplayabilirken (Dr. Harry Mills Cornblow, *Kozmosun ABC'si*'nde [2003] şaşırtıcı bir özgüvenle, "Evrenimiz 13,7 milyar ışık yılı büyüklüğündedir," diye yazmıştı.) sıradan, basit insan nasıl böylesi muğlak, böylesi hesap ötesi kalabiliyordu?

Evet, elimdeki yanıtlar Kim Bilir, Muhtemelen ve Emin Değilimden ibaretti.

Babam gittikten on dört gün sonra (New York Bankası'ndan Bay William Baumgartner'ın 1993'te açılmış hesabımın numarasını tebrikleri eşliğinde bildirdiği mektubunun gelişinden iki gün sonra; babam adıma bir tasarruf hesabı açmıştı anlaşılan) alt katta, babamın eski

Çalışma odasının yanındaki rafları, aralarında babamın yıllar yılı topladığı bir sürü döküntünün de (nane yeşili gece lambaları, bir adet mermer dikilitaş kâğıt ağırlığı [bir öğrencisinden hediye idi] önemsiz bir resimli kitap [*Güney Afrika Gezi Rehberi*, J.C. Bulrich, 1968], vesaire) bulunduğu ama çoğu ev sahibine ait hasarlı eşya dolu yüklüğü karıştırıyordum. Babamın üzerine ÇATAL-KAŞIK yazdığı ufak bir kutuyu kenara çekince buruşuk bir gazete sayfasına sarılıp (pek kasvetli *Ruanda Times*) tortop edilerek en köşeye tıklanmış Brighella kostümüyle boyası soyulmuş kanca burunlu bronz maske çıktı karşıma.

Pelerini hiç düşünmeden kapıp silkeleyerek yüzüme yapıştırdım. Utanç verici, feci umutsuz bir hareketti ya, derhal o tanıdık kokuyu, Howard ve Wall-Mart kokusunu, Hannah'nın yatak odasına da hâkim olan o asitli Tahiti sabunu kokusunu aldım - bir odaya girmesiyle bir daha çıkmak bilmezcesine etrafa sinen losyonun kokusunu.

Ama o gece... Kalabalıktaki yüzlerden biriydi o sadece. Bir çeneyi, gözleri, yahut iğneye geçirilip sımsıkı düğümlenmiş iplik misali hayranlık uyandıran bir yanağı görür ve onu umutsuzca, son bir defa görmek isterdiniz ama dirseklerle, çantalarla, yüksek topuklarla ne kadar mücadele ederseniz edin bir daha göremezdiniz. Tıraş losyonunun kokusunu tanıdığım ve adı aklıma düştüğü anda hepsi birden görüntüden kayboldu, bir yerlere kaçtı ve boğulup gitti.

Dönüşümler

Mezuniyet Günü'nde tuhaf ve romantik bir şeyler yaşanacağını biliyordum çünkü sabahleyin gökyüzü evin üzerinde kıpkırmızı kesilmiş ve penceremi açtığımda içeri baygın bir hava dolmuştu. Bahçede dedikodu yaparcasına toplaşmış çamlar bile heyecanla titreşiyordu. Babamın *Wall Street Journal*'ıyla (en sevdiği fahişenin bir zamanlar arşınladığı sokağın köşesine gidip duran bir adam misali hâlâ her sabahın köründe geliyordu gazete) mutfak masasına kuruldum, Haber 13'ün 6.30 bülteni *Cherry'yle Sabah Sohbeti*'ni açtım. Cherry Jeffries yoktu.

Yerinde Neptün mavisini dar spor ceketini kuşanmış Norvel Owen oturuyordu. Tombul parmaklarını kenetledi ve yüzü parıldayarak, biri spotu tutuvermiş gibi gözlerini kırıştırarak, Cherry Jeffries'in yokluğunun nedenine dair hiçbir yorum, samimiyet ifadesi, vurgusu veya özür sunmadan haberleri okumaya koyuldu. Araya bir tane dahi "Cherry'ye gönülünden şans dileriz" ya da "Bir an önce iyileşip aramıza dönmesini bekliyoruz" sıkıştırmadı. Daha da şaşırtıcı olanı reklamlar girdiğinde fark ettiğim program başlığıydı: *Norvel'la Sabah Sohbeti*. Haber 13 yapımcıları Cherry'nin *varlığını*, montaj odasında röportajlardan "ee," "ıı," ve "şimdi şöyle"leri siliverircesine kolayca silivermişlerdi.

Norvel, yarım dilim ananas sırtışıyla Hava Raporu'nu sunan Ashleigh Goldwell'e döndü. Goldwell, Stockton'da bugün "yüksek nem ve yüzde seksen olasılıkla yağmur" beklendiğini duyurdu.

Berbat hava tahminine karşın St. Gallway'e vardığımda (kalan son birkaç işimi, emlakçıyı ve giysi-eşya bağışını hallettikten sonra) Eva Brewster hoparlörlerden, gururlu ebeveynlerin, *tam* 11.00'de Bartleby Spor Merkezi'nin önündeki sahada bulunan, adlarına ayrılmış metal katlanır-sandalyelere alınacağını duyurdu. (Öğrenci başına azami beş sandalye ayrılmıştı. Fazladan akrabalar beyaz plastik sandalyelere mahkûmdu.) Tören 11.30'da başlayacaktı. Söylentilerin aksine, ebeveynler, öğretmenler ve öğrencilerin Kim Nereye Girdi fısıltıları arasında Solgun Maymun Kelebekleri misali dolanacağı tören-öncesi Bahçede İkram Saati (Müziği, Jelly Roll Caz Grubu üstlenecek, dansları mezun

olmayan Gallway Fosse Dançları yapacaktı) dahil tüm aktiviteler planlandığı şekilde yürütülecekti.

“Birkaç radyo istasyonunu aradım. Bugün ikindiye kadar yağmur beklenmiyor,” diyordu Eva Brewster. “Mezunlar vaktinde sıralandığı sürece sorun çıkmayacaktır. Tebrikler ve iyi şanslar.”

Hanover Binası’ndaki Bayan Simpson’ın dersinden geç çıktım. (Gözü yaşlı Bayan Simpson, “Bu sınıftaki varlığın benim için şerefti,” demişti. “Konuya dair böylesi derin kavrayışa sahip bir öğrenciye rastladığımda...”)

Bay Moats da nihai çizim dosyayı teslim ederken biraz beklememi istedi. Okuldan toplam on altı günlük ani uzak kalışımdan önceki halim gibi görünebilmek için tüm titizliğimle uğraşmama, aynı şekilde giyinmeme, aynı şekilde yürümeme, saçımı aynı taramama (Aile İçi Kıyamet veya Yıkılan Psikoloji peşinde av tazısı misali koşturanların dikkat ettiği ipuçlarıydı bunlar) rağmen babamın gidişi beni bir miktar değiştirmişti anlaşılan. Şuraya bir sözcük, buraya bir açıklama eklercesine beni azıcık gözden geçirmiş, azıcık düzletmiş gibiydi gidişi. Mavi Kanlılar günlerimdeki gibi kıskançlıkla olmasa da herkesin bana baktığını hissedebiliyordum. Bu sefer beni, sanki içimde yaşlı bir şeyi, kendilerini görmüşçesine kısa süreli ama şaşkın bakışlarla süzenler yetişkinlerdi.

“Toparlanmana sevindim,” dedi Bay Moats.

“Teşekkür ederim,” dedim.

“Endişelendik epey. Başına ne geldiğini bilmiyorduk.”

“Anlıyorum. Neler gelir insanın aklına.”

“Nihayet Eva’ya olanları anlattığında rahatladık. Zor günler geçirmişsindir herhalde. Baban nasıl şimdi?”

“Tahminler olunlu değil,” dedim. Önceden hazırlayıp Bayan Thermopolis’e (kansere karşı, sanki kanser kötü bir saç kesimiymiş gibi mucizevi “düzeltmeler” yapılabildiğini söylemişti) ve Bayan Gershon’a (konuyu çarçabuk değiştirip Sicim Teorisi’yle ilgili dönem ödevime getirmişti) hatta Bay Archer’a (duvardaki Titian afişine bakakalmış, kızın elbisesinin kumaşının ayrıntıları karşısında dili tutulmuştu) bile söylerken zevk aldığım cümlelerin Bay Moats’ı göze görünür ölçüde hüzne boğuşu hiç hoşuma gitmedi. “Babam da gırtlak kanserinden ölmüştü,” dedi usulca. “Çok meşakkatli olabiliyor. Sesin, iletişim yetisinin kaybı... Kolay değil. Bir öğretmene nasıl zor gelebileceğini hayal bile edemiyorum. Modigliani

de hastalıklarla boğuşmuştu, malum. Degas... Toulouse da... Tarihteki pek çok önemli insan.” İç çekti. “Seneye Harvard’dasın demek?”

Sessizce başımı salladım.

“Zor olabilir ama derslerine odaklanmalısın. Baban da öyle yapmanı arzulayacaktır. Çizime de devam et, Blue.” Benden çok kendini tesselli eder gibiydi. İç çekerek koyu pembe gömleğinin yakasına dokundu. “Bunu her önüme gelene söylemem ben. Pek çok insan beyaz sayfadan çok, ama çok uzak durmalıdır. Ama sen... Çizim, bir insanın, bir hayvanın, cansız bir nesnenin eskizini özenle hazırlamak, sıradan bir resmetme değil, ruhun şablonunu çıkarmaktır. Fotoğraf tembel işidir. Çizimse düşünürün, *düşünün* yoludur.”

Birkaç dakika sonrasında Ortak Alan’da tabanı düz ayakkabılarım ve uzun beyaz elbisemle koşuyordum. Gökyüzü kurşun karanlığına bürünmeye başlamıştı. Pastel renkli ebeveynler, ellerinde çantaları veya ufak bir çocuğun eli, kimi gülerек, kimi kuştüyü yastıkmışçasına saçını kabartıp düzelterek Bartelby’ye ilerliyordu.

Bayan Eugenia Sturds 10.45’te Nathan Bly ’68 Ödüller Salonu’na “alınacağımızı” (arenaya salınacak boğalardık sanki) söylemişti. Kapıyı açıp kalabalık salona girdiğimde son gelen mezun olduğumu fark ettim.

“Tören sırasında düzensizlik istemiyoruz,” diyordu Bay Butters. “Kı-kırdama, kıpırdaşma yok.”

“Adlar okunana kadar alkışlamayın,” dedi Bayan Sturds.

“Kalkmak ve *tuvalet*e gitmek de...”

“Kızlar, *çişiniz* varsa şimdi gidin.”

Jade ve diğerlerini derhal gördüm bir köşede. Akide beyazı bir elbise giymiş, saçını *mais oui* topuzu yaptırmış Jade cep aynasında yüzünü inceliyor, dişlerine bulaşan ruju temizliyor ve dudaklarını birbirine yapıştırıp açıyordu. Leulah ellerini kavuşturmuş, bakışları yerde, topukları üzerinde öne-arkaya sallanarak dikiliyordu. Charles, Milton ve Nigel bira sohbetine dalmışlardı. Salonun diğer ucuna ilerlerken Milton’ın yüksek sesle, “Budweiser’in tadı tavşan *çiş*i gibi,” dediğini duydum. (Hannah’nın yokluğunda nelerden bahsettiklerini merak ediyordum ve Hayatın Anlarını dolaylarında gezinmediklerini öğrenince rahatladım. Pek bir şey kaçırmamıştım.) Dot Richardson’ın, bluzunun önündeki tükenmez kalem lekesini ıslak mendille çıkarmaya uğraşırken heyecanla burnunu çeken Donnamara Chase’in, üstünde minik at kafaları yüzen yeşil kravatlı

“Kamyoncu” Luke’un ve Dum’ın sutyen askılarını görünmesinler diye elbisesinin askılarına iğneleyen Dee’nin yanından geçtim.

“Anneme ne demeye on bir kırk beş dediğini anlamam mümkün değil,” diyordu Dee hararetle.

“Ne önemi var ki?”

“Tören önemli.”

“E?”

“Baştan sona resim çekemeyecek annem işte. Senin *mal á la tête*²⁷⁷ yüzünden annem çocukluğumuzun son gününü otobüs gibi kaçırarak.”

“*Erken* geleceğim dedi—”

“E, ortalıkta görmüyorum onu ki *her* yere giydiği göze batan mor elbisesini giyecekti.”

“Göze batan mor elbisesini yasakladın sanıyor—”

“Başlıyor!” diye cıyıkladı pencerenin önündeki kalorifer peteğine tünemiş oturan Minik Burun. “Gitmemiz lazım. *Hemen!*”

“Diplomayı sağ elle al, solla el sıkış mıydı yoksa solla el sıkış, sağla diplomayı al mıydı?” diye sordu Tim Waters.

“Zach, bizimkileri gördün mü?” dedi Lonny Felix.

“Çişim geldi benim,” dedi Krista Jibsen.

“Bu yani,” dedi Sal Mineo, arkamda, ciddiyetle. “Son.”

Jelly Roll Caz Grubu’nun mezuniyet marşına geçmesine rağmen Bayan Sturds katı bir sesle herkes sakinleşip soyadına göre alfabeye uygun sıraya girene kadar Kimsenin Mezun Falan Olamayacağını duyurdu. Hafta boyu çalıştığımız üzere sıraya girdik. Bay Butters işareti verdi ve marş eşliğinde kapıyı açtı ve Bayan Sturds, kolları havada, çiçekli eteği ayak bileklerinde dans ederek önümüzde, peşinden gelen acemi katır sürüsünü görücüye çıkarıncasına yürümeye başladı.

Gökyüzü kocaman bir çürüğe dönmüş, sanki birisi suratına bir yumruk oturtmuştu. Pek kaba saba bir rüzgâr da vardı ayrıca: Mezunlar Yolu’nun iki yanına asılı St. Gallway bayraklarını kurcalayıp duruyordu. Derken sıkıldı ve dikkatini müziğe çevirdi. Bay Johnson’ın Jelly Roll Caz Grubu’na daha yüksek sesle çalmaları için bağırmasına (bir anlığına, “Çığır gitsin, Louise!” diye bağırıldığını sandım ama yanılmışım) aldırmayan rüzgâr, notalara bulaşarak hepsini çayırlara dağıtıp futbol sahasının direklerine iştirince geriye bir avuç sarsak tıngırtı ve cırlıltı kaldı.

277 “Baş ağrısı” (ç.n.)

Yol boyu dizildik. Çevremizdeki ebeveynler gülüşüp alkışlıyor, ağır çekim büyükanneler mücevherat misali tuttukları fotoğraf makineleriyle resim çekmeye uğraşıyordu. Ellis Hills'ten bir deri bir kemik kertenkele kılıklı bir fotoğrafçı araya karışma çabasıyla sıranın önüne ilerledi, çömeldi, makinesinden bize bakarken gözünü kıstı. Uzaklaşmadan önce resim çekerken dilini ağzının yanından dışarı sarkıttı.

Sınıf en öndeki katlanır metal sandalyelere yerleşirken Radley Clifton'la birlikte yolda beş adım daha ilerledik, Havermeyer ve Havermeyer'in eşi Gloria'nın (karnında taşıdığı kayadan nihayet kurtulmuştu ama şimdi de aynı ölçüde huzur kaçırarak biçimde solgun, katı, Pleksiglas bir hali vardı) sağındaki iki sandalyeye oturduk. Yanında oturan Eva Brewster beni rahatlatmak istercesine gülümsedi ama gülümsemesini, kirlenmesini istemediği bir mendilmiş gibi derhal geri aldı.

Havermeyer mikrofona gelip eşi benzeri bulunmayan başarılarımız, müthiş yeteneklerimiz ve parlak geleceklerimizden dem vuran upuzun bir konuşma yaptı. Ardından Radley Clifton, okul ikincisi olarak konuşmaya başladı. Bizimki tam felsefe yapmaya giriştiği anda ("Aç ayı oynamaz," diye başlamıştı konuşmasına) akademisyenlerden, hakikatlerin peşine düşenlerden, mantıkçılardan (Hayatın Anlamını irdelemeye yeltenenlerin topundan) ve karşımızdaki Radley'den hiç hoşlanmadığı gayet açık olan rüzgâr, çocuğun kırmızı kravatını çekiştirmeye -karton rengi, inek yalamış modeli taranmış- saçlarıyla oynamaya başladı ve tam herkesin bu haylazlık gösterisinin yavaştan azalıp biteceğini sandığı sırada konuşma kâğıtlarını kurcalamaya, okuduğu yeri kaybetmesine, söylediklerini tekrarlamasına, kekelemesine ve duraklamasına yol açtı. Böylelikle Radley Clifton'ın Mezuniyet Konuşması karman çorman, çelişkili bir metne, içinde bulunduğumuz durumla şaşırtıcı biçimde örtüşen bir hayat felsefesine dönüşüverdi.

Havermeyer tekrar kürsüye geldi. Altın sarısı saç telleri alnında çaça yapıyordu. "Şimdi sizlere okulumuzun birincisini, bu sene Ohio'dan gelerek okulumuzu şerefliendiren son derece yetenekli bir genç hanımı takdim ediyorum: Bayan Blue van Meer."

Meer'i *mare* diye telaffuz etmişti ama yerimden kalkarken aldırnamaya çalıştım, elbisemin önünü düzelttim ve orta karar ama yeterince saygın denebilecek şiddetteki alkışın eşliğinde lastik kaplanmış podyuma ilerledim (birkaç yıl önce bir kaza yaşanmıştı galiba; Martine

Filobeque, fattan bir kozalak ve bir korseyle ilgili bir şey.) Alkışlara, kendilerine ait olmayan bir çocuğu, en azından akademik açıdan kendi çocuklarını alt etmiş bir çocuğu alkışlayabilen ana babalara müteşekkirdim. (Babam, “İşte sıra dışı diye buna denir,” yorumunu patlatmaktan kaçınmazdı.) Konuşma metnimi kürsüye yerleştirdim, mikrofonu aşağı indirdim ve göz alabildiğine uzanan bir tarla dolusu geçkin lahana misali bomboş bakan iki yüz surata bakmak gafletinde bulundum. Kalbim yeni dans figürleri deniyordu (Robot, bir de Yıldırım Çarpması diye bir şey) ve bir an için konuşacak cesareti bulamayacağımı düşündüm. Kalabalığın içinde bir yerlerde Jade altın sarısı saçlarını düzeltiyor, içini çekerek, “Of, Tanrım, yine mi bu hatun?” diyor ve Milton’ın aklından tonbalıklı salata geçiyordu. Tüm bu düşünceleri elimden geldiğince bastırdım. Sayfalarımın köşeleri de paniğe kapılmış gibi görünüyor, rüzgârda titreşiyorlardı.

“Massachusetts’teki Doverfield Akademisi’nde 1801 yılında kayda geçirilmiş,” diye başladım; sesim asap bozucu bir hamleyle kuaför elinden çıkma saçların üzerinde bumerang misali dolaşp galiba en arka sıradaki lacivert takımlı, uzun boylu adama (bir anlığına babam sandım ama değildi; tabii ışıktan mahrum bir bitki misali benden mahrum kalınca saçları dökülmediyse) kadar gitti. “Bilinen en eski okul birincisi konuşmalarından birinde, on yedi yaşındaki Michael Finpost, sınıf arkadaşlarına, ‘Bu şahane günlere geri dönüp baktığımızda onları hayatımızın en güzel yılları olarak anımsayacağız,’ demişti. Siz karşımda oturan arkadaşlarım için durumun böyle olmadığını umuyorum.”

Ebeveyn Bölümü’nün ön sırasında, kısa etekli sarışın bir kadın bacak bacak üzerine atmışken duruşunu değiştirdi ve havaalanlarında aktarmasız uçuşlardan önce yapılan türden bir gerinme hareketi yaptı.

“Ve karşınıza ‘Kendinize Karşı Dürüst Olun’ demeye de çıkmadım. Çünkü çoğunuz dürüst olmayacaksınız. Suç İstatistikleri Bürosu’na göre Amerika’da sırf büyük kentlerde değil, taşra bölgelerinde de büyük çaplı hırsızlık ve dolandırıcılık vakalarında önemli artışlar gözleniyor. Bu açıdan da okulda geçirdiğimiz dört yıl boyunca herhangi birimizin dürüst davranacak bir benlik edinebildiğinden kuşkuluyum. Belki hangi yarıkürede, hangi okyanusta yattığını bulmuşuzdur ama tam koordinatlarını bulabildiğimizi hiç sanmıyorum. Ayrıca,” -odaklanma yetim kaçak bir yolcu gibi bir anlığına trenden düşer, saniyeler hızlanır gibi oldu

ama derhal toparlandı, koştı ve vagona atlamayı başardı- “ayrıca size güneş kremi kullanın da demeyeceğim. Çoğunuz kullanmayacak. New England Tıp Dergisi, 2002 yılında Batı dünyasındaki otuz yaş altı grubunda cilt kanseri oranlarının büyük miktarda artış gösterdiğini ve her elli batılıdan kırk üçünün ne güzel ne de çirkin olarak nitelenecek kimseleri yanık tenliyen yirmi kat daha çekici bulduğunu açıklamıştı.” Durakladım. İnanamıyordum; *yanık ten* dememle kalabalıkta ufak çaplı bir gülüşme depremi meydana gelmişti. “Hayır. Size başka bir konuda yardımcı olmaya çalışacağım. Daha pratik bir şey bu. Hayatta başınıza bir şey geldiğinde, yıkıldığınızda ve bir daha toparlanamayacağınızdan endişe duyduğunuzda işinize yarayabilecek bir şey...”

Ön sırada, soldan dördüncü sandalyede oturan Dee ile Dum çarptı gözüme. Kızlar bana eşit ölçüde şaşkın yüz ifadeleriyle bakıyor, yarın gülümsemeleri külötlü çoraba takılan etek uçları gibi yüzlerinde takılmış halde duruyordu.

“Sizden hayatlarınızı şekillendirmenizi ciddiyetle düşünmenizi isteyeceğim,” dedim, “Dalai Lama yahut İsa’yı değil, hoş eminim onlar da işe yarayacaktır ama daha dünyevi, daha el altında bir şeyi, *Carassius auratus auratus*’u yahut yaygın bilinen adıyla japonbalığını örnek alarak.”

Laf olsun diye, biraz da ayıp etmemek için birkaç kahkaha yükseldi, aldırmadım.

“Japonbalıklarıyla dalga geçilir. Esprilere gülmeden kimse düşünmez oysa. Kimse japonbalığını yutmadan önce düşünmez. Guinness Rekorlar Kitabı’na göre 1942 Princeton mezunu Jonas Ornata III, on beş dakikada toplam otuz dokuz japonbalığı yutarak rekor kırmıştır. Öte yandan Jonas’ın japonbalıklarının ihtişamını, bize muazzam dersler verebileceklerini bildiğini hiç sanmıyorum.”

Kafarnı kaldırır kaldırmaz ikinci sıranın dördüncü sandalyesinde oturan Milton çarptı gözüme. Sandalyesini geri kaykılmış, arkasında oturan Jade’le konuşuyordu.

“Japonbalıkları gibi yaşarsanız,” diye devam ettim, “en zorlu, en feci şartlardan sağ çıkabilirsiniz. Diğerlerini, lepistesleri, neon tetraları ilk felaket emaresinde yan yatıran zorlukları aşabilirsiniz. Amerikan Japonbalıkları Cemiyeti dergisinde yayınlanan meşhur bir olay vardır: Beş yaşındaki sadist bir kız japonbalığını akvaryumdan alıp haliya atar ve üstüne, bir değil, iki defa basar. Şansa halı pofuduk olanlardandır ve

bu sayede balığı *tam* gücüyle ezememiştir. Otuz saniye sonra balığı akvaryuma geri atar ve balık kırk yedi sene daha yaşar.” Hafifçe öksürerek genzimi temizledim. “Japonbalıkları kışın buz tutan göletlerde, bir sene boyunca temizlenmeyen fanuslarda bile sağ kalabilmektedir. Ayrıca bakımsızlıktan da ölmezler hemen. Terk edildiklerinde üç, bazen dört ay daha yaşarlar.”

İki sabırsız, bacaklarını esnetme ihtiyacı duyan kır saçlı bir adamla çocuğunu pıspışlayıp kulağına birtakım sırlar fısıldayan bir kadın dikkatimden kaçacaklarını umarak ayaklanmıştı.

“Japonbalıkları gibi yaşarsanız uyum sağlamayı, adaptasyonu, doğal seleksiyon bürokrasisinden geçmeye mecbur pek çok tür gibi yüzlerce yılda değil, sadece aylar, hatta haftalar içinde öğrenirsiniz. Ufak bir akvaryuma yerleştirilen japonbalıkları ufak kalırlar. Büyüğüne koyarsanız, büyürler. Ev içinde, bahçede, kocaman akvaryumlarda, ufak cam kâselerde, temiz suda, bulanık suda, hep birlikte veya yapayalnız yaşayabilirler.”

Rüzgâr kâğıtlarını dürtüyordu.

“Ancak japonbalıklarının en şaşırtıcı, en inanılmaz yanları, bellekleri. Herkes sadece üç saniyelik zaman dilimini hatırlayabildikleri için japonbalıklarına acır ama aslında şimdiye bağlı kalmak zorunluluğundan azade olmak gerçek bir armağandır. Özgürdür japonbalıkları. Hatalardan, atılmış yanlış adımlardan veya berbat geçmiş bir çocukluktan mustarip değildirler. Kafalarında iblisler dolanmaz. Vicdanları aydınlık, geçmişleri temizdir. Hem dünyayı, tüm güzelliğiyle, her gün bin defa yeni baştan görmekten daha canlandırıcı, daha ferahlatıcı ne olabilir? Altın Çağınızın otuz sene geride, saçlarınızın henüz dökülmediği günlerde değil, *üç saniye öncesinde* kaldığını ve haliyle muhtemelen hâlâ sürdüğünü bilmek ne şahanedir!” İçimden yavaş yavaş üçe kadar saydım ya, heyecanımdan aceleye getirdim galiba. “Ve şu anda da.” Üç saniye daha bekledim. “Ve şu anda da.” Bir üç saniye daha. “Ve şu anda da.”

Babam nutuk sırasında izleyenleri heyecanlandıramama konusundan hiç bahsetmemişti bana. İnsanların bir şeyle, herhangi bir şeyle, biriyle özdeşleşmeye, bu biriyle aralarına köprü kurmaya ve bu köprüden geçirilmeye yönelik gülünç ihtiyaçlarından veya dinleyiciler biteviye seğirmeye başladığında ne yapılması gerektiğinden de bahsetmemişti. Sonu gelmeyen burun çekmelerle, öksürerek geniz temizlemelerle,

sağdan altıncı sandalyede oturan seksi anneye kayan baba bakışlarıyla ilgili *tek kelime* etmemişti. Futbol sahasını çevreleyen köknarlar dimdik duruyor, koruyucu bakışlarıyla sahayı izliyorlardı. Rüzgâr yüz kadar bluzun yakasını çekiyordu. Üçüncü sıranın en sonunda oturan kırmızı gömlekli oğlanın (tuhaftı; yumruğu ağzında, James Dean usulü kaş çatarak izliyordu beni) sahtekârlık ettiğimi, gerçeğin sadece güzel kısmını kesip kalanını attığımı bilip bilmediğini merak ettim. Çünkü gerçekte japonbalıklarının hayatı bizlerinki kadar zorluydu; sularındaki ısı değişikliklerinin yarattığı şokla ölmeleri sık rastlanan bir şeydi ve bir balıkçılın gölgesinin gölgesini dahi gördükleri anda en yakın kayanın altına gizlenirlerdi. Bununla beraber neyi söyleyip neyi söylemediğimin o kadar önemi yoktu belki. (Tanrım, elleri ağzında tırnak yiyen Kırmızı Gömlekli öyle uzakta öne eğilmişti ki kafası, Sal Mineo'nun omzuna konmuş bir saksı gibi görünüyordu. Kimdi, bilmiyordum. Daha önce hiç görmemiştim bu oğlanı.) Nutukların ve Teorilerin, bütün Kurgu Dışı Eserlerin belki de sanat eserlerine edilen muameleyi görmeleri gerekiyordu; belki bu çalışmalar dünyadaki dehşet ve hazzın birazını omuzlamayı amaçlayan, belli bir zamanda, belli yerlerde yazılmış, üzerlerinde düşünülecek, hoşlanılacak, nefret edilecek ve hediyeelik eşya dükkânına gidilip kartpostal satın alındığında bir ayakkabı kutusuna konup üst raflardan birine yerleştirilecek insani eylemlerden ibaretti.

Konuşmamın sonu felaketti. Hiçbir şeyin olmamasıydı felaket. Kala-balığın karşısına çıkıp azıcık bacak gösteren herkesin umduğu üzere bir yücelim, aydınlanma beklemiş, gökten kopan bir parçanın 1789 yılında Sistine Şapeli'nin tavanındaki, üstüne Michelangelo'nun Tanrı'nın işaret-parmağını naksettiği ve beklenmedik bir anda kopup Peder Cantinolli'nin kafasına isabet ederek o sırada şapeli gezen rahibe grubunun gözlerini hepten geri kaydıran krizlere yol açan büyükçe alçı parçası misali herkesin jöleli saçlarına inivermesini ummuştum elbette (rahibeler kendilerine geldikten sonra kutsaldan dünyeviye yaptıkları hemen her şeyde kendilerini "Tanrı böyle buyurdu çünkü" cümlesiyle savunmuşlardı - bkz. *Lo Spoke Del Dio Di Giorno*, Funachese, 1983.)

Ama Tanrı varsa, diğer günlerin çoğunda yaptığı gibi, sessiz kalmayı seçiyordu. Karşımda sadece rüzgâr, suratlar ve esneyen bir gökyüzü vardı. Geç ama çok geç saatlerde yayınlanan bir sohbet programına yakışacak türden (mecburiyet havası vardı) bir alkış eşliğinde yerime

dönüp oturdum. Havermeyer mezunlar listesini okumaya girişti ve sıra Mavi Kanlılar'a gelene kadar listeye pek dikkat etmedim. Yaşam Öyküleri gözlerimin önünden geçiyordu şimdi.

"Milton Black."

Milton çenesini yaklaşık 75 derecelik aldatıcı bir tatlılıkta kaldırdı ve hantal adımlarla basamakları tırmandı. (Uyuşuk bir olgunlaşma romanıydı Milton.)

"Nigel Creech."

Gün ışığını yansıtan kol saati gülümsemesiyle geldi Nigel. (Nükte, şehvet ve ıstapla bezeli, beş perdelik duygusuz bir komediye Nigel. Son sahnesi nahoş bir tonla bitiyordu ama yazarı değiştirmeyi reddetmişti.)

"Charles Loren."

Charles koltuk değnekleriyle sekerek çıktı podyuma. (Aşk romanıydı Charles.)

"Tebrikler, evlat."

Gökyüzü birden sarararak en başarılı sihirbazlık numaralarından birini çekti ve bulutlara rağmen herkesin gözlerini kışmasına yol açtı.

"Leulah Maloney."

Uçarcasına çıktı basamakları. Saçlarını kestirmişti; Hannah'ninki kadar gaddarca değildi ama aynı ölçüde mutsuzdu ortaya çıkan: kaba tutamlar yanaklarını dövüyordu. (Bol tekrarlı ve uyaklı, yirmi dizelik bir şiirdi Leulah.)

Eşekarısı ebat ve etkisinde yağmur damlaları Havermeyer'in vatkalılarıyla kocaman ve pembe bir şapka takmış bir annenin siperliğinde sekmeye başladı. Derhal şemsiyeler açıldı -siyahlı, kırmızılı, sarılı ve biraz çizgili bir bahçe- ve yağmur, Jelly Roll Caz Grubu'nun çalgılarını kurtarıp beden salonuna koşmasına neden oldu.

Havermeyer içini çekerek, "Vaziyet fena," dedi. "Hızlansak iyi ederiz." Gülümsedi. "Yağmurda mezuniyet... Bunu kötüye yoracaklar için belirteyim, seneye daha iyisini umuyorsanız son sınıfta yerleriniz hazır." Kimse gülmeyince isimleri daha hızlı okumaya başladı. Kafası inip kalkıyordu: mikrofon, isim, mikrofon... Tanrı düğmeye basmış, Havermeyer'ı hızla ileri sarıyordu adeta. Okuduğu isimleri kestirmek de ayrıca zordu çünkü rüzgâr nihayet aradığı eğlenceyi bularak mikrofona yapışmış, kalabalığa korku tünellerine layık hayaletsi uğultular

yollamaya başlamıştı. Havermeyer'ın eşi Gloria podyuma ilerledi ve kocasının üzerine açtığı şemsiyeyi tuttu.

“Jade Churchill Whitestone.”

Jade kalktı, turuncu şemsiyesini Özgürlük Heykeli pozunda taşıyarak geldi ve diplomasını Havermeyer'ın elinden, sanki Havermeyer'a iyilik ediyormuş ya da Havermeyer, Jade'e özgeçmişini sunuyormuş edasıyla aldı. Aynı tavırla dönüp yerine oturdu. (Jade abartıya kaçmayan bir üslupla yazılmış, nefes kesici bir romandı. “O şöyle dedi,” “Bu böyle dedi” kısımlarına fazla girmiyor, okura bırakıyordu. Derken karşınıza bir cümle çıkıyor, soluğunuzu kesiveriyordu.)

Çok geçmeden sıra Radley'ye, ardından bana geldi. Şemsiyemi Bay Moats'un sınıfında unutmuştum; Radley kendininkini kendine tuttuğundan ve diğer yanda plastik kaplanmış podyumun kenarı bulunduğundan yağmurun altında kalakaldım. Damlaların ılıkliğinin bu kadar rahatlatıcı olması tuhaftı. Küçük pembe şemsiyeli Eva Brewster, “İsa aşkına” diye mırıldanarak şemsiyesini elime tutuşturdu. Şemsiyeyi aldım almasına ama içim buruldu çünkü yağmur saçlarını alnına yapıştırmaya başlamıştı. Havermeyer'ın soğuktan erik gibi moraran elini çarçabuk sıktım, yerime dönüp şemsiyeyi geri verdim.

Havermeyer kapanış konuşmasını alelacele okudu -şansla ilgili bir şeyler geveledi- kalabalık alkışladı ve dağılmaya başladı. İçeri geçişte yağmura yakalanmış piknik konuşmaları (her şeyi aldık mı, Kimmie nereye gitti şimdi, saçım nasıl, yosuna dönmüş, *tüh*) yapıldı. Ekşi suratlı babalar çocuklarını zor bela kopardılar iskemlelerden. Sırlıslık anneler iç çamaşırlarını dünyaya sergilediklerinin farkında değillerdi henüz.

Bir Şeylerle Meşgul rolü yaparak bir dakika kadar bekledim. Kişi Bir Şeylerle Meşgul rolüne bürünerek kuşku verecek ölçüde yalnız, kimse-siz görünmekten kurtulabilirdi. Kalktım, önce pabucuma giren hayali taşı epey uğraşarak çıkarıp attım, ardından ensemdeki ve bir de kafamdaki hayali kaşıntıları giderdim (bitlenmişim sanki.) Bir şey kaybetmişim gibi etrafa bakındım (sonuncusunda rol kesmeme gerek yoktu, kabul.) Podyumda nihayet tek başıma kalınca basamakları inip sahanın diğer ucuna koşmaya başladım.

Geçen birkaç hafta boyunca bu günü hayal ederken babamın tam bu anda Sahneye Son Kez (Sadece Tek Gecelik Gösteri) Çıkacağını düşünmüştüm. Tamı tamına en baştan beri düşündüğüm üzere orada, en

uzak noktada, yapayalnız bir tümseğin üzerinde kapkara bir gölge olarak görecektim onu. Ya da kaplan çizgili kamuflajlara bürünerek, elde dürbün, devasa meşelerden birinin dalına tırmanmış, mezuniyetimi göz-lüyor olacaktı. Ya da kapkara bir limuzinde bekleyecekti ve limuzinde-kinin o olduğunu anladığım anda araç hızla Horatio Yolu'na dalacak, ne-redeyse beni ezerek geçecekti. Taş şapelle tahta ST. GALLWAY'E HOŞ GELDİNİZ tabelasını aşır dönemeci kükreyerek alarak gözden yitme-den önce camında yansıyacaktım.

Ama görünürde ne kapkara bir gölge ne bir limuzin ne de ağaca tırmanmış bir deli vardı. Hanover, Hall, Elton ve Barrow binaları kar-şımda kafalarına tenis topu fırlatsan kalkmaya üsenecek yaşlı köpek-ler misali yatıyorlardı.

"Blue!" Biri sesleniyordu arkamdan.

Aldırmadım, tepeye doğru koşmaya devam ettim ama arkamdaki bir daha, bu sefer daha yakından seslenince durup döndüm. Kırmızı göm-lekli oğlan hızla benden yana yürüyordu. Anında tanıdım. Hayır, izni-nizle düzeltiyim: bilmeden en olmadık şeyi yapıp kendi öğüdüme uy-madığımı anında fark ettim (Japonbalığı meselesi) çünkü gelen, evet, Zach Soderberg'di ama daha önce hiç görmediğim bir Zach Soderberg'di. Farklı, bambaşka görünüyordu çünkü birlikte girdiğimiz son İleri Fizik dersiyle mezuniyet günü arasında bir ara saçını tümünden kazıtmaya ka-rar vermişti. Ve kafası insanın huzurunu kaçıran, yamuklar ve çukurlarla (içeridekinin biraz ezik olduğunun ipucunu verircesine) bezeli kafalardan değildi. Kulaklarının da utanılacak bir yanı yoktu. Yepyeni görünüyordu ve yeniliği göz ağrıtan, sinir bozan türdendi ki bu yüzden, "Sayanora, evlat," demeyip beni öğrenci otoparkında bekleyen, tamamen yüklen-miş Volvo'ya koşmaya başladım. Armor Sokağı, 24 numaraya veda et-miş, Yurttaş Kane masama sağlıcakla demiş, üç takım anahtarı, Bayan Dianne Seasons'a yazdığım teşekkür notuyla birlikte mühürlü bir zarfa koyup emlakçıya teslim etmiştim. Haritaları torpido gözüne yerleştir-miştim. Kuzey Carolina'dan New York'a kadar tüm eyaletleri Kitapkurdu Kütüphanesi'nden alınma sesli kitaplara, doğum günü pastası dilimleri misali eşit paylaşmıştım. (Çoğu babamın tiksineceği türden ucuz ma-ceralardı.) Fotoğrafında oldukça kötü çıktığım bir ehliyetim vardı artık ve kelimenin her anlamıyla gazlayıp gitmeye niyetliydim.

Zach kel kafası karşısında yaşadığım şaşkınlığı fark ederek tek eli kafasında koşarak yetiştirdi bana. “Evet,” dedi utangaç bir vurguyla, “dün gece yeni bir sayfa açma kararı aldım.” Kaşları çatıldı. “E, nereye?” İyice sokuldu; şemsiyesini tepeme öyle bir açıda tutmuştu ki koluna kurusun diye havlu asabilirdim.

“Eve,” dedim.

Şaşırdı. “Ama iyi kısmışimdi başlıyor... Havermeyer, Sturds’le dans ediyordu. Minik pastalar falan var...” Parlak kırmızı gömleği çenesine malum düğünçeği deneyini uyguluyordu; öylece tutardınız ve parlarsa kişi yağcılıktan hoşlanıyor demektir. Çenede kırmızının parıldamasının anlamı neydi, bilmiyordum.

“Gelemem,” dedim ve lafının katılığı hiç hoş gelmedi kulağıma. Karşımdaki polis olsaydı suçlu olduğumu anında anlardı.

Beni süzdü ve biri yüzüme anlaşılması imkânsız bir denklem karamışçasına kafa salladı. “Ben... Konuşmanı çok beğendim... Yani... Demek istediğim...”

Söylediklerindeki bir şey içime gülme isteği doldurdu ya, istek o kadarla kaldı, gırtlığımda bir yerlere kadar yükselip söndü.

“Sağ ol,” dedim.

“Şu şey kısmı... Neydi... Sanattan bahsettiğinde... Ve kim olduğundan... Ve sanat... Müthişti...”

Neden bahsettiğini hiç anlamadım. Konuşmamda ne sanat lafı geçiyordu ne de nasıl biri olduğumdan bahis vardı. İkincil hatta üçüncül temalar bile değildi bunlar. Ama ardından kafamı iyice kaldırıp yüzüne bakarken (tuhaftı, gözlerinin kenarlarındaki ufak kırışıklıkları daha önce fark etmemiştim; yüzü birtakım dolaplar çeviriyor, dönüştüğü erkeğe dair ipuçları saçıyordu) belki de meselenin bu olduğunu fark ettim: birini dinlemek istediğimizde onunla yakınlaşabilmek adına ihtiyaç duyduklarımızı duyuyorduk. Ayrıca ne sanatı ne kişinin kim olduğunu ne de japonbalıklarının duymanın sakıncası vardı; herkes derme çatma kayığına canının istediği malzemeyi koymakta serbestti. Öne çok fazla eğilişinde, bana böylesi tuhaf yetismeye çalışmasında, savurduğum her sözcüğü yere düşmesine izin vermeden yakalamak isteyişinde de bir şey vardı. Bu gerçek kırıntısı hoşuma gitti; unutmayayım, yolda, düşünmeye en uygun yerde tekrar aklıma gelsin diye bir, iki, üç defa düşündüm.

Zach hafifçe öksürdü. Dönüp bir yerlere, Horatio Yolu'na, yolun nergislerle kuş banyoları arasından sıkışıp geçen tarafına ya da daha yukarılara, rüzgâr gülünün ekranın dışında kalan bir şeyi gösterdiği Elton'ın çatısına baktı.

"Bu durumda babanla seni bu akşam kulüpte rozbif büfesine davet etmeye kalkarsam hayır diyeceksin." Bakışları yüzüme döndü; burunlarını cama dayayarak sokağa bakan mahzun insanları andırıyordu. Birden, Bay Archer'ın dia göstericisinin tıklayışı misali gözlerimin önünde evinde mahkûm hayatı yaşayan ufak resim geldi. Hâlâ orada, cesurca duvara asılı mıydı acaba? O resme, resimdeki kayığa benzediğini söylemişti Zach.

Tek kaşını kaldırarak daha önce fark etmediğim bir başka minik yeteneğini sergiledi. "Çelemez miyim aklını? Şahane turtalar yapıyorlar..."

"Cidden gitmem lazım," dedim.

Sessizce onayladı Zach. "Bu durumda eğer şey dersem... Seni yazın azıcık görmek istersem... *Tamamını* değil bu arada. Tek bir parmakta da karar kılabiliriz... Desem mümkün değil dersin o zaman. Yetmiş beş yaşına kadar planlarım var dersin. Bu arada pabuçlarına çimen yapışmış."

İrkilerek aşağı baktım ve saatler önce bembeyazken artık yaşlı hanımların elleri misali kararıp buruşmuş sandaletlerime yapışan otları temizledim.

"Yazın buralarda olmayacağım," dedim.

"Nereye gideceksin?"

"Anneannemlere... Belki başka yerlere." (Chippawa, New Mexico'ya, *Roadrunner*'ın,²⁷⁸ mavi gama sivrisinek otunun, boğazkesen alabalığının vatanı; sanayi kuruluşlarının, madenciliğin, gümüşün...)

"Babanla mı, tek başına mı?" Soruları art arda çakma konusunda şaşırtıcı bir becerisi vardı bu oğlanın. Babam, kıt zekâlıların kendilerini iyi hissetmeleri adına öne sürülmüş Yanlış Soru Yoktur politikasını çürütecek ilk kişiydi; evet, kişi kabullenmek istesin-istemesin, bir avuç doğru ve milyarlarca yanlış soru mevcuttu ve Zach bunların arasından, bunların *tümü* arasından tutup boğazıma düğümü atacak, beni hıçkırıklarla ağlatmasından korktuğum ve aynı zamanda kol ve ensemdeki hayali kaşıntıları salgına çevirecek soruyu seçmişti. İşin komiği, babam

278 Guguk kuşu ailesinden, Kuzey ve Orta Amerika'ya özgü, çöllerde yaşayan ve çok hızlı koşmasıyla tanınan iki kuş türünün ortak adı. (ç.n.)

tanısa muhtemelen hoşlanırdı Zach'ten. Bu sorudan, bu on ikiden isabet vuruştan kesin etkilenirdi.

“Tek başıma,” dedim.

Ve dönüp yürüdüğümün farkına varmadan yürümeye başladım. Sırlıklam olmuş halde tepeyi aşip yolun karşısına geçtim. Ne üzgündüm ne ağlıyordum ne de başka bir şey... Hayır, gayet iyiydim. Eh, tamam, iyi demeyelim (“iyi, kıt ve geri zekâlılara göredir”) ama başka bir şey, tanımlamak için uygun kelimeyi bulamadığım bir şeydim. Üzerine hemen her şeyin, sanatın ya da japonbalıklarının can çektiğince minnacık ya da koskocaman çizilebileceği göğün böyle soluk gri, bomboş olmasına şaşıyordum.

Yoluma devam ettim; Hanover Binası'nı ve kafeteryanın, Sıyrık'ın önündeki, her yanına dallar dökülmüş çayırı aştım. Çorbaya dönmüştü her yan. Ve Zach ne bir “Dur,” ne de bir “Nereye?” demeden, hiçbir konuşmaya, laflamaya girişmeden hep yanımda, sağ omzumun ardında kaldı. Hiçbir formüle, hipoteze ya da çıkarıma dalmadan yürüdük. Yağmurda net, sade, tertemiz adımlar atıyordu. Şemsiyeyi tepemde hep aynı hassas mesafede tuttu. Ayrıca azıcık yana kaçılarak, hızlanarak, yavaşlayarak, arada durup sandaletlerime yapışan otları temizleyerek, dizimin yahut dirseğimin azıcığı, *herhangi* bir yerim ıslanabilir mi merakıyla sınıadım da onu -Van Meer'ler her şeyi sinamalıydı çünkü- ama Zach şemsiyeyi inanılmaz bir istikrarla hep aynı mesafede, hep kafamın üstünde tuttu. Volvo'ya vardığımızda, yolu çevreleyen tüm ağaçlar fazla çaktırmadan (sonuçta figürandılar, dikkatlerin başrol oyuncularından uzaklaşması istenmezdi) dans etmeye devam ediyorlardı ve herhangi bir yerime bir tane dahi yeni damla değmemişti.

BİTİRME SINAVI

Talimatlar: İşbu kapsamlı bitirme sınavının amacı devasa kavramlara yönelik en derin kavrayışlarınızı sınamaktır. Sınav elinizden geldiğince tamamlamanız beklenen üç ayrı bölümden oluşur. (Notlamaya etki oranları parantez içinde belirtilmiştir): 14 adet Doğru/Yanlış sorusu (%30) 7 adet Çoktan Seçmeli Soru (%20) ve 1 adet Kompozisyon (%50.)²⁷⁹ Herhangi bir ders kitabı, ansiklopedi, not defteri veya harici kâğıt kullanılması yasaktır. Yanınızdakiyle aranızda tek sıralık boşluk bulunmuyorsa lütfen uygun biçimde yer değiştiriniz.

Teşekkürler ve başarılar.

Birinci Bölüm: Doğru/Yanlış

1. Blue van Meer çok fazla kitap okumuştur. D/Y
2. Gareth van Meer büyük (ve genellikle uzun soluklu) fikirlere, gerçeğe hevesle uygulandığında nahoş sonuçlara yol açabilecek düşüncelere sahip yakışıklı ve çekici bir adamdı. D/Y
3. Blue van Meer kördü ancak körlüğü aleyhine kullanılamazdı çünkü iş kişinin kendine ve birinci dereceden akrabalarına geldiğinde kişi hemen hemen her zaman kördür ve çıplak gözle güneşe bakıp bu kör edici topun üzerinde güneş lekelerini, patlamaları ve fırtınaları saptamaya çalışsa da aynı kapıya çıkar. D/Y
4. En resmi toplantılara bile dişlerinde ruj ve akşam trafiğine takılmış iş adamlarının ki kadar yıpranmış saçlarla gelmeleriyle meşhur Mayısböcekleri iflah olmaz derecede romantiktir. D/Y
5. Andreo Verduga, aşırı tıraş losyonu süren bir bahçıvandı (ne eksik ne fazla.) D/Y
6. Smoke Harvey fok yavrularını sopayla öldürürdü. D/Y
7. Gareth van Meer ile Hannah Schneider'in ellerindeki *Karatavuk Gece Karanlığında Ötüyor: Charles Miles Manson'ın Hayatı* kitaplarında aynı cümlelerin -"Manson sizi dinlediğinde yüzünüzü içiyormuş gibi

279 İlk görüşlerinizde hata yapabilme ve zamanınız kalmışsa yanıtınızı değiştirmek istemeniz olasılığına karşı 2 numara yumuşak kurşunkalem kullanmanızı tavsiye ederim. (y.n.)

hissederdiniz”- altının çizilmiş olması muhtemelen Blue’nun yüklediği anlamı taşımamaktadır. Bu minnacık kırıntıdan yapılacak en iyi çıkarım ikisinin de çatlakların davranışlarını büyüleyici bulduklarıdır. D/Y

8. Gece Bekçileri halen, en azından komplo teorisyenlerinin, neo-Marksistlerin, gözleri kan çanağına dönmüş blog yazarlarının, Che sevdalılarının ve ayrıca her ırk ve inançtan, kendi başına *adaletin* değilse bile (adalet insan elinde Şabazit’in²⁸⁰ HCl içinde yaptığını yapma, yavaşça çözünüp sıklıkla sümüksü bir tortu bırakma eğilimindedir) dünya futbol sahasının (halen hakemsizdir) ufacak bir parçasını düzlemeye yaradıkları düşüncesinden haz duyan bireylerin zihinlerinde mevcuttur. D/Y
9. Houston polisine ait George Gracey fotoğrafındaki kişi kuşku götürmez biçimde Rom Baba’dır ve Blue bu sonuca söz konusu kişinin humusa batırılmış zeytin tanelerini andıran gözlerine bakarak varabilmektedir. Bulanık resimde suratın kalanının nötrondan daha yoğun (1018 kg/m³) sakalla kaplanmış olması önemli değildir. D/Y
10. Hannah’nın Filme Giriş dersinde önceden tasarlamadan oynattığı filmlerin hiçbiri -Dee’nin kız kardeşi Dum’a açıkladığı üzere- müfredata dahil değildir ve hepsi, Hannah’nın çatlak çiçek-çocuğu görüşlerine işaret eden alt mesajlarla yüklüdür. D/Y
11. Hannah Schneider, diğer Gece Bekçileri’nin yardımıyla bir adam (pek dikkatsizce, titizlikten uzak biçimde) öldürerek Gareth van Meer’i öfkeliendirmiştir. Sokrat rolünde (üstüne Savile Row²⁸¹ dikimi takım misali cuk oturan mesleği kapsamında) ülkeyi dolaşmaktan, “Viva Las Şiddet: Elvis İmparatorluğunun İhlalleri” dahil birçok *Federal Forum* makalesinde ayrıntılarıyla anlatılan Yazgı Tayini ve diğer çekici fikirleri adaylara okumaktan memnun olan ve hatırlanacağı üzere temas gerektiren her türlü spordan tiksinen Gareth *hâlâ* şiddet değil, kuram adamıdır, dolayısıyla Stalin değil, Troçki olmayı yeğlemektedir. D/Y
12. Natasha van Meer’in aynı okula gittiği en yakın arkadaşının kocasıyla, kendi sesine hayran adamla ateşli bir ilişki sürdürdüğünü öğrendiği için kendini öldürmüş olması son derece mümkündür (hoş,

280 Isıtma/soğutma sistemleri, radyoaktif atık imhası ve arıtma gibi önemli alanlarda kullanılan zeolit grubundaki 48 mineralin en önemlisi. (ç.n.)

281 Erkek giyiminin en ünlü markası ve “özel dikim” terzi işi takım geleneğinin simgesi İngiliz firma ve mağazası. (ç.n.)

bu görüşün, fikir yürütmek için hatırladığı bir adet fotoğraftan yola çıkan birinin faraziyesi olduğunu itiraf etmek gerek.) D/Y

13. İnsan inanamıyor ama Yaşam, aynı anda hem acı hem neşelidir. D/Y
14. Anormal sayıda referans kitabı okumak kişiye akıl sağlığı açısından mühim bir avantaj sağlar. D/Y

İkinci Bölüm: Çoktan Seçmeliler

1. Hannah Schneider:

A. New Jersey'deki, barındırdığı çocuklara üniforma giymeyi mecbur tutan ve üniformalarının ceketlerinin göğüs cepleri üzerinde göz kısıldığında aslan yerine de geçebilecek altın sırmalı bir pegasus arması bulunan Ufuk Evi yetimhanesinde büyümüş bir öksüzdür. Güzel bir çocuk olduğu söylenemezdi. Catherine Baker'la ilgili kapsamlı bir bölüm barındıran *Özgürlüğün Kadınları*'nı (Arielle Soiffe, 1962) okuduktan sonra kendi hayatında cesur, cüretli bir şeyler yapmak istediğini kavramıştı ve bungun bir huzursuzluk anında Blue'ya, o korkusuz devrimci, "Bombacı Hannah" (s. 446) olduğunu ima etmişti. Hayatını bir parça daha ihtişamlı kılmaya yönelik bu çabalarına rağmen, Blue onun hakkında bu kitabı yazmasaydı en korktuğu şeye, Yitenler'den birine dönme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Evi bugün Sherwig Emlak'ın "Müthiş Fırsatlar" listesinde 22. sıradadır.

B. Catherine Baker'di; kısmen kaçak, kısmen suçlu, kısmen mit, kısmen kelebek.

C. Nereden ışık alacağı iyi tasarlanmamış ama mimarisi nefes kesici olan kayıp medeniyet kadınlarından biriydi. Ziyafet salonu dahil pek çok odası asla bulunamayacaktı.

D. Yukarıda sayılanların hepsinin kıyıya vuran artığıydı.

2. Bayan Schneider'ın ölümü aslında:

A. İntihardı: Sersem sepelek bir anında (böyle pek çok anı vardı) elinde şarap kadehiyle dansı fazla kaçırıp Charles'la yatarak yaptığı muhakeme hatası onu yiyip bitirmeye başlamış, uydurma hikâyeler düzmeye, saçını kırmaya ve hayatına son vermeye itmişti.

B. Gece Bekçileri (Portekizcesi *Nunca Dormindo*) üyelerinden biri tarafından işlenen bir cinayetti: Gareth "Sokrat" ile Servo "Nero" Gracey'nin Paris'teki acil toplantılarında tartıştıkları üzere, Hannah

bir güvenlik açığına dönüşmüştü. Ada Harvey onu derinine eşeliyordu ve FBI’la temasa geçmek üzereydi. Haliyle Gracey’nin özgürlüğü ve rant karşıtı hareketin tümü tehlike altındaydı. Hannah’nun ortadan kaldırılması gerekiyordu. Bu zor ve nihai kararı vermek Gracey’ye düşmüştü. Ormandaki, Blue’nun duyduğundan (yabanarısı yarasasının dünyadaki en küçük memeli olduğunu (3 cm.) bildiği kadar) emin olduğu adam, grubun en kaşarlanmış tetikçilerinden, başarılı avcının rüyası SUNİÇalı™ Görünmezlik Donanımı, Güz Seçkisi’ne bürünmüş Andreo Verduga’ydi.

- C. Berbat Üçlü’nün halen yakalanamamış üyesi “Cıvık Ed” tarafından işlenmiş bir cinayetti.
- D. Hayatta insanın asla kesin olarak bilemeyeceği bulanık olaylardan biriydi (bkz. “The Black Dahlia,”²⁸² Maktuller, Winn, 1998.)

3. Jade Churchill Whitestone:

- A. Şarlatandır.
- B. Hilekârdır.
- C. Nasırlı bir ayak parmağı misali usandırıcıdır.
- D. Havaya bakıp göğü göremeyen sıradan bir ergendir.

4. Milton Black ile öpüşmek:

- A. Mürekkepbalıyla öpüşmeye benziyordu.
- B. Yüzünüzün üzerine bir ahtapotun oturması gibiydi.
- C. Jöleye balıklama dalmaya eşitti.
- D. Beyindeki ön-loplardan mamul bir yatakta yüzmeyi andırıyordu.

5. Zach Soderberg:

- A. Kenarları kesilmiş tost ekmeğiyle yapılmış fıstık ezmeli bir sandviçtir.
- B. Dynasty Otel’in 222 numaralı odasında yapılan aslan seksinin suçlusudur.
- C. Yaz boyunca lacivert Volvo steysinla ülkeyi dolaşırlarken Blue van Meer tarafından kendisine gösterilen tonla ŞEKİL eşliğinde sunulan milyon açıklamaya rağmen Einstein’ın Genel Görelilik Kuramı’nın ardında yatan en temel kavramları dahi (bir nebze

282 “Siyah Yıldızçiçeği.” 15 Ocak 1947 günü öldürülen ve cinayeti halen açığa kavuşturulamamış Elizabeth Short’a Amerikan basınında takılan lakaptır. Cinayetin vahşiliği ve çözülememesi pek çok kitaba esin vermiş, James Ellroy’un 1987 tarihli aynı adlı romanının sinema uyarlamasıysa ülkemizde “Cehennem Çiçeği” adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

asap bozarak) hâlâ anlayamamış kişidir. Kendisi halen pi sayısını virgülden sonra altmış beşinci basamağa kadar ezberlemekte meşguldür.

D. Bir Delfi Kâhini'dir.

6. Gareth van Meer kızını terk etti çünkü:

A. Blue'nun paranoya ve histerisinden bıkmıştı.

B. Jessie Rose Rubiman'ın deyişiyle "it herifin" tekiydi.

C. Ölümsüzlüğe erecek yola adım atacak, hayatının düşünüyü gerçekleştirecek, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne gidip Che rolü oynayacak cesareti nihayet bulmuştu. Ülkenin dört bir yanındaki sahte profesörleriyle kafa kafaya verip planladığı buydu. Ayrıca gidişinin ardından evin çeşitli yerlerinde *Angola'nın İçinden* dahil bir sürü Afrika gazetesi bulunmasının nedeni de buydu.

D. Babasını Dünyalar kadar sevip sayan ve babasının 1917 Büyük Sovyet Sosyalist Devrimi kadar demode bir adam, felaketlere açık bir düşçü, bir sirk teorisyeni (hem de sadece ufak çaplısından,) gayrımeşru ilişkileri annesinin intiharına yol açan bir zampara, dikkat etmediği takdirde sonunun Troçki gibi geleceği (buz kıracağı, kafaya) kuşku götürmeyen biri olduğunu öğrendikten sonra bile onu Dünyalar kadar sevip saymaya devam eden Blue'nun, yani "Amerikan Hükümeti: Yeni Bir Bakış Açısı" dersine her geç kalışında yahut bir sır vermek istermişçesine fısıldayan ağaçların altından her geçişinde tüvit takımları içinde onu tahta bir bankta beklerken bulmayı dilemeden edemeyen kızının karşısında itibarını yitirmeye dayanamamıştı.

7. Blue'nun elli not defteri sayfasına yayılan aşk, seks, vicdan azabı ve cinayet teorisi:

A. %100 doğrudur. (Pamukluların %100 pamuklu olması gibi.)

B. Abestir ve hayal ürünüdür.

C. Bir bahçe örümceği tarafından, makul bir sundurma köşesine değil, kocaman ve akla ziyan, iki Cadillac DeVille Uzun Limuzin'in boydan boya sığacağı büyüklükte alana örülmüş zayıf bir ağdır.

D. Blue'nun kaygısını, denizin feci azgın kısmından hasarsız ve yara almadan geçirmede kullandığı malzemelerdir. (bkz. "Skylia ile Karybdis" *Odysseia*, XII. Bölüm, Homeros, Helenistik Dönem.)

Üçüncü Bölüm: Kompozisyon

Birçok klasik film ve yayınlanmış akademik çalışma, Amerikan kültürünün haline, insanların gizli hüznüne, benlik mücadelesine, yaşamının yarattığı genel şaşkınlığa cılız da olsa ışık tutmak için çabalamıştır. Bu tür metinlerden belirli örnekleri kıvrak bir biçimde kullanarak bu çalışmaların (özellikle kişi yepyeni bir duruma girmiş ve zihnini oyalamaya muhtaçken) aydınlatıcı, eğlendirici ve rahatlatıcı olmakla birlikte gerçek yaşamışlığın yerini tutamayacakları önermesi etrafında sağlam bir argüman kurunuz. Çünkü Danny Yeargood'un hatıralarını aktardığı olağandışı gaddarlıktaki 1977 tarihli eseri *İtalyanların Eğitimi*'nde dediği üzere hayat, "darbe üstüne darbe yemektir ve yere yığıldığınızda bile bi'si' görmezsiniz çünkü kafanızın görmeyi sağlayan yerine vurmuşlardır ve nefes alamazsınız çünkü nefes aldığınız yere, karnınıza vurmuşlardır ve burnunuzdan kan fışkırır çünkü siz yerden kalkamadan tepenize çöküp yüzünüze yumruğu indirmişlerdir. Ama sürünür, doğrulur, kalkar ve iyi hissedersiniz kendinizi. Hatta güzel hissedersiniz. Yaşıyorsunuzdur çünkü."

Kompozisyonda zaman sınırlaması yoktur.

Marisha Pessl'dan tüm dünyada büyük ses getirmiş, çarpıcı bir roman: *Gündelik Felaket Teorileri*. Harvard öğrencisi Blue van Meer'in izinde, kitaplardan filmlere, filmlerden hayata uzanan *Gündelik Felaket Teorileri*, yüreğin ve zihnin düştüğü tuzakları coşkulu bir dille anlatıyor. Ders programı formatında yazılmış bu etkileyici romanın her bölümü, bir edebiyat eserinin başlığını taşıyor ve sizi, kitaplar ve popüler kültür yardımıyla muazzam bir komployu çözmeye davet ediyor.

Bugüne değin otuz dilde yayımlanmış olan *Gündelik Felaket Teorileri*, çok okuyan, çok düşünen ve çok sorgulayan Blue'nun macerasını Nabokov, Shakespeare ve Flaubert gibilerinin eserlerinden Audrey Hepburn, Humphrey Bogart, Jane Russell ve daha nicelerine, doğru olduğunu varsaydıklarımızın ardında gizlenenlere uzanarak anlatıyor ve algı da denen göz kamaştırıcı keleşbeğı yükseklere uğuruyor.

Blue'nun anlattıklarını takip ederek kitaplardan filmlere, filmlerden yaşama atlamak ve romanın sonundaki bitirme sınavını vererek dersi, *Gündelik Felaket Teorileri*'ni geçmek, size düşüyor.

Gündelik Felaket Teorileri, tuzaklar ve umutlarla dolu hayatta yanılgıya düşmek istemeyenler, açıkgozlü geçinenler ve işaretleri önemseyenler için vazgeçilmez bir rehber, baş döndürücü bir roman.

ÇOK OKUYAN DEĞİL, ÇOK DÜŞÜNEN BİLİR...
KİMİ ZAMAN GÖZ ÖNÜNDE OLANLARI GÖRMEK İÇİN,
GÖZLERDEN FAZLASI GEREKİR.

SİREN
YAYINLARI

ZAMANIN RUHU

ISBN 978-605-5903-47-3

9 786055 903473